

spasitel

JO NESBØ



FLEET

Jo Nesbø

SPASITEL

Kniha Zlín / 2012

This translation has been published with the financial support of Norla.

Copyright © Jo Nesbø 2005

Published by agreement with Salomonsson Agency

Translation © Kateřina Křišťůvková 2012

ISBN 978-80-87497-08-1

*Kdo to přichází z Edómu, kdo v rouchu rudém jde z Bosry? Kdo je ten
v úboru velebném, hrdě kráčející ve své velké síle?
– Já, který právem vyhlašuji, že na vítězství stačím.*

(Izaiáš, 63:1)

OBSAH

Část I.

Advent

Kapitola 1.

Srpen 1991.

Hvězdy.

Kapitola 2.

Neděle 13. prosince 2003.

Návštěva.

Kapitola 3.

Neděle 13. prosince.

Kousnutí.

Kapitola 4.

Pondělí 14. prosince.

Rozloučení.

Kapitola 5.

Pondělí 14. prosince.

Maják.

Kapitola 6.

Pondělí 14. prosince.

Halvorsen.

Kapitola 7.

Úterý 15. prosince.

Anonymita.

Kapitola 8.

Středa 16. prosince.

Jídlo.

Část II.

Spasitel

Kapitola 9.

Středa 16. prosince.

Snih.

Kapitola 10.

Čtvrtek 17. prosince.

Nevěřící Tomáš.

Kapitola 11.

Čtvrtek 17. prosince.

Chorvat.

Kapitola 12.

Čtvrtek 17. prosince.

Špítál a popel.

Kapitola 13.

Čtvrtek 17. prosince.

Tikání.

Kapitola 14.

Noc na pátek 18. prosince.

Tma.

Kapitola 15.

Noc na pátek 18. prosince.

Úder.

Kapitola 16.

Pátek 18. prosince.

Uprchlík.

Kapitola 17.

Pátek 18. prosince.

Tvář.

Kapitola 18.

Pátek 18. prosince.

Šachta.

Kapitola 19.

Pátek 18. prosince.

Kontejner.

Část III.

Ukřižování

Kapitola 20.

Pátek 18. prosince.

Chrám.

Kapitola 21.

Sobota 19. prosince.

Záhřeb.

Kapitola 22.

Sobota 19. prosince.

Miniaturní lahvičky.

Kapitola 23.

Noc na neděli 20. prosince.

Psi.

Kapitola 24.

Neděle 20. prosince.

Slib.

Kapitola 25.

Neděle 20. prosince.

Odpuštění.

Kapitola 26.

Neděle 20. prosince.

Kouzelnický trik.

Kapitola 27.

Pondělí 21. prosince.

Učedník.

Kapitola 28.

Pondělí 21. prosince.

Polibek.

Část IV.

Milost

Kapitola 29.

Úterý 22. prosince.

Komisař.

Kapitola 30.

Úterý 22. prosince.

Mlčení.

Kapitola 31.

Úterý 22. prosince.

Zmrtvýchvstání.

Kapitola 32.

Úterý 22. prosince.

Exodus.

Kapitola 33.

Úterý 22. prosince.

Nejkratší den.

Kapitola 34.

Úterý 22. prosince.

Ukřižování.

Část V.

Epilog

Kapitola 35.

Vina.

Poznámka překladatelky.

ČÁST I.
ADVENT

Kapitola 1.

Srpen 1991.

Hvězdy.

Bylo jí čtrnáct let a byla si jistá, že pokud semkne víčka a bude se soustředit, uvidí skrze střechu hvězdy.

Kolem ní dýchaly ženy. Pravidelné, těžké oddechování ze spánku. Jen jedna chrápala – teta Sára, kterou uložily na matraci pod otevřené okno.

Zavřela oči a snažila se dýchat jako ostatní. Nedá se moc spát, zvlášť když je všechno kolem ní náhle tak nové a jiné. Zvuky noci a lesa za oknem jsou tady na Østgärdu jiné. Lidé, které dobře zná ze setkání v Chrámu a z letních táborů, nejsou jaksi stejní. Ani ona není stejná. Letošního léta jsou její obličej a tělo v zrcadle nad umyvadlem nové. A její pocity, ty podivné vlny tepla a chladu, které ji zalévají, když se na ni podívá některý z chlapců. Tedy zvlášť když se na ni podívá jeden z nich. Robert. I on je letos jiný.

Znovu otevřela oči a zírala do tmy. Věděla, že Bůh je mocný, a pokud se mu zachce, dokáže velké věci, třeba i zařídí, aby zahlédla skrze střechu hvězdy.

Byl to dlouhý den plný událostí. Suchý letní vítr šuměl v klasech na polích a listy na stromech horečnatě tančily, takže světlo neustále kanulo na letní hosty v trávě na dvoře. Poslouchali jednoho z kadetů z důstojnické školy Armády spásy, který vyprávěl o tom, jak působil jako kazatel na Faerských ostrovech. Byl chytrý a hovořil se značnou empatií a zápalem. Ona se ale víc zabývala odháněním čmeláka, který jí kroužil kolem hlavy, a když náhle zmizel, začalo ji teplo ukolébávat ke spánku. Poté, co kadet domluvil, obrátily se oči všech ke komisaři Davidu Eckhoffovi, který se na ně díval svýma mladýma, usmívajícíma se očima, jimž však bylo už přes padesát let. Komisař pronesl pozdrav Armády spásy, tedy pozvedl pravou ruku nad úroveň ramene, namířil ukazováček směrem k nebeské říši a zvolal zvučně „Haleluja!“. Pak se pomodlil za to, aby byla požehnána kadetova práce mezi chudými a lidmi na okraji společnosti, a připomněl jim všem slova Matoušova, že Ježíš Spasitel může chodit mezi nimi po ulicích jako cizinec, možná jako kriminálník, bez jídla a bez oděvu. A že v soudný den dosáhnou spravedliví, ti, kteří pomohli těmto nejmenším, věčného života. Vypadalo to na delší projev, ale pak někdo cosi zašeptal, komisař se zasmál a prohlásil jistěže je teď na programu Mládežnická čtvrt hodinka a dnes je na řadě Richard Nilsen.

Všimla si, že Richard dodal svému hlasu dospělejší výraz, než jaký měl, když děkoval komisaři. Jako obvykle si Richard připravil svůj projev písemně a pak se ho naučil nazpaměť. Teď jim přednášel o boji, kterému chce zasvětit život, tedy o Kristovu boji za Boží říši. Nervózně a jaksi monotónně, uspávavě. Jeho zachmuřený, uzavřený pohled spočíval na ní. Mrkala a přitom pozorovala, jak se mu pohybuje zpocený horní ret a formuluje známé, jisté, nudné fráze. Proto nezareagovala, když se jejích zad dotkla čísi ruka. Dokud jí špičky prstů nezačaly sjíždět dolů po páteři a ještě níž a nenahnaly jí pod tenkými letními šaty husí kůži.

Otočila se a pohlédla do Robertových usmívajících se hnědých očí. Přála by si mít stejně opálenou kůži jako on, aby neviděl, že se červená.

„Pššt,“ zasyčel Jon.

Robert a Jon byli bratři. Ačkoli byl Jon o rok starší, mnozí je v mladším věku považovali za dvojčata. Jenže teď je Robertovi už sedmáct, a přestože jsou si v obličejích nadále podobní, vyjevily se ostatní rozdíly. Robert je veselý, bezstarostný, rád ostatní škádlí a krásně hraje na kytaru, nedochází ovšem vždycky včas na bohoslužby do Chrámu a občas zachází jeho škádlení příliš daleko, zvláště když vidí, že tím ostatní rozesmává. Pak často zasahuje Jon. Jon je čestný, svědomitý chlapec, u něhož většina lidí počítá s tím, že absolvuje důstojnickou školu a najde si dívku v Armádě (to se ovšem neříká nahlas). Poslední jmenovaná skutečnost není u Roberta tak samozřejmá. Jon je o dva centimetry vyšší než Robert, ale ač to zní podivně, vypadá Robert vyšší. Je to způsobeno tím, že Jon si už od dvanácti let křiví záda, jako by na ramenou nosil všechna břímě světa. Oba jsou tmaví a mají pěkné, pravidelné rysy, jenže Robert má něco, co Jonovi chybí. Něco v očích, něco černého a hravého a ona sama má i nemá chuť zjistit, co to je.

Během Richardova projevu přejížděla pohledem po shromáždění známých tváří. Jednoho dne se provdá za některého z chlapců z Armády spásy, možná budou převeleni do jiného města a jiné části země. Ale vždycky se budou vracet na Østgård, který Armáda právě koupila a který je od nynějška jejich společným letním sídlem.

Na okraji shromáždění, na schodech do domu, seděl chlapec se světlými vlasy a hladil kočku, která se mu uvelebila v klíně. Viděla na něm, že se na ni právě díval, ale než to zjistila, stihl pohledem uhnout. Je to jediný člověk, kterého tu nezná, ví jen, že se jmenuje Mads Gilstrup a že je vnukem lidí, jimž Østgård předtím patřil, že je o několik let starší než ona a že rodina Gilstrupových je bohatá. Je vlastně celkem pohledný, působí však tak nějak

osaměle. Mimochodem, co tu vůbec dělá? Přijel předchozího večera, obchází tu se vzteklou vráskou na čele a s nikým nemluví. Ale ona na sobě párkrát ucítila jeho pohled. Letos se na ni všichni dívají. To je také nové.

Z myšlenek ji vytrhl Robert, který ji vzal za ruku, něco jí vložil do dlaně a řekl: „Přijď do stodoly, až budoucí komisař domluví. Chci ti něco ukázat.“

Pak vstal a odešel a ona se podívala do dlaně a málem hlasitě vykřikla. S druhou rukou přiloženou k ústům to nechala spadnout do trávy. Byl to čmelák. Ještě se hýbal, ale neměl nohy ani křídla.

Richard konečně domluvil, ona zůstala sedět a pozorovala své a Robertovy a Jonovy rodiče, jak míří ke stolům s kávou. Obě rodiny byly ve svých příslušných komunitách v Oslu tím, čemu se v Armádě říkalo „silné rodiny“, a ona věděla, že je pod dozorem.

Potom se vydala směrem k latríně. Jakmile však zašla za roh a nikdo ji už nemohl vidět, pospíšila si do stodoly.

„Víš, co je tohle?“ zeptal se jí Robert se smíchem v očích hlubokým hlasem, který loni v létě ještě neměl.

Ležel na zádech na seně a zavíracím nožem, který neustále nosil za opaskem, bodal do samorostu.

Nato samorost zvedl a ona poznala, co to je. Už to viděla na obrázcích. Doufala, že je tady uvnitř dost tma na to, aby Robert neviděl, že se zase červená.

„Ne,“ zalhala a posadila se vedle něj na seno.

Podíval se na ni tím svým škádlivým pohledem, jako by o ní věděl něco, co ona sama ani netuší. Ona mu pohled opětovala a v pololeže se opřela o lokty.

„Něco, co patří sem,“ prohlásil a najednou měla jeho ruku pod šaty. Ucítila tvrdý samorost na vnitřní straně stehen, a než stihla přitáhnout nohy k sobě, narazil jí samorost na kalhotky. Robert jí teple dýchal na krk.

„Ne, Roberte,“ zašeptala.

„Ale já jsem ho udělal speciálně pro tebe,“ zasykl v odpověď.

„Nech toho, já nechci.“

„Dáváš mi košem? Mně?“

Přestala dýchat, nedokázala ani odpovědět, ani zakřičet. Pak se najednou od vrat do stodoly ozval Jonův hlas: „Roberte! Ne, Roberte!“

Cítila, že ji Robert pustil, že to vzdal, vytáhl ruku a jí zůstal samorost vězet mezi sevřenými stehny.

„Pojď sem!“ přikázal Jon tónem, jako by mluvil s neposlušným psem.

Robert se zasmáním vstal, mrkl na ni a vyběhl na slunce za bratrem.

Posadila se, oprášila ze sebe seno a cítila ulehčení i stud současně. Ulehčení proto, že Jon přerušil tu divokou hru. Stud proto, že se Jon tvářil, jako by si myslel, že to bylo víc než hra.

Později, během modlitby u večeře, se zadívala Robertovi přímo do hnědých očí a uviděla, jak jeho rty formulují slovo. Nerozuměla, co říká, ale uchichtla se. Je blázen! A ona je... Ano, co je ona? Taky blázen. Blázen. A zamilovaná? Ano, zamilovaná, přesně tak. Ale ne tak, jako když jí bylo dvanáct nebo třináct. Teď je jí čtrnáct a je to něco silnějšího. Důležitějšího. A napínavějšího.

Jak tady teď leží a snaží se pohledem vyvrtat díru do střechy, cítí, že v ní opět bublá smích.

Teta Sára pod oknem chrochtla a přestala chrápat. Něco zahoukalo. Sova? Musí čurat.

Vlastně se jí ven nechce, jenže musí. Musí projít orosenou trávou kolem stodoly, která je teď uprostřed noci temná a úplně jiná. Zavřela oči, ale nepomohlo to. Vysoukala se ze spacáku, nazula si sandály a vyplížila se ke dveřím.

Na nebi se objevilo několik hvězd, ty ovšem zase zmizí, až se za hodinu na východě začne rozednívat. Vítr jí chladivě hladil kůži, jak běžela a naslouchala nočním zvukům, které nedokázala identifikovat. Hmyz, jenž je za dne v klidu. Lovící noční zvěř. Richard povídal, že zahlédl vzadu v lesíku lišku. Třeba to jsou stejná zvířata jako za dne, jen teď vydávají jiné zvuky. Změnila se. Převlékla jaksi kabát.

Latrína stála osaměle na kopečku za stodolou. Jak se k ní blížila, latrína rostla. Ten podivuhodný, křivý domeček byl sbitý z nenatřených prken, která byla zkroucená, popraskaná a stářím zešedlá. Žádná okénka, jen srdíčko ve dveřích. Ale nejhorší na latríně bylo to, že člověk nikdy nemohl vědět, jestli tam někdo neseďí.

A ji přepadl rozhodný pocit, že tam právě teď někdo je.

Zakašlala, aby ten, kdo by tam případně byl, mohl dát najevo, že je obsazeno.

Z větve v lesíku slétla straka. Jinak tu panovalo absolutní ticho.

Došla na kamenný schůdek. Uchopila dřevěný knoflík, který sloužil jako klika. Přitáhla ho k sobě. Černá místnost na ni prázdně zazívala.

Vydechla. Vedle záchodu ležela kapesní svítilna, ale ona ji nepotřebovala rozsvěcet. Zvedla víko, zavřela za sebou dveře a zavěsila háček. Vyhrnula si

noční košili, stáhla si kalhotky a posadila se. V tichu, které se rozhostilo, se jí zdálo, že něco zaslechla. Něco, co nebylo ani zvíře, ani straka nebo hmyz v převlečeném kabátě. Bylo to něco, co se rychle pohybovalo vysokou trávou za latrínou. Pak začala čurat a ten zvuk byl přehlušen. Jenže srdce se jí už rozbušilo.

Jakmile byla hotová, natáhla si rychle kalhotky, zůstala sedět ve tmě a naslouchala. Slyšela však jen slabé šumění v korunách stromů a bušení vlastní krve v uších. Počkala, dokud se jí tep nezklidnil, vytáhla háček a otevřela. Téměř celý dveřní otvor vyplňovala tmavá postava. Musel čekat úplně tiše na schůdku. V dalším okamžiku ležela na víku záchoda a on stál nad ní. Dveře za sebou zavřel.

„Ty?“ pronesla.

„Já,“ odpověděl cizím, třaslavým a zastřeným hlasem.

Vrhl se na ni. Oči se mu ve tmě leskly, přitom jí rozkousával spodní ret do krve. Jednou rukou si našel cestičku pod noční košilí a serval jí kalhotky. A ona tam ležela jako ochromená pod střenkou nože, který ji pálil na krku, zatímco on, než si stáhl kalhoty, k ní tiskl podbřišek jako čokl připravený k páření.

„Jediné slovo a proříznu ti hrdlo,“ zašeptal.

A ona nevydala ani hlásku. Protože jí bylo čtrnáct let a byla si jistá, že když semkne víčka a bude se soustředit, uvidí skrze střechu hvězdy. Bůh je mocný a dokáže zařídit i takové věci. Pokud se mu zachce.

Kapitola 2.

Neděle 13. prosince 2003.

Návštěva.

Pozoroval rysy vlastního obličeje odrážejícího se v okně vlaku. Snažil se zahlédnout, v čem spočívá to tajemství. Nad červeným šátkem, který měl kolem krku, však neviděl nic zvláštního, jen bezvýraznou tvář s očima a vlasy, jež byly proti stěnám tunelu mezi Courcelles a Ternes stejně černé jako věčná noc metra. Na klíně mu ležel *Le Monde* hlásající, že bude sněžit, ale nad ním byly pařížské ulice pod nízkou, neproniknutelnou dekou mraků nadále studené a holé. Nosní dírky se mu rozšířily a nasály slabý, avšak zřetelný pach vlhkého betonu, lidského potu, svářeného kovu, vody po holení, tabáku, mokré vlny a žlučových kyselin, pach, který se ze sedadel ve vlaku nikdy nevypere ani nevyvětrá.

Tlak vzduchu od protijedoucí soupravy rozvibroval okenní tabulku a tma byla dočasně zahrnuta bledým obdélníkem světla, které se mihlo kolem. Povytl si rukáv kabátu a podíval se na hodinky, Seiko SQ50, které dostal jako součást honoráře od jednoho zákazníka. Měly poškrábané sklíčko, takže si nebyl úplně jistý, jestli jsou pravé. Čtvrt na osm. Byla neděle večer a vagon byl obsazený maximálně z poloviny. Rozhlédl se kolem sebe. Lidé v metru spali, jako vždycky. Zvláště ve všední dny. Vypnuli, zavřeli oči a proměnili každodenní jízdu v bezesný meziprostor ničeho s červenou nebo modrou linkou na plánu metra coby němou spojnici mezi prací a svobodou. Jednou četl o muži, který seděl v metru takhle celý den, se zavřenýma očima, a jezdil tam a zpátky, a až když chtěli vagon na noc uklidit, zjistili, že je mrtvý. A možná ten muž sestoupil sem do katakomb právě za tímto účelem, aby mohl v téhle bledě žluté krabici nerušeně vytvořit modrou spojnici mezi životem a oním světem.

Sám se chystal vytvořit linii opačným směrem. K životu. Zbývala mu tahle večerní zakázka a pak ta v Oslu. Poslední úkol. Pak vyjde z katakomb navždy.

Než se dveře na stanici Ternes znovu zavřely, rozječel se v disonanci alarm. Opět se rozjeli.

Zavřel oči, snažil se představit si ten druhý pach. Pach dezinfekčních kuliček do pisoáru a čerstvé, teplé moči. Pach svobody. Ale možná je pravda to, co mu tvrdila jeho matka učitelka. Že lidský mozek dokáže reprodukovat

detailní vzpomínky na všechno, co člověk viděl nebo slyšel, ale na nejzákladnější pachy nikoli.

Pach. Na vnitřní straně víček se mu začaly míhat obrazy. Bylo mu patnáct let, seděl na chodbě vukovarské nemocnice a slyšel, jak matka opakovaně mumlá modlitbu k apoštolu Tomášovi, patronu zedníků a stavitelů, aby Bůh ušetřil jejího muže. Slyšel dunění srbského dělostřelectva, jež pálilo od řeky, a křik těch, kteří byli operováni na porodním sále, kde už nebyla žádná novorozenata, protože ženy ve městě přestaly po začátku obléhání rodit. Pracoval v nemocnici jako holka pro všechno a naučil se vytěšňovat ty zvuky, jak křik, tak děla. Ale ne pachy. Zvlášť jeden z nich. Při amputaci museli chirurgové nejprve rozříznout maso až na kost, a aby pacient nevykrvácel, používali něco, co se podobalo pájce, tou opalovali cévy, aby se uzavřely. Pach spáleného masa a krve se nepodobal ničemu jinému.

Na chodbu vyšel lékař a pokynul jemu i matce, aby šli dovnitř. Když přistoupili blíž k posteli, neodvážil se na otce pohlédnout, zíral jen na jeho velké, hnědé pěsti, které svíraly matraci – zdálo se, jako by se ji snažily rozervat ve dvě. A to by klidně dokázaly, protože tohle byly nejsilnější ruce ve městě. Jeho otec byl ohýbačem železa, to on chodíval na staveniště poté, co zedníci dokončili práci, bral velkýma rukama konce armovacích želez vyčnívajících z čerstvého betonu a rychlým, ale přesně nacvičeným pohybem je zkroutil tak, aby se propletly. Viděl otce při práci; vypadalo to, jako by ždímal hadr. Ještě nikdo nevynalezl stroj, který by tu práci dokázal udělat lépe.

Uslyšel otcův hlas křičící bolestí a zoufalstvím a semkl víčka.

„Ať jde kluk pryč!“

„Sám chtěl...“

„Ven!“

Lékařův hlas: „Krvácení je zastaveno, začneme!“

Někdo ho popadl pod paži a zdvihl ho. Snažil se o odpor, ale byl tak unavený, tak lehký. A právě tehdy ucítil ten pach. Pach spáleného masa a krve.

Poslední, co zaslechl, byl opět lékařův hlas:

„Pilku.“

Pak se za ním dveře zabouchly, on klesl na kolena a pokračoval v modlitbě tam, kde matka přestala. Zachraň ho. Zmrzač ho, ale zachraň ho. Bůh je mocný a dokáže zařídit takové věci. Pokud se mu zachce.

Cítil, že se na něj někdo dívá, otevřel oči a byl zpátky v metru. Na sedadle šikmo naproti němu seděla žena s napjatými čelistními svaly a unaveným, vzdáleným pohledem. Uhnula očima, jakmile se na ni zadíval. Vteřinovka na jeho náramkových hodinkách poskakovala vpřed, on si přitom v duchu opakoval adresu. Sáhl si na zápěstí. Pulz se zdá být normální. Hlava lehká, ale ne příliš lehká. Nebylo mu zima ani se nepotil, necítil strach ani radost, neuspokojení ani uspokojení. Rychlost se snižovala. Charles de Gaulle – Étoile. Vrhla na ženu poslední pohled. Zkoumavě se na něj dívala, ale i kdyby ho někdy znovu potkala, třeba už dnes večer, stejně by ho nepoznala.

Vstal a stoupl si ke dveřím. Brzdy tiše zakvilely. Kuličky do pisoáru a moč. A svoboda. Kterou si nedokázal představit – stejně jako pach. Dveře se otevřely.

Harry vystoupil na peron, tam zůstal stát a vdechoval teplý podzemní vzduch, přitom se díval na papírek s adresou. Uslyšel, jak se dveře za ním zavřely, a ucítil na zádech lehký závan vzduchu, když se vlak opět rozjel. Pak se vydal k východu. Reklamní plakát nad eskalátorem mu sděloval, že existuje způsob, jak předejít nachlazení. Jako v odpověď zakašlal, pomyslel si „ani hovno“, zastrčil ruku do hluboké kapsy vlněného kabátu a pod placatkou a krabičkou s pastilkami proti bolesti v krku našel krabičku cigaret.

Prošel skleněnými vchodovými dveřmi, cigareta se mu pohupovala v ústech. Za sebou zanechal syrové, nepřírozené teplo osloského podzemí a běžel po schodech vstříc naprosto přirozenému osloskému chladu a prosincové tmě. Automaticky se schoulil. Náměstí Bratří Egerových. To malé otevřené prostranství bylo křižovatkou pěších ulic v samém srdci Osla, pokud tedy město má v této roční době nějaké srdce. Obchody měly otevřeno i v neděli vzhledem k tomu, že to byl předposlední víkend před Vánoci, na náměstí se to hemžilo lidmi spěchajícími sem a tam ve žlutém světle dopadajícím sem z oken skromných, čtyřpodlažních kancelářských budov, jež náměstí lemovaly. Harry viděl tašky se zabalenými dárky a připomněl si, že nesmí zapomenout koupit něco Bjarnemu Møllerovi, který má zítra před sebou poslední den na osloském policejním ředitelství. Harryho dlouholetý šéf a nejvyšší ochránce u policie nakonec realizoval svůj plán na odchod z funkce a od příštího týdne má zaujmout pozici takzvaného vrchního vyšetřovatele se zvláštním pověřením na krajském ředitelství v Bergenu, což v praxi znamená, že Bjarne Møller si až do odchodu do důchodu bude moci dělat, co chce. To je sice super, ale Bergen? Déšť a vlhké hory. Přitom

Møller odtamtud ani nepochází. Harry měl Bjarneho Møllera odjakživa rád, ovšem ne vždycky mu rozuměl.

Kolem se prokymácel muž oblečený od hlavy k patě do prošívané péřové kombinézy, vypadal jako kosmonaut, zubil se a zpod kulatoučkových zruřovělých tváří vyfukoval do mrazu páru. Nahrbená záda a nepřístupné zimní obličej. Harry zahlédl bledou ženu ve slabé černé kožené bundě s dírou na lokti, jak podupává u zdi hodinářství, pohledem přitom těkala kolem sebe v naději, že brzy najde svého dealera. Na zemi seděl v jogínské pozici žebrák, dlouhovlasý a neholený, ale dobře oblečený, v teplém, módním mladistvém oblečení, opíral se o sloup veřejného osvětlení, hlavu skloněnou jako při meditaci a před sebou hnědý papírový kelímek se slzou cappuccina. Harry vídával poslední rok čím dál víc žebráků a udivilo ho, nakolik jsou si podobní. Dokonce i ty papírové kelímky mají stejné, jako by to byl nějaký tajný kód. Možná to jsou vesmírné bytosti, které v tichosti začínají přebírat nadvládu nad jeho městem, nad jeho ulicemi. A co? Jen ať si poslouží.

Harry vešel do hodinářství.

„Dokážete tohle opravit?“ zeptal se mladíka za pultem a podal mu dědečkovské hodinky, které také přesně tím byly, totiž hodinkami po dědečkovi. Harry je dostal jako kluk v Åndalsnesu v den matčina pohřbu. Téměř ho to vyděsilo, ale dědeček ho uklidnil vysvětlením, že hodinky jsou věc, která se předává dál, a že Harry nesmí zapomenout je také někomu věnovat.

„Než bude pozdě.“

Harry na ně úplně zapomněl, vzpomněl si až na podzim, kdy ho Oleg navštívil v jeho bytě v Sofiině ulici a při hledání Harryho gameboye narazil v jedné zásuvce na stříbrné hodinky. A Oleg, jemuž teď bylo devět let, ale už dávno porážel Harryho v jejich společné vášni – mírně zastaralé hře Tetris –, zapomněl na celý souboj, na který se tak těšil, a místo toho si pohrával s hodinkami a natahoval je ve snaze je rozchodit.

„Jsou rozbité,“ prohlásil Harry.

„Pch,“ odfrkl Oleg. „Všechno se dá spravit.“

Harry upřímně doufal, že tohle tvrzení je pravdivé, ale v některých dnech o tom silně pochyboval. Přesto začal neurčitě uvažovat o tom, jestli by neměl Olegovi představit kapelu Jokke & Valenterne a jejich album s názvem znějícím právě *Všechno se dá spravit*. Ale po krátké úvaze došel k názoru, že Olegova matka, Ráchel, by tu souhru – totiž fakt, že její bývalý milenec

a alkoholik cpe jejímu synovi písničky o tom, jaké to je být alkoholik, napsané a hrané mrtvým feťákem – sotva ocenila.

„Dá se to opravit?“ zeptal se znovu mladíka za pultem. Hbité, zkušené ruce hodinky jakoby v odpověď otevřely.

„To se nevyplatí,“ prohlásil mladík po chvíli.

„Nevyplatí?“

„Ve starožitnictví dostanete lepší hodinky, které budou fungovat, za méně peněz, než kolik by stála oprava těchtohle.“

„Stejně to zkuste,“ vybídl ho Harry.

„Dobře,“ přikývl mladík. Už si začal prohlížet strojek a vlastně se zdál být s Harryho rozhodnutím celkem spokojený. „Zastavte se příští týden ve středu.“

Harry vyšel ven a uslyšel lehounký zvuk jedné kytarové struny v reproduktoru. Tón se zvýšil, když kytarista, chlapec s náznakem knírku a návleky na ruku, otočil jedním ladicím kolíčkem. Chystá se jeden z tradičních předvánočních koncertů na náměstí Bratří Egerových, v nichž vystupují známí umělci a jejichž výtěžek jde na konto Armády spásy. Lidé se už začínali shromažďovat před kapelou, která zaujala místo za černým vánočním kotlem visícím uprostřed náměstí na stojanu, z něhož Armáda spásy rozdávala polévku.

„Seš to ty?“

Harry se otočil. Byla to ta žena s feťáckým výrazem.

„Seš to ty, že jo? Přišels místo Snoopyho? Potřebuju okamžitě dávku, mám...“

„Sorry,“ přerušil ji Harry. „To nejsem já.“

Podívala se na něj. Naklonila hlavu ke straně a přitom se jí zúžily oči, jako by vyhodnocovala, jestli jí lže. „Ale jo, už jsem tě někdy viděla.“

„Jsem policajt.“

Zarazila se. Harry se nadechl. Reakce přišla se zpožděním, jako by ta zpráva musela jít oklikou kolem odumřelých nervových buněk a zničených synapsí. Pak se jí, jak Harry očekával, rozzářilo v očích matné světlo nenávisti.

„Polda?“

„Mám dojem, že jsme uzavřeli dohodu, že se budete zdržovat v okolí Plata,“ pronesl Harry a odvrátil od ní pohled ke zpěvákovi.

„Pch,“ zasykla žena a stoupla si přímo před Harryho. „Nejseš z protidrogového. Ty seš ten, co byl v telce, ten, co zabil...“

„Oddělení vražd.“ Harry ji vzal lehce pod paží. „Poslouchej. To, co chceš, najdeš na Plata. Nenuť mě, abych tě zatkl.“

„Nemůžu.“ Vymanila se mu.

Harry svého přístupu okamžitě zalitoval a zvedl obě ruce do výše: „Slib mi aspoň, že si nekoupíš nic tady a teď a já půjdu dál. O.K.“

Naklonila hlavu ke straně. Úzké, bezkrevné rty se jí maličko napjaly. Jako by jí na té situaci připadalo něco legrační. „Mám ti říct, proč tam nemůžu jít?“

Harry čekal.

„Protože tam chodí můj syn.“

Ucítil, jak se mu sevřel žaludek.

„Nechci, aby mě takhle viděl. Chápeš to, poldo?“

Harry jí pohlédl do vzdorného obličeje a přitom se snažil zformulovat odpověď.

„Veselé Vánoce,“ pronesla žena a obrátila se k němu zády.

Harry odhodil cigaretu do hnědého krystalového sněhu a vydal se dál. Už chce mít tenhle úkol za sebou. Nedíval se na lidi, které potkával, a oni se na něj také nedívali, nýbrž zírali do sněhu, jako by měli špatné svědomí, jako by se navzdory tomu, že jsou občany nejštedřejší sociální demokracie na světě, styděli. „Protože tam chodí můj syn.“

Ve Fredensborgveien, vedle Deichmanovy knihovny, se Harry zastavil před číslem, jež stálo na obálce, kterou nesl s sebou. Zaklonil hlavu. Fasáda byla natřená na šedo a černo a byla nově opravená. Sen každého sprejera. Za některými okny už visela vánoční výzdoba jako silueta na pozadí žlutého, měkkého světla v čemsi, co se podobalo teplým, bezpečným domovům. A to možná také jsou, pomyslel si Harry neochotně. Neochotně, protože člověk nemůže být dvanáct let členem policejního sboru a nenakazit se přitom skepsí vůči lidem, skepsí, jež tuto práci provází. Ale snažil se tomu odolávat, to ano.

Našel jméno vedle zvonku, zavřel oči a snažil se vymyslet, jak by se měl správně vyjádřit. Nepomáhalo to. Stále mu překážel ženin hlas.

„Nechci, aby mě takhle viděl...“

Harry to vzdal. Existuje nějaký správný způsob, jak vyjádřit nemožné?

Přitiskl palec na studené kovové tlačítko a kdesi uvnitř v domě se rozezněl zvonek.

Kapitán Jon Karlsen pustil tlačítko zvonku, odložil si na chodník těžké igelitky a podíval se vzhůru po fasádě. Dům vypadal, jako by ho ostřelovala lehká artilerie. Omítka opadávala ve velkých kusech a okna vyhořelého bytu v jedničce byla zatlučená prkny. Nejprve kolem Fredriksenova modrého domu prošel, připadalo mu, jako by mráz vysál ze všech fasád v Hausmannově ulici veškeré barvy a dodal budovám stejný vzhled. Až když uviděl dům zabraný squattery, kteří tam namalovali na zeď „Západní břeh“, došlo mu, že je příliš daleko. Prasklina ve skle vchodových dveří vytvářela „V“. Symbol vítězství.

Jon se ve větrovce otřásl a byl rád, že uniforma Armády spásy, kterou má pod ní, je ze silné, čisté vlny. Když měl Jon po absolvování důstojnické školy dostat novou uniformu, nepadla mu ve skladu Armády spásy žádná z velikostí, proto mu přidělili látku a poslali ho ke krejčímu, který mu vyfukoval kouř do obličeje a bez vyzvání popřel Krista jako svého osobního spasitele. Ale odvedl dobrou práci a Jon mu vřele poděkoval, nebyl zvyklý, aby mu oblečení sedělo. Okolí tvrdilo, že za to mohou jeho zkřivená záda. Ti, kteří ho dnešního odpoledne viděli přicházet Hausmannovou ulicí, si nejspíš mysleli, že jde v předklonu proto, aby zachycoval méně ledového prosincového větru, jenž sfoukával ledové jehličky a zmrzlé odpadky z chodníků na ulici, po níž duněl těžký provoz. Avšak ti, co ho znali, tvrdili, že Jon Karlsen ohýbá záda proto, aby zamaskoval svou výšku. A aby měl blíž k těm pod sebou. Tak jako se teď sklonil kvůli tomu, aby se dvacetikorunová mince trefila do hnědého papírového pohárku ve špinavé, třesoucí se ruce vedle vchodových dveří.

„Jak se daří?“ zeptal se Jon té lidské trosky sedící se zkříženýma nohama v závěji na chodníku na kusu kartonu.

„Čekám na metadonovou léčbu,“ odpověděl chudák bezvýrazně a trhaně, jako by přednášel špatně naučený verš žalmu, přitom zíral na kolena Jonových černých kalhot od uniformy.

„Měl byste si zajít do naší kavárny v Bylinkové ulici. Trochu se ohřát a najíst a...“

Zbytek zanikl v řevu provozu, protože na semaforu za nimi naskočila zelená.

„Nemám čas,“ odpověděla troska. „Neměl byste náhodou ještě pade?“

Jon se nikdy nepřestal podívat tomu, jak se narkomani dokážou soustředit jen na to svoje. Vzdychl a zastrčil do pohárku stovku.

„Podívejte se ve Fretexu, jestli byste tam nenašel nějaké teplé oblečení. Pokud ne, dostali jsme v Majáku nové zimní bundy. V téhle slabé džínové bundičce zmrznete.“

Pronesl to s rezignací člověka, který už teď ví, že jeho dar bude použit na nákup drogy, ale co? Je to obehnaná písnička, jen další z nemožných morálních dilemat, která vyplňují jeho dny.

Jon stiskl tlačítko zvonku ještě jednou. Ve špinavé výloze vedle vchodových dveří viděl svůj odraz. Thea povídala, že je velký. Vůbec není velký. Je malý. Malý voják. Ale potom proběhne ten malý voják částí Møllerovy ulice, přeběhne řeku Aker, kde začíná východní část města a čtvrť Grünerløkka, bude pokračovat přes Sofienberský park do čísla čtyři v Gøteborské ulici, které armádě patří a které pronajímá svým zaměstnancům, odemkne si vchod B a možná letmo pozdraví někoho z ostatních obyvatel, kteří snad budou předpokládat, že míří do svého bytu ve trojce. Místo toho vyjede výtahem do čtyřky, přejde přes půdu do vchodu A, poslechne si, jestli je vzduch čistý, pak si pospíší k Theiným dveřím a vytuká na ně smluvený signál. A ona mu otevře dveře i náruč, do níž se bude moct schoulit a rozmrznout v ní.

Něco zavibrovalo.

Nejdřív si myslel, že se mu chvěje půda pod nohama, město, základy. Odložil jednu igelitku a sáhl si do kapsy kalhot. V ruce mu vibroval mobil. Na displeji svítilo Ragnhildino číslo. To je jenom dneska už potřetí. Věděl, že to nemůže dál odkládat, musí jí to říct. Že se zasnoubí s Theou. Jen až najde ta správná slova. Zastrčil telefon zpátky do kapsy a vyhnul se pohledu na svůj vlastní odraz. Ale rozhodl se. Přestane být zbabělec. Bude upřímný. Bude velký voják. Kvůli Thee v Gøteborské ulici. Kvůli otci v Thajsku. Kvůli Pánu v nebi.

„Co je?“ vyšteklo mluvítka nad tlačítky zvonků.

„Á, dobrý den. Tady je Jon.“

„Cože?“

„Jon z Armády spásy.“

Čekal.

„Co chceš?“ zapraskal hlas.

„Nesu nějaké jídlo. Možná vám přijde...“

„Máš cigára?“

Jon polkl a zadupal vysokými botami ve sněhu. „Ne, tentokrát jsem měl peníze akorát tak na jídlo.“

„Do prdele.“

Opět se rozhostilo ticho.

„Haló?“ zavolal Jon.

„No jo. Přemějším.“

„Jestli chcete, můžu se tu zastavit později.“

Otevírací mechanismus zabzučel a Jon rychle strčil do dveří.

Pod schodištěm se válely noviny a prázdné láhve a také tu byly zmrzlé žluté loužičky moči. Díky mrazu však Jon alespoň nemusel vdechovat ten pronikavý sladkokyselý zápach, který schodiště zahaloval v teplých dnech.

Snažil se kráčet zlehka, přesto po schodech dupal. Žena, která na něj čekala ve dveřích, fixovala pohledem igelitky. Aby se nemusela dívat přímo na mě, pomyslel si Jon. Měla oteklý, nafouklý obličej, což byl výsledek mnohaletého fetování, nadváhu a pod županem špinavé bílé tričko. Ze dveří vycházel nasládlý zápach.

Jon se zastavil na podestě a odložil igelitky. „Je váš muž doma?“

„Ano, je doma,“ odpověděla měkkou francouzštinou.

Byla hezká. Vysoké lícní kosti a velké oči mandlového tvaru. Úzké, bledé rty. A pěkně oblečená. Přinejmenším tedy ta její část, kterou viděl štěrbinou ve dveřích, byla pěkně oblečená.

Automaticky si upravil červený šátek na krku.

Bezpečnostní řetěz z masivní mosazi, jenž je dělil, byl připevněný k těžkým dubovým dveřím bez jmenného štítku. Když před bytovým domem v Avenue Carnot čekal, až mu vrátná otevře dveře, všiml si, že tady všechno působí nově a draze, kování dveří, zvonky, zámky. A skutečnost, že světle žlutá fasáda a bílé žaluzie mají škaredý, špinavý povlak černého znečištění, jen podtrhovala, že jde o etablovanou a slušnou pařížskou čtvrť. Na schodišti visely originální olejomalby.

„Co mu chcete?“

Její pohled a tón nebyly ani nepřátelské, ani přátelské, ale možná skrývaly kapičku skepse kvůli jeho špatné francouzské výslovnosti.

„Nesu mu zprávu, *madame*.“

Zaváhala. Ale nakonec udělala to, co očekával.

„Dobře. Počkejte tady, dojdou pro něj.“

Zavřela a zámek s dobře naolejovaným, měkkým cvaknutím zaklapl. Podupal si. Měl se naučit lépe francouzsky. Matka do něj po večerech hustila

angličtinu, ale jeho francouzštinu se jí nikdy nepovedlo vylepšit. Zíral na dveře. Bleskový útok. Blesková návštěva. Pěkné.

Myslel na Giorgiho. Giorgi s bílým úsměvem byl o rok starší než on sám, teď mu je tedy čtyřicet. Je ještě pořád stejně pohledný? Světlovlasý, malý a roztomilý jako holčička? Kdysi byl do Giorgiho zamilovaný, nekriticky a bezpodmínečně, tak jak se do sebe dokážou zamilovat jen děti.

Z bytu uslyšel kroky. Mužské kroky. Harašení zámku. Modrá linka mezi prací a svobodou. Brzy napadne sníh. Připravil se.

Ve dveřích se zjevil mužův obličej.

„Co sakra chcete?“

Jon pozvedl igelitky a pokusil se o úsměv: „Čerstvý chleba. Voní krásně, že?“

Fredriksen položil ženě na rameno svou velkou hnědou ruku a ženu odstrčil. „Cejtím akorát křesťanskou krev...“ Vyslovil to s jasnou, střízlivou dikcí, jen plovoucí duhovky ve vousatém obličejí prozrazovaly něco jiného. Snažil se zaostřit na igelitky. Vypadal jako velký a silný muž, který se ovšem jaksi schoulil uvnitř. I kostra, dokonce lebka, se mu v kůži zmenšily. Ta mu teď byla o tři čísla větší a visela mu z nenávislného obličaje. Fredriksen si přejel špinavým prstem přes čerstvé škrábance na kořeni nosu.

„Nebudeš nám dneska kázat?“ zeptal se.

„Ne, jen jsem vám chtěl...“

„Ále, vojáku, nech toho. Za tohle budeš něco chtít, nebo ne? Třeba mojí duši.“

Jon se v uniformě zachvěl. „Duše já na starosti nemám, pane Fredriksene. Ale trochu jídla vám dokážu opatřit, takže...“

„No jo, jen si tu klidně nejdřív trochu kaž.“

„Jak jsem řekl...“

„Kaž!“

Jon se díval na Fredriksena.

„Kaž tou svojí malou mokrou zasranou držkou!“ zařval Fredriksen. „Kaž, abysme mohli jít s dobrým svědomím, ty blahosklonnej křesťanský hajzle. No tak, ať to máme za sebou, co je dnešní poselství boží?“

Jon otevřel ústa a zase je zavřel. Polkl. Učinil nový pokus a tentokrát se mu podařilo vyloudit z hlasivek zvuk. „Dnešní poselství je, že poslal svého syna na smrt, aby zemřel za... naše hříchy.“

„Nesmysl!“

„Bohužel, je to tak,“ pronesl Harry a pohlédl do zděšeného obličeje muže ve dveřích. Z bytu voněla večeře a ozývalo se cinkání příborů. Otec rodiny. Otec dítěte. Do této chvíle. Muž se drbal na předloktí a upíral pohled kamsi nad Harryho hlavu, jako by se nad Harrym někdo skláněl. Zvuk drbání byl škrábavý a nepříjemný.

Cinkání příborů ustalo. Za mužem zastavily šouravé kroky a na rameni se mu objevila malá ručka. Vykoukl ženský obličej s velkýma ustrašenýma očima.

„Co se děje, Birgere?“

„Tady ten policista nám přinesl zprávu,“ pronesl Birger Holmen bezvýrazně.

„Jakou?“ zeptala se žena a pohlédla na Harryho. „Jde o našeho chlapce? Jde o Pera?“

„Ano, paní Holmenová,“ odpověděl Harry a všiml si, jak se jí do očí vkradl strach. Snažil se opět nalézt ta nemožná slova. „Našli jsme ho před dvěma hodinami. Váš syn je mrtvý.“

Musel odvrátit pohled.

„Ale jak... jak... kde...“ Její pohled skákal od Harryho k manželovi, který se nepřestával drbat na paži.

Brzy mu začne téct krev, pomyslel si Harry a odkašlal si. „V jednom kontejneru v zátocě Bjørvika. Jak jsme se obávali. Už tam ležel nějakou dobu.“

Vypadalo to, jako by Birger Holmen najednou ztratil rovnováhu, zapotácel se vzad do osvětlené chodby a zachytil se věšáku. Žena postoupila vpřed mezi dveře a Harry zahlédl, jak muž za ní padl na kolena.

Harry se nadechl a strčil si ruku pod kabát. Kov placatky ho zastudil na špičkách prstů. Našel a vytáhl obálku. Dopis nečetl, avšak jeho obsah dobře znal. Oficiální krátká úmrtní zpráva, prostá zbytečných slov. Sdělení o úmrtí jako byrokratický úkon.

„Je mi to líto, ale je mou povinností vám předat toto.“

„Cože je vaší povinností?“ zeptal se malý muž středního věku s přehnaně mondénní francouzskou výslovností, která nebyla znakem jeho příslušnosti k vyšší třídě, nýbrž znakem toho, že se do ní snaží dostat. Návštěvník ho pozoroval. Všechno souhlasilo s fotografií v obálce, dokonce i pevný uzel na kravatě a volný červený kuřácký kabátek.

Nevěděl, co špatného ten muž provedl. Sotva někomu způsobil fyzické zranění, protože navzdory podráždění ve tváři byla řeč jeho těla defenzivní, téměř úzkostná, dokonce i tady, ve dveřích vlastního domova. Ukradl peníze, možná je zpronevěřil? Vypadá jako člověk, který by mohl pracovat s čísly. Jenže v tom případě se nemohlo jednat o vysoké částky. Své krásné ženě navzdory vypadal spíš jako člověk, který si dává trochu stranou tady a trochu tamhle. Možná byl nevěrný, vyspal se se ženou nesprávného muže? Ne. Malí muži, kteří mají jen mírně nadprůměrný majetek a manželky, jež vypadají mnohem atraktivněji než oni sami, se zpravidla zajímají víc o to, do jaké míry je jim nevěrná jejich žena. Muž ho rozčiloval. Možná v tom je právě tohle. Možná prostě jenom někoho naštvál. Strčil ruku do kapsy.

„Mou povinností,“ odpověděl a přiložil hlaveň pistole Llama MiniMax, kterou si koupil za pouhých tři sta dolarů, k napjatému mosaznému řetězu, „... je toto.“

Zamířil přes tlumič, který tvořila jednoduchá kovová trubka přišroubovaná na ústí. Závity mu vyřezal jeden záhřebský kovář. Černá kobercová páska, ovinutá kolem místa spoje, tam byla jen proto, aby tudy neunikal vzduch. Samozřejmě si mohl koupit takzvaný kvalitní tlumič za víc než sto eur, ale proč by to dělal? Žádný z nich stejně nedokáže umlčet zvuk kulky prorážející zvukovou stěnu, zvuk teplého plynu, jenž se právě setkal s chladným vzduchem, zvuk vzájemně se dotknuvších kovových součástí pistole. Jen v hollywoodských filmech znějí pistole s tlumičem jako popcorn pod pokličkou.

Výstřel zazněl jako prásknutí bičem a on přitiskl obličej k úzkému otvoru.

Muž z fotografie z otvoru zmizel, padl bez hlesu vzad. Hala byla temnělá, ale v zrcadle na stěně uviděl světlo z dveřního otvoru a své vlastní doširoka otevřené oko rámované žlutí. Mrtvý ležel na vysokém, tmavě červeném koberci. Peršan? Možná měl přece jen peníze.

Ted' má ovšem jen díрку v čele.

Vzhlédl a setkal se s pohledem manželky. Pokud to tedy je manželka. Stála na prahu další místnosti. Za ní visel velký žlutý papírový lustr. Žena si zakrývala rukou ústa a zírala na něj. Pokývl jí. Pak opatrně přivřel dveře, zastrčil pistoli zpátky do ramenního pouzdra a vydal se dolů po schodech. Při úniku nikdy nepoužíval výtah. Ani si nepronajímal auta nebo motorky nebo jiné věci, které by mohly přestat fungovat. A neběhal. Nemluvil ani nekřičel, jeho hlas by mohl být identifikován.

Únik představoval nejkritičtější fázi jeho práce, ale měl ji také nejradši. Únik byl jako závan větru, nehmatné nic.

Vrátná vyšla ven, stála přede dveřmi svého bytu v přízemí a bezradně na něj zírala. Zašeptal jí pozdrav, ale ona jen dál němě zírala. Až ji bude za hodinu vyslýchat policie, požádá ji o popis. A ona jim ho poskytne. Středně vysoký muž běžného vzezření. Dvacet let. Nebo možná třicet. Rozhodně ne čtyřicet. Aspoň si myslí.

Vyšel na ulici. Paříž tiše duněla, jako bouře, která se nikdy nepřiblíží, ale také nikdy neskončí. Odhodil pistoli Llama MiniMax do popelnice, kterou si předem vyhlédl. V Záhřebu na něj čekají dvě nové, nepoužité pistole téže značky. Dostal množstevní slevu.

Když o půl hodiny později míjel autobus na dálnici mezi Paříží a letištěm Charlese de Gaulla stanici metra Porte de la Chapelle, byl vzduch plný sněhových vloček, které se usazovaly mezi sporými, světle žlutými stébly trávy trčícími zmrzle k šedému nebi.

Poté, co prošel odbavením a bezpečnostní kontrolou, zamířil rovnou na pánské záchody. Postavil se na konec řady bílých pisoárů, rozepnul si knoflík a nechal proud moči dopadat na bílé kuličky na dně mísy. Zavřel oči a soustředil se na nasládlý pach paradichlorbenzenu a citronové vůně z J&J Chemicals. Modrá linka ke svobodě má už jen jednu zastávku. Zkusil, jak zní to jméno. Os-lo.

Kapitola 3.

Neděle 13. prosince.

Kousnutí.

V červené zóně šestého patra policejního ředitelství, v kolosu ze skla a z betonu s největší akumulací policistů v Norsku, seděl Harry zakloněný na své židli v kanceláři číslo 605. Byla to kancelář, kterou Halvorsen – mladý strážmistr, s nímž Harry sdílel těch deset metrů čtverečních – s oblibou nazýval Myslivnou. A které Harry říkal, když bylo třeba Halvorsena trochu usadit, Učebnou.

Ale teď tu byl Harry sám a zíral do zdi na místo, kde by patrně bylo okno, pokud by tedy Myslivna nějaké měla.

Byla neděle, Harry právě dopsal hlášení a mohl jít domů. Tak proč tedy nejde? Imaginárním oknem viděl oplocený přístav v zátoce Bjørvika, kde se na zelené, červené a modré kontejnery snášel jako konfety sníh. Případ je vyřešen. Per Holmen, mladý narkoman závislý na heroinu, už měl života dost a v jednom kontejneru si dopřál poslední ránu. Pistolí. Žádné známky vnějšího násilí, zbraň ležela vedle něj. Pokud bylo tajným agentům známo, nedlužil Per Holmen nikomu peníze. A v případě, že dealeři odpravují lidi, co jim dluží za drogy, nesnaží se to navíc nijak kamuflovat. Právě naopak. Takže to je jasná sebevražda. Proč tedy marnit večer tím, že se bude hrabat v neútulném kontejneru, kde to fučí a kde se nedá stejně najít nic jiného než jen ještě víc smutku a beznaděje?

Harry se podíval na vlněný kabát visící na věšáku. Malá placatka v náprsní kapse byla plná. A nedotčená od doby, kdy v říjnu došel do obchodu s alkoholem, koupil si tam láhev svého nejhoršího nepřítele Jima Beama, přelil ho do placatky a zbytek obsahu vylil do umyvadla. Od té doby chodí s tím jedem u sebe, podobně jako nacističtí pohlaváři nosili při sobě kyanidové ampule. Nač tenhle pitomý vynález? Nevěděl. Nebylo nutné to vědět. Fungovalo to.

Harry pohlédl na hodinky. Brzy bude jedenáct. Doma má studené espresso a DVD, které ještě neviděl a které si šetří právě na takovýhle večer. *Vše o Evě*, Mankiewiczovo mistrovské dílo z roku 1950 s Bette Davisovou a Georgem Sandersem.

Pohmatem se přesvědčil, zda je placatka na místě. A věděl, že přece jen půjde do přístavu.

Harry si vyhrnul límec kabátu a obrátil se zády k severnímu větru vanoucímu skrze vysoký drátěný plot tyčící se před ním. Kvůli větru se za plotem vršil sníh kolem kontejnerů do závějí. Areál přístavu s velkými prázdnými plochami vypadal v noci jako pustina.

Oplocené prostranství s kontejnery bylo osvětlené, ale lampy se v poryvech větru kymácely a stíny se míhaly uličkami mezi kovovými bednami vyskládanými do výšky po dvou či po třech. Kontejner, na nějž se Harry díval, byl červený, barva příliš neladila s oranžovými policejními páskami ohraničujícími uzavřený prostor. Ale v prosinci to bylo v Oslu dobré útočiště odpovídající naprosto přesně velikostí i komfortem celám předběžného zadržení nacházejícím se v budově vedle policejního ředitelství.

Ve zprávě výjezdové skupiny – která sotva byla skupinou, neboť ji tvořil jeden vyšetřovatel a jeden kriminalistický technik – bylo uvedeno, že kontejner tu nějakou dobu stál prázdný. A nezamčený. Hlídač vypověděl, že na zamykání kontejnerů zas tak moc nedbají vzhledem k tomu, že je areál uzavřený, a navíc střežený. Přesto se tedy dovnitř dostal jeden narkoman. Per Holmen patrně patřil k řadě těch, kteří se zdržují tady kolem zátoky Bjørvika, ležící jen coby kamenem dohodil od narkomanského tržiště Plata. Možná hlídač vědomě přimhuřoval oko nad tím, že se jeho kontejnery občas používají jako noclehárna, třeba věděl, že tím sem tam někomu zachrání život...

Na kontejneru nevisel žádný zámek, zato branka v plotě byla opatřena mohutným visacím zámkem. Harry zalitoval, že sem z ředitelství nezavolal a neohlásil se předem. Pokud tu tedy skutečně mají nějaké hlídače. Žádného neviděl.

Harry pohlédl na hodinky. Trochu se zamyslel a pak se podíval na vršek plotu. Je v dobré kondici. V lepší kondici než kdy předtím. Od toho fatálního úletu v létě se nedotkl alkoholu a pravidelně trénuje v posilovně policejního ředitelství. Víc než pravidelně. Než napadl sníh, překonal starý rekord Toma Waalera v běhu přes překážky na Økernu. O několik dní později se ho Halvorsen opatrně zeptal, jestli všechen ten trénink nějak souvisí s Ráchel. Měl totiž dojem, že už se nevidají... Harry mladému strážmistrovi stručně, ale srozumitelně vysvětlil, že ačkoli spolu sdílejí kancelář, nesdílejí osobní život. Halvorsen jen pokrčil rameny, zeptal se, s kým jiným si může Harry promluvit, a jeho předpoklad se mu potvrdil tím, že Harry vstal a kancelář číslo 605 rázným krokem opustil.

Tři metry. Žádný ostnatý drát. Hračka. Harry se chytil plotu co možná nejvýše, opřel si nohy o podezdívku a natáhl se. Pravá ruka vzhůru, pak levá, visel na napjatých pažích a přitom si přitáhl nohy. Housenkovitý pohyb. Přehoupl se na druhou stranu.

Zvedl západku a otevřel vrata kontejneru, vytáhl z kapsy mohutnou černou vojenskou kapesní svítilnu, podlezl policejní pásku a vešel dovnitř.

Uvnitř panovalo zvláštní ticho, jako by tady zamrzly i zvuky.

Harry zapnul svítilnu a namířil ji do nejzazšího kouta kontejneru. V kuželu světla zahlédl na podlaze křídou namalovaný obrys v místě, kde byl nalezen Per Holmen. Beáta Lønnová, šéfka kriminalisticko-technického oddělení v Brynsalleén, mu ukázala snímky. Per Holmen seděl opřený zády o stěnu, v pravém spánku měl díru a po jeho pravici ležela pistole. Jen málo krve. To je výhoda střelných ran do hlavy. Bývá jediná. Pistole měla munici malé ráže, takže otvor vstřelu byl malý a kulka nevyšla ven. Na soudním ji tedy najdou v hlavě, kterou patrně prošla jako pinballová kulička a v níž vytvořila kaši z toho, co Per Holmen používal k přemýšlení. Co použil k tomu, aby došel k tomuto rozhodnutí. A nakonec k tomu, aby přikázal ukazováčku stisknout spoušť.

„Nepochopitelné,“ komentovali zpravidla jeho kolegové nález mladého člověka, který si zvolil sebevraždu. Harry předpokládal, že to říkají proto, aby chránili sami sebe, aby zavrhli ten nápad samotný. Jinak mu nebylo jasné, co míní tím, že to je nepochopitelné.

Přesto právě toto slovo sám použil onoho odpoledne, kdy stál na chodbě a díval se do tmavé předsíně na klečícího otce Pera Holmena, na ohnutá záda třesoucí se pláčem. A protože Harry neměl žádná slova útěchy hovořící o smrti, Bohu, spasení, posmrtném životě nebo smyslu toho všeho, zamumlal jen ono bezmocné: „Nepochopitelné...“

Harry zhasl svítilnu, zastrčil ji do kapsy kabátu a obklopila ho tma.

Myslel na svého vlastního otce. Olava Holea. Vysokoškolského učitele na penzi a vdovce, který bydlel v domě na Oppsalu, na jeho oči, jež se rozzářily, když ho jednou měsíčně přišli navštívit Harry nebo Harryho sestra Ses, a na to, jak to světlo pomalu vyhasínalo, zatímco pili kávu a mluvili o celkem nepodstatných věcech. Protože to jediné podstatné trůnilo na fotografii stojící na klavíru, na nějž hrávala. Olav Hole už téměř nic nedělal. Jen si četl v knihách. O zemích a říších, které nikdy neuvidí a které vlastně už ani netoužil vidět, ne teď, když ona nemůže být s ním. „Největší ztráta,“ nazval to v těch několika málo případech, kdy o ní hovořili. A Harry teď

myslel na to, jak to Olav Hole nazve, až za ním jednoho dne přijdou a sdělí mu, že jeho syn je mrtvý.

Harry vyšel z kontejneru a vydal se k plotu. Chytil se rukama. Pak nastal jeden z těch podivuhodných okamžiků náhlého, absolutního ticha, kdy vítr zadržel dech, jako by chtěl naslouchat nebo se rozmyslet, a byl slyšet pouze známý ruch města v noční tmě. Tohle, a zvuk papíru hnaného větrem, který škrábal o asfalt. Jenže vítr už přece nefouká. To není papír, to jsou kroky. Rychlé, lehké kroky. Lehčí než kroky člověka.

Tlapky.

Harrymu se divoce rozbušilo srdce a bleskurychle přitáhl nohy k tělu a nahoru po plotě. Vytáhl se vzhůru. Až později si vzpomene, co ho tak vystrašilo. To ticho a fakt, že v tom tichu neslyšel nic, žádné zavrčení, žádný náznak útoku. Jako by ho to, co se nacházelo za ním ve tmě, nechtělo vyděsit. Naopak. Jako by mu to šlo přímo po krku. A kdyby toho Harry věděl o psech víc, možná by mu došlo, že jenom jeden druh psa nikdy nevrčí, ani když se bojí, ani když útočí: pes rasy černý metzner. Harry posunul paže výš, znovu přitáhl kolena a vtom si všiml změny rytmu a ticha a věděl, že pes skočil. Výkopl dozadu.

Tvrzení, že člověk necítí bolest, jestliže mu strach napumpuje do krve plnou dávku adrenalinu, je v nejlepším případě zjednodušené. Harry zařval, když se mu velké tenké psí zuby zaryly do masa na pravém lýtku a nořily se stále hlouběji, až se nakonec dostaly přímo na citlivou okostici. Plot se rozezpíval, přitažlivost je oba táhla dolů, ale Harry se v čirém zoufalství dokázal udržet. A normálně by byl teď zachráněn. Protože jakýkoli jiný pes o tělesné hmotnosti polodospělého černého metznera by teď musel uvolnit sevření. Jenže černý metzner má zuby a čelistní svalstvo uzpůsobené k lámání kostí, odsud také pověst, že je údajně příbuzný s hyenou skvrnitou požírající kosti. Proto zůstal viset, zarytý do Harryho lýtka dvěma tesáky horní čelisti, které měl mírně zahnuté dovnitř, a jedním v čelisti spodní, jenž skus stabilizoval. Druhý tesák ve spodní čelisti si pes ve věku pouhých tří měsíců zlomil o čísi ocelovou protézu.

Harrymu se podařilo přehodit levý loket přes horní okraj plotu a snažil se sebe i psa vytáhnout výš, ale psovi se jedna tlapa zasekla v drátěném oku plotu. Harry zašmátral pravou rukou v kapse kabátu, našel svítilnu a sevřel její pogumovanou rukojeť. Pohlédl dolů a poprvé to zvíře uviděl. Nad černým čumákem matně blikaly černé oči. Harry se svítilnou rozmáchl. Zasáhla psa do hlavy mezi uši tak tvrdě, až Harry uslyšel, jak to křuplo.

Zvedl svítilnu a udeřil znovu. Trefil se do citlivého čenichu. Zoufale vyrazil proti očím, které zatím ještě ani nemrkly. Svítilna mu vyklouzla a spadla na zem. Pes nepovoloval stisk. Harry už brzy nebude mít sílu udržet se plotu. Nechtěl myslet na to, jak by mohlo vypadat pokračování, ale nedokázal se té představě zbavit.

„Pomoc!“

Harryho chabý výkřik zanikl ve větru, který opět zesílil. Přenesl váhu a najednou ucítil potřebu se rozesmát. Přece to nemůže skončit takhle? Přece ho nemůžou najít v kontejnerovém přístavu s hrdlem rozervaným od hlídacího psa? Harry se nadechl. Hroty drátěného plotu ho píchaly do podpaží, prsty mu rychle odumíraly. Za pár vteřin se bude muset pustit. Kdyby tak měl zbraň. Kdyby tak měl místo placatky láhev, mohl by ji rozbít a střepem psa bodnout.

Placatka!

V posledním vzepětí sil dokázal Harry strčit ruku do náprsní kapsy a vytáhnout placatku. Vložil si hrdlo do úst, sevřel zuby kovovou zátkou a otočil jí. Zátka se uvolnila a on ji zachytil mezi zuby, alkohol mu přitom naplnil ústa. Tělo jako by dostalo náraz. Proboha. Přitiskl obličej k plotu, až se mu semkla víčka, a vzdálená světla z hotelů Plaza a Opera se proměnila v té černotě v bílé čárky. Pravou rukou naklonil placatku tak, až byla přímo nad psovou krvavou tlamou. Pak vyplivl zátku i alkohol, zamumlal „na zdraví“ a placatku otočil. Dvě dlouhé vteřiny zíraly černé psí oči vzhůru k Harrymu v naprostém úžasu; hnědá tekutina přitom bublavě stékala Harrymu po noze a do otevřené tlamy. Pak se zvíře pustilo. Harry uslyšel plácnutí živého masa o holý asfalt. Následovalo jakési zaklokotání a tiché zakňučení, pak tlapy zaškrábaly o zem a psa pohltila tma v místě, odkud se z ní vynořil.

Harrymu se podařilo přitáhnout nohy a přehoupl se přes plot. Výhrnul si nohavici. I bez svítilny dokázal konstatovat, že dneska večer ho čeká místo *Všeho o Evě* návštěva pohotovosti.

Jon ležel s hlavou v Theině klíně, oči měl zavřené a vychutnával si pravidelné šumění televizoru. Dávali jeden z jeho oblíbených seriálů. *Dva z Bronxu*. Nebo snad z Queensu?

„Zeptal ses bratra, jestli za tebe vezme tu službu na náměstí Bratří Egerových?“ zeptala se Thea.

Položila mu ruku přes oči. Cítil nasládlou vůni její kůže, což znamenalo, že si právě píchla inzulin.

„Jakou službu?“ zeptal se Jon.

Thea ruku stáhla a nedůvěřivě na něj zírala.

Jon se zasmál. „Klid. Už jsem to s Robertem dávno domluvil. Souhlasil.“

Odevzdaně zasténala. Jon uchopil její ruku a položil si ji opět přes oči.

„Jen jsem mu neřekl, že je to kvůli tomu, že máš narozeniny,“ dodal. „Není jisté, že by v tom případě souhlasil.“

„Proč ne?“

„Protože je do tebe blázen, vždyť to víš.“

„To jen tak říkáš.“

„A ty ho nemáš ráda.“

„To není pravda!“

„Proč tedy ztuhneš pokaždé, když jenom vyslovím jeho jméno?“

Hlasitě se zasmála. Možná něčemu v Bronxu. Nebo v Queensu.

„Měli v té restauraci volný stůl?“ zeptala se.

„Ano.“

Usmála se a sevřela mu ruku. Pak svraštila obočí. „Přemýšlela jsem o tom. Co když nás tam někdo uvidí?“

„Z Armády? Vyloučeno.“

„Ale co kdyby?“

Jon neodpověděl.

„Možná by bylo načase, abychom to zveřejnili.“

„Já nevím. Nebylo by lepší počkat, dokud si nebudeme stoprocentně jistí...“

„Ty si nejsi jistý, Jone?“

Jon odstrčil její ruku a užasle se na ni podíval. „Theo, no tak. Ty víš, že tě miluju nade všechno. O to nejde.“

„Tak o co jde?“

Jon vzdychl a posadil se vedle ní. „Theo, ty neznáš Roberta.“

Ušklíbala se. „Znám ho od dětství, Jone.“

Jon se zavrtěl. „Ano, ale existují věci, které o něm nevíš. Nevíš, jak se dokáže rozzuřit. Když k tomu dojde, jako by z něj byl najednou někdo jiný. To má po otci. Je pak nebezpečný, Theo.“

Thea si opřela hlavu o zed' a zírala němě před sebe.

„Navrhuju jenom, abychom to ještě trochu odložili.“ Jon si zamnul ruce. „Ve hře jsou i ohledy na tvého bratra.“

„Na Richarda?“ podivila se.

„Ano. Co by asi řekl tomu, kdybys ty, jeho vlastní sestra, veřejně oznámila, že ses právě teď zasnoubila zrovna se mnou?“

„Aha, tohle. Protože se oba ucházíte o tu funkci ředitele správy majetku?“

„Víš dobře, že velitelská rada klade důraz na to, aby důstojníci ve vedoucích pozicích měli za manželky solidní důstojnice. Je jasné, že z taktického hlediska by bylo správné, kdybych teď vyrukoval se zprávou, že se budu ženit s Theou Nilsenovou, dcerou Franka Nilsena, komisařovy pravé ruky. Ale bylo by to *morálně* správné?“

Thea se kousla do rtu. „Co je pro tebe a pro Richarda vlastně na téhle práci tak důležitého?“

Jon pokrčil rameny. „Armáda nám oběma zaplatila vzdělání na důstojnické škole a čtyři roky ekonomie na Bankovním institutu. Richard nejspíš uvažuje stejně jako já. Že to Armádě dlužíme, a že když se tu objeví práce, pro kterou máme kvalifikaci, vezmeme ji.“

„Třeba to místo nedostane ani jeden z vás. Táta tvrdí, že se v Armádě ještě nikdy nestal ředitelem správy majetku nikdo pod pětatřicet.“

„Já vím,“ povzdechl si Jon. „Nikomu to neříkej, ale vlastně by se mi ulevilo, kdyby tu práci získal Richard.“

„Ulevilo?“ podivila se Thea. „Tobě, který máš už víc než rok na starosti veškeré pronajímané nemovitosti v Oslu?“

„To jo, ale ředitel správy majetku má na starosti celé Norsko, Island a Faerské ostrovy. Vědělas, že majetková společnost Armády spásy vlastní jen v Norsku víc než dvě stě padesát nemovitostí se třemi stovkami budov?“ Jon se zlehka poplácal po břiše a zíral do stropu s dobře známým ustaraným výrazem. „Dneska jsem se na sebe podíval ve výloze a došlo mi, jak jsem malý.“

Zdálo se, že Thea to poslední přeslechla: „Někdo Richardovi povídal, že ten z vás, který tu práci získá, bude příštím komisařem.“

„Příštím komisařem?“ Jon se hlasitě zasmál. „Tak v tom případě už o to vůbec nestojím.“

„Neříkej hlouposti, Jone.“

„Neříkám, Theo. Ty a já jsme mnohem důležitější. Prohlásím, že nepřipadám pro funkci ředitele správy majetku v úvahu, a pak oznámíme zasnoubení. Můžu dělat jinou důležitou práci. Ve sborech taky potřebují ekonomy.“

„Ne, Jone,“ namítla Thea zděšeně. „Ty jsi náš nejlepší člověk, musíš být nasazen tam, kde je tě nejvíc potřeba. Richard je můj bratr, ale on není... tak chytrý jako ty. Můžeme s oznámením zásnub počkat, až tu práci získáš.“

Jon pokrčil rameny.

Thea pohlédla na hodinky. „Musíš dneska odejít před dvanáctou. Včera mi Emma ve výtahu povídala, že o mě měla trochu starost, protože zaslechla, jak se u mě otevírají uprostřed noci dveře.“

Jon vyhoupl nohy z postele. „Vlastně nechápu, že tady dokážeme bydlet.“

Podívala se na Jona káravě. „Tady na sebe můžeme aspoň dávat pozor.“

„To jo,“ vzdychl. „Můžeme na sebe dávat pozor. Tak dobrou noc.“

Přisunula se k němu, její ruka mu vklouzla pod košili a on ke svému údivu ucítil, že má dlaň lepkavou potem, jako by ji měla sevřenou v pěst, jako by něco mačkala. Přitiskla se k němu a její dech se prohloubil.

„Theo,“ namítl. „Nesmíme...“

Ztuhla. Pak vzdychla a ruku stáhla.

Jon byl konsternovaný. Doposud Thea právě nečinila pokusy o sblížení, naopak se zdálo, jako by se fyzického kontaktu trochu obávala. Té cudnosti si cenil. A zdálo se, že ji uklidnilo, když jí po prvním rande řekl, že ve stanovách stojí, že „Armáda spásy dodržuje podle křesťanského vzoru zdrženlivost před svatbou“. A přestože se někteří domnívali, že je rozdíl mezi výrazem „podle vzoru“ a výrazem „podle přikázání“, který stanovy používaly v souvislosti s cigaretami a alkoholem, neviděl důvod, proč by měl porušit slib daný Bohu jen kvůli takovýmto nuancím.

Objal ji, vstal a odešel do koupelny. Zamkl za sebou dveře a otočil kohoutkem. Nechal si vodu téct na ruce a přitom se díval na hladkou plochu odrážející rysy člověka, který by měl být podle všech vnějších známek šťastný. Musí zavolat Ragnhild. Ať to má za sebou. Zhluboka se nadechl. *Je* šťastný. Jen jsou některé dny náročnější než jiné.

Osušil si ruce a vrátil se k ní.

Čekárna osloské pohotovosti v ulici Storgata 40 se koupala v bílém, tvrdém světle. V tuto denní dobu tady bývalo obvyklé panoptikum lidí. Dvacet minut po Harryho příchodu odešel třesoucí se narkoman. Obvykle nedokázali posedět v klidu déle než deset minut. Harry pro něj měl pochopení. Stále cítil v ústech chuť alkoholu, jenž probudil staré nepřátele, kteří tam teď dole cukali a tahali za provázky. Lýtko ho bolelo jako čert. A výprava do kontejnerového přístavu nepřinesla – jako devadesát procent veškerého

policejního vyšetřování – žádné výsledky. Slíbil si, že příště se schůzky s Bette Davisovou nevzdá.

„Harry Hole?“

Harry pohlédl na muže v bílém plášti, který se před ním zastavil.

„Ano?“

„Mohl byste jít se mnou?“

„Děkuju, ale myslím, že je teď na řadě ona,“ odvětil Harry a pokývl směrem k dívce, která seděla uprostřed řady židlí přímo naproti němu s hlavou v dlaních.

Muž se k němu sklonil. „Jen dneska večer je tady už podruhé. Může počkat.“

Harry kulhavě následoval bílý lékařský plášť chodbou do malé ordinace s psacím stolem a jednoduchou policí na knihy. Neviděl nikde žádné osobní předměty.

„Myslel jsem si, že vy policisté máte svoje vlastní lékaře,“ pronesl plášť.

„Houby. Většinou ani nedostaneme přednost ve frontě... Jak víte, že jsem policista?“

„Omlouvám se. Já jsem Mathias. Jen jsem procházel čekárnou a všiml jsem si vás.“

Lékař se usmál a napřáhl ruku. Má pravidelný chrup, zaznamenal Harry. Tak pravidelný, že by ho člověk mohl podezírat, že nosí protézu, kdyby zbytek jeho obličeje nebyl stejně symetrický, čistý a pravidelně řezaný. Oči měl modré, kolem nich drobné vrásky od smíchu, a stisk ruky pevný a suchý. Jako by se vyloupil z románu z lékařského prostředí, pomyslel si Harry. Lékař s teplýma rukama.

„Mathias Lund-Helgesen,“ rozvedl to muž a zadíval se zkoumavě na Harryho.

„Jak jsem pochopil, domníváte se, že bych měl vědět, kdo jste,“ odvětil Harry.

„Už jsme se viděli. Loni v létě. Na jedné zahradní slavnosti u Ráchel doma.“

Harry při zaznění jejího jména z cizích úst ztuhl.

„Vážně?“

„To jsem byl já,“ dodal Mathias Lund-Helgesen rychle a tiše.

„Hm.“ Harry pomalu přikývl. „Krvácím.“

„To dobře chápu.“ Mathias Lund-Helgesen nasadil vážný, soucitný výraz. Harry si vyhrnul nohavici. „Tady.“

„A tak...“ Mathias Lund-Helgesen se mírně zmateně usmál. „Co se vám stalo?“

„Kousl mě pes. Ošetříte mi to?“

„Na tom se toho moc ošetřit nedá. Krvácení se zastaví samo. Vyčistím vám to a obvážu.“ Sklonil se. „Tři stopy po zubech, jak vidím. A pak dostanete tetanovku.“

„Kousl mě až na kost.“

„Ano, člověku to tak někdy připadá.“

„Ne, chci tím říct, opravdu mě kousl...“ Harry se zarazil a vydechl nosem. Právě mu došlo, že si Mathias Lund-Helgesen myslí, že je opilý. A proč by si to neměl myslet? Policista s roztrženým kabátem, kousnutím od psa, špatnou pověstí a silně alkoholovým dechem. Bude to takhle prezentovat, až bude Ráchel vykládat, že její bývalý už v tom zase lítá?

„... pořádně,“ dokončil větu.

Kapitola 4.
Pondělí 14. prosince.
Rozloučení.

„Trka!“

S trhnutím se posadil v posteli a naslouchal ozvěně svého vlastního hlasu mezi holými bílými hotelovými stěnami. Telefon na nočním stolku zvonil. Zvedl sluchátko.

„*This is your wake-up call...*“

„Hvala,“ poděkoval, ačkoli věděl, že to je jen hlas na pásce.

Byl v Záhřebu. Dnes poletí do Osla. Za nejdůležitějším úkolem. Posledním.

Zavřel oči. Opět se mu zdál sen. Ne o Paříži, ne o žádné z těch ostatních zakázek, o těch se mu nezdálo nikdy. Ten sen byl vždycky o Vukovaru, vždycky o tom podzimu, o obléhání.

Dneska v noci se mu zdálo, že utíká. Jako obvykle běžel v dešti a jako obvykle to bylo téhož večera, kdy na porodním sále uřízli otci paži. O čtyři hodiny později otec náhle zemřel, ačkoli lékaři tvrdili, že se operace zdařila. Řekli, že mu prostě přestalo bít srdce. Tehdy utekl od matky, vyběhl do tmy a deště a běžel k řece s otcovou pistolí v ruce, proti srbským pozicím, a oni na něj stříleli a jemu to bylo jedno, slyšel, jak kulky měkce dopadají na zem, až ten zvuk náhle zmizel a on spadl do velkého bombového kráteru. Pohltila ho voda, pohltila veškeré zvuky, rozhostilo se ticho a on nadále běžel pod vodou, jenže se nemohl nikam dostat. A zatímco cítil, jak mu tuhnou údy a otupuje ho ospalost, zahlédl něco červeného, co se pohybovalo v té černotě jako pták mávající zpomaleně křídly. A když přišel k sobě, ležel zabalený do vlněné deky a nad ním se sem a tam houpala holá žárovka, srbské dělostřelectvo bez ustátní pálilo a kousíčky hlíny a omítky mu padaly do očí i úst. Vyplivl je, někdo se nad ním sklonil a řekl mu, že z toho bombového kráteru plného vody ho zachránil sám kapitán Bobo. A ukázal na holohlavého muže stojícího u schodů vedoucích z bunkru ven. Muž měl na sobě uniformu a kolem krku uvázaný červený šátek.

Otevřel znovu oči a podíval se na teploměr, který si položil na noční stolek. Teplota v místnosti nepřesáhla od listopadu šestnáct stupňů, ačkoli v hotelové recepci tvrdili, že topení běží naplno. Vstal. Musí si pospíšet, autobus na letiště přijede k hotelu za půl hodiny.

Zíral do zrcadla nad umyvadlem a snažil se představit si Bobův obličej. Jenže ten byl jako polární záře – proměňoval se a nenápadně mizel. Znovu začal zvonit telefon.

„*Da, majka.*“

Oholil se, osušil se a rychle se oblékl. Vytáhl jeden ze dvou černých kovových kufříků, které měl v sejfu, a otevřel ho. Sedmiranná pistole Llama MiniMax Sub Compact, šest nábojů v zásobníku plus jeden v komoře. Zbraň rozebral a její části rozdělil do čtyř malých, speciálně upravených komůrek pod rohovými výztužemi kufru. Pokud by ho celníci zastavili a kufr prosvítili, kov v rohových výztužích části zbraně ukryje. Před odchodem si zkontroloval, jestli má u sebe pas a obálku s letenkou, kterou od ní dostal, fotografií objektu a potřebné informace o tom, kde a kdy. Má se to stát zítra večer v sedm hodin na veřejném místě. Vysvětlila mu, že tahle zakázka je mnohem riskantnější než ta předchozí. Přesto se nebál. Občas ho napadalo, že ztratil schopnost se bát, že mu ji amputovali onoho večera společně s otcovou paží. Bobo tvrdil, že když se člověk nebojí, nemůže přežít dlouho.

Za okny se Záhřeb sotva probouzel, bez sněhu, ponořený do šedé mlhy a se strhanou tváří. Postavil se před hotelový vchod a přemýšlel o tom, že za pár dní pojedou k Jaderskému moři, do malého městečka s malinkým hotýlkem, mimosezonními cenami a trochou slunce. A budou mluvit o tom novém domě.

Autobus na letiště už tu měl být. Zíral do mlhy. Zíral tak jako onoho podzimu, kdy se choulil vedle Boba a marně se snažil za vším tím bílým kouřem něco zahlédnout. Jeho úkolem bylo doručovat zprávy, které se neodvážili vysílat prostřednictvím radiového spojení – Srbové totiž odposlouchávali celou frekvenci a všechno slyšeli. Protože byl tak malý, dokázal proběhnout zákopy v plné rychlosti, aniž se musel sklánět. Svěřil se Bobovi, že by chtěl ničit tanky.

Bobo zavrtěl hlavou: „Jsi posel. Tyhle zprávy jsou důležité, synku. Na tanky mám svoje muže.“

„Ale oni se bojí. Já se nebojím.“

Bobo povytáhl jedno obočí. „Jsi ještě kluk.“

„Jaký je rozdíl v tom, jestli mě kulka trefí tady nebo tam venku? A ty jsi sám říkal, že pokud tanky nezastavíme, obsadí město.“

Bobo se na něj dlouze zadíval.

„Nech mě přemýšlet,“ prohlásil nakonec. Tak tam mlčky seděli a zírali do běloby, aniž dokázali rozlišit, co je podzimní mlha a co je kouř z rozvalin

hořícího města. Pak si Bobo odkašlal: „Dneska v noci jsem vyslal Franja a Mirka k díře ve valu, tam, kudy vyjíždějí tanky. Jejich úkolem bylo se ukrýt a připevnit na tanky miny, až pojedou kolem. Víš, jak to dopadlo?“

Opět přikývl. Viděl Franjovu i Mirkovu mrtvolu dalekohledem.

„Kdyby byli menší, možná by se bývali mohli schovat v dírách v zemi,“ dodal zamyšleně Bobo.

Chlapec si rukou otřel nudli pod nosem. „Jak ty miny na tanky připevním?“

Časně ráno následujícího dne se doplížil zpět do vlastních řad, třesoucí se zimou a pokrytý bahnem. Za ním, na valu, stály dva zničené srbské tanky, z otevřených poklopů se jim valil kouř. Bobo ho zatáhl do zákopu a triumfálně vykřikl: „Narodil se nám malý spasitel!“

A téhož dne, kdy Bobo diktoval hlášení, které mělo být odesláno prostřednictvím rádia do hlavní čtvrti v centru, získal krycí jméno, jež měl nosit až do chvíle, kdy Srbové obsadí jeho rodné město a promění je v trosky, zabijí Boba, zmasakrují lékaře a pacienty v nemocnici, uvězní a budou mučit ty, kteří budou klást odpor. Bylo to hořce paradoxní jméno. Protože mu je dal jeden člověk z těch všech, které nedokázal zachránit. *Mali spasitelj*. Malý spasitel.

Z mlhy se vynořil červený autobus.

Harry vstoupil do zasedací místnosti v červené zóně šestého patra, kde to hučelo tichými hovory a tlumeným smíchem, a konstatoval, že si svůj příchod načasoval správně. Pozdě na úvodní ceremonie, pojídání zákusků a výměnu kolegiálních sarkasmů a vtípků, k nimž se muži uchylují, jestliže se mají rozloučit s někým, koho si váží. Včas na rozdílení dáreků a projevy s drobným přebytkem nabubřelých slov, která muži používají, jestliže vystupují před publikem a nemluví spolu jen tváří v tvář.

Harry rychle přešel zrakem zasedací místnost a našel tři jediné skutečně přátelsky naladěné obličeje. Obličej svého odstupujícího šéfa Bjarneho Møllera, strážmistra Halvorsena a Beáty Lønnové, mladé šéfky kriminalisticko-technického oddělení. Nestřetl se s pohledem nikoho jiného a nikdo jiný mu také pohled nevěnoval. Harrymu bylo naprosto jasné, že není na oddělení vražd právě oblíbený. Møller kdysi prohlásil, že jen jednu věc mají lidé ještě méně rádi než nerudného alkoholika, totiž velkého nerudného alkoholika. Harry byl stopětadevadesáticentimetrový nerudný alkoholik, a to, že byl navíc vynikající vyšetřovatel, zmírňovalo tuto skutečnost jen lehce. Všichni věděli, že kdyby nebylo Møllerovy ochranné ruky, byl by Harry

dávno ze sboru pryč. Všem bylo také jasné, že jakmile Møller zmizí, bude vedení pouze čekat na Harryho první chybný krok. Nyní ho chránilo to, co ho paradoxně ocejchovalo jako věčného outsidera: fakt, že dostal jednoho člověka z vlastních řad. Prince. Toma Waalera, vrchního komisaře z oddělení vražd, který byl jedním z mužů stojících za rozsáhlým pašováním zbraní do Osla v posledních osmi letech. Skončil svůj život v kaluži krve ve sklepech studentského domova na Kampenu, a při krátké oslavě v kantýně o tři týdny později vyslovil šéf kriminálky se zaťatými zuby Harrymu uznání za to, že přispěl k vyčištění policejního sboru. A Harry mu poděkoval.

„Děkuju,“ odtušil tehdy a přejel zrakem po shromáždění, jen aby zjistil, jestli se mu někdo podívá do očí. Vlastně měl v úmyslu omezit svůj projev na toto jediné slovo, ale pohled na odvrácené tváře a úšklebky v něm probudily náhlý vztek, a proto dodal:

„Teď bude nejspíš těžší mě vykopnout. Tisk by se totiž mohl domnívat, že ten, kdo mě vykopl, to udělal ze strachu, že bych šel i po něm.“

A v té chvíli se na něj konečně podívali. Nedůvěřivě. Takže pokračoval dál.

„Není důvod zírat s otevřenou pusou, lidi. Tom Waaler byl na oddělení vražd vrchním komisařem a pouze díky své funkci mohl dělat to, co dělal. Říkal si Princ, a jak víte...“ Tady udělal Harry pauzu, přitom přesouval pohled od obličeje k obličeji, až se nakonec zastavil u tváře šéfa kriminálky: „Tam, kde je princ, bývá zpravidla i král.“

„Ahoj, starochu. O čem dumáš?“

Harry vzhlédl. Halvorsen.

„Ále, myslím na krále,“ zamumlal Harry a vzal si šálek s kávou, který mu mladý strážmistr podával.

„No, támhle vidíš nového,“ ukázal Halvorsen.

U stolu s dárky stál muž v modrém obleku a hovořil se šéfem kriminálky a s Bjarnem Møllerem.

„Gunnar Hagen?“ zeptal se Harry s kávou v ústech. „To je nový šéf oddělení vražd?“

„Už se tomu neříká šéf oddělení vražd, Harry.“

„Ne?“

„Je to teď náčelník. Služební hodnosti se změnily před více než čtyřmi měsíci.“

„Vážně? Asi jsem byl ten den nemocný. Ty jsi pořád strážmistr?“

Halvorsen se usmál.

Nový náčelník vypadal vitálněji a mlaději než na třiapadesát, jak bylo uvedeno v oběžníku. Spíš střední postavy než vyšší, konstatoval Harry. A hubený. Sít' výrazných svalů v obličeji, kolem brady a na krku poukazovala na asketický způsob života. Ústa měl rovná a rozhodná a brada mu trčela vpřed tak, že by se to dalo nazvat buď tvrdošíjným výrazem, nebo předkusem. Zbytky Hagenových vlasů byly černé a shromážděné do půlkruhu kolem temene, ale tam byly zase tak husté a pevné, že by bylo možné nového náčelníka podezřívat, že si jen zvolil poněkud výstřední účes. Mohutné, ďábelsky tvarované obočí v každém případě naznačovalo, že tělesné ochlupení má dobré podmínky k růstu.

„Přímo z ozbrojených sil,“ pronesl Harry. „Možná nám tu zavede budíček.“

„Prý byl dobrý policajt, než změnil pole působnosti.“

„Soudě podle toho, co o sobě napsal do oběžníku, myslíš?“

„Rád slyším, že se k tomu stavíš pozitivně, Harry.“

„Já, jo? Jsem vždycky ochotný dát lidem férovou šanci.“

„Ale jen jednu,“ dodala Beáta, která k nim přistoupila. Odhrnula si krátké světlé vlasy. „Připadá mi, že kulháš, Harry.“

„Včera večer jsem narazil v kontejnerovém přístavu na hlídačího psa s pořádnými zubisky.“

„Cos tam dělal?“

Harry na Beátu pohlédl a teprve pak odpověděl. Vedoucí funkce v Brynsalléen jí prospěla. A kriminalisticko-technickému oddělení také. Beáta byla vždycky zdatná odbornice, ale Harry musel přiznat, že když tahle obětavá stydlivá dívka nastoupila po absolvování policejní akademie na oddělení loupežných přepadení, neviděl u ní žádné očividné vůdčí schopnosti.

„Jen jsem se chtěl kouknout na ten kontejner, ve kterém našli Pera Holmena. Řekni mi, jak se tam dostal?“

„Přeštípl kleštěmi zámek. Ležely vedle něj. A jak ses tam dostal ty?“

„Co jste našli kromě těch kleští?“

„Harry, nic nenásvědčuje tomu, že by...“

„To taky netvrdím. Co jste ještě našli?“

„Co myslíš? Nádobíčko, dávku heroinu a igelitový sáček s tabákem. Víš, s tabákem, co vydloubávají z nasbíraných nedopalků. A jinak ani korunu, samozřejmě.“

„A ta beretta?“

„Sériové číslo je vypilované, ale stopy po vypilování jsou známé. Pašovaná zbraň z Princových dob.“

Harry si všiml, že Beáta záměrně nevyslovila jméno Toma Waalera.

„Hm. Výsledky krevních testů už máte?“

„Jo. Překvapivě čistý, v každém případě si zrovna nešlehl. Byl tedy při vědomí a naprosto schopný tu sebevraždu provést. Proč se ptáš?“

„Měl jsem tu čest sdělit tu novinu rodičům.“

„Uf,“ pronesli Lønnová a Halvorsen jedním hlasem. Stávalo se to stále častěji, ačkoli spolu chodili teprve rok a půl.

Šéf kriminálky si odkašlal, shromáždění se otočilo ke stolu s dárky a ztichlo.

„Bjarne požádal o slovo,“ vysvětlil šéf kriminálky; pohupoval se na podpatcích a na okamžik se odmlčel. „A také ho dostal.“

Lidé zabzučeli. Harry viděl, jak se Møller opatrně usmívá na své nadřízené.

„Díky, Torleife. A díky tobě i vrchnímu policejnímu náčelníkovi za dárek na rozloučenou. A zvlášť díky za ten krásný obraz, který jsem dostal od vás všech.“

Ukázal na stůl s dárky.

„Od všech?“ šeptl Harry Beátě.

„Ano. Skarre a pár dalších vybíralo peníze.“

„O tom se mi nic nedoneslo.“

„Možná se tě jen zapomněli zeptat.“

„Teď já sám rozdělím několik dárků,“ pokračoval Møller. „Z pozůstalosti, abych tak řekl. Jako první tu mám tuhle lupu.“

Zvedl ji před obličej a ostatní se zasmáli opticky deformované tváři svého bývalého šéfa.

„Dostane ji dívka, která je stejně dobrá vyšetřovatelka a policistka, jako byl její otec. Nikdy si nechce připsat zásluhy za svoji práci, raději je přenáší tady na nás z oddělení vražd. Jak víte, podrobila se vyšetření odborníky na lidský mozek, protože patří k těm vzácným případům, co mají nadmíru vyvinutý *gyrus fusiformis*, a díky tomu si pamatuje každický obličej, který kdy viděla.“

Harry si všiml, že Beáta zčervenala. Nebyla ráda středem pozornosti, zvlášť pokud šlo o její vzácnou schopnost, díky níž ji nadále využívali k identifikaci zrnitých snímků pachatelů zachycených na videozáznamech loupežných přepadení.

„Doufám, že na můj obličej nezapomenete, ačkoli ho teď chvíli neuvidíte. A pokud byste pochybovala, můžete prostě použít tohle.“

Halvorsen šťouchl Beátu lehce do zad. Møller jí předal lupu, a navíc ji objal. Shromáždění aplaudovalo a Beátě už hořelo i čelo.

„Dalším dědictvím je moje kancelářská židle,“ mluvil dál Møller. „Doneslo se mi totiž, že můj nástupce Gunnar Hagen si vyžádal novou v černé kůži, s vysokým opěradlem a tak.“

Møller se usmál na Hagen, který úsměv neopětoval, jen krátce přikývl.

„Tu židli dostane strážmistr ze Steinkjeru, který byl od svého příchodu sem nucen sedět v kanceláři s naším největším rebelem. Na rozbité židli. Strážmistře, myslím, že už bylo načase.“

„Jupí,“ okomentoval to Halvorsen.

Všichni se k němu otočili a zasmáli se, Halvorsen se také smál.

„A nakonec pomůcka pro člověka, který pro mě hodně znamená. Byl mým nejlepším vyšetřovatelem a mojí nejhorší noční můrou. Muž, který si jde vždy za svým, jedná po svém a – bohužel pro nás, kteří se vás snažíme přimět, abyste chodili včas na ranní porady – se řídí svým vlastním časem.“ Møller vytáhl z kapsy saka náramkové hodinky. „Tohle vás snad přiměje, abyste se řídil stejným časem jako ostatní. Přinejmenším jsou jakžtakž sladěné s hodinkami dalších členů oddělení vražd... A samozřejmě mají ještě mnoho jiných symbolických významů, Harry.“

Harry za sporadického potlesku předstoupil a převzal hodinky jemu neznámé značky s jednoduchým černým řemínkem.

„Děkuju.“

Oba vysocí muži se objali.

„Nastavil jsem je o dvě minuty dopředu, takže stihnete i to, o čem jste se už domníval, že vám to uteklo,“ zašeptal Møller. „Žádné další výtky, dělejte to, co musíte.“

„Děkuju,“ zopakoval Harry a připadalo mu, že ho Møller svírá až moc pevně a až moc dlouho. Připomněl si, že mu nesmí zapomenout předat dárek, který si pro něj přinesl z domova. Naštěstí nestihl ze *Vše o Evě* strhnout celofánový obal.

Kapitola 5.

Pondělí 14. prosince.

Maják.

Jon našel Roberta na dvoře Fretexu v Kostelní ulici.

Opíral se se založenýma rukama o zárubeň a sledoval chlapíky vynášející černé pytle na odpadky z nákladního auta do místnosti v obchodě sloužící jako sklad. Chlapíci sem tam vyplivovali nadávky v různých dialektech a jazycích.

„Dobrý úlovek?“ zeptal se Jon.

Robert pokrčil rameny. „Lidi se s radostí zbaví celé letní garderóby, jen aby si příští rok mohli koupit novou. Jenže my teď potřebujeme zimní oblečení.“

„Ti tví kluci ale mají slovník. Všichni dostali veřejně prospěšné práce?“

„Včera jsem to počítal. Těch, co si odpykávají trest, je tu teď dvakrát tolik než těch, co přijali Krista.“

Jon se usmál. „Z misionářského hlediska pole neorané. Stačí se do toho jen pustit.“

Robert zavolal na jednoho z maníků a ten mu hodil krabičku cigaret. Robert si vsunul mezi rty cigaretu bez filtru.

„Koukej to vytáhnout,“ houkl na něj Jon. „Vojenský slib. Mohli by tě vyhodit.“

„Neměl jsem v úmyslu si ho zapálit, brácho. Co chceš?“

Jon pokrčil rameny. „Jen si popovídat.“

„A o čem jako?“

Jon se zasmál. „Je úplně normální, že si bratři občas spolu povídají.“

Robert přikývl a sebral si z jazyka vlákno tabáku. „Když říkáš popovídat, většinou tím myslíš, že mi budeš kázat, jak mám žít svůj život.“

„Nech toho.“

„Tak o co jde?“

„O nic! Chtěl jsem jenom vědět, jak se máš.“

Robert vytáhl cigaretu z úst a odplivl si do sněhu. Pak zamžoural k nebi zataženému vysoko visícími bílými mraky.

„Mám už týhle práce po krk. Mám po krk bytu. Mám po krk tý seschlý, pokrytecký rotný, která se tu promenuje. Kdyby ta sušinka nebyla tak ošklivá, tak bych ji...“ Robert se zazubil. „... za trest ošukal.“

„Je mi zima,“ prohlásil Jon. „Nepůjdeme dovnitř?“

Robert vkrácel do mrňavé kanceláře jako první a posadil se na židli, která se sotva vešla mezi prohýbající se stůl, uzoučké okno s výhledem do dvora a červeno-žlutou vlajku se znakem Armády spásy a s heslem „Krev a oheň“. Jon zvedl z dřevěné židle, o níž věděl, že ji Robert ukořistil v prostorách majorstuelského sboru, sídlícího hned vedle, hromádku papírů, některé z nich byly zažloutlé stářím.

„Tvrdí, že hákuješ,“ prohodil Jon.

„Kdo?“

„Rotná Rueová.“ Jon se ironicky pousmál. „Sušinka.“

„Ahá, takže ona ti volala, je to tak?“ Robert dloubal do desky stolu zavíracím nožem, pak vykřikl: „No jo, vždyť jsem na to zapomněl – ty jsi přece nový ředitel správy majetku, šéf celého toho cirkusu.“

„Ještě nikoho nezvolili. Klidně se jím může stát Richard.“

„No a co?“ Robert vyryl do stolu dva otazníky tak, že vytvořily srdce. „Cos mi chtěl říct, jsi mi už řekl. Ale než vypadneš, možná bych mohl dostat těch pět stovek za službu, kterou místo tebe pozítří vezmu?“

Jon vytáhl z peněženky bankovky a položil je na stůl před bratra. Robert si přejel ostrím nože po bradě. V černém strništi mu zachrastilo. „A ještě bych ti chtěl připomenout jednu věc.“

Jon polkl. Věděl, co přijde. „Jakou věc?“

Přes Robertovo rameno viděl, že začalo sněžit, ale že teplo z domů okolo dvora stoupající vzhůru způsobuje, že lehké bílé vločky se jaksi zastavily ve vzduchu za oknem, jako by chtěly naslouchat.

Robert zapíchl špičku nože doprostřed vyrytého srdce. „Jestli zjistím, že ses ještě někdy přiblížil k té holce, však víš ke který...“ Sevřel rukou rukojeť nože a naklonil se vpřed. Váha těla způsobila, že nůž zajel s praskavým zvukem do suchého dřeva. „Tak tě zničím, Jone. Přísahám.“

„Neruším?“ otázal se hlas od dveří.

„Vůbec ne, paní Rueová,“ odvětil Robert sladčoučce. „Můj bratr je právě na odchodu.“

Když Bjarne Møller vešel do své kanceláře, která už tedy nebyla jeho, šéf kriminálky a nastupující náčelník oddělení Gunnar Hagen zmlkli.

„Tak co, líbí se vám výhled?“ otázal se Møller tónem, o němž doufal, že zní povzbudivě. A dodal: „Gunnare.“ To jméno mu nešlo z pusy.

„No, na Oslo je v prosinci vždycky smutný pohled,“ odpověděl Gunnar Hagen. „Ale uvidíme, jestli tohle taky nezměníme.“

Møller měl chuť se zeptat, co míní tím „taky“, ovšem když si všiml, že šéf kriminálky souhlasně pokyvuje, zarazil se.

„Právě jsem Gunnarovi sděloval pár podrobností o osazenstvu. Tak, naprosto důvěrně.“

„No jo, vy dva se přece znáte z dřívějšíka.“

„Ano,“ přitakal šéf kriminálky. „Známe se s Gunnarem už od doby, kdy jsme byli kadety toho, co se tehdy jmenovalo Policejní škola.“

„V oběžníku stálo, že každý rok běháte birkebeiner,“ pronesl Møller směrem ke Gunnaru Hagenovi. „Víte, že šéf kriminálky taky?“

„Ale jistě.“ Hagen s úsměvem mrkl směrem k šefovi kriminálky. „Občas běháme s Torleifem společně. A snažíme se vzájemně se porazit ve spurtu.“

„No ne,“ odušil Møller pobaveně. „Takže kdyby šéf kriminálky seděl ve výběrové komisi, mohli bychom ho podezřívat z toho, že tu zaměstnal svého kamarádíčka.“

Šéf kriminálky se suše zasmál a vrhl na Bjarneho Møllera varovný pohled.

„Právě jsem Gunnarovi vyprávěl o muži, kterému jsi věnoval tak velkorysý dar.“

„O Harrym Holeovi?“

„Ano,“ vložil se do hovoru Gunnar Hagen. „Pochopil jsem, že to on připravil o život jednoho vrchního komisaře v souvislosti s tou trapnou pašeráckou aférou. Slyšel jsem, že mu utrhl ve výtahu paži. A že ho také podezřívají z toho, že pak vynesl tu záležitost tisku. To není dobré.“

„Za prvé byla ta ‚trapná pašerácká aféra‘ profesionální gang prorůstající do řad policie, který zaplavoval po celé roky Oslo levnými ručními zbraněmi,“ namítl Bjarne Møller a marně se snažil zastřít podráždění v hlase. „Případ, který Hole navzdory odporu tady na ředitelství vyřešil naprosto sám díky několikaleté pečlivé policejní práci. Za druhé zabil Waalera v sebeobraně a to s tou rukou mu způsobil výtah. A za třetí nemáme vůbec žádné vodítko, co se týče toho, kdo co kam vynesl.“

Gunnar Hagen a šéf kriminálky si vyměnili pohled.

„Nicméně,“ namítl šéf kriminálky, „je to člověk, na kterého by sis měl dávat pozor, Gunnare. Pokud je mi známo, nedávno ho opustila přítelkyně. A víme přece, co taková věc udělá s Harryho zlozvyky, jimž s oblibou opakovaně propadá. Což bychom samozřejmě už dávno nemohli akceptovat, pokud by ovšem nevyřešil tady na oddělení celkem dost případů.“

„Dohlídnu na něj,“ odvětil Hagen.

„Je to vrchní komisař,“ vložil se do toho Møller a zavřel oči. „Ne pochůzkář. A nemá dohled zrovna moc rád.“

Gunnar Hagen pomalu přikývl, přitom si rukou hladil hustý věnec vlasů.

„Kdy nastupujete v Bergenu...“, Hagen nechal ruku klesnout. „Bjarne?“

Møller odhadoval, že jeho jméno nejde tomu novému z pusy stejně jako jemu.

Harry kráčel Bylinkovou ulicí a podle obuvi kolemjdoucích poznal, že se blíží k Majáku. Kluci z protidrogového říkávali, že nic nenapomáhá identifikaci narkomanů víc než armádní přebytky. Protože prostřednictvím Armády spásy skončí vojenská obuv dříve nebo později na nohou nějakého narkomana. V létě to bývají modré tenisky, teď v zimě černé kanady, které jsou společně se zelenou igelitkou s potravinovým balíčkem od Armády spásy uniformou pouličních feťáků.

Harry zabočil do dveří a pokývl strážnému v mikině s kapucí a s logem Armády spásy.

„Nic?“ otázal se strážný.

Harry se poplácal po kapsách. „Nic.“

Cedule na zdi zvěstovala, že alkohol příchozí odevzdávají u vstupu a dostávají ho při odchodu. Harry věděl, že snahu donutit lidi, aby odkládali fet, vzdali, žádný narkoman se neodvážil dát drogu z ruky.

Harry vešel dovnitř, nalil si hrnek kávy a posadil se na lavičku u zdi. Maják byl kavárnou Armády spásy, variantou výdejny polévky nového tisíciletí, kde potřební dostávali obložené chleby a kávu. Příjemný světlý lokál, který se odlišoval od obyčejného místa servírujícího cappuccino jen klientelou. Devadesát procent narkomanů-mužů a zbytek ženy. Jedli tady chleby s kozím nebo kravským sýrem, četli noviny a poklidně u stolů debatovali. Bylo to místo pro odpočinek, možnost, kde se dalo rozmrznout a vydechnout si v honu za denní dávkou. Ačkoli sem občas zašli tajní agenti, platil tu nepsaný zákon, že uvnitř se nikdy nezatýká.

Muž u stolu vedle Harryho zamrzl uprostřed hluboké úklony. Hlavy mu klesla na stůl, před sebou držel v černých prstech prázdný cigaretový papírek. Na stole leželo několik vydloubaných nedopalků.

Harry hleděl na uniformovaná záda maličké ženušky, která právě vyměňovala vyhořelou svíčku na stolečku se čtyřmi prosklenými rámečky. Ve třech z nich byla fotografie jedné a téže osoby, ve čtvrtém pouze kříž a jméno na bílém pozadí. Harry vstal a přistoupil ke stolečku.

„Co to je?“ zeptal se.

Možná její štíhlý zátylek a ladnost pohybu nebo hladké havraní, téměř nepřírozně lesklé vlasy vyvolaly v Harrym pomyšlení na kočku, ještě než se otočila. Ten dojem umocnil fakt, že její maličký obličej měl neproporčně široká ústa a nos, který vypadal pouze jako nutná vyvýšenina, přesně jako u lidí v Harryho japonských komiksech. Ale především to způsobovaly ty oči. Harry na to nedokázal přijít, ale něco na nich bylo špatně.

„Listopad,“ odpověděla.

Pronesla to klidným, hlubokým a měkkým altem, který přiměl Harryho zauvažovat o tom, jestli je přirozený, nebo jestli je to způsob mluvy, kterému se naučila. Znal ženy, jež to tak dělávaly, měnily hlasy, jako jiné mění šaty. Jeden hlas pro domácí použití, jiný pro navození prvního dojmu a navázání společenského kontaktu, třetí pro noc a blízkost.

„Co tím míníte?“ zeptal se Harry.

„Naše případy úmrtí v listopadu.“

Harry se podíval na fotografie a došlo mu, co má žena na mysli.

„Čtyři?“ pronesl tiše. Před jedním snímkem ležel dopis s roztřesenými písmeny napsanými tužkou.

„V průměru umírá jeden klient týdně. Čtyři, to je celkem běžné. Vzpomínkové setkání se koná vždy první středu v měsíci. Vy jste někoho z nich...?“

Harry zavrtěl hlavou. „Můj milovaný Odde,“ začínal dopis. Žádné květiny.

„Můžu vám s něčím pomoci?“ zeptala se.

Harry si pomyslel, že asi nemá na repertoáru víc hlasů, jen tenhle hluboký, příjemný tón.

„Per Holmen...,“ začal Harry, ale pořádně nevěděl, jak by měl pokračovat.

„Chudák Per, ano. Vzpomínkové setkání za něj se bude konat v lednu.“

Harry přikývl. „První středu.“

„Přesně tak. A vy jste srdečně vítán, bratře.“

Ono „bratře“ bylo proneseno s takovou lehkostí, že působilo jako implicitní, naprosto přirozená součást věty. Na okamžik jí Harry téměř uvěřil.

„Jsem kriminalista,“ vysvětlil.

Výškový rozdíl mezi nimi byl tak velký, že musela zaklonit hlavu, aby se na něj mohla podívat blíže.

„Možná jsem vás už někde viděla, ale muselo to být dávno.“

Harry přikývl. „Možná. Už jsem tu byl, ale nepotkal jsem vás tu.“

„Pracuju tady jen na poloviční úvazek. Jinak bývám na ústředí Armády spásy. A vy máte na starosti drogy?“

Harry zavrtěl hlavou. „Vraždy.“

„Vraždy? Ale Per přece nebyl...“

„Mohli bychom se na chvílku posadit?“

Váhavě se rozhlédla.

„Máte moc práce?“ zeptal se Harry.

„Naopak, je tu nezvyklý klid. Obyčejně vydáme denně osmnáct set chlebů. Jenže dneska se vyplácejí sociální dávky.“

Zavolala na jednoho chlapce za pultem, který potvrdil, že přebírá její povinnosti. Harry se tak zároveň dozvěděl její jméno. Martina. Hlava muže s prázdným cigaretovým papírkem s trhnutím poklesla ještě o několik centimetrů níže.

„Pár věcí v tom případě tak úplně nesedí,“ vysvětlil jí Harry poté, co se posadili. „Jaký to byl člověk?“

„To se dát těžko říct.“ Vzdychla, když spatřila Harryho tázavý výraz. „Jestliže je člověk narkoman tak dlouho, jako byl Per, má už natolik zničený mozek, že je složité odkrýt jeho osobnost. Naprosto u něj dominuje touha po droze.“

„To chápu, ale mám na mysli... pro lidi, kteří ho znali dobře...“

„Bohužel. Můžete se zeptat Perova otce, co zbylo z osobnosti jeho syna. Několikrát si ho sem přišel vyzvednout. Nakonec to vzdal. Povídal, že se Per začal chovat u nich doma agresivně kvůli tomu, že zamykali všechny cennosti, když tam byl. Požádal mě, abych na něj dávala pozor. Odpověděla jsem mu, že se budeme maximálně snažit, ale že mu nemůžeme slíbit zázraky. A to se nám taky nepodařilo...“

Harry na ni pohlédl. Její obličej neprozrazoval nic jiného než obvyklou rezignací sociálního pracovníka.

„Musí to být peklo,“ okomentoval to Harry a podrbal se na lýtku.

„Ano, člověk asi musí být sám narkoman, aby to úplně pochopil.“

„Myslel jsem, že musí být peklo být tím rodičem.“

Martina neodpověděla. K sousednímu stolku přistoupil kluk v roztržené péřové bundě. Otevřel průhledný plastový sáček a vysypal z něj hromadu suchého tabáku evidentně pocházející z toho, co kdysi musely být stovky nedopalků. Hromada zakryla jak cigaretový papírek, tak černé prsty muže sedícího u stolu.

„Veselé Vánoce,“ zamumlal kluk a odešel stařeckým krokem narkomana.

„Co nesedí?“ zeptala se Martina.

„Krevní testy prokázaly, že byl skoro čistý,“ odpověděl Harry.

„No a co?“

Harry pohlédl na muže u sousedního stolu. Snažil se zoufale stočit cigaretový papírek, ale prsty ho nechtěly poslouchat. Po hnědé tváři se mu kutálela slza.

„O fetování něco vím,“ pokračoval Harry. „Netušíte, jestli někomu nedlužil peníze?“

„Ne.“ Její odpověď byla krátká. Tak krátká, že Harry už tušil odpověď na svoji další otázku.

„Ale možná byste...“

„Ne,“ přerušila ho. „Nebudu se vyptávat. Poslyšte, o tyhle lidi se nikdo jiný nezajímá a já jsem tu proto, abych jim pomáhala, ne abych je pronásledovala.“

Harry se na ni dlouze zadíval. „Máte pravdu. Omlouvám se, že jsem se ptal, už se to nebude opakovat.“

„Děkuju.“

„Jen poslední otázku.“

„Sem s ní.“

„Věřila...“ Harry zaváhal, pomyslel si, že právě dělá chybu. „Věřila byste mi, kdybych vám řekl, že já se zajímám?“

Naklonila hlavu ke straně a zkoumavě si Harryho prohlížela. „Měla bych?“

„Ano. Vyšetřuju případ, o kterém se všichni domnívají, že je to naprosto jasná sebevražda člověka, o kterého se nikdo nezajímá.“

Neodpověděla.

„Dobré kafe.“ Harry vstal.

„Rádo se stalo,“ odpověděla. „A Bůh vám žehnej.“

„Díky,“ odpověděl Harry a ke svému údivu ucítil, jak mu do ušních boltců stoupá teplo.

Cestou ven se Harry zastavil před vrátným a otočil se, ale už byla pryč. Kluk v mikině s kapucí nabídl Harrymu zelenou igelitku s potravinovým balíčkem Armády spásy, ale Harry s díky odmítl, přitáhl si kabát těsněji k tělu a vyšel do ulic, kde už byl vidět červenající ústup slunce nad Osloským fjordem. Zamířil k řece Aker. U velkého dubu tam stál v závěji kluk s vyhrnutým rukávem roztržené péřové bundy a s injekční stříkačkou

visící z předloktí. Usmíval se a přitom hleděl skrze Harryho a skrze mrazivý opar vznášející se nad čtvrtí Grønland.

Kapitola 6.

Pondělí 14. prosince.

Halvorsen.

Pernille Holmenová vypadala ještě menší, jak tam tak seděla v křesle ve Fredensborgveien a velkýma, uplakanýma očima zírala na Harryho. Na klíně držela skleněný rámeček s fotografií svého syna Pera.

„Tady mu bylo devět let.“

Harry musel polknout. Zčásti proto, že žádný smějící se devítiletý kluk v plovací vestě nevypadá na to, že by měl v úmyslu skončit v kontejneru s kulkou v hlavě. A zčásti proto, že mu ten snímek připomněl Olega, který se občas zapomněl a oslovil Harryho „tati“. Harry uvažoval, jak dlouho bude trvat, než začne říkat „tati“ Mathiasi Lund-Helgesenovi.

„Birger, můj manžel, chodíval Pera hledat, když byl pryč několik dní. Přestože jsem ho prosila, aby toho nechal, už jsem tady Pera nesnesla.“

Harry odsunul ostatní myšlenky stranou. „Proč?“

Birger Holmen cosi zařizuje v pohřebním ústavu, vysvětlila Harrymu, když u nich nečekaně zazvonil.

Popotáhla. „Bydlel jste někdy v domácnosti s narkomanem?“

Harry neodpověděl.

„Ukradl všechno, co mu přišlo pod ruku. Akceptovali jsme to. Tedy Birger to akceptoval, on je z nás dvou shovívavější.“ Udělala grimasu a Harry pochopil, že to měl být úsměv.

„Vždycky a ve všem Pera bránil. Až do jedné chvíle na podzim. Tehdy mě Per ohrožoval.“

„Ohrožoval vás?“

„Ano. Na životě.“ Zírala na fotografii a otírala sklo, jako by bylo zamžené. „Per jednoho dopoledne zazvonil a já jsem ho nechtěla pustit dovnitř, byla jsem doma sama. Plakal a žadonil, ale já už jsem s ním tuhle hru párkrát sehrála, takže jsem trvala na svém. Vrátila jsem se do kuchyně a sedla si. Nevím, jak se dostal dovnitř, ale najednou stál přede mnou s pistolí.“

„Stejnou pistolí, kterou se...“

„Ano. Myslím, že ano.“

„Pokračujte.“

„Donutil mě odemknout skříňku, kde jsem měla šperky. Tedy to, co z těch šperků zbylo, většinu si odnesl dávno předtím. Pak zmizel.“

„A vy?“

„Já? Zhroutila jsem se. Birger mě pak odvezl do nemocnice.“ Znovu popotáhla. „Tam mi ani nechtěli dát další prášky. Tvrdili, že už jich беру dost.“

„Jaké prášky to jsou?“

„Co myslíte? Na uklidnění. Prý dost! Když máte syna, kvůli kterému ležíte bdělý každou noc v hrůze, že se vrátí...“ Zmlkla a přitiskla si k ústům pěst. Oči se jí naplnily slzami. Pak zašeptala tak tiše, že Harry její slova sotva zaslechl. „To už se vám pak ani nechce dál žít...“

Harry se podíval do svého poznámkového bloku. Byl prázdný.

„Děkuju,“ řekl.

„*One night, is that correct, Sir?*“

Recepční v hotelu Scandia u osloského hlavního nádraží položila otázku, aniž vzhlédla od objednávky na monitoru.

„*Yes*,“ odpověděl muž před ní.

Všimla si, že má na sobě světle hnědý kabát. Velbloudí srst. Nebo nějaká imitace.

Její dlouhé červené nehty běžely po klávesnici jako ustrašení švábi. Imitace velblouda v zimmím Norsku. Proč ne?

Viděla fotografie velbloudů z Afghánistánu a její přítel jí v dopise líčil, že tam někdy bývá stejná zima jako tady.

„*Will you pay by VISA or cash, Sir?*“

„*Cash*.“

Přistrčila mu přes pult ubytovací formulář a propisku a požádala ho, aby jí ukázal pas.

„*No need*,“ odpověděl, „*I will pay now*.“

Mluvil anglicky téměř jako rodilý Brit, ale způsob, jakým vyslovoval souhlásky, jí připomněl východní Evropu.

„Přesto potřebuji vidět váš pas, *Sir*. Mezinárodní předpisy.“

S pochopením příkývl, podal jí vyhlazenou tisícovku a pas. Republika Hrvatska? Jistě jedna z těch nových východních zemí. Vrátila mu nazpět, vložila tisícovku do pokladny a připomněla si, že ji musí po odchodu hotelového hosta prověřit proti světlu. Snažila se udržovat si jistý styl, ačkoli musela uznat, že pracuje v jednom z obyčejnějších hotelů ve městě. A tenhle host nevypadá jako hotelový podvodník, spíš jako... No, jako co vlastně vypadá? Podala mu čipovou kartu a informace o patře, výtahu, době snídane a době, kdy musí uvolnit pokoj.

„*Will there be anything else, Sir?*“ zacvrlikala, dobře si vědoma toho, že její angličtina a vystupování jsou pro tenhle hotel až příliš dobré. Zanedlouho se přesune na lepší místo. Nebo – pokud to nepůjde – sníží úroveň vystupování.

Odkašlal si a zeptal se, kde najde nejbližší *phone booth*.

Vysvětlila mu, že může volat ze svého pokoje, ale on zavrtěl hlavou.

Musela se zamyslet. Mobilní telefony efektivně vytlačily z Osla většinu telefonních budek, ale tady hned za rohem, na Železničním náměstí, určité jedna je. Ačkoli to bylo jen sto metrů, vytáhla mapku a cestu mu do ní vyznačila a popsala ji. Tak, jak to dělají v hotelích Radisson a Choice. Když vzhledla, aby se podívala, jestli jí rozuměl, na chvíličku nemohla uvěřit svým očím, přitom nechápala proč.

„My proti všem, Halvorsene!“

Harry se vrátil do jejich společné kanceláře a vykřikl svůj tradiční ranní pozdrav.

„Dvě zprávy,“ obrátil se k němu Halvorsen. „Máš se hlásit v kanceláři nového náčelníka. A pak volala nějaká ženská a ptala se po tobě. Měla moc příjemný hlas.“

„Vážně?“ Harry mrskl kabátem směrem k věšáku. Ten se zřítíl na podlahu.

„Jó,“ vykřikl Halvorsen spontánně. „Tak už jsi to překonal?“

„Co jako?“

„Už zase hážeš oblečení na věšák. A říkáš *My proti všem*. Ani jedno z toho jsi nedělal od té doby, co ti Ráchel dala...“

Halvorsen zmlkl, jakmile zahlédl kolegův varovný výraz.

„Co chtěla ta ženská?“

„Něco ti říct. Jmenovala se...“ Halvorsen hledal ve žlutých lístečkách před sebou. „... Martina Eckhoffová.“

„Tu neznám.“

„Zaměstnankyně Majáku.“

„Aha!“

„Povídala, že se trochu poptala. A že nikdo neslyšel nic o tom, že by Per Holmen někomu dlužil peníze.“

„Opravdu? Hm. Možná bych jí měl zavolat, abych zjistil, jestli neví ještě něco.“

„Napadlo mě to, ale když jsem se jí zeptal na číslo, odpověděla, že to je všechno, co má na srdci.“

„Aha? O. K. Fajn.“

„Ano? Tak proč teda vypadáš tak sjetě?“

Harry se sklonil, aby zvedl kabát, ale místo aby ho pověsil na věšák, oblékl si ho. „Víš co, juniore? Já zas hned poběžím.“

„Ale náčelník...“

„... počká.“

Brána kontejnerového přístavu byla otevřená, na plotě však visela cedule, která jasně sdělovala, že vjezd do areálu je zakázán, a odkazovala na parkoviště venku. Harry se podrbal na bolavé noze, vrhl pohled na dlouhou, otevřenou plochu mezi kontejnery a vjel dovnitř. Vrátnice se nacházela v nízkém domku vypadajícím spíš jako stavební buňka, která byla v posledních třiceti letech pravidelně přistavována. Což ostatně nebylo tak daleko od pravdy. Harry zaparkoval před vchodem a zbývající metry urazil rychlým krokem.

Harry vrátnému vysvětloval, proč tu je a co se stalo předchozího večera. Vrátný se přitom mlčky zakláněl na židli, ruce složené za hlavou a okusoval zápalku.

Zápalka byla jedinou věcí, která se v obličeji vrátného pohybovala, ale Harrymu připadalo, že v něm zahlédl náznak pousmání, když vyprávěl o svém souboji se psem.

„Černý metzner,“ odvětil vrátný. „Bratranec rhodéského ridgebacka. Zrovna mi ho dovezli. Fakt dobrej hlídač. A je úplně potichu.“

„To jsem si všiml.“

Sirka vesele poskočila. „Metzner je lovec, takže se ke kořisti plíží. Nechce ji vyděsit.“

„Tvrdíte, že to zvíře mě chtělo... ehm, sníst?“

„Jak se to vezme.“

Vrátný to dál nerozvedl, jen na Harryho bezvýrazně zíral. Propletené ruce mu rámovaly celou hlavu a Harry si pomyslel, že buď musí mít nezvykle velké ruce, nebo nezvykle malou hlavu.

„Takže jste v době, kdy předpokládáme, že byl Per Holmen zastřelen, tady nic neviděli ani neslyšeli?“

„Byl zastřelen?“

„Zastřelil se. Nic?“

„V zimmím období sedává vrátný uvnitř. A metzner je, jak už jsem říkal, tichý.“

„Není to nepraktické? Mám na mysli to, že vás neupozorní.“

Vrátný pokrčil rameny. „Vyřídí to sám. A my nemusíme ven.“

„Když dovnitř vlezl Per Holmen, nevšiml si ho.“

„Areál je velký.“

„Ale později?“

„Myslíte mrtvolu? No, byla přece zmrzlá na kost. A metznera mrtvoly zas tak moc nezajímají, ten loví živou kořist.“

Harry se oťrásl. „V policejním protokolu stojí, že jste tu Pera Holmena nikdy předtím neviděl.“

„To bude asi pravda.“

„Před chvílí jsem byl na návštěvě u jeho matky, půjčila mi rodinnou fotografii.“

Harry položil snímek na hlídačův pult. „Mohl byste se na ni podívat a potvrdit mi, že jste tuhle osobu nikdy předtím neviděl?“

Vrátný sklopil zrak. Jazykem přesunul sirku do koutku úst, aby mohl odpovědět, ale zarazil se. Zdvihl ruce zpoza hlavy a uchopil snímek. Dlouze se na něj díval.

„Nejspíš jsem se spletl. Už jsem ho viděl. Byl tady v létě. Nebylo tak snadné poznat to, co... co leželo v kontejneru.“

„To chápu.“

Harry už stál ve dveřích připravený k odchodu, nejdřív ale dveře pootevřel na škvíru a vyhlédl ven. Vrátný se zazubil.

„Ve dne je metzner zavřený. A navíc má úzké zuby. Rána se rychle zahojí. Zvažoval jsem, jestli si nemám koupit kentuckého teriéra. Ten má zuby pěkně vroubkované. Výkousne z vás kusy masa. Měl jste štěstí, vrchní komisaři.“

„No,“ odvětil Harry, „připravte toho svého hlídače na to, že brzy přijde jedna dáma a dá mu na kousnutí něco jiného.“

„Co jako?“ zeptal se Halvorsen a přitom opatrně předjížděl sněhový pluh.

„Něco měkkého,“ odpověděl Harry. „Nějaký druh hlíny. Pak Beáta a její lidi odlijí ty otisky do sádry, nechají je ztuhnout, a šup, máme tu model psí čelisti.“

„Jasně. A to má být dostatečný důkaz toho, že Pera Holmena někdo zavraždil?“

„Ne.“

„Mám dojem, že říkáš...“

„Říkal jsem, že to bude to, co potřebuju, abych mohl dokázat, že to byla vražda. Chybějící článek v řetězci důkazů.“

„Jo aha. A co jsou ty další články?“

„Jako vždycky. Motiv, vražedná zbraň a příležitost. Tady doprava.“

„Tomu nerozumím. Povídal jsi přece, že tvoje podezření se zakládá na tom, že Per Holmen se měl do areálu dostat za pomoci štípaček...“

„Povídal jsem, že tohle mě na tom zarazilo. Konkrétně to, že feťák závislý na heroinu, který je tak mimo, že hledá útočiště v kontejneru, je zároveň natolik při smyslech, že si nezapomene obstarat štípačky, aby se dostal dovnitř. Takže jsem to trošku prověřil. Zaparkuj klidně tady.“

„Já nechápu, jak můžeš tvrdit, že víš, kdo je viník.“

„Přemýšlej, Halvorsene. Není to těžké, znáš všechna fakta.“

„Tohleto vážně nesnáším.“

„Chci jen, abys byl dobrý.“

Halvorsen vrhl pohled na staršího kolegu, aby se přesvědčil, jestli nežertuje. Vystoupili z vozu.

„Nezamkneš ho?“ zeptal se Harry.

„Zámek mi v noci zamrzl. Ráno jsem v něm zlomil klíček. Jak dlouho víš, kdo je viník?“

„Chvíli.“

Přešli ulici.

„Vědět *kdo* je snadný kousek skládačky. Bývá to zpravidla ten, kdo se nejvíc nabízí. Manžel. Nejlepší přítel. Chlapík s čistým trestním rejstříkem. A nikdy zahradník. Tohle problém není, problém je dokázat to, co ti hlava a žaludek už dávno napovídají.“ Harry stiskl tlačítko zvonku vedle štítku „Holmenovi“. A právě to teď uděláme. Opatříme si ten kousíček, který promění informaci zdánlivě vytrženou z kontextu v úplný řetězec důkazů.“

V mluvítku se praskavě ozvalo: „Ano?“

„Harry Hole, policie. Můžeme...?“

Zámek zabzučel.

„A je třeba jednat rychle,“ dodal Harry. „Většina vražd se buď vyřeší během čtyřadvaceti hodin, nebo vůbec.“

„Díky, tohle už jsem slyšel,“ odvětil Halvorsen.

Birger Holmen na ně čekal nahoře na schodišti.

„Pojďte dál,“ pozval je a kráčel před nimi do obývacího pokoje. U francouzských dveří na balkon stál holý vánoční stromek připravený k ozdobení.

„Moje žena odpočívá,“ vysvětlil, než se Harry stihl zeptat.

„Budeme mluvit tiše,“ odvětil Harry.

Birger Holmen se teskně usmál. „Nejspíš se nevzbudí.“

Halvorsen rychle mrkl na Harryho.

„Hm,“ pronesl vrchní komisař. „Asi si vzala něco na spaní, že?“

Birger Holmen přikývl. „Zítra je pohřeb.“

„Ano, to je samozřejmě stres. Dobře. Díky za půjčení.“ Harry položil na stůl fotografii. Per Holmen na ní seděl mezi matkou a otcem. Chráněný. Nebo, záleží na tom, jak to člověk vidí, obklíčený. Rozhostilo se ticho, všichni mlčeli. Birger Holmen se škrábal na předloktí zakrytém košilí. Halvorsen se posunul na židli vpřed, ohlédl se.

„Víte něco o drogové závislosti, pane Holmene?“ zeptal se Harry, aniž zvedl pohled.

Birger Holmen sraštil čelo. „Moje žena si vzala jen prášek na spaní. To neznamená...“

„Nemluvím o vaší ženě. Ji možná dokážete zachránit. Mluvím o vašem synovi.“

„Jak se to vezme. Byl závislý na heroinu. Kvůli tomu byl nešťastný.“ Chystal se ještě něco dodat, ale zarazil se. Zíral na snímek na stole. „Všichni jsme kvůli tomu byli nešťastní.“

„O tom nepochybuj. Ale kdybyste měl větší ponětí o drogové závislosti, věděl byste, že má přednost před vším.“

Birgeru Holmenovi se najednou roztrásl hlas: „Tvrdíte, že o ní nic nevím, vrchní komisaři? Tvrdíte, že... moji ženu... on...“ Do hlasu se mu však vplížil pláč. „... svoji vlastní mámu...“

„Já vím,“ pronesl Harry tiše. „Jenže touha po droze má přednost před mámou. Před tátou. Před životem.“ Harry se nadechl. „I před smrtí.“

„Jsem unavený, vrchní komisaři. Kam tímhle míříte?“

„Krevní testy prokázaly, že váš syn byl v okamžiku smrti čistý. Takže byl na dně. A jestliže je člověk závislý na heroinu na dně, je u něj touha po dávce tak silná, že může ohrožovat svoji vlastní matku pistolí, aby tu touhu uspokojil. A uspokojení nepředstavuje rána do hlavy, nýbrž do paže, krku, třísla nebo do jiného místa, kde má ještě člověk zdravou žílu. Když byl váš syn nalezen, měl u sebe nádobíčko a v kapse sáček heroinu, pane Holmene. Nemohl se zastřelit. Touha po droze má, jak už jsem říkal, absolutní přednost. I před...“

„Smrtí.“ Birger Holmen si držel nadále hlavu v dlaních, ale hlas měl zcela jasný: „Takže vy si myslíte, že můj syn byl zavražděn? Proč?“

„Na to nám, jak doufám, odpovíte vy.“

Birger Holmen neodpověděl.

„Bylo to kvůli tomu, že ji ohrožoval?“ zeptal se Harry. „Chtěl jste dopřát své ženě klid?“

Birger Holmen zvedl hlavu. „O čem to mluvíte?“

„Hádám, že jste se potuloval kolem Plata a čekal jste na něj. A když přišel a koupil si dávku, sledoval jste ho. Vzal jste ho do kontejnerového přístavu, protože tam občas chodíval, když neměl kam jít.“

„To já přece nevím! To je neslýchané, já...“

„Samozřejmě že to víte. Ukázal jsem tuhle fotografii hlídači, který poznal osobu, na niž jsem se ptal.“

„Pera?“

„Ne, vás. Byl jste tam v létě a ptal jste se, jestli byste se mohl v prázdných kontejnerech poohlédnout po svém synovi.“

Holmen zíral na Harryho, který pokračoval:

„Naplánoval jste si to dost detailně. Štípačky, abyste se dostal dovnitř, prázdný kontejner, který byl věrohodným místem, kde by mohl narkoman ukončit svůj život a kde by nikdo jiný neslyšel, že jste ho zastřelil. Pistolí, o níž jste věděl, že o ní Perova matka dosvědčí, že byla jeho.“

Halvorsen si prohlížel Birgera Holmena a byl v pohotovosti, Holmen však nejevil známky toho, že by chtěl cokoli podniknout. Ztěžka dýchal nosem a škrábal se na předloktí, přitom prázdným pohledem zíral do místnosti.

„Nic z toho nemůžete dokázat.“ Pronesl to rezignovaným tónem, jako by to byl fakt, jehož lituje.

Harry rozhodil rukama. V tichu, které následovalo, zaslechli zdola z ulice veselý zvuk rolniček.

„To svědění ne a ne přestat, co?“ pronesl Harry.

Holmen se náhle přestal škrábat.

„Můžeme se podívat, co vás tak svědí?“

„To nic není.“

„Buď se na to podíváme tady, nebo na stanici. Jak chcete, pane Holmene.“

Zvonění zesílilo. Saně? Tady v centru? Halvorsen měl dojem, že tu něco brzy vybuchne.

„Dobře,“ odpověděl Birger Holmen, rozepnul si manžetové knoflíčky a vyhnul si rukáv košile.

Na bílém ochlupeném předloktí měl dvě drobné ranky pokryté strupy. Kůže okolo rudě žhnula.

„Otočte ruku,“ přikázal Harry.

Holmen měl odpovídající ranku i na spodní části paže.

„To psí kousnutí pořádně svědčí, co?“ okomentoval to Harry. „Zvlášť tak po čtrnácti dnech, když se začíná hojit. Doktor na pohotovosti mě upozornil, že se musím snažit se neškrábat. To byste měl taky, pane Holmene.“

Birger Holmen zíral němě na své rány. „Měl?“

„Tři díry v kůži. Za pomoci odlitku čelisti můžeme dokázat, že vás kousl v kontejnerovém přístavu konkrétní pes. Doufám, že jste mu to trochu oplatil.“

Holmen zavrtěl hlavou. „Nechtěl jsem... Chtěl jsem ji jen osvobodit.“

Zvonky venku na ulici náhle ztichly.

„Učiníte doznání?“ zeptal se Harry a vyslal signál k Halvorsenovi, který okamžitě sáhl do náprsní kapsy. Nenašel však ani pero, ani papír. Harry obrátil oči v sloup a položil před něj svůj vlastní blok.

„Tvrdil, že je strašně unavený,“ vysvětloval Birger Holmen. „Že už nemůže. Že teď chce vážně přestat. Takže jsem mu v Domově, azylovém domě Armády spásy, našel pokoj. Postel a tři jídla denně za dvanáct set korun měsíčně. A slíbili mu místo v metadonovém programu, bylo třeba jen pár měsíců počkat. Jenže pak jsem o něm dlouho neslyšel, a když jsem zavolal do Domova, řekli mi, že prostě zmizel a nezaplatil nájem a... ano, pak se zase objevil tady. S tou pistolí.“

„A tehdy jste se rozhodl?“

„Byl ztracený. Svého syna jsem už ztratil. A nemohl jsem mu dovolit, aby s sebou stáhl i ji.“

„Jak jste ho našel?“

„Na Plata ne. Našel jsem ho dole u řeky, namluvil jsem mu, že chci koupit jeho pistoli. Měl ji u sebe a ukázal mi ji, peníze chtěl okamžitě. Ale já jsem mu řekl, že peníze nemám, že na mě má druhý den večer počkat u zadní brány kontejnerového přístavu. Víte, vlastně jsem rád, že jste... mě...“

„Kolik?“ přerušil ho Harry.

„Cože?“

„Kolik jste mu měl dát?“

„Patnáct tisíc korun.“

„A...“

„Přišel. Ukázalo se, že nemá ve zbrani náboje, ani je nikdy neměl, tak to aspoň tvrdil.“

„Jenže to jste patrně tušil a vzhledem k tomu, že to je běžná ráže, jste si je u opatřil, že?“

„Ano.“

„Dal jste mu nejdřív ty peníze?“

„Cože?“

„Ale nic.“

„Pochopte, netrpěli jsme jenom Pernille a já. I pro Pera byl každý den pouze prodlužováním utrpení. Můj syn byl mrtvý a jen čekal na to, až... až někdo zastaví jeho srdce, které přestane bít. Čekal na... na...“

„Spasitele.“

„Přesně tak. Na spasitele.“

„Jenže tohle není vaše práce, pane Holmene.“

„Ne, to je práce Boha.“ Birger Holmen sklonil hlavu a cosi zamumlal.

„Cože?“ otázal se Harry.

Birger Holmen zvedl hlavu, ale pohled upřel do prázdna, nedíval se na nic. „Jenže když Bůh svoji práci zanedbává, musí ji udělat někdo jiný.“

Venku na ulici se kolem žlutých světel rozprostřela hnědá tma. Vzhledem k tomu, že v Oslu ležel sníh, nepanovala tu ani uprostřed noci absolutní temnota. Zvuky byly tlumené a křupání sněhu pod jejich vysokými botami znělo jako vzdálený ohňostroj.

„Proč jsme ho nevzali s sebou?“ zeptal se Halvorsen.

„Nikam nepůjde, musí své ženě něco vysvětlit. Pošleme tam za pár hodin auto.“

„Je docela dobrej herec.“

„Cože?“

„No, nehroutil se tam snad v pláči, když jsi jim přišel oznámit, že Per je po smrti?“

Harry zavrtěl odevzdaně hlavou. „Ještě se máš co učit, juniore.“

Halvorsen podrážděně kopl do sněhu. „Vysvětli mi to, ó chytrý.“

„Spáchání vraždy je natolik extrémní čin, že ho spousta lidí vytěsňuje, nosí to v sobě jako jakousi zcela zapomenutou noční můru. Zažil jsem to mnohokrát. Až když to někdo jiný pronese nahlas, dojde jim, že to není jen něco v jejich hlavě, ale že se to doopravdy stalo.“

„No jo. Studený čumák, každopádně.“

„Copak jsi neviděl, že byl ten člověk úplně na dně? Pernille Holmenová měla nejspíš pravdu, když tvrdila, že Birger Holmen byl z nich dvou ten shovívavější.“

„Shovívavost? U vraha?“ Halvorsenovi bylo v hlase znát pobouření.

Harry položil strážmistrovi ruku na rameno. „Přemýšlej o tom. Není právě tohle naprostý důkaz lásky? Obětovat svého jediného syna?“

„Ale...“

„Vím, co si myslíš, Halvorsene. Musíš si na to prostě zvyknout, tohle je ten typ morálních paradoxů, se kterými se budeš setkávat neustále.“

Halvorsen zatáhl za kliku nezamčených dveří od auta, jenže ty byly přimrzlé. V náhlém záchvatu vzteku jimi trhl a dveře se s drásavým zvukem odlepily od gumového těsnění karoserie.

Nasedli, Harry hleděl na Halvorsena, který právě otáčel klíčkem v zapalování. Strážmistr se náhle tvrdě plácl dlaní do čela. Motor se zařváním naskočil.

„Halvorsene...“, spustil Harry.

„Nicméně případ je vyřešen a náčelník bude mít jistě radost,“ okomentoval to Halvorsen hlasitě a vyjel do silnice přímo před kola troubícího nákladáku. Jeho řidiči ukázal vztyčený prostředníček. „Tak abychom se usmívali a slavili, ne?“ Nechal ruku klesnout a plácl se znovu do čela.

„Halvorsene...“

„Co je?“ vyštěkl.

„Zajed' ke kraji.“

„Cože?“

„Ted' hned.“

Halvorsen zajel k obrubníku, pustil volant a zíral lesklýma očima čelním sklem ven. Během doby, kdy byli u Holmenových, se stihly na čelním skle rozvinout ledové květy jako bleskově se šířící houbová plíseň. Halvorsen sípal a hrud' se mu zvedala a klesala.

„Někdy je to pěkně svinská práce,“ prohlásil Harry. „Nenech se tím převálcovat.“

„Jasně,“ odvětil Halvorsen, ale dýchal ještě víc ztěžka.

„Ty jsi ty a oni jsou oni.“

„Ano.“

Harry položil Halvorsenovi ruku na záda a čekal. Po chvíli se kolegův dech zklidnil.

„Musíš být drsňák,“ řekl Harry.

Nikdo z nich pak už nepromluvil po celou dobu, co si vůz namáhavě razil odpoledním provozem cestu na Grønland.

Kapitola 7.

Úterý 15. prosince.

Anonymita.

Stál na nejvyšším bodě nejrušnější osloské pěší zóny, třídy nesoucí jméno po švédsko-norském králi Karlu Johanovi. Naučil se nazpaměť mapu, kterou si opatřil v hotelu, a věděl, že budova, jejíž siluetu vidí na západě, je Královský palác, a že na východním konci leží osloské hlavní nádraží.

Otřásl se.

Vysoko nahoře na jedné domovní zdi svítily červené neónové číslice ukazující počet stupňů pod nulou. Jemu i sebemenší pohyb vzduchu připadal jako závan ledového větru pronikající mu kabátem z velbloudí srsti, s nímž byl doposud velice spokojen, zejména proto, že ho koupil v Londýně za pozoruhodně nízkou cenu.

Na hodinách vedle ukazatele stupňů svítilo devatenáct nula nula. Vydal se směrem na východ. Vypadá to dobře. Tma, spousta lidí a jediné bezpečnostní kamery, které zahlédl, byly na dvou bankách a namířené na jejich bankomaty. Už vyloučil metro jako alternativní únikovou cestu kvůli kombinaci značného počtu bezpečnostních kamer a malého počtu lidí. Oslo je menší, než si myslel.

Vešel do jednoho obchodu s oblečením, kde si našel modrou čepici za čtyřicet devět korun a vlněnou bundu za dvě stovky, ale své rozhodnutí změnil poté, co narazil na slabý pršiplášť za sto dvacet. Když si ho zkoušel v kabince, všiml si, že má v kapse saka ještě pořád tabletu do pisoárů z Paříže, rozdrcenou na prášek a částečně vetřenou do látky.

Restaurace se nacházela o sto metrů dále na téže pěší zóně, po levé straně. Ihned si všiml, že tam mají samoobslužnou šatnu. Prima, to věc usnadňuje. Vešel do jídelního sálu. Zpola plný. A přehledný, z místa, kde stál, viděl všechny stoly. Přišel k němu číšník a on si u něj rezervoval na zítřejší den na šestou večer stůl u okna.

Před odchodem si prohlédl záchody. Nebylo tam okno. Jediný jiný východ vede tedy kuchyní. To nevadí. Žádné místo není dokonalé a je více než nepravděpodobné, že bude potřebovat nějakou alternativní únikovou cestu.

Vyšel z restaurace, pohlédl na hodinky a zamířil pěší zónou k hlavnímu nádraží. Lidé se dívali do země a stranou. Malé město, ale přesto chladný velkoměstský odstup. Fajn.

Došel na peron, z něhož odjíždí rychlovlak na letiště, a znovu pohlédl na hodinky. Z restaurace šest minut. Vlak jede každých deset minut a cesta trvá devatenáct minut. Takže by mohl být ve vlaku v devatenáct dvacet a na letišti v devatenáct čtyřicet. Přímý spoj do Záhřebu odlétá ve dvacet jedna deset a letenku má v kapse. Za akční cenu od společnosti SAS.

Spokojeně opustil nový vlakový terminál, sešel po schodišti, prošel částí se skleněnou střechou, která očividně byla starou odjezdovou halou, ale kde teď byly obchody, a vyšel ven na otevřené prostranství. Železniční náměstí, stálo na mapě. V jeho středu, uprostřed tramvajových kolejí, aut a lidí, trůnila socha tygra ve skoku v nadživotní velikosti. Nikde však neviděl telefonní automat, jak tvrdila recepční. Na konci náměstí, u přístřešku, stál houf lidí. Popošel blíž. Někteří z nich měli hlavy v kapucích sražené dohromady a hovořili spolu. Možná pocházejí ze stejného místa, třeba to jsou sousedé, kteří tu čekají společně na autobus. Ovšem jemu to připomnělo něco jiného. Spatřil předávku z ruky do ruky i vyzábělé muže spěchající pryč se zády skloněnými před mrazivým větrem, a pochopil, o co jde. Viděl prodávat heroin jak v Záhřebu, tak v jiných evropských městech, nikde však tak otevřeně jako tady. Nato mu došlo, co mu to připomnělo. Zástupy, v nichž sám stál po odchodu Srbů. Uprchlíci.

Pak přece jen přijel autobus. Byl bílý a zastavil kousek od přístřešku. Dveře se otevřely, ale nikdo nenastoupil. Místo toho vystoupila dívka v uniformě, kterou ihned poznal. Armáda spásy. Zpomalil krok.

Dívka došla k jedné z žen a pomohla jí do autobusu. Dva muži ji následovali.

Zastavil se a přihlížel. Náhoda, pomyslel si. Nic víc. Otočil se. A tam, na zdi věžičky s hodinami, uviděl tři telefonní automaty.

O pět minut později už měl vyřízený telefonát do Záhřebu. Informoval ji, že všechno se zdá být v pořádku.

„Poslední úkol,“ zopakovala.

A Fred mu pověděl, že na stadionu Maksimir vedou jeho Modří, Dinamo Záhřeb, nad Rijekou po prvním poločase 1:0.

Hovor ho stál pět korun. Hodiny na věžičce ukazovaly devatenáct dvacet pět. Odpočítávání bylo zahájeno.

Zájmová skupina se scházela v komunitním centru kostela Vestre Aker.

Obě strany šterkové cesty vedoucí ke zděnému domečku ve svahu vedle hřbitova lemovaly nahnuté hromady sněhu. V holé shromažďovací místnosti

s plastovými židlemi vystohovanými podél stěn a s dlouhým stolem uprostřed sedělo čtrnáct lidí. Kdyby do místnosti někdo nečekaně vešel, možná by tipoval, že se tu koná schůze domovního výboru, ale tváře, věk, pohlaví ani oblečení přítomných neodhalovaly, co je tohle za společnost. Tvrdé světlo se odráželo v okenních sklech a linoleu na podlaze. Ozývalo se tiché mumlání a chrastění papírových kelímků. Zasyčela láhev minerálky, kterou kdosi otevřel.

Presně v devatenáct hodin tlumený hovor utichl poté, co se zvedla ruka na konci dlouhého stolu a zazvonila na zvoneček. Pohledy všech se upřely na ženu kolem pětatřicítky. Sama na ně hleděla zpříma, bez známek strachu. Měla úzké přísné rty zjemněné rtěnkou, dlouhé husté světlé vlasy sepnuté jednoduchou sponou a velké ruce, které teď klidně a sebejistě spočívaly na desce stolu. Byla to, čemu se norský říká pohledná, což znamená, že měla pěkné rysy, ovšem bez onoho půvabu, který by ji kvalifikoval do skupiny žen, jež se v norštině označují jako sladké. Řeč jejího těla naznačovala sebeovládání a sílu, což ještě podporoval pevný hlas, jenž v následujícím okamžiku zaplnil chladnou místnost.

„Ahoj, jmenuju se Astrid a jsem alkoholička.“

„Ahoj, Astrid!“ odpovědělo shromáždění unisono.

Astrid rozevřela knížku před sebou a začala číst:

„Jediným požadavkem členství v Anonymních alkoholících je touha přestat pít.“

Pokračovala a kolem stolu se pohybovaly rty těch, kteří znali Dvanáct Tradic nazpaměť. V pauzách, kdy se nadechovala, byl slyšet zpěv místního pěveckého sboru zkoušejícího o patro výš.

„Dnešním tématem je První Krok,“ pokračovala Astrid. „Který zní tato: ‚Přiznali jsme svoji bezmocnost nad alkoholem – naše životy se staly nezvladatelné.‘ Začnu a budu stručná, neboť se považuju za člověka, který už má První Krok za sebou.“

Nadechla se a ušklíbla.

„Nepiju už sedm let a jako první si každý den po probuzení řeknu, že jsem alkoholička. Moje děti to neví, ty si myslíš, že se máma jen vždycky snadno opila a přestala pít kvůli tomu, že bývala v opilosti moc naštvaná. Aby byl můj život vyrovnaný, potřebuje přiměřenou dávku pravdy a přiměřenou dávku lži. Může se stát, že půjde do hajzlu, ale já žiju den po dni, snažím se vyhýbat se prvnímu napití a momentálně pracuju na Jedenáctém Kroku. A tím teď skončím.“

„Děkujeme, Astrid,“ zahlaholilo shromáždění za doprovodu potlesku, sbor z prvního patra přitom pěl chvalozpěv.

Pokývla vysokému muži se světlými, nakrátko ostříhanými vlasy nalevo od sebe.

„Ahoj, jmenuju se Harry,“ pronesl muž mírně zastřeným hlasem. Jemná síť červených žilek na mohutném nose svědčila o dlouhém životě mimo řady střízlivých. „Jsem alkoholik.“

„Ahoj, Harry.“

„Jsem tu celkem nový, tohle je moje šesté setkání. Nebo sedmé. A zatím jsem se nevypořádal s Prvním Krokem. Tedy vím, že jsem alkoholik, ale ještě si myslím, že to zvládám. Takže to, že tu sedím, je svým způsobem protimluv. Ale přišel jsem sem kvůli slibu, který jsem dal jednomu psychologovi, svému příteli, který to se mnou myslí dobře. Tvrdil mi, že když dokážu první týdný vydržet řeči o Bohu a duchovnu, zjistím, že to funguje. No, nevím, jestli Anonymní alkoholici dokážou pomoci sami sobě, ale jsem ochotný to zkusit. Proč ne?“

Otočil se nalevo, aby naznačil, že skončil. Než se však stihl pořádně rozeznít potlesk, přerušila ho Astrid.

„To je nejspíš poprvé, co jsi na našich setkáních něco řekl, Harry. Takže to je milé. Ale možná bys nám toho chtěl povědět víc, když už jsi začal...“

Harry se na ni podíval. Ostatní také, protože vyvíjet nátlak na někoho ze skupiny je jasné porušení metody. Neuhnula před jeho pohledem. Už na dřívějších setkáních cítil, že ho pozoruje, ale jen jednou se na ni také podíval. Tehdy ji na oplátku dokonale sjel pohledem, přeměřil si ji od hlavy k patě a zpátky. To, co viděl, se mu celkem líbilo, ale nejvíc se mu zamlouvalo, že když se vrátil k hlavě, byl její obličej výrazně červenější. A na dalším setkání pro ni byl už naštěstí vzduch.

„Ne, díky.“ odvětil.

Váhavý potlesk.

Zatímco mluvil další, Harry Astrid po očku pozoroval.

Po skončení setkání se ho zeptala, kde bydlí, a nabídla mu, že se s ní může svézt. Harry zaváhal, sbor o patro výš přitom dál naléhavě chválil Pána.

O hodinu a půl později kouřili každý mlčky cigaretu a hleděli na dým barvící tmu ložnice na modro. Mokrý prostěradlo v Harryho úzké posteli bylo sice teplé, ale zima v místnosti přiměla Astrid, aby si přitáhla slabou bílou peřinu až k bradě.

„Bylo to krásné,“ pronesla.

Harry neodpověděl. Pomyslel si, že to asi nebude otázka.

„Udělal jsem se,“ pokračovala. „Hned napoprvé. To nebývá...“

„Takže tvůj muž je doktor?“ zeptal se Harry.

„Ptáš se mě už podruhé. A odpověď nadále zní ano.“

Harry přikývl. „Slyšíš ten zvuk?“

„Jaký zvuk?“

„To tikání. To jsou tvoje hodinky?“

„Nemám hodinky. To musí být tvoje.“

„Mám digitálky. Netikají.“

Položila mu jednu ruku na kyčel. Harry vyklouzl z postele. Ledové linoleum ho štípalo do chodidel. „Chceš vodu?“

„Hm.“

Harry došel do koupelny, a zatímco voda tekla, díval se do zrcadla. Cože to povídala? Že vidí v jeho pohledu osamělost? Naklonil se vpřed, ale kolem malých zorniček neviděl nic jiného než modré duhovky a vějíře cév v bělmu. Poté, co Halvorsen pochopil, že je s Ráchel konec, prohlásil, že by se Harry měl utěšovat s jinými ženami. Nebo jak se poeticky vyjádřil: vyšukat ze sebe melancholii. Jenže Harry na to neměl náladu ani chuť. Protože věděl, že každá žena, jíž by se dotkl, by se proměnila v Ráchel. A on potřeboval zapomenout, dostat ji z krve, žádná metadonová léčba lásky.

Ale možná se mýlil a Halvorsen měl pravdu. Protože to bylo prima. *Bylo* to krásné. A místo prázdného pocitu pramenícího ze snahy utišit jednu touhu tím, že uspokojí touhu jinou, se cítil nabitý. A současně odpočatý. Ona si posloužila. A jemu se její přístup líbil. Možná by to mohlo být tak prosté i pro něj.

Ustoupil o krok vzad a prohlédl si v zrcadle své tělo. Za poslední rok hodně zhubl. Méně tuku, ale také méně svalů. Začíná se podobat svému otci. Patrně.

Vrátil se do postele s plným pultitrem, o který se rozdělili. Pak se k němu přitulila. Její kůže byla zpočátku lepkavá a studená, ale po chvíli ho začala zahřívat.

„Teď mi to můžeš povědět,“ vyzvala ho.

„Co jako?“ Harry pozoroval kouř splétající se v ornamentální písmeno.

„Jak se jmenovala? Protože jde o ženu, že?“

Písmeno se rozplynulo.

„To kvůli ní jsi k nám přišel.“

„Možná.“

Harry vyprávěl a přitom sledoval, jak mu oheň pomalu užírá cigaretu. Nejdřív pověděl kousek. Žena vedle něj byla cizí, byla tma a slova stoupala ke stropu a rozplývala se, a on si říkal, že takové to nejspíš musí být, když člověk sedí ve zpovědnici. Shazuje to ze sebe. Nebo to „přenechává“, jak to nazývají v AA. Potom vykládal dál. Vyprávěl o Ráchel, jak ho před rokem vyhodila z domu, protože jí připadalo, že je posedlý honem na jednoho zrádce v řadách policie, na Prince. A o Olegovi, jejím synovi, který byl unesen ze svého pokoje a použit jako rukojmí, když se Harry konečně dostal k Princovi na dostřel. Oleg se s tím vypořádal dobře, vezmeme-li v úvahu okolnosti únosu a fakt, že byl svědkem toho, jak Harry únosce zabil v jednom výtahu na Kampenu. Ráchel to nesla hůř. Dva týdny po únosu, poté, co se dozvěděla všechny podrobnosti, mu sdělila, že už ho ve svém životě nesnese. Nebo lépe řečeno v Olegově životě.

Astrid přikývla. „Opustila tě kvůli tomu, cos jim způsobil?“

Harry zavrtěl hlavou. „Kvůli tomu, co jsem jim nezpůsobil. Ale co bych jim způsobil mohl.“

„Cože?“

„Vysvětloval jsem jí, že případ je uzavřen, ale ona tvrdila, že jsem posedlý, že to nikdy neskončí, dokud ti, které honím, budou dál tam venku.“ Harry típl cigaretu do popelníku na nočním stolku. „A pokud tam nebudou oni, najdu si někoho jiného. Někoho jiného, kdo by jim mohl ublížit. Prohlásila, že za tohle už nedokáže nést odpovědnost.“

„To zní, jako by byla posedlá ona.“

„Ne,“ usmál se Harry. „Má pravdu.“

„Vážně? Mohl bys to vysvětlit?“

Harry pokrčil rameny. „Ponorka...,“ začal, ale zastavil ho silný záchvat kašle.

„Co jsi říkal o ponorce?“

„To povídala ona. Že jsem ponorka. Nořím se tam, kde panuje tma a chlad a kde se nedá dýchat, a na hladinu se vynořuju jen jednou za měsíc. Nechtěla mi dělat společnost tam dole. Nejspíš.“

„Pořád ji miluješ?“

Harry si nebyl jistý, jestli se mu líbí směr, který hovor nabral. Zhluboka se nadechl. V hlavě si přehrával konec poslední promluvy s Ráchel. Jeho vlastní hlas, tichý, jako obvykle, když měl vztek nebo strach: „Cože? Ponorka?“

Ráchelin hlas: „Vím, že je to špatný příměr, ale pochop...“

Harry zvedá ruce: „Jasně. Skvostný přírůstek. A co je ten... doktor? Letadlová loď?“

Ráchel sténá: „Ten s tím nemá nic společného, Harry. Tady jde o tebe a o mě. A o Olega.“

„Neschovej se teď za Olega.“

„Schov...“

„Používáš ho jako rukojmí, Ráchel...“

„Já že ho používám jako rukojmí? Já jsem ho snad unesla a přitiskla mu pistoli ke spánku proto, abys TY mohl uspokojit svoji touhu po pomstě?“

Žily na krku jí vystupují a ona křičí tak, že má ošklivý hlas, hlas někoho jiného, sama nemá hlasivky na to, aby unesly takovýhle zuřivý vztek. Harry odchází a zavírá za sebou dveře, zlehka, téměř neslyšně.

Otočil se k ženě ve své posteli: „Ano, miluju ji. Miluješ svého muže, doktora?“

„Ano.“

„Tak proč děláš tohle?“

„On nemiluje mě.“

„Hm. Takže se mu mstíš?“

Užasle se na něj podívala. „Ne. Jsem jenom osamělá. A pak jsem na tebe měla chuť. Stejně důvody jako u tebe, řekla bych. Chtěl bys, aby to bylo složitější?“

Harry se zasmál. „Ne. Ne, takhle je to úplně v pohodě.“

„Jak jsi ho zabil?“

„Koho?“

„Bylo jich víc? Toho únosce přece.“

„To není důležité.“

„Možná ne, ale já bych si uměla představit, jak poslouchám tvoje líčení...“ Položila mu ruku mezi nohy, přitiskla se k němu a zašeptala mu do ucha: „... podrobností.“

„Tomu nevěřím.“

„To se pleteš.“

„O. K., ale já nerad...“

„Ale no tak!“ zasykla podrážděně a sevřela mu pevně úd. Harry se na ni podíval. Oči jí ve tmě tvrdě a modře zářily. Rychle nasadila úsměv a dodala sladkoučkým hlasem: „Kvůli mně.“

Za oknem ložnice teplota dál klesala a způsobovala, že střechy na Bislettu začaly lupat a zpívat, Harry jí přitom líčil podrobnosti a cítil, jak nejprve

ztuhla, pak stáhla ruku k sobě a nakonec zašeptala, že už to stačí.

Po jejím odchodu zůstal Harry stát v ložnici a naslouchal. Tomu lupání. A tikání.

Pak se sklonil ke kabátu, který skončil na podlaze společně s ostatním oblečením, když se na sebe s Astrid hned u vchodových dveří vrhli. V kapse našel zdroj toho zvuku. Dárek na rozloučenou od Bjarneho Møllera. Sklíčko hodinek se zablesklo.

Položil je do zásuvky nočního stolku, ale tikání ho pronásledovalo celou cestu až do říše snů.

Jedním z bílých hotelových ručníků otřel ze všech součástí zbraně přebytečný olej.

Dopravní ruch zvenčí k němu doléhal jako rovnoměrné dunění přehlušující malý televizor v rohu, který měl jen tři kanály se zrnitým obrazem a který hovořil jazykem, o němž předpokládal, že to je norština. Recepční si od něj vzala sako a slíbila mu, že ho bude mít do zítřejšího rána vyčištěné. Rozložil si všechny součásti zbraně vedle sebe na noviny. Poté, co oschly, pistoli opět složil, namířil ji proti zrcadlu a stiskl spoušť. Ozvalo se hladké cvaknutí a on ucítil, jak se mu pohyb oceli přenesl do dlaně a paže. Výstřel nasucho. Falešná poprava.

Takhle se snažili zlomit Boba.

V listopadu 1991, po třech měsících souvislého obléhání a bombardování, Vukovar konečně kapituloval. Když Srbové pochodovali do města, lilo jako z konve. Společně se zbytkem Bobova oddílu, čítajícím kolem osmdesáti k smrti vyčerpaných, vyhladovělých chorvatských válečných zajatců, dostal rozkaz postavit se do řady před zbytky toho, co kdysi bývalo hlavní ulicí v jejich městě. Srbové jim nařídili, že se nesmí ani pohnout, a sami se uchýlili do vytápěných stanů. Kapky padaly s takovou silou, až bláto pěnilo. Po dvou hodinách začali padat první z nich. Když Bobův nadporučík vystoupil z řady, aby pomohl těm, kteří upadli do bláta, vyšel ze stanu mladý srbský voják – sotva chlapec – a střelil nadporučíka do břicha. Potom se už nikdo nepohnul, všichni jen zírali na déšť bičující louky kolem nich a doufali, že nadporučík brzy přestane křičet. Sám se rozplakal, ale pak za sebou uslyšel Bobův hlas: „Nebreč.“ A přestal.

Nastalo odpoledne a podvečer, poté přijel otevřený džíp. Srbové se vyřítili ze stanu ven a salutovali. Pochopil, že muž na sedadle spolujezdce musí být velitel. „Kámen s měkkým hlasem“, jak se mu říkalo. Vzadu v džípu

seděl muž v civilu se skloněnou hlavou. Džíp zaparkoval přímo před jednotkou, a protože on sám stál v první řadě, uslyšel, jak velitel žádá civilistu, aby si prohlédl chorvatské zajatce. Když dotyčný zdráhavě zvedl hlavu, okamžitě ho poznal. Byl to občan Vukovaru, otec jednoho chlapce od nich ze školy. Jeho pohled klouzal po řadách, došel k němu, ale on nezahlédl žádné známky toho, že by ho poznal. Muž klouzal pohledem dál. Velitel vzdychl, vztyčil se v džípu a vykřikl bez měkkosti v hlase do deště: „Kdo z vás má krycí jméno Malý spasitel?“

Nikdo z jednotky se nepohnul.

„Neodvažuješ se vystoupit vpřed, *Mali spasitelj*? Ty, který jsi vyhodil do vzduchu dvanáct našich tanků a připravil naše ženy o muže a srbské děti o otce?“

Čekal.

„No dobře. Kdo z vás je Bobo?“

Ani teď se nikdo nepohnul.

Velitel se podíval na civilistu, který napřáhl třesoucí se ukazovák směrem k Bobovi, stojícímu ve druhé řadě.

„Předstup,“ zakřičel velitel.

Bobo popošel těch pár kroků k džípu a k řidiči, který vystoupil a postavil se vedle vozidla. Potom se Bobo napřímil a zasalutoval, řidič mu srazil čepici a ta přistála v blátě.

„Z radiového spojení jsme vyrozuměli, že Malý spasitel je pod tvým velením,“ prohlásil velitel. „Laskavě mi ho ukaž.“

„Nikdy jsem o žádném spasiteli neslyšel,“ odvětil Bobo.

Velitel zvedl pistoli a rozmáchl se. Bobovi začal téct z nosu červený pramínek krve.

„Rychle, moknu a večere je hotová.“

„Jsem Bobo, kapitán chorvatské ar...“

Velitel pokývl řidiči, který popadl Boba za vlasy a smýkl jím tak, že se mu obličej zvrátil. Déšť mu odplavoval krev stékající z nosu a úst do červeného šátku na krku.

„Pitomče!“ zařval velitel. „Žádná chorvatská armáda neexistuje, jenom zrádci! Můžeš si vybrat, popravíme tě buď tady a teď, nebo tě prozatím ušetříme. Stejně si ho najdeme.“

„A nás stejně popravíte,“ zasykl Bobo.

„Samozřejmě.“

„Proč?“

Velitel vytáhl pistoli. Z rukojeti mu stékaly kapky deště. Přiložil Bobovi ústí hlavně ke spánku. „Protože jsem srbský důstojník. A muž musí mít respekt ke své práci. Jsi připraven zemřít?“

Bobo semkl víčka, na řasách mu visely kapky deště.

„Kde je Malý spasitel? Počítám do tří, pak vystřelím. Jedna...“

„Jsem Bobo...“

„Dva!“

„... kapitán chorvatské armády...“

„Tři!“

Dokonce i v bušícím dešti zaznělo suché cvaknutí jako rána.

„Promiň, nejspíš jsem zapomněl zasunout zásobník,“ prohlásil velitel.

Řidič podal veliteli zásobník. Ten ho zastrčil do rukojeti, nabil a pistoli znovu zvedl.

„Poslední šance! Jedna!“

„Já... moje... jednotka je...“

„Dva!“

„... první pěchotní prapor v... v...“

„Tři!“

Další suché cvaknutí. Civilistovi na zadním sedadle uniklo zavzlyknutí.

„No ne! Prázdný zásobník. Zkusíme ten s těmi pěknými, lesklými patronami?“

Zásobník ven, nový dovnitř. Cvaknutí závěru.

„Kde je Malý spasitel? Jedna!“

Bobovo mumlání: „*Oče naš...*“

„Dva!“

Nebe se otevřelo, déšť padal s řevem, jako by se zoufale snažil zastavit to, co tu lidé provádějí. Pohled na Boba způsobil, že už to nevydržel a otevřel ústa, aby vykřikl, že to je on, že on je Malý spasitel, jeho chtějí, ne Boba, jen jeho, jeho krev můžou dostat. Ale v téže chvíli sjel Bobův pohled přes něj a kolem něj a on v něm spatřil zoufalou, intenzivní prosbu, viděl ho, jak vrtí hlavou. Pak to Bobem trhlo, když kulka přerušila spojení mezi tělem a duší, a on sledoval, jak Bobův pohled pohasíná a jak z Boba odchází život.

„Ty,“ zařval velitel a ukázal na jednoho z mužů v první řadě. „Jsi na řadě. Pojd' sem!“

V téže chvíli přiběhl mladý srbský voják, který předtím zabil nadporučíka.

„U nemocnice se střílí.“

Velitel zaklel a mávl na řidiče. V dalším okamžiku motor se zařváním naskočil a džíp zmizel v soumraku. Býval by mohl Srbům povědět, že nemají důvod se znepokojovat. Protože v nemocnici nemohli střílet žádní Chorvati. Neměli zbraně.

Boba nechali ležet na místě, s obličejem zabořeným do černého bahna. Jakmile se setmělo natolik, že je Srbové ve stanu nemohli vidět, vystoupil z řady, sklonil se nad mrtvého kapitána, uvolnil uzel a vzal si jeho červený šátek.

Kapitola 8.

Středa 16. prosince.

Jídlo.

Bylo osm ráno a to, co mělo být nejchladnějším šestnáctým prosincem v Oslu za posledních čtyřiaadvacet let, bylo nadále ponořeno do noční tmy. Harry vyšel z budovy policejního ředitelství s klíčem od bytu Toma Waalera, který si vyzvedl proti potvrzení u Gerda. Kráčel s vyhrnutým límcem kabátu, a když zakašlal, jako by ten zvuk zmizel v bavlně, jako by chlad způsobil, že vzduch je těžký a kompaktní.

Lidé v ranní špičce uháněli po chodnících, nemohli se dostat dost rychle pod střechu, Harry však kráčel táhlými dlouhými kroky a lehce se pohupoval v kolenou pro případ, že by guma jeho martensek chtěla po zledovatěném sněhu sklouznout.

Když odemykal mládenecký byt Toma Waalera v centru města, nebe nad Ekeberským kopcem teprve začínalo blednout. Byt byl několik týdnů po Waalerově smrti zapečetěn, ale pátrání nepřineslo žádné výsledky, které by poukazovaly na případné komplice v pašování zbraní. Přinejmenším to prohlásil šéf kriminálky, který je také informoval o tom, že případ bude „poněkud upozaděn“ kvůli „jiným naléhavým úkolům“.

Harry rozsvítil v obývacím pokoji a opět konstatoval, že v bytech zemřelých panuje specifické ticho. Na zdi proti lesknoucímu se nábytku s černým koženým čalouněním byla připevněna obří plazmová obrazovka s metr vysokými reproduktory po obou stranách, které byly očividně součástí hifi soupravy. Na ostatních zdech viselo několik fotografií s kubistickými motivy v modré barvě, to, čemu Rachel říkala pravítkové a kružítkové umění.

Vešel do ložnice. Oknem sem pronikalo šedé světlo. Místnost byla uklizená. Na psacím stole stál monitor, ale nikde neviděl počítač. Nejspíš ho odvezli, aby ho prozkoumali. Ovšem mezi důkazními materiály na policejním ředitelství ho nezahlédl. Harry měl zakázáno se případem jakkoli zabývat. Oficiální zdůvodnění znělo, že ho policejní inspekce vyšetřuje kvůli Waalerově vraždě. Jenže on se nedokázal zbavit pomyšlení, že je mezi kolegy někdo, kdo nepotřebuje, aby byly odkryty všechny karty.

Harry se právě chystal vyjít z ložnice a vtom to uslyšel.

V bytě mrtvého už nepanovalo naprosté ticho.

Nějaký zvuk, vzdálené tikání, mu nahnal husí kůži a způsobil, že se mu napřímily chlupy na paži. Vycházelo to ze šatní skříně. Harry zaváhal. Pak

otevřel dveře skříně. Na dně přímo před ním stála otevřená kartonová krabice. Ihned poznal bundu, kterou měl Waaler na sobě oné noci na Kampenu. Navrch, na bundě, ležely náramkové hodinky a tikaly. Tikaly tak, jak tikaly poté, co Tom Waaler strčil okýnkem ve dveřích výtahu paži k nim do kabiny a výtah se pomalu rozjel a paži mu uřízl. Oni pak ve výtahu seděli s tou paží ležící mezi nimi, voskovou a mrtvou jako urvaná část figuríny, jen s tím podivným rozdílem, že tahle měla hodinky. Hodinky, které tikaly, které se nechtěly zastavit, ale žily, jako v tom příběhu, ježž otec četl Harrymu v dětství, ten o zvuku tlukoucího srdce zavražděného člověka, které se nechtělo zastavit a nakonec dohnalo vraha k šílenství.

Bylo to distingované tikání, energické, intenzivní. Takové tikání, jaké si člověk zapamatuje. Byly to rolexky. Těžké a nepochybně nehorázně drahé.

Harry dveře skříně rázně přibouchl. Ztěžka dusal ke vchodovým dveřím, až se ozvěna rozléhala mezi stěnami. Při odemykání chrastil hlasitě svazkem klíčů a zuřivě si pobrukoval, dokud se neocitl venku na ulici, kde požehnaný dopravní ruch přehlušil vše.

Ve tři hodiny již na náměstí Komisaře T. I. Øgrima číslo 4 dopadaly dlouhé stíny a v oknech ústředí Armády spásy se začala objevovat světla. V pět byla tma a rtuť se doplížila na minus patnáct. Několik osamělých, zmatených sněhových vloček dopadlo na střechem komicky mrňavého autíčka, v němž čekala Martina Eckhoffová.

„Tak už pojd', tati,“ mumlala si a přitom úzkostně pokukovala na ukazatel stavu nabití baterie. Nebyla si jistá, jak se bude elektromobil – který Armádě věnovala královská rodina – chovat v mrazu. Než opustila kancelář, nezapomněla na nic – na internet vložila zprávy o nových i zrušených setkáních sboru, aktualizovala seznam služeb v autobuse s polévkou i u kotle na náměstí Bratří Egerových a pročetla odpověď na dopis z kanceláře předsednictva vlády týkající se každoročního vánočního koncertu v Koncertní hale.

Dveře auta se otevřely. Dovnitř vpadl mráz a muž s hustými bílými vlasy pod čepicí od uniformy a nejzářivějšíma modrýma očima, jaké kdy Martina viděla. V každém případě u člověka, který už překročil šedesátku. S jistou námahou vsoukal nohy do úzkého prostoru mezi sedadlem a palubní deskou.

„Tak můžeme jet,“ pronesl a oprášil si sníh z komisařských výložek, které prozrazovaly, že je nejvyšším představitelem norské Armády spásy. Zaznělo

to s veselostí a nenásilnou autoritou, která je přirozená lidem, již jsou zvyklí na to, že ostatní poslouchají jejich rozkazy.

„Jdeš pozdě,“ odvětila Martina.

„A ty jsi anděl.“ Pohládl ji po tváři hřbetem ruky a modré oči mu zasvítily energií a pobavením. „Tak sebou teď budeme muset hodit.“

„Tati...“

„Okamžik.“ Stočil okénko. „Richarde!“

Před vstupem do Chrámu, který se nacházel hned vedle a pod stejnou střechou jako ústředí, stál mladý muž. Trhl sebou a hned si k nim pospíšil, s nohama do iks a rukama přitisknutýma k tělu. Uklouzl, málem upadl, ale mácháním pažemi se mu podařilo opět získat rovnováhu. Když došel k autu, byl už udýchaný.

„Ano, komisaři?“

„Říkej mi Davide jako všichni ostatní.“

„Dobře, Davide.“

„Ale ne v každé větě, buď tak laskav.“

Richardův pohled přeskakoval z komisaře Davida Eckhoffa na jeho dceru Martinu a zpátky. Dvěma prsty si hladil zpocený horní ret. Martina často uvažovala, jak je možné, že se někdo může tak intenzivně potit na určitém místě na těle, bez ohledu na povětrnostní podmínky. Zvláště když se posadil během bohoslužby nebo jinde vedle ní a něco jí šeptal, něco, co mělo být vtipné a co by možná i vtipné bylo, pokud by to poněkud špatně nekamuflovalo jeho nervozitu, jeho příliš intenzivní přítomnost. A – tedy – ten zpocený horní ret. Občas, pokud Richard seděl tak blízko ní a okolo nich panovalo ticho, slyšela škrábavý zvuk, jak si prsty přejíždí po rtu. Protože Richardu Nilsenovi nejenže na tváři rašil pot, rašily mu tam také vousy, spousta vousů. Klidně mohl přijít ráno na ústředí oholený a hlad'oučký jako děčko, ale už po obědě byla jeho bílá pleť modře tečkovaná, a Martina často zaznamenala, že na večerní setkání býval znovu čerstvě oholený.

„Dělám si z tebe legraci, Richarde,“ usmál se David Eckhoff.

Martina věděla, že to není míněno zle, tyhle otcovy hrátky. Jenže občas se zdálo, jako by nebyl schopen rozpoznat, že tím lidi týrá.

„Aha,“ odvětil Richard a dokázal ze sebe vymáčkout smích. Sklonil se.

„Ahoj, Martino.“

„Ahoj, Richarde,“ odpověděla Martina a tvářila se, že zkoumá ukazatel stavu nabití baterie.

„Myslíš, že bys mi mohl prokázat službičku?“ zeptal se komisař. „V posledních dnech jsou ulice hodně zledovatělé a moje auto má sice zimní pneumatiky, ale bez hřebů. Měl bych ho nechat přezout, jenže musím do Majáku...“

„Já vím,“ vyhrkl Richard horlivě. „Máte večer s ministrem sociálních věcí. Doufám, že tam bude hodně novinářů. Mluvil jsem s ředitelem odboru komunikace.“

David Eckhoff se shovívavě usmál. „To je prima, že sleduješ aktuální dění, Richarde. Jde mi o to, že moje auto stojí tady v garáži a že bych na něm rád měl pneumatiky s hřeby, až se vrátím. Chápeš...“

„Máte ty pneumatiky v kufru?“

„Ano. Ale jenom jestli nemáš nic důležitějšího na práci. Právě jsem se chystal zavolat Jonovi, říkal, že by mohl...“

„Ne, ne,“ zavrtěl Richard mocně hlavou. „Tohle zařídím okamžitě. Můžete se na mě spolehnout... ehm, Davide.“

„Určitě?“

Richard vrhl na komisaře zmatený pohled. „Jestli se na mě můžete spolehnout?“

„Jestli nemáš nic důležitějšího na práci.“

„Jistěže ne, tohle je maličkost. Rád se starám o auta a... a...“

„... měníš pneumatiky?“

Richard polkl a přikývl komisařovu širokému úsměvu.

Poté, co se okénko auta zavřelo a oni vyjeli z náměstí, prohlásila Martina, že jí připadá, že to od otce nebylo pěkné takhle zneužít Richardovu ochotu.

„Máš asi na mysli podřízenost,“ kontroval otec. „Uklidni se, zlato, to je jenom zkouška.“

„Zkouška? Obětavosti nebo strachu z autorit?“

„Toho druhého,“ uchichl se komisař. „Mluvil jsem s Richardovou sestrou Theou a ona mi náhodou prozradila, že Richard se snaží dodělat rozpočet do zítřejšího termínu odevzdání. V tom případě mu měl dát přednost a tohle přenechat Jonovi.“

„A co? Možná je Richard prostě jenom hodný.“

„Ano, je hodný a šikovný. Pracovitý a seriózní. Chci se jen ujistit, že má páteř a odvalu, které jsou nutné pro významnou vedoucí pozici.“

„Všichni tvrdí, že tu práci dostane Jon.“

David Eckhoff se zahleděl na své ruce a téměř neznatelně se usmál. „Vážně? Mimochodem jsem rád, že Richarda bráníš.“

Martina neodtrhla oči od silnice, ale cítila na sobě otcův pohled. „Naše rodiny se přátelí mnoho let, však víš,“ pokračoval. „Jsou to dobří lidé. Se solidním zázemím v Armádě.“

Martina zhluboka vydechla, aby překonala podráždění.

Na tu práci je potřeba jen jedna kulka.

Přesto nastrkal do zásobníku všechny patrony. Za prvé proto, že je zbraň dokonale vyvážená jen tehdy, je-li zásobník plný. A také proto, že to minimalizuje riziko selhání funkčnosti. Šest patron v zásobníku plus jedna v komoře.

Pak si navlékl ramenní pouzdro. Koupil si použité, kůže byla měkká a byla cítit slane a hořce lidskou kůží, olejem a potem. Pistole sedí tak, jak má. Postavil se před zrcadlo, oblékl si sako. Pistole nebyla vidět. Větší pistole jsou přesnější, ale on se nechystá na závody v přesné střelbě. Oblékl si pršiplášť. Pak kabát. Nacpal si do kapsy čepici a pohmatem se přesvědčil, že červený šátek spočívá v náprsní kapse.

Pohlédl na hodinky.

„Páteř,“ konstatoval Gunnar Hagen. „A odvaha. To jsou dvě vlastnosti, které považuji u svých vrchních komisařů za nejdůležitější.“

Harry neodpověděl. Usoudil, že to asi nebude otázka. Místo toho se rozhlédl po kanceláři, ve které dřív často takhle sedával. Ovšem s výjimkou věty „Náčelník sděluje vrchnímu komisaři, jak spolu věci vlastně souvisí“, je tu všechno jinak. Zmizely Møllerovy hromady papírů, sešitové komiksy s kačerem Donaldem, které se tísnily na polici mezi právníckou literaturou a policejními pokyny, velká rodinná fotografie a ještě větší fotografie zlatého retrívra, kterého dostaly děti a na kterého dávno zapomněly vzhledem k tomu, že už je devět let po smrti, ale kvůli němuž Bjarne Møller ještě pořád truchlil.

Namísto toho tu byly čistý pracovní stůl, na něm pouze monitor a klávesnice, maličký stříbrný podstavec s kousíčkem křídově bílé kosti a lokty Gunnara Hageny, o něž se šéf momentálně opíral a přitom fixoval Harryho pohledem zpod obočí připomínajícího spíš hřeben střechy.

„Ale za ještě důležitější považuju třetí vlastnost, Hole. Můžete hádat kterou.“

„Nevím,“ odpověděl Harry bezvýrazně.

„Disciplínu. *Di-sci-plí-nu*.“

Fakt, že náčelník to slovo přeslabikoval, způsobil, že Harry zpola očekával lingvistickou přednášku o jeho původu. Místo toho Hagen vstal a začal si vykračovat tam a zpátky s rukama za zády, vypadalo to, jako by si značkoval revír, což Harrymu vždycky připadalo lehce komické.

„Vedl jsem tento rozhovor se všemi z odboru, abychom si tváří v tvář vyjasnili, co od nich očekávám.“

„Oddělení.“

„Co prosím?“

„Nikdy se to nejmenovalo odbor. Vždycky oddělení. To jen pro vaši informaci.“

„Děkuji, je mi to jasné, vrchní komisaři. Kde jsem to skončil?“

„*Di-sci-plí-na*.“

Hagen zavrtal svůj pohled do Harryho. Ten nepohnul ani brvou, takže náčelník začal opět přecházet sem a tam.

„Posledních deset let jsem přednášel na Vojenské škole. Mojí specialitou byla válka v Barmě. Hádám, že vás překvapí, když vám povím, že silně souvisí s mou prací tady, Hole.“

„No.“ Harry se podrbl na lýtku. „Čtete ve mně jako v otevřené knize, šéfe.“

Hagen přejel ukazovákem po okenním rámu a nedůvěřivě si prohlížel špičku prstu. „V roce 1942 dobylo necelých sto tisíc japonských vojáků Barmu. Barma byla dvakrát větší než Japonsko a v daném okamžiku byla obsazena britskými jednotkami, které Japonce vysoce převyšovaly jak počtem, tak výzbrojí.“ Hagen zvedl špinavý ukazováček. „Ale existovala oblast, v níž byli Japonci lepší, a díky tomu dokázali Brity a indické žoldáky prohnat. Disciplína. Když Japonci pochodovali na Rangún, pětadvacet minut šli a patnáct minut spali. Lehli si přímo podél cesty s batohy na zádech a nohama ve směru pochodu. Aby po probuzení nespádli do příkopu nebo se nevydali opačným směrem. Směr je důležitý, Hole. Chápete?“

Harry tušil, co přijde. „Je mi jasné, že patrně došli do Rangúnu, šéfe.“

„Taky že ano. Všichni do jednoho. Protože se řídili rozkazem. Právě jsem se dozvěděl, že jste si vyzvedl klíče od bytu Toma Waalera. Je to tak, Hole?“

„Jen jsem se tam koukl, šéfe. Z čistě terapeutických důvodů.“

„To doufám. Ten případ je pohřben. Čenicháním ve Waalerově bytě nejen marníte čas, ale navíc tím porušujete příkaz, který vám dal předtím šéf kriminálky a který vám teď dávám já. Myslím, že nemusím rozvádět důsledky jeho neuposlechnutí, jen se zmíním o tom, že japonští důstojníci stříleli své

vojáky, jestliže pili vodu mimo dobu vyhrazenou na pití. Ne ze sadismu, ale proto, že disciplína znamená, že nádor okamžitě vyříznete. Vyjádřil jsem se jasně, Hole?“

„Jasně, jistě... Tedy... připadá mi to teď naprosto jasné, šéfe.“

„To je protentokrát vše, Hole.“ Hagen se posadil na židli, vytáhl ze zásuvky papír a začal ho číst s takovým zaujetím, jako by již Harry opustil jeho kancelář. A zatvářil se udiveně, když vzhlédl, a zjistil, že před ním Harry stále sedí.

„Ještě něco, Hole?“

„Hm, jen jsem se chtěl na něco zeptat. Nebylo to tak, že Japonci nakonec tu válku prohráli?“

Gunnar Hagen po Harryho odchodu ještě dlouho nevidomě zíral na onen list papíru.

Restaurace byla poloprázdná. Přesně jako předchozího dne. Ve dveřích se ho ujal pěkný mladý číšník s modrýma očima a se světlými kudrnami. Tolik se podobal Giorgimu, až na něj chvíli zůstal zírat. A když se číšníkovi na rtech rozlil úsměv, pochopil, že byl odhalen. Zatímco si v šatně odkládal kabát a přišplášť, cítil na sobě číšníkův pohled.

„*Your name?*“ zeptal se číšník a on zamumlal odpověď.

Číšník přejížděl dlouhým štíhlým prstem po řádkách v knize objednávek, až se zastavil.

„*I got my finger on you now,*“ pronesl a upíral na něj své modré oči tak dlouho, až zčervenal.

Restaurace nevypadala jako nijak zvlášť exkluzivní podnik, ovšem jestliže ho kalkulačka v hlavě neklame, jsou ceny na jídelním lístku naprosto šílené. Objednal si těstoviny a sklenici vody. Měl hlad. Srdce mu bušilo pravidelně a klidně. Ostatní lidé v restauraci hovořili, usmívali se a smáli, jako by se jim nic nemohlo stát. Vždycky ho překvapovalo, že to na něm není vidět, že nemá černou svatozář, že z něj nevychází chlad – ani zápach hniloby.

Nebo lépe řečeno, že si toho nikdo *jíný* nikdy nevšiml.

Venku odehrály radniční hodiny šestkrát své tři tóny.

„Příjemné místo,“ prohlásila Thea a rozhlédla se. Restaurace byla přehledná a od stolu měli výhled na peší zónu. Ze skrytých reproduktorů se šířila téměř neslyšitelná, meditativní hudba ve stylu new-age.

„Chtěl jsem, aby to bylo slavnostní,“ odvětil Jon a podíval se do jídelního lístku. „Co si dáš?“

Thein pohled skákal nekoordinovaně po nabídce. „Nejdřív si musím dát vodu.“

Thea pila hodně vody. Jon vědět, že to souvisí s cukrovkou a ledvinami.

„Popravdě není snadné se rozhodnout,“ pokračovala. „Všechno tady vypadá dobře.“

„Jenže si nemůžeš dát úplně všechno.“

„Ne...“

Jon polkl. Ta slova mu prostě jen vyklouzla. Po očku k ní vzhlédl. Thea si zřejmě ničeho nepovšimla.

Náhle zvedla hlavu. „Cos tím vlastně myslel?“

„Čím?“ odvětil s lehkostí.

„Tím úplně všechno. Chtěl jsi tím něco říct. Já tě znám, Jone. O co jde?“

Pokrčil rameny. „Domluvili jsme se přece, že než se zasnoubíme, povíme si o sobě všechno, nebo ne?“

„Ano.“

„Jsi si jistá, že jsi mi pověděla... všechno?“

Odevzdaně vzdychla. „Jsem si jistá, Jone. Nikdy jsem s nikým nic neměla. Ne... *takhle*.“

Ale v očích, v obličeji jí něco viděl, něco, co tam předtím nezahlédl. Sval u úst, který se jí napjal, cosi, co jí v očích zčernalo, jako otvor, který se právě uzavřel. A on se nemohl nezeptat: „Ani s Robertem?“

„Cože?“

„Robert. Pamatuju si, že jste spolu flirtovali to první léto na Østgårdu.“

„Bylo mi čtrnáct, Jone!“

„No a co?“

Nejdřív na něj nedůvěřivě zírala. Pak se jaksi stáhla do sebe, pohasla a zmizela mu. Jon uchopil její ruku do obou dlaní, naklonil se k ní a zašeptal:

„Promiň, Theo, promiň. Nevím, co mě to popadlo. Já... Můžeme na tu moji otázku zapomenout?“

„Máte vybráno?“

Oba vzhlédli k číšníkovi.

„Jako předkrm čerstvý chřest,“ začala Thea a podala mu jídelní lístek. „A jako hlavní chod chateaubriand na hříbkách.“

„Dobrá volba. Smím vám doporučit výtečné a cenově přiměřené červené víno, které nám právě přivezli?“

„To jistě můžete, ale mně stačí voda,“ odvětila se zářivým úsměvem.
„Spousta vody.“

Jon se na ni podíval. Obdivoval její schopnost skrývat své pocity.

Číšník odešel a Thea obrátila pohled k Jonovi: „Jestli už mě nebudeš vyslýchat, jak jsi na tom ty sám?“

Jon se pousmál a zavrtěl hlavou.

„Nikdy jsi s nikým nechodil,“ pokračovala. „Ani na Østgårdu.“

„A víš proč?“ zeptal se Jon a položil svou ruku na její.

Zavrtěla hlavou.

„Protože jsem se toho léta zamiloval do jedné dívky.“ Jon opět vyhledal její pohled. „Bylo jí teprve čtrnáct. A od té doby jsem do ní zamilovaný.“

Usmíval se ostošest a ona také; viděl, že vykoukla ze své ulity, přišla sem k němu.

„Výborná polévka,“ prohlásil ministr sociálních věcí směrem ke komisaři Davidu Eckhoffovi, ale dost hlasitě na to, aby to zaslechli i přítomní novináři.

„Náš vlastní recept,“ odpověděl komisař. „Před několika lety jsme vydali kuchařskou knihu, o které si myslíme, že by mohla být i členovi vlády...“

Na otcovo znamení přistoupila ke stolu Martina a položila kuchařku vedle ministrova talíře s polévkou.

„... užitečná, pokud si přeje konzumovat doma dobré a výživné jídlo.“

Oněch několik novinářů a fotografů, kteří se dostavili do kavárny v Majáku, se uchichtlo. Jinak tu bylo málo lidí, jen pár starých tváří z Domova, jedna uplakaná žena v kabátě a jeden zraněný narkoman, který krvácel z čela a třásl se jako osika, protože se bál jít nahoru do polní marodky, ošetrovny v prvním patře. Nebylo divu, že je tu tak málo lidí, Maják nemíval v tuhle denní dobu běžně otevřeno. Bohužel se však dopolední návštěva nehodila ministrovi do itineráře, takže nemohl zažít, jak plno tu obvykle bývá. To vše mu komisař líčil. I to, jak efektivní je provoz a kolik stojí. Ministr sociálních věcí zuřivě přikyvoval a přitom si z povinnosti nabral ještě jednu lžici polévky.

Martina pohlédla na hodinky. Tři čtvrtě na sedm. Ministrův tajemník prohlásil devatenáct nula nula. Pak musí odejít.

„Děkuji za polévku,“ řekl ministr. „Stihneme se pozdravit s některým z klientů?“

Tajemník přikývl.

Řečičky, pomyslela si Martina. Samozřejmě se stihnou pozdravit s klienty, kvůli tomu tady přece jsou. Ne proto, aby jim přidělili peníze, to můžou udělat po telefonu. Nýbrž proto, aby mohli pozvat tisk a předvést, jak se ministr sociálních věcí pohybuje mezi potřebnými, jak jí polévku, podává ruku narkomanům a empaticky a zaujatě jim naslouchá.

Tisková mluvčí naznačila fotografům, že nyní mohou pořídit snímky. Nebo lépe řečeno, že by ráda viděla, že fotografují.

Ministr sociálních věcí vstal, zapnul si sako a rozhlédl se po místnosti. Martina se snažila uhádnout, jak vyhodnotí své tři možnosti: Dva starší muži vypadali jako běžní obyvatelé starobince a neposlouží účelu „ministr tady podává ruku narkomanovi nebo támhle prostitutce“. Zraněný narkoman vypadal nevypočitatelně a na ministra by to bylo nejspíš příliš. Ale ta žena... Vyhlížela jako běžná občanka, taková, s níž se všichni mohou ztotožnit a jíž by rádi pomohli, nejlépe poté, co se dozví její srdceryvný příběh.

„Jste ráda, že sem můžete chodit?“ otázal se jí ministr sociálních věcí a napřáhl k ní ruku.

Žena k němu vzhledla. Ministr vyslovil své jméno.

„Pernille...“, začala žena, ale ministr ji přerušil.

„Křestní jméno stačí, paní Pernille. Je tu tisk, víte. Rádi by si vás vyfotografovali, nevadí vám to?“

„Holmenová,“ dodala žena a vysmrkala se do kapesníku. „Pernille Holmenová.“ Ukázala na stůl, kde před jednou fotografií hořela svíčka. „Přišla jsem si sem zavzpomínat na svého syna. Mohli byste mě prosím nechat na pokoji?“

Martina zůstala stát u ženina stolu i poté, co se ministr sociálních věcí s doprovodem rychle stáhl zpět. Všimla si, že zamířili přece jen k oněm dvěma staříkům.

„Mrzí mě, co se stalo Perovi,“ pronesla Martina tiše.

Žena zvedla obličej napuchlý pláčem. A léky, pomyslela si Martina.

„Vy jste Pera znala?“ zašeptala.

Martina dávala přednost pravdě. Přestože pravda nebyla příjemná. Nedělala to kvůli vychování, ale kvůli tomu, že zjistila, že jí to v dlouhodobém výhledu usnadňuje život. V ženině uplakaném hlase však slyšela prosbu. Prosbu, aby té ženě někdo řekl, že její syn nebyl jen feťácký robot, že nebyl přítěží, které se společnost ráda zbavila, nýbrž člověkem, o němž někdo může prohlásit, že ho znal, že se s ním přátelil, že ho měl možná dokonce rád.

„Paní Holmenová,“ odpověděla Martina a polkla. „Znala jsem ho. Byl to prima kluk.“

Pernille Holmenová dvakrát beze slova mrkla. Pokusila se o úsměv, ale její snaha se proměnila jen v grimasu. Sotva dokázala zašeptat „děkuju“, a už se jí po tvářích začaly koulet slzy.

Martina viděla, že jí otec naznačuje, aby od stolu odešla, ale posadila se.

„Sebrali... sebrali mi i mého muže,“ vzlykla Pernille Holmenová.

„Cože?“

„Policie. Tvrdí, že to udělal on.“

Když Martina od Pernille Holmenové odcházela, myslela na vysokého světlavlasého policistu. Tvářil se tak upřímně, když jí tvrdil, že se zajímá. Pocítila vztek. Ale také zmatek. Protože tak úplně nechápala, proč by se měla zlobit na někoho, o kom ani netuší, kdo to je. Pohlédla na hodinky. Za pět minut sedm.

Harry si uvařil rybí polévku. Obsah sáčku smíchal s mlékem a přidal do něj kousky rybí tlačanky. K tomu bageta. Všechno koupeno v koloniálu Niazi, malém obchůdku v jejich ulici, který provozuje soused Ali, bydlící o patro níž, společně se svým bratrem. Vedle talíře s polévkou stál na stole v obývacím pultu voda.

Harry založil do přehrávače cédéčko a zvýšil hlasitost. Pustil z hlavy všechny myšlenky a soustředil se na hudbu a polévku. Zvuk a chuť. Jen to.

Když byl asi v polovině talíře a u třetí písničky, zazvonil telefon. Měl v úmyslu ho nechat zvonit. Ale po osmém zazvonění vstal a hudbu ztlumil.

„Harry.“

Volala Astrid. „Co děláš?“ Mluvila tiše, ale přesto její hlas vyvolával ozvěnu. Odhadoval, že se zavřela doma v koupelně.

„Jím. A poslouchám muziku.“

„Jdu ven něco vyřídit. Kousek od tebe. Máš nějaké plány na zbytek večera?“

„Ano.“

„A to?“

„Poslouchat dál muziku.“

„Hm. Znělo to, jako že nemáš chuť na společnost.“

„No.“

Odmlka. Vzdychna. „Klidně řekni, kdyby sis to rozmyslel.“

„Astrid?“

„Ano?“

„Nejde o tebe. Jasně? Jde o mě.“

„Nemusíš se omlouvat, Harry. Chci tím říct, není třeba trpět falešným dojmem, že tohle je pro jednoho z nás životně důležité. Jen jsem si myslela, že by to mohlo být fajn.“

„Třeba někdy jindy.“

„Jako třeba kdy?“

„Jako třeba jindy.“

„Někdy úplně jindy?“

„Tak nějak.“

„O. K. Ale jsi mi sympatický, Harry. Nezapomeň na to.“

Poté, co zavěsili, naslouchal Harry náhlému tichu. Protože byl zděšený. Když Astrid zavolala, spatřil před sebou obličej. Zděšení nebylo způsobeno tím, že spatřil obličej, ale skutečností, že nepatřil Ráchel. Ani Astrid. Dosedl ztěžka na židli a okamžitě se rozhodl, že už na to nebude myslet. Protože jestli tohle znamená, že medikament jménem čas začal účinkovat a že Ráchel mizí ze systému, jsou to dobré zprávy. Dost dobré na to, aby ten proces nekomplikoval.

Zvýšil na stereosoupravě hlasitost a přestal přemýšlet.

Zaplatil účet. Odložil do popelníku párátka a pohlédl na hodinky. Za tři minuty sedm. Ramenní pouzdro mu tlačilo na prsní sval. Vytáhl z náprsní kapsy fotografii a vrhl na ni poslední pohled. Je čas.

Nikdo z ostatních hostů v restauraci – ani dvojice u sousedního stolu – si nepovšimli, že vstal a odešel na záchod. Zamkl se v jedné z kabin, minutu čekal, odolal pokušení přesvědčit se, že je pistole nabitá. Tomu se naučil od Boba. Tomu, že člověk otupí, pokud si zvykne na ten luxus, že má možnost ověřit si vše dvakrát.

Minuta uběhla. Vydal se k šatně, oblékl si pršiplášť, uvázal si kolem krku červený šátek a čepici si stáhl přes uši. Otevřel dveře, a už byl na třídě Karla Johana.

Kráčel rychlým krokem směrem k nejvyššímu bodu ulice. Ne proto, že by spěchal, ale proto, že si všiml, že lidé tu chodí takovou rychlostí, je to tempo, kterým se člověk neodlišuje. Minul odpadkový koš na sloupu veřejného osvětlení. Den předtím se rozhodl, že právě sem odhodí cestou zpátky pistoli. Uprostřed pěší zóny plné lidí. Policie ji najde, ale to nevadí. Podstatné je, aby ji nenašli u něj.

Slyšel hudbu dlouho předtím, než dorazil na místo.

V půlkruhu před hudebníky, kteří po jeho příchodu právě dohráli jednu skladbu, bylo shromážděno několik stovek lidí. Během potlesku mu zvonkohra prozradila, že přišel včas. V půlkruhu, mírně stranou a před kapelou, visel na dřevěné trojnožce černý kotel a vedle něj stál muž z fotografie. Osvětlovaly ho sice jen pouliční lampy a dvě louče, přesto nebylo pochyb. Zvlášť proto, že měl na sobě kabát a čepici Armády spásy.

Zpěvák zavolal cosi do mikrofону a lidé začali jásat a tleskat. Jakmile hudebníci opět spustili, blikl blesk fotoaparátu. Hráli hlasitě. Bubeník před každým úderem na vířivý buben zvedl pravou ruku vysoko do vzduchu.

Proplétal se zástupem lidí, až se nakonec zastavil pouhé tři metry od muže z Armády spásy. Ověřil si, že má volnou únikovou cestu. Před ním stály dvě pubertáčky a vydechovaly do mrazivého vzduchu bílé žvýkačkové obláčky. Byly menší než on. Nemyslel na nic zvláštního, nespěchal, udělal bez cavyků jen to, kvůli čemu sem přišel: vytáhl pistoli a napráhl paži. To zmenšilo odstup na dva metry a kousek. Zamířil. Muž u kotle se mu rozdvojil. Přestal mířit a obě postavy splynuly opět v jednu.

„Na zdraví,“ pronesl Jon.

Hudba se táhla z reproduktorů jako lepkavá poleva na dortu.

„Na zdraví,“ odpověděla Thea a zvedla poslušně sklenici proti jeho.

Dopili, pohlédli na sebe a on rty němě vyslovil *miluju tě*.

Se začervenaním sklopila zrak, ale usmála se.

„Mám pro tebe dáreček.“

„No ne?“ pronesla hravým, koketním tónem.

Strčil ruku do kapsy saka. Pod mobilním telefonem ucítily špičky jeho prstů tvrdý plast krabičky od zlatníka. Srdce se mu rozbušilo rychleji. Bože, jak se na tenhle večer, na tuhle chvíli těšil a jak se jí děsil.

Mobil se rozvibroval.

„Něco se děje?“ zeptala se Thea.

„Kdepak, já... promiň. Za chvíličku se vrátím.“

Na záchodě se podíval na displej. Vzdychl a stiskl tlačítko Přijmout hovor.

„Ahoj, zlato, jak se máš?“

Hlas měla radostný, jako by si právě vyslechla něco vtipného, něco, co jí připomnělo jeho, a tak mu zavolala, jen tak z náhlého popudu. Jenže jeho displej ukazoval, že má od ní šest zmeškaných hovorů.

„Ahoj, Ragnhild.“

„Takový divný zvuk. Jsi...“

„Jsem na záchodě. V restauraci. Šli jsme s Theou na večeři. Promluvíme si jindy.“

„Kdy?“

„Někdy... jindy.“

Odmlka.

„Aha.“

„Měl jsem ti zavolat, Ragnhild. Musím ti něco povědět. Je ti jistě jasné, o co jde.“ Nadechl se. „Ty a já, to nemůže...“

„Jone? Skoro tě neslyším.“

Jon pochyboval o pravdivosti jejích slov.

„Nemohla bych k tobě zítra večer zaskočit?“ zeptala se Ragnhild. „Abys mi to tedy mohl vysvětlit?“

„Zítra večer nebudu sám. Ani žádný jiný...“

„Tak se sejdeme v Grandu na oběd. Můžu esemeskou zamluvit pokoj.“

„Ragnhild, ne...“

„Neslyším tě. Zavolej mi zítra, Jone. Vlastně ne, mám celý den jednání. Já zavolám tobě. Nevypínej si telefon. A užij si to, zlato.“

„Ragnhild?“

Jon pohlédl na displej. Zavěsila. Mohl by vyjít ven a zavolat jí zpátky. Měl by to za sebou. Teď, když už se do toho pustil. Bylo by to to jediné správné. Rozumné. Zasadit tomu smrtelnou ránu, smést to z cesty.

Stáli teď přímo proti sobě, ale zdálo se, že muž v uniformě Armády spásy ho nevidí. Dýchal klidně, prstem tlačil rovnoměrně na spoušť, pomalu ho posouval. Pak se jejich pohledy střetly a on si pomyslel, že voják neprojevil sebemenší překvapení, žádný šok, strach. Naopak, jako by mu po obličeji přeběhl záblesk pochopení, jako by mu pohled na pistoli poskytl odpověď na něco, co chtěl už dávno vědět. Nato se ozvalo prásknutí.

Kdyby výstřel zazněl společně s úderem na vířivý buben, možná by ho hudba dokázala úplně přehlušit, ale takhle rána přiměla několik lidí otočit hlavy a podívat se na muže v pršiplášti. Na jeho pistoli. Na vojáka Armády spásy, který teď měl díru v lemu čepice přímo pod písmenem „A“ – padal nazad, ruce mu přitom vylétly vpřed jako loutce.

Harry sebou na židli trhl. Usnul. V místnosti panovalo ticho. Co ho vzbudilo? Naslouchal, ale slyšel jen pravidelné, tiché, uklidňující hučení města. Ne,

ještě je tu jiný zvuk. Napnul uši. Tady to je. Zvuk byl sotva slyšitelný, ale jakmile ho identifikoval, vystoupil ve spektru zvuků do popředí a byl zřetelnější. Tiché tikání.

Harry dál seděl na židli se zavřenýma očima.

Pak se v něm vzedmul náhlý vztek, a než se stihl rozmyslet, odmaširoval do ložnice, otevřel zásuvku nočního stolku, popadl Møllerovy náramkové hodinky, otevřel okno a mrskl jimi vši silou do tmy. Slyšel, jak dopadly nejdřív na zeď protějšího domu a pak na zledovatělý asfalt dole na ulici. Poté okno přibouchl, upevnil háčky, vrátil se do obýváku, znovu pustil hudbu a zvýšil hlasitost. Natolik, že se mu membrány reproduktorů začaly před očima rozplývat, diskant ho krásně píchal do ušních bubínků a bas mu naplňoval ústa.

Shromáždění se odvrátilo od kapely a pohlédlo na muže ležícího ve sněhu. Čepice se mu odkutálela a zastavila se až před stojanem zpěvákovy mikrofonu, který si nevšiml, co se stalo a pokračoval v produkci.

Obě dívky stojící nejbližší muži ve sněhu ustoupily vzad. Jedna z nich se rozkřičela.

Zpěvák, který měl doposud zavřené oči, je otevřel a zjistil, že už mu publikum nevěnuje pozornost. Pohledem hledal pořadatele, organizátora, vedoucího turné, někoho, kdo by se ujal řešení té situace, jenže tohle byl obyčejný pouliční koncert, každý čekal na to, co udělá ten druhý, a hudba hrála dál.

Pak se zástup rozvlnil a lidé začali uhýbat ženě prodávající se vpřed.

„Roberte!“

Hlas měla drsný a ochraptělý. Byla bledá, oblečená do slabé černé kožené bundy s dírou na lokti. Dovrávorala k bezduchému muži a padla vedle něj na kolena.

„Roberte?“

Přiložila mu na krk vyzáblou ruku. Pak namířila chvějící se ukazovák na kapelu.

„Krucinál, přestaňte!“

Členové kapely přestali hrát, jeden po druhém.

„Ten kluk umírá. Zavolejte doktora. Rychle!“

Opět mu přiložila ruku na krk. Stále bez pulzu. Už toho byla mnohokrát svědkem. Občas to dopadlo dobře. Zpravidla ale špatně. Byla zmatená. Tohle přece nemůže být předávkování, kluk z Armády snad není závislák?

Začalo sněžit a vločky mu tály na tvářích, zavřených očích a pootevřených ústech. Byl to pohledný chlapec. Pomyslela si, že teď – s uvolněnými rysy – se podobá jejímu vlastnímu synovi, když spí. Ale pak si všimla osamělého červeného čírku vytékajícího z malého černého otvoru v hlavě a stékajícího přes čelo a spánek do ucha.

Popadly ji čísi paže a zvedly ji, nad mladíkem se sklonil jiný muž. Naposledy zahlédla mladíkuv obličej, pak otvor v jeho čele a s náhlým bolestným vědomím ji napadlo, že takový osud čeká i jejího syna.

Kráčel rychle. Ne příliš rychle, neprchal. Sledoval záda před sebou, našel si člověka, který téměř běžel, a držel se za ním v závěsu. Nikdo se ho nepokusil zastavit. Samozřejmě že ne. Výstřel z pistole způsobí, že lidi ustoupí vzad. Odvrátí pohled. A v tomto případě většině z nich ani nedošlo, co se stalo.

Poslední úkol.

Slyšel, že kapela hraje dál.

Začalo sněžit. Fajn, lidi aspoň budou ještě víc klopit zrak, aby si chránili oči.

O několik set metrů dál na ulici viděl žlutou budovu nádraží. Najednou měl dojem, který občas míval, totiž že všechno se prostě vznáší, že se mu nemůže nic stát, že srbský tank T-55 je jen pomalý železný kolos, slepý a hluchý, a že až se vrátí domů, bude tam jeho město opět stát.

Někdo postával u místa, které si vyhlédl k odhození zbraně.

Oblečení dotyčného vypadalo nově a moderně, s výjimkou modrých tenisek. Ale obličej měl ten muž nebo kluk nebo kdo to vlastně byl zbrázděný a zahrnědlý, jako by byl kovář. Zdálo se, že má v úmyslu se tam chvíli zdržet, v každém případě měl celou pravou paži zabořenou do otvoru zeleného odpadkového koše.

Pohlédl na hodinky, aniž zastavil. Před dvěma minutami vypálil ránu a za jedenáct minut mu jede vlak. A on má u sebe stále zbraň. Minul odpadkový koš a zamířil k restauraci.

Muž krácející proti němu na něj zíral. Ale když se minuli, neotočil se.

Doběhl ke dveřím restaurace, rozrazil je.

V šatně se skláněla matka nad malým chlapcem a zapínala mu zip u bundy. Ani jeden z nich se na něj nepodíval. Hnědý kabát z velbloudí srsti visel na svém místě. Pod ním stál kufr. Vzal si obojí s sebou na pánské záchody, zamkl se v jedné z kabin, svlékl si pršiplášť, zastrčil čepici do kapsy a oblékl si kabát. Ačkoli místnost neměla okna, slyšel zvenčí zvuk sirén.

Několika sirén. Rozhlédl se. Musí se zbavit pistole. Nemá moc na výběr. Vylezl na sedátko, natáhl se k bílému okénku ventilace na stěně a snažil se pistoli vmáchnout dovnitř, jenže okénko bylo zamřížované.

Slezl dolů. Dýchal teď ztěžka a pod košilí mu bylo teplo. Osm minut do odjezdu vlaku. Samozřejmě může jet dalším, to není tragédie. Tragédie je, že uplynulo devět minut, aniž se zbavil zbraně, a ona vždycky říkala, že cokoli nad čtyři minuty představuje nepřijatelné riziko.

Samozřejmě mohl jen odložit pistoli na podlahu, ale jedním z principů, jichž se při práci držel, bylo to, že zbraň nesmí být nalezena, dokud sám není v bezpečí.

Vyšel z kabinky a zamířil k umyvadlu. Oplachoval si ruce a přitom pohledem pročesával liduprázdnou místnost. *Upomoc!* Pohled se mu zastavil na zásobníku na mýdlo nad umyvadlem.

Jon a Thea vyšli v těsném objetí z restaurace v ulici Torggata.

Thea vyjekla, protože na pěší zóně uklouzla na ledě ukrytém pod zrádnou čerstvou vrstvou sněhu. Málem strhla Jona s sebou, ale ten je stihl oba v poslední chvíli zachránit. Její smích mu nádherně cinkal v uších.

„Řekla jsi ano!“ křičel do nebe a cítil, jak mu sněhové vločky tají na obličeji. „Řekla jsi ano!“

Nocí se rozezněla siréna. Několik sirén. Zvuk přicházel od třídy Karla Johana.

„Půjdeme se podívat, co se stalo?“ zeptal se Jon a vzal ji za ruku.

„Ne, Jone,“ svraštila Thea čelo.

„Ale jo, pojd’!“

Thea se zapřela nohama, ale hladké podrážky bot ji neudržely. „Ne, Jone.“

Jon se však jen smál a táhl ji za sebou jako sáně.

„Řekla jsem, že ne!“

Tón jejího hlasu Jona donutil ji hned pustit. Udiveně se na ni podíval.

Vzdychla. „Nechci se teď koukat na žádný požár. Chci si lehnout. Spolu s tebou.“

Jon se na ni dlouze díval. „Jsem tak šťastný, Theo. Díky tobě jsem tak šťastný.“

Neslyšel, co odpověděla, měla obličej zabořený do jeho bundy.

ČÁST II. SPASITEL

Kapitola 9.
Středa 16. prosince.
Sníh.

Sníh snášející se na náměstí Bratří Egerových zbarvovaly světlomety výjezdové skupiny do žluta.

Harry a Halvorsen stáli před hospodou Tři bratři a hleděli na přihlížející a zástupce tisku tlačící se k policejním zábranám. Harry vytáhl z úst cigaretu a zhluboka a vlhce si odkašlal. „Spousta novinářů,“ okomentoval to.

„Dorazili rychle,“ podotkl Halvorsen. „Však to sem mají z kanceláří coby kamenem dohodil.“

„Tučné sousto. Vražda uprostřed vánočního shonu na nejznámějším norském náměstí. S obětí, kterou všichni viděli; chlapík stojící u polévkového kotle Armády spásy. Za doprovodu známé kapely. Co víc si můžou přát?“

„Rozhovor s kriminalistickou hvězdou Harrym Holem?“

„Prozatím zůstaneme tady,“ odvětil Harry. „Máš dobu vraždy?“

„Pár minut po sedmé.“

Harry pohlédl na hodinky. „To je skoro před hodinou. Proč mi nikdo nezavolal dřív?“

„Nevím. Mně volal šéf chvíli před půl osmou. Myslel jsem, že už tu budeš...“

„Takže jsi mi zavolal z vlastní iniciativy?“

„No, jsi snad přece vrchní komisař, ne?“

„Snad,“ zamumlal Harry a odhodil cigaretu na zem. Propadla se kyprou závějí a zmizela.

„Všechny stopy na místě činu budou brzy zakryté půlmetrovou vrstvou sněhu,“ prohlásil Halvorsen. „Klasika.“

„Žádné stopy tu nebudou,“ namítl Harry.

Přišla k nim Beáta s vločkami ve světlých vlasech. Mezi prsty držela igelitový sáček s prázdnou nábojnicí.

„Omyl,“ usmál se Halvorsen triumfálně na Harryho.

„Devět milimetrů,“ ušklíbla se Beáta. „Nejběžnější ráže, jaká existuje. A to je všechno, co máme.“

„Zapomeň na to, co máte a nemáte,“ vyzval ji Harry. „Jaký byl tvůj první dojem. Nepřemýšlej, mluv.“

Beáta se usmála. Už Harryho znala. Nejdřív intuice, potom fakta. Protože intuice jsou také fakta, jsou to veškeré informace, které člověk získá na místě činu, ale pro které mozek nedokáže okamžitě najít výraz.

„Nic moc. Náměstí Bratří Egerových je nejfrekventovanější plocha v Oslu, navíc bylo místo činu extrémně znečištěné, ačkoli jsme sem dorazili dvacet minut po vraždě. Vypadá to na profesionála. Oběť teď prohlíží lékař, ale zdá se, že mrtvý byl zasažen jedinou ránou. Přímo do čela. Profík. Ano, to je můj pocit.“

„Pracujete na základě pocitů, vrchní komisaři?“

Všichni tři se otočili za hlasem, jenž se jim ozval za zády. Gunnar Hagen. Měl na sobě zelenou vojenskou bundu a černou vlněnou čepici. V koutcích úst mu pohrával úsměv.

„Zkoušíme všechno, co funguje, šéfe,“ odpověděl Harry. „Co vás sem přivádí?“

„Copak tohle není místo aktuálního dění?“

„Svým způsobem.“

„Doslechl jsem se, že Bjarne Møller upřednostňoval kancelář. Osobně jsem toho názoru, že velitel se má nacházet v poli. Byla vypálena víc než jedna rána? Halvorsene?“

Halvorsen se přikrčil. „Podle svědků, se kterými jsme mluvili, ne.“

Hagen hýbal prsty v rukavicích. „Popis?“

„Muž.“ Halvorsenův pohled těkal od náčelníka k Harrymu. „To je prozatím všechno, co víme. Lidi se dívali na kapelu a všechno se seběhlo hrozně rychle.“

Hagen si odfrkl. „V takovém davu snad musel někdo toho střelce dobře vidět?“

„Člověk by to předpokládal,“ odvětil Halvorsen. „Jenže nevíme, kde přesně v tom davu vrah stál.“

„Chápu.“ Opět ono pousmání.

„Stál přímo před zavražděným,“ vložil se do toho Harry. „Odstup maximálně dva metry.“

„Aha?“ Hagen, Halvorsen i Beáta se k Harrymu otočili.

„Náš vrah věděl, že pokud má zabít člověka pistolí, musí ho zasáhnout do hlavy. A protože vypálil jen jednu ránu, byl si výsledkem jistý. Takže musel stát natolik blízko, že viděl díru v hlavě nebo věděl, že nemůže minout. Pokud byste prozkoumali oblečení oběti, našli byste na něm povýstřelové zplodiny, čímž by se potvrdilo to, co tu říkám. Maximálně dva metry.“

„Půldruhého metru,“ upřesnila Beáta. „Většina pistolí vyhazuje prázdné nábojnice vpravo, ale ne příliš daleko. Tahle byla nalezena zašlápnutá do sněhu sto čtyřicet šest centimetrů od mrtvoly. A zavražděný měl na klopě kabátu sežehnutá vlněná vlákna.“

Harry pohlédl na Beátu. Cenil si na ní nejen její vrozené schopnosti zaznamenávat lidské obličeje, ale především její inteligence, jejího zápalu a idiotské představy, kterou sdíleli, totiž že jejich práce je důležitá.

Hagen zadupal ve sněhu. „Dobře, ale kdo proboha mohl chtít zastřelit důstojníka Armády spásy?“

„Nebyl důstojník,“ namítl Halvorsen. „Jen obyčejný voják. Důstojníci jsou stálí zaměstnanci, vojáci jsou dobrovolníci nebo pracují na smlouvu.“ Otevřel si poznámkový blok. „Robert Karlsen. Dvacet devět let. Svobodný, bezdětný.“

„Ale očividně ne bez nepřátel,“ prohlásil Hagen. „Nebo co si o tom myslíte vy?“ obrátil se k Beátě.

Beáta začala odpovídat, přitom se nedívala na Hagen, nýbrž na Harryho: „Možná to nebylo namířeno proti konkrétnímu člověku.“

„Aha?“ usmál se Hagen. „A proti komu tedy?“

„Třeba proti Armádě spásy.“

„Co vás k téhle domněnce vede?“

Beáta pokrčila rameny.

„Armáda má kontroverzní názory,“ připojil se Halvorsen. „Je proti homosexualitě. Odmítá ženy jako kněží. Potraty. Možná nějaký fanatik...“

„Budu si vaši teorii pamatovat,“ řekl Hagen. „Ukažte mi mrtvolu.“

Beáta a Halvorsen se podívali tázavě na Harryho. Harry pokývl směrem k Beátě.

„Ty jo,“ hvízdal Halvorsen poté, co Hagen a Beáta zmizeli. „Má šéf v úmyslu převzít vyšetřování?“

Harry si zamyšleně mnul bradu, přitom hleděl na policejní zábrany, za nimiž blesky fotografií prosvěcovaly zimní tmu. „Profík.“

„Cože?“

„Beáta se domnívá, že pachatel byl profík. Tak začneme od toho. Co udělá profík po vraždě nejdřív?“

„Uprchne?“

„Ne nutně. Ale v každém případě se zbaví všeho, co by ho mohlo spojit s vraždou.“

„Vražedné zbraně.“

„Správně. Nech zkontrolovat všechny popelnice, kontejnery, odpadkové koše a zadní dvory v okruhu pěti domovních bloků kolem náměstí. Ted' hned. Jestliže to bude nutné, požádej o pomoc výjezdovou hlídku.“

„Dobře.“

„A sežeň videonahrávky ze všech bezpečnostních kamer z okolních obchodů z doby těsně před devatenáct nula nula a těsně potom.“

„Tím pověřím Skarreho.“

„A ještě něco. *Dagbladet* se podílí na organizaci těch pouličních koncertů a dělá z nich reportáže. Zjisti, jestli jejich fotograf fotil publikum.“

„Samozřejmě. To mě nenapadlo.“

„Pošli fotky Beátě, aby si je prohlédla. A chci, aby všichni kriminalisté byli v zasedačce v červené zóně zítra v deset dopoledne. Oběhneš je?“

„Jo.“

„Kde jsou Li a Li?“

„Vyslýchají dole na ředitelství svědky. Nějaké holky stály hned vedle toho střelce.“

„O. K. Požádej Olu, aby sepsal seznam příbuzných a přátel oběti. Začneme zjišťovat, jestli tam není nějaký očividný motiv.“

„Mám dojem, že jsi právě řekl, že to byl profík...“

„Musíme se snažit udržet v hlavě víc myšlenek současně, Halvorsene. A začít hledat tam, kde je světlo. Rodinu a přátele zpravidla najdeme snadno. A osm z deseti vražd spáchá...“

„... někdo, kdo oběť znal,“ vzdychl Halvorsen.

Prerušilo je hlasité zvolání, někdo vykřikl jméno Harryho Holea. Otočili se včas, aby zahlédli, jak k nim závějemí spěchá zástup novinářů.

„Show začíná,“ pronesl Harry. „Odkaz je na Hagen. Běžím na ředitelství.“

Kufr už si nechal odbavit na přepážce letecké společnosti a zamířil k bezpečnostní kontrole. Měl povznesenou náladu. Poslední úkol je splněn. Byl natolik dobře naladěný, že se rozhodl vyrukovat s „letenkovým testem“. Pracovnice bezpečnostní agentury zavrtěla hlavou, když vytáhl modrou obálku s letenkou z náprsní kapsy, aby jí doklad ukázal.

„Mobilní telefon?“ zeptala se norsky.

„No.“ Položil obálku s letenkou na stůl mezi rentgenovým boxem a magnetickým rámem, aby si mohl svléknout kabát z velbloudí srsti. Přitom si všiml, že má na krku ještě stále šátek, sundal si ho a zastrčil ho do kapsy,

vložil kabát do kontrolní přepravy, kterou mu pracovnice bezpečnostní služby přistrčila, a prošel rámem pod dohledem dalších dvou bdělých uniformovaných zaměstnanců. Když započítal pracovníka zírajícího nepřítomně na obraz prosvěcovaného kabátu na monitoru a ještě jednoho na konci pásu, bylo tu celkem pět zaměstnanců bezpečnostní služby, jejichž jediným úkolem je dbát na to, aby si s sebou nepřinesl na palubu letadla nic, co by se dalo použít jako zbraň. Na druhé straně rámu si oblékl kabát, vrátil se a vzal si letenku ležící na stolku. Nikdo ho nezastavil a on prošel kolem pracovníků bezpečnostní služby. Jak snadné by tedy bylo propašovat s sebou v obálce čepel nože. Vstoupil do velké odletové haly. Jako první si povšiml výhledu z obřího panoramatického okna přímo před sebou. Tedy spíš toho, že žádný výhled není. Že sníh přetáhl přes krajinu venku bílou záclonu.

Martina se nakláněla vpřed ke stěračům odhrnujícím sních.

„Ministr byl pozitivně naladěný,“ pronesl David Eckhoff spokojeně. „Velice pozitivně.“

„To snad bylo jasné předem,“ namítla Martina. „Takoví lidé nechodí na polévku a nezvou si k tomu tisk, pokud mají v úmyslu něco zamítnout. Chtějí být zvoleni.“

„Ano,“ vzdychl David Eckhoff. „Chtějí být zvoleni.“ Pohlédl z okénka. „Šikovný kluk, ten Richard, co?“

„Opakuješ se, tati.“

„Potřebuje jenom trochu vedení a bude z něj správný muž pro nás.“

Martina zabočila ke garážím pod ústředím Armády spásy, stiskla tlačítko dálkového ovládání a ocelové dveře se s rachotem vyrolovaly vzhůru. Vjeli dovnitř, hřeby v pneumatikách cvakaly v prázdném podzemním parkovišti o betonovou podlahu.

Pod jedním ze stropních svítidel, vedle komisařova modrého volva, stál Richard v montérkách a rukavicích. Ale na něj se nedívala. Dívala se na vysokého světlovlasého muže po Richardově boku, kterého okamžitě poznala.

Zaparkovala vedle Volva, ale zůstala sedět v autě a hledala cosi v kabelce, otec zatím vystoupil. Nechal dveře otevřené a ona uslyšela policistův hlas:

„Pan Eckhoff?“ Slova se rozléhala mezi holými betonovými zdmi.

„To bych byl. Mohu vám nějak pomoci, mladý muži?“

Dcera dobře poznala hlas, který otec nasadil. Přátelský, ale autoritativní velitelský hlas.

„Mé jméno je Harry Hole, jsem vrchní komisař osloského policejního ředitelství. Jde o jednoho z vašich zaměstnanců. Roberta...“

Martina vystoupila z auta a ucítila na sobě policistův pohled.

„... Karlseña,“ pokračoval Harry a otočil se opět ke komisaři.

„Bratr,“ podotkl David Eckhoff.

„Prosím?“

„Považujeme své kolegy za členy rodiny.“

„Chápu. V tom případě vám musím bohužel oznámit, že ve vaší rodině došlo k úmrtí, pane Eckhoffe.“

Martina ucítila, jak se jí stáhla hrud'. Policista chvíli počkal, jako by jim chtěl umožnit, aby tu novinu strávili, a pak pokračoval: „Robert Karlsen byl dnes večer v sedm hodin zastřelen na náměstí Bratří Egerových.“

„Dobrý Bože,“ vykřikl Martinin otec. „Jak?“

„Víme jen to, že ho zastřelila neznámá osoba ukrytá v davu lidí a poté uprchla.“

Martinin otec potřásl nedůvěřivě hlavou. „Ale... ale říkáte v sedm hodin? Proč... proč jsem se to nedozvěděl dřív?“

„Protože obvyklý postup v podobných případech je takový, že nejprve informujeme pozůstalé. A bohužel se nám nepodařilo je zastihnout.“

Martina pochopila z policistova věcného, trpělivého způsobu odpovědi, že je zvyklý na to, že lidé reagují na zprávu o úmrtí tímto typem irelevantních otázek.

„Chápu,“ odpověděl Eckhoff, nabral si vzduch do tváří a pak ho ústy opět vypustil. „Robertovi rodiče už nebydlí v Norsku. Ovšem jeho bratr, Jon, toho jste snad zastihli, ne?“

„Není doma a nebere mobil. Někdo nám dal tip, že by možná mohl ještě pracovat tady na ústředí. Ale potkal jsem tu jen tohohle mladíka.“ Pokývl směrem k Richardovi, který tam stál jako zklamaná gorila se skelným pohledem, ruce ve velkých pracovních rukavicích mu ochable visely podél těla a na modročerném horním rtu se mu leskl pot.

„Nemáte tušení, kde bych mohl jeho bratra zastihnout?“ zeptal se policista.

Martina a otec na sebe pohlédli a zavrtěli hlavami.

„Nemáte tušení, kdo by mohl chtít zabít Roberta Karlseña?“

Opět zavrtěli hlavami.

„No, tak to by bylo porzatím všechno. Já pospíchám, ale rád bych se zítra vrátil a položil vám pár otázek.“

„Samozřejmě, vrchní komisaři,“ odpověděl David Eckhoff a napřímil se. „Než však odejdete, musím vás požádat, abyste mi pověděl o tom, co se stalo, nějaké podrobnosti.“

„Zkuste teletext. Já musím běžet.“

Martina spatřila, jak otcův obličej změnil barvu. Pak se otočila k policistovi a střetla se s jeho pohledem.

„Omlouvám se,“ pronesl. „V téhle fázi vyšetřování představuje čas důležitý faktor.“

„Můžete... můžete to zkusit u mé sestry, They Nilsenové.“ Všichni tři se otočili k Richardovi. Richard polkl. „Bydlí v domě Armády spásy v Gøteborské ulici.“

Policista přikývl. Chystal se odejít, ale znovu se otočil k Davidu Eckhoffovi.

„Proč už jeho rodiče nebydlí v Norsku?“

„To je dlouhá historie. Odpadli.“

„Odpadli?“

„Přestali věřit. Lidé, kteří vyrostli v Armádě, to mívají často těžké, pokud se rozhodnou jít jinou cestou.“

Martina si otce zkoumavě prohlížela. Ale ani ona – jeho dcera – nedokázala odhalit v jeho žulové tváři lež. Policista se k nim obrátil zády a ona ucítila první slzy. Zvuk Harryho kroků dozněl a Richard si odkašlal.

„Ty obyčejné zimní pneumatiky jsem dal do kufru.“

Když se z rozhlasu na osloském letišti ozvalo konečně hlášení, bylo mu to už dávno jasné.

„Due to the weather conditions, the airport has been temporarily closed.“

Žádná tragédie, řekl si. Tak jako si to řekl o hodinu dříve, kdy se ozvalo první hlášení o odložení odletu z důvodu hustého sněžení.

Čekali, sníh zatím pokrýval letadla venku jako koberec. Podvědomě se rozhlížel po uniformovaných osobách. Na letišti na sobě budou mít uniformu, namlouval si. Jakmile žena v modrém za přepážkou u východu 42 zvedla mikrofon, spatřil to v jejím výrazu. Že let do Záhřebu je zrušen. Omluvila se. A pravila, že letadlo bude vypraveno následující den v deset čtyřicet. Pasažéři hromadně, ale tlumeně zasténali. Žena zaštěbetala, že letecká společnost zajistí cestujícím, kteří jen přestupovali, a těm, kteří mají zpáteční letenku, vlak zpět do Oslo a pokoj v hotelu SAS.

Žádná tragédie, opakoval si, zatímco vlak svištěl černou noční krajinou. Zastavil před Oslem pouze v jediné zastávce, u shluku domů na bílém poli. Pod jednou z laviček na peroně se třásl pes, v kuzelech světla tančily sněhové vločky. Pes se podobal Tintovi, hravému zvířeti bez pána, které pobíhalo v okolí jeho bydliště ve Vukovaru, když byl malý. Giorgi a pár dalších starších kluků mu nasadilo kožený obojek, na němž stálo: Jméno: Tinto. Majitel: *Svi*. Všichni. Nikdo nechtěl Tintovi ublížit. Nikdo. Jenže občas to nestačilo.

Vlak dlouze zaskřípěl a opět se rozjeli do sněhové vánice.

Thea šla otevřít a Jon se mezitím přemístil do druhého rohu místnosti, kam nebylo od vstupních dveří Theina bytu vidět. Zaslechl hlas Emy, sousedky: „Moc se omlouvám, Theo, ale tenhle pán opravdu velice nutně shání Jona Karlsena.“

„Jona?“

Mužský hlas: „Ano. Dostal jsem informaci, že by mohl snad být u They Nilsenové na této adrese. Dole na zvoncích nebylo žádné jméno, ale tahle dáma mi pomohla.“

„Jon? Tady? Nevím, jak...“

„Jsem od policie. Harry Hole. Jde o Jonova bratra.“

„O Roberta?“

Jon přistoupil ke dveřím. Od nich na něj hleděl stejně vysoký muž s jasnými modrými očima. „Provedl snad Robert něco?“ zeptal se a snažil se ignorovat sousedku, která stála na špičkách, aby mohla policistovi nakukovat přes rameno.

„To nevíme,“ odpověděl muž. „Můžu jít dál?“

„Prosím,“ vyzvala ho Thea.

Policista vešel dovnitř a zavřel zklamané sousedce dveře před nosem. „Obávám se, že nesu špatnou zprávu. Možná byste se měli posadit.“

Všichni se usadili kolem konferenčního stolu. Když policista Jonovi sdělil, co se stalo, připadalo mu to, jako by dostal ránu do břicha, a automaticky se předklonil.

„Mrtvý?“ zaslechl, jak Thea zašeptala. „Robert?“

Policista si odkašlal a mluvil dál. Jeho slova zněla Jonovi jako temné, kryptické, téměř nepochopitelné zvuky. Celou dobu, co poslouchal, jak policista vysvětluje okolnosti bratrova úmrtí, měl zrak upřený do jediného bodu. Na Theina polootevřená ústa a zářící vlhké, červené rty. Dýchala

krátce a rychle. Jon si nevšiml, že policista domluvil, dokud neuslyšel Thein hlas.

„Jone? Pan Hole se tě na něco ptal.“

„Promiňte. Já... Na co jste se ptal?“

„Vím, že je to těžká chvíle, ale rád bych věděl, jestli nemáte představu, kdo by mohl chtít připravit vašeho bratra o život.“

„Roberta?“ Jako by se všechno kolem Jona odvíjelo ve zpomaleném tempu, dokonce i jeho vlastní vrtění hlavou.

„Takže ne,“ prohlásil policista, aniž si cokoli poznamenal do bloku, který vytáhl z kapsy. „Mohl si něčím v práci nebo v osobním životě nadělat nepřátele?“

Jon zaslechl svůj vlastní nepatřičný smích. „Robert je členem Armády spásy. Naším nepřítelem je chudoba. Hmotná i duchovní. Zřídka nás kvůli tomu někdo zabíjí.“

„Hm, tak to by byla práce... Co osobní život?“

„To, co jsem řekl, platí jak pro práci, tak pro osobní život.“

Policista čekal.

„Robert byl hodný,“ pokračoval Jon a cítil, jak se mu hlas láme. „Loajální. Všichni ho měli rádi. Byl...“ Jonův hlas se proměnil ve vzlyk.

Policista těkal pohledem po místnosti. Zdálo se, že se mu vývoj situace nelíbí, ale čekal. A čekal.

Jon neustále polykal. „Občas býval trochu divoký. Trochu moc... impulzivní. A některým lidem připadalo, že bývá někdy cynický. Jenže to byl jen jeho způsob vyjadřování. V hloubi duše to byl bezelstný kluk.“

Policista se obrátil k Thee a pohlédl do poznámkového bloku. „Vy jste Thea Nilsenová, sestra Richarda Nilsena, jak jsem pochopil. Odpovídá tahle charakteristika vašemu dojmu, který jste měla z Roberta Karlsena?“

Thea pokrčila rameny. „Neznala jsem Roberta tak dobře. Byl...“ Zkřížila ruce na prsou a vyhnula se Jonovu pohledu. „Pokud vím, nikdy nikomu neublížil.“

„Neříkal Robert něco, co by mohlo naznačovat, že se dostal s někým do sporu?“

Jon zavrtěl prudce hlavou, jako by se snažil zbavit se čehosi uvnitř. Robert je mrtvý. Mrtvý.

„Dlužil Robert někomu peníze?“

„Ne. Vlastně ano, mně. Trochu.“

„Jste si jistý, že nedlužil ještě někomu?“

„Co tím myslíte?“

„Fetoval Robert?“

Jon nedůvěřivě zíral na policistu, pak znovu odpověděl: „Rozhodně ne.“

„Jak to můžete vědět tak jistě? Nedá se to vždycky...“

„Pracujeme s narkomany. Poznáme symptomy. A Robert nefetoval. Jasně?“

Policista přikývl a něco si zapsal. „Omlouvám se, ale musíme se na tohle ptát. Nemůžeme samozřejmě vyloučit, že ten střelec byl prostě blázen a že Robert byl náhodně zvolenou obětí. Ani to, že vražda byla namířena proti vaší organizaci – protože voják Armády spásy u vánočního kotle s polévkou na náměstí Bratří Egerových se už stal téměř symbolem. Napadá vás něco, co by mohlo podpořit tuhle teorii?“

Jako na povel zavrtěli oba mladí lidé současně hlavou.

„Děkuju za pomoc.“ Policista zastrčil poznámkový blok do kapsy kabátu a vstal. „Nepodařilo se nám sehnat telefonní číslo ani adresu vašich rodičů...“

„Já to zařídím,“ hlesl Jon a přitom zíral prázdným pohledem před sebe. „Jste si úplně jistí?“

„Jistí čím?“

„Že to je Robert.“

„Obávám se, že ano.“

„Ale to je tak všechno, že?“ pronesla Thea náhle. „Jinak nevíte nic.“

Policista se zastavil u dveří a zamyslel se.

„Myslím, že jste velice přesně vystihla situaci.“

Ve dvě hodiny v noci přestalo sněžit. Mraky visící nad městem jako černá těžká opona se roztáhly a na scénu vyšel velký žlutý měsíc. Pod jasným nebem teplota opět postupně klesala a způsobila, že dřevěné domovní zdi začaly vrzat a vydávat praskavé zvuky.

Kapitola 10.

Čtvrtek 17. prosince.

Nevěřící Tomáš.

Sedmý den před Vánoci přinesl takový mráz, který připadal jako svírající ocelová rukavice všem lidem pohybujícím se rychle a němě osloskými ulicemi a soustředícím se výhradně na to, aby došli tam, kde budou moci mrazivému stisku uniknout.

Harry seděl v zasedací místnosti červené zóny policejního ředitelství a naslouchal skličujícímu výkladu Beáty Lønnové, přitom se snažil ignorovat noviny ležící před ním na stole. Všichni mají tu vraždu na první stránce, všichni tam mají zrnitý snímek ze setmělého náměstí Bratří Egerových. S odkazem na dvě či tři strany uvnitř. *VG* a *Dagbladet* dokázaly sestavit cosi, co by se při troše dobré vůle dalo nazvat portrétem Roberta Karlsena založeným na náhodných, bleskově sesbíraných promluvách s přáteli a se známými. „Fajn kluk.“ „Vždycky ochotný pomáhat.“ „Tragédie.“ Harry si je důkladně přečetl, aniž našel cokoli užitečného. Nikomu se nepodařilo zastihnout rodiče a *Aftenposten* jako jediný deník získal Jonovo vyjádření. „Nepochopitelné“, tak zněla krátká replika pod snímkem chlapce se zmateným výrazem v obličeji a s rozcuchanými vlasy před bytovým domem v Gøteborské ulici. Pod článkem byl podpis starého známého, Rogera Gjendema.

Harry se podrbl trhlínou v riflích na stehně a pomyslel si, že si měl vzít teplé podvlékačky. Když dorazil ráno v půl osmé do práce, zašel za Hagenem, aby se ho zeptal, kdo povede vyšetřování. Hagen se na něj podíval a odpověděl, že po poradě se šéfem kriminálky rozhodl, že ho povede Harry. Prozatím. Harry netoužil po bližším vysvětlení toho, co znamená ono „prozatím“, proto přikývl a odešel.

Od deseti hodin sedělo v zasedací místnosti dvanáct kriminalistů z oddělení vražd plus Beáta Lønnová a Gunnar Hagen, který jen „chtěl být při tom“.

A výrok They Nilsenové z předchozího večera platil i nadále.

Za prvé nemají žádné svědky. Nikdo z lidí nacházejících se na náměstí Bratří Egerových neviděl nic významného. Záznamy z bezpečnostních kamer v okolí se ještě stále zkoumají, ale prozatím jim neposkytly žádnou stopu. Nikdo ze zaměstnanců obchodů a restaurací na třídě Karla Johana, s nimiž mluvili, si nevšiml ničeho zvláštního, a nepřihlásili se ani žádní další

svědkové. Beáta, které z *Dagbladet* poslali předchozího večera snímky publika, je byla nucena informovat, že na nich jsou buď zblízka zabrané skupinky usmívajících se holčiček, nebo celkové záběry z dálky, které jsou tak zrnité, že rysy jednotlivých obličejů nejsou patrné. Zvětšila si výřezy z celkových záběrů, na nichž bylo publikum stojící před Robertem Karlsenem, ale nezahlédla žádnou zbraň ani nic, co by jim pomohlo identifikovat pachatele.

Za druhé nemají žádné stopy z místa činu s výjimkou toho, že experti na balistiku z kriminalisticko-technického oddělení určili, že projektil, který se zaryl Robertu Karlsenovi do hlavy, skutečně patří k nalezené prázdné nábojnici.

A za třetí nemají motiv.

Beáta Lønnová domluvila a Harry předal slovo Magnusi Skarremu.

„Dneska ráno jsem mluvil s vedoucí obchodu Fretex v Kostelní ulici, kde Robert Karlsen pracoval,“ začal tradičně mírně nabubřele Skarre, jemuž osud se svým typickým smyslem pro černý humor přidělil jméno Magnus – tedy Veliký. „Byla úplně zdrcená a tvrdila, že Roberta měli všichni rádi, že byl okouzlující a vždycky dobře naladěný. Býval prý občas trochu nevypočitatelný, někdy z ničeho nic třeba nepřišel do práce a tak. Ale nedokáže si představit, že by mohl mít nějaké nepřátele.“

„Totéž říkali ti, s nimiž jsem mluvil já,“ podotkl Halvorsen.

Gunnar Hagen seděl během celé seance s rukama založenýma za hlavou a díval se na Harryho s náznakem úsměvu plného očekávání, jako by byl divákem kouzelnického představení a jen čekal na to, až Harry vytáhne z klobouku králíka. Jenže žádný králík se neobjevil. Byly tu jen tradiční rekvizity. Teorie.

„Tipy?“ zeptal se Harry nahlas. „No tak, teď máte možnost se vymáčkout, po skončení schůzky přestává povolení platit.“

„Zastřelený ve dne na veřejnosti,“ začal Skarre. „Tohle dělají jenom v jedné branži. Takhle profesionálně provedená bývá poprava pro zastrašení a výstrahu všem, co neplatí dluhy za drogy.“

„No, nikdo z tajných agentů z protidrogového nikdy Roberta Karlse neviděl ani o něm neslyšel,“ oponoval mu Harry. „Je čistý, žádný záznam v trestním rejstříku – a nemáme ho ani v našich záznamech. Slyšeli jste někdy někdo o feťákovi, který by byl úplně švorc, ale přitom ho nikdy za nic nezabásli?“

„Na soudním mu nenašli v krvi žádné nedovolené látky,“ dodala Beáta. „A nezmínili se ani o tom, že by měl na těle vpichy nebo jiné náznaky konzumace drog.“

Hagen si odkašlal a ostatní se k němu otočili. „Voják Armády spásy nemůže být samozřejmě namočený do ničeho takového. Dál.“

Harry si všiml, že Magnusi Skarremu naskákaly na čele rudé skvrny. Skarre byl menší podsaditý chlapík, bývalý gymnasta, měl hladké hnědé vlasy učesané na pěšinku. Patřil k mladším kriminalistům a byl to arogantní a ambiciózní vlezdoprdelka, který v mnoha ohledech připomínal mladého Toma Waalera. Ovšem bez Waalerovy naprosto výjimečné inteligence a nadání pro policejní práci. Během posledního roku nicméně Skarremu trochu pokleslo sebevědomí a Harry si říkal, že se z něj třeba ještě přece jen stane použitelný policajt.

„Na druhé straně Robert Karlsen nepochybně rád experimentoval,“ prohlásil Harry. „A víme, že v obchodech Fretexu pracují narkomani, co si odpykávají trest veřejných prací. Zvědavost a volný přístup k droze jsou špatná kombinace.“

„Přesně tak,“ přikývl Skarre. „A když jsem se zeptal té ženské z Fretexu, jestli byl Robert single, odpověděla, že si myslí, že ano. Ačkoli do obchodu několikrát přišla nějaká cizinka a ptala se po něm. Vypadala prý ale moc mladě. Odhadovala, že bude odkudsi z Jugoslávie. Vsadil bych se, že to byla kosovská Albánka.“

„Proč?“ zeptal se Hagen.

„Kosovští Albánci. Drogy, ne?“

„No ne,“ zaklokotal Hagen a zhoupł se na židli. „Tohle zní jako silné předsudky, mladý muži.“

„Správně,“ vložil se do toho Harry. „A naše předsudky nám pomáhají řešit případy. Protože nejsou založeny na chybějících znalostech, nýbrž na suchých faktech a zkušenostech. V téhle místnosti si proto vyhrazujeme právo diskriminovat všechny, bez ohledu na rasu, náboženské vyznání a pohlaví. Na naši obranu musím říct, že diskriminováni nejsou výhradně jen ti sociálně nejslabší.“

Halvorsen se zazubil. Už tohle pravidlo znal.

„Teplouši, aktivní věřící a ženy jsou ze statistického hlediska mnohem víc dbalí zákonů než heterosexuální muži mezi osmnácti a šedesáti. Ovšem jestliže jste podle svého tvrzení věřící lesbická kosovská Albánka, jsou vaše šance, že budete prodávat drogy větší než u tlustého, norský mluvícího

motorkářského ksindla s tetováním na čele. Musíme-li se tedy rozhodnout – a to musíme –, pozveme si sem k výslechu nejdřív tu Albánku. Je to nespravedlivé vůči těm kosovským Albáncům, kteří respektují zákony? Jistě. Ale protože pracujeme s pravděpodobnostmi a omezenými zdroji, nemůžeme si dovolit ignorovat znalosti tam, kde je nacházíme. Pokud by nás zkušenost naučila, že nepřiměřeně velký počet těch, které chytíme na celnici na letišti, jsou vozíčkáři pašující drogy v tělesných otvorech, zvedli bychom je z vozíčků, navlékli si gumové rukavice a strčili bychom prst do zadku každému z nich. Jen bychom o tom pomlčeli před tiskem.“

„Zajímavý postoj, Hole.“ Hagen se rozhlédl kolem sebe, aby zjistil reakci ostatních, avšak kamenné obličeje nic neprozrazovaly. „Ale zpátky k případu.“

„O.K.“, přitakal Harry. „Budeme pokračovat v přerušeném hledání vražedné zbraně, rozšíříme okruh pátrání na šest domovních bloků. Nadále budeme vyslýchat svědky a obejdeme obchody v okolí, které byly včera večer zavřené. Nebudeme mrhat časem a nebudeme dál procházet záznamy z bezpečnostních kamer, dokud nezískáme něco konkrétního, po čem bychom se mohli dívat... Li a Li, vy jste dostali adresu a příkaz k domovní prohlídce v bytě Roberta Karlsena. Gørbitzova ulice, ano?“

Li a Li přikývli.

„Proveďte i jeho kancelář, třeba tam najdete něco zajímavého. Přineste z obou míst korespondenci a případné harddisky, abychom mohli zjistit, s kým udržoval styky. Mluvil jsem s KRIPOSem, ti dnes kontaktují Interpol, aby zjistili, jestli se v Evropě nevyskytl podobný případ. Halvorsene, ty pak se mnou půjdeš do hlavního sídla Armády spásy. Beáto, s tebou si chci po skončení schůze promluvit. Pusťte se do práce!“

Šoupání židlí a šourání nohou.

„Okamžik, panstvo!“

Ticho. Pohlédli na Gunnara Hageny.

„Vidím, že někteří z vás chodí do práce v děravých džínách a oblečení, které je, jak předpokládám, reklamou na fotbalový klub Vålerenga. Předchozí šéf vám to možná toleroval, ale já ne. Tisk nás bude sledovat ostřížím zrakem. Od zítřka chci vidět jen celé, nepoškozené oblečení bez jakýchkoli nápisů. Veřejnost si přeje, abychom působili jako seriózní a neutrální státní úředníci. A pak prosím, aby se všichni s hodností od vrchního komisaře výše ještě zdrželi.“

Místnost se vyprázdnila, zůstali tu jen Harry a Beáta.

„Vyhotovím písemné sdělení všem vrchním komisařům na oddělení, že od příštího pondělí musí nosit zbraň,“ informoval je Hagen.

Harry i Beáta se na něj nedůvěřivě podívali.

„Válka tam venku přitvrzuje,“ vysvětlil Hagen a zvedl bradu. „Musíme si zvyknout na myšlenku, že zbraň bude v budoucnu ve službě nutností. A nadřízení musí jít v tom případě příkladem. Zbraň nesmí být cizorodým prvkem, nýbrž přirozeným nástrojem na stejné úrovni jako mobil a počítač. Jasné?“

„No,“ namítl Harry. „Jenže já nemám povolení nosit zbraň.“

„Předpokládám, že to je vtip,“ odvětil Hagen.

„Nedostavil jsem se loni na podzim ke střeleckým prověrkám. Zbraň jsem odevzdal.“

„Tak vám povolení vystavím, k tomu mám pravomoc. Dám vám žádost o vydání zbraně do poštovní přihrádky, abyste si pak na jejím základě mohl zbraň vyzvednout. Nikdo se tomu nevyhne. A teď do práce.“

Hagen odešel.

„Ten se snad úplně pomát,“ pronesl Harry. „Co budeme ksakru dělat s bouchačkou?“

„No, teď si zkrátka budeš muset zašít džíny a koupit opasek na revolver,“ odvětila Beáta s pobavením v hlase.

„Hm. Rád bych se mrknul na ty fotky z náměstí Bratří Egerových z *Dagbladet*.“

„Tady je máš.“ Beáta mu podala žluté desky. „Můžu se tě na něco zeptat, Harry?“

„Samozřejmě.“

„Proč jsi to udělal?“

„Udělal co?“

„Proč ses zastal Magnuse Skarreho? Víš, že je rasista, a z toho, co jsi pronesl o diskriminaci, jsi nemyslel vážně ani ň. Chtěl jsi jenom naštvat nového šéfa? Zajistit si, abys byl velice nepopulární hned od prvního dne?“

Harry otevřel desky. „Pak ti ty fotky vrátím.“

Stál u okna hotelu Radisson SAS na Holbergově náměstí a hleděl na bílé zamrzlé město v ranním šeru. Budovy byly nízké a nevábny – zvláštní pomyšlení, že tohle je hlavní město jedné z nejbohatších zemí na světě. Královský palác je žlutá, anonymní budova, kompromis mezi pietistickou demokracií a královstvím na mizině. Mezi větvemi holých stromů zahlédl

velký balkon. Nejspíš odsud se král obrací ke svým poddaným. Přiložil k rameni imaginární pušku, zavřel jedno oko a zamířil. Balkon se rychle rozplynul a rozdvojil.

Zdálo se mu o Giorgim.

Poprvé, když se s ním setkal, seděl Giorgi na bobku vedle naříkajícího psa. Ten pes byl Tinto, ale kdo byl tenhle kluk s modrýma očima a se světlými vlnitými vlasy? Společně naložili Tinta do dřevěné bedýnky a donesli ho k městskému veterináři, který sídlil v šedém dvoupokojovém zděném domku v zarostlém jabloňovém sadu dole u řeky. Veterinář zjistil, že psa bolí zuby, ale sám nebyl zubař. Navíc, kdo by zaplatil péči starému toulavému psovi bez pána, který brzy ztratí i zbytek chrupu? Bude lepší ho nechat hned uspat, aby netrpěl bolestmi a vyhnul se pomalé smrti hladem. Jenže v tu chvíli se Giorgi rozplakal. Jasný, srdcervoucí, téměř melodický pláč. A když se ho veterinář zeptal, proč pláče, Giorgi odpověděl, že ten pes je možná Ježíš, protože jeho otec to říkal – že Ježíš chodí mezi námi jako jeden z nejmenších, ano, možná jako ubohý chudák pes, kterému nikdo neposkytl útočiště ani jídlo. Veterinář potřásl hlavou, ale zavolal zubaři. Když se po škole s Giorgim vrátili, vítal je Tinto vrtící ocasem a veterinář jim ukázal pěkné černé výplně v jeho tlamě.

Ačkoli Giorgi chodil o třídu výš, občas si po téhle události spolu hrávali. Trvalo to však jen několik týdnů, protože pak nastaly letní prázdniny. A když škola na podzim opět začala, jako by na něj Giorgi zapomněl. V každém případě ho přehlížel, jako by s ním už nechtěl mít nic do činění.

Giorgiho nosil v hlavě, ale na Tinta zapomněl. Ovšem o několik let později, během obléhání, narazil v troskách jižní části města na vyhladovělého psa. Pes se k němu přišoural a olízal mu obličej. Už neměl obojek, a až když uviděl černé výplně, došlo mu, že to je Tinto.

Pohlédl na hodinky. Autobus, který je má odvézt zpátky na letiště, odjíždí za deset minut. Popadl kufr, naposledy přehlédl pokoj, aby se ujistil, že v něm nic nezapomněl. Když otevíral dveře, zašustil papír. Na podlaze venku ležely noviny. Rozhlédl se chodbou a spatřil, že před několika pokoji leží tytéž noviny. Z první strany na něj svítila fotografie místa činu. Sklonil se a tlusté noviny s nečitelným názvem vyvedeným gotickým písmem zvedl.

Během čekání na výtah se pokoušel něco přečíst, ale přestože mu některá slova vzdáleně připomínala němčinu, nerozuměl ničemu. Místo toho přelistoval na stránku uvnitř novin, na kterou titulní strana odkazovala. V té chvíli se dveře výtahu otevřely a on se rozhodl odhodit velké neskladné

noviny do odpadkového koše u výtahových dveří. Výtah byl však prázdný, a tak si přece jen vzal noviny s sebou, stiskl nulu a soustředil se na fotografie. Pohled mu ulpěl na textu pod jedním ze snímků. Nejprve nevěřil tomu, co se dočetl. V téže chvíli se výtah rozjel a jemu to došlo s tak děsivou jasností, až se mu na okamžik zatmělo před očima a musel se opřít o zeď. Noviny mu téměř vyklouzly z rukou a on si nevšiml, že se dveře před ním otevřely.

Když konečně vzhlédl, zíral do tmy. Došlo mu, že dojel do suterénu, a ne do recepcce, která byla v téhle zemi označena z nějakého důvodu jako první patro.

Vystoupil z výtahu a nechal za sebou dveře zavřít. A tam ve tmě se posadil a snažil se jasně uvažovat. Protože tohle všechno mění. Do odjezdu autobusu na letiště zbývá osm minut. Přesně tolik času má na to, aby se rozhodl.

„Pokouším se prohlížet si tu nějaké fotky,“ vzdychl Harry odevzdaně.

Halvorsen vzhlédl od svého stolu stojícího naproti Harryho stolu. „No prosím.“

„Tak bys snad mohl přestat s tím cvakáním? Co to vlastně je?“

„Tady to?“ Halvorsen pohlédl na své prsty, luskl a mírně zahanbeně se usmál. „Jenom takový starý zvyk.“

„Prosím?“

„Můj otec byl fanoušek Lva Jašina, toho ruského fotbalového brankáře ze šedesátých let.“

Harry čekal na pokračování.

„Chtěl, abych se stal brankářem ve Steinkjeru. Takže když jsem byl malý, luskal mi mezi očima. Takhle. Snažil se mě zocelit – abych neuhýbal před ránou. Jašinův otec nejspíš dělal totéž. Jestliže jsem nemrkl, dostal jsem kostku cukru.“

Po těch slovech se v kanceláři na okamžik rozhostilo naprosté ticho.

„Kecáš,“ pronesl Harry.

„Ne. Takovou hnědou, dobrou.“

„Měl jsem na mysli to luskání. Je to pravda?“

„Jasně. Luskal mi před očima pořád. Během oběda, když jsme se dívali na televizi, dokonce i když tam byli moji kámoši. Nakonec jsem si začal luskat sám. Psal jsem si jméno Jašin na všechny školní tašky a vyrýval jsem ho do lavice. I teď používám jméno Jašin jako heslo, když ho po mně nějaký

počítačový program chce. Přestože vím, že jsem byl zmanipulovaný. Chápeš?“

„Ne. Pomohlo to luskání?“

„Jo. Neuhybám před ránou.“

„Takže...“

„Ne. Ukázalo se, že nemám pro fotbal vlohy.“

Harry si dvěma prsty zmáčkl horní ret.

„Poznáš z těch fotek něco?“ zeptal se Halvorsen.

„Ne dokud tu budeš luskat. A kázat.“

Halvorsen pomalu zavrtěl hlavou. „Neměli jsme jít na ústředí Armády spásy?“

„Až skončím. Halvorsene!“

„Ano?“

„Musíš dýchat tak... *divně*?“

Halvorsen sklapl prudce ústa a zadržel dech. Harry rychle zvedl a zase sklopil zrak. Halvorsen měl dojem, že zahlédl náznak úsměvu. Ale přísahat by na to nemohl. Ovšem teď úsměv zmizel a na čele vrchního komisaře se objevila hluboká vráska.

„Pojď se podívat na tohle, Halvorsene.“

Halvorsen obešel stůl. Před Harrym ležely dvě fotografie, obě zachycovaly publikum na náměstí Bratří Egerových.

„Vidíš toho s čepicí a se šátkem kolem krku, tady po straně?“ Harry ukázal na zrnitý obličej. „Stojí v každém případě přímo před Robertem Karlsenem, úplně z boku kapely, ne?“

„Jo...“

„Ale podívej se na tu druhou fotku. Tady. Stejná čepice a šátek, jen je teď uprostřed, přímo před kapelou.“

„Co je na tom tak divného? Asi popošel víc doprostřed, aby líp viděl a slyšel.“

„A co jestli to udělal v opačném pořadí?“

Halvorsen neodpověděl a Harry pokračoval: „Člověk se přece dobrovolně nevzdá místa před orchestrem a nepopojde tak, aby stál na kraji s hlavou u reproduktoru a ani neviděl na kapelu. Pokud k tomu ovšem nemá dobrý důvod.“

„Třeba že chce někoho zastřelit?“

„Nech si ty vtipy.“

„O.K., jenže nevíš, která fotka byla pořízená jako první. Sázím se, že přešel doprostřed.“

„O kolik?“

„O dvě stovky.“

„Fajn. Koukni na světlo pod lampou, která je na obou fotkách.“ Harry podal Halvorsenovi lupu. „Vidíš nějaký rozdíl?“

Halvorsen pomalu přikývl.

„Sníh,“ řekl Harry. „Na fotce, kde stojí z boku, začalo sněžit. Když včera večer začalo sněžit, sněžilo až dlouho do noci. Takže tahle fotka vznikla jako druhá. Zavoláme tomu chlápku Wedlogovi z *Dagbladet*. Jestli fotil digitálním foťákem se zabudovanými hodinami, možná bude znát přesný čas pořízení toho snímku.“

Hans Wedlog z *Dagbladet* patřil k zarytým stoupencům klasických zrcadlovek a ruliček filmů. Proto musel vrchního komisaře Holea zklamat, co se okamžiku pořízení jednotlivých snímků týkalo.

„O.K. To vy jste dělal ty fotky během včerejšího koncertu?“ zeptal se Harry.

„Ano, celou tu pouliční muzikantskou akci mám na starosti já a Rødberg.“

„Jestliže fotíte na klasický film, tak asi máte někde snímky publika z onoho večera?“

„To mám. Ale kdybych měl digitál, tak bych je neměl, to už bych je dávno vymazal.“

„To jsem si myslel. A navíc jsem vás chtěl požádat o službičku.“

„Ano?“

„Mohl byste projít svoje snímky publika z předvčerejška a podívat se, jestli na nich nenajdete chlapíka s čepicí a v černém pršiplášti? A se šátkem na krku. Máme tady toho chlápka na jedné vaší fotce. Halvorsen vám ji může naskenovat a poslat, jestli jste někde u počítače.“

Harry slyšel, jak Wedlog zaváhal. „Můžu vám klidně ty snímky poslat, ale prohlížet je, to zavání policejní prací. Jako novinář bych se zrovna do tohohle nerad míchal.“

„Víte, tlačí nás trochu čas. Chcete fotku člověka, kterého policie v tomto případě hledá, nebo ne?“

„Chcete tím říct, že ji budeme smět použít?“

„Přesně tak.“

Wedlogův hlas zněl najednou horlivě. „Jsem teď v laborce a můžu to prověřit hned. Dělán spoustu fotek publika, takže šance tu je. Dejte mi pět minut.“

Halvorsen fotografii naskenoval a odeslal, Harry během čekání bubnoval prsty.

„Proč jsi si tak jistý tím, že tam pachatel byl i předchozího večera?“ zeptal se Halvorsen.

„Nejsem si jistý ničím,“ odvětil Harry. „Jenže pokud má Beáta pravdu a je to profík, určitě si obhlédl místo, nejlíp v době, kdy se podmínky nejvíc podobají podmínkám v plánované době vraždy. A především večer se tam taky konal pouliční koncert.“

Pět minut dávno uběhlo. Telefon zazvonil až po jedenácti minutách.

„Wedlog. Omlouvám se, ale žádná čepice a žádný černý přšiplášť. Ani šátek na krku.“

„Do prdele,“ zaklel Harry hlasitě a zřetelně.

„Je mi líto. Mám vám ty fotky poslat, abyste si je mohl prohlédnout sám? Ten večer jsem natočil jeden reflektor do publika, takže uvidíte obličeje zřetelněji.“

Harry zaváhal. Bylo nutné nemrhat časem, zvlášť teď, v prvním kritickém dnu.

„Pošlete mi je, podíváme se na ně potom,“ odpověděl a chystal se nadiktovat Wedlogovi svoji mailovou adresu. „Víte co, pošlete ty snímky radši slečně Lønnové na kriminalisticko-technické oddělení. Ona má takovou schopnost, co se obličejů týče, možná tam něco uvidí.“ Dal Wedlogovi adresu. „Ale zítra mě nikde necitujte, jasné?“

„Kdepak, bude tam ,anonymní policejní zdroj‘. Díky za ten obchod.“

Harry zavěsil a pokývl vyvalenému Halvorsenovi. „O. K., juniore, tak hurá na ústředí Armády spásy.“

Halvorsen pohlédl úkosem na Harryho. Vrchní komisař nedokázal skrývat svoji nedočkavost, s podupáváním netrpělivě studoval vývěsní tabuli s informacemi o cestujících kazatelích, zkouškách sboru a čekacích listinách. Šedovlasá žena v uniformě konečně vyřídila zdlouhavé telefonáty a s úsměvem se obrátila k nim.

Harry prezentoval jejich záležitost spěšně a stručně a ona s porozuměním přikývla, jako by je očekávala, a vysvětlila jim cestu.

Na výtah čekali mlčky, Halvorsen ovšem dobře viděl na čele vrchního komisaře perličky potu. Věděl, že Harry nemá výtahy rád. Vystoupili ve čtyřce a Halvorsen klusal za Harrym žlutými chodbami končícími před otevřenými kancelářskými dveřmi. Harry zastavil tak zprudka, že mu Halvorsen málem skočil na záda.

„Zdravím,“ pronesl Harry.

„Dobrý den,“ odpověděl ženský hlas. „To jste zase vy?“

Harryho urostlá postava vyplňovala dveřní otvor a bránila Halvorsenovi ve výhledu na mluvčího, nicméně strážmistr zaznamenal změnu v Harryho hlase. „Ano, jak vidíte. Komisař...?“

„Očekává vás. Můžete jít dál.“

Halvorsen následoval Harryho malým předpokojem a stihl pokývnout malé ženě s vizáží holčičky za psacím stolem. Stěny komisařovy kanceláře byly vyzdobeny dřevěnými štíty, maskami a oštěpy. V zaplněných policích knihovny stály dřevěné africké figurky a fotografie, o nichž Halvorsen předpokládal, že zachycují komisařovu rodinu.

„Děkujeme, že jste si na nás dokázal udělat tak narychlo čas, pane Eckhoffe,“ začal Harry. „Tohle je strážmistr Halvorsen.“

„Je to tragédie,“ odvětil Eckhoff, který se za psacím stolem zvedl a ukázal rukama směrem ke dvěma židlím. „Celý den máme na krku tisk. Povězte mi, co jste doposud zjistili.“

Harry a Halvorsen si vyměnili pohledy.

„Prozatím s tím ještě nemůžeme vyrukovat, pane Eckhoffe.“

Komisařovo obočí se nad očima hrozivě svraštilo a Halvorsen bez hlesu vzdychl a připravil se na další Harryho kohoutí zápas. Jenže pak komisařovo obočí opět vyskočilo.

„Odpusťte, pane Hole. Nemoc z povolání. Jako velící důstojník občas zapomínám, že ne všichni mi podávají hlášení. S čím vám mohu pomoci?“

„Stručně řečeno bych chtěl vědět, jestli byste měl nějaké vysvětlení pro to, co se stalo.“

„No... Samozřejmě jsem o tom přemýšlel. A v podstatě nevidím žádný důvod. Robert byl trochu zmatkář, ale jinak milý hoch. Hodně jiný než jeho bratr.“

„Jon není milý?“

„Není zmatkář.“

„Víte, do čeho byl Robert zapletený?“

„Zapletený? Naznačujete něco, o čem já nic nevím. Mínil jsem tím jen to, že Robert nedokázal dát svému životu směr, alespoň ne tak jako jeho bratr. Znal jsem dobře jejich otce. Josef byl jedním z našich nejlepších důstojníků. Jenže přestal věřit.“

„Povídal jste, že to je dlouhá historie. Mohl bych si poslechnout zkrácenou verzi?“

„Správná otázka.“ Komisař si ztěžka povzdychl a pohlédl z okna. „Josef pracoval během jedné povodně v Číně. Lidé tam umírali jako mouchy a jen málokterí slyšeli o Pánu. Podle Josefova výkladu bible neměl být nikdo z těch, kdo nepřijali Krista, spasen, nýbrž se měl usmažit v pekle. Působili v provincii Chu-nan, rozdělávali tam léky. Povodně zapříčinily, že všude plavaly zmije řetízkové a mnoho lidí uštkly. Ačkoli s sebou Josef a jeho lidé přivezli celé plato séra, přicházeli zpravidla pozdě, protože zmije řetízková má hemotoxický jed, který způsobuje rozpad krevního řečiště, takže uštknutý začíná krváčet z očí, uší a ze všech ostatních tělesných otvorů a do hodiny až dvou umírá. Sám jsem byl svědkem zasažení hemotoxickým jedem, když jsem působil jako misionář v Tanzanii. Viděl jsem tam lidi uštknuté stromovými hady. Příšerný pohled.“

Eckhoff na okamžik zavřel oči.

„Nicméně v jednom z tamních městeček podávali Josef a jeho pomocníci penicilin dvojčatům, která měla zápal plic. Náhle vstoupil dovnitř otec rodiny, právě ho uštkla zmije řetízková ve vodě na rýžovém poli. Josefu Karlsenovi zbývala už jen jediná dávka séra. Požádal ošetřovatelku, aby sérum natáhla do injekce a píchla ho tomu muži. Mezitím vyšel Josef ven, aby se vyprázdnil, protože měl stejně jako všichni ostatní průjem a křeče v žaludku. A jak tak seděl na bobku v proudu, uštkla ho zmije do varlat. Padl naznak do vody a vykřikl tak hlasitě, že všichni pochopili, co se stalo. Když se vrátil do domu, pověděla mu ošetřovatelka, že čínský pohan injekci odmítl. Protože pokud byl uštknut i Josef, chce, aby sérum dostal on. Bude-li totiž Josef žít, může zachránit další děti, zatímco on sám je jen rolník, který už ani nemá pole.“

Eckhoff se nadechl.

„Josef mi vyprávěl, že měl takový strach, že ani nezavažoval o tom, že by tu nabídku odmítl, a nechal si od ošetřovatelky okamžitě píchnout injekci. Pak se rozplakal a onen rolník se ho snažil utěšit. A když se Josef konečně sebral, požádal ošetřovatelku, aby se toho čínského pohana zeptala, jestli

někdy slyšel o Kristu. Nestihla mu však ani otázku položit, protože rolníkův obličej se náhle zalil krví. Zemřel během několika vteřin.“

Eckhoff na ně hleděl, jako by čekal, až ten příběh stráví. Záměrná odmlka trénovaného kazatele, pomyslel si Harry.

„Takže se ten Číňan teď smaží v pekle?“

„Podle toho, jak Josef Karlsen chápal bibli, ano. Tedy, Josef ji ale nyní odmítá.“

„A kvůli tomuhle ztratil víru a odstěhoval se z Norska?“

„Tak mi to zdůvodnil.“

Harry přikývl a začal mluvit jakoby do poznámkového bloku, který si vytáhl: „Takže Josef Karlsen se teď bude sám smažit, protože nedokázal přijmout tento... ehm, paradox víry. Chápu to správně?“

„Tady se dostáváte na teologicky problematickou půdu, pane Hole. Jste křesťan?“

„Ne. Jsem kriminalista. Věřím v důkazy.“

„A to znamená?“

Harry mrkl na své náramkové hodinky a zaváhal, než rychle a poněkud bezbarvě odpověděl:

„Mám problém s náboženstvím, které tvrdí, že věřit v cosi vyššího má být vstupenkou do nebe. Tedy to, že ideálem má být vaše schopnost manipulovat s vlastním rozumem, aby přijal něco, co vaše myšlení neakceptuje. Je to stejný model intelektuálního podřízení, jaký využívaly všechny diktatury ve všech dobách, idea vyššího principu, u něhož nelze požadovat doložení existence důkazy.“

Komisař přikývl. „Promyšlená námitka, vrchní komisaři. A samozřejmě nejste první, kdo s ní přichází. Přesto existuje mnoho daleko inteligentnějších lidí než vy a já, kteří věří. Nepřipadá vám tohle paradoxní?“

„Ne,“ odvětil Harry. „Setkávám se s řadou lidí, kteří jsou daleko inteligentnější než já. Někteří z nich připravili o život člověka z důvodů, které ani oni sami, ani já nechápeme. Myslíte si, že zavraždění Roberta mohlo být namířeno proti Armádě spásy?“

Komisař se bezděčně na židli napřímil.

„Jestli si myslíte, že jsou za tím nějaké politické zájmové skupiny, tak o tom pochybuji. Armáda spásy se vždy snažila být politicky neutrální. A v tomto ohledu jsme značně konsekventní. Dokonce i za druhé světové války jsme veřejně nevyrukovali s odsouzením německé okupace, nýbrž jsme se co možná nejlépe snažili pokračovat v naší práci tak jako dřív.“

„Gratuluju,“ odtušil Halvorsen suše a od Harryho se mu dostalo varovného pohledu.

„Jediná invaze, kterou jsme posvětili, byla nejspíš ta z roku 1888,“ pokračoval Eckhoff nerušeně dál, „kdy se švédská Armáda spásy rozhodla okupovat Norsko a my jsme dostali první stanici pro rozdělení polévky v nejchudší dělnické čtvrti v Oslu, totiž tam, kde v současnosti stojí policejní ředitelství, pánové.“

„Tohle snad v nikom nevyvolává hořkost, řekl bych,“ odvětil Harry. „Mně připadá, že je dnes Armáda spásy populárnější než kdy jindy.“

„Jak se to vezme,“ pokračoval Eckhoff. „Požíváme důvěry obyvatel, to vidíme. Ale nábor jde ztuha. Letos na podzim jsme měli v důstojnické škole v Askeru jen jedenáct kadetů, ačkoli internát má ubytovací kapacitu šedesát studentů. A vzhledem k tomu, že se nadále držíme konzervativního výkladu bible například v otázkách homosexuality, nejsme samozřejmě stejně populární na všech frontách. My k tomu také dojdeme, jen asi prostě trochu později než v liberálnějších církevních společenstvích. Ale víte co? Myslím si, že v dnešní nejisté době není vlastně na škodu, pokud se některé věci mění poněkud pomaleji.“ Usmál se na Halvorsena a Harryho tak, jako by s ním souhlasili. „Nicméně nyní nastupuje mladší generace. S modernějším pohledem na různé věci, předpokládám. Právě teď hledáme nového ředitele správy majetku a na tu práci máme velice mladé kandidáty.“ Položil si ruku na břicho.

„Byl Robert jedním z nich?“ zeptal se Harry.

Komisař s úsměvem zavrtěl hlavou. „Mohu vás ujistit, že ne. Ale jeho bratr Jon, ten ano. Vybraný člověk bude spravovat značný majetek, mimo jiné veškeré naše nemovitosti, a Robert nebyl ten typ, kterému byste svěřil takovou zodpovědnost. Ani neabsolvoval důstojnickou školu.“

„Ty nemovitosti jsou byty v Gøteborské ulici?“

„Máme jich několik. V Gøteborské ulici bydlí jen vlastní zaměstnanci Armády spásy, ale jinde, například v ulici Jacoba Aalla, ubytováváme také uprchlíky z Eritreje, ze Somálska a z Chorvatska.“

„Hm.“ Harry mrkl do poznámkového bloku, vycvakl propisku o opěradlo židle a vstal. „Myslím, že už jsme vás zdrželi dost dlouho, pane Eckhoffe.“

„Ále, to nestojí za řeč. Ten případ Armádu přece zajímá.“

Komisař je vyprovodil ke dveřím.

„Mohl bych vám položit osobní otázku, pane Hole?“ zeptal se komisař. „Kde už jsem vás viděl? Nikdy nezapomenu žádný obličej, víte?“

„Možná v televizi nebo v novinách,“ odpověděl Harry. „Kolem mé osoby bylo jisté pozdvižení v souvislosti s vraždou jedné norské dívky v Austrálii.“

„Ne, tyhle obličejové zapomínám, musel jsem vás vidět někde naživo, rozumíte?“

„Skočil bys pro auto?“ vyzval Harry Halvorsena. Po Halvorsenově odchodu se otočil ke komisaři.

„Nevím, ale jednou jste mi pomohli. Sebrali jste mě jednoho zimního dne na ulici, byl jsem tak opilý, že jsem byl úplně mimo. Voják, který mě našel, chtěl nejdřív zavolat policii, protože se domníval, že se o mě postarají líp. Jenže já jsem mu vysvětlil, že pracuji u policie a že by to znamenalo vyhazov. Tak mě odvedl na polní marodku, kde jsem dostal injekci a mohl jsem se z toho vyspat. Dlužím vám velké poděkování.“

David Eckhoff pokývl. „Myslel jsem si, že to bude něco takového, ano, ale nechtěl jsem to vyslovit. A co se týče toho poděkování, myslím, že to zatím necháme. Protože my vám budeme dlužit poděkování, pokud najdete Robertova vraha. Bůh žehnej vám i vaší práci, pane Hole.“

Harry přikývl a vyšel do předpokoje, kde se na chvíli zastavil a hleděl na zavřené dveře Eckhoffovy kanceláře.

„Jste úplně stejní,“ prohlásil Harry.

„Prosím?“ odvětil hluboký ženský hlas. „Byl přísný?“

„Mám na mysli na té fotce tam.“

„Jsem na ní jako devítiletá,“ odpověděla Martina Eckhoffová. „Jste dobrý, že jste mě poznal.“

Harry zavrtěl hlavou. „Mimochodem, chtěl jsem se s vámi sejít. Potřebuju si s vámi promluvit.“

„Vážně?“

Harry slyšel, jak to vyznělo, a spěšně dodal: „O té věci s Perem Holmenem.“

„Co se o tom dá ještě říct?“ Pokrčila lhostejně rameny a vřelost v hlase byla ta tam. „Vy děláte svoji práci. A já svoji.“

„Možná. Ale... ano, chtěl jsem vám jen povědět, že to nebylo tak, jak to asi vypadalo.“

„A jak to vypadalo?“

„Povídal jsem vám, že se zajímám o Pera Holmena. A skončilo to tím, že jsem zničil zbytek jeho rodiny. Taková je občas moje práce.“

Chystala se odpovědět, ale v tu chvíli zazvonil telefon. Zvedla sluchátko a naslouchala.

„Kostel Vestre Aker,“ odpověděla. „V pondělí dvacátého, ve dvanáct. Ano.“

Zavěsila.

„Všichni se chystají na Robertův pohřeb,“ vysvětlila a přitom listovala papíry. „Politici, duchovní i známé osobnosti. Všichni se na nás chtějí přiživit v té truchlivé hodině. Včera volal manažer jedné začínající zpěvačky a nabídl mi, že by jeho umělkyně mohla na pohřbu zazpívat.“

„No,“ začal Harry a uvažoval, co vlastně řekne. „To je...“

Jenže znovu zazvonil telefon, takže už o tom přemýšlet nemusel. Namísto toho pochopil, že je čas odejít, pokývl a zamířil ke dveřím.

„Poslala jsem na čtvrtek na náměstí Bratří Egerových Oleho,“ slyšel za sebou. „Ano, místo Roberta. Takže teď je otázka, jestli si se mnou vezmeš dneska večer na starost autobus s polévkou...“

Ve výtahu tiše zaklel a přejel si rukama obličej. Pak se odevzdaně zasmál. Tak, jak se smějí mizerní klauni.

Pokud to bylo možné, vypadala Robertova kancelář dnes ještě menší. A stejně neuspořádaně. Vedle ledových květů na oknech trůnila vlajka Armády spásy a vedle stohu papírů a neotevřených obálek byl ve stole zapíchnutý kapesní nůž. Jon seděl u stolu a přejížděl pohledem po stěnách. Zastavil se u fotografie, na níž byl Robert a on sám. Z jaké doby je? Byla pořízena na Østgårdu, přirozeně, ale které léto? Robert se na ní tváří, jako by se snažil udržet vážnou tvář, ale přitom se musel smát. Jonův vlastní úsměv vypadal nuceně, uměle.

Četl dnešní noviny. Ačkoli už znal všechny podrobnosti, bylo to neuvěřitelné, jako by šlo o někoho jiného, a ne o Roberta.

Otevřely se dveře. Zjevila se v nich vysoká světlovlasá žena ve vojensky zelené pilotní bundě. Měla úzká a bezkrevná ústa, tvrdý, neutrální pohled a bezvýraznou tvář. Za ní stál menší zavalitý zrzavý chlapík s kulatým obličejem a tím typem úsměvu, který vypadá, jako by ho měl člověk ve tváři vyrytý a vítal s ním jak dobré, tak špatné dny.

„Kdo jste?“ zeptala se žena.

„Jon Karlsen.“ Když uviděl, že ženin pohled ještě více ztuhl, dodal: „Jsem Robertův bratr.“

„Omlouvám se,“ pronesla žena suše, překročila práh a podala mu ruku. „Toril Li. Kriminalistka z oddělení vražd.“ Ruku měla tvrdou jako kost, ale teplou. „Tohle je můj kolega Ola Li.“

Muž pokývl a Jon pokývnutí opětoval.

„Je nám líto, co se stalo,“ pronesla žena. „Ale protože jde o vraždu, musíme bohužel tuto místnost zaplombovat.“

Jon nadále přikyvoval a přitom pohledem opět hledal fotografii na stěně.

„To znamená, že vás budeme muset požádat, abyste...“

„Samozřejmě,“ odvětil Jon. „Omlouvám se, jsem trochu mimo.“

„To je naprosto pochopitelné,“ odpověděla Toril Li s úsměvem. Ne se širokým, srdečným úsměvem, ale s přátelským pousmáním adekvátním situaci. Jon si pomyslel, že policisté vyšetřující vraždy a podobné věci musí mít s takovými situacemi své zkušenosti. Stejně jako kněží. Jako jeho otec.

„Dotkl jste se tu něčeho?“ zeptala se.

„Dotkl? Ne, proč bych to dělal? Jen jsem si tady sedl na židli.“

Jon vstal, a aniž věděl proč, vytrhl kapesní nůž z desky stolu, zaklapl ho a strčil si ho do kapsy.

„Prosím,“ pronesl a opustil místnost. Dveře se za ním tiše zavřely. Dokráčel na schodiště a tam mu došlo, že to, co udělal, je pitomost – utéct se zavíracím nožem. Otočil se a zamířil zpátky, aby ho vrátil. Před zavřenými dveřmi se zastavil a zevnitř uslyšel ženin hlas, v němž zněl smích: „Proboha, to jsem se lekla! Je úplně stejný jako jeho bratr, myslela jsem si nejdřív, že vidím přízrak.“

„Vůbec se mu nepodobá,“ namítl mužský hlas.

„Tys ale viděl jenom fotku!“

Jona napadla hrůzná myšlenka.

Letoun linky SK-655 do Záhřebu odstartoval z osloského letiště podle plánu přesně v deset čtyřicet, stočil se doleva nad Hurdalské jezero a pak zamířil jižně k řídicí věži v Ålborgu. Vzhledem k tomu, že bylo toho dne neobvykle chladno, klesla vrstva vzduchu nazývaná tropopauza tak nízkou, že se jí letoun MD-81 prodral již ve chvíli, kdy přelétal nad středem Osla. A protože právě v tropopauze vytvářejí letadla na nebi kondenzační pruhy, spatřil by – pokud by právě vzlédl ze svého místa u telefonních automatů na Železničním náměstí, kde se trásl zimou – letadlo, na které měl letenku v kapse kabátu z velbloudí srsti.

Tašku si uložil do jednoho z úschovných boxů na hlavním nádraží. Musí si obstarat hotelový pokoj. A potom musí dokončit úkol. Což znamená, že potřebuje zbraň. Jenže jak si obstará zbraň ve městě, kde nemá jediný kontakt?

Naslouchal ženě na informacích o telefonních číslech, která mu skandinávsky zpěvavou angličtinou vysvětlovala, že v Oslu registrují sedmnáct osob jménem Jon Karlsen a že mu bohužel nemůže dát adresu všech z nich. Ale ano, může mu nadiktovat telefonní číslo Armády spásy.

Žena, která zvedla telefon na ústředí Armády, mu pověděla, že u nich pracuje pouze jediný Jon Karlsen, ale ten má dnes volno. Vysvětlil jí, že mu chce poslat vánoční dárek. Neměla by jeho soukromou adresu?

„Podívám se. Gøteborská ulice 4, směrovací číslo 0566. To je milé, že na něj někdo myslí, na chudáka.“

„Na chudáka?“

„Ano, včera mu přece zastřelili bratra.“

„Bratra?“

„Jistě, na náměstí Bratří Egerových. Je to v dnešních novinách.“

Poděkoval za pomoc a zavěsil.

V tu chvíli ucítil dotek na rameni a bleskově se otočil.

Papírový kelímek prozrazoval, v jaké záležitosti mladík přichází. Džínovou bundu měl sice trochu špinavou, ale byl moderně ostříhaný, čerstvě oholený, měl slušné oblečení a otevřený, bdělý pohled. Mladý muž mu cosi řekl, ale když on v odpověď pokrčil rameny, aby naznačil, že nemluví norsky, přešel do perfektní angličtiny:

„I'm Kristoffer. I need money for a room tonight. Or else I'll freeze to death.“

Znělo to jako něco, co se naučil na kurzu marketinku, krátké, úderně přednesené poselství s vlastním jménem dodávajícím mu efektní emoční zabarvení. Prosba byla doprovázena širokým úsměvem.

Zavrtěl hlavou a chtěl odejít, ale žebrák před něj natáhl ruku s papírovým pohárkem.

„*Mister?* Byl jste někdy nucen spát venku a mrznout tak, že jste celou noc probrečel?“

„*Yes, actually I have.*“ Na zoufalý okamžik měl chuť mu vyprávět, že jednou ležel čtyři dny v zaplavené liščí noře a čekal na srbský tank.

„Pak víte, o čem mluvím, *mister.*“

Pomalů přikývl v odpověď. Strčil ruku do kapsy, vytáhl bankovku, a aniž na ni pohlédl, podal ji Kristofferovi. „Stejně budete spát venku, že?“

Kristoffer spěšně zastrčil bankovku do kapsy, pak přikývl a omluvně se usmál. „Moje medicína má prostě přednost, *mister.*“

„Kde tedy přespáváte?“

„Tady dole,“ ukázal feták a on sledoval jeho dlouhý štíhlý ukazováček s pěstěným nehtem. „V kontejnerovém přístavu. V létě tam začnou stavět operu.“ Kristoffer se opět široce usmál. „A já miluju operu.“

„Není tam teď trochu zima?“

„V noci půjdu možná do Armády spásy. V Domově mají vždycky volnou postel.“

„Vážně?“ Pohlédl na mladíka. Vypadal upraveně a jeho pravidelné zuby mu při úsměvu bíle svítily. Přesto z něj byla cítit hniloba. A když se zaposlouchal, měl dojem, že slyší praskavý zvuk tisíců čelistí stravujících jeho maso zevnitř.

Kapitola 11.

Čtvrtek 17. prosince.

Chorvat.

Halvorsen seděl trpělivě za volantem a čekal, až auto s bergenskou poznávací značkou, točící se na plný plyn na ledě, dokrouží. Harry telefonoval s Beátou.

„Co tím myslíš?“ zeptal se Harry hlasitě, aby přehlušil řev bergenského motoru.

„Že to vypadá, že na těch dvou fotkách není jedna a tatáž osoba,“ opakovala Beáta.

„Mají stejnou čepici, stejný pršiplášť a stejný šátek kolem krku. Tak to snad musí být stejná osoba, ne?“

Neodpověděla.

„Beáto?“

„Obličej je jsou nezřetelné. Je na tom něco zvláštního, nevím přesně co. Možná něco s tím světlem.“

„Hm. Myslíš, že jsme na špatné stopě?“

„Nevím. Pozice přímo před Karlsenem celkem odpovídá nalezeným stopám. Co to tam dělá takový rámus?“

„Někdo tu vykruhuje s autem piruety. Tak zatím.“

„Počkej!“

Harry čekal.

„Ještě něco,“ začala Beáta. „Dívala jsem se na ty ostatní fotky, z předchozího dne.“

„Ano?“

„Nenašla jsem žádné obličej, které by se shodovaly s těmi z předchozího dne. Ale je tam takový drobný detail. Jeden muž, v nažloutlém kabátě, snad z velbloudí srsti. Má na sobě šálu...“

„Hm. Myslíš šátek?“

„Ne, vypadá to jako obyčejná vlněná šála. Ale uvázaná stejným způsobem jako u toho člověka nebo u těch lidí se šátkem. Právý cíp vykukuje z uzlu. Už jsi to někdy viděl?“

„Ne.“

„Ani já jsem ještě neviděla, že by si někdo zavazoval šálu právě takhle.“

„Pošli mi ty fotky mailem, podívám se na ně.“

Po příchodu do kanceláře si Harry nejdřív vytiskl snímky od Beáty.

Šel si je vyzvednout k tiskárně a narazil tam na Gunnara Hagena.

Harry mu pokývl a oba se mlčky dívali na šedý stroj vyplivující stránku za stránkou.

„Něco nového?“ zeptal se Hagen nakonec.

„Ano i ne,“ odpověděl Harry.

„Novináři mě uhánějí. Bylo by fajn, kdybych jim mohl něco předložit.“

„Á, málem bych na to zapomněl, šéfe. Dal jsem jim echo, že hledáme tohoto muže.“ Harry vytáhl z hromádky vytištěných archů jeden papír a ukázal na muže se šálou.

„Cože jste udělal?“ sykl Hagen.

„Dal jsem novinářům echo. Konkrétně *Dagbladet*.“

„Bez mého vědomí?“

„To je běžný postup, šéfe. Říkáme tomu konstruktivní únik informací. Prohlásíme, že informace pocházejí z anonymního policejního zdroje, aby se mohly noviny tvářit, že je za tím novinářská investigativní práce. To se jim líbí, takže tomu dají víc prostoru, než kdybychom je otevřeně požádali o otištění těch snímků. Teď nám může veřejnost pomoci toho muže identifikovat. A všichni budou spokojení.“

„Já ne, Hole.“

„To je mi tedy upřímně líto, šéfe,“ odvětil Harry a svoji upřímnost zdůraznil ustaraným výrazem ve tváři.

Hagen na něj zíral a přitom přemísťoval ze strany na stranu dolní čelist. Ten pohyb Harrymu připomněl přežvýkavce.

„A jak s tím souvisí tenhle muž?“ zeptal se Hagen a vzal si od Harryho papír.

„To přesně nevíme. Je jich možná víc. Beáta Lønnová se domnívá, že má... no zkrátka že má šátek uvázaný neobvyklým způsobem.“

„To je kravatový uzel.“ Hagen znovu pohlédl na snímek. „Co je s ním?“

„Cože jste říkal, že to je, šéfe?“

„Kratavový uzel.“

„Vím, že kravata je jiný výraz pro vázanku. Myslíte uzel na vázance?“

„Chorvatský uzel, chlape.“

„Cože?“

„Nepatří snad tohle k základním znalostem z historie?“

„Byl bych vám vděčný za poučení, šéfe.“

Hagen si založil ruce za zády. „Co víte o třicetileté válce?“

„Nejspíš nic moc.“

„Za třicetileté války, když se král Gustav Adolf chystal vpadnout do Německa, doplnil své disciplinované, ale nepočetné vojsko vojáky označovanými za nejlepší v Evropě. Byli nejlepší prostě proto, že byli považováni za lidi, kteří naprosto neznají strach. Chorvati. Věděl jste, že výraz kravata je odvozen z *la Croate*, Chorvat, tedy nebojácná neřízená střela?“

Harry zavrtěl hlavou.

„Ačkoli Chorvati bojovali v cizí zemi a museli nosit uniformu krále Gustava Adolfa, směli si ponechat něco, co je odlišovalo od ostatních, totiž rytířský šátek. To byl šátek, který si uvazovali zvláštním způsobem. Tuto část oděvu převzali a dále rozvinuli Francouzi, ale pojmenovali ji po Chorvatech, a tak vznikla *la cravatte*.“

„*La cravatte*. Kravata.“

„Přesně tak.“

„Díky, šéfe.“ Harry vytáhl z tiskárny poslední list s fotografiemi a podíval se na snímek muže se šálou, kterého Beáta zakroužkovala. „Možná jste nám právě teď poskytl stopu.“

„Nemusíme si vzájemně děkovat za to, že děláme svoji práci, Hole.“ Hagen popadl zbytek papírů a odkráčel.

Harry vtrhl do kanceláře. Halvorsen vzhledl.

„Hodíme udičku,“ prohlásil Harry. Halvorsen si povzdychl. Tenhle výraz zpravidla znamenal spoustu práce a nulový výsledek.

„Zavolám Alexovi z Europolu,“ dodal Harry.

Halvorsen věděl, že Europol je menší sesterská organizace Interpolu sídlící v Haagu, že byla zřízena zeměmi EU po teroristických útocích v Madridu v roce 1998 a že se specializuje na mezinárodní teror a organizovaný zločin. Vůbec však nerozuměl tomu, proč je tenhle Alex kdykoli ochotný pomáhat Harrymu, ačkoli Norsko není členem EU.

„*Alex? Harry in Oslo. Could you check on a thing for me, please?*“

Halvorsen poslouchal, jak Harry svou svéráznou úsečnou, ale efektivní angličtinou žádá Alexe, aby prohledal databázi trestných činů v Evropě za posledních deset let, spáchaných podle předpokladů mezinárodním pachatelem. Hledaný výraz „nájemná vražda“ a „Chorvat“.

„*I'll wait*,“ prohlásil Harry a čekal. Pak udiveně: „*Really? That many?*“ Podrbal se na bradě a požádal Alexe, aby do hledání přidal výrazy „pistole“

a „ráže devět milimetrů“.

„Dvacet tři výsledků, Alexi? Dvacet tři vražd, které zřejmě spáchal Chorvat? *Jesus!* Jasně, já vím, že války produkují profesionální zabijáky, ale přesto. Zkus ‚Skandinávie‘. Nic? O.K., máš tam nějaké jméno, Alexi? Žádné? *Hang on a sec.*“

Harry zíral na Halvorsena, jako by doufal, že pronese něco příhodného, jenže Halvorsen jen pokrčil rameny.

„O.K., Alexi,“ řekl Harry. „Poslední pokus.“

Požádal Alexe, aby při hledání přidal do kolonky „popis“ výraz „červený šátek nebo šála“.

Halvorsen zaslechl, jak se Alex do sluchátka zasmál.

„Díky, Alexi. Měj se.“

Harry zavěsil.

„Tak co?“ zeptal se Halvorsen. „Ryba nám návnadu utrhla?“

Harry přikývl. S povzdechem klesl ještě hlouběji do židle, ale pak se zprudka napřímil. „Musíme to vzít od začátku. Co máme? Nic? Super, miluju nepopsané listy.“

Halvorsen si pamatoval, že Harry kdysi prohlásil, že rozdíl mezi dobrým a průměrným kriminalistou spočívá ve schopnosti zapomínat. Dobrý kriminalista zapomene na všechny případy, kdy ho pocit v žaludku zradil, zapomene na všechny stopy, jimž věřil, ale které ho zavedly do slepé uličky. A opět se naivně a zapomnětlivě pustí do práce s nezmenšeným entusiasmem.

Zazvonil telefon. Harry popadl prudce sluchátko. „Harr...“ Ale hlas na druhém konci už mluvil.

Harry se za stolem zvedl a Halvorsen zahlédl, jak mu klouby na ruce držící sluchátko zbělely.

„*Wait, Alex.* Řeknu Halvorsenovi, aby to zapsal.“

Harry zakryl rukou sluchátko a zařval na Halvorsena: „Jen tak z legrace udělal poslední pokus. Vyhodil výrazy ‚Chorvat‘ a ‚devět milimetrů‘ a všechno to ostatní a hledal jen ‚červený šátek‘. Vyplivlo to čtyři výsledky. Čtyři profesionálně provedené vraždy pistolí, kde svědci označili za možného pachatele muže s červeným šátkem. Piš si: Záhřeb dva tisíce a dva tisíce jedna. Mnichov dva tisíce dva a Paříž dva tisíce tři.“

Harry začal opět mluvit do sluchátka: „*This is our man, Alex.* Ne, nejsem si jistý, ale můj žaludek ano. A moje hlava mi říká, že dvě vraždy v Chorvatsku nejsou náhoda. Máš nějaký bližší popis, který by si tady Halvorsen mohl poznamenat?“

Halvorsen zahlédl, jak Harry otevřel údivem ústa.

„Co myslíš tím ‚žádný popis‘? Jestli si pamatovali šátek, tak si snad museli zapamatovat ještě něco dalšího. Cože? Průměrná výška? To je všechno?“

Harry zavrtěl hlavou a přitom naslouchal.

„Co říká?“ zašeptal Halvorsen.

„Že je to hrozně různé,“ odpověděl Harry šeptem.

Halvorsen si poznamenal „různé“.

„Ano, to by bylo prima, kdybys mi mohl podrobnosti poslat mailem. Tak ti prozatím moc děkuju, Alexi. Pokud bys našel ještě něco, předpokládané místo pobytu nebo tak, zavolej mi, ano? Cože? Cha cha. Jasně, brzo ti pošlu nahrávku svojí manželky.“

Harry zavěsil a všiml si Halvorsenova tázavého pohledu.

„Starý vtípek,“ vysvětlil Harry. „Alex si myslí, že všechny skandinávské manželské páry si natáčejí soukromé porno.“

Harry vytočil další telefonní číslo, a zatímco čekal, až volaný zvedne sluchátko, zjistil, že se na něj Halvorsen stále dívá. Vzdychl.

„Vždyť ani nejsem ženatý, Halvorsene.“

Magnus Skarre musel křičet, aby přehlušil překapávač na kávu, který vydával zvuky, jako by trpěl vážnou plicní chorobou. „Možná to jsou různí zabijáci z prozatím neznámého gangu, který používá červené šátky jako poznávací znamení.“

„Blbost,“ namítla Toril Li bezvýrazně a postavila se do fronty na kávu za Skarreho. V ruce držela prázdný hrnek s nápisem „Nejlepší máma na světě“.

Ola Li se klokotavě zasmál. Seděl u stolu v kuchyňce, která v praxi fungovala jako kantýna oddělení vražd a mravnostního.

„Blbost?“ rozčilil se Skarre. „Může za tím být terorismus, ne? Náboženská válka proti křesťanům. Muslimové. Pak se rozpoutá peklo. Nebo to možná jsou Španěláci... Ti přece používají červené šátky.“

„Mají radši, když se jim říká Španělé,“ okomentovala to Toril Li.

„Baskové,“ vložil se do toho Halvorsen sedící u stolu šikmo naproti Olovi Li.

„Co?“

„Běh býků. San Fermin v Pamploně. Baskicko.“

„ETA!“ vykřikl Skarre. „Sakra, proč jsme na ně nepomysleli!“

„Ty bys mohl psát pro film,“ ušklíbla se Toril Li. Ola Li se teď hlasitě zasmál, ale jako obvykle neřekl nic.

„A vy dva jste se měli držet bankovních lupičů na rohypnolu,“ zamumlal Skarre. Svou poznámkou odkazoval na to, že Toril Li a Ola Li, kteří nebyli ani manželé, ani nijak příbuzní, k nim přišli z oddělení loupežných přepadení.

„Teroristé na sebe jenom berou vinu,“ namítl Halvorsen. „V těch čtyřech případech, které nám preposlali z Europolu, bylo *hit and run* a pak ticho po pěšině. Oběti byly zpravidla do leccého namočené. Oba zavraždění v Záhřebu byli Srbové obžalovaní z válečných zločinů, které soud osvobodil, a ten člověk v Mnichově ohrožoval hegemonii jednoho místního krále podsvětí v oblasti pašování lidí. A pak ten Pařížan, ten byl v minulosti dvakrát odsouzen za pedofilii.“

Harry Hole vstoupil se svým hrnkem. Skarre, Li a Li, kteří už měli kávu nalitou, poodstoupili, místo aby si sedli. Halvorsen si všiml, že Harry dokáže na kolegy takhle působit. Vrchní komisař se posadil a Halvorsen zaznamenal zamyšlenou vrásku na jeho čele.

„Už to bude čtyřiaadvacet hodin,“ pronesl Halvorsen.

„Ano,“ odvětil Harry a zíral do svého nadále prázdného hrnku.

„Stalo se něco?“

Harry zaváhal. „Nevím. Zavolal jsem Bjarnemu Møllerovi do Bergenu. Aby mi poradil něco konstruktivního.“

„A co říkal?“

„Vlastně nic. Zdálo se, že...“ Harry hledal vhodné slovo. „... je osamělý.“

„Copak s sebou nemá rodinu?“

„Nejspíš za ním mají přijet později.“

„Problémy?“

„Nevím. Nevím nic.“

„Tak co tě trápí?“

„To, že byl opilý.“

Halvorsen drcl do hrnku, až káva vystříkla. „Møller? Opilý v práci? To kecáš.“

Harry neodpověděl.

„Možná mu jenom nebylo dobře nebo tak něco,“ dodal Halvorsen spěšně.

„Vím, jak zní hlas opilého člověka, Halvorsene. Musím zajet do Bergenu.“

„Teď? Vedeš tady vyšetřování vraždy, Harry.“

„Zajedu tam na otočku. Zatím si to tu vezmeš na povel.“

Halvorsen se usmál. „Stárneš, Harry.“

„Stárnu? Co tím myslíš?“

„Stárneš a začínáš být lidštější. Poprvé slyším, že chceš dát přednost živým před mrtvými.“

Halvorsen toho ihned zalitoval, jakmile zahlédl Harryho výraz. „Nechtěl jsem...“

„To je v pořádku,“ odtušil Harry a rychle vstal. „Sežeň seznamy pasažérů z leteckých společností, které letěly v posledních dnech z Chorvatska a do Chorvatska. Zeptej se na policejní služebně osloského letiště, jestli k tomu potřebuješ soudní povolení. Pokud budeš potřebovat soudní příkaz, zaběhneš k soudu a necháš si ho vystavit. Až budeš mít ten seznam, zavoláš Alexovi z Europolu a požádáš ho, aby pro nás ta jména prověřil. Řekni mu, že je to pro mě.“

„A jsi si jistý, že nám pomůže?“

Harry přikývl. „Já a Beáta si mezitím promluvíme s Jonem Karlsenem.“

„Proč?“

„Prozatím všichni Roberta Karlsena jen vychvalovali. Myslím, že je za tím víc.“

„A proč nevezmeš s sebou mě?“

„Protože Beáta na rozdíl od tebe pozná, když lidi lžou.“

Nadechl se a poté vyšel po schodech do restaurace Biscuit.

Ve srovnání s předchozím večerem tu teď nebyli téměř žádní lidé. Ale o zárubně dveří do jídelního sálu se opíral stejný číšník. Ten s Giorgiho kudrnami a modrýma očima.

„Hello there,“ pozdravil ho číšník. „Nepoznal jsem vás.“

Dvakrát mrkl, udivený skutečností, že to musí znamenat, že ho vlastně poznal.

„Ale poznal jsem ten kabát,“ dodal číšník. „Moc elegantní. To je velbloud?“

„Doufám,“ vykoktal s úsměvem.

Číšník se zasmál a položil mu ruku na paži. Sám nezahlédl v jeho očích ani náznak strachu a z toho vyvodil, že číšník nepojal žádné podezření. Doufal, že to znamená, že tu policie ještě nebyla a zbraň nenašla.

„Nepřišel jsem na jídlo,“ vysvětlil. „Potřebuju si jen dojít na záchod.“

„Na záchod?“ podivil se číšník a on si všiml, že číšnickovy modré oči vyhledaly jeho pohled. „Přišel jste sem jenom na záchod? Vážně?“

„Jen na chvíli,“ polkl. Číšníková přítomnost ho zneklidňovala.

„Jen na chvíli,“ zopakoval číšník. „*I see.*“

Záchody byly prázdné a bylo to tu cítit mýdlem. Ne však svobodou.

Pach mýdla ještě zesílil, když vyviklal uzávěr zásobníku na mýdlo nad umyvadlem. Vyhrnul si rukáv kabátu a strčil ruku do zelené, studené kaše. Na okamžik mu hlavou projela myšlenka, že zásobníky vyměnili. Ale pak ji nahmatal. Pomalu ji vytáhl. Mýdlo kreslilo na bílém porcelánu umyvadla dlouhé zelené čáry. Až ji umyje a trochu naolejuje, bude zase pěkná. A ještě pořád má v zásobníku šest nábojů. Spěšně pistoli opláchl a právě se chystal zastrčit ji do kapsy kabátu, když se otevřely dveře.

„*Hello again,*“ zašeptal číšník a široce se usmál. Ale úsměv mu při pohledu na pistoli ztuhl.

Chvatně nechal pistoli vklouznout do kapsy, zamumlal „*goodbye*“ a protáhl se spěšně kolem číšníka úzkým dveřním otvorem. Ucítit v obličeji jeho rychlý dech a na stehně ztopořený penis.

Až když byl opět venku na mraze, všiml si svého vlastního srdce. Toho, že buší. Jako by se bál. Krev mu proudila tělem a dodávala mu pocit tepla a lehkosti.

Harry přišel do Gøteborské ulice ve chvíli, kdy byl Jon Karlsen právě na odchodu.

„To už je tolik?“ zeptal se Jon a pohlédl zmateně na hodinky.

„Přišel jsem trochu dřív,“ vysvětlil Harry. „Moje kolegyně dorazí za chvíli.“

„Stihnu si koupit mléko?“ Měl na sobě slabou bundu. Vlasy měl čerstvě učesané.

„Jistě.“

Nejbližší obchod byl na rohu na druhé straně ulice. Zatímco Jon lovil požadovanou sumu za litr nízkotučného mléka, hleděl Harry fascinovaně na přehnaný výběr vánočních ozdob mezi toaletním papírem a sáčky s kukuřičnými lupínky. Nikdo z nich nevyslovil žádnou poznámku k novinám na stojanu u pokladny, z nichž na ně verzálkami křičela vražda na náměstí Bratří Egerových. *Dagbladet* měl na první straně zrnitý, neostrý výřez z Wedlogovy fotografie publika s červeně zakroužkovanou hlavou osoby se šálou a s nápisem: „Muž, kterého policie hledá.“

Vyšli ven a Jon se zastavil u žebřáka se zrzavými vlasy a s knírem a bradkou jako ze sedmdesátých let. Hluboce a dlouze šátral v kapse, než našel něco, co vhodil do hnědého papírového kelímku.

„Nemůžu vám toho moc nabídnout,“ omlouval se Jon Harrymu. „A káva popravdě už v překapávači chvíli stojí. Nejspíš bude chutnat po asfaltu.“

„Fajn, já ji mám takhle rád.“

„Vy taky?“ Jon Karlsen se slabě pousmál. „Au!“ Chytil se za hlavu a otočil se k žebřákovi. „Házíte po mně peníze?“ zeptal se s údivem.

Žebřák si našťavaně odfrkl do vousů a jasným hlasem zavolal: „Zde přijímáme jen platné mince, díky!“

Jon Karlsen měl stejný typ bytu jako Thea Nilsenová. Bylo v něm čisto a uklizeno, ale po stránce vybavení nesl byt přesto neklamné známky toho, že tu bydlí svobodný mladý muž. Harry si rychle stanovil tři hypotézy: Tu, že staré, ale dobře udržované kusy nábytku pocházejí ze stejného místa jako ty, co má sám doma, totiž z obchodu Elevator v Ullevålské ulici. Tu, že Jon nebyl na umělecké výstavě, na niž upozorňoval osamělý plakát na stěně v obývací místnosti. A tu, že většinu jídel pořádal Jon Karlsen shrbený nad nízkým stolem před televizí, a nikoli na stole, jemuž bylo vyhrazeno místo v kuchyňském koutě. Na poloprázdné polici s knihami stála fotografie muže v uniformě Armády spásy, hledícího autoritativně do místnosti.

„Váš otec?“ zeptal se Harry.

„Ano,“ odpověděl Jon, vytáhl z kuchyňské skřínky dva hrnky a nalil jim ze zahřáté konvice v překapávači.

„Jste si podobní.“

„Díky, doufám, že to je pravda.“ Vzal hrnky a postavil je na konferenční stůl, kam také do shluku kroužků v laku prozrazujících, kde se tady obvykle konzumuje jídlo, umístil právě zakoupenou krabici mléka. Harry se chtěl zeptat, jak rodiče přijali zprávu o Robertově smrti, ale rozmyslel si to.

„Začneme s hypotézou,“ přešel k věci Harry. „A ta zní, že váš bratr byl zavražděn proto, že někomu něco provedl. Někoho podvedl, půjčil si od někoho peníze, někoho urazil, někomu vyhrožoval, někoho ranil, cokoli. Všichni tvrdí, že váš bratr byl fajn člověk. A právě takové charakteristiky dostáváme u vražd nejdříve, lidé rádi vyzdvihují kladné stránky obětí. Ale většina z nás má i své temné stránky. Nebo ne?“

Jon přikývl, aniž Harry dokázal určit, zda je to výraz souhlasu.

„Potřebujeme trochu osvětlit Robertovy temné stránky.“

Jon na něj nechápavě pohlédl.

Harry si odkašlal: „Začněme u peněz. Měl Robert finanční potíže?“

Jon pokrčil rameny. „Ne. Vlastně ano. Nežil si na vysoké noze, takže si nedokážu představit, že by mohl nadělat nějaké větší dluhy, jestli máte na mysli tohle. Pokud si půjčoval peníze, pak většinou ode mě, aspoň myslím. Ačkoli... jak se to vezme, půjčoval...“ Jon se teskně usmál.

„O jakých částkách mluvíme?“

„Ne moc velkých. S výjimkou té letošní na podzim.“

„Kolik to bylo?“

„Ee... třicet tisíc.“

„Na co?“

Jon se podrbl na hlavě. „Byl to nějaký projekt, ale nechtěl mi prozradit, o co jde, jen že kvůli tomu musí jet do ciziny. Prý uvidím, tvrdil. Ano, připadalo mi, že je to trochu moc peněz, ale bydlím levně a nevlastním auto. A on zase pro jednu hýřil elánem. Byl jsem zvědavý, co to bude, ale pak... pak se stalo tohle.“

Harry si udělal poznámku. „Hm. Co ty temné stránky Robertovy osobnosti?“

Harry začal čekat. Hleděl do konferenčního stolu a nechal Jona přemýšlet, zatímco na něj působilo vakuum ticha, to vakuum, které vždycky dříve nebo později něco vydá: lež, zoufalou výmluvu nebo, v ideálním případě, pravdu.

„Robert v mládí neměl...“ začal Jon, ale zarazil se.

Harry nepromluvil, nepohnul se.

„Neměl... žádné zábrany.“

Harry přikývl, ale nevzhlédl. Povzbudil ho, aniž narušil vakuum.

„Míval jsem strach, co zase vymyslí. Býval tak surový... A pak jako by v sobě skrýval dvě osoby. Ta jedna měla chladnou povahu přírodovědce, dokonale se ovládala a byla zvědavá na... Jak bych to řekl? Na reakce. Na pocity... Možná také na utrpení... Takové věci.“

„Neměl byste nějaký příklad?“ zeptal se Harry.

Jon polkl.

„Jednou jsem se vrátil domů a on říkal, že mi chce ukázat něco dole v prádelně. Strčil naši kočku do malého prázdného akvária, kde otec dřív míval paví očka, a pod dřevěnou desku zakrývajícím akvárium zastrčil zahradní hadici. Pak naplno otočil kohoutkem. Seběhlo se to tak rychle, že než jsem stačil tu dřevěnou desku odstrčit a kočku vylovit, voda téměř naplnila celé akvárium. Robert tvrdil, že chtěl jen vidět, jak bude kočka

reagovat. Jenže mě v takových případech občas napadalo, že chce vidět, jak budu reagovat já.“

„Hm. Jestliže byl takový, je zvláštní, že se o tom zatím nikdo nezmínil.“

„Moc lidí tuhle Robertovu stránku neznalo. Zčásti to byla moje zásluha. Už v dětství jsem musel otci slíbit, že budu dávat na Roberta pozor, aby ho nenapadlo provést něco skutečně šíleného. Dával jsem na něj pozor, jak nejlíp jsem uměl. A jak jsem říkal, Robert neztrácel kontrolu nad svým jednáním. Byl zároveň chladný i vřelý, jestli chápete. Takže většinou přišli s Robertovými... jinými stránkami do styku jen jeho nejbližší. Ano, a sem tam nějaká žába.“ Jon se usmál. „Posílal je do vzduchu v baloncích naplněných heliem. Když ho otec přistihl, vysvětlil mu, že mu jen připadalo hrozně smutné být žábou a nikdy se nepodívat na svět z ptačí perspektivy. A já...“ Jon zazíral do prázdna a Harry zahlédl, jak se mu oči trochu zastřely. „Rozesmál jsem se. Otce to rozzuřilo, jenže já jsem nedokázal přestat. Jen Robert mě dokázal takhle rozesmát.“

„Hm. Vyrosl z toho?“

Jon pokrčil rameny. „Mám-li být upřímný, vlastně nevím, co všechno Robert v posledních letech podnikal. Co se máma s tátou přestěhovali do Thajska, přestali jsme se s Robertem skoro stýkat.“

„Proč?“

„To se mezi bratry přece často stává. Aniž by to muselo mít nějaký důvod.“

Harry neodpověděl, jen čekal. Venku na chodbě bouchly dveře.

„Byly v tom nějaké holky,“ pokračoval Jon.

Vzdálené kvílení sirény sanitky. Kovový zvuk výtahu. Jon se nadechl a s povzdechem ještě připojil: „Mladé.“

„Jak moc mladé?“

„To nevím. Ale jestli Robert nelhal, tak úplně mlad'oučké.“

„Proč by vám o tom měl lhát?“

„Jak jsem říkal. Rád sledoval moje reakce.“

Harry vstal a došel k oknu. Přes Sofienberský park kráčel nějaký muž vyšlapanou cestičkou, která vypadala jako nepravidelná hnědá čára nakreslená dítětem na křídově bílý papír. Na severní straně kostela se nacházel malý oplocený hřbitov Mojžišovské židovské náboženské obce. Psycholog Stále Aune mu kdysi vyprávěl, že před dvěma sty lety byl celý Sofienberský park pohřebištěm.

„Choval se vůči některé z těch dívek násilnický?“ zeptal se Harry.

„Ne!“ Jonův výkřik se rozlehl mezi holými stěnami. Harry to nekomentoval. Muž prošel parkem, přešel Helgesenovu ulici a namířil si to přímo k domu patřícímu Armádě spásy.

„Podle toho, co mi vyprávěl, tak ne,“ vysvětlil Jon. „A i kdyby mi něco takového povídal, nevěřil bych mu.“

„Znáte některou z těch dívek, se kterými se scházel?“

„Ne. Vždycky je celkem rychle opouštěl. Pokud vím, vážněji se vlastně zajímal pouze o jedinou dívku.“

„A to?“

„O Theu Nilsenovou. Už když jsme byli v pubertě, byl jí úplně posedlý.“

„O vaši přítelkyni?“

Jon zíral zamyšleně do hrnku s kávou. „Člověk by si mýsl, že bych se měl dokázat držet dál od jediné dívky, o kterou můj bratr stál, že? A Bůh ví, že jsem se sám sebe ptal proč...“

„A?“

„Vím jen to, že Thea je nejskvělejší člověk, jakého jsem kdy potkal.“

Zvuk výtahu náhle ustal.

„Věděl váš bratr o vás a o Thee?“

„Zjistil, že jsme se několikrát sešli. Měl jisté podezření, ale Thea a já jsme se to jaksí snažili držet v tajnosti.“

Ozvalo se zaklepání na dveře.

„To bude Beáta, moje kolegyně,“ řekl Harry. „Dojdu jí otevřít.“

Zaklapl poznámkový blok, propisku položil souběžně s ním na stůl a přešel několika málo kroky ke vchodovým dveřím. Trochu se s nimi potýkal, než mu došlo, že se vlastně otevírají dovnitř, a podařilo se mu je otevřít. Obličej za nimi vypadal stejně překvapeně jako jeho vlastní. Chvilíčku na sebe jen zírali. Harry zaznamenal nasládlou parfémovou vůni, jako by se ten druhý člověk právě silně navoněl deodorantem.

„Jon?“ otázal se muž opatrně.

„Zavolám ho,“ odpověděl Harry. „Omlouvám se, čekali jsme někoho jiného. Okamžik.“

Harry došel zpátky k pohovce. „To je pro vás.“

Ve stejném okamžiku, kdy se zabořil do měkkého čalounění, ho napadlo, že se něco stalo, něco právě v průběhu posledních vteřin. Zkontroloval, zda pero nadále leží rovnoběžně s blokem. Nedotčené. Něco tu však nehrálo, něco, co mozek zachytil, ale nestihl si to dát pořádně do souvislostí.

„Dobrý večer.“ Zaslechl za sebou Jonův pozdrav. Zdvořilé, rezervované oslovení. Pronesené tázavě. Tak, jak člověk zdraví osobu, kterou nezná nebo neví, co po něm chce. Už je to tu zase. Něco se stalo, něco tu nesedí. Něco s tím člověkem. Použil Jonovo křestní jméno, když se po něm ptal, ale Jon ho očividně nezná.

„*What message?*“ zeptal se Jon.

V téže chvíli do sebe všechno zapadlo. Krk. Muž měl něco na krku. Šátek. Kravatový uzel. Harry narazil oběma koleny do konferenčního stolku, jak rychle vstal. Hrnek s kávou se převrhl a Harry zařval: „Zavřete dveře!“

Jon tam však stál jako hypnotizovaný a zíral dveřmi ven. S nahrbenými zády, jako by se chystal někomu pomoci.

Harry v rychlosti přeskočil pohovku a řítil se kupředu.

„*Don't...*“, začal Jon.

Harry zamířil a vrhl se vpřed. Pak jako by se všechno zastavilo. Harry už to zažil, ten nástup adrenalinu, který mění vnímání času. Jako by se pohyboval ve vodě. Věděl, že je pozdě. Na svém pravém rameni ucítil dveře, na levém Jonův bok a v ušním bubínku zvukovou vlnu explodujícího střelného prachu a kulky právě opustivší pistoli.

Nato se ozvala rána. Od kulky. Od dveří, které praštily do zárubní a opět se zabouchly. A od Jona, který padl na šatní skříň a na hranu kuchyňské linky. Harry se otočil na bok a vzhlédl. Klika klesala dolů.

„Krucinál“, šeptl Harry a vyhrabal se do kleku.

Dvojí tvrdé zacloumání dveřmi.

Harry popadl bezvládného Jona za opasek a táhl ho po parketách do ložnice.

Na vnější straně dveří se ozvalo zaškrábání. Pak opět rána. Uprostřed dveří se zježily třísky, jeden z polštářků na pohovce sebou škubl, ke stropu stoupalo osamělé šedočerné peříčko a z krabice s odtučněným mlékem začalo kapat na konferenční stůl. Čůrek mléka kreslil na desce stolku ochablou bílou parabolou.

Lidé mají zkreslené představy o tom, co dokáže napáchat devítimilimetrový projektil, pomyslel si Harry, a převrátil Jona na záda. Z rány na čele mu skápla jediná kapka krve.

Další výstřel. Zařinčelo sklo.

Harry vyhrabal z kapsy mobil, stiskl tlačítko pro zkrácenou volbu a vytočil Beátino číslo.

„No jo, vždyť už jdu,“ ozvala se Beáta po prvním zazvonění. „Jsem už tady u...“

„Poslouchej mě,“ přerušil ji Harry. „Dej vysílačkou zprávu všem hlídkovým vozům, aby sem okamžitě přijely. Se sirénami. Před bytem stojí nějaký člověk a láduje do nás olovo. A ty sama se drž stranou. Rozumělas?“

„Rozuměla. Zůstaň na příjmu.“

Harry položil mobil na podlahu před sebou. Ozvalo se škrábání na zed'. Mohl je slyšet? Harry seděl nehybně. Škrábání se ozývalo stále blíž. Jaké zdi tady mají? Projektil, který prošel zvukově izolovanými vchodovými dveřmi, nebude mít absolutně žádné problémy s několika sádrokartonovými deskami a izolační vlnou v příčce. Zvuk se ozval ještě blíž. Přestalo to. Harry zadržel dech. A tehdy to uslyšel. Že Jon dýchá.

Pak se z rovnoměrného městského ruchu vynořil zvuk, který zněl Harryho uším jako rajská hudba. Policejní siréna. Dvě policejní sirény.

Harry poslouchal, jestli ještě uslyší ono škrábání. Nic. Uprchni, prosil ho. Uteč. A byl vyslyšen. Běžící kroky zmizely chodbou a dolů po schodech.

Harry si položil zátylek na studené parkety a zíral do stropu. Zpod dveří táhlo. Zavřel oči. Devatenáct let. Panebože. Devatenáct let, než bude moct jít do důchodu.

Kapitola 12.

Čtvrtek 17. prosince.

Špitál a popel.

Ve výloze obchodu se odrážel policejní vůz klouzající po silnici za jeho zády. Pokračoval v chůzi, musel se ovládat, aby se nerozběhl. Tak jako se před několika minutami řítíl od bytu Jona Karlsena po schodech dolů, vyběhl na chodník před domem, téměř srazil mladou ženu s mobilem v ruce, přespurtoval park a běžel směrem na západ, do ulic plných lidí, kde se teď nacházel.

Policejní auto udržovalo stejnou rychlost jako on. Zahlédl nějaké dveře, otevřel je a měl dojem, jako by se ocitl v jakémsi filmu. V americkém filmu s cadillaky, tkaničkovými kravatami a mladými Elvisy. Hudba z reproduktorů zněla jako staré hillbilly desky při trojnásobném zrychlení a barmanův oblek vypadal, jako by ho barman strhl z obalu elpíčka.

Rozhlížel se po překvapivě plném a mrňavém baru a až po chvíli si všiml, že k němu barman hovoří.

„Sorry?“

„A drink, Sir?“

„Proč ne? Co máte?“

„No, třeba *Slow Comfortable Screw-Up*. Ačkoli mimochodem vypadáte, že byste potřeboval spíš orknejskou whisky.“

„Díky.“

Policejní siréna stoupala a klesala. Teplo v baru způsobilo, že mu teď pot volně prýštil ze všech pórů. Strhl si z krku šátek a nacpal ho do kapsy kabátu. Byl rád, že tabákový kouř v místnosti překrývá pach pistole v kapse.

Dostal drink a našel si místo u stěny naproti oknu.

Kdo byl ten druhý člověk v bytě? Nějaký kamarád Jona Karlsena? Příbuzný? Nebo prostě jen spolubydlící? Upil hlt whisky. Chutnala po špitále a popelu. Proč si vlastně klade tak pitomé otázky? Jenom policista mohl zareagovat tak jako ten chlapík. Jen policista mohl dokázat zavolat pomoc tak rychle. A teď vědí, jaký je jeho cíl. To mu práci podstatně ztěžuje. Musí zvážít únik. Upil ještě doušek.

Policista viděl kabát z velbloudí kůže.

Došel na záchod, přendal si pistoli, šátek a pas do kapsy saka a kabát nacpal do odpadkového koše pod umyvadlem. Na chodníku venku se zastavil a rozhlížel se ulicí nahoru i dolů, přitom se třásl a mnul si ruce.

Poslední úkol. Nejdůležitější. Na něm všechno závisí.
Klid, řekl si. Nevědí, kdo jsi. Vrať se zpátky na start. Mysli konstruktivně.
Přesto ho ta myšlenka napadla a nedokázal ji zastavit.
„Kdo byl ten muž v bytě?“

„Nevíme,“ prohlásil Harry. „Víme jen to, že to mohl být stejný člověk, který zavraždil Roberta.“

Přitáhl nohy k sobě, aby v úzké chodbě udělal místo zdravotní sestře a ona mohla kolem nich projet s prázdnou postelí.

„*M... mohl to být?*“ vykoktala Thea Nilsenová. „Je jich víc?“ Seděla mírně nahnutá vpřed a pevně svírala dřevěné sedadlo židle, jako by se bála, že z něj spadne.

Beáta Lønnová se předklonila a položila Thee v uklidňujícím gestu ruku na koleno. „Nevíme. Nejdůležitější je, že to dobře dopadlo. Lékař tvrdí, že má jen otřes mozku.“

„A ten jsem mu způsobil *já*,“ připojil Harry. „Společně s hranou kuchyňské linky, která mu udělala do čela pěknou díru. Kulka z pistole ho minula, našli jsme ji ve zdi. Druhá kulka uvízla v krabici s mlékem. Představte si to. V krabici s mlékem. Třetí skončila v kuchyňské skřínce mezi rozinkami a...“

Beáta věnovala Harrymu pohled, který, jak pochopil, měl znamenat, že Theu Nilsenovou momentálně těžko budou zajímat balistické podrobnosti.

„Nicméně Jon je v pořádku, jen je v bezvědomí, takže lékaři si ho tu prozatím nechají na pozorování.“

„Dobře. Můžu jít teď za ním?“

„Samozřejmě,“ odpověděla Beáta. „Jen jsme chtěli, abyste se nejdřív podívala na tyhle fotografie. A řekla nám, jestli jste některého z těch mužů už někdy viděla.“

Vytáhla z desek tři snímky a podala je Thee. Fotografie z náměstí Bratří Egerových byly zvětšené tak, až obličeje vypadaly jako mozaiky složené z černých a bílých bodů.

Thea zavrtěla hlavou. „Těžko říct. Ani mezi nimi nevidím rozdíl.“

„Já taky ne,“ souhlasil Harry. „Jenže Beáta je specialistka na rozpoznávání obličejů a tvrdí, že tohle jsou dvě různé osoby.“

„*Myslím si*, že to tak je,“ opravila ho Beáta. „Navíc mě málem k zemi srazil člověk, který vyběhl z budovy v Gøteborské ulici. A mně nepřípadalo, že by to byl někdo z lidí na těchhle fotografiích.“

Harryho to zarazilo, ještě nikdy neslyšel, že by Beáta byla v něčem podobném na pochybách.

„Dobrý Bože,“ zašeptala Thea. „Kolik jich vlastně je?“

„Uklidněte se,“ chlácholil ji Harry. „Postavili jsme před Jonův pokoj stráž.“

„Cože?“ Thea na něj vyvalila oči a Harry pochopil, že ji ani nenapadlo, že by mohl být Jon tady, v Ullevålské nemocnici, v nebezpečí. Až teď. Skvělé.

„Pojďte, podíváme se, jak mu je,“ vyzvala Beáta Theu přátelsky.

Ano, pomyslel si Harry. A toho idiota tu nechte, ať si přemýšlí o tom, jak se jedná s lidmi.

Otočil se, protože na druhém konci chodby uslyšel běžící kroky.

Byl to Halvorsen. Proplétal se mezi pacienty, návštěvníky a zdravotními sestrami v klapajících dřevácích. Udýchaný se zastavil před Harrym a podal mu list papíru slabé kvality s bledým černým písmem, díky čemuž Harry pochopil, že papír pochází z faxového přístroje oddělení vražd.

„Jedna stránka ze seznamu cestujících. Snažil jsem se ti dovolat...“

„Tady musí být mobily vypnuté,“ vysvětlil Harry. „Něco zajímavého?“

„Dostal jsem seznamy cestujících, to nebyl problém. A odmailoval jsem je Alexovi, který je okamžitě prošel. Pár pasažérů má na svědomí nějaké drobnosti, ale nic, co by zavdávalo důvod k podezření. Ovšem jedna věc byla trochu zvláštní...“

„Ano?“

„Jeden z cestujících na tom seznamu přiletěl do Osla před dvěma dny a měl zpáteční letenku na letadlo, které mělo odletět včera, jenže let byl přesunut na dnešek. Christo Stankić. Nedostavil se k odletu. Je to zvláštní, protože měl levnou letenku, která se nedá prebookovat. V seznamu cestujících je uvedeno, že by to měl být chorvatský státní občan, takže jsem požádal Alexe, aby to porovnal s databází občanů v Chorvatsku. Chorvatsko sice není členem Europolu, ale protože se chtějí dostat do EU, jsou ochotní spolupracovat, pokud jde...“

„Zkrat' to, Halvorsene.“

„Christo Stankić neexistuje.“

„Zajímavé.“ Harry se podrbal na bradě. „To ovšem nemusí nutně znamenat, že s tím má Christo Stankić něco společného.“

„Samozřejmě.“

Harry zíral na jméno na seznamu. Christo Stankić. Pouhé jméno. Ale jméno, které musí stát v pasu, jejíž letecká společnost požaduje při odbavení,

protože tohle jméno je uvedené v seznamu cestujících. Ve stejném pasu, jaký požadují při ubytování v hotelích.

„Nech prověřit všechny seznamy hostů ve všech osloských hotelích,“ přikázal Harry. „Podíváme se, jestli někde během posledních dvou dnů nebytovali Christa Stankiče.“

„Pustím se do toho hned.“

Harry se narovnal a pokývl Halvorsenovi. Doufal, že to pokývnutí obsahuje to, co jím chtěl vyjádřit. Totiž fakt, že je s Halvorsenem spokojený.

„Tak – a já zajedu za svým psychologem,“ zakončil rozhovor Harry.

Ordinace psychologa Stáleho Auneho se nacházela v té části Kolejové ulice, kde nebyly žádné koleje, ale kde byla naopak na chodnících k vidění zajímavá směs různých druhů chůze. Sebejistá, energická chůze žen v domácnosti trénujících svá těla ve sportovním centru SATS, opatrná chůze majitelů vodicích psů z Domu svazu nevidomých a neopatrná chůze unavené, ale nebojácné klientely z krizového centra pro drogově závislé.

„Takže tenhle Robert Karlsen měl rád dívky pod zákonem,“ konstatoval Aune. Tvídové sako si pověsil přes opěradlo židle a dvojitou bradu tiskl k motýlku. „To může být způsobeno mnoha okolnostmi, samozřejmě, ale jak jsem pochopil, vyrostl v puritánském prostředí Armády spásy?“

„Přesně tak,“ odpověděl Harry a pohlédl k přeplněným, ale neuspořádaným knihovním policím svého osobního i profesního poradce. „Ale není to jenom mýtus? To, že se člověk stává úchylem kvůli tomu, že vyrůstal v uzavřeném a přísně náboženském prostředí?“

„Ne,“ odvětil Aune prostě. „Prostředí křesťanských sekt je výborným podhoubím pro ten typ násilí, o kterém mluvíš.“

„Proč?“

Aune spojil špičky prstů a spokojeně mlaskl. „Jestliže je člověk v dětství a mládí trestán nebo ponižován například svými rodiči kvůli tomu, že projevuje přirozenou sexualitu, vede to k tomu, že tuto část své osobnosti potlačí. To způsobí zastavení přirozeného sexuálního vyžívání a sexuální preference se dostávají na scestí, abych tak řekl. Mnozí se pak v dospělosti navracejí do stadia, kdy se ještě směli chovat přirozeně, kdy ještě směli svoji sexualitu projevovat.“

„Jako že třeba nosí pleny?“

„Ano. Nebo si hrají s výkaly. Pamatuju si jeden případ z Kalifornie, byl to senátor, který...“

Harry si odkašlal.

„Nebo se v dospělosti vracejí k takzvanému *core-event*,“ pokračoval Aune, „což bývá poslední případ, kdy byli úspěšní ve svém sexuálním jednání, tedy kdy jim to naposledy takříkajíc fungovalo. A to může být zamilování nebo sexuální styk v pubertě, kdy nebyli odhaleni ani potrestáni.“

„Nebo sexuální násilí?“

„Správně. Situace, při níž oni měli navrch, a cítili se proto silní – tedy opak ponížení. A pak tráví zbytek života tím, že vyhledávají příležitosti, jak tuto situaci znovu navodit.“

„Přece není tak snadné stát se násilníkem.“

„Kdepak, spousta teenagerů dostane výprask, když jsou přistiženi s pornočasopisem, a přesto se u nich vyvine naprosto běžná, zdravá sexualita. Ale jestliže chceš zvýšit šance určitého člověka, aby se stal násilníkem, musíš ho vybavit agresivním otcem, submisivní matkou nebo ještě lépe matkou se sklony k sexuálnímu zneužívání a také prostředím poznamenaném jednak zamlčováním a jednak výhrůžkami, že se budeš kvůli svým tělesným choutkám smažit v pekle.“

Harrymu pípl mobil. Vytáhl ho a přečetl si esemesku od Halvorsena. Jistý Christo Stankić bydlel noc před vraždou v hotelu Scandia u hlavního nádraží.

„Jak to jde u AA?“ zeptal se Aune. „Pomáhá ti to abstinovat?“

„No,“ odpověděl Harry a vstal. „Ano i ne.“

Výkřik způsobil, že sebou trhl.

Otočil se a zíral do vytřeštěných očí a otevřeného černého otvoru představujícího ústa, nacházejícího se jen několik centimetrů od jeho vlastního obličeje. Dítě tisklo nos na skleněnou stěnu v herně restaurace Burger King, načež s radostným zaječením padlo nazad do vrstvy červených, žlutých a modrých plastových míčků.

Otřel si z úst kečup, shrnul to, co měl na tácu, do odpadkového koše, a vyřítil se na třídu Karla Johana. Snažil se se ve slabém saku schoulit, ale mráz byl nemilosrdný. Rozhodl se, že jakmile dostane vhodný pokoj v hotelu Scandia, koupí si nový kabát.

Šest minut nato prošel dveřmi do hotelové haly a postavil se za dvojici, která se očividně právě zapisovala. Recepční na něj vrhla rychlý pohled, nic však nenaznačovalo, že by ho poznala. Pak se opět sklonila nad doklady nových hostů, mluvili spolu norsky. Žena se k němu otočila. Světlovlasá dívka. Usmála se. Pěkná, konstatoval. I když tak nějak obyčejně. Úsměv jí

opětoval. Dokázal to jen tak tak. Protože už ji viděl. Před pouhými několika hodinami. Před budovou v Gøteborské ulici.

Aniž se pohnul, sklonil hlavu a zastrčil ruce do kapes saka. Rukojeť pistole mu připadala tvrdá a upokojující. Opatrně pozvedl zrak, vyhledal zrcadlo za recepcí a upřel do něj pohled. Ale obraz se mu rozplynul, rozdvojil se. Zavřel oči, zhluboka se nadechl a oči opět otevřel. Pomalu zaostřil na vysokého muže. Téměř vyholená lebka, bledý obličej s červeným nosem, tvrdé, výrazné rysy, s nimiž kontrastovala citlivá ústa. To je on. Ten druhý muž v bytě. Policista. Rychle se rozhlédl po recepci. Jsou tu jen oni. A jako by měl být zbaven posledních pochybností, uslyšel ve vši té norštině dvě dobře známá slova. Christo Stankić. Donutil se stát klidně. Christo Stankić. Netušil, jak to dokázali, ale pomalu mu začaly docházet důsledky.

Světlovlasá žena dostala od recepcí klíč, popadla něco, co vypadalo jako kufřík na náradí, a vykročila k výtahu. Vysoký muž řekl cosi recepcí a ona si to poznamenala. Pak se policista otočil, a než zamířil k východu, jejich pohledy se na okamžik střetly.

Recepcí se usmála, pronesla norsky něco formálně přátelského a tázavě se na něj podívala. Zeptal se, jestli má nekuřácký pokoj v nejvyšším patře.

„Podívám se, *Sir*.“ Naťukala cosi do počítače.

„*Excuse me*. Ten člověk, s nímž jste právě mluvila, nebyl to ten policista, co byl vyfocený v novinách?“

„To já nevím,“ usmála se.

„Ale ano, je známý, jak on se to jenom jmenuje...“

Pohlédla do svého poznámkového bloku. „Harry Hole. Je známý?“

„Harry Hole?“

„Ano.“

„To není to jméno. Musel jsem se zmýlit.“

„Mám volný pokoj. Pokud ho budete chtít, musíte vyplnit tento formulář a předložit pas. Jak si budete přát platit?“

„Kolik stojí?“

Sdělila mu cenu.

„Je mi líto,“ odpověděl. „Je příliš drahý.“

Vyšel z hotelu a dokráčel na nádraží, našel záchodky a zamkl se v jedné kabině. Tam se posadil a snažil se uspořádat si myšlenky. Znají jeho jméno. Musí si tedy najít nějaké místo k přenocování, kde nebudou požadovat pas. A Christo Stankić může zapomenout na to, že by si objednal letenku, lodní

lístek či jízdenku na vlak nebo přešel státní hranice. Co má dělat? Musí zavolat do Záhřebu. Musí s ní mluvit.

Vyšel na Železniční náměstí. Přes otevřené prostranství vál ochromující vítr. S drkotajícími zuby zíral na telefonní automaty. Uprostřed náměstí se nějaký muž opíral o bílý stánek, kde prodávali párky. Měl na sobě prošivanou péřovou kombinézu a vypadal jako kosmonaut. Namlouvá si to jenom, nebo ten muž také sleduje telefonní automaty? Je možné, že by vypátrali jeho hovory a teď čekali, až se vrátí? To není možné. Zaváhal. Jestliže odposlouchávají telefonní automaty, riskuje, že ji prozradí. Rozhodl se. Telefonát počká, teď potřebuje pokoj s postelí a topením. Jenže na takovém místě, jaké hledá, budou požadovat hotovost a on poslední peníze utratil za hamburger.

Uvnitř ve vysoké hale, mezi obchody a nádražními perony, našel bankomat. Vytáhl VISA kartu, přečetl si anglické pokyny sdělující, že kartu je třeba zasunout tak, aby byl magnetický proužek dole vpravo, a chystal se zastrčit kartu do čtečky. Ruka se mu zastavila. Karta je také vystavena na jméno Christo Stankić. Výběr bude zaregistrován a někde se rozezní alarm. Zaváhal. Pak vrátil kartu zpátky do peněženky. Pomalu prošel halou. Obchody právě zavíraly. Nemá peníze ani na to, aby si koupil teplou bundu. Jeden strážný z bezpečnostní agentury se za ním dlouze díval. Vyšel opět na náměstí. Vál přes ně severní vítr. Muž u stánku s párky byl pryč. Ale u odlitého tygra stál jiný.

„Sháním trochu peněz, abych měl v noci kde spát.“

Nemusel umět norsky, aby věděl, oč muž před ním žádá. Protože to byl tentýž feťák, jemuž dal dneska peníze. Peníze, které právě teď tak bolestně potřebuje. Zavrtěl hlavou a pohlédl k třesoucímu se shluku dalších narkomanů před tím, o čem se původně domníval, že to je běžná autobusová zastávka. Přijel bílý autobus.

Harryho bolel hrudník a plíce. Ta správná bolest. Stehna mu hořela. Ten správný oheň.

Když se někdy zasekl, chodíval si občas, tak jako teď, zajezdit do tréninkového centra v suterénu policejního ředitelství na ergometru. Ne proto, že by mu to pak lépe myslelo, ale proto, že díky tomu dokázal přestat myslet.

„Říkali mi, že jste tady.“ Gunnar Hagen nasedl na ergometr vedle Harryho. Přílehlavé žluté tričko a cyklistické kalhoty spíš zvýrazňovaly, než skrývaly

svaly na šéfově hubeném, téměř vyzáblém těle. „V jakém programu jedete?“

„Číslo devět,“ zívá Harry.

Hagen si upravoval výšku sedadla, přitom stál na pedálech a rychle mačkal na cyklistickém computeru potřebná nastavení. „Doneslo se mi, že jste dnes zažil jisté drama.“

Harry přikývl.

„Pochopím, pokud budete chtít požádat o zdravotní dovolenou,“ pokračoval Hagen. „Přece jen jsou Vánoce svátky klidu...“

„Díky, šéfe, ale já se cítím docela zdravě.“

„Prima. Právě jsem mluvil s Torleifem.“

„Se šéfem kriminálky?“

„Rádi bychom věděli, jak to vypadá s tím případem. Měli jsme nějaké telefonáty. Armáda spásy je populární a vlivné osoby tady ve městě by rády věděly, zda dokážeme ten případ vyřešit do Vánoc... Vánoční pohoda a tak.“

„Vánoční pohodu politiků nedokázalo loni narušit ani šest případů předávkování.“

„Ptal jsem se, jak to vypadá s tím případem, Hole.“

Harry cítil, jak ho na bradavkách svědí pot.

„Tak ačkoli včera *Dagbladet* otiskl fotografie, nepřihlásili se žádní svědci. A Beáta Lønnová tvrdí, že ty snímky naznačují, že tu nemáme jen jednoho vraha, ale nejméně dva. A já její názor sdílím. Muž, který přišel k Jonovi Karlsenovi, měl kabát z velbloudí srsti a šátek kolem krku a jeho šaty se shodují s oblečením muže, který byl na náměstí Bratří Egerových večer před vraždou.“

„Shodují se jen šaty?“

„Nestihl jsem si důkladně prohlédnout jeho obličej. A Jon Karlsen si toho moc nepamatuje. Jeden z obyvatel domu přiznal, že vpustil dovnitř nějakého Angličana, který chtěl položit Jonu Karlsenovi před dveře vánoční dárek.“

„Dobře,“ prohlásil Hagen. „Ale tu teorii o několika pachatelích si necháme pro sebe. Pokračujte.“

„O moc víc už toho nemám.“

„Nic dalšího?“

Harry pohlédl na computer a přitom pomalu zvýšil tempo na třicet pět kilometrů v hodině.

„No, máme falešný pas jednoho Chorvata, jistého Christa Stankiće. Nenastoupil do letadla, kterým měl dneska odletět do Záhřebu. Zjistili jsme, že bydlel v hotelu Scandia. Beáta Lønnová hledá v pokoji stopy DNA.“

Nemají tam moc hostů, takže jsme doufali, že recepční toho muže pozná na našich fotografiích.“

„No a?“

„Bohužel ne.“

„Jaké důkazy tedy máme pro to, že tenhle Stankić je náš člověk?“

„Vlastně jen ten falešný pas,“ odpověděl Harry a mrkl na Hagenův computer. Čtyřicet kilometrů v hodině.

„A jak ho chcete najít?“

„V informačním věku zanechává každé jméno stopy a my jsme zalarmovali všechny naše stálé kontakty. Jestliže se někdo jménem Christo Stankić pokusí ubytovat se v Oslu v hotelu, koupit si letenku nebo použije platební kartu, okamžitě se to dozvíme. Podle recepční se ptal na telefonní automat a ona ho odkázala na Železniční náměstí. Telenor nám poslal přehled odchozích hovorů z těchto telefonů za poslední dva dny.“

„Takže všechno, co máte, je Chorvat s falešným pasem, který se nedostavil k odletu svého spoje,“ shrnul to Hagen. „Zasekl jste se, co?“

Harry neodpověděl.

„Zkuste uvažovat jinak,“ vyzval ho Hagen.

„Ano, šéfe,“ odvětil Harry bezvýrazně.

„Vždycky existují jiné možnosti,“ pokračoval Hagen. „Vyprávěl jsem vám o té japonské četě, v níž vypukla cholera?“

„Myslím, že jsem neměl to potěšení, šéfe.“

„Nacházeli se v džungli severně od Rangúnu a všechno, co snědli nebo vypili, vyzvrátili. Začínali být dehydrovaní, ale velitel čety odmítal si tam jen tak lehnout a zemřít, takže přikázal, aby všichni vyprázdnili své morfiové injekce a s jejich pomocí si zaváděli intravenózně vodu z polních lahví.“

Hagen zvýšili frekvenci šlapání a Harry marně naslouchal, zda nezaznamená, že mu dochází dech.

„Fungovalo to. Jenže po několika dnech jim voda došla, zbyl jim jen jeden barel, kde se to hemžilo hmyzími larvami. Nato zástupce velitele napadlo, že by mohli nasávat injekcemi šťávu z dužiny ovoce rostoucího všude okolo a vstříkovat si ji do krve. Ovocná šťáva teoreticky sestává z devadesáti procent z vody... Co mohli ztratit? Fantazie a odvaha. To tu četku zachránilo, Hole. Fantazie a odvaha.“

„Fantazie a odvaha,“ zasupěl Harry. „Díky, šéfe.“

Šlapal, co mohl, a slyšel svůj vlastní dech, jak syčí jako oheň otevřenými dvířky od kamen. Computer ukazoval čtyřicet dva. Mrkl na šéfův computer.

Čtyřicet sedm. Klidný dech.

Harry si vzpomněl na větu z jedné tisíc let staré knihy, *Umění války*, kterou dostal od jistého bankovního lupiče. *Zvol si své bitvy*. A věděl, že tohle je bitva, z níž by měl odstoupit. Protože bez ohledu na výsledek prohraje.

Harry zmírnil rychlost. Computer ukazoval třicet pět. A ke svému překvapení necítil frustraci, jen unavenou rezignaci. Možná začíná dospívat, přestává být idiotem, který vystrčí rohy a zaútočí, jakmile mu někdo před nosem mávne červeným hadrem. Harry mrkl úkosem na šéfa. Hagenovy nohy se teď pohybovaly jako píсты a obličej se mu pokryl hladkou vrstvou potu zářící v bílém světle zářivek.

Harry si osušil čelo. Dvakrát se zhluboka nadechl. Pak začal šlapat rychleji. Blažená bolest se dostavila po několika vteřinách.

Kapitola 13.

Čtvrtek 17. prosince.

Tikání.

Martina si občas myslívala, že Plata musí být předpokojem pekla. Stejně tak ji děsily zvěsti o tom, že městský odbor sociální péče hodlá do jara zrušit nařízení o chráněném místě pro prodej drog. Očividným argumentem vyzdvihovaným odpůrci Plata bylo tvrzení, že toto místo propaguje v řadách mladých lidí užívání drog. Martina se domnívala, že lidé, kteří si myslí, že život odehrávající se na Plata může někomu připadat lákavý, musí být buď blázni, nebo sem nikdy nevčkročili.

Skrytým argumentem byla skutečnost, že ten vyhrazený kus země s bílou čarou namalovanou na asfaltu na okraji Železničního náměstí coby hranicí, kazí obraz města. A neznamená to snad pro světově nejúspěšnější – v každém případě nejbohatší – sociální demokracii křiklavé přiznání prohry, pokud povolí, aby mohly jít drogy a peníze otevřeně z ruky do ruky uprostřed samého srdce hlavního města?

S tím Martina souhlasila. Že to je prohra. Že boj za společnost bez drog je ztracen. Má-li se ale naopak bojovat proti tomu, aby si drogy nezískávaly další prostor, je lepší mít jejich prodej pod dohledem nikdy nespících očí bezpečnostních kamer na Plata než pod mosty podél řeky Aker či v temných dvorech v Radniční ulici a na jižní straně pevnosti Akershus. Martina věděla, že většina těch, kteří tak či onak působí na osloské drogové scéně – policie, sociální pracovníci, feťáci, pouliční kazatelé, prostituti a prostitutky – si myslí totéž, totiž že Plata je lepší než ostatní možnosti.

Ale žádný pěkný pohled to nebyl.

„Dlouháne! zavolala z autobusu na muže stojícího venku ve tmě. „Dneska večer si nedáte polévku?“

Dlouhán se však stáhl. Nejspíš dostal svoji dávku a mířil někam, kde si ji bude moci píchnout.

Soustředila se na nalévání polévky jednomu muži z jihu Norska v modré bundě, vtom vedle sebe zaslechla cvakání zubů a spatřila muže v tenkém saku, čekajícího na schůdcích v řadě. „Prosím,“ nalila mu polévku.

„Ahoj, zlato,“ pronesl náhle drsný hlas.

„Wenche!“

„Pojď mě trochu zahrát, holka,“ zasmála se srdečně stárnoucí šlapka a Martinu objala. Zápach zpocené kůže a těla, pronikající přiléhavými šaty

s leopardím vzorem, byl doslova ochromující. Jenže tu byl i jiný pach, pach, který poznala, pach, který tu byl už předtím, než Wenchina kanonáda oděru přehlušila vše ostatní.

Posadily se k jednomu z volných stolů.

Ačkoli některé zahraniční šlapky, které v posledním roce zaplavily tuto čtvrť, také fetovaly, byly drogy mezi nimi méně rozšířené než u jejich norských konkurentek. Wenche patřila k těm několika málo Norkám, jež nefetovaly. Navíc začala podle svých vlastních slov „pracovat z domova se stálým okruhem zákazníků“, takže pauzy mezi chvílemi, kdy ji Martina vídala, se neustále prodlužovaly.

„Hledám tu syna jedný svý kámošky,“ vysvětlila Wenche. „Kristoffer. Povídá se, že v tom jede.“

„Kristoffer? Toho neznám.“

„No nic!“ mávla rukou. „Zapomeň na to. Jak vidím, máš svejch starostí dost.“

„Vážně?“

„Nelži. Poznám na holce, když je zamilovaná. Je to támhleten?“

Wenche pokývla k muži v uniformě Armády spásy, který se s biblí v ruce právě usadil vedle muže v tenkém saku.

Martina si odfrkla. „Richard? Ne, díky.“

„Seš si jistá? Sleduje tě pohledem od chvíle, co sem vešla dovnitř.“

„Richard je hodný kluk,“ vzdychla Martina. „Přinejmenším vzal narychlo dobrovolně tuhle službu. Ten, co tu měl být, je totiž mrtvý.“

„Robert Karlsen?“

„Znala jsi ho?“

Wenche zarmouceně přikývla, pak se však znovu rozzářila. „Ale zapomeň na mrtvý a radši mamče pověz, do koho jsi zamilovaná. Mimochodem, už bylo vážně na čase.“

Martina se usmála. „Ani jsem netušila, že jsem zamilovaná.“

„Ale no tak.“

„Ne, je to příliš hloupé, jsem...“

„Martino?“ ozval se jiný hlas.

Vzhlédla a spatřila Richardovy prosebné oči.

„Ten muž, co sedí támhle, povídá, že nemá ani šaty, ani peníze, ani kde přespat. Nevíš, jestli mají v Domově něco volného?“

„Zavolej tam a zeptej se,“ poradila mu Martina. „Budou mít určitě alespoň nějaké zimní oblečení.“

„Jasně.“ Richard zůstal stát na místě, ačkoli se Martina už opět otočila k Wenche. Nepotřebovala se podívat, věděla, že má zpocení horní ret.

Richard po chvíli zamumlal „díky“ a vrátil se zpátky k muži v saku.

„Tak povídej,“ zašeptala Wenche vzrušeně.

Za okny vytáhl severní vítr zbraň jemnějšího kalibru.

Harry kráčel s tréninkovou taškou přes rameno a mhouřil oči proti větru, který způsoboval, že ho ostré, téměř neviditelné vločky sněhu drobně píchaly do rohovek. Právě když minul Blitz, bytový dům na ulici Pilestredet zabraný squattery, zazvonil mu telefon. Volal Halvorsen.

„Během posledních dvou dnů někdo dvakrát volal z telefonních automatů na Železničním náměstí do Záhřebu. Pokaždé stejné číslo. Zavolał jsem na něj a zvedla to recepční v jednom hotelu. Hotelu International. Nedokázala mi odpovědět na to, kdo tam volal z Osla nebo s kým chtěl dotyčný mluvit. Ani nikdy neslyšela o žádném Christovi Stankićovi.“

„Hm.“

„Mám pokračovat dál v pátrání?“

„Ne,“ povzdychl si Harry. „Odložíme to zatím k ledu, dokud se nám nějak nepotvrdí, že je tenhle Stankić skutečně zajímavý. Zhasni, až budeš odcházet, uvidíme se zítra.“

„Počkej!“

„Já nikam nejdu.“

„Ještě něco. Výjezdová hlídka právě přijala telefonát od jednoho číšníka z Biscuitu. Pověděl jim, že si zašel dopoledne na záchod a natrefil tam na jednoho z hostů.“

„A co tam dělal?“

„K tomu se dostanu. Ten host totiž držel něco...“

„Já mám na mysli toho číšníka. Personál v hospodách má přece vždycky vlastní záchody.“

„Na to jsem se ho nezeptal,“ odpověděl Halvorsen netrpělivě. „Poslouchej mě. Tenhle host držel v ruce něco zeleného a kapajícího...“

„Tak to by si měl asi zajít k doktorovi.“

„Vtipné. Číšník přísahal na to, že to byla pistole obalená v mýdle. Víko zásobníku na mýdlo bylo sundané.“

„Biscuit,“ zopakoval Harry, zatímco zpracovával tu informaci. „To je přece na třídě Karla Johana.“

„Dvě stě metrů od místa činu. Vsadím se o basu piva, že to je naše pistole. Ehm... sorry, vsadím se o...“

„Mezi námi, dlužíš mi dvě kila. Sem s tím zbytkem.“

„Tady je ta třešnička. Požádal jsem ho o popis. Nedokázal toho chlapa popsat.“

„To je v tomhle případě pořád dokola.“

„Pověděl mi jen, že toho chlápka poznal podle kabátu. Neuvěřitelně hnusného kabátu z velbloudí srsti.“

„Yes!“ vykřikl Harry. „Chlapík se šálou na krku na fotce publika z náměstí Bratří Egerových večer před vraždou Roberta Karlsena.“

„Číšník se ostatně domnívá, že to je jen imitace velbloudí srsti. A zdálo se, že má o takových věcech ponětí.“

„Co tím myslíš?“

„Však víš. Způsob, jakým takový jako on mluví.“

„Jací ‚takový‘?“

„No tak! Teplouši. To je fuk. Ten chlap zkrátka utekl i s pistolí. To je všechno, co prozatím mám. Jdu do Biscuitu ukázat tomu číšníkovi fotky.“

„Fajn,“ řekl Harry.

„O čem uvažuješ?“

„Uvažuju?“

„Už tě tak trochu znám, Harry.“

„Hm. Uvažuju, proč ten číšník nezavolal výjezdovou hlídku hned dopoledne. Zeptej se ho na to, ano?“

„To jsem měl v úmyslu, Harry.“

„Samozřejmě. Omlouvám se.“

Harry zavěsil, ale za pět vteřin zabzučel telefon znovu.

„Něco jsi zapomněl?“ zeptal se.

„Cože?“

„Aha, to jsi ty, Beáto. Tak co?“

„Dobré zprávy. Právě jsem skončila v hotelu Scandia.“

„Našla jsi stopy DNA?“

„To ještě nevím, mám jen pár vlasů, které můžou klidně patřit pokojské nebo nějakému předchozímu hostovi. Ale před půl hodinou jsem dostala zprávu od kluků z balistiky. Kulka v krabici s mlékem doma u Jona Karlsena pochází ze stejné zbraně jako kulka, která zabila Roberta Karlsena na náměstí Bratří Egerových.“

„Hm. To znamená, že teorie o několika vrazích dostává trhliny.“

„Ano. A ještě něco. Recepční v hotelu Scandia si po tvém odchodu na něco vzpomněla. Na to, že tenhle Christo Stankić měl na sobě obzvlášť ošklivý kus oděvu. Měla dojem, že to bylo něco jako imitace...“

„Já si tipnu, ano? Kabát z velbloudí srsti?“

„Přesně to povídala.“

„A už to máme!“ zvolal Harry tak zvučně, až se jeho hlas odrazil od posprejované zdi Blitzu do liduprázdných ulic centra.

Harry zavěsil a zavolal Halvorsenovi.

„Ano, Harry?“

„Christo Stankić je náš muž. Předej popis kabátu z velbloudí srsti výjezdové hlídce a operační centrále a požádej je, aby dali echo všem vozům. A...“

Harry se usmál na starší dámu šourající se proti němu se škrabavým zvukem sněhových řetězů připevněných na kozačkách.

„... nech dál sledovat telefonní síť, abychom věděli, jestli bude někdo volat z Osla do hotelu International v Záhřebu. A abychom případně zjistili, z jakého čísla dotyčný volá. Promluv si v Telenoru s Klausem Torkildsenem z Provozního centra regionu Oslo.“

„To je odposlouchávání. Na to potřebujeme soudní příkaz a to může trvat celé dny.“

„To není odposlouchávání, chceme jenom adresu volaného.“

„Obávám se, že Telenor v tom nebude vidět rozdíl.“

„Prostě Torkildsenovi řekni, žeš mluvil se mnou. Jasně?“

„Smím se zeptat, proč by měl být ochotný riskovat kvůli tobě místo?“

„To je stará historie. Před pár lety jsem ho uchránil před nakládačkou v cele předběžného zadržení. Tom Waaler a jeho kámoši... Však víš, jak to chodí, když se do cely dostanou exhibicionisti a podobní týpci.“

„Takže exhibicionista?“

„Přinejmenším někdejší. Takový, co rád poskytne službu výměnou za mlčenlivost.“

„Chápu.“

Harry zavěsil. Rozjeli to a on už necítil severní vítr ani bombardování sněhových vloček. Občas ho práce dokázala naplnit skrz naskrz štěstím. Otočil se a vracel se k policejnímu ředitelství.

Na jednolůžkovém pokoji v Ulleválské nemocnici ucítil Jon, jak mu mobil vibruje o prostěradlo, a okamžitě ho popadl. „Ano?“

„To jsem já.“

„Á, ahoj,“ pronesl, ale nedokázal přitom skrýt zklamání.

„Zdá se, že jsi doufal, že to bude někdo jiný,“ pronesla Ragnhild přehnaně veselým tónem odhalujícím, že se cítí dotčená.

„Nemůžu moc mluvit,“ vysvětlil Jon a mrkl směrem ke dveřím.

„Chtěla jsem ti jenom říct, jak hrozné je to s tím Robertem. A že s tebou soucítím.“

„Díky.“

„Musí to bolet. Kde vlastně jsi? Snažila jsem se ti dovolat domů.“

Jon neodpověděl.

„Mads bude v práci dlouho, tak jestli chceš, můžu k tobě zaskočit.“

„Ne, díky, Ragnhild, já to zvládnu.“

„Myslela jsem na tebe. Je taková tma a zima. Mám strach.“

„Nikdy nemáš strach, Ragnhild.“

„Někdy ano.“ Hlas měla předstíraně rozmrzelý. „Tady je tolik místností a žádní lidé.“

„Tak se přestěhuj do menšího domu. Musím končit, nesmíme tu používat mobily.“

„Počkej! Kde jsi, Jone?“

„Mám menší otřes mozku. Ležím v nemocnici.“

„V jaké nemocnici? Na jakém oddělení?“

Jon se zarazil. „Většina lidí by se nejdřív zeptala, jak se mi to stalo.“

„Víš, že nesnáším, když nevím, kde jsi.“

Jon si představil Ragnhild krácející druhý den v návštěvních hodinách dovnitř s velkou kyticí růží. A Thein tázavý pohled upřený nejprve na ni a pak na něj.

„Slyším, že jde sestra,“ šeptl. „Musím končit.“

Stiskl tlačítko Vypnout a zíral do stropu, dokud telefon nezahrál znělku na rozloučenou a displej nezhasl. Má pravdu. *Je* tma. Jenže strach má *on*.

Ragnhild Gilstrupová stála u okna se zavřenýma očima. Pohlédla na hodinky. Mads prohlásil, že má práci s přípravou porady vedení a že přijde pozdě. Poslední dobou začal říkat tohle. Dřív jí vždycky oznámil čas a pak přišel přesně nebo i trochu dřív. Ne že by si přála, aby chodil domů dřív, ale je to trochu zvláštní. Trochu zvláštní, nic víc. Stejně jako je zvláštní, že s posledním vyúčtováním přišel také výpis všech telefonních hovorů na pevné lince. Sama si přitom žádnou takovou specifikaci neobjednala. Jenže

tu byla, pět áčtyřek s příliš mnoha informacemi. Měla by přestat Jonovi volat, jenže to nedokáže. Kvůli tomu jeho pohledu. Pohledu, jaký měl Johannes. Nebyl to milý, chytrý ani mírný pohled nebo něco takového. Ale byl to pohled, který dokázal přečíst, na co pomyslí, ještě než si to stihla pomyslet. Který ji viděl takovou, jaká je. A přesto ji měl rád.

Opět otevřela oči a zírala na pozemek za oknem, pozemek o velikosti šest tisíc metrů čtverečních. Výhled jí připomněl internátní školu ve Švýcarsku. Sníh zářil do velké ložnice a na stropě a stěnách vytvářel modrobílé světlo.

To ona trvala na tom, že si dům postaví tady, vysoko nad městem, ano, prakticky v lese. Tvrdila, že díky tomu se možná bude cítit méně uvězněná a nesvobodná. A její muž, Mads Gilstrup, který se domníval, že má na mysli městskou nesvobodu, se ochotně pustil do stavby, na niž věnoval část svých peněz. Ta nádhera přišla na dvacet milionů. Poté, co se sem přestěhovali, to Ragnhild připadalo, jako by se z cely dostala na vězeňský dvůr. Slunce, vzduch a místo. Ale nadále zavřená. Stejně jako v internátní škole.

Občas – jako třeba dnes večer – uvažovala, jak se ocitla právě tady. Jestliže si shrnula vnější okolnosti, došlo k tomu takto: Mads Gilstrup byl dědic jednoho z největších majetků v Oslu. Seznámila se s ním během studií nedaleko Chicaga, v Illinois, ve Spojených státech amerických, kde oba studovali ekonomii na průměrných univerzitách, které však zaručovaly mnohem víc prestiže než studium na kvalitních vzdělávacích institucích v Norsku, a navíc to byla větší zábava. Oba pocházeli z bohatých rodin, ale jeho rodina byla bohatší. A zatímco jeho rodinu tvořilo pět generací úctyhodných a pracovitých rejdařů, pocházela její rodina z obyčejného selského rodu a její peníze byly ještě pořád cítit tiskařskou černí a rybářskou farmou. Žili na křižovatce mezi zemědělskými dotacemi a ukřivděnou pýchou, dokud její otec a strýc neprodali své traktory a nevsadili na menší rybářství ve fjordu na jednom větrném kopci ve Vest-Agderu. Načasování bylo perfektní, konkurence minimální, ceny za kilogram závratné a během čtyř tučných let se z nich stali milionáři. Dům na kopci byl stržen a na jeho místě byl vystavěn šlehačkový dům větší než stodola, který měl osm arkýřových oken a dvojgaráž.

Ragnhild právě oslavila šestnáctiny, když ji matka poslala z jednoho kopce na jiný: do soukromé dívčí školy Arona Schüsterera, ležící v nadmořské výšce devět set metrů v jednom malém švýcarském městečku se šesti kostely, s nádražím a pivnicí. Bylo jí vysvětleno, že to je proto, aby se naučila francouzsky, německy a dějinám umění, oborům, které by se mohly hodit

vzhledem k tomu, že cena za kilogram chovných ryb dosahovala neustále nových rekordů.

Ovšem skutečným důvodem, proč byla vykázána ze země, byl samozřejmě její milý, Johannes. Johannes s teplýma rukama, Johannes s měkkým hlasem a pohledem, který dokázal odhalit, na co pomyslí, ještě než si to pomyslela. Drsný sedlák Johannes, který nikam nemířil. S Johannesem se všechno změnilo. S Johannesem se ona sama změnila.

V soukromé škole Arona Schüsteru se zbavila nočních můr, pocitu viny a rybího oděru a naučila se všechno to, co mladé dívky potřebují, aby si dokázaly najít manžela ze stejné nebo z vyšší vrstvy. A díky zděděnému pudu sebezáchovy, jenž jí umožnil přežívat na kopci v Norsku, pomalu, ale jistě pohřbila tu Ragnhild, kterou měl Johannes tak dobře přečtenou, a stala se Ragnhild, která někam směřuje, která si jde za svým a nenechá se nikým zastavit, rozhodně ne nafoukanými francouzskými dívkami z vyšší třídy nebo rozmazlenými dánskými slečinkami šeptajícími si v rohu, že i kdyby se takové jako Ragnhild snažily sebevíc, vždycky zůstanou provinční a vulgární.

Její malou pomstou bylo to, že svedla Herr Brehmeho, mladého učitele němčiny, do něhož byly všechny zamilované. Učitelé bydleli v budově stojící naproti studentskému domovu a ona prostě přešla vydlážděné prostranství a zaklepala na dveře jeho malého pokojíku. Navštívila ho čtyřikrát. A po čtyři noci se vracela přes ono prostranství a její podpatky klapaly o dláždění, až se to rozléhalo mezi zdmi budov na obou stranách.

Začaly se šířit drby a ona se je téměř nebo vůbec nesnažila zarazit. Jakmile se jim donesla novinka, že Herr Brehme podal výpověď a ve spěchu odcestoval na jiné učitelské místo v Curychu, usmívala se Ragnhild triumfálně na všechny truchlící dívčí obličejí ve třídě.

Po absolvování posledního ročníku ve Švýcarsku odjela zpět do Norska. Konečně doma, myslela si. Jenže tam byl opět ten Johannesův pohled. Ve stříbře fjordu, ve stínech sytě zeleného lesa, za černě se lesknoucími okny modlitebny nebo v autech svištících kolem a zanechávajících za sebou obláček prachu, který praskal mezi zuby a chutnal hořce. A když dostala z Chicaga studijní nabídku v oboru *business administration*, tři roky bakalářského, pět let magisterského studia, zašla za otcem a požádala ho, aby okamžitě uhradil požadované školné.

Odjezd představoval ulehčení. Ulehčení, že může být opět onou novou Ragnhild. Těšila se, že zapomene, ale na to potřebovala projekt, cíl. A v Chicagu ten cíl našla. Madse Gilstrupa.

Myslela si, že to bude snadné, přece jen už měla jak teoretický, tak praktický základ pro svádění chlapců z vyšších ročníků. A byla pěkná. To říkával Johannes a ostatní to opakovali. Především ty její oči. Dostala do vínků matčiny světle modré duhovky v neobvykle čistém, bílém bělmu, o nichž je vědecky dokázáno, že přitahují opačné pohlaví, protože jsou dokladem solidního zdraví a čerstvého genetického materiálu. Z tohoto důvodu bylo Ragnhild zřídka možné zahlédnout ve slunečních brýlích. Nosila je pouze v těch případech, kdy měla v úmyslu zaujmout tím, že je v obzvláště vhodné chvíli sundá.

Kdosi prohlásil, že se podobá Nicole Kidmanové. Bylo jí jasné, co tím dotyčný míní. Pěkná upjatým, přísným způsobem. Možná to byl ten důvod. Ta přísnost. Protože když se snažila navázat kontakt s Madsem Gilstrupem na chodbách nebo v kantýně kampusu, choval se jako vyděšený divoký kůň, uhýbal pohledem, pohazoval nervózně ofinou a ustupoval do bezpečné zóny.

Nakonec vsadila všechno na jedinou kartu.

Večer před jedním z mnoha každoročních a, jak se tvrdilo, tradičních pitomých večírků, dala Ragnhild své spolubydlící peníze na nové boty a na hotelový pokoj ve městě a strávila tři hodiny před zrcadlem. Pro jednu přišla na večírek včas. Nejen proto, že věděla, že Mads Gilstrup chodí na všechny večírky brzo, ale i proto, aby předešla případné konkurentky.

Koktal, zajíkal se a sotva se jí odvážil pohlédnout do očí, navzdory světle modrým duhovkám a čistému bělmu. A ještě méně do dráždivého výstrihu. V rozporu se svým dřívějším názorem tehdy zjistila, že sebedůvěra není vždy stálým průvodcem peněz. Později došla k závěru, že vinu za Madsovu nízkou sebedůvěru nese jeho oslňující, náročný otec nenávidící slabost, který nedokázal pochopit, proč nemohl být obdařen synem lépe odpovídajícím jeho vlastnímu obrazu.

Ona se však nevzdala a houpala se před Madsem Gilstrupem jako návnada a vůbec se mu tak zřetelně nabízela, že si všimla, jak ostatní dívky dávají hlavy dohromady. Ty dívky, které nazývala přítelkyněmi a ony ji, protože když na to přišlo, byly přece jen ochotné vytvořit smečku. Pak – po šesti amerických nízkoalkoholických pivech a vzrůstajícím podezření, že je Mads Gilstrup homosexuál – se divoký kůň odvážil vyjít na otevřenou pastvinu a o další dvě nízkoalkoholická piva později večírek společně opustili.

Dovolila mu, aby na ni naskočil, ovšem v posteli své spolubydlící. Přece jen to byly drahé boty. A když ho Ragnhild o tři minuty později osušovala

doma háčkovaným přehozem z postele své spolubydlící, věděla, že mu nasadila ohlávku. Uzda a sedlo přijdou postupně.

Po skončení studií odcestovali domů jako zasnoubený pár. Mads Gilstrup proto, aby spravoval svůj podíl rodinného majetku s vědomím toho, že ani na vteřinu nebude muset absolvovat ten ubíjející věčný pracovní kolotoč jako normální smrtelníci. Jeho práce spočívala ve vyhledávání správných poradců.

Ragnhild se ucházela o místo u jednoho správce fondů (a také ho dostala), který nikdy neslyšel o té průměrné univerzitě, avšak o Chicagu ano, a kterému se líbilo to, co se doslechl. I to, co viděl. Nebyl sice oslnivý, zato byl náročný a v tomto ohledu našel v Ragnhild spřízněnou duši. Proto jí byla po relativně krátké době přidělena po intelektuální stránce poněkud náročnější práce akciové analytičky a byla umístěna za monitor a telefon k jednomu ze stolů v „kuchyni“, jak nazývali makléřskou místnost. A právě tady se Ragnhild Gilstrupová našla. (Změnila si dívčí jméno na Gilstrupová už během doby, kdy byli zasnoubení, protože to bylo „praktičtější“.) Jako by nestačilo, že *radí* institucionálním a podle předpokladů profesionálním investorům makléřské firmy, aby koupili Opticom, mohla příst, flirtovat, prskat, manipulovat, lhát a plakat. Ragnhild Gilstrupová se dokázala plazit po několika mužských nohou – v případě nouze i ženských – způsobem, jenž přiměl kolovat akcie mnohem efektivněji než jakákoli analýza, kterou kdy připravila. Ovšem její největší předností bylo to, že měla neobyčejné pochopení pro nejdůležitějšího hybatele akciového trhu: hrabivost.

Jednoho dne byla náhle těhotná. A ke svému zděšení zjistila, že uvažuje o potratu. Do té doby si upřímně myslela, že si přeje mít dítě, přinejmenším jedno. O osm měsíců později porodila Amálii. To ji naplnilo takovým štěstím, které okamžitě zapudilo vzpomínku na to, že uvažovala o potratu. Dva týdny nato byla Amálie hospitalizována s vysokou horečkou. Ragnhild si všimla, že jsou lékaři znepokojeni, ale nedokázali jí povědět, co malé chybí. Jedné noci Ragnhild zvažovala, že se bude modlit k Bohu, ale pak to zavrhl. Následujícího dne, v jedenáct večer, zemřela malá Amálie na zápal plic. Ragnhild se zamkla v pokoji a čtyři dny bez ustání plakala.

„Cystická fibróza,“ sdělil jí lékař na jednolůžkovém pokoji. „Je podmíněna geneticky, což znamená, že vy nebo váš muž jste přenašečem této choroby. Víte o někom ve své nebo v jeho rodině, kdo by ji měl? Může se to například projevovat tím, že dotyčný mívá časté astmatické záchvaty a podobně.“

„Ne,“ odpověděla Ragnhild temně. „A předpokládám, že znáte svou povinnost mlčenlivosti.“

Smutek byl překonán s profesionální pomocí. Za několik měsíců už opět dokázala mluvit s jinými lidmi. Jakmile nastalo léto, odjela s manželem na chatu Gilstrupových na švédském západním pobřeží a snažili se zplodit další dítě. Avšak jednoho večera našel Mads Gilstrup svou ženu plačící před zrcadlem v ložnici. Prohlásila, že to je trest za to, že chtěla jít na potrat. Utěšoval ji, ale když jeho něžné laskání začalo být troufalejší, odstrčila ho a prohlásila, že to bylo na delší dobu naposledy. Mads se domníval, že má na mysli rození dětí, a okamžitě souhlasil. Proto byl nejen zklamaný, nýbrž i zoufalý, když mu dala na srozuměnou, že si chce dát oddych od samotného aktu plození. Mads Gilstrup přišel páření na chuť a zvláště hrdý byl na to, že jí dokáže dát to, co považoval za drobné, ale zřetelné orgasmy. Přesto akceptoval její vysvětlení, že jde o důsledek smutku a hormonálních změn po porodu. Ragnhild se domnívala, že mu dost dobře nemůže povědět, že poslední dva roky to byla z její strany čistá povinnost a že nepatrný zbyteček touhy, kterou pro něj ze sebe dokázala vydolovat, se vypařil na porodním sále, kdy hleděla do jeho hloupého, udiveného a vyděšeného obličeje. A když se rozplakal štěstím a upustil nůžky ve chvíli, kdy měl přestříhnout vítěznou pásku všech rodičích otců, měla chuť ho prostě uhodit. A domnívala se, že mu nemůže povědět ani to, že ona a její nijak oslnivý šéf si vzájemně vykrývají své nároky v oblasti sexu.

Ragnhild byla jedinou makléřkou v Oslu, které bylo nabídnuto plnohodnotné partnerství ve chvíli, kdy odešla na mateřskou dovolenou. K údivu všech však místo toho dala výpověď. Dostala nabídku na jinou práci. Spravovat rodinný majetek Madse Gilstrupu.

Vysvětlila svému šéfovi na rozlučkovém večírku, že je podle jejího názoru na čase, aby makléři podlézali jí, a ne obráceně. Neprozradila ani slovo o skutečné příčině, totiž že Mads Gilstrup bohužel nedokázal dostat svému jedinému úkolu najít si dobré poradce. A že rodinný majetek se začal smrskávat v natolik hrozivém tempu, až její tchán, Albert Gilstrup, a ona sama nakonec rukou společnou zasáhli. Tehdy se Ragnhild viděla se svým šéfem naposledy. O několik měsíců později se doslechla, že je po vytrvalých astmatických záchvatech na dlouhodobé nemocenské.

Ragnhild neměla ráda Madsův okruh známých a přátel, a jak pochopila, neměl je rád ani Mads. Ale chodili na večírky, na něž byli pozváni, protože alternativa, tedy skončit mimo prostředí lidí, kteří něco znamenají nebo něco

vlastní, byla ještě horší. Jedna věc byli nabubřelí, samolibí muži, kteří se upřímně domnívali, že jejich peníze jim dávají důvod být takoví. Horší však byly jejich manželky neboli „ženušky“, jak je pro sebe nazývala Ragnhild. Tlachající ženy v domácnosti chodící po nákupech a zuřivě pěstující zdravý životní styl, s prsy vypadajícími naprosto pravě a s opálením, které si pořídily během nedávného dvoutýdenního pobytu s dětmi v Saint Tropez, kde si mohly „oddechnout“ od chův a lomozících řemeslníků, kteří ty bazény a nové kuchyně snad nikdy nedodělají. S upřímnou starostlivostí hovořily o tom, jak špatně se poslední rok v Evropě nakupuje, ale jinak jejich rozhled nesahal dál než od Slemdu do Bogstadu, maximálně v létě na Kragerø. Oblečení, lifting obličeje a tréninkové stroje byly hlavním námětem jejich hovorů, protože to byly nástroje nutné k tomu, aby si udržely bohaté nabubřelé muže, kteří představovali tady na zemi jejich jediné skutečné poslání.

Ragnhild občas tyhle její úvahy samotnou překvapovaly. Liší se od nich skutečně natolik? Možná je rozdíl v tom, že ona má práci. Snad právě proto nemůže vystát jejich sebevědomé výrazy při dopoledních dýcháncích v restauracích na Vinderen, kde si stěžují na zneužívání sociálních dávek a vyhýbání se povinnostem v téhle „společnosti“, jak ji lehce pohrdavě nazývaly. Nebo je v tom něco jiného? Protože něco se stalo. Revoluce. Začala se zajímat o jiné lidi než jen sama o sebe. Takový pocit neměla od Amálie. A od Johanne.

Celé to začalo plánem. Hodnota majetku kvůli Madsovým nešťastným investicím nadále klesala a bylo třeba podniknout drastické kroky. Nestačilo jen převést prostředky na aktiva s nižším rizikem, vzrůstal také dluh, který bylo nutné umořit. Stručně řečeno potřebovali provést finanční převrat. S tou myšlenkou přišel tchán. A skutečně to zaváňelo převratem nebo spíše loupežným přepadením. A to ne přepadením dobře strážené banky, nýbrž obyčejným přepadením stařenky. Onou stařenkou měla být Armáda spásy. Ragnhild si prošla majetkové portfolio Armády, které se dalo označit za skutečně impozantní. Jejich nemovitosti sice byly jen průměrně udržované, ale jejich potenciál a poloha byly skvělé. Především se to týkalo bytových domů v centru Osla, zvláště pak těch na Majorstue. Účetnictví Armády spásy jí ukázalo dvě věci: Armáda potřebuje peníze. A nemovitosti mají silně podhodnocený rozpočet. Pravděpodobně lidem z Armády není jasné, jaké hodnoty vlastní, protože silně pochybovala o tom, že ti, kdo v Armádě rozhodují, jsou ti nejlepší z nejlepších. Navíc je pravděpodobně teď ideální

doba pro nákup vzhledem k tomu, že trh s nemovitostmi jde dolů a současně kurzy akcií a jiné podstatné indikátory začínají mířit opět vzhůru.

Po jediném telefonátu měla smluvenou schůzku.

Dojela před ústředí Armády spásy. Byl krásný jarní den.

Přijal ji komisař David Eckhoff a ona během tří vteřin prohlédla jeho žoviálnost. Za ní spatřila dominantního vůdce smečky toho typu, s nímž uměla tak dobře jednat, a pomyslela si, že tohle by mohlo dopadnout dobře. Pozval ji do zasedací místnosti, kde ji čekali vafle, podivuhodně nechutná káva a jeden starší a dva mladší spolupracovníci. Starší muž byl ředitel správy majetku, podplukovník, který měl jít brzy do důchodu. Jedním z těch mladších byl Richard Nilsen, bázlivý mladík, jenž na první pohled vykazoval značnou podobnost s Madsem Gilstrupem. Jenže to nebylo nic proti šokujícímu déjà vu, když se seznamovala s druhým mladíkem, který s opatrným úsměvem uchopil její ruku a představil se jako Jon Karlsen. Nešokovala ji jeho vysoká nahrbená postava, upřímný chlapecký obličej ani vřelý hlas, nýbrž pohled. Díval se na ni zpříma. Díval se do ní. Díval se tak jako tehdy on. Měl Johannesův pohled.

Po celou první část schůzky, kdy ředitel správy majetku objasňoval obrat norské Armády spásy dosahující téměř miliardy korun, z čehož významný podíl představovaly příjmy z pronájmů dvou set třiceti nemovitostí, které Armáda vlastní po celé zemi, seděla jako v transu a snažila se na onoho mladíka nezápat. Na jeho vlasy, na ruce spočívající klidně na desce stolu. Na jeho ramena ne zcela vyplňující černou uniformu, onu uniformu, kterou si Ragnhild od dospívání spojovala se starými pány a dámami zpívajícími v tříakordových písních druhý hlas a usmívajícími se, ačkoli nevěřili na život před smrtí. Nejspíš si říkala – aniž si to skutečně myslela –, že Armáda spásy je pro takové, kteří se nikam jinam nedostanou, pro prostáčky, pro ty, kteří nejsou tak vtipní a tak chytrí a s nimiž si ostatní nechtějí hrát, ale kterým došlo, že Armáda představuje společenství, kde dokonce i oni sami něco dokážou – totiž zpívat druhý hlas.

Ředitel správy majetku skončil. Ragnhild mu poděkovala, otevřela složku, kterou si přinesla, a přistrčila komisaři přes stůl jediný list papíru.

„Tohle je naše nabídka,“ vysvětlila. „Z ní vyplývá, o jaké nemovitosti máme zájem.“

„Děkuji,“ odpověděl komisař a pohlédl na list.

Ragnhild se pokoušela vyčíst něco z jeho obličeje. Uvědomila si však, že je to zbytečné. Brýlí na čtení ležících na stole se totiž ani nedotkl.

„Naši odborníci to propočítají a přednesou svůj návrh,“ dodal komisař, usmál se a posunul list dál. Jonu Karlsenovi. Ragnhild zahlédla záškrub v obličejí Richarda Nilsena.

Přistrčila Jonu Karlsenovi přes stůl vizitku.

„Pokud by něco nebylo jasné, stačí zavolat,“ prohlásila a cítila na sobě jeho pohled jako fyzický dotek.

„Děkujeme za návštěvu, paní Gilstrupová,“ ukončil schůzku komisař Eckhoff a sepjal ruce. „Slibujeme, že vám odpovíme během... Jone?“

„Krátké doby.“

Komisař se žoviálně usmál. „Krátké doby.“

Všichni čtyři ji doprovodili k výtahu. Při čekání nikdo z nich nepromluvil. Až když se otevřely výtahové dveře, naklonila se zpola k Jonu Karlsenovi a prohodila tiše: „Volejte mi na mobil. Kdykoli.“

Pokusila se zachytit jeho pohled, aby to ucítila ještě jednou, ale nestihla to. Cestou dolů, sama ve výtahu, cítila, jak jí krev pulzuje tvrdými, bolestivými údery, a neovladatelně se roztrásla.

Uplynuly tři dny, než zavolal a odmítl. Vyhodnotili prý nabídku a došli k závěru, že prodávat nechťejí. Ragnhild zuřivě obhajovala cenu, poukazovala na jednostrannou expozici ze strany Armády spásy vůči trhu s nemovitostmi, na to, že nemovitosti nejsou provozovány profesionálně, na to, že nízké odpisy v účetnictví zakrývají fakt, že nemovitosti jsou přímo ztrátovými objekty s nízkými příjmy z nájmu, a na to, že Armáda spása by měla diverzifikovat své investice. Jon Karlsen ji bez přerušování vyslechl.

„Děkuji,“ odpověděl poté, co skončila. „Za to, že jste se v té záležitosti tak důkladně angažovala, paní Gilstrupová. A jako ekonom souhlasím s tím, co říkáte. Jenže...“

„Jenže co? Účetnictví mluví jednoznačně...“ Slyšela, jak její vlastní vzrušený dech v telefonu syčí.

„Jenže je tu lidský aspekt.“

„Lidský?“

„Nájemníci. Lidé. Staří lidé, kteří tam bydlí celý svůj život, vojáci Armády spásy na penzi, uprchlíci, lidé, kteří potřebují bezpečí. Ti představují lidský aspekt. Vy byste je vyhodili, abyste mohli ty byty renovovat a se ziskem pronajmout nebo prodat. Účetnictví mluví – jak jste sama řekla – jednoznačně. To je váš všezastřešující ekonomický aspekt a já ho akceptuji. Akceptujete vy můj?“

Přestala dýchat.

„Já...“ začala.

„Rád vás tam vezmu, abyste se s některými těmi lidmi seznámila,“ pokračoval. „Pak to možná pochopíte lépe.“

Zavrtěla do telefonu hlavou.

„Ráda bych si vyjasnila několik možných nedorozumění týkajících se našich záměrů,“ vzchopila se. „Měl byste čas ve čtvrtek večer?“

„Ne. Ale...“

„Navrhuji schůzku ve Feinschmeckeru v osm.“

„Co je Feinschmecker?“

Musela se usmát. „Jedna restaurace ve čtvrti Frogner. Řeknu vám to takhle: taxikář bude vědět, kde to je.“

„Jestli je to na Frogneru, přijedu tam na kole.“

„Fajn. Tak na viděnou.“

Svolala Madse a tchána ke schůzce a přednesla jim, k čemu zatím dospěla.

„Zdá se, že klíčem je ten jejich poradce,“ prohlásil tchán Albert Gilstrup. „Jestliže ho dokážeme dostat na naši stranu, jsou ty nemovitosti naše.“

„Já vám ale říkám, že je mu úplně jedno, jakou cenu zaplatíme.“

„Ale no tak,“ ušklíbl se tchán.

„Věřte mi!“

„Nezáleží mu na tom, kolik zaplatíme Armádě spásy, to opravdu ne. Tam ať si klidně mává tou svojí morální vlajkou. Musíme apelovat na jeho osobní hrabivost.“

Ragnhild zavrtěla hlavou: „U něj to nepůjde, není... není to člověk, který by na něco takového přistoupil.“

„Všichni mají svou cenu,“ usmál se Albert Gilstrup posmutněle a kýval jí před obličejem ukazováčkem tam a zpátky jako metronom. „Armáda spásy vyrostla z pietismu a pietismus představoval přiblížení praktického člověka k náboženství. Právě proto se stal tady na chudém severu šlágre: nejdřív chléb, pak modlitba. Navrhuju dva miliony.“

„Dva miliony?“ polkl Mads Gilstrup. „Za to, že... doporučí prodej?“

„Jen když k prodeji skutečně dojde, samozřejmě. *No cure, no pay.*“

„Přesto je to šílená suma,“ protestoval syn.

Tchán odpověděl, aniž na něj pohlédl: „Jediné šílené je tady to, že někdo dokázal zdecimovat rodinný majetek v době, kdy všechno ostatní jde nahoru.“

Mads Gilstrup otevřel dvakrát ústa jako akvarijní rybička, ale nic z nich nevyšlo.

„Ten jejich poradce jistě nebude mít chuť dál vyjednávat o ceně, jestliže mu bude naše nabídka připadat příliš nízká,“ pokračoval tchán. „Musíme ho srazit na kolena na první pokus. Dva miliony. Co ty na to, Ragnhild?“

Ragnhild pomalu přikývla a upřela pohled na cosi za oknem, protože se nedokázala dívat na svého manžela, který se krčil se skloněnou hlavou ve stínu vedle stolní lampy.

Když dorazila, seděl už Jon Karlsen u stolu. Vypadal menší, než si ho pamatovala, ale možná za to mohla skutečnost, že uniformu vyměnil za pytlovitý oblek, o němž předpokládala, že ho koupil ve Fretexu. Navíc, že se zdálo, že se v té módní restauraci cítí ztracený. Když vstal, aby se s ní přivítal, převrhl vázu. Květiny zachránili společnou rukou a zasmáli se tomu. Pak mluvili o všem možném. Zeptal se jí, zda má děti – jen zavrtěla hlavou.

Má on děti? Ne. Aha, ale možná má...? Ne, ani to ne.

Hovor se pomalu stočil na nemovitosti Armády spásy, avšak Ragnhild se přistihla, že argumentuje bez obvyklé jiskry. On se zdvořile usmíval a usrkával víno. Ona zvýšila nabídku o deset procent. Zavrtěl hlavou, nadále s úsměvem, a pochválil jí náhrdelník, o kterém věděla, že jí jde dobře k pleti.

„Dárek od matky,“ zalhala bez námahy. A pomyslela si, že vlastně pozoruje její oči. Oči se světle modrými duhovkami a s čistým bělmem.

Nabídku na osobní odměnu ve výši dvou milionů mu předložila mezi hlavním chodem a dezertem. Přestala se mu dívat do očí, protože zíral němě do sklenice s vínem, náhle v obličeji bílý.

Nakonec se tiše zeptal: „To je váš vlastní nápad?“

„Můj a tchánův.“ Všimla si, že se jí nedostává dechu.

„Alberta Gilstrupa?“

„Ano. Kromě nás dvou a mého manžela se o tom nikdy nikdo nedozví. Pokud by to vyšlo najevo, mohli bychom tím ztratit stejně... ehm, jako vy.“

„Řekl nebo udělal jsem snad něco?“

„Co prosím?“

„Co vás a vašeho tchána přimělo si myslet, že na tyhle kousky stříbra kývnu?“

Pozvedl k ní zrak a Ragnhild ucítila, jak jí obličej zalévá červeně. Nevzpomínala si, že by se od druhého stupně základní školy někdy červenala.

„Že bychom vynechali dezert?“ Zvedl z klína ubrousek a položil ho na stůl vedle odkládacího talířku.

„Jones, důkladně si to rozmyslete, než odpovíte,“ vykoktala. „Kvůli sobě. Tohle by vám mohlo dát šanci realizovat některé sny.“

Ta slova jí samotné zněla v uších falešně a hnusně. Jon naznačil číšníkovi, že si přejí platit.

„A jaké sny to jsou? Sen stát se zkorumpovaným služebníkem, ubohým dezertérem? Vozit se v pěkném autě, zatímco všechno, čím se snažím jako člověk být, bude ležet v troskách?“

Vztekem se mu roztrásl hlas. „Takovéhle sny máte, paní Gilstrupová?“

Nedokázala odpovědět.

„Jsem nepochybně slepý,“ dodal. „Protože víte co? Když jsem se s vámi setkal, domníval jsem se, že ve vás vidím... úplně jiného člověka.“

„Viděl jste do mě,“ zašeptala a cítila, jak ji přepadá třas, stejný, jaký pocítila ve výtahu.

„Cože?“

Zopakovala to zřetelněji. „Prohlédl jste mě. A já jsem vás teď ranila. Je mi to moc líto.“

V tichu, které následovalo, jí připadalo, že střídavě klesá vrstvami studené a horké vody.

„Zapomeňme na to,“ pronesla, když přišel číšník a vzal si kartu, kterou držela v jedné ruce. „Není to důležité. Pro nikoho z nás. Šel byste se mnou do Frognerského parku?“

„Já...“

„Moc vás prosím.“

Udiveně se na ni podíval.

Což bylo zvláštní.

Překvapení se v jeho pohledu zračilo totiž už předtím – a teď se zdvojnásobilo.

Ragnhild Gilstrupová zírala ze svého okna na Holmenkollenu na tmavý obdélník dole v dálce. Frognerský park. Právě tam to šílenství začalo.

Minula půlnoc, autobus s polévkou stál zaparkovaný v garáži a Martina se cítila nejen báječně vyčerpaná, ale také pozhnaná. Stála na chodníku před Domovem v úzké, ztemnělé Heimdalské ulici a čekala na Richarda, který šel pro auto. Vtom za sebou zaslechla zapraskat sních.

„Dobrý večer.“

Otočila se a ucítila, jak se jí srdce úplně zastavilo, když zahlédla siluetu vysoké postavy tyčící se proti osamělé pouliční lampě.

„Nepoznáváte mě?“

Srdce jí jednou udeřilo. Dvakrát. Pak třikrát a čtyřikrát. Poznala ten hlas.

„Co tu děláte?“ zeptala se a doufala, že její výraz neprozrazuje, jak moc se polekala.

„Dozvěděl jsem se, že dnes večer pracujete v autobuse a že ho kolem půlnoci vždycky parkujete tady. V případě nastal vývoj, jak se říká. Maličko jsem přemýšlel.“ Postoupil vpřed, aby mu světlo dopadalo na tvář. Byla tvrdší, starší, než jak si ji pamatovala. Zvláštní, kolik toho člověk zapomene za jediný den. „A mám pár otázek.“

„Které nepočkají?“ zeptala se, usmála se a všimla si, že pod jejím úsměvem policistův obličej změkl.

„Čekáte na někoho?“

„Ano, Richard mě má odvézt domů.“

Pohlédla na batoh, který měl policista přes rameno. Na boku měl nápis „JETTE“, ale vypadal, že je příliš starý a ošuntělý na to, aby to mohla být módní retrovarianta.

„Měl byste si koupit nové stélky do těch tenisek, co máte uvnitř,“ ukázala na batoh.

S údivem na ni pohlédl.

„Člověk nemusí být Jean-Baptiste Grenouille, aby poznal ten odér,“ vysvětlila.

„Patrick Süskind,“ odvětil. „*Parfém*.“

„Policista, který čte,“ podivila se.

„Vojačka Armády spásy, která si čte o vraždách,“ kontroval. „Což nás přivádí zpátky k mé záležitosti, obávám se.“

Předjel před ně Saab 900 a zastavil. Okénko neslyšně sjelo.

„Pojedeme, Martino?“

„Chvilíčku, Richarde.“ Otočila se k Harrymu. „Kam jedete?“

„Na Bislett. Ale raději bych...“

„Richarde, může se Harry svést s námi na Bislett? Ty tam přece taky bydlíš.“

Richard zíral do tmy a pak bezvýrazně odpověděl: „Samozřejmě.“

„Pojďte.“ Martina podala Harrymu ruku.

Věnoval jí užaslý pohled.

„Mám hladké podrážky,“ zašeptala a chytila se ho. Cítila, že má ruku teplou a suchou, automaticky ji sevřel, jako by se bál, že Martina okamžitě upadne.

Richard jel opatrně, pohledem neustále přesakoval ze zrcátka do zrcátka, jako by očekával útok ze zálohy.

„Tak co?“ ozvala se Martina z předního sedadla.

Harry si odkašlal. „Dneska se někdo pokusil zastřelit Jona Karlsena.“

„Cože?“ vykřikla Martina.

Harry se střetl s Richardovým pohledem v zrcátku.

„Vy už jste se to doslechl?“ zeptal se Harry.

„Ne,“ odpověděl Richard.

„Kdo...,“ začala Martina.

„Nevíme,“ odpověděl Harry.

„Ale... Robert i Jon. Souvisí to nějak s rodinou Karlsenových?“

„Domnívám se, že šli celou dobu jen po jednom z nich.“

„Co tím myslíte?“

„Vrah odložil návrat domů. Mám dojem, že zjistil, že zastřelil nesprávného muže. Zemřít neměl Robert.“

„Ne Ro...“

„Právě proto jsem si s vámi potřeboval promluvit. Myslím, že vy mi můžete dát odpověď na to, zda moje teorie sedí.“

„Jaká teorie?“

„Že Robert byl zastřelen proto, že bohužel vzal místo Jona službu na náměstí Bratří Egerových.“

Martina se na předním sedadle otočila a zděšeně na Harryho zírala.

„Vy máte na starosti rozpis služeb,“ pokračoval Harry. „Když jsem byl u vás poprvé, všiml jsem si, že rozpis visí na nástěnce v recepci. Kdokoli se mohl podívat, kdo má toho večera službu na náměstí Bratří Egerových. Že to je Jon Karlsen.“

„Jak...“

„Zašel jsem tam po návštěvě v nemocnici a prověřil to. Stojí tam Jonovo jméno. Jenže Robert a Jon si službu vyměnili až potom, co byl seznam vytištěn, že?“

Richard odbočil ze Stensberské ulice a zamířil na Bislett.

Martina se kousla do rtu. „Služby se vyměňují neustále, a pokud si je lidé prohodí mezi sebou, někdy se to ani nedozvím.“

Richard zahnul do Sofiiny ulice. Martině se rozšířily oči.

„Mimochodem, už si vzpomínám! Robert zavolal a oznámil mi, že si s Jonem vyměnili službu, takže se o to nemusím starat. Nejspíš proto jsem na to nemyslela. Ale... ale, to přece znamená, že...“

„Jon a Robert si byli hodně podobní,“ dodal Harry. „A v uniformě...“

„Byl večer a sněžilo...,“ pronesla Martina polohlasně, jakoby sama pro sebe.

„Chtěl bych vědět, jestli vám někdo volal a ptal se vás na rozpis služeb. Zvláště pak na ten večer.“

„Pokud si dobře vzpomínám, tak ne,“ odpověděla Martina.

„Mohla byste o tom ještě popřemýšlet? Zavolám vám zítra.“

„Ráda.“

Harry zachytil její pohled a ve světle pouliční lampy dopadajícím na ně si opět všiml odchylek v jejích zorničkách.

Richard prudce zastavil.

„Jak to víte?“ zeptal se Harry.

„Co vím?“ odvětila rychle Martina.

„Ptal jsem se řidiče,“ vysvětlil Harry. „Jak víte, že bydlím tady?“

„Říkal jste to,“ vysvětlil Richard. „Znám to tu. Jak už Martina zmínila, bydlím taky na Bislettu.“

Harry zůstal stát na chodníku a díval se za autem.

Ten chlapec je očividně zamilovaný. Nejdříve oklikou zajel sem, aby pak mohl být několik minut s Martinou sám. Aby si s ní mohl promluvit. Aby měl ticho a klid, které jsou zapotřebí, jestliže chce člověk někomu něco povědět, ukázat mu, kdo je, odhalit svoji duši, objevit sám sebe a všechno to, co patří k mládí a s čím se Harry už naštěstí vypořádal. Vše jen proto, aby se mu před odchodem dostalo přátelského slova, objetí a naděje na polibek. Žadonění o lásku, tak jak to dělají zamilovaní idioti. Bez ohledu na věk.

Harry krácel pomalu ke vchodovým dveřím, rukou automaticky šátral po klíčích v kapse kalhot a myšlenky mu zabíhaly k něčemu, co zatím pokaždé odsunul pryč, jakmile se k tomu přiblížil. Pohled mu navíc uhýbal k něčemu, co sotva slyšel. Byl to takřka neslyšitelný zvuk, jenže takhle pozdě panovalo v Sofiině ulici ticho. Harry zíral do šedých závějí, které tu dneska vyhrnul sněhový pluh. Znělo to jako nějaké kapání. Tání. To ale není možné, je osmnáct pod nulou.

Harry zastrčil klíč do zámku.

A uvědomil si, že tu nic netaje. Něco tu tiká.

Pomalu se otočil a zíral k nahrnutým závějím. Così se tam zalesklo. Sklo.

Harry se vrátil, sklonil se a zvedl hodinky. Sklíčko Møllerova dárku bylo hladké jako vodní hladina, bez jediného škrábnutí. A čas se shodoval na

vteřinu. O dvě minuty předcházel jeho vlastní hodinky. Cože to Møller povídal? To aby stihl všechno, o čem se už domníval, že mu to uteklo.

Kapitola 14.

Noc na pátek 18. prosince.

Tma.

Ve společenské místnosti Domova to v radiátoru cvakalo, jako by na něj někdo házel kamínky. Teplý vzduch se třepotal nad hnědými vypálenými skvrnami na tapetách se vzhledem rezného plátna, vydechujících nikotin, lepidlo a mastný pach lidí, kteří tu bydleli předtím a dávno zmizeli. Čalounění pohovky ho přes kalhoty kousalo.

Navzdory suchému praskavému teplu z radiátoru se při sledování zpravodajské relace v televizi, upevněné na držáku nahoře na zdi společenské místnosti, třásl. Poznal fotografie z náměstí, ale nerozuměl tomu, co tam říkali. Ve druhém rohu místnosti seděl v křesle stařec a kouřil tenkou ubalenou cigaretu. Když mu jí zbývalo už jen tolik, že ho začala pálit na černých špičkách prstů, rychle vytáhl z krabičky dvě sirky, mezi něž nedopalek sevřel, a vdechoval dál, dokud si nespálil rty. Na stolku v rohu stál odříznutý a ozdobený vršek smrčku a snažil se zářit.

Vzpomněl si na svatoštěpánskou večeri v Dalji.

Bylo to dva roky po skončení války, Srbové se stáhli z místa, které se kdysi jmenovalo Vukovar. Chorvatské úřady ho spolu s ostatními ubytovaly v záhřebském hotelu International. Vypytaval se lidí, zda nevědí, kam se poděla Giorgiho rodina, a jednoho dne potkal jiného uprchlíka, který věděl, že Giorgiho matka zemřela během obléhání a že otec s Giorgim se přestěhovali do Dalje, pohraničního městečka nedaleko Vukovaru. Na druhý svátek vánoční nasedl na vlak do Osijeku a odsud zamířil dál do Dalje. Zeptal se průvodčího a ten mu potvrdil, že vlak pokračuje do Borova, což je konečná stanice, a vrátí se do Dalje v půl sedmé. Když vystoupil v Dalji, byly dvě. Doptal se na adresu, kde stál nízký bytový dům, stejně šedý jako celé město. Vyšel na podestu, a než u dveří zazvonil, tiše se pomodlil, aby byli doma. Jakmile zaslechl uvnitř lehké kroky, ucítil, jak se mu rozbušilo srdce.

Otevřel Giorgi. Příliš se nezměnil. Byl bledší, ale měl tytéž světlé kudrny, modré oči a srdčitá ústa, díky nimž mu vždycky připomínal mladého boha. Jen úsměv z očí mu zmizel, jako světlo z prasklé žárovky.

„Nepoznáváš mě, Giorgi?“ zeptal se po chvíli. „Bydleli jsme ve stejném městě, chodili jsme spolu do školy.“

Giorgi svařtil čelo. „Vážně? Počkej. To je pravda. Ty musíš být Serg Dolac. Jasně, vždycky jsi hrozně rychle běhal... Ty ses ale změnil. To je prima vidět zase známého z Vukovaru. Všichni jsou jinak pryč.“

„Já ne.“

„Ne, ty ne, Sergi.“

Giorgi ho objal a svíral ho tak dlouho, až ucítil, jak se mu ve zmrzlém těle začíná rozlévat teplo. Pak ho Giorgi vtáhl do bytu.

Seděli ve spartánsky zařízeném obývacím pokoji a mluvili o všem, co se stalo, o všech lidech, které znali ve Vukovaru, a o tom, kam se poděli. Mezitím se začala snášet časná zimní tma. Když se Giorgiho zeptal, jestli se pamatuje na Tinta, toho psa, Giorgi se poněkud zmateně usmál.

Pak prohlásil, že otec brzy přijde domů, a zeptal se, jestli chce Serg zůstat na večeři.

Pohlédl na hodinky. Vlak přijede zpátky do stanice za tři hodiny.

Otec byl návštěvou z Vukovaru velice překvapen.

„To je Serg,“ představil ho Giorgi. „Serg Dolac.“

„Serg Dolac?“ zeptal se Giorgiho otec a zkoumavě se na něj zahleděl.

„No, zdáte se mi nějak povědomý. Hm. Znal jsem vašeho otce? Ne?“

Padla úplná tma, a když usedli ke stolu, podal jim Giorgiho otec velké bílé ubrousky. On sám si stáhl z krku červený šátek a ubrousek si uvázal místo něj. Otec pronesl krátkou modlitbu, udělal křížek a uklonil se jedinému obrázku v místnosti, zarámované fotografii nějaké ženy.

V okamžiku, kdy otec a Giorgi popadli příbor, sám sklonil hlavu a přednesl:

„Kdo to přichází z Edómu, kdo v rouchu rudém jde z Bosry? Kdo je ten v úboru velebném, hrdě kráčející ve své velké síle? – Já, který právem vyhlašuji, že na vítězství stačím.“

Giorgiho otec na něj užasle pohlédl. Pak mu podal mísu s velkými bledými kusy masa.

Večeře proběhla v tichosti. Vítr rozechvíval slabá okna, až se hlasitě třásla.

Po mase následoval dezert. Palačinka s marmeládou a čokoládovou polevou. Neměl palačinku od chvíle, kdy jako malý bydlel ve Vukovaru.

„Vezměte si ještě, milý Sergi,“ vyzval ho Giorgiho otec. „Jsou Vánoce.“

Pohlédl na hodinky. Vlak odjíždí za půl hodiny. Je čas. Odkošlal si, odložil ubrousek a vstal. „Giorgi a já jsme mluvili o všech lidech, které si pamatujeme z Vukovaru. Jen o jednom jsme ještě nemluvili.“

„Ano?“ podivil se otec a usmál se. „O kom, Sergi?“ pokračoval a pootočil přitom hlavu, aby na něj viděl jedním okem. Jako by se snažil odhalit něco, co nedokáže postihnout.

„Jmenoval se Bobo.“

Spatřil v očích Giorgiho otce, že pochopil. Že možná právě na tohle čekal. Uslyšel ozvěnu vlastního hlasu mezi holými stěnami. „Seděl jste v tom džípu a ukázal jste ho tomu srbskému veliteli.“ Polkl. „Bobo zemřel.“

V místnosti se rozhostilo ticho. Giorgiho otec odložil příbor a klidně, téměř rezignovaně pronesl: „Byla válka, Sergi. Všichni jednou zemřeme.“

Vytáhl zpoza opasku kalhot pistoli, odjistil ji, namířil ji šikmo přes stůl a stiskl spoušť. Giorgi i jeho otec přitom seděli nehybně. Výstřel byl krátký a suchý, mužovým tělem projel záškub a nohy židle současně zaškrabaly o podlahu. Giorgiho otec sklonil hlavu a pohlédl na díru v ubrousku, který mu visel na prsou. Pak se mu ten bílý kus látky přilepil k hrudi a současně se na něm začala jako červený květ šířit krev.

„Podívejte se na mě,“ vyzval Giorgiho otce hlasitě a ten automaticky zvedl hlavu.

Druhý výstřel mu vyvrtal malou černou díрку do čela, hlava mu padla vpřed a dopadla s tichým zaduněním do talíře s palačinkou.

Otočil se k Giorgimu, který na něj zíral s otevřenými ústy, po bradě mu stékal červený proužek. Trvalo vteřinu, než mu došlo, že to je marmeláda z palačinky. Zastrčil si pistoli zpátky za opasek.

„Musíš zastřelit i mě, Sergi.“

„S tebou nemám žádné nevyřízené účty.“ Vyšel z obývacího pokoje a popadl bundu visící vedle dveří.

Giorgi ho následoval. „Pomstím se! Najdu si tě, a jestli ty nezabiješ mě, zabiju já tebe!“

„A jak si mě najdeš, Giorgi?“

„Neschováš se. Víím, kdo jsi.“

„Vážně? Myslíš si, že jsem Serg. Jenže Serg Dolac měl zrzavé vlasy a byl vyšší než já. A já neběhám rychle, Giorgi. Ale buďme rádi, že jsi mě nepoznal. To totiž znamená, že tě můžu nechat žít.“

Pak se naklonil vpřed, políbil Giorgiho pevně na ústa, otevřel dveře a odešel.

V novinách psali o vraždě, po nikom však nebylo vyhlášeno pátrání. A za tři měsíce, jednou v neděli, mu matka pověděla o nějakém Chorvatovi, který ji přišel požádat o pomoc. Muž nemohl zaplatit mnoho, ale něco málo

v rodině vybrali. Zjistilo se totiž, že jistý Srb, který mučil za války jeho zemřelého bratra, bydlí v sousedství. A kdosi se zmínil o někom, komu se říká Malý spasitel.

Stařec si spálil o tenkou cigaretu špičky prstů a hlasitě zaklel.

On sám vstal a došel do recepce. Za chlapcem na druhé straně skleněné překážky stála červená vlaječka Armády spásy.

„*Could I please use the phone?*“

Chlapec na něj vrhl skeptický pohled. „Pokud to bude místní hovor, pak ano.“

„Bude.“

Chlapec ukázal na mrňavou kancelář za sebou a on do ní vešel. Posadil se za psací stůl a zíral na telefon. Myslel na matčin hlas. Na to, jak dokáže být ustaraný a bojácný a zároveň něžný a vřelý. Na to, že představuje objetí. Vstal, zavřel dveře do recepce a rychle vytočil číslo hotelu International. Nebyla tam. Nenechal jí zprávu. Dveře se otevřely.

„Je zakázáno zavírat dveře,“ informoval ho chlapec. „O. K.“

„O. K. Sorry. Máte telefonní seznam?“

Chlapec obrátil oči v sloup, ukázal na tenkou knížku ležící vedle telefonu a odešel.

Nalistoval jméno Jona Karlsena v Gøteborské ulici 4 a vytočil číslo.

Thea Nilsenová zírala na vyzvánějící telefon.

Odemkla si Jonův byt klíčem, který jí dal.

Povídali, že tu někde musí být díra po kulce. Hledala a našla ji ve dveřích kuchyňské skřínky.

Nějaký muž se pokusil zastřelit Jona. Zabít ho. Ta myšlenka ji podivně vzrušovala. A nenaháněla jí strach. Občas si říkala, že se už nikdy nebude bát, ne tak, ne toho, ne smrti.

Policie tady byla, ale moc času tu nestrávili. Prohlásili, že nenašli žádné stopy s výjimkou kulek.

Když se na ni Jon v nemocnici díval, slyšela, jak se nadechuje a vydechuje. Vypadal v té velké nemocniční posteli tak bezmocně. Vlastně by jen stačilo, aby mu položila přes obličej polštář, a zemřel by. A jí se to líbilo, líbilo se jí vidět ho slabého. Možná měl učitel ve Victorii pravdu v tom, že potřeba některých žen pečovat o někoho způsobuje, že tyto ženy nenávidí své zdravé, silné muže, že si ve vši tajnosti přejí, aby se jejich muži stali mrzáky závislými na jejich dobrotě.

Jenže teď je sama v jeho bytě a zvoní telefon. Pohlédla na hodinky. Noc. V tuhle dobu přece nikdo nevolá. Nikdo s upřímnými úmysly. Thea se smrti nebojí. Ale tohohle ano. Je to ona, ta žena, o níž si Jon myslí, že o ní Thea neví?

Popošla o dva kroky blíž k telefonu. Zastavila se. Čtvrté zazvonění. Po pátém přestane zvonit. Zaváhala. Ozvalo se pípnutí. Rychle popošla vpřed a zvedla sluchátko.

„Ano?“

Na druhém konci se na okamžik rozhostilo ticho a pak se ozval muž mluvící anglicky.

„*Sorry for calling so late.* Mé jméno je Edóm, je Jon doma?“

„Ne,“ odpověděla s ulehčením. „Leží v nemocnici.“

„Aha, slyšel jsem, co se dnes stalo. Jsem jeho starý kamarád a rád bych ho navštívil. V jaké nemocnici leží?“

„V Ullevålské.“

„V Ullevålské?“

„Ano. Nevím, jak se to oddělení jmenuje anglicky, ale norsky je to neurochirurgie. Jenže před jeho pokojem sedí policista a nepustí vás dovnitř. Rozumíte, co vám říkám?“

„Jestli rozumím?“

„Moje angličtina... není zrovna...“

„Rozumím vám výborně. Mockrát děkuji.“

Zavěsila a dlouze zírala na telefon.

Pak se pustila znovu do hledání. Povídali, že děr po kulce by tu mělo být víc.

Sdělil chlapci v recepci Domova, že se jde projít, a podal mu klíč od pokoje.

Chlapec vrhl pohled na nástěnné hodiny ukazující tři čtvrtě na dvanáct a požádal ho, aby si klíč ponechal. Vysvětlil mu, že brzy zamkne a půjde spát, ale že klíč od pokoje odemyká i hlavní dveře.

Jakmile se ocitl venku, přepadl ho mráz, kousavý a lezavý. Sklonil hlavu a vykročil rychlým, rozhodným krokem. Tohle je riziková záležitost. Vysoce riziková. Jenže musí.

Ola Henmo, vedoucí provozu ve firmě Hafslund Energi, seděl v řídicí místnosti provozní centrály v Motebellu v Oslu a uvažoval o tom, že by mu

teď přišla sakra vhod cigareta, přitom zíral na jeden ze čtyřiceti monitorů rozestavěných po místnosti. Ve dne tu bývalo dvanáct osob, ale v noci jen tři. Většinou seděli každý na svém pracovišti, ale dnes večer jako by je mráz venku sehnal kolem jednoho pultu uprostřed místnosti.

Geir a Ebbe se jako obvykle dohadovali o koních a sázkových kurzech. Hádali se takhle už osm let a nikdy je nenapadlo, že by si mohli vsadit každý sám za sebe.

Olovi dělala spíš starosti transformační stanice v Kostelní ulici mezi Ulleválskou a Sogneskou.

„Třicet pět procent přetížení na T1. Dvacet devět na T2 až T4,“ konstatoval.

„Bože, ty lidi topí jako šílený,“ okomentoval to Geir. „Bojí se, že snad umrznou? Vždyť je noc, nemůžou si zalízt do postele? Sweet Revenge ve třetím? Upadls na hlavu?“

„Kvůli tomu lidi topení nevypínají,“ odvětil Ebbe. „Ne v týhle zemi. Lidi maj peněz jak šlupek.“

„Tohle nedopadne dobře,“ věštil Ola.

„Ale jo,“ namítl Ebbe. „Prostě jen vypumpuju trochu víc ropy.“

„Já myslím téjedničku,“ vysvětlil Ola a ukázal na monitor. „Teď lehce přesahuje šest set osmdesát ampérů. Kapacita je pět set nominálního zatížení.“

„Uklidni se,“ stihl Ebbe ještě říct, než se rozpípal alarm.

„Krucinál,“ zaklel Ola. „Už je to tady. Mrkni na seznam a zavolej klukům, co mají pohotovost.“

„Koukni,“ vložil se do toho Geir. „Tédvojka taky spadla. A tétrojka jakbysmet.“

„Bingo!“ vykřikl Ebbe. „Vsadíme se, jestli téčtyřka...“

„Pozdě, už je to,“ přerušil ho Geir.

Ola mrkl na přehledovou mapu. „O. K.,“ vzdychl. „Takže bez elektřiny je dolní část Sognu, Fagerborg a Bislett.“

„Vsadíme se, co chytlo!“ zvolal Ebbe. „Tisícovku na to, že kabelová spojka.“

Geir přimhouřil jedno oko: „Měřicí trafo. A bude stačit pětistovka.“

„Nechte toho,“ zabručel Ola. „Ebbe, zavolej hasiče, vsadím se, že tam nahoře hoří.“

„Souhlasím,“ přikývl Ebbe. „Dvě stovky?“

Jakmile v nemocničním pokoji zhaslo světlo, nastala tma tak absolutní, že Jona nejprve napadlo, že oslepl. Že si úderem poškodil zrakový nerv a že se poškození projevilo teprve teď. Pak však zaslechl volání z chodby, zahlédl obrysy okna a pochopil, že vypadl proud.

Slyšel venku zvuk posouvané židle a dveře se otevřely.

„Haló? Jste tam?“ ozval se hlas.

„Ano,“ odpověděl Jon poněkud vyšším tónem, než zamýšlel.

„Dojdu se jen podívat, co se stalo. Nikam nechod'te, ano?“

„Jasně, ale...“

„Ano?“

„Copak nemají záložní agregáty?“

„Myslím, že jen na operačních sálech a jipkách.“

„Aha...“

Jon slyšel, jak se policistovy kroky vzdalují. Přitom zíral na zelenou ceduli s nápisem Exit, svítící nad dveřmi. Ta cedule mu opět připomněla Ragnhild. S ní to začalo také ve tmě. Po jídle se vydali do noční tmy Frognerského parku, zastavili se v prázdném prostoru před Monolitem a hleděli východním směrem k centru. A on jí vyprávěl tradovanou historku o tom, jak Gustav Vigeland, ten zvláštní umělec z Mandalu, si jako podmínku pro vyzdobení parku svými sochami stanovil, že park musí být rozšířen tak, aby Monolit mohl být situován symetricky vzhledem k okolostojícím kostelům a hlavní brána byla umístěna tak, aby odsud bylo vidět přímo na uranienborský kostel. A když mu jeden městský zastupitel vysvětlil, že přestěhovat park nelze, požadoval Vigeland, aby byly přestěhovány kostely.

Během jeho vyprávění se na něj jen vážně dívala a on si pomyslel, že tahle žena je natolik silná a inteligentní, až ho to děsí.

„Je mi zima,“ prohlásila a v kabátě se otrásla.

„Možná bychom se měli vrát...,“ začal, ale vtom mu položila ruku na zátylek a obrátila svůj obličej k jeho. Měla nejneobvyklejší oči, jaké kdy viděl. Světle modré, téměř tyrkysové, s tak bílým bělmem, až to vypadalo, že její bledá pleť má přece jen nějakou barvu. A on udělal to, co vždycky, nahrbil záda a sklonil se. Pak už měl její jazyk v ústech, mokrý a teplý, vtíravý sval, mystická anakonda ovíjející se kolem jeho jazyka a hledající převahu. Přes silnou vlněnou látku kalhot z Fretexu, kde přistála s imponující přesností její ruka, pocítil teplo.

„Pojď,“ zašeptala mu do ucha a opřela si jednu nohu o plot. Sklonil pohled a zahlédl bílou kůži tam, kde končily punčochy, pak se od ní odtrhl.

„Nemůžu,“ pronesl.

„Proč ne?“ zasténala.

„Dal jsem slib. Bohu.“

Pohlédla na něj, nejprve nechápavě. Pak se jí oči zalily slzami a ona se tiše rozplakala, položila si hlavu na jeho hrud' a prohlásila, že nikdy nevěřila, že ho opět najde. Nechápal, co tím míní, ale hladil ji po vlasech. A právě tak to začalo. Scházeli se vždycky v jeho bytě a vždycky z její iniciativy. Při prvních setkáních se ho napolo snažila přimět, aby porušil svůj slib zdrženlivosti, ale poté to vypadalo, jako by se spokojila s tím, že se tiskne k druhému člověku v posteli, hladí ho a nechává se sama hladit. Občas se z důvodů, které nechápal, úplně rozzuřila a křičela, že ji nikdy nesmí opustit. Mnoho toho nenamluvili, on však tušil, že jejich zdrženlivost ji k němu jen víc připoutává. Jejich schůzky náhle ustaly, když se dal dohromady s Theou. Ani ne tolik kvůli tomu, že by se s ní už nechtěl scházet, nýbrž kvůli tomu, že Thea navrhla, aby si s Jonem vyměnili klíče od svých bytů. Prohlásila, že to je otázka důvěry, a jeho nenapadlo nic, co by na to mohl namítnout.

Jon se na nemocniční posteli otočil a zavřel oči. Chce teď snít. Snít a zapomenout. Pokud to jde. Začínal ho přemáhat spánek, když náhle nabyl dojmu, že ucítil v místnosti závan vzduchu. Instinktivně otevřel oči a otočil se. Ve světle zeleném odlesku z cedule s nápisem Exit zahlédl, že dveře jsou zavřené. Zíral do mraků, přitom zadržoval dech a naslouchal.

Martina stála ve tmě u okna svého bytu v ulici Sanssouci, která se po výpadku proudu rovněž ponořila do tmy. Přesto viděla obrysy auta dole. Podobalo se Richardovu vozu.

Richard se ji nepokusil políbit, když vystupovala. Jen se na ni podíval tím svým psím pohledem a prohlásil, že bude novým ředitelem správy majetku. Existují prý jisté náznaky. Pozitivní náznaky. Bude jím on. Pohled mu podivně ztuhl. Copak ona tomu nevěří?

Prohlásila, že určitě bude dobrý ředitel, a sáhla po klice, přitom očekávala Richardův dotek. Jenže ten nepřišel. A pak už byla venku.

Martina vzdychla, vzala mobil a vytočila číslo, které dostala.

„Slyším.“ Harryho hlas zněl v telefonu úplně jinak. Nebo to možná bylo jen tím, že byl doma, možná je tohle jeho domácí hlas.

„Tady je Martina,“ představila se.

„Zdravím.“ Nedalo se poznat, jestli ho to potěšilo.

„Požádal jste mě, abych o tom přemýšlela. Jestli bych si nevzpomněla na někoho, kdo volal a ptal se na ten seznam služeb. A na Jonovu službu.“

„Ano?“

„Přemýšlela jsem o tom.“

„A?“

„Nikdo.“

Dlouhá pauza.

„Voláte, abyste mi řekla tohle?“ Hlas měl teplý a chraplavý. Jako by spal.

„Ano. Neměla jsem?“

„Ale ano. Ano, samozřejmě. Děkuju za pomoc.“

„Není zač.“

Zavřela oči a čekala, dokud neuslyšela opět jeho hlas.

„Dostala jste se... domů v pořádku?“

„Hm. Vypadl tu proud.“

„Tady taky,“ odvětil. „Určitě to brzy nahodí.“

„Co když ne?“

„Co tím míníte?“

„Nenastane tady chaos?“

„Uvažujete často o takových věcech?“

„Někdy. Mám dojem, že civilizační infrastruktura je mnohem křehčí, než bychom si přáli. Co myslíte?“

Dlouho mlčel, než odpověděl. „No... Řekl bych, že všechny systémy, na něž spoléháme, mohou kdykoli zkratovat a vrhnout nás do noci, kde už nás nebudou chránit zákony a předpisy, kde vládnou predátoři a kde si každý bude muset zachránit svoji kůži.“

„Tady tohle,“ spustila, když se odmlčel, „zrovna nedodá malým holčičkám klid ke spánku. Myslím, že jste pořádný dystopista, Harry.“

„Samozřejmě. Jsem policajt. Dobrou noc.“

Zavěsil, než stihla odpovědět.

Harry si zalezl pod peřinu a zíral do zdi.

Teplota v bytě klesla.

Harry myslel na nebe venku. Na Åndalsnes. Na dědečka. A na matku. Na pohřeb. A na večerní modlitbu, kterou mu šeptávala svým měkkoučkým hlasem. „Hrad přepevný jest Pán Bůh náš.“ Ale v beztížném okamžiku před usnutím pomyslel na Martinu a její hlas, který mu nadále zněl v hlavě.

Televizor v obývacím pokoji se se zasténáním probudil a začal šumět. V chodbě se rozsvítila žárovka a vrhala otevřenými dveřmi ložnice světlo na Harryho obličej. Jenže v té chvíli už Harry spal.

O dvacet minut později mu zazvonil telefon. Otevřel oči a zaklel. Dopotácel se do chodby, třásl se přitom zimou, a pak zvedl sluchátko.

„Mluvte. Tiše.“

„Harry?“

„No co je, Halvorsene?“

„Něco se stalo.“

„Něco závažného?“

„Dost závažného.“

„Sakra.“

Kapitola 15.

Noc na pátek 18. prosince.

Úder.

Sail postával na cestičce podél řeky Aker a drkotal zuby. Do prdele s tím albánským kreténem! Navzdory mrazu nebyla černá řeka zamrzlá a jen umocňovala tmou pod jednoduchým železným mostem. Sailovi bylo šestnáct let; jako dvanáctiletý sem přišel s matkou ze Somálska. Hašíš začal prodávat ve čtrnácti a heroin loni na jaře. Hux ho zase vypekl a jemu teď hrozí, že tu bude se zbožím stát celou noc, aniž cokoli prodá. Deset dávek. Kdyby mu bylo osmnáct, mohl by už chodit na Plata a prodávat tam. Jenže poldové nezletilé dealery na Plata zatýkají. Jejich teritorium je tady u řeky. Většinou to jsou mladí kluci ze Somálska prodávající klientům, kteří jsou buď sami nezletilí, nebo se nemůžou na Plata ukazovat z jiných důvodů. Do prdele s Huxem, ty prachy fakt nutně potřebuje!

Po cestičce přicházel muž. Rozhodně to nebyl Hux, ten ještě pořád kulhá poté, co ho pákistánsko-albánský gang zmlátil kvůli říznutému amfetaminu. Jako by existoval jiný amfetamin. Příchozí nevypadal ani na tajného agenta. Ani na feťáka, ačkoli měl na sobě modrou bundu onoho typu, jaký vídává na mnoha feťácích. Sail se rozhlédl. Jsou tu sami.

Jakmile muž přišel dostatečně blízko, vystoupil Sail ze stínu pod mostem. „Dávku?“

Muž se pousmál, zavrtěl hlavou a chtěl jít dál. Jenže Sail se mu postavil do cesty. Na svůj věk byl velký. A jeho nůž taky. Rambo First Blood s kompasem a rybářským vlasem ukrytým v rukojeti. V Army Shopu stojí něco přes litr, ale on ho dostal od kámoše za tři kila.

„Koupíte si něco, nebo jenom zaplatíte?“ zeptal se Sail a přidržel nůž tak, aby jeho zubatá čepel odrážela bledé světlo pouliční lampy.

„Excuse me?“

Cizí jazyk. Sailova nepříliš silná stránka.

„Money.“ Sail si uvědomil, že zvýšil hlas, přepadávání lidí ho vždycky přivádělo k zuřivosti, netušil proč. „Now!“

Cizinec pokývl a odmítavě mávl levou rukou, pravou přitom klidně strčil pod sako. Pak ruku rychlým obloukem vytáhl. Sail nestihl zareagovat, zašeptal jenom „kurva“, když pochopil, že to, do čeho zírá, je ústí pistole. Měl chuť se rozběhnout, ale černé kovové oko jako by ho přimrazilo na místo.

„Já...“ spustil.

„Run,“ vyzval ho muž. „Now.“

A Sail utíkal. Utíkal a studený vlhký vzduch od řeky ho pátil v plicích, světla z hotelu Plaza a budovy Postgirobygget mu na sítnici poskakovala nahoru a dolů, utíkal až k ústí řeky do fjordu, kde už dál běžet nemohl, a vykřikl do plotu obklopujícího kontejnerový přístav, že je jednoho dne zabije všechny.

Od chvíle, kdy Harryho probudil Halvorsenův telefonát, do chvíle, kdy policejní vůz zastavil u obrubníku v Sofiině ulici, Harry nastoupil a usadil se na zadní sedadlo vedle svého kolegy, uplynula čtvrt hodina. Harry zamumlal směrem k uniformovaným policistům na předních sedadlech „dobrý večer“.

Řidič, urostlý muž s uzavřeným policajtským obličejem, se klidně rozjel.

„Šlápni na to trochu,“ vyzval ho bledý, mladý a uhrovitý policista na sedadle spolujezdce.

„Kolik nás je?“ Harry zamžoural na hodinky.

„Dvě auta plus tohle,“ odpověděl Halvorsen.

„Takže šest plus my dva. Žádné majáčky, zkusíme to zmáknout v klidu a tichosti. Ty, já a jeden člověk v uniformě a se zbraní provedeme zatčení, těch pět ostatních bude jen vykrývat případné únikové cesty. Máš zbraň?“

Halvorsen se plácl přes náprsní kapsu.

„Fajn, protože já ne,“ přiznal Harry.

„Ještě sis nezařídil to povolení k nošení zbraně?“

Harry se naklonil mezi přední sedadla.

„Kdo z vás by se chtěl účastnit zatčení profesionálního vraha?“

„Já!“ vyhrkl mladý policista na sedadle spolujezdce.

„Tak v tom případě vy,“ obrátil se Harry k řidiči, který pomalu v zrcátku přikývl.

Za šest minut zaparkovali úplně dole v Heimdalské ulici na Grønlandu a zamířili ke vchodu, u něhož už Harry dnešního večera jednou stál.

„Náš muž v Telenoru si je tím jistý?“ zeptal se Harry.

„Přesně tak,“ odpověděl Halvorsen. „Torkildsen tvrdí, že se interní číslo v azylovém a tréninkovém centru Domov pokusilo před padesáti minutami spojit s hotelem International.“

„To bude sotva náhoda,“ okomentoval to Harry a otevřel dveře auta.

„Tohle je teritorium Armády spásy. Provedu rychlou rekognoskaci, za minutu jsem zpátky.“

Když se Harry vrátil, držel řidič na klíně samopal MP-5, který podle nového nařízení směly mít hlídkové vozy zamčený v zavazadlovém prostoru.

„Neměl byste něco diskrétnějšího?“ zeptal se ho Harry.

Muž zavrtěl hlavou. Harry se otočil k Halvorsenovi.

„A ty?“

„Jen roztomilý maličký Smith&Wesson 38.“

„Můžete si půjčit moji,“ ozval se mladý policista ze sedadla spolujezdce horlivě. „Jericho 941. Silná věcička. Stejná, jakou izraelská policie ustřeluje palice arabským sviním.“

„Jericho?“ pronesl Harry tázavě. Halvorsen zahlédl, jak se mu zúžily oči. „Nemám v úmyslu se vás vyptávat, kde jste k té pistoli přišel. Ale myslím, že bych vás měl informovat, že ji sem s největší pravděpodobností dovezl pašerácký gang. Ten, který řídil váš někdejší kolega Tom Waaler.“

Policista na předním sedadle se otočil. Jeho modré oči soupeřily v lesku s rudými uhry.

„Na Toma Waalera si pamatuju. A víte co, vrchní komisaři? Většina z nás je toho názoru, že to byl fajn chlap.“

Harry polkl a vyhlédl z okna.

„Většina z vás se plete,“ odpověděl mu Halvorsen.

„Podejte mi vysílačku,“ vyzval ho Harry.

Rychle a efektivně instruoval posádky ostatních vozů. Nařídil jim, kde má kdo z nich stát, aniž jmenoval názvy ulic nebo budov, které by mohli identifikovat stálí posluchači, tj. kriminalističtí novináři, lupiči a obyčejní zvědavci, kteří policejní frekvenci odposlouchávají a kteří už pravděpodobně pochopili, že se něco děje.

„Tak na to půjdem,“ prohlásil nakonec Harry a otočil se k sedadlu spolujezdce. „Vy zůstanete tady a budete udržovat kontakt s operační centrálou. Zavolejte nám na vysílačku vašeho kolegy, pokud by se něco dělo. Jasně?“

Mladý policista trhl rameny.

Teprve když Harry potřetí zazvonil u vchodových dveří Domova, přišoural se mladý chlapec. Otevřel dveře na škvíru a zamžoural na ně ospalýma očima.

„Policie,“ představil se Harry a začal šmátrat v kapse. „Krucí, zdá se, že jsem nechal služební průkaz doma. Ukaž mu svůj, Halvorsene.“

„Sem nesmíte,“ odpověděl chlapec. „To moc dobře víte.“

„Jde o vraždu, ne o drogy.“

„Cože?“

Chlapec vytřeštil oči přes Harryho rameno na policistu, který pozvedl svoji empépětku. Pak otevřel dveře a ustoupil, aniž věnoval pozornost Halvorsenovu služebnímu průkazu.

„Máte tady ubytovaného Christa Stankiće?“ zeptal se Harry.

Chlapec zavrtěl hlavou.

„Tak cizince v kabátě z velbloudí srsti?“ vyptával se Halvorsen. Harry mezitím došel za recepční pult a otevřel knihu hostů.

„Jediný cizinec, který tu je, sem přišel dneska večer z autobusu s polévkou,“ vykoktal chlapec. „Ale neměl na sobě kabát z velbloudí srsti. Jenom sako. Mimochodem Richard Nilsen mu dal z našeho skladu zimní bundu.“

„Telefonoval odsud?“ zavolal Harry zpoza pultu.

„Půjčil si telefon v kanceláři, tamhle za vámi.“

„V kolik?“

„Kolem půl dvanácté.“

„To odpovídá telefonátu do Záhřebu,“ pronesl Halvorsen tiše.

„Je tady?“ zeptal se Harry.

„Nevím. Vzal si klíč s sebou a já už jsem teď spal.“

„Máte univerzální klíč?“

Chlapec přikývl, uvolnil ze svazku, který měl připevněný na opasku, jeden klíč a položil ho Harrymu do napřažené ruky.

„Pokoj?“

„Dvacet šest. Po schodech nahoru. Úplně vzadu v chodbě.“

Harry vykročil. Uniformovaný policista ho v těsném závěsu následoval, přitom oběma rukama svíral samopal.

„Zůstaňte ve svém pokoji, dokud to nevyřídíme,“ vyzval Halvorsen mladého recepčního, zároveň natáhl svůj revolver Smith&Wesson, mrkl na chlapce a poplácal ho po rameni.

Odemkl si a zjistil, že je recepce prázdná. Samozřejmě. Stejně jako je samozřejmé to, že o něco výš v ulici stojí zaparkované policejní auto s policistou. Právě se přece sám přesvědčil, že tato oblast je zatížena kriminalitou.

Vyšel po schodech nahoru, a právě když se chystal v chodbě zahrnout za roh, uslyšel praskavý zvuk, který znal z bunkrů ve Vukovaru – vysílačka.

Pozvedl zrak. Úplně vzadu na chodbě stáli přede dveřmi do jeho pokoje dva muži v civilu a uniformovaný policista se samopalem. Jednoho z civilně oblečených mužů okamžitě poznal, toho, co držel ruku na klice. Uniformovaný policista zvedl vysílačku a tiše do ní něco pronesl.

V tu chvíli se ti druzí dva otočili k němu. Na útěk je pozdě.

Pokývl jim, zastavil se přede dveřmi pokoje 22 a zavrtěl hlavou, aby dal najevo svou odevzdanost nad stoupající kriminalitou v okolí, přitom se tvářil, že pracně hledá po kapsách klíč od pokoje. Koutkem oka zahlédl, jak policista z recepcie hotelu Scandia nehlučně otevřel dveře od jeho pokoje a vešel dovnitř, těsně následován oběma muži.

Jakmile mu zmizeli z dohledu, vydal se pryč stejnou cestou, kterou přišel. Schody bral po dvou. Po příjezdu bílým autobusem si dnes večer rutinně zapamatoval všechny východy a teď chvíličku zvažoval, že použije zadní dveře do zahrady. Jenže to se příliš nabízí. Pokud se neplete, postavili tam jistě policistu. Jeho nejlepší šancí je hlavní vchod. Vyšel ven a zabočil vlevo. To znamená přímo k policejnímu autu. Alespoň však věděl, že na téhle cestě je jen to jedno. Pokud kolem něj projde, dostane se dolů k řece a do tmy.

„Do prdele, do prdele!“ zařval Harry, jakmile zjistili, že je místnost prázdná.

„Možná je někde venku,“ poznamenal Halvorsen.

Oba se otočili k řidiči. Ten neřekl nic, zato promluvila vysílačka na jeho hrudi: „Stejný chlap, co šel před chvílí dovnitř. Ted' jde znovu ven. Míří sem.“

Harry se nadechl. V místnosti se vznášela specifická parfémová vůně, kterou matně poznával.

„To je on,“ prohlásil Harry. „Nechali jsme se napálit.“

„To je on,“ nahlásil řidič do mikrofonu a přitom utíkal za Harrym, který už byl venku ze dveří.

„Super, mám ho,“ zapraskala vysílačka. „Končím.“

„Ne!“ vykřikl Harry, zatímco pádili chodbou. „Nesnažte se ho zastavit, počkejte na nás!“

Řidič přetlumočil příkaz do mikrofonu, ale vysílačka v odpověď jen beze slova šuměla.

Zahlédl, jak se dveře policejního vozu otevřely a do světla pouličních lamp vystoupil uniformovaný mladý muž s pistolí.

„Stůjte!“ vykřikl policista a doširoka se rozkročil s pistolí namířenou na něj. Nezkušený, pomyslel si. Dětilo je téměř padesát metrů tmavé ulice a na rozdíl od mladého lupiče pod mostem nedokázal tenhle policista zachovat chladnou hlavu do té doby, dokud oběť nebude mít žádnou možnost úniku. Podruhé toho večera vytáhl svoji pistoli Llama MiniMax. A místo aby začal utíkat, rozběhl se proti policejnímu autu.

„Stůjte!“ zopakoval policista.

Vzdálenost mezi nimi se smrskla na třicet metrů. Dvacet metrů.

Pozvedl pistoli a vystřelil.

Většina lidí přeceňuje pravděpodobnost, s níž lze zasáhnout jiného člověka pistolí na vzdálenost převyšující deset metrů. Naproti tomu zpravidla podceňují psychologický efekt výstřelu, prásknutí střelného prachu v kombinaci se zasyčením olova, které zasáhne něco v bezprostřední blízkosti. Když kulka proletěla sklem automobilu, které nejprve zbělalo a pak se rozsypalo, stalo se totéž s policistou. Zbělal a sesypal se na kolena, prsty se přitom snažil pevně svírat svou příliš těžkou pistolí Jericho 941.

Harry a Halvorsen vyběhli do Heimdalské ulice současně.

„Támhle,“ ukázal Halvorsen.

Mladý policista nadále klečel vedle vozu, s pistolí ukazující k nebi. Ale o kus dál v ulici zahlédli záda modré bundy, kterou viděli na chodbě.

„Běží směrem k řece,“ prohlásil Halvorsen.

Harry se otočil k řidiči, jenž je dohnal.

„Dejte mi svůj samopal.“

Policista podal Harrymu zbraň. „Nemá...“

Ale Harry už se rozběhl. Slyšel za sebou Halvorsena, avšak gumové podrážky jeho martensek mu umožňovaly na ledě lepší odraz. Muž před ním měl velký náskok, právě zabočil za roh směrem do Vahlovy ulice, vedoucí souběžně s parkem. Harry držel samopal v jedné ruce a soustředil se na dýchání, přitom se snažil utíkat lehce a efektivně. Než doběhl k rohu, zpomalil a připravil si samopal do střelecké pozice. Ve chvíli, kdy vystrčil hlavu vpřed a podíval se doprava, se snažil příliš nepřemýšlet.

Nikdo tam na něj nečekal.

Ani o kus dál v ulici nebylo nikoho vidět.

Jenže muž jako Stankić bude sotva tak hloupý, aby vběhl do některého ze dvorů, které představovaly se svými zamčenými dveřmi absolutní pasti. Harry zíral do parku, kde velké bílé plochy sněhu odrážely světla z okolních

budov. Nepohnulo se tam něco? Jen asi šedesát sedmdesát metrů odsud, postava pohybující se pomalu sněhem. Modrá bunda. Harry přesprintoval ulici, zariskoval, přiskočil závěj a přepadl dopředu, protože se zabořil do čerstvého sněhu až po pás.

„Do prdele!“

Samopal mu upadl. Postava před ním se otočila a pak se dál prodírala vpřed. Harryho ruce šátraly ve sněhu po samopalu, Harry přitom sledoval, jak Stankić horečnatě zápasí s prašanem, který neposkytoval nohám oporu a jen bránil veškerému postupu. Jeho prsty narazily na cosi tvrdého. Tady. Harry vytáhl zbraň a vrhl se opět kupředu. Vytáhl jednu nohu, zabořil ji co možná nejdál před sebe, naklonil trup vpřed, vytáhl druhou nohu a vykopl ji před sebe. Po dvaceti metrech ho ve stehnech pálila mléčná kyselina, ale vzdálenost mezi nimi se zkrátila. Pronásledovaný byl už takřka u pěšinky a venku ze sněhové bažiny. Harry stiskl zuby a dokázal zvýšit frekvenci chůze. Odhadoval vzdálenost na patnáct metrů. To je dostatečně blízko. Padl na břicho do sněhu a přiložil samopal k líci. Odfoukl z hledí sníh, uvolnil pojistku, nastavil volič na jednotlivý výstřel a počkal, až muž dojde pod kužel světla z lampy u cestičky.

„*Police! Freeze!*“ Harry si uvědomil komičnost toho výrazu až poté, co ho vykřikl.

Muž před ním se dál prodíral sněhem. Harry přitiskl prst na spoušť.

„Stůjte, nebo střelím.“

Muži chybělo k cestičce už jen pět metrů.

„Mířím vám na hlavu,“ křičel Harry. „A neminu.“

Stankić padl kupředu, chytil se oběma rukama sloupu lampy a vytáhl se ze sněhu. Harry spatřil nad mířidly modrou bundu. Zadržel dech a udělal to, co se naučil, aby přerušil impuls do mezimozku, který člověku s evoluční logikou velí, že nemá zabíjet příslušníky svého druhu. Soustředil se na techniku, na to, aby spoušť zvolna zmáčkl a necukl s ní. Ucítit, jak pružinový mechanismus povolil a zaslechl kovové cvaknutí, avšak na rameni neucítit zpětný náraz. Funkční vada? Harry zmáčkl spoušť znovu. Nové cvaknutí.

Muž se zvedl ze sněhu, který z něj opadával, a těžkými, vláčnými kroky došel na cestičku. Otočil se a podíval se na Harryho. Harry se nepohnul. Muž tam stál s pažemi visícími podél těla. Jako náměsíčník, pomyslel si Harry. Stankić pozvedl ruku. Harry zahlédl pistoli a věděl, že je ve sněhu bezmocný. Stankićova ruka pokračovala dál k čelu a ironicky zasalutovala. Nato se Stankić otočil a rozběhl se po cestičce.

Harry zavřel oči a cítil, jak mu srdce buší na vnitřní stranu žeber.

Když se pak také probojoval na cestičku, muže už dávno pohltila tma. Harry vytáhl zásobník svého samopalu a prohlédl si ho. Je to tak, jak si myslel. V náhlém záchvatu vzteku zbraň odmrštil a ta vykroužila před fasádou hotelu Plaza oblouk jako ošklivý černý pták, načež dopadla s tichým šplouchnutím do temné vody pod ním.

Když k němu došel Halvorsen, seděl Harry na hromadě sněhu s cigaretou mezi rty.

Halvorsen se opřel rukama o kolena, hrud' se mu vzdouvala. „Ty vole, ty teda běháš,“ vyfrkl. „Zmizel?“

„Jako pára nad hrncem,“ odvětil Harry. „Pojď, vrátíme se.“

„Kde máš samopal?“

„O tom mi ani nemluv.“

Halvorsen pohlédl na Harryho a rozhodl se dál nevyptávat.

Před Domovem stály dva policejní vozy s blikajícími majáčky. Před očividně zavřeným vchodem se tlačilo shromáždění mužů třesoucích se zimou, s dlouhými objektivy trčícími jim na prsou. Harry a Halvorsen přicházeli Heimdalskou ulicí. Halvorsen právě končil telefonní hovor.

„Proč mi to vždycky připomene frontu na pornofilm, když vidím něco takového?“ zeptal se Harry.

„Novináři,“ odfrkl Halvorsen. „Jak se domákli, že je to tady?“

„Zeptej se toho zelenáče, co měl sedět u vysílačky,“ odvětil Harry. „Tipuju, že se prozradil. Co říkali na operační centrále?“

„Okamžitě posílají k řece všechny dostupné hlídkové vozy. Výjezdová hlídka vysílá deset pěšáků. Co myslíš ty?“

„Je dobrej. Nikdy ho nenajdou. Zavolej Beátě a požádej ji, aby sem přijela.“

Jeden z novinářů je zahlédl a šel jim vstříc.

„Co tu máme, pane Hole?“

„Tak pozdě ještě vzhůru, pane Gjendeme?“

„Tak co se děje?“

„Nic moc.“

„Vážně? Vidím, že někdo prostřelil čelní sklo jednoho z vašich policejních vozů.“

„Kdo tvrdí, že nebylo promáčkuté?“ zeptal se Harry. Novinář mu pospíchal v patách.

„Ten, co seděl uvnitř. Povídal, že na něj někdo vystřelil.“

„Jo, tak s ním si vážně musím promluvit,“ pronesl Harry. „Pánové prominou...“

Houf lidí udělal neochotně místo a Harry zaklepal na vchodové dveře. Fotoaparáty a blesky zabzučely a zacvakaly.

„Souvisí to s vraždou na náměstí Bratří Egerových?“ vykřikl jeden z novinářů. „Jsou do toho zapleteni lidi z Armády spásy?“

Dveře se na škvíru otevřely a objevil se řidičův obličej. Policista poodstoupil a Harry s Halvorsenem se vmáčkli dovnitř. Prošli recepcí, kde mladý policista seděl na židli a prázdným pohledem zíral před sebe, před ním seděl na bobku jeden z kolegů a tiše na něj mluvil.

V druhém patře byly dveře pokoje 26 stále otevřené.

„Pokud možno se ničeho nedotýkejte,“ přikázal Harry řidiči. „Slečna Lønnová by tu ráda zajistila pár otisků prstů a stop DNA.“

Rozhlédli se, zotvírali dveře skříní, nahlédli pod postel.

„Jo,“ prohlásil Halvorsen. „Ani ň. Ten chlapík si nepřinesl nic jiného než to, co měl na sobě.“

„Musel mít kufr nebo něco, aby dostal zbraň do země,“ oponoval mu Harry. „Musel se ho nejspíš zbavit. Anebo ho uložil někam do úschovny.“

„V Oslu už moc úschoven není.“

„Přemýšlej.“

„No, úschovna v některém z hotelů, kde bydlel... Úschovní boxy na hlavním nádraží, přirozeně...“

„Rozviň tu myšlenku.“

„Jakou myšlenku?“

„Je teď v noci venku a někde má zavazadlo.“

„Možná ho bude teď potřebovat, ano. Zavolám operační centrálu a požádám je, aby poslali lidi do hotelu Scandia a na hlavní nádraží a... Jak se jmenoval ten druhý hotel, kde měli Stankiče na seznamu hostů?“

„Radisson SAS na Holbergově náměstí.“

„Díky.“

Harry se otočil k řidiči a zeptal se ho, jestli by si s ním nešel ven zakouřit. Sestoupili po schodech a vyšli zadními dveřmi ven. Na sněhem pokryté zahrádce v tichém dvoře stál stařec a kouřil, přitom pozoroval špinavě žluté nebe a jim nevěnoval pozornost.

„Jak je na tom váš kolega?“ zeptal se Harry, přitom jim oběma zapálil cigaretu.

„Zvládne to. Omlouvám se za ty novináře.“

„To není vaše chyba.“

„Ale je. Když mi zavolal vysílačkou, aby mi sdělil, že dovnitř právě vešel člověk, zmínil Domov. Měl jsem ho v tomhle ohledu víc drilovat.“

„Měl jste ho víc drilovat ještě v pár dalších věcech.“

Řidič rychle k Harrymu vzhlédl. Dvakrát chvatně mrkl. „Omlouvám se. Snažil jsem se vás varovat, jenže vy jste okamžitě vyběhl.“

„O. K. Ale proč?“

Řidič zhluboka potáhl a žhavý konec cigarety červeně a varovně zazářil. „Většina lidí se okamžitě vzdá, jakmile jen zahlédne, že na ně míří empépětka.“

„Na to jsem se neptal.“

Řidičovy čelistní svaly se napjaly a povolily. „To je stará historka.“

„Hm.“ Harry pohlédl na policistu. „Všichni máme nějaké staré historky. Neznamená to ale, že ohrožujeme životy svých kolegů a máme ve zbrani prázdný zásobník.“

„Máte pravdu.“ Muž upustil zpola vykouřenou cigaretu. Zmizela se zasyčením v čerstvém sněhu. Zhluboka se nadechl: „Nebude kvůli tomu kolem vás žádné haló, komisaři. Potvrdím vaše hlášení.“

Harry přešlápl. Prohlížel si svou cigaretu. Odhadoval policistův věk tak asi na padesát. V tomhle věku jich už v hlídkových vozech moc nesesává. „Ta stará historka, chtěl bych ji slyšet.“

„Už jste ji slyšel.“

„Hm. Mladý kluk?“

„Dvaadvacet let, předtím netrestaný.“

„Zemřel?“

„Ochrnul od prsou dolů. Zasáhl jsem ho do břicha, ale kulka prošla skrz.“

Stařec zakašlal. Harry na něj pohlédl. Stařec držel mezi dvěma sirkami cigaretu.

V recepci seděl mladý policista nadále na židli a dostávalo se mu útěchy. Harry pokývl starostlivému kolegovi, aby se vzdálil, a posadil se na bobek.

„Krizová pomoc je tady k ničemu,“ řekl Harry bledému mladíkovi. „Dejte se do kupy sám.“

„Cože?“

„Teď máte strach, protože si myslíte, že jste jen těsně unikl smrti. Jenže to tak nebylo. Nemířil na vás, mířil na auto.“

„Cože?“ zopakoval zelenáč monotónně.

„Tenhle chlap je profík. Ví, že kdyby zastřelil policistu, neměl by šanci uniknout. Vystřelil jen proto, aby vás zastrašil.“

„Jak víte...“

„Nevystřelil ani na mě. Vysvětlete to sám sobě, pak budete mít klid. A psychologa odmítněte, jiní ho potřebují víc.“ Harrymu ošklivě luplo v kolenou, jak vstával. „A nezapomeňte, že lidé, kteří mají vyšší hodnost než vy, jsou už z definice rozumnější. Takže příště laskavě uposlechněte rozkaz. Jasně?“

Srdce mu bušilo jako štvané zvíře. Závan větru rozhoupal žárovky visící na tenkých ocelových drátech nad cestou a jeho stín se na chodníku roztančil. Přál by si, aby mohl dělat delší kroky, jenže ledová poleva způsobovala, že musel držet nohy co možná nejvíce u sebe.

Policii musel dovést do Domova jeho telefonát do Záhřebu. A jak rychle se to seběhlo! To znamená, že teď je odříznutý od možnosti jí zavolat. Slyšel zezadu přijíždět auto a musel se ovládnout, aby se neotočil. Místo toho naslouchal. Prozatím vůz nebrzdí. Minul ho, následován poryvem větru a rozvířeným sněhem, který se mu usadil na tom malém kousíčku zátylku, jež mu nepokrývala modrá bunda. Bunda, kterou na něm policista viděl a kvůli níž už není neviditelný. Uvažoval, že ji zahodí, ale muž oblečený pouze v košili by nejenže vypadal dost podezřele, ale také by umrzl. Pohlédl na hodinky. Do doby, než se město probudí, než otevřou kavárny a obchody, kam bude moci zajít, chybí ještě mnoho hodin. Musí si zatím najít nějaké útočiště. Skrýš, místo, kde bude v teple a kde si bude moci do svítání odpočinout.

Kráčel podél špinavě žluté fasády pokreslené graffiti. Zrak mu padl na namalovaná slova. „Západní břeh“. O kus dál v ulici se nějaký muž skláněl ke vratům. Z dálky to vypadalo, že si o ně opírá hlavu. Když přišel blíž, uviděl, že muž drží prst na zvonku.

Zastavil se a čekal. To by mohla být záchrana.

Z reproduktoru nad zvonky zapraskal hlas a shrbený člověk se napřímil, zakymácel se a v odpověď vztekle zařval. Červená, alkoholem podrážděná kůže mu visela z obličeje a houpala se jako čínskému šarpeji. Pak se muž náhle zarazil a ozvěna mezi fasádami v nočním tichu města dozněla. Elektronika tiše zabzučela a muž dokázal s trochou námahy přenést rovnováhu vpřed, strčil do vrat a vpotácel se dovnitř.

Vrata se začala zavírat, ale on zareagoval bleskurychle. Až příliš rychle. Podrážky mu uklouzly na ledě, sotva stihl dát ruce před sebe, a už ležel na

chodníku. S námahou se zvedl, viděl, že vrata se za okamžik zabouchnou, vrhl se vpřed, vykopl nohu a cítil, jak mu tíha vrat sevřela kotník. Protáhl se dovnitř, zůstal stát a naslouchal. Šouravé kroky, které se téměř zastavily a pak namáhavě pokračovaly. Klepání. Někde se otevřely dveře a ženský hlas vykřikl cosi tou zvláštní, zpěvavou řečí. Nato náhle umlkl, jako by ženě kdosi prořízl hrdlo. Po několika vteřinách ticha uslyšel tichý, plačtivý zvuk, takový, jaký vydávají děti, když se začínají probírat ze šoku poté, co se uhodily. Pak tam nahoře opět práskly dveře a rozhostilo se ticho.

Nechal vrata za sebou zabouchnout. Mezi odpadky pod schody ležely noviny. Ve Vukovaru používali novinový papír do bot, nejenže izoloval, nýbrž také nasával vlhkost. Od úst mu nadále stoupala pára, ale prozatím je zachráněn.

Harry seděl v kanceláři za recepcí Domova a čekal s telefonním sluchátkem u ucha, přitom se snažil představit si byt, do něhož volal. Viděl před očima fotografie přátel přilepené na zrcadle nad telefonem. Usmívající se, oslavující, možná z nějaké zahraniční cesty. Většinou přítelkyně. Viděl byt zařízený prostě, ale útulně. Moudra na dveřích ledničky. Plakát s Che Guevarou na záchodě. Ačkoli zajímá tenhle revolucionář ještě i dnešní mladé?

„Haló?“ ozval se ospalý hlas.

„To jsem zase já.“

„Tati?“

Tati? Harry se nadechl a ucítil, jak zčervenal. „Ten policista.“

„Aha.“ Tichý smích. Jasný a současně hluboký.

„Omlouvám se, že vás budím, ale máme...“

„To nic.“

Nastala jedna z odmlk, jimž chtěl Harry předejít.

„Jsem v Domově,“ začal vysvětlovat. „Pokusili jsme se zadržet podezřelého. Recepční povídal, že vy a Richard Nilsen jste ho sem zvečera přivedli.“

„Toho chudáka bez oblečení?“

„Ano.“

„Co provedl?“

„Podezíráme ho z vraždy Roberta Karlsena.“

„Pane Bože!“

Harry si všiml, že to nevyslovila jako obvyklé „panebože“, nýbrž jako dvě jednotlivá slova.

„Pokud vám to nevadí, pošlu k vám policistu, který si s vámi promluví. Mezitím se můžete pokusit si vzpomenout, co říkal.“

„Dobře. Ale nemohl byste radši v...“

Odmlka.

„Haló?“ pronesl Harry.

„Neříkal nic,“ odvětila. „Tak jako váleční uprchlíci. Dá se to poznat i podle způsobu, jakým se pohybují. Tak nějak náměsíčně. Jako by jednali automaticky. Jako by byli mrtví.“

„Hm. Mluvil s ním Richard?“

„Možná. Chcete jeho číslo?“

„Buďte tak hodná.“

„Okamžik.“

Zmizela. Má pravdu. Harry myslel na tu chvíli, kdy se muž zvedal ze sněhu. Jak z něj sněh opadával, ty visící paže a bezvýrazný obličej, jako zombie vstávající z hrobů v *Noci ožvlých mrtvol*.

Harry zaslechl odkašlání a otočil se na židli. Ve dveřích kanceláře stál Gunnar Hagen společně s Davidem Eckhoffem.

„Nerušíme?“ otázal se Hagen.

„Pojďte dál,“ vyzval je Harry.

Oba muži vstoupili a usadili se na protější straně stolu.

„Rádi bychom si vyslechli hlášení,“ obrátil se k Harrymu Hagen.

Než se Harry stihl zeptat, co myslí tím „rádi bychom“, byl Martinin hlas zpátky s číslem. Harry si ho poznamenal.

„Děkuju. Dobrou noc.“

„Ráda bych věděla...“

„Musím běžet,“ přerušil ji Harry.

„Aha. Dobrou noc.“

Zavěsil.

„Přišli jsme, jak nejrychleji to šlo,“ řekl Martinin otec. „Tohle je naprosto příšerné. Co se stalo?“

Harry se podíval na Hagen.

„Jen nám to povězte,“ vybídl ho Hagen.

Harry stručně popsal neúspěšné zatčení, výstřel na automobil a pronásledování v parku.

„Ale jestliže jste byl tak blízko a měl jste empépětku, proč jste ho nezastřelil?“ zeptal se Hagen.

Harry si odkašlal, ale zarazil se. Pohlédl na Eckhoffa.

„No?“ zeptal se Hagen se vzrůstajícím podrážděním v hlase.

„Byla příliš velká tma,“ vysvětlil Harry.

Hagen dlouze zíral na svého vrchního komisaře a teprve pak pokračoval: „Takže byl venku a ve chvíli, kdy jste odemykali jeho pokoj, přišel a zase odešel. Nějaký návrh, proč se zabiják potuluje uprostřed noci v Oslu v minus dvaceti?“

Náčelník klesl hlasem a dodal: „Vycházím samozřejmě z toho, že Jona Karlsena máte plně pod dohledem.“

„Jona?“ podivil se David Eckhoff. „Ten přece leží v Ulleválské nemocnici.“

„Postavil jsem před jeho pokoj stráž,“ odpověděl Harry a doufal, že jeho hlas naznačuje, že má vše pod kontrolou, ačkoli to nebyla pravda. „Právě jsem se tam chystal zavolat a prověřit, jestli je všechno v pořádku.“

První čtyři tóny písně *London Calling* od skupiny The Clash se rozpíjaly mezi holými stěnami chodby neurochirurgického oddělení Ulleválské nemocnice. Muž se zplihlými vlasy a v županu, jenž se vydal na procházku opřený o stojan s infúzním sáčkem, vrhl káravý pohled na policistu držícího stráž, který v rozporu se zákazem používání mobilních telefonů přijal hovor.

„Stranden.“

„Hole. Nějaké novinky?“

„Nic zvláštního. Chodí tu po chodbě nějaký chlapík, co nemůže spát. Trochu strašidelný pohled, ale jinak vypadá neškodně.“

Muž se stojanem se s frkáním štrachal dál.

„A předtím?“

„No, Tottenham dostal na White Hart nakládačku od Arsenalu. A pak nám tu vypadl proud.“

„Co pacient?“

„Jako pěna.“

„Zkontroloval jste, jestli je všechno v pořádku?“

„Kromě mých hemoroidů se zdá být všechno v pohodě.“

Stranden naslouchal varovnému tichu. „To byl jenom vtip. Dojdu to hned zkontrolovat. Nezavěšujte.“

Místnost byla cítit čímsi sladkým. Odhadoval to na cukrovinky. Světlo z chodby přešlo pokoj a zmizelo, když se za ním dveře zabouchly, ale on zahlédl na bílém polštáři obličej. Přistoupil blíž. Tady uvnitř panovalo ticho. Příliš velké ticho. Jako by tu chyběl nějaký zvuk. Jeden zvuk.

„Pane Karlsene?“

Žádná reakce.

Stranden si odkašlal a zopakoval poněkud hlasitěji: „Pane Karlsene.“

V pokoji vládlo takové ticho, že slyšel Harryho hlas z mobilu hlasitě a zřetelně: „Co se děje?“

Stranden zvedl telefon k uchu. „Spí jako mimino.“

„Určitě?“

Stranden pohlédl na obličej na polštáři. A pochopil, že právě to ho znepokojilo. To, že Karlsen spí jako mimino. Dospělí muži vydávají obvykle více zvuků. Sklonil se k obličej, aby si poslechl, zda dýchá.

„Haló!“ zazněl z telefonu chabě Harryho výkřik. „Haló!“

Kapitola 16.

Pátek 18. prosince.

Uprchlík.

Slunce ho zahřívalo a lehký větřík ohýbal vysokou travu na písečných dunách, takže to vypadalo, jako by dlouhá stébla spokojeně přikyvovala. Musel nejspíš právě vylézt z vody, protože ručník pod ním byl mokrý. „Koukni,“ ukázala matka. Zastínil si oči a zíral přes třpytící se neuvěřitelně modré Jaderské moře. A tam spatřil muže s širokým úsměvem brodícího se ke břehu. Byl to otec. Za ním přicházel Bobo. A Giorgi. Vedle něj plaval pejsek s ocáskem vzpřímeným jako anténa. Díval se na ně, z moře zatím vystupovali další. Některé z nich dobře znal. Třeba Giorgiho otce. Jiné poznával jen matně. Obličej ze dveří v Paříži. Rysy tváří byly stažené k nepoznání v groteskní masky, které se na něj šklebily. Slunce zmizelo za mrakem a teplota náhle poklesla. Masky se rozkřičely.

Probudila ho svědivá bolest v boku. Otevřel oči. Je v Oslu. Na podlaze pod schodištěm. Nad ním se skláněla postava s otevřenými ústy a cosi volala. Rozpoznal jedno slovo, které znělo téměř stejně jako v jeho vlastní řeči. Narkoman.

Pak ona postava, muž v krátké kožené bundě, o krok ustoupila a zvedla nohu. Kopanec ho zasáhl do boku, který ho už bolel, a on se se zasténáním odkutálel. Za mužem v kožené bundě stál jiný chlap a smál se, přitom se držel za nos. Kožená bunda ukazovala na vrata.

Díval se na ty dva. Položil ruku na kapsu bundy a ucítil, že je mokrá. A že má ještě stále pistoli. V zásobníku zbývají dva náboje. Jenže pokud na ně vytáhne pistoli, riskuje, že zavolají policii.

Kožená bunda zařvala a zvedla ruku.

Chránil si rukama hlavu a zvedal se na nohy. Muž držící si nos s úsměvem otevřel vrata a na cestě ven ho kopl do zadku.

Vrata se za ním zabouchla a on uslyšel, jak ti dva dupají po schodech. Pohlédl na hodinky. Čtyři ráno. Tma byla stále stejná a on byl promrzlý. A mokrý. Pohmatem se přesvědčil, že má záda bundy nasáklá a nohavice kalhot promočené. Páchly močí. Pomočil se? Ne, musel si do toho lehnout. Do kaluže. Na podlaze. Zmrzlá moč, kterou rozehrál tělesným teplem.

Zastrčil ruce do kapes a vydal se poklusem ulicí. Nestaral se už o těch pár aut, která ho míjela.

Pacient zamumlal „děkuju“, Mathias Lund-Helgesen za ním zavřel dveře a sesunul se na židli ve své ordinaci. Zív a pohlédl na hodinky. Šest ráno. Ještě hodinu, než mu skončí noční služba. Než bude moci odjet domů. Několik hodin se prospat a pak zajet za Ráchel. Leží teď pod peřinou ve velké srubové vile na Holmenkollenu. S chlapcem prozatím nenašel společnou notu, ale to se poddá. Mathiasi Lund-Helgesenovi se nakonec vždycky všechno podaří. Ne že by ho Oleg neměl rád, spíš jde o to, že se chlapec příliš přimkl k tomu předchozímu. K tomu policistovi. Vlastně je až podivné, jak si může dítě bez problémů povýšit očividně narušeného člověka, a ještě alkoholika na otce a vzor.

Dlouho zvažoval, jestli to s Olegem má povědět Ráchel, ale pak to neudělal. Vypadal by jen jako bezmocný hlupák. Možná by kvůli tomu začala i pochybovat o tom, jestli je pro ně ten pravý. A on jí chce být. Tím pravým. Je ochotný být tím, kým být musí, jen aby si ji udržel. A aby zjistil, jaký má být, musí se vyptávat. Proto se vyptával. Na to, co na tom policistovi viděla. Odpověděla, že nic zvláštního. Nic jiného než to, že ho milovala. Kdyby to neformulovala právě takhle, nejspíš by ho nikdy nenapadlo, že tohle slovo v souvislosti s ním nikdy nepoužila.

Mathias Lund-Helgesen ze sebe setřásl nesmyslné úvahy, podíval se do počítače na jméno dalšího návštěvníka a vyšel do předpokoje, kam je sestry uváděly nejdřív. Ale takhle nad ránem byl předpokoj prázdný, a proto pokračoval dál do čekárny.

Pět lidí na něj vrhlo pohled prosící o to, aby byli na řadě právě oni. S výjimkou muže, který úplně vzadu v rohu spal s hlavou opřenou o zeď. Očividně nějaký narkoman, modrá bunda a zápach staré moči přicházející ve vlnách byly zaručenými známkami. Stejně zaručenými jako to, že si chlapík bude stěžovat na bolesti a bude chtít prášky.

Mathias k němu došel a nakrčil nos. Tvrdě jím zatřásl a rychle ustoupil. Někteří narkomani si po letitých zkušenostech, kdy byli ve zdrogovaném stavu oloupeni o drogy a peníze, osvojili automatickou reakci: Jestliže je někdo vzbudí, praští ho nebo bodnou.

Muž otevřel oči a pohlédl na Mathiase překvapivě jasným pohledem.

„Co vám schází?“ zeptal se Mathias. Pravidla samozřejmě zněla, že tuhle otázku lékař pacientovi nikdy neklade, dokud spolu nejsou o samotě, jenže Mathias byl unavený a měl plné zuby feťáků a ožralů, kteří připravují jiné pacienty o jeho čas i pozornost.

Muž si přitáhl bundu blíž k tělu a neodpověděl.

„Haló! Budete mi muset říct, proč tu jste.“

Muž zavrtěl hlavou a ukázal na jednoho z ostatních, jako by chtěl naznačit, že on sám teď není na řadě.

„Tohle není žádná noclehárna,“ upozornil ho Mathias. „Tady spát nemůžete. Jděte pryč. Hned.“

„*I don't understand*,“ odpověděl muž.

„*Leave*,“ pronesl Mathias. „*Or I'll call the police*.“

Mathias ke svému překvapení ucítil, že se musí držet, aby páchnoucího fetáka nevytáhl ze židle. Ostatní čekající se k nim otočili.

Muž pokývl a pomalu vstal. Mathias se za ním díval ještě dlouho poté, co se za ním zavřely prosklené dveře.

„Dobře že tyhle lidi vyhazujete,“ pronesl hlas za jeho zády.

Mathias nepřítomně přikývl. Možná jí to jen dostkrát nezopakoval. To, že ji miluje. Možná je to kvůli tomu.

Bylo půl osmé a před neurochirurgickým oddělením a pokojem 19, kde policista Stranden hleděl na prázdnou, ustlanou postel, na níž předtím ležel Jon Karlsen, panovala nadále tma. Brzy sem uloží jiného pacienta. To pomyšlení bylo zvláštní. Jenže teď si on sám musí najít postel, do níž by se mohl uložit. Nadlouho. Zívl a zkontroloval, zda na nočním stolku nic nenechal, vzal noviny ležící na židli a otočil se k odchodu.

Ve dveřích stál muž. Vrchní komisař. Hole.

„Kde je?“

„Pryč,“ odpověděl Stranden. „Přijeli pro něj před čtvrthodinou. Odvezli ho.“

„Aha? A kdo k tomu dal příkaz?“

„Primář. Už ho tady nechtěli mít.“

„Rád bych věděl, kdo ho odvezl. A kam.“

„Zavolal sem ten váš nový šéf z oddělení vražd.“

„Hagen? Osobně?“

„Přesně tak. A Jona Karlsena převezli do bytu jeho bratra.“

Hole pomalu zavrtěl hlavou. Pak odešel.

Na východě se začalo rozednívat. Harry dupal po schodech červenohnědé cihlové budovy v Gørbitzově ulici, která představovala spojnici mezi Kostelní a Fagerborskou a byla plná děr v asfaltu. Zastavil se v prvním patře, jak mu bylo řečeno do interkomu. Na bledě modrém plastovém štítku

nad dveřmi otevřenými na škvíru se bílými písmeny skvělo jméno Robert Karlsen.

Harry vešel dovnitř a rozhlédl se. Byl to malý jednopokojový byt, kde obrovský nepořádek potvrzoval dojem, jež člověk nabyt při pohledu do Robertovy kanceláře. Ačkoli nelze vyloučit, že Li a Li k tomu nepořádku přispěli, když tam hledali dopisy a jiné papíry, které by jim mohly pomoci. Jednu stěnu zdobil barvotisk Ježíše Krista a Harryho napadlo, že kdyby se trnová koruna vyměnila za baret, byl by ze spasitele rázem Che Guevara.

„Takže Gunnar Hagen rozhodl, že budete převezen sem?“ zeptal se Harry zad sedících za stolem u okna.

„Ano,“ odpověděl Jon Karlsen a otočil se. „Prohlásil, že tady budu ve větším bezpečí, když ten zabiják zná adresu mého bytu.“

„Hm,“ pronesl Harry a rozhlédl se kolem sebe. „Spalo se vám dobře?“

„Moc ne.“ Jon Karlsen se rozpačitě usmál. „Naslouchal jsem zvukům, které tam nebyly. A když jsem konečně usnul, přišel Stranden, ten strážný, a vyděsil mě k smrti.“

Harry odsunul ze židle stoh komiksů a svalil se na ni. „Chápu, že máte strach, Jone. Přemýšlel jste ještě o tom, kdo by si mohl přát vaši smrt?“

Jon vzdychl. „Nemyslel jsem posledních čtyřadvacet hodin na nic jiného. Jenže odpověď zní stále stejně: Opravdu netuším.“

„Byl jste někdy v Záhřebu?“ zeptal se Harry. „Nebo v Chorvatsku?“

Jon zavrtěl hlavou. „Nejdál jsem byl ve Švédsku a v Dánsku. A to jsem byl ještě kluk.“

„Znáte nějaké Chorvaty?“

„Jenom uprchlíky, kterým poskytujeme azyl.“

„Hm. Říkali policisté něco o tom, proč vás umístili právě sem?“

Jon pokrčil rameny. „Pověděl jsem jim, že mám klíč od tohohle bytu. A že je prázdný, takže...“

Harry si přešel rukou obličej.

„Tady stával počítač,“ ukázal Jon na stůl.

„Odvezli jsme si ho,“ odpověděl Harry a zvedl se.

„Už půjdete?“

„Musím stihnout letadlo do Bergenu.“

„Aha,“ přikývl Jon a zíral nepřítomně před sebe.

Harry pocítil, že má chuť položit na úzká ramena toho nemotorného chlapce ruku.

Letištní expres měl zpoždění. Už potřetí za sebou. „Kvůli poruše motoru,“ zaznělo lakonické vysvětlení z reproduktorů. Øystein Eikeland, taxikář a Harryho jediný kámoš z dětství, Harrymu vysvětlil, že elektromotor vlaku je jedna z nejjednodušších věcí, jaké existují, že i jeho mladší sestra by ho dokázala rozchodit, a jestliže by si technický personál letecké společnosti SAS a Norských státních drah NSB vyměnily na jediný den místa, jezdily by všechny vlaky přesně podle jízdního řádu a všechna letadla by spadla. Harry dával přednost současnému stavu.

Poté, co vyjeli z tunelu před Lillestrømem, vytočil Harry číslo Gunnara Hageny.

„Tady je Hole.“

„To slyším.“

„Nařídil jsem, aby byl Jon Karlsen nepřetržitě pod dohledem. A nenařídil jsem, aby ho přestěhovali z Ullevålské nemocnice.“

„O tom druhém rozhodla nemocnice,“ vysvětlil Hagen. „A o tom prvním jsem rozhodl já.“

Harry odpočítal tři domy venku v zasněžené krajině a teprve poté pronesl:

„To vy jste mi dal na starost vedení tohoto vyšetřování.“

„Ano, ale ne náš rozpočet na přesčasy. O kterém byste měl vědět, že jsme ho už dávno překročili.“

„Ten kluk se k smrti bojí, a vy ho umístíte do bytu vrahovy předchozí oběti, do bytu jeho vlastního bratra. Abyste ušetřili pár stovek denně za hotelový pokoj.“

Reproduktory ohlásily další stanici.

„Lillestrøm?“ podivil se Hagen. „Vy sedíte v letištním expresu?“

Harry v duchu zaklel. „Rychlý výlet do Bergenu.“

„Ted’?“

Harry polkl. „Odpoledne jsem zpátky.“

„Vy jste se snad zbláznil, chlapče! Jsme kvůli tomuhle případu pod drobnohledem. Tisk...“

„Vjíždíme do tunelu,“ pronesl Harry a hovor ukončil.

Ragnhild Gilstrupová se pomalu probouzela ze sna. V místnosti panovala tma. Došlo jí, že je ráno, ale nechápala, co je to za zvuk. Znělo to jako velké, mechanické hodiny. Jenže žádné takové hodiny v ložnici nemají. Otočila se v posteli a trhla sebou. V pološeru zahlédla, že v nohách postele stojí nehybně nahá postava a pozoruje ji.

„Dobré ráno, drahoušku,“ pronesla postava.

„Mads! Tys mě ale vyděsil.“

„Vážně?“

Očividně se právě sprchoval. Dveře do koupelny za ním byly otevřené, z těla mu kapala voda a dopadala s tichým hlubokým ťukáním na podlahu.

„Stojíš tam už dlouho?“ zeptala se a přitáhla si peřinu těsněji.

„Proč?“

Pokrčila rameny, ale otrásla se. Řekl to tak nějak zvláště. Vesele, téměř žertovně. A ten mírný úsměv. Takhle se nikdy nechoval. Protáhla se a zívla. Strojeně, povšimla si sama.

„Kdy jsi přišel domů?“ zeptala se. „Neprobudilo mě to.“

„Spala jsi nejspíš spánkem nevinných.“ Opět ten mírný úsměv.

Pohlédla na něj blíž. Opravdu se v posledních měsících změnil. Štíhlý byl vždycky, ale teď vypadal silnější a trénovanější. A to držení těla, jako by se tak nějak napřímil. Samozřejmě ji už napadlo, že si našel milenku, ale to ji nijak zvlášť netrápilo. Alespoň si to myslela.

„Kde jsi byl?“ vyptávala se dál.

„Na večeri s Janem Petterem Sissenerem.“

„S tím makléřem?“

„Ano. Je toho názoru, že tržní vyhlídky jsou dobré. I co se nemovitostí týče.“

„Není jednání s ním spíš moje práce?“

„Chci jen být trochu v obraze.“

„Máš dojem, že tě dostatečně neinformuju, zlato?“

Pohlédl na ni. Hleděl jí do očí tak dlouho, dokud nepocítila něco, co se jí při hovoru s Madsem ještě nikdy nestalo, totiž že jí krev proudí do obličeje.

„Jsem si jistý, že mě informuješ o tom, co bych měl vědět, drahoušku.“ Otočil se a odešel do koupelny, kde, jak zaslechla, roztočil kohoutek.

„Mrkla jsem se na pár zajímavých nemovitostí,“ zavolala na něj, hlavně proto, aby něco řekla, něco, co by dokázalo prolomit to podivné ticho, které se tu rozhostilo po jeho posledních slovech.

„Já taky,“ zakřičel v odpověď. „Byl jsem se včera podívat na jeden bytový dům v Gøteborske ulici. Ten, co patří Armádě spásy, však víš.“

Ztuhla. Jonův byt.

„Pěkný dům. Ale víš co? Na dveřích jednoho bytu byla taková ta policejní páska. Nějaký nájemník mi pověděl, že se tam střílelo. Slyšelas někdy něco takového?“

„Ne,“ zakřičela. „Na co tam byla ta policejní páska?“

„Tak to přece policie dělává – zaplombuje byt a přitom ho převrátí vzhůru nohama, aby našla otisky prstů a stopy DNA a získala přehled o tom, kdo tam kdy byl. Nicméně třeba bude Armáda spásy ochotná jít s cenou dolů, když se tam střílí, nemyslíš?“

„Vždyť jsem ti povídala, že nemají o prodej zájem.“

„Neměli zájem, zlato.“

Něco ji napadlo. „Proč policie prohledává byt, jestliže se střílelo na chodbě?“ Zaslechla, jak Mads zavřel kohoutek, a zvedla zrak. Stál na prahu, v bílé pění na holení mu zářil úsměv, v ruce volně držel břitvu. Brzy se postříká tou drahou vodou po holení, kterou ona nemůže vystát.

„Co to povídáš? Neříkal jsem nic o chodbě. A proč jsi najednou tak zbledla, zlato?“

Den vstal pozdě a nadále spočíval jako vrstva průhledného mrazivého oparu nad Sofienberským parkem. Ragnhild uháněla Helgesenovou ulicí a přitom dýchala do své béžové šály značky Bottega Veneta. Ani vlna koupená za devět tisíc korun v Miláně nedokázala zahnat mráz, ale přinejmenším jí chránila obličej.

Otisky prstů. DNA. Zjistit, kdo tam kdy byl. To se nesmí stát, důsledky by byly katastrofální.

Zabočila za roh do Gøteborske ulice. Přinejmenším nestojí venku žádné policejní vozy.

Klíč vklouzl do zámku vchodových dveří a ona si pospíšila k výtahu. Dlouho tu nebyla. A poprvé sem přichází neohlášená, přirozeně.

Zatímco ji výtah vynášel do výše, bušilo jí srdce a ona myslela na své vlasy v odtoku jeho sprchy, textilní vlákna na koberci, otisky prstů všude.

Chodba byla prázdná. Oranžová páska napnutá přes zárubně ukazovala, že nikdo není doma, Ragnhild však přesto zaklepala a čekala. Pak vytáhla klíč a přiložila ho k zámku. Nešel jí zasunout. Zkusila to znovu, ale zastrčila do zámku jen špičku. Proboha, vyměnil snad Jon zámek? Nadechla se, klíč otočila a tiše se pomodlila.

Klíč vklouzl dovnitř a zámek měkce cvakl, jak se odemkl.

Nadechla se oné tak dobře známé vůně bytu a řítila se k šatní skříni, kde, jak věděla, má Jon vysavač. Byl to černý Siemens VS08G2040, stejný model, jaký mají doma, 2000 wattů, nejsilnější na trhu. Jon měl rád všude čisto. Zasunula zástrčku do zdi a vysavač chraplavě zařval. Bylo deset hodin.

Za hodinu by měla stihnout vysát všechny podlahy a otřít veškeré stěny a povrchy. Pohlédla na zavřené dveře ložnice a zauvažovala, jestli by neměla začít tam. Tam, kde jsou vzpomínky nejsilnější, stopy nejčtetnější. Ne. Zamyšleně si přiložila hubici vysavače k předloktí. Jako by ji něco kouslo. Odtrhla hubici a všimla si, že se jí okamžitě začíná dělat podlitina.

Luxovala sotva několik minut, když ji to napadlo. Dopisy! Proboha, málem by zapoměla na to, že by mohli najít dopisy, které mu psala. Jak ty první, v nichž mu sdělovala své nejniternější sny a přání, tak ty poslední, ty zoufalé a odhalující, v nichž žadonila, aby se jí ozval. Nechala vysavač zapnutý, jen přehodila hadici přes židli, doběhla k Jonovu psacímu stolu a začala vytahovat zásuvky. V první byly propisky, izolepa a děrovačka. V druhé telefonní seznamy. Třetí byla zamčená. Samozřejmě.

Popadla nůž na dopisy ležící na desce stolu, zastrčila ho přímo nad zámek a vší silou se opřela o rukojeť. Suché, staré dřevo zapraskalo. A když už si myslela, že se nůž na dopisy zlomí, utrhlo se podélně čelo zásuvky. Zásuvku se zaškubnutím vytáhla, oprášila z ní třísky a dívala se na obálky. Celé stohy. Prsty bleskurychle listovala. Hafslund Energi. Norská banka. Pojišťovna If. Armáda spásy. Nepopsaná obálka. Otevřela ji. „Drahý synu“ stálo úplně nahoře. Listovala dál. Tady! Na obálce bylo v pravém dolním rohu diskrétním světle modrým písmem uvedeno jméno fondu, Gilstrup Invest.

S ulehčením vytáhla dopis.

Poté, co dočetla, list odložila a cítila, jak jí po tvářích stékají slzy. Jako by se jí oči znovu otevřely, jako by byla slepá a teď opět prohlédla a všechno bylo při starém. Jako by se všechno to, v co věřila a co kdysi zavrhl, opět stalo pravdou. Dopis byl krátký, přesto když ho teď čte, je už všechno jinak.

Vysavač naléhavě vyl a přehlušoval všechno s výjimkou jednoduchých jasných vět na papíře s absurdním a současně naprosto logickým obsahem. Neslyšela zvenčí hluk dopravy, nezaslechla zavržení dveří ani osobu, která se postavila přímo za její židli. Až když ucítila jeho pach, zježily se jí chloupky na zátylku.

Stroj SAS přistál na letišti Flesland v poryvu západního větru. V taxíku do centra Bergenu syčely stěrače své *pššt* na pneumatiky s hřeby cvakajícími o mokré černý asfalt zařezávající se mezi kopce zkrášené trsy mokré trávy a holými stromy. Zima na západním pobřeží.

Když dojeli do Fyllingsdalen, zavolal Skarre.

„Něco jsme našli.“

„Sem s tím.“

„Prošli jsme harddisk Roberta Karlsena. Jedinou věc pochybného charakteru představovaly cookies k pár pornostránkám na internetu.“

„Ty bychom našli ve vašem počítači taky, Skarre. Zkraťte to.“

„Nenašli jsme žádné pochybné osoby ani v papírech a dopisech.“

„Skarre...“ ozval se Harry varovně.

„Naproti tomu jsme našli zajímavý útržek letenky,“ pokračoval Skarre.
„Hádejte kam.“

„Já vás praštím.“

„Do Záhřebu,“ vyhrkl Skarre spěšně. A protože Harry neodpověděl, opatrně dodal: „V Chorvatsku.“

„Díky. Kdy tam byl?“

„V říjnu. Odlet dvanáctého října se zpáteční letenkou téhož dne večer.“

„Hm. Jeden říjnový den v Záhřebu. To nevypadá na dovolenou.“

„Informoval jsem se u jeho šéfky ve Fretexu v Kostelní ulici a ta tvrdí, že Roberta v žádné záležitosti do ciziny nevyslali.“

Až poté, co zavěsil, Harry zauvažoval, proč neřekl Skarremu, že je spokojen s jeho prací. Mohl to klidně udělat. Začíná snad být s přibývajícím věkem protivný? Ne, pomyslel si, když přebíral čtyři koruny, které mu taxikář vracel; protivný byl vždycky.

Harry vystoupil do smutně kanoucí záclyny v podobě bergenského lijáku, který podle zlých jazyků začíná vždy jednoho odpoledne v září a končí jednoho odpoledne v březnu. Ušel těch pár kroků ke vstupním dveřím Café Burza a uvnitř se zastavil. Přejížděl pohledem lokál a hloubal o tom, co udělá nový protikuřácký zákon, klepající už na dveře, s místy, jako je tohle. Harry byl v Burze předtím dvakrát a bylo to místo, kde se instinktivně cítil jako doma, a přesto tady byl jen nezávislým pozorovatelem. Číšníci tu pobíhali sem a tam v červených sakách a s výrazy ve tvářích, jako by pracovali v nějakém prvotřídním podniku, přitom ale jen roznášeli půllitry a naprosto suché vtipy místním štamgastům – rybářům v důchodu, houževnatým válečným veteránům od námořnictva a jiným ztroskotancům. Když tu byl Harry poprvé, jedna celebrita na penzi tancovala mezi stoly tango s jakýmsi rybářem, k tomu jim starší, slavnostně oděná dáma zpívala německé balady za doprovodu akordeonu a v instrumentálních pasážích ze sebe sypala s ráčkováním typickým pro místní dialekt rytmičné obscénnosti.

Harryho pohled našel to, co hledal, a Harry zamířil ke stolu, kde se vysoký hubený muž tyčil nad jedním prázdným a jedním téměř prázdným

půllitrem.

„Šéfe.“

Mužova hlava sebou při zvuku Harryho hlasu trhla vzhůru. Oči ji následovaly s nepatrným zpožděním. Za blanou opilosti se krčily zorničky.

„Harry.“ Hlas zněl překvapivě jasně a zřetelně.

Harry si přitáhl od sousedního stolu volnou židli.

„Projíždíte tudy?“ zeptal se ho Bjarne Møller.

„Ano.“

„Jak jste mě tu našel?“

Harry neodpověděl. Byl na to sice připraven, ale přesto takřka nedokázal uvěřit tomu, co vidí.

„Tak na stanici si pouštěj pusu na špacír? Jo jo.“ Møller se zhluboka napil ze sklenice. „Zvláštní výměna rolí, co?“ Obvykle jsem takhle nacházel já vás. Pivo?“

Harry se naklonil přes stůl. „Co se stalo, šéfe?“

„Co se tak většinou stane, když dospělý muž začne pít v pracovní době, Harry?“

„Buď dostal padáka, nebo ho opustila žena.“

„Padáka jsem ještě nedostal. Pokud vím.“ Møller se nehlučně zasmál. Ramena se mu třásla, ale nevydal ani hlásku.

„Kari vás...“ Harry se zarazil, nevěděl, jak by to měl formulovat.

„Ona a děti za mnou nepřijely. V pořádku. Bylo to tak předem dohodnuté.“

„Cože?“

„Kluci mi chybějí, to je jasné. Ale já to zvládnu. Tohle je jenom... jak se tomu říká... přechodná fáze? Jo, ovšem existuje pro to hezčí výraz. Trans... ne...“

Møllerovi klesla hlava nad půllitr.

„Pojďme se projít,“ vyzval ho Harry a mávl na číšníka, že chce účet.

O pětadvacet minut později stáli Harry a Bjarne Møller uprostřed setrvalého lijáku u zábradlí na kopci jménem Fløien a shlíželi na to, co byl patrně Bergen. Z centra je sem nahoru vyvezly vagonky nařezané našikmo jako kousky dortu a tažené silnými ocelovými lany.

„Proto jste sem odjel?“ zeptal se Harry. „Proto, že jste se chtěli s Kari rozejít?“

„Prší tady přesně tak hodně, jak se říká,“ odpověděl Møller.

Harry vzdychl. „Alkohol vám nepomůže, šéfe. Jenom to celé zhorší.“

„Tohle je moje replika, Harry. A co vy a Gunnar Hagen?“

„No, zdatný mentor.“

„Nepodceňujte ho, Harry. Je víc než jenom mentor. Gunnar Hagen působil sedm let ve FSK.“

„Ve speciální jednotce ministerstva obrany?“ zeptal se Harry užasle.

„Přesně tak. Právě jsem se to dozvěděl od šéfa kriminálky. Hagen byl do jednotky přijat roku 1981, kdy byla FSK zřízena proto, aby chránila naše ropné plošiny v Severním moři. Vzhledem k tomu, že je služba v této jednotce tajná, nikdy to neuváděl ve svém životopise.“

„FSK,“ pronesl Harry a cítil, že mu ledový déšť začíná pronikat látkou bundy na ramenou. „Slyšel jsem, že tam panuje neobvykle silná loajalita.“

„Je to takové bratrstvo,“ vysvětlil Møller. „Neproniknutelné.“

„Víte ještě o někom, kdo u nich byl?“

Møller zavrtěl hlavou. Vypadal už strážlivě. „Nějaké novinky ve vyšetřování? Dostávám interní informace.“

„Nemáme ani motiv.“

„Motivem jsou peníze,“ odchrchlal si Møller. „Hrabivost, iluze, že věci se změní, bude-li mít člověk peníze. Že se člověk sám změní.“

„Peníze.“ Harry pohlédl na Møllera. „Možná,“ pronesl váhavě.

Møller si opovržlivě odplivl směrem do šedé polévky před nimi. „Najděte peníze. Najděte peníze a jděte po nich. Dovedou vás vždycky k odpovědi.“

Harry ho ještě nikdy neslyšel takhle mluvit, ne s tou hořkou jistotou, jako by měl v tomto ohledu vlastní zkušenosti, bez nichž by se klidně obešel.

Harry se nadechl a riskl to. „Víte, že neumím moc chodit kolem horké kaše, šéfe, tak tady to je. Vy a já jsme týpci, co nemají zrovna moc kamarádů. A ačkoli mě možná za svého kamaráda nepovažujete, myslím, že jsem přinejmenším něco podobného...“

Harry se podíval na Møllera, ale nedostalo se mu odezvy.

„Přijel jsem sem proto, abych se dozvěděl, jestli pro vás můžu něco udělat. Jestli si nechcete promluvit nebo...“

Nadále žádná odezva.

„Krucinál šéfe, já to vím. Ale teď jsem každopádně tady.“

Møller obrátil obličej k nebi. „Věděl jste, že název Fløien je odvozen od výrazu pro korouhvičku, která tu kdysi stávala a ukazovala směr větru lodím odplouvajícím ze zátoky Vågen? Fløien je pořádný kopec. Jen šest minut lanovkou z centra druhého největšího norského města, a přitom tu dokážou lidi zabloudit a zahynout. Zvláštní, co?“

Harry pokrčil rameny. Møller vzdychl.

„Ten liják asi nepřestane. Sjedeme zas tou plechovkou dolů.“

Dole došli společně ke stanovišti taxíků.

„Ted', když ještě není špička, to trvá na Flesland jen dvacet minut,“ pronesl Møller.

Harry přikývl, ale s nastoupením vyčkával. Bundu měl už promočenou skrz naskrz.

„Jděte po penězích,“ vyzval ho znovu Møller a položil mu ruku na rameno.

„Udělejte to, co musíte.“

„Vy taky, šéfe.“

Møller zvedl ruku do vzduchu a obrátil se k odchodu, ale když Harry nasedal do taxíku, znovu se otočil a zavolal něco, co hluk dopravy přehlušil. Vůz svištěl přes Dánské náměstí a Harry si zapnul mobil. Čekala tam na něj esemeska od Halvorsena, že mu má zavolat. Harry vytočil číslo.

„Máme Stankíčovu platební kartu,“ informoval ho Halvorsen. „Dneska těsně před půlnocí mu ji zadržel bankomat nedaleko Youngova náměstí.“

„Tak odsud přišel, když jsme vpadli do Domova.“

„Přesně tak.“

„Youngovo náměstí je od Domova dost daleko,“ uvažoval Harry. „Nejspíš šel až tam, protože měl strach, abychom podle karty nepoznali, že se pohybuje v blízkosti Domova. A to naznačuje, že zoufale potřebuje peníze.“

„A ještě něco,“ pokračoval Halvorsen. „Bankomat je střežen bezpečnostní kamerou.“

„Ano?“

Halvorsen se záměrně odmlčel.

„No tak,“ vyzval ho Harry. „Neměl zakrytý obličej, je to tak?“

„Usmívá se přímo do kamery jako filmová hvězda.“

„Dostala Beáta tu nahrávku?“

„Právě sedí v House of Pain a zkoumá ji.“

Ragnhild Gilstrupová myslela na Johannese. Na to, jak mohlo být všechno jinak. Jen kdyby poslechla své srdce, které bylo vždycky mnohem chytřejší než hlava. A bylo podivné, že nikdy nebyla tak nešťastná, a přesto nikdy neměla větší chuť žít jako právě teď.

Žít jen o chvíli déle.

Protože teď už jí všechno došlo.

Zírala do černého ústí a bylo jí jasné, co vidí.

A co se stane.

Její výkřik přehlušil řev velice jednoduchého elektromotoru vysavače Siemens VS08G2040. Na podlahu dopadla židle. Ústí hadice vyznačující se silným tahem se přiblížilo k jejímu oku. Snažila se semknout víčka, ale silné prsty, které chtěly, aby se dívala, jí je držely otevřená. A ona se dívala. A moc dobře věděla, co ji čeká.

Kapitola 17.

Pátek 18. prosince.

Tvář.

Hodiny na zdi nad pultem velké lékárny ukazovaly půl desáté. Na lavicích podél stěn seděli kašlající lidé, zavírali ospale oči nebo zírali střídavě na červené digitální číslice pod stropem a na svůj lístek s pořadovým číslem, jako by byl jejich životní loterií a každé cinknutí novým tahem.

Nevzal si pořadové číslo, chtěl si jen posedět u topení, měl však pocit, že modrá bunda přitahuje nežádoucí pozornost, protože obsluha se na něj začala dívat. Vyhlédl z okna. Za oparem tušil obrysy bledého slabého slunce. Kolem projel policejní vůz. Mají tady uvnitř bezpečnostní kamery. Musí jít dál, ale kam? Bez peněz ho z kaváren a barů vyhodí. Teď už nemá ani platební kartu. Včera večer se rozhodl, že si přece jen musí vybrat peníze, přestože tím riskuje, že bude karta vystopována. Vyrázil z Domova na večerní procházku a nakonec našel o značný kus dál bankomat. Jenže ten mu kartu spolkl a nic nevydal, jen mu potvrdil to, co už věděl, totiž že ho obklíčili, že je znovu v obležení.

Téměř prázdný jídelní sál restaurace Biscuit zalévala hudba hraná na Panovu flétnu. Bylo klidné mezidobí po obědě a před večeří, a proto si Tore Bjørgen stoupl k oknu, odkud zasněně zíral na třídu Karla Johana. Ne proto, že by ho ten výhled nějak zvlášť oslovoval, ale proto, že radiátory byly situovány pod okny a jemu se zdálo, že se nemůže vůbec zahřát. Měl špatnou náladu. Za dva dny si musí vyzvednout letenky do Kapského Města, a přitom právě konstatoval to, co už dlouho věděl – že nemá peníze. Ať pracoval sebevíc, vždycky se nějak vypařily. Mohlo za to samozřejmě to rokokové zrcadlo, které si koupil na podzim do bytu, a také spousta šampaňského, kokainu a jiných drahých špásů. Ne že by začínal ztrácet půdu pod nohama, ale má-li být upřímný, je na čase vystoupit z toho začarovaného kruhu, kdy bere koks proto, aby mohl pařit, prášky, aby mohl spát, a koks, aby dokázal dělat dost přesčasů, z nichž by mohl financovat své zlovyky. Právě teď má na kontě nula nula nic. V posledních pěti letech slavil Vánoce a Nový rok vždycky v Kapském Městě místo toho, aby se vydal domů do vesnice Vegårshei za náboženskou bigotností, němými výčitkami ze strany rodičů a za špatně skrývaným odporem ze strany strýců a bratranců. Vyměnil vždy tři týdny nesnesitelného mrazu, bezútěšné tmy a nudy za slunce, krásné lidi a chvějivý

noční život. A za hrátky. Nebezpečné hrátky. V prosinci a lednu okupovali Kapské Město evropské reklamní agentury a filmové štáby, modelky i modelové. Právě v tomto prostředí nacházel sobě podobné. Jeho nejoblíbenější hrou bylo rande naslepo. Na takovém místě jako Kapské Město existovalo neustále jisté riziko, ale jít na schůzku s mužem ve tmě mezi chatrčemi na Cape Flats bylo přímo životu nebezpečné. A přesto se do toho pouštěl. Nevěděl přesně, proč tyhle pitomosti dělá, věděl jen, že aby mohl žít, potřebuje riziko, že ve hře musí existovat možnost případné prohry, aby byla zajímavá.

Tore Bjørgen nakrčil nos. Denní snění mu přetrhl pach, o němž doufal, že nepřichází z kuchyně. Otočil se.

„*Hello again*,“ pozdravil ho muž, který se mu postavil přímo za záda.

Kdyby byl Tore Bjørgen méně profesionální číšník, nasadil by podezíravý výraz. Muž před ním nejenže měl na sobě neforemnou modrou zimní bundu, která se očividně nosí mezi narkomany na třídě Karla Johana. Navíc nebyl oholený, měl červené oči a páchl jako pisoár.

„*Remember me?*“ zeptal se muž. „*At the men's room...*“

Tore Bjørgen si nejprve pomyslel, že muž míní noční klub stejného jména, než mu došlo, že má na mysli záchody. A teprve teď ho poznal. Tedy, poznal jeho hlas. A pomyslel si, že je neuvěřitelné, co dokáže udělat se vzhledem člověka jeden den bez civilizačních nezbytností, jako jsou břitva, sprcha a osmihodinový spánek.

Možná právě ono přerušení intenzivního snění způsobilo, že dvě naprosto rozdílné reakce Toreho Bjørgena přišly právě v tomto pořadí: Nejprve sladký záchvěv touhy. Muž se očividně vrátil kvůli flirtu a letnému, avšak intimnímu tělesnému kontaktu, který mezi nimi proběhl. Pak zděšení, když se mu v paměti vynořil obraz téhož muže s pistolí, z níž odkapávalo mýdlo. A skutečnost, že policista, který tu byl, to kladl do souvislosti s vraždou toho chudáka vojáka z Armády spásy.

„Potřebuju někde přespat,“ prohlásil muž.

Tore Bjørgen dvakrát prudce mrkl. Nemůže tomu skoro uvěřit. Stojí tady tváří v tvář člověku, který je možná vrah, člověku, který je podezřelý z toho, že zastřelil na ulici jiného člověka. Tak proč okamžitě všeho nenechá, nevyběhne z jídelního sálu a nevolá policii? Policista mu přece dokonce pověděl, že za informace vedoucí k dopadení tohoto muže je vypsána odměna. Bjørgen pohlédl ke konci lokálu, kde vrchní listoval knihou objednávek. Proč místo toho cítí v bránici onu zvláštní houpavou radost,

která se mu šíří tělem a způsobuje, že se třese a chvěje a přitom hledá smysluplnou odpověď?

„Jen na jednu noc,“ dodal muž.

„Dneska jsem v práci,“ odpověděl Tore Bjørgen.

„Můžu počkat.“

Tore Bjørgen se na muže podíval. To je šílenství, říkal si, zatímco jeho mozek pomalu a nezadržitelně spojoval touhu po hrátkách s možným řešením problému. Polkl a přešlápl.

Harry klusal od letištního expresu z hlavního nádraží přes Grønland k policejnímu ředitelství, vyjel výtahem rovnou na oddělení loupežných přepadení a proběhl chodbami do House of Pain, nevelké policejní videomítnosti bez oken.

Byla tam tma a teplo. Slyšel, jak rychlé prsty běhají po počítačové klávesnici.

„Co vidíš?“ zeptal se siluety rýsující se proti třepetajícím se snímkům na plátně na kratší stěně.

„Něco moc zajímavého,“ odpověděla Beáta Lønnová, aniž se otočila. Harry však věděl, že má zarudlé oči. Už Beátu při práci viděl. Viděl, jak hodiny a hodiny zírá na plátno, převíjí, zastavuje, zaostruje, zvětšuje, ukládá. A přitom přesně neví, co vlastně hledá. Nebo co vidí. Tohle je její teritorium.

„Co nám možná pomůže,“ dodala.

„Jsem jedno ucho.“ Harry šmátral tmou vpřed, praštil se do lýtka o židli a se zaklením se posadil.

„Připraven?“

„Ven s ním.“

„O. K. Seznam se s Christem Stankicem.“

Na plátně se objevil muž před bankomatem.

„Jsi si jistá?“ zeptal se Harry.

„Copak ho nepoznáváš?“

„Poznávám tu modrou bundu, ale...,“ nedokončil Harry větu. Zaslechl ve svém hlase údiv.

„Počkej,“ vyzvala ho Beáta.

Muž zastrčil do bankomatu kartu a čekal. Pak obrátil tvář do kamery a zašklebil se. Nucený úsměv, takový, který znamená pravý opak veselí.

„Zjistil, že nedostane peníze,“ vysvětlila Beáta.

Muž na plátně mačkal tlačítka jako šílený a nakonec pěstí třískl do klávesnice bankomatu.

„Ted’ zjistil, že nedostane zpátky ani kartu,“ okomentoval to Harry.

Muž dlouho zíral na displej bankomatu.

Pak si povytáhl rukáv, pohlédl na náramkové hodinky, otočil se a zmizel.

„Jaké to jsou hodinky?“ zeptal se Harry.

„Skříčko se leskne,“ odvětila Beáta. „Ale zvětšila jsem negativ. Na ciferníku stojí Seiko SQ50.“

„Šikulka. Ovšem neviděl jsem nic, co by nám pomohlo.“

„Tady je to, co nám pomůže.“

Beáta něco namačkala a na plátně se objevily dva záběry muže, jehož právě viděli. Jeden, jak vytahuje kartu, druhý, jak se dívá na hodinky.

„Vybrala jsem tyhle záběry, protože má tvář přibližně ve stejné poloze, takže je to dobře vidět. Tyhle záběry byly pořízeny v rozmezí něco málo přes sto vteřin. Vidíš to?“

„Ne,“ odpověděl Harry popravdě. „Očividně mi tohle nejde, nedokážu ani rozpoznat, že je na těch záběrech stejná osoba. Ani že je to ten člověk, kterého jsem viděl dole u řeky Aker.“

„Prima, takže to vidíš.“

„Vidím co?“

„Tady je jeho fotka z platební karty,“ řekla Beáta a klikla. Objevil se snímek muže s krátkým sestřihem a kravatou.

„A tady je na momentce, kterou pořídil *Dagbladet* na náměstí Bratří Egerových.“

„Dva nové obrázky.“

„Poznáš, že je to stejná osoba?“ zeptala se Beáta.

„No... Ne.“

„Ani já ne.“

„Ani ty ne? Když to nepoznáš ty, znamená to prostě, že to není stejná osoba.“

„Ne,“ namítla Beáta. „To znamená, že tu máme případ takzvané hypermobility. V odborných kruzích nazývané *visage du pantomime*.“

„O čem to proboha mluvíš?“

„O člověku, který se nemusí líčit a převlékat a který nepotřebuje ani plastické operace, a přece se dokáže změnit.“

V zasedací místnosti v červené zóně Harry počkal, až se všichni členové vyšetřovacího týmu usadí, a pak se ujal slova.

„Víme teď, že hledáme jednoho jediného muže. Prozatím mu budeme říkat Christo Stankić. Beáto?“

Beáta zapnula projektor a na plátně se objevil snímek tváře se zavřenýma očima a s maskou z něčeho, co se podobalo červeným špagetám.

„To, co vidíte, je nákres našeho obličejového svalstva. Svalů, které používáme k vytváření výrazů obličeje, a s jejichž pomocí tedy měníme svůj vzhled. Nejdůležitější z nich se nacházejí na čele, kolem očí a kolem úst. Tohle je například musculus frontalis, ten se společně s musculus corrugator supersilii používá k povytahování a vraštění obočí. Orbicularis oculi se uplatňuje při uvolňování nebo svírání té části obličeje, která se nalézá okolo očí. A tak dále.“

Beáta stiskla tlačítko na dálkovém ovládání. Na plátně naskočil obrázek klauna s velkými nafouklými tvářemi.

„V obličejí máme stovky takových svalů, a i lidé, kteří se živí tím, že dělají různé obličeje, využívají jen nepatrnou část možností. Herci a klauni trénují obličejové svalstvo tak, aby dokázali dosáhnout maximálního rozsahu pohybu, tuto schopnost my ostatní zpravidla ztrácíme už v dětství. Nicméně i herci a mimové používají tvář většinou jen k vytváření grimas vyjadřujících určité emoce. A ačkoli jsou tyto emoce důležité, jsou dost univerzální a není jich moc. Vztek, radost, zamilování, údiv, úsměv, smích a tak dále. Ovšem od přírody jsme díky této svalové masce vybaveni možností vytvářet několik milionů, ano, téměř neomezený počet výrazů tváře. Koncertní klavírista trénuje spojení mezi mozkem a svaly prstů do té míry, že dokáže provádět různé úkony simultánně a naprosto nezávisle na sobě. A to v prstech nemáme ani zdaleka tolik svalů. Co potom tedy můžeme dokázat s obličejem?“

Beáta vyměnila klauna za záběr na Christa Stankiće před bankomatem.

„Ano, například můžeme dokázat tohle.“

Záznam se začal zpomaleně odvíjet.

„Téměř nevidíte změny. Stahují se a uvolňují se nepatrné svaly. Výsledkem těchto drobných svalových pohybů je změněný výraz obličeje. Opravdu se tvář tolik mění? Ne, ale ta část mozku, která rozpoznává obličeje – gyrus fusiformis – je neuvěřitelně citlivá dokonce i vůči malým změnám, protože jejím úkolem je rozlišovat tisíce obličejů, které jsou z fyziologického hlediska stejné. Díky takovémuto pozvolnému stahování

obličejových svalů tu nakonec máme něco, co zdánlivě vypadá jako jiná osoba. Totiž tahle.“

Záběr se zastavil na posledním okénku záznamu.

„Tady má někdo sakra bujnou fantazii.“

Harry poznal hlas Magnuse Skarreho. Kdosi se zasmál a Beáta zrudla.

„Omlouvám se,“ uchechtl se Skarre a spokojeně se rozhlédl. „Tohle tady je přece pořád ten cigoš Stankić. Science-fiction je zábava, ale chlapíci, kteří támhle něco napnou a tady trochu povolí a pak nejsou k poznání, to je jako z barona Prášila, jestli chcete znát můj názor.“

Harry se chystal do věci vložit, ale pak si to rozmyslel. Místo toho napjatě sledoval Beátu. Před dvěma lety by ji takový komentář okamžitě rozprášil na kusy a on by je pak musel zametat.

„Pokud vím, nikdo se vás na názor neptal,“ odpověděla Beáta, ještě stále s planoucími tvářemi. „Ale jestli to berete takhle, dám vám příklad, o kterém jsem si jistá, že ho pochopíte.“

„No tak,“ zahulákal Skarre směrem k Beátě a sepnul ruce. „To nebylo myšleno osobně.“

„Jak známo nastupuje u zemřelých ihned po smrti rigor mortis,“ pokračovala Beáta, jako by se jí to nijak netýkalo, Harry však viděl, že má rozšířené nosní dírky. „Svaly v těle, i v obličejí, ztuhnou. To má stejný efekt, jako když se svaly napnou. A jaká je typická reakce pozůstalých, kteří mají mrtvého identifikovat?“

V tichu, jež následovalo, bylo slyšet jen bzučení větráku projektoru. Harry se začal usmívat.

„Nepoznejí ho,“ pronesl vysoký, jasný hlas. Harry si nevšiml, že Gunnar Hagen vstoupil do místnosti. „Ve válce to je celkem obvyklý problém v případech, kdy je třeba identifikovat mrtvé vojáky. Mají na sobě uniformu a stává se, že i kamarádi z jejich vlastní jednotky musí zkontrolovat jejich identifikační značky, aby si byli jistí.“

„Díky,“ prohodila Beáta. „Pomohlo vám to v porozumění, Skarre?“

Skarre pokrčil rameny a Harry zaslechl, jak se někdo hlasitě zasmál. Beáta vypnula projektor.

„Plasticita nebo mobilita obličeje je silně individuální. Něco lze natrénovat a o něčem se předpokládá, že to je geneticky podmíněné. Někdo nedokáže diferencovat pravou a levou část obličeje, jiný umí s trochou tréninku pohybovat všemi svaly nezávisle na sobě. Jako koncertní klavírista. Tomu se potom říká hypermobilita nebo *visage du pantomime*. V případech,

které jsou známé, vše naznačuje, že tato schopnost je silně dědičná, že člověk si ji vytváří jako velice mladý nebo jako dítě a že lidé s extrémním stupněm hypermobility často trpí poruchou osobnosti nebo zažili v dětství silná traumata.“

„Takže tím chcete říct, že máme co do činění se šílencem?“ otázal se Gunnar Hagen.

„Specializuju se na obličeje, ne na psychologii,“ odvětila Beáta. „Ale přinejmenším to nelze vyloučit. Harry?“

„Díky, Beáto.“ Harry vstal. „Tak teď víte trochu víc o tom, s kým máme tu čest, lidi. Dotazy? Ano, Li?“

„Jak takovouhle kreaturu chytíme?“

Harry a Beáta si vyměnili pohled. Hagen zakašlal.

„Netuším,“ odpověděl Harry. „Vím jen, že to neskončí, dokud ten chlap nesplní svůj úkol. Nebo my náš.“

Když se Harry vrátil zpátky do kanceláře, čekal tam na něj vzkaz od Ráchel. Zavolal jí okamžitě, aby o tom nemusel hloubat.

„Jak jde život?“ zeptala se.

„Jako v zákopech,“ odpověděl Harry. To byl výraz, který používal Ráchelin otec. Interní vtip mezi frontovými bojovníky po válce. Ráchel se zasmála. Něžným, bublavým smíchem, pro který býval kdysi ochoten obětovat cokoli, jen aby ho mohl slýchat denně. Fungovalo to pořád.

„Jsi sám?“ zeptala se.

„Ne. Jako vždycky tu poslouchá Halvorsen.“

Halvorsen zvedl hlavu od svědeckých výpovědí z náměstí Bratří Egerových a zašklebil se.

„Oleg by si potřeboval s někým promluvit,“ vysvětlila Ráchel.

„Cože?“

„Uf, to jsem ale řekla hloupě. Ne s někým. Potřebuje si promluvit s tebou.“

„Potřebuje?“

„Další oprava. *Povídal*, že si chce s tebou promluvit.“

„A požádal tě, abys mi zavolala?“

„Ne. Ne, to by nikdy neudělal.“

„Jasně.“ Harry se při tom pomyšlení usmál.

„Takže... Měl bys někdy večer čas?“

„Samozřejmě.“

„Fajn. Mohl bys s námi třeba povečeřet.“

„S námi?“

„S Olegem a se mnou.“

„Hm.“

„Vím, že ses setkal s Mathiasem...“

„Jistě,“ odpověděl Harry spěšně. „Vypadá jako fajn chlap.“

„To jo.“

Harry netušil, jak si má vykládat její tón. Ani jak by si ho vykládat chtěl.

„Jsi tam ještě?“

„Jsem tu. Víš, máme tady vraždu a je tu trochu zmatek. Já bych počkal, jak se to vyvine, a zavolał bych ti, až najdu nějaký vhodný den, co?“

Odmlka.

„Ráchel?“

„Ano, to by bylo fajn. A co jinak?“

Ta otázka byla pronesena v tak nevhodnou chvíli, až Harry na okamžik zauvažoval, jestli nebyla míněna ironicky.

„Dny plynou,“ odpověděl.

„V tvém životě se od posledně nic nezměnilo?“

Harry se nadechl. „Musím běžet, Ráchel. Zavolał ti, až najdu nějaký vhodný den. Pozdravuj ode mě Olega. Ano?“

„Ano.“

Harry zavěsil.

„Co to bylo?“ zeptal se Halvorsen. „Vhodný den?“

„Jenom večere. Něco s Olegem. Co dělal Robert v Záhřebu?“

Halvorsen se chystal něco odpovědět, ale v tu chvíli se ozvalo tiché zaklepání. Otočili se. Ve dveřích stál Skarre.

„Právě volali ze záhřebské policie,“ informoval je. „Stankićova platební karta byla vydána na základě falešného pasu.“

„Hm.“ Harry se zaklonil na židli s rukama složenýma za hlavou. „Co dělal Robert v Záhřebu, Skarre?“

„Však víte, co si myslím.“

„Drogy,“ pronesl Halvorsen.

„Nezmínil jste se o dívce, která se ptala po Robertovi ve Fretexu v Kostelní, Skarre? Jak si o ní v obchodě mysleli, že je z Jugoslávie?“

„Jo jo. Jeho šéfka mi...“

„Zavolej do Fretexu, Halvorsene.“

V kanceláři se rozhostilo ticho. Halvorsen chvíli listoval Žlutými stránkami a pak vytůkal na telefonu číslo. Harry začal bubnovat do desky stolu a přitom přemýšlel, jak to zformuluje, to, že je se Skarrem spokojený. Odkášlal si. Jenže pak mu Halvorsen podal telefonní sluchátko.

Rotná Rueová ho vyslechla, odpověděla a začala jednat. Žena činu, konstatoval Harry, když o dvě minuty později zavěsil a znovu si odkášlal.

„Jeden z jejích chlapců, co si tam odbývají veřejně prospěšné práce, Srb, si tu dívku pamatoval. Má dojem, že se jmenovala Sofia, ale není si jistý. S jistotou si ovšem pamatuje, že byla z Vukovaru.“

Harry našel Jona na posteli v Robertově bytě s rozevřenou biblí na břiše. Byl očividně nevyspalý a vypadal ustrašeně. Harry si zapálil cigaretu, posadil se na chatrnou kuchyňskou židli a zeptal se, co podle jeho názoru mohl Robert dělat v Záhřebu.

„To netuším, nic mi o tom nepověděl. Možná to nějak souviselo s tím tajným projektem, na který jsem mu půjčil peníze.“

„O. K. Víte, že měl přítelkyni? Mladou Chorvatku jménem Sofia?“

„Sofia Miholjecová? To si děláte legraci!“

„Ani ne. Znamená to, že víte, kdo to je?“

„Sofia bydlí v jednom z našich bytových domů v ulici Jacoba Aalla. Její rodina patřila k chorvatským uprchlíkům z Vukovaru, které sem komisař dostal. Ale Sofii... Sofii je patnáct let.“

„Možná byla do Roberta jenom zamilovaná... Mladá holka. Chytrý, dospělý kluk. Není to úplně neobvyklé, víte?“

Jon chtěl něco odpovědět, ale zarazil se.

„Sám jste říkal, že Robert měl rád mladé dívky.“

Jon zíral do země. „Můžu vám dát adresu té rodiny, tak se jí zeptejte.“

„O. K.“ Harry pohlédl na hodinky. „Potřebujete něco?“

Jon se rozhlédl. „Potřeboval bych zaskočit do svého bytu. Vzít si tam nějaké oblečení a toaletní potřeby.“

„Fajn, zavezu vás tam. Vezměte si bundu a čepici, mrzne čím dál víc.“

Cesta trvala dvacet minut. Projeli kolem starého rozpadajícího se Bislettského stadionu, který čekala demolice, a kolem restaurace U Schrøderů, před níž stála osoba v tlustém vlněném kabátě a čepici. Harry ji poznal. Zaparkoval v rozporu s předpisy přímo před vchodem do Gøteborské ulice číslo 4, vešli dovnitř a stoupli si k výtahu. Harry viděl na červeném displeji nad dveřmi, že výtah stojí ve trojce, v patře, kde má Jon

byt. Než stihli stisknout přivolávač, zaslechli, že se výtah rozjel, a podle čísel poznali, že míří dolů. Harry si třel dlaně o stehna.

„Vy nemáte rád výtahy,“ konstatoval Jon.

Harry na něj udiveně pohlédl. „Je to na mně vidět?“

Jon se usmál: „Otec je taky neměl rád. Pojd'te, půjdeme po schodech.“

Vykročili a o kus výše na schodišti Harry uslyšel, jak se pod nimi otevřely dveře výtahu.

Odemkli byt, Harry zůstal stát ve dveřích a Jon si šel do koupelny pro toaletní taštičku.

„Zvláštní,“ svraštil Jon čelo. „Jako by tu někdo byl.“

„Technici tu hledali kulky,“ vysvětlil Harry.

Jon zmizel v ložnici a vrátil se s kabelou.

„Je to tu tak zvláštně cítit.“

Harry se rozhlédl. Ve dřezu stály dvě sklenice, ale beze stop po mléce či jiném viditelném nápoji na okraji, které by něco prozrazovaly. Žádné pozůstatky mokrého roztátého sněhu na podlaze, jen několik uvolněných třísek před psacím stolem, pocházejících pravděpodobně z jednoho čela zásuvky, jež vypadalo, jako by ho kdosi vytrhl.

„Půjdeme,“ vyzval Harry Jona.

„Proč tu stojí můj vysavač?“ ukázal Jon na přístroj. „Potřebovali ho vaši lidé?“

Harry znal kriminalisticko-technické postupy a žádný z nich nezahrnoval použití vysavače na místě činu.

„Má od bytu klíče ještě někdo jiný?“ zeptal se Harry.

Jon zaváhal. „Thea, moje přítelkyně. Ale ta by tady nikdy dobrovolně neluxovala.“

Harry ukázal na třísky před psacím stolem, které by vysavač spolkl jako první. Pak došel k přístroji. Hubice byla sundaná z plastové trubky připevněné ke konci hadice. Harrymu přejel po zádech mráz. Zvedl hadici a zazíral do kruhového černého ústí. Přejel po jeho okraji ukazovákem a podíval se na špičku prstu.

„Co to je?“ zeptal se Jon.

„Krev,“ odpověděl Harry. „Zkontrolujte, jestli jsou zamčené dveře.“

Harry už to věděl. Že stojí na prahu oné místnosti, kterou nenávidí, ale mimo niž se přesto nedokáže zdržovat. Sejmul plastové víko uprostřed vysavače. Uvolnil žlutý sáček a zvedl ho, přitom si pomyslel, že právě tohle je skutečný dům bolesti. Místo, kde je vždy nucen využívat svoji schopnost

dokázat se vžít do zla. Schopnost, o níž si stále častěji myslel, že si ji vyvinul přespříliš.

„Co to děláte?“ zeptal se Jon.

Sáček byl nacpaný k prasknutí. Harry škubl silným, měkkým papírem. Sáček se roztrhl a jako džin z láhve se vyvalil pořádný oblak černého prachu. Beztížně stoupal ke stropu, zatímco Jon a Harry zírali na obsah ležící nyní na podlaze.

„Dobrý Bože,“ zašeptal Jon.

Kapitola 18.

Pátek 18. prosince.

Šachta.

„Pane Bože,“ zasténal Jon a zašmátral rukou po židli. „Co se to tu stalo? To je přece... to je...“

„Ano,“ souhlasil Harry, který se posadil na bobek vedle vysavače a soustředil se na to, aby pravidelně dýchal. „Je to oko.“

Oční bulva vypadala jako vyplavená krvavá medúza. K bílému povrchu se přilepil prach. Na krvavé zadní straně dokázal Harry rozlišit svalová vlákna a silnější cancourek podobající se červu, který představoval zrakový nerv. „Rád bych věděl, jak prošlo bez poškození filtrem a do sáčku. Pokud ho tedy skutečně někdo vysál...“

„Já jsem filtr kdysi vyndal,“ vysvětlil Jon třaslavě. „Ono to pak líp vysává.“

Harry vytáhl z kapsy bundy propisku a s její pomocí oko opatrně otočil. Konzistence se zdála být měkká, ale s pevným jádrem. Poposedl si tak, aby světlo lustru dopadalo na zornici, která byla velká, černá a rozplývající se vzhledem k tomu, že svalovina už oko neudržovala v okrouhlém tvaru. Světlá, téměř tyrkysová duhovka rámuující zornici zářila jako odlesky matné kuličky. Harry zaslechl, jak se Jon za ním rychle nadechl.

„Nezvykle modrá duhovka,“ pronesl Harry. „Někdo, koho znáte?“

„Ne, já... já nevím.“

„Podívejte se, Jone,“ začal Harry, aniž se otočil. „Nevím, jak moc trénujete lhaní, ale nijak zvlášť dobrý v tom nejste. Nemůžu vás nutit, abyste mi sdělil pikantní detaily o svém bratrovi, ale tady u toho...“ ukázal na krvavou oční bulvu, „... vás přiměju, abyste mi prozradil, co to je.“

Otočil se. Jon seděl se skloněnou hlavou na jedné z kuchyňských židlí.

„Já... ona...“ Hlas měl zastřený pláčem.

„Takže nějaká žena,“ snažil se mu pomoci Harry.

Jon prudce přikývl s hlavou nadále skloněnou. „Jmenuje se Ragnhild Gilstrupová. Takové oči nemá nikdo jiný.“

„A jak se její oko mohlo dostat sem?“

„To netuším. Ona... My... Scházeli jsme se tu spolu. Měla klíče. Co jsem komu udělal, Harry? Proč se tohle děje?“

„Nevím, Jone. Ale budu tu mít práci, takže vás nejdřív musíme někam uklidit.“

„Můžu se vrátit zpátky do Ullevålské ulice.“

„Ne!“ vykřikl Harry. „Máte klíče od Theina bytu?“

Jon přikývl.

„Fajn, tak jděte tam. Zamkněte dveře a neotevírejte nikomu jinému než mně.“

Jon zamířil ke vchodovým dveřím, ale pak se zastavil. „Harry?“

„Ano?“

„Musí tohle vyjít najevo? To s Ragnhild a se mnou? Přestal jsem se s ní scházet, když jsem začal chodit s Theou.“

„Tak to snad nebude nic tak hrozného.“

„Vy to nechápete,“ namítl Jon. „Ragnhild Gilstrupová byla vdaná.“

Harry táhle přikývl. „Osmé přikázání?“

„Desáté,“ odvětil Jon.

„Tohle nemůžu držet v tajnosti, Jone.“

Jon pohlédl s údivem na Harryho. Pak pomalu zavrtěl hlavou.

„Co je?“

„Nedokážu uvěřit, že jsem to řekl,“ vysvětlil Jon. „Ragnhild je mrtvá, a já už myslím na to, jak bych si zachránil vlastní kůži.“

V očích se mu zaleskly slzy. Harry na okamžik pocítil čistý soucit. Ne ten soucit, který obvykle cítil s obětí nebo s pozůstalými, nýbrž soucit s tím, kdo v srdcervoucí chvíli vidí svou vlastní ubohou lidskost.

Sverre Hasvold občas litoval, že vyměnil život námořníka na zahraničních obchodních lodích za práci domovníka ve zbrusu novém bytovém domě v Gøteborské ulici 4. Zvláště za mrazivých dnů, jako byl tento, kdy mu volali a stěžovali si, že je zase ucpaná šachta na odpadky. Stávalo se to průměrně jednou měsíčně a důvod býval prostý: Otvary v každém patře měly stejné rozměry jako samotná šachta. Zaplaťpánbůh za staré domy. Už ve třicátých letech, kdy se začaly objevovat první šachty na odpadky, měli architekti dost rozumu, aby otvary v patrech navrhovali s menším průměrem, a lidé tak nemohli dovnitř cpát věci, které by pak o něco níž šachtu ucpávaly. Dneska myslí jen na styl tady a prosvětlení támhle.

Hasvold otevřel dvířka šachty ve druhém patře, strčil dovnitř hlavu a zapnul kapesní svítilnu. Bílé plastové pytle se zaleskly a on konstatoval, že problém se nachází jako obvykle mezi přízemím a prvním patrem, kde se šachta nepatrně zužuje.

Odemkl si sklepní místnost na odpadky a rozsvítil. Bylo tu tak syrově chladno, až se mu zamžily brýle. Otrásl se a popadl téměř třímetrovou železnou tyč, kterou měl uloženou podél delší stěny právě za tímto účelem. Dokonce na její konec namontoval plastový míček, aby při prošťouchávání šachty nepropíchl pytle s odpadky. Z šachetního otvoru cosi kapalo, drobné bubnování na plast pytlů ležících v kontejneru na odpadky. V domovním řádu jasně stálo, že šachtu lze využívat pouze pro suchý odpad v dobře uzavřených pytlích, avšak lidé – ani ti takzvaní křesťané, kteří tu bydleli – na to nebrali ohled.

Vlezl do kontejneru a pod nohama mu zakřupaly skořápky od vajec a krabice od mléka. Došel ke kruhovému otvoru ve stropě. Pohlédl do otvoru, ale viděl jen černou tmou. Zvedl železnou tyč do výše. Čekal, že narazí na obvyklou měkkou masu pytlů s odpadky, jenže místo toho narazila tyč na cosi tvrdého. Šťouchl do toho s větší silou. Nepohnulo se to, očividně se tam něco vzpříčilo.

Vytáhl kapesní svítilnu, kterou měl pověšenou na opasku, a namířil kužel světla do šachty. Na brýle mu dopadla kapka, oslepen si se zaklením brýle strhl a otíral si sklo o modrý plášť, přitom držel svítilnu v podpaží. Maličko popošel a krátkozrace opět zamžoural vzhůru. Zarazil se. Posvítil si kapesní svítilnou a fantazie mu začala pracovat na plné obrátky. Zíral a přitom se mu zdálo, že se mu zpomaluje srdce. Nedůvěřivě si brýle opět nasadil. Potom se mu srdce zastavilo docela.

Železná tyč sjela škrábavě po zdi, načež s rachotem dopadla na podlahu. Sverre Hasvold zjistil, že si sedl mezi odpadky a že kapesní svítilna se mu musela zakutálet někam mezi pytle. Na plastový pytel mezi jeho stehny dopadla další kapka. Škubl sebou dozadu, jako by to byla žíravina. Pak se vyhrabal na nohy a vyrazil ven.

Potřebuje vzduch. Viděl na moři leccos, ale něco takového nikdy, tohle není... normální. Tohle musí být nějaká choroba. Rozrazil vchodové dveře a vypotácel se na chodník, aniž si povšiml dvou vysokých mužů, kteří tam stáli, a mrazu, jenž ho uhodil do tváře. Opřel se o zeď, omdlávající a udýchaný, a vytáhl mobil. Bezmocně na něj zazíral. Před nějakou dobou změnili čísla tísňového volání, aby si je lidé lépe pamatovali, ale on si samozřejmě pamatuje jen ta stará. Všiml si oněch dvou postávajících mužů. První z nich mluvil do mobilu, ve druhém poznal jednoho z nájemníků.

„Promiňte, nevíte, jaké číslo má policie?“ zeptal se Hasvold a uvědomil si, že chraptí, jako by dlouho křičel.

Nájemník pohlédl rychle na muže vedle sebe, který si domovníka chvíličku prohlížel, a potom do telefonu pronesl:

„Počkejte, možná Ivana a psa nakonec potřebovat nebudeme.“ Muž odtáhl telefon od ucha a obrátil se ke Sverremu Hasvoldovi.

„Jsem vrchní komisař Hole z osloské policie. Nechte mě hádat...“

V bytě na náměstí Vestkanttorget shlížel Tore Bjørgen z okna ložnice do dvora. Venku panovalo stejné ticho jako uvnitř, nepobíhaly tam žádné děti ani si nehrály ve sněhu. Nejspíš je příliš zima a tma. Vlastně už několik let neviděl děti hrát si v zimě venku. Z obývacího pokoje sem slyšel moderátora televizních zpráv, jak předpovídá rekordně nízké teploty a jak informuje o tom, že ministr sociálních věcí chce zavést zvláštní příspěvek na to, aby bezdomovci a lidé bez přístřeší měli střechu nad hlavou a osamělí staří lidé si mohli ve svých domovech více zatopit. A o tom, že policie hledá chorvatského státního občana jménem Christo Stankić. A že je za poskytnutí informací vedoucích k jeho dopadení vypsána odměna. Nesdělil žádnou částku, ale Tore Bjørgen předpokládal, že to bude víc, než kolik stojí letenka a třítydenní pobyt v Kapském Městě.

Tore Bjørgen si osušil nosní dírky a zbytek kokainového prášku si vetřel do dásní. Tak se zbavil poslední pachuti po pizze, kterou měl v ústech.

Zalhal šéfovi v Biscuitu, že ho bolí hlava, a odešel z práce dřív. Christo – nebo Mike, jak se mu představil – na něj podle domluvy čekal na lavičce na náměstí Vestkanttorget. Christovi očividně chutnala jeho mražená pizza Grandiosa a zhltl ji, aniž si povšiml pachuti způsobené patnácti miligramy stesolidu v podobě nadrcených tablet.

Tore Bjørgen pohlédl na spícího Christa, který ležel nahý na břiše v jeho posteli. Navzdory udidlu v ústech dýchal pravidelně a zhluboka. Zatímco Tore chystal své malé aranžmá, neprojevil sebemenší náznak, že by se probouzel. Tore koupil ty prášky na spaní od jednoho horečnatého feťáka na ulici přímo před Biscuitem za patnáct korun jednu. Ani zbytek „výbavy“ nestál moc. Jak pouta na ruce i nohy, tak udidlo a šňůra s lesklými análními kuličkami byly součástí takzvaného startovního balíčku, který si koupil přes internet na stránkách www.hratky.com za pouhých 599 korun.

Peřina ležela na podlaze a Christova kůže žhnula ve světle mihotajících se plamínek svíček, které Tore rozmístil po pokoji. Christovo tělo vytvářelo na bílém prostěradle písmeno ypsilon. Spojené ruce měl připoutané k čelu Toreho masivní mosazné postele, zatímco nohy měl roztažené a připoutané

v nohách postele každou k jednomu sloupku. Tore mu pod břicho zastrčil polštářek, aby měl Christo zadek o něco výš.

Tore odšrouboval víčko krabičky s vazelínou, nabral trochu vazelíny ukazováčkem a druhou rukou roztáhl Christovi obě pŕlky. A znovu ho to napadlo. Źe tohle je znásilnění. Nelze to charakterizovat jinak. A jen to pomyslení, jen samotné slovo „znásilnění“ v něm probudilo chtíč.

Sice je možné, Źe by Christo proti takovýmhle hrátkám nic moc nenamítal, neboť signály byly nejasné, přesto bylo nebezpečné pohrávat si s vrahem. Báječně nebezpečné. Ale ne bezhlavě. MuŹ pod ním půjde stejně sedět na doŹivotí.

Podíval se na svůj ztopořený úd. Nato z krabičky vytáhl anální kuličky a zatáhl drsně za oba konce tenké, ale pevné nylonové šňůry procházející kuličkami, jako by to byl perlový náhrdelník. První kuličky v řadě byly malé, směrem dál se však jejich objem zvětšoval a největší měla velikost golfového míčku. Podle návodu k použití se měly kuličky zavést do análního otvoru a poté pomalu vytahovat tak, aby došlo k maximální stimulaci nervů v citlivém análním otvoru a jeho okolí. Kuličky měly různé barvy, a pokud člověk nevěděl, co to je, mohl se snadno domnívat, Źe to je něco zcela jiného. Tore se usmál na svůj vlastní pokřivený obraz v největší kuličce. Otce možná trochu zarazí, až vybalí vánoční dárek od Toreho, který mu posílá pozdravy z Kapského Města s tím, Źe doufá, Źe dárek se bude pěkně vyjímat na vánočním stromku. A až budou příbuzní ve Vegårdshei zpívat koledy a povinně se přitom držet za ruce, nebude nikdo z nich mít sebemenší potuchy, jaké kuličky se jim to třpytí před očima. Ani kde se ty kuličky nacházely.

Harry vedl Beátu a její dva asistenty po schodech do sklepa, kde jim domovník odemkl místnost s odpadky. Jeden z asistentů byl nový, byla to dívka, jejíŹ jméno si Harry pamatoval přesně tři vteřiny.

„Támhle nahoře,“ ukázal Harry. Ti tři, oblečení do čehosi, co připomínalo bílé včelařské kombinézy, opatrně postoupili vpřed pod šachetní otvor a paprsky světla z jejich čelových svítílen zmizely ve tmě. Harry si prohlížel novou asistentku, čekal na reakci v její tváři. Když se objevila, připomněla asistentka Harrymu korál, který se instinktivně stáhne, jakmile se ho dotknou potápěčovy prsty. Beáta téměř nezatelně potřásla hlavou, jako instalatér strážlivě pozorující potrubí poněkud nadprůměrně poškozené mrazem.

„Enuklace,“ konstatovala. Hlas se jí rozlehl šachtou. „Zapíšeš to, Margareto?“

Asistentka prudce dýchala, přitom šátrala po propisce a notesu pod kombinézou.

„Cože?“ zeptal se Harry.

„Levé oko je vyjmuté. Margareto?“

„Jsem tu,“ ozvala se asistentka a zapsala to.

„Žena visí hlavou dolů, patrně se v šachtě vzpříčila. Z oční jamky kape trochu krve a na vnitřní straně vidím nějaké bílé proužky, to musí být lebka prosvítající tkáně. Krev je tmavě červená, takže se začala srážet už před nějakou dobou. Až dorazí soudní lékař, zkontroluje tělesnou teplotu a ztuhlost. Nediktuji moc rychle?“

„Ne, to je v pořádku,“ odpověděla Margaret.

„U dvířek ve třetím patře jsme našli stopy krve a ve stejném patře bylo nalezeno oko, takže pachatel ji vtlačil do otvoru patrně tam. Je to úzký otvor a odsud to vypadá, že má pravé rameno vykloubené. Možná se to stalo, když ji tlačil dovnitř nebo když se při pádu zastavila tady. Z tohoto úhlu se to dá jen těžko určit, ale mně se zdá, že vidím na krku modřiny, které by tedy naznačovaly, že byla škrncena. Soudní lékař zkontroluje rameno a stanoví příčinu smrti. Jinak tu toho moc udělat nemůžeme. Prosím, Gilbergu.“

Beáta ustoupila stranou a druhý asistent několikrát bleskl fotoaparátem do šachty.

„Co je to žlutobílé v oční jamce?“ zeptal se.

„Tuk,“ odvětila Beáta. „Vyklid'te kontejner a poohlédněte se po věcech, které by mohly patřit zavražděné nebo vrahovi. Pak vám policisté venku pomohou dostat ji dolů. Margareto, ty pojď se mnou.“

Vyšli i s Harrym do chodby, Margaret přistoupila k výtahu a stiskla přivolávací.

„Půjdeme po schodech,“ pronesla Beáta s lehkostí. Margaret na ni s údivem pohlédla, ale pak své dva starší kolegy následovala.

„Brzy dorazí tři moji lidé,“ pronesla Beáta jakoby v odpověď na Harryho nevyslovenou otázku. Přestože Harryho dlouhé nohy braly schody po dvou, držela s ním malá žena snadno krok. „Svědci?“

„Prozatím žádní,“ odpověděl Harry. „Ale obcházíme to tu. Tři policisté zvoní na byty v domě. A pak půjdou do okolních domů.“

„Se Stankíčovou fotografií v ruce?“

Harry na ni pohlédl, aby zjistil, zda to bylo míněno ironicky. Což se dalo těžko odhadnout.

„Jaký byl tvůj první dojem?“ zeptal se.

„Muž,“ odvětila Beáta.

„Protože dotyčný musel být silný, aby ji dokázal procpat šachtou?“

„Možná.“

„Něco dalšího?“

„Harry, existují pochybnosti o tom, kdo to udělal?“ vzdychla.

„Ano, Beáto, existují. Z principu pochybujeme tak dlouho, dokud to nevíme jistě.“

Harry se otočil k Margaretě, která za nimi hlasitě funěla. „A váš první dojem?“

„Cože?“

Zabočili do chodby ve třetím patře. Před dveřmi bytu Jona Karlsena stál korpulentní muž ve tvídovém obleku pod rozepnutým tvídovým kabátem. Očividně na ně čekal.

„Rád bych věděl, jaké byly vaše pocity, když jste před chvílí vstoupila do domu,“ vysvětlil Harry. „A když jste se podívala do šachty.“

„Pocity?“ usmála se zmateně Margaret.

„Ano, pocity!“ zaburácel Ståle Aune a napřáhl ruku, kterou Harry ihned uchopil. „Lidi, sledujte ho a učte se, protože tohle je slavné Holeovo evangelium. Než vstoupíš na místo činu, zbav se všech myšlenek, staň se novorozeným dítětem bez schopnosti mluvit a otevři se svatému prvnímu dojmu, nejdůležitějším prvním vteřinám, které jsou tvojí velkou a jedinou šancí spatřit, co se stalo, aniž bys měl jen zlomek faktů. Zní to skoro jako vyvolávání duchů, že? Pěkné šaty, Beáto. A kdo je vaše okouzlující kolegyně?“

„Margaret Svendsenová.“

„Ståle Aune,“ představil se muž, popadl Margaretinu ruku oblečenou do rukavice a políbil ji. „No ne zlato, chutnáte po gumě.“

„Aune je psycholog,“ vysvětlila Beáta. „Pomáhá nám.“

„*Snaží se* vám pomáhat,“ upřesnil Aune. „Psychologie je bohužel vědní obor, který je prozatím stále v plenkách a neměla by se jí přisuzovat žádná zvláštní výpovědní hodnota dřív než za padesát až sto let. A jak zní odpověď na otázku vrchního komisaře Holea, zlato?“

Margaret hledala u Beáty pomocnou ruku.

„Já... nevím,“ vykoktala. „To s tím okem bylo samozřejmě trochu nechutné.“

Harry odemkl dveře.

„Víš, že nesnáším krev,“ varoval ho Aune.

„Mysli si, že to je skleněné oko,“ vybídl ho Harry, otevřel dveře a ustoupil. „Chod’ po igelitu a na nic nesahej.“

Aune opatrně vstoupil na cestičku z černého igelitu procházející napříč místností. Posadil se na bobek vedle oka, které nadále leželo v hromádce prachu z vysavače, jen je nyní pokrývala šedá blanka.

„Tomu se prý říká enuklace,“ prohlásil Harry.

Aune povytáhl jedno obočí. „Provedená vysavačem přiloženým k oku?“

„Člověk nedokáže někomu vysát oko z důlku jen za pomoci vysavače,“ vysvětlil Harry. „Dotyčný si ho nejspíš vysavačem jen přitáhl tak, aby se prsty dostal za oko. Svaly a zrakový nerv jsou na to moc pevné.“

„Co ty o tom víš, Harry.“

„Jednou jsem zatýkal ženu, která utopila svoje dítě ve vaně. V cele předběžného zadržení si vyrvala oko. Lékař mi trochu objasnil techniku.“

Zaslechli, jak se Margaret za nimi nadechla.

„Vyjmutí oka nemusí být samo o sobě smrtelné,“ pokračoval Harry. „Beáta se domnívá, že ta žena byla možná uškrcena. Co je tvoje první myšlenka?“ „Tohle přirozeně provedla osoba citově nebo rozumově nevyrovnaná. Zmrzačení svědčí o neovladatelném vzteku. To, že se dotyčný rozhodl vhodit mrtvolu do šachty na odpadky, může mít samozřejmě praktické důvody...“

„To sotva,“ namítl Harry. „Jestliže nechtěl, aby byla mrtvola nějakou dobu nalezena, bylo by chytřejší nechat ji ležet v prázdném bytě.“

„V takovém případě se často jedná o více či méně vědomé symbolické jednání.“

„Hm. Odstranit oko a se zbytkem naložit jako s odpadky?“

„Ano.“

Harry se podíval na Beátu. „To nevypadá na profesionálního zabijáka.“

Aune pokrčil rameny. „Mohl by to být vzteklý profesionální zabiják.“

„Profesionálové mívají zpravidla spolehlivé metody. Metodou Christa Stankiče doposud bylo oběti střilet.“

„Možná má rozsáhlejší repertoár,“ navrhl Beáta. „Nebo ho třeba oběť v bytě překvapila.“

„Možná nechtěl střílet, protože by si toho sousedé všimli,“ vložila se do hovoru Margaret.

Ostatní tři se k ní otočili.

Vyděšeně se usmála. „Myslela jsem tím..., že možná potřeboval být v bytě potichu. Třeba něco hledal.“

Harry si všiml, že Beáta začala náhle prudce dýchat nosem a zbledla tak, že byla ještě bělejší než obvykle.

„Jak tohle všechno zní?“ obrátil se k Aunemu.

„Jako psychologie,“ odpověděl Aune. „Spousta otázek. A jako odpovědi jen hypotézy.“

Když vyšli ven, zeptal se Harry Beáty, jestli se něco děje.

„Jen se mi udělalo trochu špatně,“ vysvětlila.

„Vážně? Zakazuju ti být zrovna teď nemocná. Jasně?“

Neodpověděla, jen se tajemně usmála.

Probudil se, otevřel oči a spatřil, jak se na bílém stropě nad ním třepotá světlo. Tělo a hlava ho bolely a bylo mu zima. Má něco v ústech. Jakmile se pokusil pohnout, ucítil, že má ruce a nohy pevně připoutané. Pozvedl hlavu. V zrcadle v nohách postele, v záři zapálených svíček, uviděl, že je nahý. A že má něco na hlavě, něco černého, co vypadá jako udidlo pro koně. Jeden z řemenů mu procházel přes obličej, přes ústa, která měl ucpaná černým míčkem. Ruce měl spojené pouty, nohy něčím černým, co se podobalo manžetám. Zíral do zrcadla. Na prostěradle mezi jeho nohama ležel konec šňůrky mizící mezi jeho půlkami. A ze zad mu stéká něco bílého. Vypadá to jako sperma. Nechal hlavu klesnout zpátky na polštář a zavřel oči. Chtěl křičet, ale věděl, že míček efektivně utlumí veškeré pokusy.

Z obývacího pokoje zaslechl hlas.

„Haló? Policie?“

Policie? *Polizei? Police?*

Začal se na posteli zmítat, škulbl pažemi k sobě a zaskučel bolestí, protože se mu pouta zařízla do zápěstí tak, až mu praskla kůže. Pootočil ruce natolik, aby prsty dokázal uchopit řetěz spojující obě části pout. Pouta. Armovací železo. Otec ho naučil, že stavební materiál bývá téměř vždy uzpůsoben k tomu, aby snesl zatížení v jednom směru, a že umění zkroutit železo spočívá v tom, že člověk ví, kde a ve kterém směru bude vykazovat co nejmenší odpor. Řetěz mezi oběma oky pout byl vyroben tak, aby ho člověk nedokázal přetrhnout tahem od sebe.

Vyslechl z obýváku krátký telefonát, pak se rozhostilo ticho.

Přiložil místo, kde se řetěz spojoval s pouty, k příčkám čela postele, nezatáhl však, nýbrž začal řetězem kroutit. Po čtvrtině otáčky se řetěz zarazil o příčku. Snažil se jím otáčet dál, jenže řetěz se nechtěl poddat. Zkusil to ještě jednou, ale ruce mu po železe sklouzly.

„Haló?“ ozval se hlas z obýváku.

Zhluboka se nadechl. Zavřel oči a před hromadou armovacích želez na staveništi viděl otce v košili s krátkými rukávy a mohutnými předloktími, jak šeptá chlapci: „Zaplaš pochyby. Je tu místo jen na vůli. Železo nemá vůli, a proto vždycky prohraje.“

Tore Bjørgen netrpělivě bubnoval prsty na rokokové zrcadlo zdobené perleťově šedými mušličkami. Majitel obchodu se starožitnostmi mu vysvětlil, že název „rokoko“ je odvozen od francouzského *rocaille*, což znamená „mušlička“. Toremu až později došlo, že právě to přehouplo jazýček na miskách vah, když se rozhodoval, jestli si vezme spotřebitelskou půjčku, aby mohl vysázet těch dvanáct tisíc korun, které zrcadlo stálo.

Policejní ústředna se ho snažila přepojit na oddělení vražd, ale tam to nikdo nebral, tak teď zkoušejí výjezdovou hlídku.

Zaslechl z ložnice zvuky. Chrastění pout o čelo postele. Možná stesolid přece jen není nejspolehlivější uspávací prostředek.

„Výjezdová hlídka.“ Hluboký klidný hlas způsobil, že sebou Tore trhl.

„Já, jde o... tu odměnu. Na toho... ehm, toho chlapa, co zastřelil toho maníka z Armády spásy.“

„S kým mluvím a odkud voláte?“

„Tore. Z Osla.“

„Mohl byste to blíže specifikovat?“

Tore polkl. Z několika dobrých důvodů byl poněkud zdrženlivý, co se týkalo rozdávání svého telefonního čísla, takže věděl, že teď bliká na případném displeji výjezdové hlídky nápis „neznámé číslo“.

„Můžu vám pomoci.“ Toremu poskočil hlas výš.

„Nejdřív potřebuju vědět...“

„Mám ho tady. Spoutaného.“

„Říkáte, že jste někoho spoutal?“

„Vždyť je to vrah, člověče. Je nebezpečný, sám jsem ho zahlédl v restauraci s pistolí. Jmenuje se Christo Stankić. Viděl jsem jeho jméno v novinách.“

Na druhém konci se na okamžik rozhostilo ticho. Pak se hlas vrátil, stejně hluboký, ale o poznání méně upjatý. „Probereme to v klidu. Povězte mi, kdo jste a kde jste, my tam okamžitě přijedeme.“

„A co ta odměna?“

„Pokud tohle povede k zatčení správné osoby, potvrdím, že jste nám pomohl.“

„A pak tu odměnu okamžitě dostanu?“

„Ano.“

Tore přemýšlel. O Kapském Městě. O vánočních skřítcích na palčivém slunci. V telefonu zapraskalo. Nadechl se k odpovědi a pohlédl do svého rokokového zrcadla za dvanáct tisíc korun. V tu chvíli mu došly tři věci. Že zapraskání nepocházelo z telefonu. Že ve startovním balíčku za 599 korun nepošlou člověku pouta nejvyšší kvality. A že s velkou pravděpodobností oslavil svůj poslední Štědrý den už loni.

„Haló?“ ozval se hlas v telefonu.

Tore Bjørgen by byl rád odpověděl, ale tenká nylonová šňůra s lesklými kuličkami, jež se podobaly vánočním ozdobám, mu uzavřela přívod vzduchu, který je potřeba k tomu, aby člověk vyloudil z hlasivek zvuk.

Kapitola 19.

Pátek 18. prosince.

Kontejner.

V autě jedoucím tmou a poletujícím sněhem mezi vysokými vyhrnutými závěsemi seděli čtyři lidé.

„Østgård je tady nahoře doleva,“ ukázal Jon ze zadního sedadla, kde objímal Theinu schoulenou postavu.

Halvorsen odbočil z okresní silnice. Harry se díval na rozesté statky blikající na vršcích nebo mezi shluky stromů jako majáky.

Poté, co Harry prohlásil, že Robertův byt už není bezpečným úkrytem, Jon sám navrhl Østgård. A trval na tom, že Thea musí jet s ním.

Halvorsen vjel na dvůr mezi bílou obytnou budovou a červenou stodolou.

„Zavoláme sousedovi a požádáme ho, aby nám to tu traktorem trochu odhrnul,“ prohlásil Jon, zatímco se brodili čerstvě napadaným sněhem k obytné budově.

„Ani nápad,“ zamítl to Harry. „Nikdo nesmí vědět, že jste tady. Ani nikdo od policie.“

Jon došel ke zdi domu vedle schodů, odpočítal směrem vzhůru pět prken a zastrčil ruku do sněhu a pod dřevěné obložení.

„Tady,“ zvedl do vzduchu klíč.

Uvnitř se zdála být ještě větší zima, připadalo jim, jako by natřené dřevěné stěny zmrzly v led a způsobovaly, že se tu jejich hlasy zvučně rozléhají. Odupali si z bot sníh a vešli do velké kuchyně s pořádným jídelním stolem, kuchyňskou linkou, lavicí a kamny Jøtul v rohu.

„Zatopím.“ Jon vydechl páru a zamnul si ruce o sebe. „U lavice bude určitě nějaké dříví, ale budeme potřebovat další z dřevníku.“

„Dojdu pro něj,“ nabídl se Halvorsen.

„Musíte si prohrabat cestičku. Pod stříškou venku stojí dvě lopaty.“

„Půjdu s vámi,“ zamumlala Thea.

Náhle přestalo sněžit a vyjasnilo se. Harry u okna kouřil a přitom přihlížel, jak Halvorsen a Thea v bílém měsíčním světle lehce zvedají čerstvý sníh. V kamnech praskalo. Jon seděl na bobku a zíral do plamenů.

„Jak vzala vaše přítelkyně to s Ragnhild Gilstrupovou?“ zeptal se Harry.

„Odpustila mi,“ odpověděl. „Jak jsem říkal, bylo to předtím, než jsem začal chodit s ní.“

Harry zíral na žhnoucí konec cigarety. „Stále vás nenapadá, co tak asi mohla Ragnhild Gilstrupová dělat ve vašem bytě?“

Jon zavrtěl hlavou.

„Nevím, jestli jste si toho všiml, ale vypadalo to, jako by byla spodní zásuvka vašeho psacího stolu vylomená. Co jste v ní měl?“

Jon pokrčil rameny. „Soukromé věci. Většinou dopisy.“

„Milostné dopisy? Třeba od Ragnhild?“

Jon zrudl. „To... si nepamatuju. Většinu jsem jich vyhodil, ale možná jsem si jeden nebo dva nechal. Tu zásuvku jsem zamykal.“

„Aby je Thea nenašla, kdyby byla v bytě sama?“

Jon pomalu přikývl.

Harry vyšel na schody vedoucí na dvůr, naposledy potáhl z cigarety, zahodil nedopalek do sněhu a vytáhl mobil. Gunnar Hagen to zvedl po třetím zazvonění.

„Přestěhoval jsem Jona Karlsena,“ informoval ho Harry.

„Specifikujte to.“

„To není potřeba.“

„Co prosím?“

„Je na bezpečnějším místě než předtím. Halvorsen tu dneska v noci zůstane.“

„Kde, Hole?“

„Tady.“

Harry tušil, co se chystá, když naslouchal tichu v telefonu. Pak se znovu ozval Hagenův hlas, tiše, ale nadmíru zřetelně.

„Hole, váš nadřízený vám právě položil konkrétní dotaz. Jeho nezodpovězení bude považováno za porušení příkazu. Vyjádřil jsem se jasně?“

Harry si často přával, aby byl ustrojen jinak, aby měl v sociálním styku trochu pudu sebezáchovy jako většina lidí. Jenže to prostě nedokázal, nikdy mu to nešlo.

„Proč to tak nutně potřebujete vědět, šéfe?“

Hagenovi se hlas trásl vztekem. „Já vám řeknu, až mi budete moct klást otázky, Hole. Jasně?“

Harry čekal. A čekal. A pak, když uslyšel, jak se Hagen nadechl, pronesl:

„Skansenský statek.“

„Cože?“

„Leží východně od Strømmenu. Výcvikový prostor pro policii z Lørenskogu.“

„Dobře,“ pronesl Hagen nakonec.

Harry zavěsil a vytočil další číslo, přitom pozoroval Theu ozářenou měsícem a zírající směrem k latríně. Přestala odhrabovat sníh a stála tam jako přimrzlá v podivuhodně ztuhlé pozici.

„Skarre.“

„Harry. Něco nového?“

„Ne.“

„Žádné tipy?“

„Nic seriózního.“

„Ale lidi volají?“

„To jo, zjistili, že byla vypsána odměna. Jestli chcete znát můj názor, nebyl to dobrý nápad. Pro nás to znamená akorát spoustu práce navíc.“

„Co říkají?“

„No, co tak asi můžou říkat... Popisují podobné tváře, které zahlédli. Nejvtipnější byl jeden chlapík, co se dovolal na výjezdovou hlídku a tvrdil, že má Stankiće připoutaného doma k posteli, a chtěl vědět, jestli v tom případě má nárok na odměnu.“

Harry počkal, až dozní Skarreho burácivý smích. „A jak zjistili, že ho tam nemá?“

„Nebylo třeba, zavěsil. Očividně blázen. Tvrdil, že už Stankiće předtím viděl. V restauraci s pistolí. Co děláte?“

„Právě... Cože jste to řekl?“

„Chtěl jsem vědět...“

„Ne. To s tím, že viděl Stankiće s pistolí.“

„Cha cha, lidé mají ale fantazii, co?“

„Přepojte mě na toho člověka od výjezdovky, který s ním mluvil.“

„No ale...“

„Teď hned, Skarre.“

Harry byl přepojen na službu konajícího policistu a po výměně tří vět ho Harry požádal, aby nezavěšoval.

„Halvorsene!“ Harryho hlas se nesl přes dvůr.

„Ano?“ Halvorsen se zjevil v měsíčním světle před stodolou.

„Jak se jmenoval ten číšník, co viděl na záchodech chlápka s pistolí obalenou mýdlem?“

„Jak si to mám pamatovat?“

„To je mi ukradený, koukej si vzpomenout.“

V nočním tichu mezi zdmi obytné budovy a stodoly zazpívala ozvěna.

„Tore cosi. Aspoň myslím.“

„Bingo! Tore je jméno, které uvedl do telefonu. A teď si vzpomeň na příjmení, šikulo.“

„Ee... Bjørg? Ne. Bjørang? Ne...“

„No tak, Lve Jašine!“

„Bjørgen. To je ono. Bjørgen.“

„Zahod' lopatu a smíš jet jako šílenec.“

Když Halvorsen a Harry projeli o dvacet osm minut později kolem náměstí Vestkanttorget a odbočili do Schiveho ulice k bydlišti Toreho Bjørgena, jehož adresu získal službu konající policista od vrchního v Biscuitu, čekal tam už na ně hlídkový vůz.

Halvorsen zastavil na úrovni hlídkového vozu a stočil okénko.

„Druhé patro,“ informovala ho policistka na sedadle řidiče a ukázala do okna svítícího v šedé fasádě.

Harry se naklonil přes Halvorsena. „Halvorsen a já půjdeme nahoru. Jeden z vás tu zůstane a bude v kontaktu s výjezdovou hlídkou, jeden půjde na dvůr a bude hlídat zadní schodiště. Máte v kufru zbraň, kterou bych si mohl půjčit?“

„Jasně,“ odpověděla žena.

Její kolega se naklonil vpřed. „Vy jste Harry Hole, že?“

„Přesně tak, strážmistře.“

„Někdo z výjezdovky tvrdil, že nemáte povolení nosit zbraň.“

„*Neměl jsem*, strážmistře.“

„Aha?“

Harry se usmál. „Když se na podzim konaly první střelecké prověrky, zaspal jsem. Ale můžu vás potěšit zprávou, že u těch dalších jsem byl třetí nejlepší z celého sboru. O. K.?“

Policistka a policista na sebe pohlédli.

„O. K.,“ zamumlal muž.

Harry rozrazil dveře auta, až zmrzlé gumové lišty zapraskaly. „Tak půjdeme zjistit, jestli je na tomhle tipu něco pravdy.“

Harry držel už podruhé během dvou dní v ruce samopal. Zazvonil na zvonek s označením Sejerstedt a ustrašenému ženskému hlasu sdělil, že jsou od policie. A že se paní může dojít k oknu podívat, že venku stojí policejní

vozy, než jim otevře. Udělala, co jí poradil. Policistka došla do dvora a zaujala pozici, Halvorsen a Harry se mezitím vydali po schodech nahoru.

Jméno Tore Bjørgen bylo vyryto černým písmem do mosazné destičky nad zvonkem. Harry si vzpomněl na Bjarneho Møllera, který mu v den, kdy spolu šli poprvé do terénu, ukázal nejjednodušší a doposud nejefektivnější způsob, jak zjistit, jestli je někdo doma. Přiložil ucho ke sklu ve dveřích. Zevnitř nebylo slyšet ani hlásku.

„Nabito a odjištěno?“ zašeptal Halvorsen.

Halvorsen vytáhl svůj služební revolver a postavil se ke zdi nalevo ode dveří.

Harry zazvonil.

Zadržel dech a naslouchal.

Pak zazvonil ještě jednou.

„Vlámat se dovnitř či nevlámat se dovnitř,“ šeptl Harry. „To je, oč tu běží.“

„V tom případě bychom měli nejdřív zavolat státnímu zástupci a opatřit si povolení k domov...“

Halvorsena přerušilo zařinčení skla, neboť Harry samopalem prorazil dveře a rychle strčil dovnitř ruku a odemkl.

Vklouzli do chodby, Harry ukázal, které dveře má Halvorsen zkontrolovat. Sám se rychle vydal do obývacího pokoje. Prázdný. Okamžitě si však všiml, že do zrcadla nad stolem s telefonním přístrojem očividně praštilo něco tvrdého. Zprostředka vypadl okrouhlý kousek skla a z tohoto místa se jako z černého slunce rozbíhaly paprsky prasklin k pozlacenému ozdobnému rámu. Harry se soustředil na dveře na konci místnosti, které byly pootevřené na škvíru.

„V kuchyni a v koupelně nikdo,“ zašeptal za ním Halvorsen.

„O. K. Připrav se.“

Harry se plížil ke dveřím. Už to v sobě cítí. Jestli tu něco je, najdou to tam uvnitř. Venku zaskřípěl poškozený tlumič automobilu. Kdesi v dáli zakvičely tramvajové brzdy. Harry si všiml, že se instinktivně přikrčil. Jako by se chtěl proměnit v co možná nejmenší terč.

Hlavní samopalu odsunul dveře, rychle vešel dovnitř a ustoupil ke straně, aby proti dveřím netvořil siluetu. Přitiskl se ke zdi, ruku držel na spoušti a přitom čekal, až si jeho oči zvyknou na tmou.

Ve světle dopadajícím sem dveřním otvorem zahlédl velkou postel s mosaznou pelestí. Dvě nahé nohy vykukující zpod peřiny. Postoupil vpřed,

popadl jednou rukou cíp peřiny a přitáhl ji k sobě.

„Ježíšikriste!“ vykřikl Halvorsen. Stál ve dveřích, pomalu skláněl ruku s revolverem a přitom nedůvěřivě zíral na postel.

Přeměřil si pohledem ostnatý drát na vršku plotu. Pak se rozběhl a skočil. Vysoukal se vzhůru jako housenka, tak, jak ho to naučil Bobo. Když se přehoupával přes plot, praštila ho pistole v kapse do břicha. Zůstal stát na zasněženém asfaltu na druhé straně a ve světle pouliční lampy si všiml, že si vytrhl velký kus modré bundy. Vyčuhovala z ní bílá výplň.

Jakýsi zvuk ho přiměl ustoupit ze světla do stínu kontejnerů vyskládaných do výšky na velkém přístavním pozemku. Naslouchal a rozhlížel se. V rozbitých oknech tmavé, rozpadlé dřevěné boudy to opatrně zašumělo.

Nevěděl proč, ale měl pocit, že ho někdo sleduje. Ne, nesleduje, ale že ho objevil, odhalil. Někdo ví, že tady je, a přitom ho nemusel nutně vidět. Pohledem klouzal po osvětleném plotě a hledal případné poplašné zařízení. Nic.

Prošel dvě řady kontejnerů, než našel jeden, který byl otevřený. Vešel do neproniknutelné tmy a okamžitě pochopil, že tohle nepůjde, že kdyby tady usnul, zmrzl by. Jak za sebou zavíral dveře kontejneru, ucítil pohyb vzduchu, jako by stál uprostřed bloku čehosi fyzického, co se přemístilo.

Stoupl na novinový papír a ten zašustil. Potřebuje teplo.

Venku opět nabyl dojmu, že ho někdo pozoruje. Došel k boudě, popadl jedno z prken a zatáhl za ně. Se suchým zapraščením se uvolnilo. Měl pocit, že cosi zahlédl, a otočil se rychle kolem své osy. Viděl však jen blikající světla z lákavých hotelů kolem hlavního nádraží a tmu ve dveřích jeho vlastního přístřeší pro dnešní noc. Uvolnil další dvě prkna a pak se vrátil ke kontejneru. Tam, kde byl navátý sníh, spatřil stopy. Tlap. Velkých tlap. Hlídací pes. Byly tady ty stopy už předtím? Nalámal si třísky tím, že prkna omlátil o ocelovou stěnu ve vstupu do kontejneru. Dveře nechal otevřené na škvíru v naději, že část kouře vyvane. Krabičku zápalek z pokoje v Domově měl ve stejné kapse jako pistoli. Zapálil novinový papír, zastrčil ho pod třísky a přidržel ruce nad teplem. Plamínky olizovaly zrezivělou stěnu.

Vzpomněl si na vyděšené oči číšníka, který zíral do ústí pistole a přitom z kapes vysypával drobné a vysvětloval, že to je všechno, co má. Bylo to dost na hamburger a jízdenku na metro. Málo na to, aby si našel místo, kde by se mohl ukrýt, ohrát se, vyspat. Číšník byl tak hloupý, že mu pak prozradil, že zavolal policii a ta už je na cestě. Nato on udělal to, co musel.

Plameny ozářily sněh venku. Všiml si dalších otisků tlap přímo přede dveřmi do kontejneru. Zvláštní, že je neviděl, když přišel ke kontejneru poprvé. Naslouchal svému vlastnímu dechu rozléhajícímu se v železné bedně, v níž seděl, jako by tu byli dva, přitom pohledem sledoval stopy. Ztuhl. Zvířecí stopy křížily jeho vlastní otisky. A uprostřed otisku své vlastní boty spatřil otisk zvířecí tlapy.

Přirazil zprudka dveře a v tlumeném zadunění plameny zhasly. Jen okraje novinového papíru v té absolutní tmě žhnuly. Lapal teď po dechu. Venku něco je, něco, co se ho snaží ulovit, něco, co ho cítí a dokáže ho poznat. Zadržel dech. A tehdy mu to došlo: Že to, co za ním slídí, není venku. Že neslyší ozvěnu svého vlastního dechu. Že to je tady uvnitř. V zoufalství sáhl do kapsy pro pistoli a stihl si jen pomyslet, jak je zvláštní, že to zvíře nekňučí, že nevydává zvuky. Aspoň dosud nevydávalo. Dokonce i teď se ozvalo jen tiché zaškrabání drápů o železné dno kontejneru, když se pes odrazil. Stačil sotva pozvednout ruku, čelisti se mu už do ní zakously a bolest způsobila, že se mu myšlenky roztrástily do spršky třísek.

Harry prozkoumal postel a to, o čem předpokládal, že to je Tore Bjørgen.

Halvorsen přišel blíž a postavil se vedle něj. „Ježíšikriste,“ zašeptal znovu. „Co se to tady stalo?“

Harry bez odpovědi rozevřel zip černé obličejové masky, kterou měl muž na sobě, a odhrnul její cípy. Červeně namalované rty a stíny kolem očí mu připomněly Roberta Smithe, zpěváka skupiny The Cure.

„Je tohle číšník z Biscuitu, se kterým jsi mluvil?“ zeptal se Harry a přitom pohledem propátrával místnost.

„Myslím, že ano. Co to má proboha na sobě?“

„Latex,“ odvětil Harry, přešel prsty po několika kovových šponách na prostěradle a pak sebral něco, co leželo vedle poloprázdné sklenice s vodou na nočním stolku. Byla to tableta. Harry si ji důkladně prohlížel.

Halvorsen zasténal. „Vypadá to úplně zvráceně.“

„Jistá forma fetišismu,“ vysvětlil Harry. „A z tohoto pohledu to není zvrácenější než to, že tobě se líbí ženy v minisukních s podvazkovým pásem – nebo na čem ulítáváš.“

„Uniformy,“ odpověděl Halvorsen. „Všechny možné. Zdravotní sestry, hlídačky na parkovištích...“

„Díky,“ odtušil Harry.

„Co myslíš?“ zeptal se Halvorsen. „Spolykal prášky?“

„Budeš se muset zeptat jeho.“ Harry zvedl sklenici s vodou z nočního stolku a chrstl její obsah člověku ležícímu na posteli do obličeje. Halvorsen zíral na vrchního komisaře s otevřenými ústy.

„Kdybys nebyl tak předpojatý, slyšel bys, že dýchá,“ objasnil Harry. „Tohle je stesolid. Není to o moc horší než valium.“

Muž zívá. Pak se mu obličej stáhl a následoval záchvat kašle.

Harry se usadil na pelest a čekal, až ho dokáže pár k smrti vystrašených, ale zároveň mrňavých zorniček nakonec zaostřit.

„Pane Bjørgene, jsme od policie. Omlouvám se, že jsme sem takhle vpadli, ale pochopili jsme to tak, že máte něco, co hledáme. Ovšem jak se zdá, už to nemáte.“

Oči před ním dvakrát mrkly. „O čem to mluvíte?“ pronesl zastřený hlas. „Jak jste se sem dostali?“

„Dveřmi,“ odpověděl Harry. „Už jste dneska večer jednu návštěvu měl.“

Muž zavrtěl hlavou.

„Aspoň jste to policii tvrdil,“ pokračoval Harry.

„Nikdo tady nebyl. A já jsem na policii nevolal. Mám neznámé číslo. Nedokážete ho vypátrat.“

„Ale ano, dokážeme. A já jsem neříkal nic o tom, že byste volal. Tvrdil jste do telefonu, že jste připoutal někoho k posteli, a já vidím tady na prostěradle špony z čela postele. A vypadá to, že zrcadlo támhle taky dostalo zásah. Utekl, pane Bjørgene?“

Muž přešel zmateně pohledem od Harryho k Halvorsenovi.

„Vyhrožoval vám?“ Harry mluvil stále stejně tichým, monotónním hlasem. „Řekl vám, že se vrátí, jestliže nám něco povíte? Je to tak? Máte strach?“

Mužova ústa se otevřela. Možná právě kvůli kožené masce se Harrymu vybavil pilot, který při letu zabloudil. Popletený Robert Smith.

„Obvykle to říkají,“ pokračoval Harry. „Ale víte co? Kdyby to myslel vážně, už byste byl mrtvý.“

Muž zíral na Harryho.

„Víte, kam měl namířeno, pane Bjørgene? Odnese si něco? Peníze? Oblečení?“

Ticho.

„No tak, je to důležité. Pronásleduje tady v Oslu člověka, kterého chce zabít.“

„Nemám tušení, o čem to mluvíte,“ zašeptal Tore Bjørgen, aniž uhnul pohledem. „Mohli byste prosím odejít?“

„Samozřejmě. Ale dlužím vám ještě upozornění, že riskujete obžalobu z napomáhání vrahovi na útěku. Což se v horším případě dá považovat za spoluúčast na vraždě.“

„S jakými důkazy jako? Dobře, tak jsem možná volal. Jenom jsem kecal. Chtěl jsem si zašpásovat. No a?“

Harry se zvedl z pelesti. „Jak chcete. My půjdeme. Sbalte si nějaké oblečení. Pošlu sem svoje lidi, aby vás odvezli, pane Bjørgene.“

„Odvezli?“

„Jako zatkli.“ Harry naznačil Halvorsenovi, že půjdou.

„Zatkli mě?“ Bjørgenův hlas už nezněl zastřeně. „Proč jako? Nemůžete mi dokázat ani hovno.“

Harry mu ukázal to, co držel mezi palcem a ukazováčkem. „Pane Bjørgene, stesolid je droga na stejné úrovni jako amfetamin nebo kokain, vydává se pouze na lékařský předpis. Takže pokud se okamžitě nevytasíte s receptem na tohle, budeme vás bohužel muset zatknout pro držení omamných látek. Horní hranice sazby dva roky.“

„Děláte si legraci.“ Bjørgen se na posteli posadil a sáhl po peřině ležící na podlaze. Zdálo se, že si teprve teď všiml svého oblečení.

Harry se vydal ke dveřím. „Osobně s vámi naprosto souhlasím v tom, že norský protidrogový zákon je v případě méně nebezpečných látek zcela nepřiměřeně přísný, pane Bjørgene. Za jiných okolností bych možná v takovémhle případě přimhouřil oko. Pěkný večer.“

„Počkejte!“

Harry se zastavil. A čekal.

„Jeho b-b-bratři...“, vykoktal Tore Bjørgen.

„Bratři?“

„Povídal, že za mnou pošle svoje bratry, jestli se mu tady v Oslu něco stane. Pokud bude zatčen nebo zabit, půjdou po mně, bez ohledu na co, jak se to stalo. Tvrdil, že jeho bratři s oblibou používají kyselinu.“

„Nemá žádné bratry,“ odvětil Harry.

Tore Bjørgen pozvedl hlavu, pohlédl na vysokého policistu a s upřímným údivem v hlase se zeptal: „Že ne?“

Harry pomalu zavrtěl hlavou.

Bjørgen si promnul zápěstí. „Já... vzal jsem si ty prášky jenom proto, že jsem byl tak vyvedený z míry. Na to přece taky jsou. Že jo?“

„Kam šel?“

„To neříkal.“

„Dostal od vás peníze?“

„Jenom pár drobných, co jsem tu měl. Pak zmizel. A já... tak hrozně jsem se bál...“ Náhlý vzlyk přerušil proud řeči a Tore Bjørgen se schoulil pod peřinu. „Tak hrozně *se bojím*.“

Harry hleděl na plačícího muže. „Pokud chcete, můžete dnes v noci přespát na policejním ředitelství.“

„Zůstanu tady,“ popotáhl Bjørgen.

„O. K. Někdo od nás si s vámi přijde zítra ráno promluvit.“

„Dobře. Počkejte! Jestli ho chytnete...“

„Ano?“

„Ta odměna ještě pořád platí, ne?“

Konečně se mu podařilo docílit toho, že se oheň pořádně rozhořel. Plameny se blyštěly v trojúhelníkovém kusu skla, který si odlomil z rozbitého okénka dřevěné boudy. Došel si pro další dříví a cítil, že mu tělo rozmrzá. Později v noci to bude horší, ale žije. Zkrvavené prsty si ovázal pruhy z košile, které si nařezal kusem skla. Zuby zvířete se sevřely kolem ruky držící pistoli. A kolem pistole.

Na stěně kontejneru se mezi stropem a podlahou třepotal stín černého metznera. Tlamu měl pes otevřenou a tělo natažené a ztuhlé v posledním němém útoku, zadní nohy svázané ocelovým drátem, provlečeným otvorem v železné drážce ve stropě. Krev kapající z tlamy a otvoru za uchem, jímž vyšla kulka, pravidelně ťukala o podlahu. Nikdy se nedozví, jestli prst na spoušť přimáčkly svaly jeho předloktí, nebo psův stisk čelistí, ale připadalo mu, že ještě pořád cítí chvění mezi železnými stěnami po výstřelu. Šestém od chvíle, kdy přijel do tohoto ztraceného města. A teď mu zbývá v pistoli už jen jedna kulka.

Jedna kulka stačí, jenže jak teď najde Jona Karlsena? Potřebuje někoho, kdo by ho navedl na správnou cestu. Vzpomněl si na toho policistu. Harry Hole. To nezní jako obyčejné jméno. Možná ani nebude tak těžké ho vypátrat.

ČÁST III. UKŘIŽOVÁNÍ

Kapitola 20.

Pátek 18. prosince.

Chrám.

Světelná cedule před administrativním komplexem Vika Atrium ukazovala minus osmnáct a pár minut před jednadvacátou. Harry a Halvorsen stáli ve skleněném výtahu a dívali se, jak se fontánka s tropickými rostlinami pod nimi stále více zmenšuje.

Halvorsen našpulil rty, pak si to rozmyslel, načež je znovu našpulil.

„Skleněný výtah je v pohodě,“ odvětil Harry. „S výškami problém nemám.“

„Aha.“

„Rád bych, aby sis vzal na starosti úvod a otázky. Já do toho potom vstoupím. O. K.?“

Halvorsen přikývl.

Sotva stihli po návštěvě u Toreho Bjørgena znovu nasednout do auta, volal Gunnar Hagen a žádal je, aby zajeli do Vika Atrium, kde na ně čekají Albert a Mads Gilstrupovi, otec a syn, aby jim poskytl výpověď. Harry poukázal na to, že to není běžný postup, volat na policii, že chce člověk poskytnout výpověď, a že už požádal Skarreho, aby se toho ujal.

„Albert Gilstrup je starý známý šéfa kriminálky,“ vysvětlil Hagen. „A šéf kriminálky mi právě volal, že se Gilstrupovi rozhodli, že nebudou vypovídat před nikým jiným než před člověkem vedoucím vyšetřování. Pozitivní na tom je, že v tom případě to proběhne bez advokáta.“

„No...“

„Fajn. Cením si vašeho přístupu.“

Tentokrát tedy žádný příkaz.

Před výtahem na ně čekal malý muž v modrém saku.

„Albert Gilstrup,“ představil se, přitom jen minimálně otevřel tenké rty a krátce a pevně stiskl Harrymu ruku. Měl bílé vlasy a vráscitý, zbrázděný obličej, ale mladé oči, které si Harryho zkoumavě prohlížely, když ho vedl ke vstupním dveřím se štítkem hlásajícím, že tady sídlí Gilstrup, a. s.

„Chtěl bych vás upozornit, že mého syna to silně zasáhlo. Mrtvola byla značně zohavená a Mads je bohužel od přírody poněkud citlivý.“

Harry ze způsobu, jakým se Albert Gilstrup vyjádřil, usoudil, že je to buď praktický člověk, který ví, že pro mrtvé už toho nelze mnoho udělat, nebo že jeho snacha nezaujímal v jeho srdci právě velké místo.

V malé, ale exkluzivně zařízené recepci visely obrazy s norskými výjevy z doby národního romantismu, které Harry viděl už mnohokrát. Muž s kočkou na dvoře. Zámek Soria Moria. Rozdíl spočíval v tom, že tentokrát si Harry nebyl jistý, jestli to, na co se dívá, jsou reprodukce.

Vstoupili do zasedací místnosti. Mads Gilstrup zíral ven skleněnou stěnou obrácenou do atria. Otec si odkašlal a syn se pomalu otočil, jako by ho vyrušili uprostřed snu, o který nechce přijít. Jako první Harryho napadlo, že se syn vůbec nepodobá svému otci. Měl úzký obličej, ale něžné, zaoblené rysy a vlnité vlasy mu dodávaly mladší vzhled než oněch třicet a něco, kolik mu podle Harryho odhadu asi tak mohlo být. Nebo to možná způsoboval ten pohled, ta dětská bezmoc v hnědých očích, které se na příchozí zaostřily, jakmile vstal.

„Děkuji, že jste přišli,“ zašeptal Mads Gilstrup zastřeným hlasem a stiskl Harrymu ruku s takovou vřelostí, až Harry zauvažoval, jestli si snad syn nemyslí, že přišel kněz, a nikoli policie.

„Není zač,“ odvětil Harry. „Stejně jsme si s vámi chtěli promluvit.“

Albert Gilstrup si odkašlal a ústa se mu sotva pootevřela, jako škvírka v úlu. „Mads tím myslí, že vám děkuje za to, že jste byli ochotni přijít na naši žádost sem. Říkali jsme si, že možná budete chtít dát přednost policejní stanici.“

„A já jsem si říkal, že možná budete chtít dát přednost v tak pozdní hodině setkání ve svém domě,“ obrátil se Harry k synovi. Mads nejistě pohlédl na otce, a až když se mu dostalo slabého pokývnutí, odpověděl. „Já tam teď nedokážu být. Je tam tak... prázdné. Budu spát dneska v noci doma.“

„U nás,“ vysvětlil otec a pohlédl na Madse s výrazem, o němž si Harry pomyslel, že to měl být asi soucit. Jenže se podobal spíš opovržení.

Posadili se a otec a syn jim přes stůl přisunuli vizitky. Halvorsen jim na oplátku podal dvě své. Gilstrup senior pohlédl tázavě na Harryho.

„Mně ještě vizitky nevytiskli,“ vysvětlil Harry. Což byla mimochodem pravda. „Ale Halvorsen a já jsme jeden tým, takže stačí prostě zavolat jemu.“

Halvorsen si odkašlal. „Měli bychom nějaké otázky.“

Strážmistr se svými dotazy snažil zmapovat, co Ragnhild ten den dělala, proč byla v bytě Jona Karlsena a zda měla nějaké nepřátele. Na všechny se mu dostalo jako odpovědi jen zavrtění hlavou.

Harry se rozhlížel po mléku do kávy. Nedávno si ho tam začal přidávat. Nepochybně známka toho, že stárne. Před několika týdny si pustil

neoddiskutovatelně mistrovské dílo skupiny Beatles, desku *Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band*, a byl zklamán. Taky zestárla.

Halvorsen četl otázky z poznámkového bloku a zapisoval si, aniž se na Gilstrupovy díval. Požádal Madse Gilstrupa, aby mu pověděl, kde byl dnes ráno mezi devátou a desátou, což byla podle patologa předpokládaná doba úmrtí.

„Byl tady,“ odpověděl Albert Gilstrup. „Celý den jsme oba pracovali. Zaměstnává nás teď větší restrukturalizace naší firmy.“ Obrátil se k Harrymu. „Byli jsme připraveni, že se nás na to zeptáte. Četl jsem, že policie v případě vraždy vždy podezírá jako prvního manžela.“

„Celkem oprávněně,“ odvětil Harry. „Ze statistického hlediska.“

„Dobře,“ přikývl Albert Gilstrup. „Jenže tohle není statistika, vážený pane. Tohle je skutečnost.“

Harry se střetl s jiskřivým modrým pohledem Alberta Gilstrupa. Halvorsen pohlédl po očku na Harryho tak, jako by se čehosi děsil.

„Tak se budeme držet skutečnosti,“ okomentoval to Harry, „a budeme méně vrtět hlavou a více mluvit. Pane Madsí?“

Madsí Gilstrupovi se zhoupla hlava, jako kdyby si na vteřinku zdříml. Harry počkal, dokud se mu Mads nepodíval do očí. „Co jste věděl o Jonu Karlsenovi a své ženě?“

„Tak dost!“ vyjelo z úzkých úst Alberta Gilstrupa. „Tenhleten typ drzostí si možná můžete dovolit u lidí, se kterými běžně jednáte, ale ne tady.“

Harry vzdychl. „Jestli chcete, Madsí, může tady váš otec zůstat. Ale pokud budu muset, vyhodím ho.“

Albert Gilstrup se zasmál. Smíchem člověka, který je zvyklý vítězit a který konečně našel rovnocenného soupeře. „Povězte mi, vrchní komisaři, budu nucen zavolat svému příteli šéfovi kriminálky a povědět mu, jak jeho lidé jednají s člověkem, který právě ztratil manželku?“

Harry se chystal odpovědět, ale přerušil ho Mads, jenž zdvihl ruku v podivně gráciálním, pomalém pohybu. „Musíme se pokusit jim pomoci toho vraha najít, otče. Musíme si pomáhat.“

Čekali, ale Mads obrátil pohled zpět ke skleněné stěně a víc už neřekl.

„*All right*,“ pronesl Albert Gilstrup s perfektní anglickou výslovností. „Budeme s vámi mluvit pod jednou podmínkou. Že to probereme bez dalších svědků, pane Hole. Váš asistent počká venku.“

„My takhle nepracujeme,“ namítl Harry.

„Snažíme se spolupracovat, pane Hole, ale tenhle požadavek není předmětem diskuze. Pokud nechcete, můžete s námi mluvit prostřednictvím našeho advokáta. Jasně?“

Harry čekal, že se v něm vzedme vztek. A když nepřišel, už nepochyboval: Vážně stárne. Pokývl Halvorsenovi, který se zatvářil překvapeně, ale vstal. Albert Gilstrup počkal, až za sebou strážmistr zavře dveře.

„Ano, setkali jsme se s Jonem Karlsenem. Madsovi, Ragnhild a mně byl představen coby ekonomický poradce Armády spásy. Předložili jsme mu nabídku, která byla pro něj osobně velice výhodná, ale on ji odmítl. Nepochybně vysoce morální a čestný člověk. Přesto samozřejmě mohl flirtovat s Ragnhild, nebyl by první. Jak jsem si povšiml, nejsou dnes mimomanželské eskapády ničím zvláštním. To, co se tu snažíte naznačit, však vylučuje sama Ragnhildina osoba. Věřte mi, znal jsem tu ženu dlouho. Nejenže byla velice oblíbenou členkou rodiny, ale také charakterním člověkem.“

„A co když vám povím, že měla klíče od bytu Jona Karlsena?“

„Už o té záležitosti nechci slyšet ani slovo!“ vyletělo z Alberta Gilstrupu.

Harry vrhl rychlý pohled na skleněnou stěnu a zachytil odraz tváře Madse Gilstrupu. Otec zatím pokračoval:

„Rád bych přistoupil k tomu, proč jsme se chtěli setkat s vámi osobně, pane Hole. Vedete vyšetřování a my máme v úmyslu vypsát odměnu za to, jestliže chytíte viníka, který má Ragnhildinu vraždu na svědomí. Konkrétně dvě stě tisíc korun. Naprosto diskrétně.“

„Co prosím?“ otázal se Harry.

„*All right*. O té částce můžeme samozřejmě diskutovat. Důležité pro nás je, aby měl ten případ u vás maximální prioritu.“

„Povězte mi, snažíte se mě tu podplatit?“

Albert Gilstrup se ironicky usmál. „To bylo tedy dramatické, pane Hole. Nechte si to projít hlavou. Je nám jedno, jestli ty peníze věnujete třeba do policejního vdovského fondu, do toho se nebudeme míchat.“

Harry neodpověděl. Albert Gilstrup plácl dlaní do stolu.

„V tom případě si myslím, že je tato schůzka u konce. Nechme si ale otevřená zadní vrátka, vrchní komisaři.“

Halvorsen zíval, výtah zatím nehlučně a měkce sjížděl. Představoval si, že takhle vskrytu se snášejí na zem se zpěvem andělů.

„Proč jsi toho jeho otce rovnou nevyhodil?“ zeptal se.

„Protože je zajímavý,“ odpověděl Harry.

„Co říkal, když jsem byl venku?“

„Že Ragnhild byla skvělý člověk, který by nemohl mít poměr s Jonem Karlsenem.“

„Vážně si to sami myslí?“

Harry pokrčil rameny.

„Mluvili jste ještě o něčem jiném?“

Harry zaváhal. „Ne.“ Zamžoural k zelené oáze s fontánkou v mramorové poušti.

„O čem přemýšlíš?“ zeptal se Halvorsen.

„Ani nevím. Zahlédl jsem, jak se Mads Gilstrup usmívá.“

„Cože?“

„Viděl jsem jeho odraz ve skle. Všiml sis, že se Albert Gilstrup podobá dřevěné loutce? Takové té, jakou používají břichomluvcí?“

Halvorsen zavrtěl hlavou.

Kráčeli Munkedamskou ulicí směrem ke Koncertní hale, kde po chodníku spěchali nakupující obtěžkaní vánočními dárky.

„Je frišno,“ otrásl se Harry. „Škoda že se exhalace kvůli mrazu drží nízko nad zemí. Město se úplně dusí.“

„No ale lepší než ta záplava vody po holení v zasedačce,“ namítl Halvorsen.

U vchodu do Koncertní haly určeného pro personál visel plakát na vánoční koncert Armády spásy. Na chodníku pod plakátem seděl chlapec, v natažené ruce držel prázdný papírový pohárek.

„Bjorgenovi jsi kecal,“ pronesl Halvorsen.

„Co?“

„Horní hranice dva roky za jeden stesolid? A co ty víš? Stankiíc může mít klidně devět pomstychtivých bratrů.“

Harry pokrčil rameny a pohlédl na hodinky. Na setkání AA je příliš pozdě. Rozhodl se, že je na čase vyslechnout si slovo Boží.

„Ale až se Ježíš vrátí zpátky na Zemi, kdo bude schopen ho znovu poznat?“ vykřikl David Eckhoff a plamen svíčky před ním se ohnul.

„Možná je Spasitel mezi námi, v tomhle městě.“

Shromážděním ve velkém, bíle vymalovaném a jednoduše zařízeném prostoru proběhlo zamumlání. V Chrámu nebyla ani oltářní deska, ani oltářní přepážka, mezi shromážděnými a pódiem se však nacházela lavice hříchů,

kde mohli případní provinilci pokleknout a vyzpovídat se. Komisař shlédł na shromáždění a záměrně se odmlčel, pak pokračoval:

„Ačkoli Matouš píše, že Spasitel přijde ve vši nádheře a za doprovodu andělů, stojí také psáno: ‚Byl jsem na cestách, a neujali jste se mne, byl jsem nahý, a neoblékli jste mě, byl jsem nemocen a ve vězení, a nenavštívili jste mě.‘“

David Eckhoff se nadechl, otočil list a zvedl zrak ke shromáždění. A pokračoval, aniž se díval do Písma.

„Tedy odpovědí i oni: ‚Pane, kdy jsme tě viděli hladového, žíznivého, pocestného, nahého, nemocného nebo ve vězení, a neposloužili jsme ti?‘ On jim odpoví: ‚Amen, pravím vám, cokoliv jste neučinili jednomu z těchto nepatrných, ani mně jste neučinili. A půjdou do věčných muk, ale spravedliví do věčného života.‘“

Komisař udeřil do kazatelny.

„Tady Matouš přichází s válečným výkřikem, s vyhlášením války egoismu a nemilosrdnosti! A my, příslušníci Armády spásy, věříme, že s koncem světa proběhne všeobecný soud, spravedliví získají věčnou blaženost a bezbožným se dostane věčného trestu.“

Poté, co komisař dokončil kázání, byl dán prostor lidem z publika, kteří mohli vystoupit se svými vyznáními. Postarší muž vyprávěl o střetu na osloském náměstí Stortorget v roce 1829, kde Norové demonstrovali proti švédské nadvládě za to, aby mohli slavit Den ústavy, a kde s boží pomocí ve jménu Ježíše Krista a odvahy zvítězili. Pak předstoupil mladší muž a informoval je, že by měli uzavřít večerní setkání zpěvem písně číslo 617 ze zpěvníku. Postavil se před uniformovaný orchestr s osmi hráči na dechové nástroje a Richardem Nilsenem coby hráčem na basový buben a odpočítal to. Zahráli předeheru, pak se dirigent otočil ke shromážděným a ti se připojili se zpěvem. Zpěv se místností mocně rozléhal.

„Do boje s vírou pevnou jdem, že vyhrajem, svobodu nesem všem pod jhem, my vyhrajem!“

Dozpívali a David Eckhoff se vrátil opět za kazatelnou.

„Milí přátelé, rád bych zakončil toto večerní setkání informací, že kancelář předsednictva vlády dnes potvrdila, že se předseda vlády zúčastní našeho letošního vánočního koncertu v Koncertní hale.“

Zpráva byla přijata se spontánním potleskem. Shromáždění vstalo a pomalu se sunulo k východu, místností se přitom rozléhal šum vzrušených hovorů. Jen Martina Eckhoffová vypadala, že má naspěch. Harry seděl

v poslední lavici a pozoroval ji, jak přichází středovou uličkou. Měla na sobě vlněnou sukni, černé punčocháče, martensky stejně jako on a bílou pletenou čepici. Dívala se přímo na něj, ale nejevila známky toho, že by ho poznala. Pak se jí obličej rozzářil. Harry vstal.

„Dobrý den,“ pozdravila ho, naklonila hlavu ke straně a usmála se. „Pracovně nebo kvůli duchovní žizni?“

„No... Váš otec tedy umí řečnit.“

„Kdyby byl členem letničního hnutí, stal by se světovou hvězdou.“

Harrymu se zdálo, že zahlédl v davu za ní Richarda. „Měl bych pár otázek. Pokud máte chuť se v mrazu trochu projít, můžu vás doprovodit domů.“

Martina vypadala, že váhá.

„Jestli tedy jdete domů,“ dodal Harry spěšně.

Martina se nejprve rozhlédla a potom odpověděla. „Můžu spíš doprovodit já vás, je to přece po cestě.“

Vzduch venku byl syrový, hutný a chutnal po mastnotě, soli a výfukových zplodinách.

„Půjdu rovnou k věci,“ začal Harry. „Znala jste jak Roberta, tak Jona. Je možné, že by Robert mohl chtít připravit svého bratra o život?“

„Co to povídáte?“

„Rozmyslete si to, než odpovíte.“

Nejistě cupitali po ledu liduprázdnými ulicemi kolem kabaretu Edderkoppen. Končila doba vánočních večírků, ale ulicí Pilestredet nadále jezdily kyvadlově taxíky s pasažéry ve slavnostním oblečení a s pohledem zastřeným akvavitem.

„Robert byl trochu divoký,“ odpověděla Martina. „Ale že by chtěl někoho zabít?“ Rozhodně zavrtěla hlavou.

„Třeba si k tomu mohl někoho najmout?“

Martina pokrčila rameny. „Já jsem s Jonem a Robertem moc do styku nepřišla.“

„Proč ne? Vyrůstali jste přece spolu, ne?“

„Ano. Ale já jsem vlastně nepřicházela moc do styku s nikým. Byla jsem nejradši sama. Tak jako vy.“

„Jako já?“ vyhrkl s údivem Harry.

„Osamělý vlk pozná jiného osamělého vlka, víte?“

Harry na ni úkosem pohlédl a setkal se se škádlivým pohledem.

„Určitě jste byl takový ten kluk, co si šel svou cestou. Zajímavý a nepřístupný.“

Harry se usmál a zavrtěl hlavou. Minuli barely před opadávající, ale barvami hýřící fasádou Blitzu. Ukázal před sebe.

„Vzpomínáte si, jak tehle dům v roce 1981 obsadili squatteři a konaly se tu punkové koncerty skupin jako Maso a Největší hrůza?“

Martina se zasmála. „Ne. Tehdy jsem akorát začala chodit do školy. A Blitz nebyl zrovna místo pro nás z Armády spásy.“

Harry se ušklíbl. „To je fakt. Ale já jsem tam občas chodil. Přinejmenším ze začátku, kdy jsem si myslel, že je to možná místo pro takové outsidersy jako já. Jenže jsem nezapadl ani tam. Protože když se to vezme kolem a kolem, šlo v Blitzu přece jenom o uniformitu a hromadné myšlení. Demagogové tam měli stejně volné pole působnosti jako...“

Harry se zarazil, ale Martina za něj větu dokončila: „Jako můj otec dneska večer v Chrámu?“

Harry zastrčil ruce hlouběji do kapes. „Chtěl jsem tím říct jen to, že když člověk používá při hledání odpovědí vlastní hlavu, brzy zůstane sám.“

„A k jaké odpovědi dospěla ta vaše osamělá hlava teď, co?“ Martina se do něj zavěsila.

„K tomu, že to vypadá, že jak Jon, tak Robert mají za sebou nějaké aférky s ženami. Co je tak zvláštního na Thee, že zrovna ji chtěli oba dva?“

„Robert se zajímal o Theu? To mně tedy zrovna nepřipadalo.“

„Jon to tvrdí.“

„No, jak jsem říkala, já jsem s nimi do styku moc nepřišla. Ale vzpomínám si, že Thea byla v těch letních obdobích, která jsme společně trávili na Østgårdu, mezi kluky velice oblíbená. Řevnivost se totiž objevuje dost brzy.“

„Řevnivost?“

„Ano, kluci, kteří se chtějí stát důstojníky, si totiž musí najít holku v řadách Armády.“

„Musí?“ podivil se Harry.

„To jste nevěděl? Pokud si vezmete někoho mimo Armádu, v podstatě ztratíte v Armádě práci. Celý systém velení je založený na tom, že ženatí a vdaní důstojníci bydlí a pracují společně. Mají stejné poslání.“

„To zní drsně.“

„Jsme vojenská organizace.“ Martina to pronesla bez náznaku ironie.

„A kluci věděli, že se Thea stane důstojníkem? Přestože je holka?“

Martina s úsměvem zavrtěla hlavou. „Asi toho o Armádě spásy moc nevíte. Dvě třetiny důstojníků jsou ženy.“

„Ale komisař je muž. A ředitel správy majetku taky.“

Martina přikývla. „Náš zakladatel William Booth říkal, že jeho nejlepšími muži jsou ženy. Přesto je to u nás jako ve zbytku společnosti. Hloupí, sebejistí muži rozhodují o chytrých ženách, které mají strach z výšek.“

„Takže kluci každé léto bojovali o to, kdo z nich nakonec bude rozhodovat o Thee?“

„Chvíli ano. Ale pak Thea najednou přestala na Østgård jezdit a problém se tím vyřešil.“

„Proč přestala?“

Martina pokrčila rameny. „Možná už ji to nebavilo. Nebo třeba nechtěli její rodiče. Když tam bylo tolik mladých v tom věku spolu celé dny... však víte.“

Harry přikývl. Ale nevěděl. Nebyl nikdy ani na dětském táboře. Kráčeli vzhůru Stensberskou ulicí.

„Tady jsem se narodila,“ ukázala Martina na zeď, která kdysi obklopovala Říšskou nemocnici, než byla stržena. Zanedlouho tu bude stát nový bytový soubor Pilestredet Park.

„Budovu, kde byla porodnice, nechali stát a přestavěli ji na byty,“ podotkl Harry.

„Vážně tam někdo *bydlí*? Pomyslete na to, co všechno se tam dělo. Potraty a...“

Harry přikývl. „Když tudy jdete někdy kolem půlnoci, ozývá se odsud ještě pořád dětský křik.“

Martina vyvalila na Harryho oči. „To kecáte! Straší tam?“

„No, *možná* se ten křik ozývá, protože se tam nastěhovaly rodiny s dětmi,“ přiznal Harry a odbočil do Sofiiny ulice.

Martina ho se smíchem plácla po rameni. „Nedrážděte duchy. Já na ně věřím.“

„Já taky,“ odvětil Harry. „Já taky.“

Martina se přestala smát.

„Bydlím tady,“ ukázal Harry na světle modrá vrata.

„Neměl jste těch otázek víc?“

„Měl, ale to počká do zítřka.“

Naklonila hlavu ke straně. „Nejsem unavená. Máte čaj?“

Po vrzajícím sněhu se připlížilo auto, zastavilo však u chodníku o padesát metrů dál v ulici a oslnilo je modrobílým světlem. Harry se na ni zamyšleně

podíval a přitom šátral v kapse po klíčích. „Jenom rozpustné kafe. Víte co, já zavolám...“

„Rozpustné kafe si klidně dám,“ odvětila Martina. Harry se už chystal zastrčit klíč do zámku, ale Martina ho předběhla a do bleděmodrých vrat strčila. Vešli a Harry si všiml, že se vrata za nimi jen přivřela, pouze vklouzla do zárubní, aniž se zabouchla.

„To je tím mrazem,“ zamumlal. „Dům se smršťuje.“

Harry vrata pořádně přibouchl a pak vykročili ke schodišti.

„Máte tu uklizeno,“ pochválila ho Martina, když si v chodbě vyzouvala boty.

„Mám málo věcí,“ odpověděl Harry z kuchyně.

„A kterou z nich máte nejradši?“

Harry se zamyslel. „Desky.“

„Fotoalbum ne?“

„Nevěřím na fotoalba.“

Martina došla do kuchyně a usadila se na jednu z židlí. Harry ji pokradmu pozoroval, jak si měkce jako kočka přitáhla nohy pod sebe.

„Nevěříte? Co to má znamenat?“

„Mají ničivý vliv na schopnost zapomínat. Mléko?“

Zavrtěla hlavou. „Ale věříte na desky.“

„Ano. Ty lžou mnohem pravdivějším způsobem.“

„No ale nemají snad i ony ničivý vliv na schopnost zapomínat?“

Harry se uprostřed nalévání zarazil. Martina se tiše zasmála. „Já nevěřím tak úplně na toho nevrleho, rozčarovaného vrchního komisaře. Věřím, že jste romantik, Harry.“

„Pojďme do obývacího,“ vyzval ji. „Zrovna jsem si koupil moc pěknou desku. Prozatím s ní nemám spojené žádné vzpomínky.“

Martina vklouzla na pohovku, Harry mezitím pustil debutové album Jima Stárka. Pak se usadil do zeleného ušáku a hladil hrubou vlněnou látku, dokud nezazněly první tóny kytary. Vzpomněl si, že ten ušák koupil v Elevatoru, v obchodu s použitým zbožím Armády spásy. Odkášlal si. „Robert měl možná poměr s dívkou výrazně mladší, než byl on sám. Co si o tom myslíte?“

„Co si myslím o poměru mezi mladšími ženami a staršími muži?“ Zasmála se, ale v tichu, které se pak rozhostilo, silně zrudla. „Nebo co si myslím o tom, že se Robertovi líbily nezletilé dívky?“

„Neřekl jsem, že byla nezletilá, spíš teenager. Chorvatka.“

„Izgubila sam se.“

„Co prosím?“

„To je chorvatsky. Nebo srbochorvatsky. Když jsem byla malá, jezdívali jsme v létě do Chorvatska, než Armáda spásy koupila Østgård. Táta odjel ve svých osmnácti do Jugoslávie pomáhat s obnovou po druhé světové válce. Seznámil se tam s rodinami několika stavebních dělníků. Právě proto se pak angažoval v tom, že budeme přijímat uprchlíky z Vukovaru.“

„À propos Østgård. Vzpomínáte si na Madse Gilstrupa, vnuka těch lidí, od kterých jste ten statek koupili?“

„Jistěže ano. To léto, kdy jsme to tam převzali, tam pár dní byl. Nebavila jsem se s ním. Vzpomínám si, že se s ním nebavil nikdo, tvářil se hrozně vztekale a uzavřeně. Ale myslím, že i jemu se líbila Thea.“

„Co vás k té myšlence vede? Míním tím, jak to můžete vědět, když s nikým nemluvil?“

„Viděla jsem, jak se na ni dívá. A když jsme byly s Theou spolu, najednou se tam prostě vynořil. Beze slova. Připadalo mi, že působí nadmíru podivně. Až trochu děsivě.“

„Vážně?“

„Ano. Během těch dnů, kdy tam byl, spal vedle u sousedů, ale jednou v noci jsem se vzbudila. Spala jsem v místnosti s částí děvčat. A zahlédla jsem obličej přitisknutý k okenní tabulce. Pak zmizel. Jsem si téměř jistá, že to byl on. Když jsem to vyprávěla ostatním dívkám, vysmály se mi, že jsem měla vidiny. Byly přesvědčené, že musím špatně vidět.“

„Proč?“

„Copak vy jste si toho nevšiml?“

„Čeho?“

„Sedněte si sem,“ vyzvala ho Martina a poplácala pohovku vedle sebe. „Ukážu vám to.“

Harry obešel stůl.

„Vidíte moje zorničky?“ zeptala se.

Harry se naklonil vpřed a ucítil její dech na svém obličejí. A pak to uviděl. Její zorničky v hnědých duhovkách vypadaly, jako by stekly k okraji duhovky do tvaru klíčové dírky.

„Je to vrozené, jmenuje se to iris coloboma. Ale navzdory tomu můžete naprosto normálně vidět.“

„Zajímavé.“ Jejich obličejí byly tak blízko, že cítil vůni její kůže a vlasů. Nadechl se a ovládl ho třaslavý pocit, že klesá do horké vany. Ozval se krátký a hlasitý tón.

Harrymu až po chvílce došlo, že to je zvonek. Ne zvonek u vrat. Někdo stojí za jeho dveřmi na schodišti.

„To bude určitě Ali,“ vstal Harry z pohovky. „Soused.“

Během těch šesti vteřin, které Harry potřeboval na to, aby vstal z pohovky, došel do chodby a otevřel, si stihl pomyslet, že na Aliho je už trochu pozdě. Navíc Ali vždycky klepe. A že pokud šel někdo do domu nebo z domu po něm a Martině, jsou určitě vrata opět otevřená.

Až v sedmé vteřině mu došlo, že neměl otevírat. Zíral na osobu za dveřmi a tušil, co ho čeká.

„Vsadím se, že máš radost,“ pronesla Astrid lehce nosově.

Harry neodpověděl.

„Jdu z vánočního večírku, nepozveš mě dál, kocourku?“ Její červeně namalované rty se napnuly přes zuby, když se usmála, a podpatky kozaček zaklapaly o podlahu, protože musela popojít, aby neztratila rovnováhu.

„Moc se mi to nehodí,“ odvětil Harry.

Semkla víčka a prohlížela si zkoumavě jeho obličej. Pak mu nahlédla přes rameno. „Máš dámskou návštěvu? Proto jsi dneska nepřišel na setkání?“

„Promluvíme si jindy, Astrid. Jsi opilý.“

„Probírali jsme dneska na setkání Třetí Krok. Rozhodli jsme se předat svoji vůli a svůj život do péče Boha, tak jak ho my sami chápeme.‘ Jenže já žádného Boha nevidím, Harry.“ Napůl vážně se po něm rozehnala kabelkou.

„Astrid, neexistuje žádný Třetí Krok. Všichni se musí zachránit sami.“

Ztuhla a zírala na něj, do očí jí přitom vstoupily slzy. „Pust’ mě dovnitř, Harry,“ zašeptala.

„To ničemu nepomůže, Astrid.“ Položil jí ruku na rameno. „Zavolám ti taxíka, aby ses dostala domů.“

Shodila jeho ruku s překvapivě velkou silou. Hlas jí zaskřípal: „Domů? Já nikam domů nepojedu, ty zatracenej impotentní donchuane.“

Otočila se a vydala se vrávoravě po schodech dolů.

„Astrid...“

„Táhni! Šukej si radši tu svojí druhou kurvu.“

Harry se za ní díval, dokud mu zcela nezmizela z očí, dokud neuslyšel, jak s nadáváním lomcuje vraty, dokud nezavrzaly panty a nerozhostilo se ticho.

Otočil se a přímo za ním v chodbě stála Martina. Pomalu si zapínala kabát.

„Já...,“ spustil.

„Je pozdě.“ Rychle se usmála. „Přece jen jsem trochu unavená.“

Byly tři hodiny v noci a Harry ještě pořád seděl v ušáku. Tom Waits zpíval tiše o Alici, paličky zatím neustále šustily na kůži vířivého bubnu.

„It's dreamy weather we're on. You wave your crooked wand along an icy pond.“

Myšlenky se objevily, aniž chtěl. Že všechny nálevny už mají teď zavřeno. Že si nedoplnil placatku poté, co ji vylil do psí tlamy v kontejnerovém přístavu. Ale že by mohl zavolat Øysteinovi. Že Øystein, který jezdí taxíkem skoro každou noc, má vždycky pod sedadlem pŕllitrovku ginu.

„Ničemu to nepomůže.“

Pokud ovšem člověk nevěří na přízraky, samozřejmě. Nevěří na ty, kteří teď obklopili židli a zírají na něj temnými, prázdnými očními důlky. Nevěří na Birgittu vynořující se z moře, ještě pořád s kotvou kolem krku, na Ellen s baseballovou pálkou trčící jí z hlavy, na Willyho visícího jako galionová figura na sušáku, na ženu ve vodní posteli zírající skrze modrou gumu a na Toma, který si přišel pro hodinky a mává tu krvavým pahýlem ruky.

Alkohol ho neosvobodí, jen mu zajistí dočasné propuštění. A právě teď je ochoten za něj zaplatit hodně.

Zvedl telefon a vytočil číslo. Člověk na druhém konci to vzal po druhém zazvonění.

„Jak se tam máte, Halvorsene?“

„Je tu zima. Jon a Thea spí. Já sedím v obýváku a sleduju cestu. Zítra si trochu schrupnu.“

„Hm.“

„Musíme zítra zajet k Thee do bytu pro další inzulin. Má cukrovku.“

„Dobře, ale vezměte Jona s sebou, nechci, aby tam zůstal sám.“

„Můžu zařídit, aby sem někdo přijel.“

„Ne!“ zamítl to Harry ostře. „Prozatím do toho nechci zatahovat nikoho dalšího.“

„Dobře.“

Harry vzdychl. „Hele, vím, že nemáš v popisu práce dělat hlídače. Řekni, jestli ti to můžu nějak oplatit.“

„No...“

„Sem s tím.“

„Slíbil jsem Beátě, že ji jeden večer před Vánoci vezmu do restaurace, aby ochutnala sušenou tresku ve speciální marinádě. Ještě nikdy to nejedla, chudinka.“

„Slovo na to.“

„Díky.“

„A, Halvorsene?“

„Ano?“

„Jsi...“ Harry se nadechl. „... fajn.“

„Díky, šéfe.“

Harry zavěsil. Tom Waits zpíval, že brusle na zamrzlém jezírku kreslí jméno Alice.

Kapitola 21.

Sobota 19. prosince.

Záhřeb.

Seděl na chodníku probíhajícím podél Sofienberského parku na kusu kartonu a trásl se zimou. Byla ranní špička a kolemjdoucí lidé spěchali. Někteří z nich přesto vhodili pár korun do papírového pohárku stojícího před ním. Brzy budou Vánoce. Plíce ho bolely, protože celou noc vdechoval kouř. Zvedl zrak a pohlédl vzhůru Gøteborskou ulicí.

Právě teď může dělat jen tohle.

Vzpomněl si na Dunaj obtékající Vukovar. Trpělivě a nezadržitelně. Takový musí být i on sám. Musí trpělivě čekat, dokud nepřijede tank, dokud drak nevystřelí hlavu z jeskyně. Dokud se Jon Karlsen nevrátí domů. Najednou hleděl přímo na kolena, která se před ním zastavila.

Vzhlédl a spatřil muže se zrzavým knírem, bradkou a papírovým pohárkem v ruce. Bradka cosi pronesla. Nahlas a vztekle.

„*Excuse me?*“

Muž odpověděl cosi anglicky. Cosi o teritoriu.

Cítil v kapse pistoli. S jedinou kulkou. Místo toho vytáhl velký ostrý kus skla, který měl v druhé ruce. Žebrák se na něj zle zamračil, ale odšoural se pryč.

Zaplašil myšlenku, že Jon Karlsen nepřijde. Musí přijít. A mezitím bude on sám jako Dunaj. Trpělivý a nezadržitelný.

„Pojďte dál,“ vyzvala je korpulentní, dobře naladěná žena v bytě Armády spásy v ulici Jacoba Aalla. Některé hlásky vyslovovala poněkud jinak, jako to dělávají lidé, kteří se jazyk naučili až v dospělosti.

„Doufám, že nerušíme,“ omluvil se Harry a vešel i s Beátou Lønnovou do chodby. Podlahu téměř zcela zakrývaly boty, velké i malé.

Chtěli se vyzout, ale žena zamítavě potřásla hlavou.

„Je tu zima. Máte hlad?“

„Díky, před chvílí jsem snídala,“ odpověděla Beáta.

Harry jen přátelsky zavrtěl hlavou.

Dovedla je do obývacího pokoje. Kolem stolu seděli lidé, o nichž Harry předpokládal, že tvoří rodinu Miholjecových: dva dospělí muži, chlapec Olegova věku, malá holčička a mladá dívka, což, jak Harry pochopil, musí být Sofia. Skrývala oči za záclonou černé ofiny a na klíně držela mimino.

„Zdravo,“ pozdravil starší z obou mužů, vyzáblý, s šedivějícími, ale hustými vlasy a s černým pohledem, který Harry hned poznal. Tohle je vzteklý a ustrašený pohled vyhnance.

„To je můj manžel,“ vysvětlila žena. „Rozumí norský, ale moc nemluví. Tohle je strýc Josip. Přijel k nám na Vánoce. Moje děti.“

„Všechny čtyři?“ zeptala se Beáta.

„Ano,“ zasmála se žena. „Ten poslední je dárek od Boha.“

„Vážně moc roztomilý.“ Beáta udělala na mimino obličej a dítě s nadšením zareagovalo jakýmsi zaklokotáním. A přesně, jak Harry odhadl, nedokázala ho neštípnout do červené buclaté tvářičky. Dával Beátě a Halvorsenovi rok, maximálně dva, pak si udělají taky takové.

Muž cosi pronesl a žena mu odpověděla. Poté se obrátila k Harrymu.

„Mám vám říct, že nechcete, aby v Norsku pracoval někdo jiný než Norové. Snaží se, ale nemůže najít práci.“

Harry se střetl s mužovým pohledem a věnoval mu pokývnutí, které zůstalo bez odezvy.

„Tady,“ ukázala žena na dvě prázdné židle.

Posadili se. Harry si všiml, že Beáta vytáhla poznámkový blok, než se ujal slova.

„Přišli jsme se vás zeptat na...“

„Roberta Karlsena,“ přerušila ho žena a pohlédla na svého muže, který na srozuměnou pokyvoval.

„Přesně tak. Co nám o něm můžete povědět?“

„Moc ne. Viděli jsme se s ním jen párkrát.“

„Jen párkrát.“ Ženin pohled jaksi náhodně přešel po Sofii, sedící němě s nosem zabořeným do rozčepýřených vlasů mimina. „Jon přiměl Roberta, aby nám pomohl, když jsme se v létě stěhovali z malinkého bytečku ve vchodu A. Jon je dobrý člověk. Zařídil, abychom dostali větší byt, když se nám narodil tady ten, víte.“ Zasmála se na mimino. „Ale Robert si nejvíc povídal se Sofií. A... no. Je jí teprve patnáct.“

Harry si povšiml, že dívčín obličej změnil barvu. „Hm. Se Sofií bychom také rádi mluvili.“

„Prosím,“ vyzvala je matka.

„Raději o samotě,“ odvětil Harry.

Matka a otec se střetli pohledem. Souboj trval jen dvě vteřiny, ale Harry z něj stihl leccos vyčíst. To, že tu možná kdysi rozhodoval on, ale že v nové

realitě, v nové zemi, kde se matka ukázala jako přizpůsobivější, rozhoduje ona. Pokývla Harrymu.

„Posad'te se do kuchyně. Nebudeme vás rušit.“

„Děkujeme,“ pronesla Beáta.

„Není zač,“ odpověděla žena vážně. „Chceme, abyste chytili toho, co to udělal. Víte o něm něco?“

„Myslíme si, že je to nájemný vrah a že bydlí v Záhřebu,“ sdělil jí Harry. „Přinejmenším tedy volal z Osla do jednoho tamního hotelu.“

„Jakého?“

Harry s údivem pohlédl na otce, který vyslovil to norské slovo.

„Hotelu International,“ odpověděl a všiml si, že si otec vyměnil pohled se strýcem.

„Víte o tom něco?“ zeptal se Harry.

Otec zavrtěl hlavou.

„Pokud byste o tom něco věděli, byl bych za to velice vděčný,“ vysvětlil Harry. „Ten muž je teď Jonovi v patách, včera mu rozstřílel byt.“

Harry viděl, jak se otci objevil ve tváři nedůvěřivý výraz. Muž však nadále mlčel.

Matka je dovedla do kuchyně, Sofia se za nimi neochotně táhla. Tak jako by se táhla většina pubertáků, pomyslel si Harry. Jako se možná za pár let potáhne Oleg.

Po matčině odchodu převzal Harry poznámkový blok a Beáta se usadila na židli přímo naproti Sofii.

„Ahoj, Sofie, já se jmenuju Beáta. Chodila jsi s Robertem?“

Sofia sklopila zrak a zavrtěla hlavou.

„Byla jsi do něj zamilovaná?“

Další zavrtění.

„Ublížil ti nějak?“

Poprvé od jejich příchodu odhrnula Sofia záclonu černých vlasů a pohlédla přímo na Beátu. Harry předpokládal, že pod silným nalíčením to bude pěkná dívka. Teď ve tváři pod líčidlem ale spatřil jen dívčina otce, vzteklého a ustrašeného. A modřinu na čele, kterou nalíčení nedokázalo zakrýt.

„Ne.“

„To tvůj otec ti nakázal, abys nám nic neříkala, Sofie? Protože já to na tobě vidím.“

„Co na mě vidíte?“

„Že ti někdo ublížil.“

„Lžete.“

„Odkud máš tu modřinu na čele?“

„Vrazila jsem do dveří.“

„Teď lžeš ty.“

Sofia si odfrkla. „Tváříte se, jako že jste chytrá a tak, ale nevíte nic. Jste jenom stará policajtko, která chce být vlastně doma s dětmi. Však jsem vás tam viděla.“ Vztek tu byl nadále, ale hlas už jí začal skřípat. Harry jí dával jednu, maximálně dvě věty.

Beáta vzdychla. „Musíš nám věřit, Sofie. A musíš nám pomoci. Snažíme se zastavit vraha.“

„To snad není moje vina.“ Hlas se jí náhle zlomil a Harry konstatoval, že stihla tu větu jen jednu. Pak se rozplakala. Průtrž slz. Naklonila se vpřed a záclona se opět zatáhla.

Beáta jí položila ruku na rameno, ale Sofia ji odsunula.

„Jděte pryč!“ vykřikla.

„Věděla jsi, že Robert byl na podzim v Záhřebu?“ zeptal se Harry.

Rychle k němu vzhlédla s nedůvěřivým výrazem ve tváři potřísněné rozmazanými líčidly.

„On ti to neřekl?“ pokračoval Harry. „Tak to ti asi ani neřekl, že je zamilovaný do dívky jménem Thea Nilsenová?“

„Ne,“ zašeptala plačtivě. „A co má být?“

Harry se snažil z jejího výrazu vyčíst, jestli na ni ta informace udělala dojem, ale kvůli vši té stékající černé řasence to bylo obtížné.

„Ptala ses ve Fretexu po Robertovi. Cos mu chtěla?“

„Vyžebat si cígo,“ vykřikla Sofia vztekle. „Jděte pryč!“

Harry a Beáta na sebe pohlédli. Pak vstali.

„Promysli si to,“ vyzvala Beáta Sofii. „A zavolej mi pak na tohle číslo.“ Položila na stůl vizitku.

Matka na ně čekala v chodbě.

„Omlouváme se,“ řekla jí Beáta. „Asi ji to dost vzalo. Možná byste si s ní měla promluvit.“

Vyšli do prosincového rána v ulici Jacoba Aalla a vydali se směrem k Suhmově ulici, kde Beáta předtím našla místo k zaparkování.

„Oprostite!“

Otočili se. Hlas přicházel ze stínu vrat, kde svítily dvě hořící cigarety. Pak popel odpadl na zem a z přitní proti nim vystoupili dva muži. Sofiin otec

a strýc Josip. Zastavili se před nimi.

„Ehm, hotel International?“ zeptal se otec.

Harry přikývl.

Otec koutkem oka rychle mrkl na Beátu.

„Dojdu pro auto,“ pronesla Beáta spěšně. Harryho nepřestávalo udivovat, jak si dívka, která strávila tolik času ze svého prozatím krátkého života nad záběry kamer a nejrůznějšími stopami z míst činů, mohla vypracovat sociální inteligenci, která tolik převyšuje jeho vlastní.

„Pracoval jsem první roky v... no víte... ve stěhovací firmě. Ale záda kaput. Na Vukovaru jsem byl *electro engineer*, rozumíte? Před válkou. Tady nedostanu ani hovno.“

Harry přikývl. A čekal.

Strýc Josip něco pronesl.

„Da, da,“ zamumlal otec a obrátil se k Harrymu. „Když jugoslávské vojsko obsadit v rok 1991 Vukovar, jo? Byl tam kluk, vyhodil dvanáct tanků s... *landmines*, jo? Říkali jsme mu *Mali spasitelj*.“

„*Mali spasitelj*,“ zopakoval strýc Josip zbožně.

„Malý spasitel,“ pokračoval otec. „To bylo jeho... jméno, které říkali do vysílačky.“

„Krycí jméno?“

„Ano. Když Vukovar kapitulace, Srbové se ho snažili najít. Ale nedokázali. Někdo tvrdil, že mrtvý. A někdo nevěřil, říkali, že nikdy nebyl... Neexistoval. Jo?“

„Co to má společného s hotelem International?“

„Po válce neměli lidi z Vukovaru domy. Všechno trosky. Tak někdo odjel sem. Ale většinou do Záhřebu. Prezident Tudjman...“

„*Tudjman*,“ zopakoval strýc a obrátil oči v sloup.

„... a jeho lidi jim dali pokoj ve starém, velkém hotelu, tam je mohli vidět. Přehled. Jo? Jedli polívku a nedostali práci. Tudjman nemá rád lidi ze Slavonie. Moc srbské krve. A pak Srbové, co byli ve Vukovaru, najednou mrtví. A objevily se zvěsti. Že *Mali spasitelj* se vrátil.“

„*Mali spasitelj*,“ zasmál se strýc Josip.

„Říkalo se, že Chorvati můžou dostat pomoc. V hotelu International.“

„A jak?“

Otec pokrčil rameny. „Nevím. Zvěsti.“

„Hm... Ví někdo jiný o tomhle... pomocníkovi a hotelu International?“

„Jiný?“

„Třeba někdo z Armády spásy?“

„Jo jo. David Eckhoff ví všechno. A ostatní teď taky. Pronesl slovo... po večeri na slavnosti v létě v Østgårdu.“

„Řeč?“

„Ano. Pověděl *Mali spasitelj* a že někdo je pořád ve válce. Že válka nikdy neskončí. Jako i pro ně.“

„Vážně to komisař řekl?“ podivila se Beáta řídící vůz do osvětleného Ibsenova tunelu. Zabrzdila a zaujala místo na konci nehybné kolony.

„Podle pana Miholjece ano,“ upřesnil Harry. „A patrně tam všichni byli. I Robert.“

„A ty si myslíš, že tohle mohlo Robertovi vnuknout nápad, aby si sehnal nájemného vraha?“ Beáta netrpělivě bubnovala prsty na volant.

„No... Přinejmenším můžeme konstatovat, že Robert byl v Záhřebu. A protože věděl, že se Jon schází s Theou, měl i motiv.“ Harry si zamnul bradu. „Hele, mohla bys zařídit, aby vzal někdo Sofii k doktorovi a nechal ji pořádně prohlídnout? Pokud se moc nepletu, bude toho víc než jenom ta modřina. Já se pokusím dostat se dopoledním letadlem do Záhřebu.“

Beáta mu věnovala rychlý, ostrý pohled. „Pokud máš jet do ciziny, mělo by to být pokud možno proto, abys tam asistoval místní policii. Nebo na dovolenou. Instrukce jasně říkají, že...“

„To poslední sedí,“ přerušil ji Harry. „Krátká vánoční dovolená.“

Beáta si odevzdaně povzdechla. „Pak doufám, že dáš Halvorsenovi taky trochu volna. Měli jsme v úmyslu navštívit jeho rodiče ve Steinkjeru. Kde budeš letos slavit Vánoce ty?“

Ve stejné chvíli začal Harrymu zvonit mobil. Harry Beátě odpovídal a přitom šátral po kapsách. „Loni jsem byl s Ráchel a Olegem. A předloni s tátou a se Ses. Ale letos jsem prozatím rozhodně neměl čas přemýšlet o tom, kde budu slavit Vánoce.“

Pomyslel na Ráchel a vtom si uvědomil, že musel v kapse stisknout tlačítko Přijmout hovor. A teď mu do ucha zněl její smích.

„Mohl byste přijít ke mně,“ řekla. „Máme na Štědrý den otevřeno a vždycky potřebujeme dobrovolníky. V Majáku.“

Uběhly dvě vteřiny, než Harry pochopil, že to není Ráchel.

„Volám jen proto, abych vám řekla, že mě ten včerejšek mrzí,“ vysvětlila Martina. „Neměla jsem v úmyslu takhle utéct. Jenom mě to trochu rozladilo. Dostal jste odpovědi, které jste potřeboval?“

„Á, to jste vy?“ odvětil Harry tím, o čem se domníval, že to je neutrální hlas, ale přesto si okamžitě všiml Beátina bleskového pohledu. Lepší sociální inteligence. „Můžu vám zavolat zpátky později?“

„Samozřejmě.“

„Děkuju.“

„Nemáte zač.“ Pronesla to vážným tónem, ale Harry v něm zaslechl i souhlasný smích. „Ještě maličkost.“

„Ano?“

„Co děláte v úterý? Dvaadvacátého.“

„Nevím,“ odpověděl Harry.

„Máme jeden lístek navíc na vánoční koncert v Koncertní hale.“

„Aha.“

„Nezdá se, že byste právě jásal nadšením.“

„Omlouvám se. Mám moc práce a takovéhle záležitosti v obleku pro mě moc nejsou.“

„A umělci jsou moc vážní a nudní.“

„To jsem neřekl.“

„Ne, to jsem řekla *já*. A když jsem řekla, že máme lístek navíc, myslela jsem vlastně, že *já* mám lístek navíc.“

„Aha?“

„Možnost vidět mě v šatech. Vypadám v nich vážně dobře. Jen mi chybí do páru vysoký, starší kluk. Přemýšlejte o tom.“

Harry se zasmál. „Díky, to vám slibuju.“

„Není zač.“

Když zavěsil, Beáta neřekla ani slovo, nekomentovala úsměv, který mu nechtěl zmizet z tváře, jen se zmínila, že sněhové pluhy budou mít podle předpovědi počasí dost práce. Harry občas uvažoval o tom, jestli Halvorsenovi vůbec dochází, jaké udělal ternó.

Jon Karlsen se stále neobjevoval. Ztuhle se zvedl z chodníku u Sofienberského parku. Připadalo mu, jako by mráz vycházel z nitra země a usadil se mu v těle. Krev mu začala v nohou proudit hned, jak vykročil, ale přivítala ho bolest. Nepočítal, kolik hodin tam vsedě se zkříženýma nohama a s papírovým pohárkem před sebou sledoval, kdo přichází do domu v Gøteborské ulici a kdo z něj zase vychází, ale denní světlo už začínalo mizet. Zastrčil ruku do kapsy.

Vyžebané peníze budou určitě stačit na kafe, něco k zakousnutí a snad i na krabičku cigaret.

Pospíšil si ke křižovatce a kavárně, kde dostal papírový pohárek. Uvnitř předtím zahlédl na zdi telefon, avšak myšlenku na něj raději zahnal. Před kavárnou se zastavil, stáhl si modrou kapuci a prohlížel se ve výloze. Není divu, že ho lidé považují za potřebného chudáka. Vousy mu rostou rychle a obličej má pruhovaný od sazí z ohně v kontejneru.

V odrazu zahlédl, že na semaforu naskočila červená; vedle něj zastavilo auto. Zatímco bral za dveře do kavárny, vrhl do vozu pohled. A ztuhl. Drak. Srbský tank. Jon Karlsen. Na sedadle spolujezdce. Jen dva metry od něj.

Vešel do kavárny, pospíšil si k oknu a díval se na auto venku. Měl dojem, že muže za volantem už někde viděl, ale nevzpomínal si kde. V Domově. Ano, to je jeden z těch policistů, kteří tam byli společně s Harrym Holem. Na zadním sedadle seděla žena.

Barva na semaforu se změnila. Vyřítel se ven a spatřil bílý kouř z výfuku auta, které rychle mířilo ulicí podél parku. Začal ho pronásledovat. V dálce zahlédl, že auto odbočilo do Gøteborské ulice. Zašmátral po kapsách. Ucítil v prstech téměř postrádajících cit kus skla z rozbitého okna dřevěné boudy. Nohy ho neposlušely, připomínaly mrtvé protézy, a on si pomyslel, že kdyby špatně šlápl, zlomí se mu jako rampouchy.

Park se stromy, s mateřskou školou a s náhrobky se mu před očima třásl jako poskakující plátno. Ruka nahnátla pistoli. Musel se říznout o ten kus skla, protože cítil, že má prsty ulepené krví.

Halvorsen zaparkoval v Gøteborské ulici přímo před domem s číslem čtyři. On i Jon vystoupili z auta, aby si protáhli nohy, Thea si šla zatím pro inzulin.

Halvorsen se rozhlížel na obě strany liduprázdné ulice. Také Jon v mrazu neklidně podupával. Okénkem auta viděl Halvorsen na přihrádku ve středové konzoli, kam si odložil pouzdro se služebním revolverem, protože ho při řízení tlačilo do boku. Pokud by se něco stalo, dokázal by ho do dvou vteřin popadnout. Zapnul mobil a všiml si, že mu během jízdy namluvil někdo na záznamník vzkaz. Zmáčkl příslušné tlačítko a dobře známý hlas mu zopakoval, že má jednu hlasovou zprávu. Pak se ozvalo pípnutí a začal mluvit neznámý hlas. Halvorsen naslouchal se vzrůstajícím údivem. Všiml si, že Jon zareagoval na hlas v telefonu a přistoupil blíž. Halvorsenův údiv přešel v nedůvěru.

Jakmile zavěsil, Jon se na něj tázavě podíval, ale Halvorsen neřekl nic, jen v rychlosti vytočil jedno číslo.

„Co to bylo?“ zeptal se Jon.

„To bylo přiznání,“ odtušil Halvorsen stručně.

„A co teď uděláte?“

„Nahlásím to Harrymu.“

Halvorsen vzhlédl a všiml si, že Jon zkřivil obličej, že se mu oči rozšířily a zčernaly a že vypadají, jako by zíraly skrze něj, mimo něj.

„Stalo se něco?“ zeptal se.

Harry prošel celnicí a vešel do skromné budovy terminálu letiště Pleso, kde zastrčil svoji VISA kartu do bankomatu, jenž mu bez protestů vydal tisíc korun v kunách. Polovinu vložil do hnědé obálky, pak vyšel ven a nasedl do mercedesu s modrou svítlnou s nápisem „taxi“.

„Hotel International.“

Taxikář zařadil a beze slova se rozjel.

Z nízkých mračen pršelo na hnědá pole se skvrnami šedého sněhu, která se rozkládala podél dálnice vedoucí do Záhřebu a protínající v severozápadním směru zvlněnou krajinu.

Po pouhé čtvrthodině spatřil, jak Záhřeb nabývá tvaru betonových výškových budov a kostelních věží rýsujících se na horizontu. Minuli černou klidnou řeku, o níž Harry předpokládal, že to musí být Sáva. Dojeli do města na širokou třídu, která vypadala vzhledem ke skromnému provozu předimenzovaně, minuli nádraží a velký otevřený a liduprázdný park s obrovským skleněným pavilonem. Holé stromy spínaly k obloze černé prsty větví.

„Hotel International,“ oznámil taxikář a předjel před šedivý impozantní zděný kolos onoho typu, který se v komunistických zemích stavíval pro cestující vládnoucí třídu.

Harry zaplatil. Jeden z hotelových vrátných, oblečený jako admirál, už otevřel dveře od vozu a stál tam připravený s deštníkem a se širokým úsměvem: „*Welcome, Sir. This way, Sir.*“

Harry vystoupil na chodník ve stejném okamžiku, kdy turniketovými dveřmi vyšli dva hoteloví hosté a nastoupili do přistaveného mercedesu. Za turniketem se zableskl křišťálový lustr. Harry tam zůstal stát. „*Refugees?*“

„*Sorry, Sir?*“

„Uprchlíci,“ zopakoval Harry. „Vukovar.“

Harry ucítil na hlavě dešťové kapky, neboť deštník i široký úsměv náhle zmizely a admirálův ukazováček v rukavici namířil na dveře o kus dál.

Harry vstoupil dovnitř a ocítl se ve velké, prázdné hale s vysokým stropem. Jako první ho napadlo, že je to tu cítit nemocnicí. A že těch čtyřicet padesát lidí sedících u dvou dlouhých stolů umístěných uprostřed haly nebo stojících ve frontě před recepcí mu připomíná pacienty. Možná kvůli šatům – beztvarým teplákovým soupravám, sepraným svetřům a děravým pantoflím, které naznačovaly, že těmto lidem na vzhledu nesejde. Nebo možná kvůli tomu, že měli hlavy skloněné nad talíři s polévkou a ospalé, sklíčené pohledy a téměř mu nevěnovali pozornost.

Harry přejížděl pohledem po místnosti a u baru se zastavil. Bar se velice podobal stánku s hotdogy a v tuto chvíli u něj nebyli žádní zákazníci, jen barman, který právě dělal tři věci najednou. Leštil sklo. Komentoval pro lidi u nejbližšího stolu hlasitě fotbalový zápas v televizi, visící ze stropu. A sledoval každý Harryho pohyb.

Harry tušil, že je tady správně, a vydal se směrem k pultu. Barman si rukou projel mastně se lesknoucí vlasy, sčesané vzad.

„Da?“

Harry se snažil ignorovat láhve vystavené v tomhle stánku s hotdogy na nejvzdálenější polici. Jenže už dávno rozpoznal svého starého kamaráda a nepřítele Jima Beama. Barman sledoval Harryho pohled a ukázal tázavě na čtverhrannou láhev s hnědým obsahem.

Harry zavrtěl hlavou. A nadechl se. Nebyl důvod věci komplikovat.

„*Mali spasitelj*.“ Pronesl to dost tiše na to, aby to v rámusu z televize slyšel jen barman. „Hledám Malého spasitele.“

Barman si nejprve Harryho zkoumavě prohlížel a pak anglicky se silným německým přízvukem odpověděl: „Neznám žádného spasitele.“

„Dozvěděl jsem se od jednoho kamaráda z Vukovaru, že *Mali spasitelj* by mi mohl pomoci.“ Harry vytáhl z kapsy bundy hnědou obálku a položil ji na pult.

Barman na obálku pohlédl, ale ani se jí nedotkl. „Vý jste policajt,“ konstatoval.

Harry zavrtěl hlavou.

„Kecáte,“ trval na svém barman. „Poznal jsem to na vás, hned jak jste vešel.“

„To, co jste viděl, byl člověk, který pracoval u policie dvanáct let, ale už tam nepracuje. Před dvěma roky jsem skončil.“ Harry se střetl s barmanovým

pohledem. A v duchu zauvažoval, za co byl barman odsouzen. Velikost svalů a tetování naznačovaly, že to bylo něco, za co musel sedět dlouho.

„Tady nebydlí nikdo, komu by se říkalo spasitel. A já tu znám každého.“

Barman se chystal se otočit, jenže vtom se Harry naklonil přes pult a popadl ho za nadloktí. Barman shlédl na Harryho ruku a Harry ucítil, jak mužův biceps ochabl. Harry uvolnil sevření. „Mého syna zastřelil překupník, který venku před školou prodával drogy. Jen kvůli tomu, že mu řekl, že jestli v tom bude pokračovat, poví to řediteli.“

Barman neodpověděl.

„Bylo mu jedenáct let,“ dodal Harry.

„Netuším, proč mi tohle vyprávíte, *mister*.“

„Abyste pochopil, proč tu budu čekat tak dlouho, dokud nepřijde někdo, kdo mi mohl pomoci.“

Barman pomalu přikývl. Otázka přišla bleskově: „Jak se váš syn jmenoval?“

„Oleg,“ odpověděl Harry.

Dívali se na sebe. Barman přimhouřil jedno oko. Harry cítil, že mu v kapse nehluchně vibruje mobil, ale nechal ho zvonit.

Barman položil ruku na hnědou obálku a přistrčil ji zpátky Harrymu. „Tohle není potřeba. Jak se jmenujete a v jakém hotelu bydlíte?“

„Přijel jsem rovnou z letiště.“

„Napište mi na tenhle ubrousek svoje jméno a běžte do hotelu Balkán vedle nádraží. Přes most a pak rovně. Čekejte v pokoji. Někdo vás bude kontaktovat.“

Harry se chystal něco říct, ale barman se už otočil k televizi a opět začal komentovat vysílání.

Harry vyšel ven a zjistil, že má zmeškaný hovor od Halvorsena.

„*Do vraga!*“ zasténal. Do prdele!

Sníh v Gøteborské ulici vypadal jako červený sorbet.

Byl zmatený. Všechno se seběhlo tak rychle. Poslední kulka, kterou vyslal za prchajícím Jonem Karlsenem, zasáhla se slabým plesknutím fasádu domu. Jon Karlsen doběhl ke dveřím a zmizel. On sám se posadil na bobek a ucítil, jak mu krvavý kus skla roztrhl látku v kapse bundy. Policista ležel na břiše s obličejem ve sněhu, do něhož se vpíjela krev vytékající z řezných ran na odhaleném krku.

Střelná zbraň, pomyslel si, popadl muže za rameno a obrátil ho. Potřebuje něco, čím by mohl střílet. Závan větru policistovi odfoukl vlasy z nepřírozeně bledého obličeje. Rychle prohledával kapsy kabátu. Krev neustále tekla, hustá a červená. Stihl jen ucítit kyselou pachut' žluči, a ústa už měl plná. Otočil se a obsah žaludku začal pleskat o zledovatělý sníh. Otřel si ústa. Kapsy kalhot. Našel peněženku. Opasek. Krucinál, policajte, přece musíš mít pistoli, pokud máš někoho chránit!

Zpoza rohu vyjelo auto a blížilo se k nim. Popadl peněženku, vstal, přeběhl silnici a krácel pryč. Auto se zastavilo. Nesmí utíkat. Rozběhl se.

Uklouzl na chodníku před obchodem na rohu a padl na bok, ale ve vteřině byl na nohou, bolest necítil. Pokračoval směrem k parku, stejnou cestou, jakou běžel posledně. Je to noční můra, noční můra nesmyslných událostí, které se stále opakují. Zbláznil se, nebo se ty věci vážně dějí? Studený vzduch a žluč ho pálily v krku. Došel do Markveien a tam uslyšel první policejní sirény. A ucítil to. Že má strach.

Kapitola 22.

Sobota 19. prosince.

Miniaturní lahvičky.

Budova osloského policejního ředitelství zářila v odpolední tmě jako vánoční strom. Uvnitř, v nevelké výslechové místnosti číslo 2, seděl Jon Karlsen s hlavou v dlaních. Na opačné straně kruhového stolku se usadila strážmistyně Toril Li. Mezi nimi stály dva mikrofony a také tam ležel zápis první svědecké výpovědi. Oknem viděl Jon Theu, jež ve vedlejší místnosti čekala, až přijde na řadu.

„Takže on na vás zaútočil?“ přečetla policistka ze zprávy.

„Muž v modré bundě se proti nám vyřítíl s pistolí.“

„A pak?“

„Seběhlo se to tak rychle... Hrozně jsem se bál, takže si pamatuju jen útržky. Možná za to může ten otřes mozku.“

„Chápu,“ pronesla Toril Li s výrazem ve tváři vyjadřujícím opak. Vrhla pohled na červené světýlko signalizující, že přístroj stále nahrává.

„Halvorsen tedy běžel směrem k autu?“

„Ano, měl tam pistoli. Vzpomínám si, že než jsme vyjeli z Østgårdu, uložil ji do přihrádky ve středové konzoli.“

„A co jste dělal vy?“

„Byl jsem zmatený. Nejdřív jsem se chtěl schovat v autě, ale pak jsem se rozhodl jinak a rozběhl jsem se ke vchodu do domu.“

„A tehdy po vás pachatel vystřelil?“

„Alespoň jsem slyšel ránu.“

„Pokračujte.“

„Podařilo se mi odemknout si vrata, a když jsem vyhlédl ven, viděl jsem, že se útočník vrhl na strážmistra Halvorsena.“

„Který se nedostal do auta?“

„Ano. Stěžoval si na to, že mu dveře zamrzají.“

„A na Halvorsena tedy zaútočil nožem, ne pistolí?“

„Z toho místa, kde jsem stál, to tak vypadalo. Skočil na strážmistra zezadu a několikrát ho bodl.“

„Kolikrát?“

„Čtyřikrát nebo pětkrát. Já nevím... byl jsem...“

„A potom?“

„Potom jsem seběhl po schodech do sklepa a zavolaal jsem na vaši tísňovou linku.“

„Vrah za vámi ale nešel?“

„Nevím, vstupní dveře byly přece zamčené.“

„Mohl ale rozbít sklo. Mám na mysli, když už bodl policistu.“

„Ano, to máte pravdu. Nevím.“

Toril Li zírala do zápisu. „Vedle Halvorsena byly nalezeny zvratky. Předpokládáme, že patří pachateli, ale mohl byste to potvrdit?“

Jon zavrtěl hlavou. „Až do vašeho příjezdu jsem stál na schodech do sklepa. Možná jsem měl strážmistrovi pomoci... Jenže jsem měl...“

„Ano?“

„Měl jsem strach.“

„Postupoval jste nejspíš správně.“ Její výraz opět tvrdil něco jiného než ústa.

„Co říkají lékaři? Bude...“

„Patrně zůstane v kómatu, dokud se jeho stav případně nezlepší. Zda přežije, to však prozatím nevědí. Pojd'me dál.“

„Je to jako taková opakující se noční můra,“ zašeptal Jon. „Prostě se to pořád děje. Zas a zas.“

„Nenuťte mě vám znovu opakovat, že máte mluvit do mikrofону,“ pronesla Toril Li bezvýrazně.

Harry stál u okna hotelového pokoje a zíral na temné město, jehož zkroucené a polámané televizní antény vytvářely na hnědožlutém nebi zvláštní znamení a gesta. Zvuk švédské televize tlumily vysoké tmavé koberce a záclony. Max von Sydow hrál Knuta Hamsuna. Dvířka minibaru byla otevřená. Na konferenčním stolku ležela hotelová brožura. Její přední stranu zdobila socha Josipa Jelačice na Trgu bana Jelačica a na Jelačicovi stály čtyři miniaturní lahvičky. Johnnie Walker, Smirnoff, Jägermeister a Gordon's. A také dvě láhve piva značky Ozujsko. Žádná z lahví nebyla otevřená. Prozatím. Od chvíle, kdy mu Skarre zavolaal a pověděl mu, co se stalo v Gøteborské ulici, uplynula hodina.

Chce být střízlivý, až bude vyřizovat tenhle telefonát.

Beáta to vzala po čtvrtém zazvonění.

„Žije,“ vyhrkla, než se Harry stihl zeptat. „Napojili ho na respirátor, ale je v kómatu.“

„Co říkají doktoři?“

„Nevědí, Harry. Mohl umřít na místě, protože to vypadá, že se Stankić pokusil přeříznout mu krční tepnu, ale jemu se podařilo strčit tam ruku. Má ve hřbetu ruky hlubokou ránu a po obou stranách krku krvácí z několika menších poranění. Místo toho ho Stankić několikrát bodl do hrudníku přímo nad srdce. Doktoři tvrdí, že možná zasáhl vršek srdce.“

Kromě téměř neznatelného třasu v hlase to vypadalo, jako by mluvila o naprosto cizí oběti. A Harry pochopil, že to je pravděpodobně jediný způsob, díky němuž o tom právě teď dokáže hovořit – bere to jako součást své práce. V tichu, které následovalo, zahřměl pobouřený hlas Maxe von Sydowa. Harry hledal slova útěchy.

„Právě jsem mluvil s Toril Li,“ řekl místo toho. „Přetlumočila mi svědeckou výpověď Jona Karlsena. Máš něco dalšího?“

„Našli jsme projektil ve fasádě napravo od vchodových dveří. Kluci z balistiky ho teď zkoumají, ale jsem si dost jistá, že se bude shodovat s projektilem z náměstí Bratří Egerových, z Jonova bytu a z místa před Domovem. Tohle je Stankić.“

„Jak si můžeš být tak jistá?“

„Dvojice, která právě přijížděla v autě a zastavila, když uviděla, že Halvorsen leží na chodníku, vypověděla, že nějaký člověk, co vypadal jako žebrák, přímo před nimi přeběhl silnici. Dívka v zrcátku zahlédla, že o kus dál na chodníku upadl. Prozkoumali jsme to místo. Můj kolega Bjørn Holm tam našel zahraniční minci zašlápnutou do sněhu tak hluboko, že jsme si nejdřív mysleli, že tam musela ležet už pár dní. Ani nevěděl, odkud je, protože na ní stálo jen Republika Chorvatska a pět kuna. Tak si to zjistil.“

„Díky, znám odpověď,“ pronesl Harry. „Takže to je Stankić.“

„Abychom si byli naprosto jistí, odebrali jsme vzorky zvratků na sněhu. Na soudním teď porovnají DNA s vlasy nalezenými na polštáři v pokoji, který měl v Domově. Odpověď budeme mít zítra, doufám.“

„Přinejmenším víme, že máme stopu DNA.“

„No... Kupodivu kaluž zvratků není právě ideální místo pro hledání DNA. Jestliže je objem zvratků tak velký, povrchové buňky ze sliznic se roztrhají. A zvrátky venku pod širým nebem...“

„...jsou vystavené kontaminaci z bezpočtu jiných zdrojů DNA. To všechno vím, ale máme aspoň něco, s čím teď můžeme pracovat. Co zrovna děláš?“

Beáta vzdychla. „Dostala jsem poněkud zvláštní esemesku z Veterinárního institutu, musím tam zavolat a zeptat se jich, co tím myslí.“

„Z Veterinárního institutu?“

„Ano, našli jsme ve zvrzcích několik zpola natrávených kousků masa, tak jsme je poslali na analýzu DNA. Kvůli tomu, že bychom je pak mohli porovnat s archivem masa, který Vysoká zemědělská škola v Åsu používá na to, aby dokázala vysledovat maso až k místu původu a producentovi. Pokud by to bylo nějaké zvláštní maso, možná bychom ho dokázali spojit s konkrétní restaurací v Oslu. Je to výstřel naslepo, ale pokud si Stankić našel v posledních čtyřiaadvaceti hodinách úkryt, bude se patrně pohybovat v jeho nejtěsnější blízkosti. A pokud už jednou jedl na nějakém místě v okolí, je pravděpodobné, že tam půjde znovu.“

„No, proč ne? Co stojí v té esemesce?“

„Že to v tom případě musí být čínská restaurace. Zní to dost tajemně.“

„Hm. Zavolej mi znovu, až budeš vědět víc. A...“

„Ano?“

Harrymu bylo jasné, že to, co se chystá říct, je úplná pitomost, totiž že Halvorsen je drsňák, že doposud dokázal nemožné a že to určitě dobře dopadne.

„Nic.“

Beáta zavěsila a Harry se otočil ke stolku s láhvemi. Enyky benyky kliky bé... Poslední slovo padlo na Johnnieho Walkera. Harry sevřel miniaturní lahvičku pevně jednou rukou a druhou otáčel uzávěrem – nebo přesněji řečeno ho z ní rval. Cítil se jako Gulliver. Zajatý v cizí zemi jen s pygmejskými lahvičkami. Nasál z úzkého hrdla sladkou, dobře známou vůni. Je to jen hlt, ale tělo už dostalo varování o útoku jedu a připravilo se do pohotovosti. Harry se děsil prvního nevyhnutelného záchvatu zvracení, ale věděl, že ho to nezastaví. V televizi právě Knut Hamsun prohlašoval, že je unavený a už nedokáže psát.

Harry se nadechl, jako by se chtěl nadlouho potopit do velké hloubky.

Zazvonil telefon.

Harry zaváhal. Telefon po prvním zazvonění zmlkl.

Pozvedl lahvičku a vtom telefon zazvonil znovu. A opět zmlkl.

Došlo mu, že volají z recepce.

Postavil lahvičku na noční stolek a čekal. Když telefon zazvonil potřetí, zvedl sluchátko.

„*Mister Hansen?*“

„*Yes.*“

„Jistá osoba se s vámi chce sejít tady hotelové hale.“

Harry zíral na gentlemana v červeném saku na etiketě lahvičky. „Vyříd'te, že už jdu.“

„Yes, Sir.“

Harry sevřel lahvičku třemi prsty. Pak zaklonil hlavu a obsah si nalil do hrdla. O čtyři vteřiny později se už skláněl nad záchodovou mísou a zvracel oběd z letadla.

Recepční ukázala na sedací soupravu nejbližší klavíru, kde seděla vzpřímeně v jednom z křesel malá šedovlasá žena s černým šálem přes ramena. Pozorovala klidnými hnědými očima Harryho, jak k ní kráčí. Zastavil se před stolem, na němž stálo malé rádio na baterie. Vzrušené hlasy komentovaly nějaké sportovní utkání, možná fotbalový zápas. Zvuk se mísil s klavíristou v pozadí, který přejížděl prsty po klávesách a vytvářel hudební kulisu v podobě klasických filmových melodií.

„Doktor Živago,“ pronesla a pokývla směrem ke klavíristovi. „Pěkné, nemyslíte, *Mister Hansen*?“

Její anglická výslovnost i melodie řeči byly přepečlivě naučené. Ušklíbla se, jako by řekla něco vtipného, a naznačila diskrétním, ale rozhodným pohybem ruky, že se má posadit.

„Máte ráda hudbu?“ otázal se Harry.

„Nemá ji snad rád každý? Dřív jsem hudbu vyučovala.“ Předklonila se a zesílila na rádiu hlasitost.

„Bojíte se, že by nás mohl někdo odposlouchávat?“

Usedla opět do křesla. „Co chcete, pane Hansene?“

Harry zopakoval svou historku o muži před školou a synovi, přitom cítil, jak ho žlučové šťávy pálí v krku a jak psí smečka v žaludku chňapá a žadoní o další příděl. Ta historka nezněla přesvědčivě.

„Jak jste mě našel?“ zeptala se.

„Dostal jsem tip od jednoho člověka z Vukovaru.“

„Odkud jste?“

Harry polkl. Připadalo mu, že má jazyk suchý a naběhlý. „Z Kodaně.“

Pohlédla na něj. Harry čekal. Cítil, jak mu mezi lopatkami stéká kapička potu a další se mu utváří na horním rtu. Do prdele s tím, potřebuje medicínu. Ted' hned.

„Nevěřím tomu, co mi tu tvrdíte,“ pronesla nakonec.

„O. K.“ Harry vstal. „Musím jít.“

„Počkejte!“ Hlas malé ženy zněl rozhodně a ona mu naznačila, že se má znovu posadit. „To neznamena, že jsem slepá,“ vysvětlila.

Harry se v křesle zavrtěl.

„Vidím nenávist,“ pokračovala. „A smutek. A cítím alkohol. Věřím té části o vašem mrtvém synovi.“ Pousmála se. „Co chcete provést?“

Harry se snažil se vzchopit. „Kolik to stojí? A jak rychle se to dá udělat?“

„To záleží na okolnostech, ale nenajdete jiné seriózní řemeslníky, kteří by byli levnější než my. Cena začíná na pěti tisících eur plus výlohy.“

„Fajn. Příští týden?“

„To... je trochu moc narychlo.“

Malá žena zaváhala jen na zlomek vteřiny, ale to stačilo. Stačilo to na to, aby věděl. A teď viděl, že i ona ví, že on ví. Hlasy v rádiu vzrušeně vykřikly a publikum v pozadí zajásalo. Někdo vstřelil gól.

„Nebo si nejste jistá, jestli se váš řemeslník tak rychle vrátí?“ zeptal se Harry.

Dlouze se na něj dívala. „Vy jste pořád policista, že?“

Harry přikývl. „Pracuju jako vrchní komisař v Oslu.“

Kůží kolem očí jí projel záskub.

„Ale pro vás nepředstavuju žádné nebezpečí,“ dodal. „Chorvatsko nepatří do mé jurisdikce a nikdo neví, že tu jsem. Ani chorvatská policie, ani moji vlastní šéfové.“

„Tak co chcete?“

„Vyjednávat.“

„O čempak?“ Naklonila se přes stůl a ztlumila rádio.

„Váš řemeslník za můj střelecký terč.“

„Co tím míníte?“

„Výměna. Váš muž za Jona Karlsena. Pokud přestane Jona Karlsena pronásledovat, necháme ho jít.“

Povytáhla jedno obočí. „Vy všichni hlídáte jediného muže před jediným řemeslníkem, pane Hansene? A přitom se bojíte?“

„Bojíme se krvavé řeže. Váš řemeslník už zabil dva lidi a pobodal jednoho mého kolegu.“

„Pobo...“ Zarazila se. „To nemůže být pravda.“

„Pokud ho neodvoláte, bude těch mrtvol ještě víc. A jednou z nich nakonec bude i on.“

Zavřela oči. Seděla tak dlouho. Potom se nadechla. „Jestliže zavraždil vašeho kolegu, budete se mu chtít pomstít. Jak se můžu spolehnout na to, že

dodržíte svůj díl dohody?“

„Moje jméno je Harry Hole.“ Položil na stůl svůj pas. „Jestliže vyjde najevo, že jsem tu byl bez povolení chorvatských úřadů, bude to znamenat diplomatický konflikt. A já přijdu o práci.“

Vylovila brýle. „Takže vy sám se nabízíte jako rukojmí? Myslíte si, že to zní věrohodně, pane...?“ Nasadila si brýle na nos a přečetla z pasu: „Harry Hole.“

„S tímhle můžu vyjednávat.“

Přikývla. „Chápu. A víte co?“ Sundala si brýle. „Možná bych byla ochotná přistoupit na tu výměnu. Jenže k čemu mi to je, když ho nemůžu odvolat?“

„Co tím míníte?“

„Nevím, kde je.“

Harry si ji zkoumavě prohlížel. Viděl v jejím pohledu bolest. Slyšel chvění v hlase.

„Dobře,“ odpověděl Harry. „Pak můžete vyjednávat s tím, co máte. Prozradte mi jméno osoby, která si tu vraždu objednala.“

„Ne.“

„Jestli ten policista zemře...“ začal Harry, vytáhl z kapsy fotografii a položil ji na stůl, „bude váš řemeslník s největší pravděpodobností zabit. Bude to patrně vypadat, že policista musel střílet v sebeobraně. Tak se to stane. Pokud tomu nezabráním. Chápete? Je tohle ta osoba?“

„Vydírání na mě moc nefunguje, pane Hole.“

„Vracím se do Osla zítra brzy ráno. Napíšu vám na zadní stranu té fotografie telefonní číslo. Pokud byste si to rozmyslela, zavolejte mi.“

Vzala si snímek a zastrčila ho do kabelky.

Harry tiše vyhrkl: „Je to váš syn, že?“

Ztuhla. „Proč si to myslíte?“

„Mám taky oči. I já vidím bolest.“

Zůstala sedět skloněná nad kabelkou. „A co vy, pane Hole?“ Pozvedla zrak a pohlédla na něj. „Není ten policista někdo, koho neznáte? Když se dokážete tak snadno vzdát pomsty?“

Harry měl tak suchá ústa, až ho vlastní dech pálil v ústní dutině. „Ano,“ odpověděl, „neznám ho.“

Harrymu připadalo, že zaslechl zakokrhání kohouta, když ji oknem sledoval, jak na chodníku na druhé straně zahýbá doleva a mizí.

Ve svém pokoji vyprázdnil zbytek miniaturních lahviček, znovu se vyzvracel, vypil pivo, vyzvracel se, podíval se na sebe do zrcadla a sjel

výtahem do hotelového baru.

Kapitola 23.

Noc na neděli 20. prosince.

Psi.

Seděl ve tmě v kontejneru a snažil se přemýšlet. Policistova peněženka obsahovala dva tisíce osm set norských korun, a pokud si dobře pamatuje směnný kurz, má dost na jídlo, novou bundu a letenku do Kodaně.

Problémem je munice.

Výstřel v Gøteborské ulici byl sedmý a poslední. Zaskočil na Plata a vyptával se, kde by se daly koupit devítimilimetrové náboje, ale odpovědi mu byly jen prázdné pohledy. Věděl, že pokud by se dál poptával jen tak nazdařbůh, značně by riskoval, že narazí na tajného agenta.

Praštil prázdnou pistolí Llama Minimax o kovovou podlahu.

Ze služebního průkazu se na něj usmíval muž. Halvorsen. Kolem Jona Karlsena teď zaručeně uzavřeli železný kruh. Zbývá už jen jediná možnost. Trojský kůň. A on věděl, kdo by tím koněm měl být. Harry Hole. Sofina ulice 5 – podle ženy na informacích o telefonních číslech, která mu pověděla, že to je jediný Harry Hole v Oslu. Pohlédl na hodinky. A ztuhl.

Venku se ozvaly kroky.

Vyskočil, popadl do jedné ruky střep a do druhé pistoli a postavil se po straně vstupního otvoru.

Dveře se otevřely. Proti světlům města zahlédl siluetu. Pak postava rychle vešla dovnitř a usadila se v tureckém sedu na podlahu.

Zadržel dech.

Nestalo se nic.

Nato zasyčela sirka a roh kontejneru i obličej vetřelce byly osvětleny. Ve stejné ruce jako sirku držel příchozí lžici. Za pomoci druhé ruky a zubů roztrhával malý igelitový sáček. Poznal v něm toho chlapce ve světle modré džínové bundě.

Jakmile s ulehčením začal znovu dýchat, chlapcovy rychlé, efektivní pohyby náhle ustaly.

„Haló?“ Chlapec mžoural do tmy a přitom schovával sáček do kapsy.

Odkašlal si a vystoupil do okraje světla ze sirky. „*Remember me?*“

Chlapec na něj vyděšeně zíral.

„Mluvil jsem s tebou před nádražím. Dal jsem ti peníze. Jmenuješ se Christopher, vid’?“

Kristoffer otevřel údivem ústa. „*Is that you?* Ten cizinec, co mi dal pětikilo? No páni. Ale jo, poznávám ten hlas... au!“ Kristoffer upustil sirku, která na podlaze zhasla. V absolutní tmě zněl jeho hlas intimněji. „Nevadí ti, když se s tebou dneska v noci podělím o kajutu, kámo?“

„Můžeš ji mít sám pro sebe. Právě jsem se chystal se odstěhovat.“

Rozškrtla se nová sirka. „Bude lepší, když tu zůstaneš. Ve dvou bude větší teplo. Myslím to vážně, chlapec.“ Kristoffer vytáhl lžici a nalil do ní tekutinu z malé lahvičky.

„Co to je?“

„Voda a kyselina askorbová.“ Kristoffer otevřel sáček a nasypal prášek do lžice. Neupadlo mu ani zrníčko. Pak si zručně přehodil sirku do druhé ruky.

„Jde ti to dobře, Christophere.“ Sledoval, jak narkoman přiložil plamének ke spodní straně lžice a současně vylovil novou sirku a držel ji v pohotovosti.

„Dole na Plata mi přezdívací Steadyhand.“

„To chápu. Poslyš, musím jít. Ale co kdybychom si vyměnili bundy? Pak možná dnešní noc přežiješ.“

Kristoffer se podíval nejdřív na svoji vlastní slabou džínovou bundu a pak na silnou modrou bundu toho druhého. „Jasně. Myslíš to vážně?“

„Jistě.“

„Ty vole, to seš hodnej. Jenom počkej, až si šlehnu. Dokážeš mi podržet sirku?“

„Nebylo by jednodušší, kdybych ti podržel stříkačku?“

Kristoffer se na něj zamračil. „Hele, možná jsem zelenáč, ale na nejstarší feťáckej trik ti neskočím. Podrž mi tu sirku.“

Vzal si ji od něj.

Prášek se rozpustil a tekutina získala čistě hnědou barvu. Kristofer do lžice ponořil chomáč vaty.

„Tak se zbavím svinstva v matroši,“ vysvětlil, než se ten druhý stihl zeptat, nasál tekutinu do stříkačky skrze chomáč a nasadil jehlu. „Vidíš tu pěknou kůži? Skoro nic není poznat. Silné, hezké žíly. Úplná panenská krajina, říkají. Ale za pár let se to tady bude hemžit žlutě zanícenými strupy, stejnými, jaké mají ostatní. A už ani nebudu Steadyhand. Vím to, a stejně v tom pokračuju. Šílený, co?“

Kristoffer mluvil a přitom potřásal stříkačkou, aby zchladla. Kolem nadloktí si napnul gumový pásek a přiložil hrot jehly k žíle vinoucí se jako modrý had pod pokožkou. Kov projel kůží. Potom si vpíchl heroin do

krvního řečiště. Víčka se mu zpola zavřela a ústa zpola otevřela. Hlava se mu zvrátila nazad a pohled mu padl na visící psí mrtvolu.

Chvíli se na Kristoffera díval. Pak zahodil vyhořelou zápalku a rozeplnul si zip modré bundy.

Když Harry konečně zvedl telefon, Beáta Lønnová ho kvůli diskoverzi písně *Jingle Bells* rozléhající se v pozadí téměř neslyšela. Ale zaslechla toho dost na to, aby pochopila, že není střízlivý. Ne že by opilecky drmolil, naopak mluvil přespříliš zřetelně. Pověděla mu o Halvorsenovi.

„Srdeční tamponáda?“ vykřikl Harry.

„Vnitřní krvácení, které zaplňuje okolí srdce krví natolik, že nemůže pořádně bít. Museli odčerpat spoustu krve. Momentálně je stabilizovaný, ale pořád v kómatu. Musíme prostě čekat. Zavolám ti, pokud by se něco dělo.“

„Díky. Měl bych vědět ještě něco?“

„Hagen poslal Jona Karlsena a Theu Nilsenovou zpátky na Østgård se dvěma hlídači. A já jsem mluvila s matkou Sofie Miholjecové. Slíbila mi, že dneska vezme Sofii k doktorovi.“

„Hm. Co ta zpráva z Veterinárního institutu o kouscích masa ve zvracích?“

„Vysvětlili mi, že tam napsali to o čínské restauraci proto, že podle všeho, co je jim známo, je Čína jediná země, kde lidi tohle maso jedí.“

„Jaké maso?“

„Psí.“

„Psí? Počkej!“

Hudba zmizela a místo ní uslyšela Beáta dopravní ruch. Pak se znovu ozval Harryho hlas. „V Norsku ale snad psí maso neservírují.“

„Ne, to je právě zvláštní. Veterinární institut dokázal určit rasu, takže zítra zavolám do Norského kynologického svazu. Mají databázi všech čistokrevných psů a jejich majitelů.“

„Nevím, jak by nám tohle mohlo pomoci. V Norsku musí být tak sto tisíc psů.“

„Čtyři sta tisíc. Nejméně jeden v každé páté domácnosti. Zjistila jsem si to. Jde o to, že tohle je vzácná rasa. Už jsi někdy slyšel o černém metznerovi?“

„Zopakuj to, buď tak hodná.“

Zopakovala to. Několik vteřin poslouchala jen záhřebský dopravní ruch a pak Harry zařval.

„To je přece naprosto logické! Člověk bez přístřeší. Že mě to předtím nenapadlo.“

„Nenapadlo tě co?“

„Vím, kde se Stankić schovává.“

„Cože?“

„Musíš sehnat Hagena a nechat si od něj podepsat povolání zásahovky do ozbrojené akce.“

„Kam? O čem to mluvíš?“

„Kontejnerový přístav. Stankić se schovává v jednom z kontejnerů.“

„Jak to víš?“

„Protože v Oslu není sakra moc míst, kde by sis mohla dát k jídlu černého metznera. Zajisti, aby zásahovka a Falkeid neprodyšně uzavřeli kontejnerový přístav. Já přiletím zítra ráno prvním letadlem. Ale než dorazím, žádné zatýkání. Je to jasné?“

Beáta zavěsila. Harry zůstal stát na ulici a díval se do hotelového baru, kde duněla nudná uniformní hudba a kde na něj čekaly poloprázdné sklenky s jedem.

Už ho má, už má Malého spasitele. Potřebuje teď jen jasnou hlavu a pevnou ruku. Harry myslel na Halvorsena. Na srdce utlačované krví. Může jít rovnou do svého pokoje, kde už není žádný alkohol, zamknout dveře a vyhodit klíč z okna. Nebo může jít tam a dopít svůj drink. Harry se traslavě nadechl a vypnul mobil. Pak vešel do baru.

Zaměstnanci ústředí Armády spásy už dávno zhasli a odešli domů, jen v Martinině kanceláři se ještě svítilo. Vytočila číslo Harryho Holea a přitom si kladla stále stejné otázky: Jestli jí to připadá tak vzrušující proto, že je starší. Nebo proto, že se zdá, že má v sobě uzavřenou spoustu citů. Nebo snad proto, že vypadá tak ztraceně? Epizoda s tou odmítnutou ženou na schodišti by ji měla odradit, ale z nějakého důvodu se stal úplný opak – víc než kdy jindy dychtila po... Jenže co vlastně chce? Martina zasténala, když jí hlas oznámil, že volaný účastník má vypnutý telefon nebo je dočasně nedostupný. Zavolala na informace, kde získala číslo jeho pevné linky v Sofiině ulici, a vytočila ho. Srdce jí v hrudi poskočilo, když uslyšela jeho hlas. Byl to však jenom telefonní záznamník. Měla perfektní výmluvu, aby k němu mohla cestou domů z kanceláře zaskočit, a on tam není! Nechala mu vzkaz. Že mu musí předat lístek na vánoční koncert předem, protože od zítřejšího dopoledne bude vypomáhat v Koncertní hale.

Zavěsila a v téže chvíli si všimla, že někdo stojí ve dveřích a pozoruje ji.

„Richarde! Tohle už nedělej, vyděsils mě.“

„Omlouvám se, právě odcházím a chtěl jsem sem jenom nakouknout, jestli jsem poslední. Mám tě odvézt domů?“

„Díky, ale...“

„Vždyť už máš na sobě bundu. Ale no tak, nebudeš se muset trápit s alarmem.“ Richard se zasmál svým staccatovitým smíchem. Martině se podařilo minulý týden dvakrát spustit nové zabezpečovací zařízení, když zůstala v práci poslední, a bezpečnostní agentuře museli zaplatit zbytečný výjezd.

„Tak jo,“ souhlasila. „Děkuju ti.“

„Nemáš zač,“ odtušil Richard.

Srdce mu zuřivě tlouklo. Už cítí vůni Harryho Holea. Opatrně zavřel dveře do pokoje a šátral rukou po stěně, až našel vypínač. Ve druhé ruce svíral pistoli a mířil na postel, jejíž obrysy ve tmě sotva tušil. Nadechl se a zmáčkl vypínač. Ložnici zalilo světlo. Byl to téměř holý pokoj s jednoduchou postelí, která byla ustlaná a prázdná. Stejně jako zbytek bytu. Ostatní pokoje už prohledal. A teď stojí v ložnici a cítí, jak se mu pulz pomalu zklidňuje. Harry Hole není doma.

Zastrčil prázdnou pistoli do kapsy špinavé džínové bundy a ucítil, že rozdrtila kuličky do pisoáru, které si odnesl ze záchodků na hlavním nádraží, vedle telefonního automatu, odkud zavolaal na informace a kde získal adresu v Sofiině ulici.

Dostat se sem bylo snazší, než si myslel.

Poté, co dvakrát zazvonil na zvonek dole u vrat a nikdo se neozval, to skoro vzdal. Ale pak do vrat strčil a ukázalo se, že jsou jen přivřená, a nikoli zabouchnutá. To musí být tím mrazem. Ve třetím patře stálo jméno Hole napsané na kousku papírové lepicí pásky. Přiložil čepici ke skleněné výplni hned nad zámkem a rukojetí pistole udeřil do skla, které s křupnutím prasklo.

Obývací pokoj byl obrácený do dvora, takže si dovolil rozsvítit světlo. Rozhlédl se. Jednoduchý a spartánský. Uklizený.

Jenže jeho trojský kůň, muž, který by ho měl dovést k Jonu Karlsenovi, tu tedy není. Prozatím. Snad má alespoň zbraň nebo municí. Začal hledat na místech, kde by tak asi mohl policista uchovávat zbraň, v zásuvkách a ve skřínkách a pod polštářem. Nic nenašel, a tak postupně procházel pokoj po pokoji co možná nejsystematičtěji, ovšem nadále bez výsledku. Pak se pustil

do chaotického hledání, které dokládá, že člověk už to prostě vzdal a je jen zoufalý. Pod dopisem na telefonním stolku v chodbě našel služební policejní průkaz s fotografií Harryho Holea. Zastrčil si ho do kapsy. Vytahal knihy a gramofonové desky, které byly, jak si všiml, seřazené v policích abecedně. Na konferenčním stolku ležel stoh papírů. Listoval jimi a zarazil se u fotografie s motivem, který viděl v tolika variantách: Mrtvý muž v uniformě. Robert Karlsen. Zahlédl jméno Stankić. Na jednom formuláři stálo úplně nahoře Harryho jméno, klouzal pohledem níž a zastavil se u křížku před známým slovem. Smith&Wesson 38. Podepsaná osoba tam vyvedla své jméno ve velkolepých kličkách. Povolení k nošení zbraně? Žádost o vydání zbraně?

Vzdal to. Harry Hole má tedy zbraň s sebou.

Došel do malé, ale čisté koupelny a roztočil kohoutek. Horká voda ho roztrásla. Špína z obličeje zbarvovala vodu do černa. Pak pustil studenou a sražená krev na rukou se rozpustila a voda zčervenala. Osušil se a otevřel skříňku nad umyvadlem. Našel obvaz, kterým si ovázal ruku a ránu od střepu.

Něco tu chybí.

Vedle kohoutku zahlédl krátký, tuhý chlup. Jako po holení. Ale nikde žiletky, nikde pěna na holení. Ani kartáček na zuby, zubní pasta a toaletní taštička. Je snad Hole teď, uprostřed vyšetřování vraždy, někde na cestách? Nebo třeba bydlí u své přítelkyně?

V kuchyni otevřel ledničku, v níž byla krabice mléka označená datumem, které nastane za šest dní, sklenice marmelády, sýr, tři masové konzervy a mrazicí přihrádka s krajíci celozrnného chleba zabalenými do igelitu. Vytáhl mléko, chleba a dvě konzervy a zapnul sporák. Vedle topinkovače ležely noviny s dnešním datem. Čerstvé mléko, dnešní noviny. Začal se přiklánět k teorii o cestě.

Z horní skříňky si vyndal sklenici a chystal se do ní nalít mléko a vtom kvůli jistému zvuku krabici upustil a ta spadla na podlahu.

Telefon.

Viděl, jak mléko teče po červených terakotových dlaždicích a přitom poslouchal z chodby naléhavé vyzvánění. Po pátém zazvonění se ozvala tři mechanická cvaknutí a najednou místnost naplnil ženský hlas. Slova se ozývala rychle a tón se zdál být veselý. Zasmála se a pak zavěsila. Ten hlas je mu nějak povědomý.

Postavil otevřené masové konzervy do rozpálené pánve, tak jak to dělávali během obléhání. Ne proto, že by neměli talíře, ale proto, aby všichni věděli,

že dostanou stejně velké porce. Pak došel do chodby. Na malém černém záznamníku blikalo vedle číslice dvě červené světýlko. Zmáčkl tlačítko Play. Pásek se začal odvíjet.

„Ráchel,“ pronesl ženský hlas. Zdál se být poněkud starší než hlas, který právě domluvil. Po několika větách předala sluchátko chlapci, který mluvil vzrušeně jako o závod. Pak se znovu ozvala poslední zpráva. A on zjistil, že si to nenamlouval, že ten hlas už slyšel. To je ta dívka z bílého autobusu.

Doposlouchal zprávu a pak chvíli hleděl na dvě fotografie připevněné pod rámem zrcadla. Na jedné z nich seděli Hole, tmavá žena a chlapec na lyžích ve sněhu a mžourali do objektivu. Druhá fotografie byla stará, měla vybledlé barvy a zachycovala holčičku a chlapečka, oba v plavkách. Holčička měla mongoloidní rysy, chlapeček rysy Harryho Holea.

Posadil se v kuchyni a pomalu jedl, přitom naslouchal zvukům ze schodiště. Skleněnou výplň ve dveřích přelepil průsvitnou páskou, kterou našel v zásuvce telefonního stolku. Dojedl a pak došel do ložnice. Byla tam zima. Posadil se na postel a pohladil rukou měkké povlečení. Přivoněl k polštáři. Otevřel šatní skříň. Našel šedé přiléhavé boxerky a složené bílé tričko s obrázkem jakéhosi osmirukého Šivy s nápisem SPASEN pod ním a JOKKE & VALENTINERNE nad ním. Oblečení vonělo mýdlem. Převlékl se. Lehl si na postel. Zavřel oči. Myslel na fotografii Harryho Holea. Na Giorgiho. Položil si pistoli pod polštář. Ačkoli byl k smrti unavený, ucítil dostavující se erekci, penis mu napínal přiléhavou, ale měkkou bavlnu. A on usnul se sebejistotou, že pokud někdo vezme za dveře v chodbě, probudí se.

„Předvídej nepředvídatelné.“

Tak znělo heslo Siverta Falkeida, vedoucího zásahu policejní zásahové jednotky Delta. Falkeid stál na vyvýšenině za kontejnerovým přístavem s vysílačkou v ruce, za ním svištěly po dálnici noční taxíky a trailery na cestě domů na Vánoce. Vedle něj postával náčelník oddělení vražd Gunnar Hagen s vyhrnutým límcem zelené maskáčové bundy. Ve studené, mrazem ztuhlé tmě pod nimi se nacházeli Falkeidovi hoši. Falkeid mrkl na hodinky. Za pět minut tři.

Uplynulo devatenáct minut od chvíle, kdy jeden z vlčáků z výjezdové skupiny psovodů označil u jednoho červeného kontejneru, že se uvnitř nachází člověk. Přesto se Falkeidovi ta situace nezdála. Ačkoli úkol sám vypadal dobře. V tom problém nebyl.

Prozatím všechno běželo jako na drátkách. Od chvíle, kdy mu zavolal Hagen, do chvíle, kdy pět vybraných hochů stálo připraveno na policejní stanici, to trvalo jen tři čtvrtě hodiny. Zásahovou jednotku Delta tvořilo sedmdesát osob, vesměs nadmíru motivovaných a dobře vytrénovaných mužů s věkovým průměrem třicet jedna let. Mužstvo bylo povoláváno podle potřeby a náplň práce jeho členů zahrnovala mimo jiné takzvané „obtížné ozbrojené úkony“, což byla kategorie, pod niž spadala dnešní akce. Kromě pěti lidí z Deltly se tady objevila jedna osoba z FSK, speciální jednotky ministerstva obrany. A právě tohle byl ten problém. Muž byl ostřelovač a povolal ho Gunnar Hagen osobně. Muž si říkal Aron, ale Falkeid věděl, že nikdo ve FSK neoperuje pod svým skutečným jménem. Ano, celá jednotka byla tajná už od svého vzniku v roce 1981 a teprve během famózní operace Trvalá svoboda v Afghánistánu se média dokázala vůbec dostat ke konkrétním detailům o tomto špičkovém útvaru, který podle Falkeidova názoru nejvíce připomínal tajné bratrstvo.

„Protože Aronovi věřím,“ znělo Hagenovo stručné vysvětlení adresované Falkeidovi. „Pamatujete si výstřel na Torpu v devadesátém čtvrtém?“

Falkeid si na drama s rukojmím na letišti Torp pamatoval moc dobře. Byl tam. Nikdo se později nedozvěděl, kdo vypálil tu ránu, která to celé zachránila, ale projektil prošel podpažím neprůstřelné vesty pověšené před okénkem auta a hlavou ozbrojeného lupiče, jež se rozprskla jako dýně na zadním sedadle zbrusu nového volva, které jim pak prodejce vyměnil za nové, vyčistil ho a znovu prodal. To ho netrápilo. A netrápilo ho ani to, že Aron s sebou má pušku, jakou Falkeid ještě nikdy neviděl. Písmena *Mär* na pažbě mu nic neříkala. Aron teď leží kdesi v terénu s laserovým zaměřovačem a brýlemi pro noční vidění. Ohlásil, že má volný výhled na kontejner. Když ho Falkeid požádal, aby se odhlásil ze spojení, jen do vysílačky cosi zachrochtal. Ale ani to Falkeida netrápilo. Problém pro něj představovalo to, že Aron tu nemá co dělat. Prostě tady vůbec žádného ostřelovače nepotřebují.

Falkeid na okamžik zaváhal. Pak pozvedl k ústům vysílačku.

„Blikni, až budeš připravený, Atle.“

Dole u červeného kontejneru bliklo světlo.

„Všichni jsou na svých místech,“ oznámil Falkeid. „Jsme připraveni k zásahu.“

Hagen pokývl. „Dobře. Ale než to spustíme, rád bych si potvrdil, že sdílíte můj názor, Falkeide. Totiž že bude lepší provést zatčení teď a nečekat

na Holea.“

Falkeid pokrčil rameny. Za pět hodin by bylo světlo, Stankić by vyšel ven a oni by ho mohli zadržet v otevřeném terénu za pomoci psů. Říkalo se, že Gunnar Hagen se dřív nebo později stane vrchním policejním náčelníkem.

„Zdá se to rozumné, ano,“ odpověděl Falkeid.

„Fajn. A tak to bude i stát v mém hlášení. Že jsme to tak vyhodnotili společně. Pro případ, že by se chtěl někdo mstít za to, že jsem si pospíšil se zatčením, a upřel mu tak osobní zásluhy.“

„Myslím, že z toho vás nikdo podezírat nebude.“

„Prima.“

Falkeid stiskl na vysílačce tlačítko pro vysílání. „Dvě minuty do zásahu.“

Hagen a Falkeid vydechli bílou páru, která se stihla smísit a splynout v jeden obláček, jenž poté zmizel.

„Falkeide...,“ ozvalo se z vysílačky. Atle. Šeptal. „Ze dveří kontejneru právě vyšel muž.“

„Všichni pohotovost,“ ohlásil Falkeid. Klidným, pevným hlasem. Předvídej nepředvídatelné. „Jde ven?“

„Ne, jen tam stojí. Vypadá... zdá se, že jen...“

Tmou nad Osloským fjordem se rozlehl osamělý výstřel. Pak se opět rozhostilo naprosté ticho.

„Co to ksakru bylo?“ zeptal se Hagen.

To nepředvídatelné, pomyslel si Falkeid.

Kapitola 24.

Neděle 20. prosince.

Slib.

Byla neděle velice časně ráno a on ještě pořád spal. V Harryho bytě, v Harryho posteli, v Harryho oblečení. A měl Harryho noční můry. V nichž vystupovaly přízraky, samé přízraky.

Ozval se drobný zvuk, jen škrábnutí o vchodové dveře. Ale to bohatě stačilo. Probudil se, sáhl pod polštář a okamžitě byl na nohou. Plížil se do předsíně a ledová podlaha ho pálila do nahých chodidel. Leptanou skleněnou výplní ve vchodových dveřích zahlédl obrysy člověka. Zhasl v bytě všechna světla, aby měl jistotu, že ho z vnějšku nikdo nemůže vidět. Zdálo se, že se ten člověk sklání a s čímsi se tam potýká. Nejde mu zastrčit klíč do zámku? Je Harry Hole opilý? Možná přece jen nikam neodjel, nýbrž celou noc někde chlastal.

Stál teď těsně u dveří a natahoval ruku po studeném kovu kliky. Zadržel dech a cítil, jak mu pažba pistole dobře přiléhá k druhé dlani. Zdálo se mu, jako by ten druhý člověk z vnější strany dveří také zadržel dech.

Doufal, že to nebude znamenat víc problémů, než je nezbytné, Hole je snad dost rozumný na to, aby pochopil, že nemá na výběr, že ho buď musí zavést k Jonu Karlsenovi, nebo, pokud by se ukázalo, že by to bylo nepraktické, dostat Jona Karlsena sem do tohoto bytu.

S pistolí pozvednutou tak, aby byla okamžitě vidět, otevřel jediným trhnutím dveře. Osoba na druhé straně otevřela ústa a ustoupila o dva kroky zpět.

Na vnější straně dveří bylo cosi připevněno ke klice. Kytice květin zabalená do papíru a igelitu. S velkou obálkou přilepenou k papíru.

Okamžitě ji poznal, navzdory vyděšenému výrazu ve tváři.

„*Get in here*,“ přikázal jí tiše.

Martina Eckhoffová váhala, dokud nepozvedl pistoli výš.

Ukázal jí, že má jít do obývacího pokoje, a následoval ji. Zdvořile ji požádal, aby se posadila do ušáku, sám usedl na pohovku.

Konečně spustila zrak z pistole a pohlédla na něj.

„Omlouvám se za své oblečení,“ pronesl. „Kde je Harry?“

„*What do you want?*“ zeptala se.

Její hlas ho překvapil. Byl klidný, téměř vřelý.

„Sháním Harryho Holea,“ odpověděl. „Kde je?“

„Nevím. Co mu chcete?“

„Otázky laskavě přenechte mně. Jestli mi nepovíte, kde Harry Hole je, budu vás muset zastřelit. Rozumíte?“

„Já to nevím. Tak mě prostě zastřelte. Jestli si myslíte, že vám to pomůže.“

Hledal v jejích očích strach. Ale nenašel ho. Možná za to mohly její zorničky, byly takové divné.

„Co tady děláte?“ zeptal se.

„Přinesla jsem Harrymu lístek na koncert, který jsem mu slíbila.“

„A kytky?“

„Jen takový nápad.“

Přitáhl si její kabelku, kterou si odložila na stůl, prohledal ji a našel peněženku a platební kartu. Martina Eckhoffová. Narozená 1977. Adresa ulice Sanssouci, Oslo.

„Vy jste Stankić,“ konstatovala. „To vy jste byl v našem autobuse, že?“

Opět se na ni podíval a ona jeho pohled opětovala. Pak pomalu přikývla.

„Jste tady proto, že chcete, aby vás Harry dovedl k Jonu Karlsenovi, mám pravdu? A teď nevíte, co máte dělat, je to tak?“

„Sklapněte,“ houkl na ni. Ale nepodařilo se mu to pronést takovým tónem, jakým zamýšlel. Protože ona má pravdu: Všechno se mu syple pod rukama. Venku začínalo svítat a oni seděli mlčky v setmělém pokoji.

Nakonec promluvila ona.

„Já vás můžu dovést k Jonu Karlsenovi.“

„Cože?“ zeptal se popleteně.

„Vím, kde je.“

„Kde tedy?“

„Na jednom statku.“

„Jak to víte?“

„Protože ten statek patří Armádě spásy a já mám na starosti přehled toho, kdo ho kdy používá. Policie mi volala, aby si ověřila, že ho mohou v následujících dnech nerušeně využívat.“

„Aha. Ale proč byste mě tam měla chtít zavést?“

„Protože Harry by vám to neřekl,“ odpověděla prostě. „A vy byste ho zastřelil.“

Pohlédl na ni. A došlo mu, že to, co prohlásila, míní vážně. Pomalu pokývl. „Kolik lidí je na tom statku?“

„Jon, jeho přítelkyně a jeden policista.“

Jeden policista. V hlavě se mu začal rodit plán.

„Jak daleko to je?“

„V ranní špičce tři čtvrtě hodiny až hodinu, ale dneska je neděle,“ odvětila. „Mám venku auto.“

„Proč mi pomáháte?“

„Vždyť jsem vám to povídala. Chci to prostě mít za sebou.“

„Je vám jasné, že vám prostřelím hlavu, jestli mě taháte za nos?“

Přikývla.

„Vyrazíme hned,“ řekla.

V sedm hodin čtrnáct minut Harry zjistil, že žije. Věděl to, protože v každém nervovém vlákně cítil bolest. A protože psi chtěli víc. Otevřel jedno oko a rozhlédl se. Jeho oblečení leželo rozházené po celém hotelovém pokoji. Přinejmenším je ale sám. Ruka zamířila ke sklenici na nočním stolku a nahnátla ji. Prázdná. Přejel jedním prstem po dně a prst olízl. Chutnalo to sladce. Všechn alkohol se vypařil.

Vyhrabal se z postele a odnesl si sklenici do koupelny. Vyhnul se pohledu do zrcadla a do sklenice si natočil vodu. Pomalu pil. Psi protestovali, ale dokázal to vydržet. Ještě jednu sklenici. Letadlo. Pohlédl na zápěstí. Ksakru, kde má hodinky? A kolik je? Musí se dostat pryč, dostat se domů. Jen nejdřív jeden drink... Našel kalhoty, natáhl si je. Prsty mu připadaly ochablé a naběhlé. Batoh. Tady. Toaletní taštička. Boty. Ale kde je mobil? V čudu. Vytočil devítku jako „recepce“ a za recepční, která třikrát zopakovala, kolik je hodin, aniž to Harry dokázal zachytit, slyšel, jak tiskárna chrlí účet.

Harry zachrchlal anglicky cosi, čemu sotva sám rozuměl.

„*Sorry, Sir,*“ odpověděla recepční. „*The bar doesn't open till three p. m. Do you want to check out now?*“

Harry přikývl a hledal v bundě, ležící v nohách postele, letenku.

„*Sir?*“

„*Yes,*“ odpověděl Harry a zavěsil. Natáhl se na posteli vzad, aby mohl pokračovat v hledání po kapsách kalhot, ale našel jen norskou dvacetikorunovou minci. A najednou si vzpomněl, kam zmizely hodinky. Když měl zaplatit, protože v baru zavírali, chybělo mu pár kun, položil tedy navrch na bankovky norskou dvacetikorunu a chystal se k odchodu. Jenže než došel ke dveřím, zaslechl vzteklý výkřik, ucítil v zátylku palčivou bolest a hleděl na dvacetikorunu, která tančila na podlaze a zpívajíc se mu točila mezi nohama. Tak se vrátil zpátky k barovému pultu a barman se zamumláním přijal jako úhradu zbylé útraty náramkové hodinky.

Harry zjistil, že kapsy bundy má roztržené, zašátral v nich a našel letenku ve výplni kapsy, vylovil ji a přečetl si na ní čas odletu. V téže chvíli se ozvalo zaklepání na dveře. Nejprve jednou, pak podruhé, silněji.

Harry si nepamatoval, co se dělo po zavření baru, takže jestli klepání nějak souvisí s tímhle časovým úsekem, nemá moc důvodů se domnívat, že ho čeká něco příjemného. Na druhou stranu někdo mohl najít jeho mobil. Dovrávorál ke dveřím a otevřel je na škvíru.

„*Good morning*,“ pozdravila ho žena za dveřmi. „Nebo snad ne?“

Harry se pokusil o úsměv a opřel se o zárubeň. „Co chcete?“

Ted’ s vyčesanými vlasy vypadala ještě víc jako učitelka angličtiny.

„Uzavřít dohodu,“ odpověděla.

„Vážně? A proč ted’, a ne včera?“

„Protože jsem chtěla vědět, co uděláte po naší schůzce. Jestli třeba nepůjdete na chorvatskou policii.“

„A vy víte, že jsem tam nešel?“

„Chlastal jste v baru, dokud nezavřeli, pak jste se dopotácel do svého pokoje.“

„Máte i špiony?“

„Ale no tak, pane Hole. Musíte stihnout letadlo.“

Venku na ně čekalo auto. Za volantem seděl barman s věžeňským tetováním.

„Ke katedrále svatého Štěpána, Frede,“ vyzvala ho žena. „Rychle, letadlo mu letí za hodinu a půl.“

„Víte toho o mně dost,“ okomentoval to Harry. „A já o vás nevím nic.“

„Můžete mi říkat Maria.“

Věž mohutné katedrály svatého Štěpána mizela v ranní mlze, táhnoucí se nad Záhřebem.

Maria zavedla Harryho do velké, téměř liduprázdné hlavní lodě. Minuli zpovědnice a boční oltáře se světci a s příslušnými modlitebními lavicemi. Ze skrytých reproduktorů proudil z pásku chórový zpěv připomínající mantru, tichý a prosycený ozvěnou. Patrně měl vyzývat k rozjímání, Harrymu však nejvíc ze všeho připomínal hudební kulisu v katolickém supermarketu. Žena ho dovedla do jedné z bočních lodí, kde prošli dveřmi do malé místnosti s dvojitou modlitební lavicí. Barevnými skly sem dopadalo červeně a modře ranní světlo. Na každé straně Krista přibitého na kříži hořela jedna svíčka. Před krucifixem klečela vosková figura s obličejem obráceným k nebi a rukama rozepjatýma v zoufalé modlitbě.

„Apoštol Tomáš, ochránce stavebních dělníků,“ vysvětlila, sklonila hlavu a pokřižovala se. „Ten, co chtěl jít s Kristem na smrt.“

Nevěřící Tomáš, pomyslel si Harry, zatímco se žena skláněla nad kabelkou, odkud vytáhla malou svíčku s obrázkem nějakého světce, zapálila ji a postavila před apoštola.

„Poklekněte,“ přikázala Harrymu.

„Proč?“

„Prostě udělejte, co vám říkám.“

Harry s námahou přitiskl kolena na rozedraný červený samet na klekátku a položil lokty na šikmou desku ze dřeva, černou od potu, mastnoty a slz. Byla to podivuhodně pohodlná poloha.

„Přísahajte na Syna svatého, že dodržíte svůj díl dohody.“

Harry zaváhal. Pak sklonil hlavu.

„Přísahám...“ spustila.

„Přísahám...“

„Ve jménu Syna, mého spasitele.“

„Ve jménu Syna, mého spasitele.“

„Že udělám, co je v mých silách, abych zachránil toho, komu se říká *Mali spasitelj*.“

Harry to zopakoval.

Narovnala se. „Tady jsem se scházela s kurýry klientů,“ vysvětlila. „Tady si objednal tu práci. Ale pojďme, tohle není místo pro kupčení s lidskými osudy.“

Fred je dovezl do velkého otevřeného parku Krále Tomislava a čekal v autě. Harry a Maria si našli lavičku. Hnědá, polosuchá stébla trávy se snažila narovnat, ale ostrý vítr je stále tlačil k zemi. Na druhé straně starého výstavního pavilonu zacinkala tramvaj.

„Neviděla jsem ho, ale jeho hlas zněl mladě.“

„Zněl?“

„Zavolal do hotelu International poprvé v říjnu. Pokud jde o něco, co se týká oddělení uprchlíků, přepojují telefony na Freda. Ten přepojil telefon dál na mě. Dotyčný mi sdělil, že mi volá jménem jednoho anonymního člověka, který by chtěl provést v Oslu nějakou práci. Vzpomínám si, že v pozadí byl slyšet silný dopravní ruch.“

„Telefonní automat.“

„Pravděpodobně. Vysvětlila jsem mu, že nikdy neuzavíráme obchody po telefonu a nikdy s anonymními lidmi, a zavěsila jsem. O dva dny později

zavolal znovu a požádal mě, abych za tři dny přišla do katedrály svatého Štěpána. Nařídil mi, v kolik hodin přesně se mám dostavit a do jaké zpovědnice mám vstoupit.“

Před lavičkou přistála na větvi stromu vrána, naklonila hlavu ke straně a ustaraně na ně shlížela.

„Ten den nebylo v katedrále moc turistů. Vešla jsem v dohodnutou dobu do dohodnuté zpovědnice. Na židli tam ležela zapečetěná obálka. Otevřela jsem ji. Obsahovala podrobné instrukce o tom, kdy a jak je třeba Jona Karlsena vyřídit, zálohu v dolarech, která značně převyšovala sumu, jakou si obvykle bereme, a rovněž návrh na konečné vyúčtování. Dál tam stálo, že kurýr, se kterým jsem mluvila telefonem, mě bude kontaktovat, aby si vyslechl mou odpověď a aby v případě, že budu souhlasit, dohodl podrobnosti týkající se finančního vyúčtování. Kurýr bude naším jediným styčným bodem, ale z bezpečnostních důvodů není zasvěcen do detailů úkolu, proto mu nesmím ani já za žádných okolností cokoli prozradit. Vzala jsem si obálku a vyšla jsem ze zpovědnice a z kostela a zamířila zpátky do hotelu. Za půl hodiny kurýr volal.“

„Byl to stejný člověk, který vám telefonoval z Osla?“

„Nepředstavil se, ale jako někdejší učitelka si obvykle všímám toho, jak lidé mluví anglicky. A tenhle člověk měl velice specifický přízvuk.“

„O čem jste mluvili?“

„Řekla jsem mu, že práci odmítáme, a to ze tří důvodů. Za prvé máme zásadu, že musíme vědět, proč zadavatel požaduje provedení daného úkolu. Za druhé proto, že nikdy nenecháváme z bezpečnostních důvodů někoho jiného určovat dobu a místo. A za třetí proto, že nepracujeme s anonymními objednateli.“

„Co vám odpověděl?“

„Pověděl mi, že odpovědnost za platbu nese on sám, takže se budu muset spokojit s jeho identitou. A zeptal se mě, o kolik by bylo nutné zvýšit cenu, abych nebrala v potaz ostatní námitky. Odpověděla jsem, že to je víc, než by si mohl dovolit zaplatit. Na to mi sdělil, kolik je schopen zaplatit. A já...“

Harry sledoval, jak hledá správná anglická slova.

„... jsem nebyla na takovou sumu připravená.“

„Kolik vám nabídl?“

„Dvě stě tisíc dolarů. To je patnáctkrát víc, než kolik si obvykle bereme.“

Harry pomalu přikývl. „Takže pak už pro vás motiv nebyl tak důležitý?“

„Nemusíte to chápat, pane Hole, ale my jsme měli celou dobu plán. Až bychom získali dost peněz, chtěli jsme přestat, přestěhovat se zpátky do Vukovaru. Začít nový život. Když se objevila tahle nabídka, pochopila jsem, že to je náš zpáteční lístek. Tohle měl být poslední úkol.“

„Takže bylo třeba slevit ze zásad idealistického zabijáckého podniku?“ otázal se Harry a přitom hledal po kapsách cigarety.

„Vy provozujete idealistické vyšetřování vražd, pane Hole?“

„Ano i ne. Člověk musí žít.“

Rychle se usmála. „Takže mezi vámi a mnou není zas takový rozdíl, nemyslíte?“

„O tom pochybuju.“

„Vážně? Pokud se nemýlím, doufáte stejně jako já, že dostanete vždycky jen ty, kteří si to zaslouží, ne?“

„To se rozumí samo sebou.“

„Jenže to tak pokaždé není, nebo ano? Zjistil jste, že vina obsahuje jisté nuance, na které jste nepomyslel, když jste se rozhodl stát se policistou a zajišťovat lidem spásu před zlem. Že v tom zpravidla je málo zla, ale hodně lidské slabosti. Mnoho smutných příběhů, v nichž se člověk sám může poznat. Ale jak říkáte, člověk potřebuje žít. Takže jsme začali trochu lhát. Jak těm okolo nás, tak sami sobě.“

Harry nenašel zapalovač. Jestli si tu cigaretu brzo nezapálí, vybuchne. Nechtěl myslet na Birgera Holmena. Ne teď. Uslyšel suché zaškrabání o zuby, když zkousl filtr. „Jak vám řekl, že se jmenuje? Myslím ten kurýr.“

„Ptáte se, jako byste to už věděl.“

„Robert Karlsen,“ odpověděl si Harry sám a tvrdě si promnul obličej dlaněmi. „A obálku s těmi pokyny vám předal dvanáctého října.“

Povyáhla jedno ze svých pěkně tvarovaných obočí.

„Našli jsme jeho letenku.“ Harrymu bylo zima. Vítr jím profukoval, jako by byl jen přízrak. „A poté, co se vrátil domů, zaujal nevědomky místo člověka, kterého se sám chystal odsoudit k smrti. Člověk by z toho praskl smíchy, že?“

Neodpověděla.

„Nechápu jen to,“ pokračoval Harry, „proč váš syn nepřerušil provedení úkolu, když v televizi uviděl nebo se v novinách dočetl, že vlastně zavraždil toho, kdo měl zaplatit účet?“

„On nikdy neví, kdo je zadavatel ani čím se oběť provinila,“ odpověděla. „Je to tak nejlepší.“

„Proto, aby nikoho nemohl prozradit, kdyby ho chytili?“

„Proto, aby o tom nemusel přemýšlet. Proto, aby mohl jen provést tu práci a spoléhat na to, že já jsem to vyhodnotila správně.“

„Jak po stránce morální, tak finanční?“

Pokrčila rameny. „V tomhle případě by samozřejmě byla výhoda, pokud by věděl, kdo je zadavatel. Problém je, že nás po vraždě nekontaktoval. Nevím proč.“

„Neodvažuje se,“ vysvětlil jí Harry.

Zavřela oči a Harry viděl, jak se jí svaly v malém obličejí pohybují.

„Chtěl jste, aby můj díl dohody zněl, že odvolám svého řemeslníka. Teď je vám jasné, že to není možné. Ale poskytla jsem vám jméno zadavatele. Víc udělat nemůžu, dokud nás případně nekontaktuje. Dodržíte přesto svůj díl dohody, pane Hole? Zachráníte mého syna?“

Harry neodpověděl. Vrána náhle vzlétla z větve a na šterk před nimi dopadla sprška kapek.

„Myslíte si, že by vašeho chlapce zastavilo, kdyby věděl, jak mizerné vyhlídky má?“ zeptal se Harry.

Ušklíbala se. Pak ustaraně zavrtěla hlavou.

„Proč ne?“

„Protože se nebojí a je houževnatý. To zdědil po svém otci.“

Harry pohlédl na vyzáblou ženu se vztyčenou hlavou a pomyslel si, že tím posledním by si nebyl tak jistý. „Pozdravujte Freda. Vezmu si na letiště taxík.“

Pohlédla na své ruce. „Věříte v Boha, pane Hole?“

„Ne.“

„Přesto jste před Jeho zraky přísahal, že zachráníte mého syna.“

„Ano,“ odpověděl Harry a vstal.

Seděla dál a vzhledla k němu. „Jste muž, který dodrží, co slíbí?“

„Ne vždycky.“

„Nevěříte v Boha a ani vlastním slovům. Co vám tedy ještě zbývá?“

Přitáhl si bundu blíž k tělu.

„Povězte mi, v co věříte, pane Hole.“

„Věřím v další slib,“ odpověděl, otočil se a mžoural k široké třídě s tichým nedělním provozem. „V to, že lidé dodrží slib, ačkoli porušili ten předchozí. Věřím v nové začátky. Nejspíš jsem vám to nepověděl...“ Mávl na taxík s modrou svítlnou, který tudy právě projížděl. „Ale právě proto dělám v téhle branži.“

V taxíku Harryho napadlo, že nemá hotovost. Potom si však uvědomil, že v bankomatu na letišti Pleso může vybrat peníze ze své VISA karty. Celou cestu si pohrával s dvacetikorunou. O nadvládu se v něm prala představa mince točící se na podlaze v baru a prvního drinku na palubě letadla.

Venku se rozednívalo, když Jona vzbudil zvuk automobilu zatáčejícího k Østgärdu. Ležel a díval se do stropu. Byla to dlouhá a studená noc a moc se nevyspal.

„Kdo to sem jede?“ podivila se Thea, která před chvílí tvrdě usnula. Zaslechl v jejím hlase úzkost.

„Nejspíš někdo, kdo jede vystřídat toho policajta,“ odpověděl Jon. Motor zhasl, otevřely se a zase bouchly dveře od auta. Takže dva lidi. Ale žádné hlasy. Mlčenliví policajti. Z obývacího pokoje, kde se usadil hlídkující policista, zaslechl zabouchání na dveře. Jednou. Podruhé.

„Copak neotevře?“ zašeptala Thea.

„Pššt,“ okřikl ji tiše Jon. „Možná šel ven. Třeba je na latríně.“

Zabušení se ozvalo potřetí. Neodbytně.

„Dojdu otevřít,“ prohlásil Jon.

„Počkej!“ zarazila ho.

„Musíme je přece pustit dovnitř,“ namítl Jon, přelezl ji a oblékl se.

Otevřel dveře do obývacího pokoje. V popelníku na konferenčním stolku ležel čadící nedopalek a na pohovce zmuchlaná vlněná deka. Znovu se ozvalo zabouchání. Jon vyhlédl z okna, ale neviděl auto. Zvláštní. Postavil se přímo před dveře.

„Kdo je to?“ zavolal bez předchozí jistoty.

„Policie,“ odpověděl mu hlas zvenčí.

Možná se Jon mýlil, ale zdálo se mu, že hlas má zvláštní přízvuk.

Škubl sebou, když se znovu ozvalo zabušení. Třaslavě natáhl ruku ke klíce. Pak se zhluboka nadechl a dveře s trhnutím přitáhl k sobě.

Jako by ho zasáhla stěna vody, jak proti němu zavál ledový vítr, a oslepující protisvětlo nízkého ranního slunce způsobilo, že nevidomě mžoural proti dvěma siluetám na schodišti.

„Jdete vystřídat svého kolegu?“ zeptal se Jon.

„Ne,“ odpověděl ženský hlas, který poznal. „Je konec.“

„Je konec?“ zeptal se Jon udiveně a zastínil si rukou oči. „No ne, to jste vy?“

„Ano, můžete se sbalit, odvezeme vás domů,“ sdělila mu žena.

„Proč?“

Vysvětlila mu proč.

„Jone!“ zavolala Thea z ložnice.

„Okamžik,“ omluvil se Jon, nechal dveře otevřené a zaběhl za Theou.

„Kdo je to?“ zeptala se.

„Ta, co mě vyslýchala,“ odpověděl Jon. „Toril Li. A nějaký chlapík, myslím, že se taky jmenuje Li. Tvrdí, že Stankić je mrtvý. Dneska v noci ho zastřelili.“

Policista, který je hlídal, se vrátil z latríny, sbalil si věci a odjel. Za deset minut si Jon přehodil kabelu přes rameno, zavřel dveře a otočil v zámku klíčem. Došel ve svých vlastních stopách v hlubokém sněhu ke zdi domu, odpočítal směrem vzhůru pět prken a připevnil klíč na háček na vnitřní straně. Pak doběhl za ostatními k červenému golfu s běžícím motorem, který vyfukoval bílý kondenzát. Vmáčkł se na zadní sedadlo vedle They. Rozjeli se, Jon pevně objal Theu kolem ramen, potom se naklonil mezi přední sedadla.

„Co se vlastně dneska v noci seběhlo v tom kontejnerovém přístavu?“

Strážmistryně Toril Li pohlédla na svého kolegu Olu Li na sedadle spolujezdce.

„Prý to vypadalo, že Stankić sahá po zbrani,“ odpověděl Ola Li. „Tedy, ten ostřelovač ze speciální jednotky se domnívá, že to viděl.“

„A sahal Stankić po zbrani?“

„To záleží na tom, co považujete za zbraň,“ odpověděl Ola a mrkl na Toril Li, která dělalo potíže zachovat vážnou tvář. „Když ho otočili, měl rozepnutý poklopec a vystrčeného pind'oura. Zdá se, že si do dveří stoupl jen proto, aby se vyčural.“

Toril Li si odkašlala, náhle přísně.

„Tohle všechno je ale *off-the-record*,“ dodal Ola Li spěšně. „Nicméně to je vám snad jasné, že?“

„Chcete tím říct, že jste ho prostě jen tak zastřelili?“ vyhrkla Thea nedůvěřivě.

„My ne,“ namítla Toril Li. „Ostřelovač z FSK.“

„Myslí si, že Stankić musel něco zaslechnout a otočil hlavu,“ doplnil Ola Li. „Protože kulka mu prošla dovnitř za uchem a ven nosem. A to je konec pohádky. No, pohádky...“

Thea pohlédla na Jona.

„Musel použít fakt slušnou ráži,“ pronesl Ola zamyšleně. „No, však brzy uvidíte sám, pane Karlsene. Bylo by fajn, kdybyste toho chlápka dokázal identifikovat.“

„To by bylo ale i tak těžké,“ namítl Jon.

„Jo, slyšeli jsme o tom,“ potřásl Ola hlavou. „Pantomimický ksicht nebo co. Podle mého je to pitomost. Ale tohle všechno je *off-the-record*, jasné?“

Chvíli jeli mlčky.

„Jak si můžete být jistí, že je to on?“ zeptala se Thea. „Jestliže má tak rozbitý obličej, mám na mysli.“

„Identifikovali bundu,“ odpověděl Ola.

„To je všechno?“

Ola a Toril si vyměnili pohled.

„Kdepak,“ odpověděla Toril. „Jak na bundě, tak na kusu skla nalezeném v kapse bundy byla zaschlá krev. Právě ji porovnávají s Halvorsenovou krví.“

„Je to za námi, Theo,“ pronesl Jon a přivinul ji k sobě. Položila mu hlavu na rameno a on nasával vůni jejích vlasů. Brzy se vyspí. Bude spát dlouho. Mezi sedadly viděl ruku Toril Li spočívající na vrcholu volantů. Držela se na úzké okresní silnici dostatečně vpravo, když míjeli malý elektromobil, o němž Jon konstatoval, že je to stejný typ jako vůz, který Armáda spásy dostala darem od královské rodiny.

Kapitola 25.

Neděle 20. prosince.

Odpuštění.

Diagramy a čísla na monitoru a pravidelné pípání snímače srdeční frekvence vytvářely iluzi, že je vše pod kontrolou.

Halvorsen měl na obličeji masku, jež mu zakrývala ústa i nos, a na hlavě jakousi helmu, která podle lékařových slov registruje změny mozkové aktivity. Oční víčka měl tmavá, se sítí jemných žilek. Harryho napadlo, že toho si nikdy nevšiml. Nikdy neviděl Halvorsena se zavřenýma očima. Míval je neustále otevřené. Za Harrym vrzly dveře. Vstoupila Beáta.

„Konečně,“ prohlásila.

„Přijel jsem rovnou z letiště,“ zašeptal Harry. „Vypadá jako spící stíhací pilot.“

Teprve když spatřil Beátin nucený úsměv, pochopil, že to bylo zlověstné přirovnání. Kdyby neměl mozek tak otupělý, možná by zvolil jiné. Nebo by možná vůbec držel pusu. Důvodem, proč si vůbec dokázal zachovat jakžtakž tvář, bylo to, že letadlo mezi Záhřebem a Oslem se nachází v mezinárodním vzdušném prostoru necelou hodinu a půl a že letuška servírující alkohol očividně musela obsloužit nejdřív všechny ostatní cestující a až potom si všimla svítícího světýlka nad Harryho sedadlem.

Vyšli z pokoje a usadili se na konci chodby do sedací soupravy.

„Něco nového?“ zeptal se Harry.

Beáta si přejela rukou přes obličej. „Včera pozdě večer mi volal doktor, který vyšetřoval Sofii Miholjecovou. Nenašel na ní jiné známky násilí než tu modřinu na čele, kterou si podle jeho názoru klidně mohla způsobit nárazem do dveří, jak nám tvrdila. Vysvětlil mi, že bere povinnost mlčenlivosti vážně, ale že ho jeho žena přesvědčila, že by nám to měl říct vzhledem k tomu, že se jedná o vyšetřování v tak závažném případě. Odebral Sofii krev na testy, ale ty neprokázaly nic zvláštního, dokud jen tak kvůli určitému tušení nepožádal o provedení testů na sérum HCG. Jeho hladina neponechává žádný prostor pro pochybnosti, prohlásil.“

Beáta se kousla do rtu.

„Zajímavé tušení,“ odvětil Harry. „Jenže já nevím, co je sérum HCG.“

„Sofia byla před nedávnem těhotná.“

Harry se snažil šeptat, ale měl sucho v ústech. „Zajed’ za ní a promluv si s ní.“

„Jo, minule jsme se totiž báječně skamarádily,“ opáčila Beáta suše.

„Nemusíte být kamarádky. Budeš chtít vědět, jestli byla znásilněna.“

„Znásilněna?“

„Jen takové tušení.“

Beáta vzdychla. „Dobře. Ale to snad tolik nespěchá.“

„Co tím chceš říct?“

„Po té události dneska v noci.“

„Co se dneska v noci stalo?“

Beáta na něj zírala. „Ty to nevíš?“

Harry zavrtěl hlavou.

„Nechala jsem ti na telefonu nejmní čtyři vzkazy.“

„Ztratil jsem včera mobil. Tak mi to pověz.“

Viděl, jak Beáta polkla.

„Krucinál,“ zasykl. „Řekni, že to není to, co si myslím.“

„Stankiće dneska v noci zastřelili. Zemřel okamžitě.“

Harry zavřel oči a slyšel kdesi v dálce Beátin hlas. „Stankiće po něčem sáhl a podle hlášení byl varován.“

Hlášení, pomyslel si Harry. Už teď.

„Bohužel jedinou zbraní, kterou u něj našli, byl kus skla v kapse bundy. Byla na něm krev a na soudním slíbili, že ji do zítřka prozkoumají. Pistoli patrně někam schoval na dobu, až ji bude znovu potřebovat, pokud by ho totiž chytili s ní, byl by to důkazní materiál. Neměl u sebe ani žádné doklady.“

„Našli jste ještě něco?“ Harry položil tu otázku naprosto automaticky, protože myšlenkami prodléval zcela jinde. Přesněji řečeno v katedrále svatého Štěpána. „Přísahám ve jménu Syna...“

„V rohu leželo odložené použité nádobíčko. Stříkačka, lžice a tak. Ale zajímavé je, že ze stropu visel mrtvý pes. Černý metzner, podle hlídače z přístavu. Byly z něj odřezané kusy masa.“

„To jsem rád, že to slyším,“ zamumlal Harry.

„Cože?“

„Ale nic.“

„To vysvětluje, jak jsi naznačil, původ těch kousků masa ve zvracích v Gøteborské ulici.“

„Účastnily se zásahu jiné osoby než členové Deltý?“

„Podle hlášení ne.“

„Kdo vlastně sepsal to hlášení?“

„Velitel zásahu, samozřejmě. Sivert Falkeid.“

„No jistě.“

„V každém případě je konec.“

„Ne!“

„Nekřič tady, Harry.“

„Není konec. Tam, kde je princ, je i král.“

„Co je to s tebou?“ Beáta nafoukla tváře. „Nájemný vrah je mrtvý a ty se tváříš, jako by to byl... tvůj kámoš.“

Halvorsen, pomyslel si Harry. Chtěla říct Halvorsen. Zavřel oči a na vnitřní straně víček viděl blikotající světýlka. Jako živá světýlka, pomyslel si. Jako svíčky v kostele. Když pohřbívali matku, byl ještě kluk. V Åndalsnesu, s výhledem na hory, o to je prosila na smrtelné posteli. A tak tam potom s otcem a se Ses poslouchali, jak kněz vypráví o člověku, kterého vůbec neznal. Protože otec se nedokázal toho úkolu ujmout sám. A možná už tehdy Harry věděl, že bez ní nejsou rodina. Dědeček, po němž Harry zdědil vysoký vzrůst, se naklonil vpřed, vydechl mu do obličeje alkoholové výpary a prohlásil, že tak to má být, že rodiče mají jít první. Harry polkl.

„Našel jsem Stankićovu šéfku,“ vysvětlil. „Potvrdila mi, že vraždu si objednal Robert Karlsen.“

Beáta na něj konsternovaně zírala.

„Jenže tím to nekončí,“ pokračoval Harry. „Robert byl jen kurýr. Za ním se skrývá ještě někdo jiný.“

„Kdo?“

„To nevím. Vím jen to, že je to někdo, kdo si může dovolit zaplatit za vraždu dvě stě tisíc dolarů.“

„A tohle všechno ti Stankićova šéfka prozradila jen tak?“

Harry zavrtěl hlavou. „Uzavřeli jsme spolu dohodu.“

„Jakou dohodu?“

„To ani nechtěj vědět.“

Beáta dvakrát rychle mrkla. Pak přikývla. Harry pohlédl na starší ženu táhnoucí se kolem o berlích a zauvažoval o tom, jestli Stankićova matka a Fred sledují na internetu norské noviny. Jestli už vědí, že je Stankić mrtvý.

„Halvorsenovi rodiče se šli do kantýny najíst. Zajdu za nimi. Půjdeš taky? Harry?“

„Cože? Promiň. Jedl jsem v letadle.“

„Ocenili by to. Tvrdí, že o tobě moc pěkně mluvil. Jako o starším bratrovi.“

Harry zavrtěl hlavou. „Možná později.“

Po jejím odchodu se Harry vrátil do pokoje k Halvorsenovi. Posadil se vedle postele, posunul se na kraj židle a pozoroval bledý obličej na polštáři. V batohu měl neotevřenou láhev Jima Beama z tax-free shopu.

„My proti všem,“ zašeptal.

Harry luskl prostředníkem o palec Halvorsenovi přímo před čelem. Palec zasáhl Halvorsena tvrdě mezi oči, ale Halvorsenova víčka se nepohnula.

„Jašin,“ šeptl Harry a slyšel, jak se mu hlas zastřel. Jeho bunda bouchla hlasitě o kraj postele. Harry do ní sáhl. Ve vnitřní výplni něco bylo. Ztracený mobil.

Když se Beáta a rodiče vrátili, byl už pryč.

Jon ležel na pohovce s hlavou v Theině klíně. Thea sledovala v televizi starý film a k Jonovi místy ostře doléhal zřetelný hlas Bette Davisové. Zíral do stropu a říkal si, že tenhle strop zná lépe než svůj vlastní. A jestliže do něj bude zírat dost intenzivně, nakonec spatří něco známého, něco jiného než ten rozervaný obličej, který mu ukázali v suterénu Říšské nemocnice. Zeptali se ho, jestli to je muž, kterého viděl ve dveřích svého bytu a který později zaútočil nožem na toho policistu. Jen zavrtěl hlavou.

„Ale to neznamená, že to on není,“ odpověděl Jon a oni přikývli, zapsali si to a odvedli ho ven.

„Jsi si jistý, že tě policie dneska nenechá spát v tvém bytě?“ zeptala se Thea. „Jestli tu dneska v noci zůstaneš, bude z toho spousta řečí.“

„Je to místo činu,“ odvětil Jon. „Byt je zaplombovaný, dokud tam neskončí se zajišťováním stop.“

„Zaplombovaný,“ pronesla. „To zní jako bolavý zub.“

Bette Davisová vyrazila směrem k mladé ženě a pak se hlasitě a dramaticky rozezněly housle.

„Na co myslíš?“ zeptala se Thea.

Jon neodpověděl. Neprozradil, že myslí na to, že lhal, když jí řekl, že to skončilo. Na to, že to neskončí, dokud on sám neudělá to, co udělat musí. A to, co udělat musí, je popadnout býka za rohy, zastavit nepřítele, být statečný vojáček. Protože teď to ví. Když si totiž Halvorsen přehrával v Gøteborské ulici zprávu od Madse Gilstrupa, stál tak blízko, že jeho přiznání slyšel.

Ozvalo se zazvonění. Thea rychle vstala, jako by to bylo vítané vyrušení. Přišel Richard.

„Neruším?“ zeptal se.

„Ne,“ odpověděl Jon. „Zrovna jsem na odchodu.“

Jon se v trojjediném mlčení oblékal. Zavřel za sebou dveře, avšak na několik vteřin za nimi zůstal stát a naslouchal hlasům zevnitř. Šeptali. Proč šeptají? Richardův hlas zněl vztekle.

Dojel tramvají do města a pak vyjel linkou metra na Holmenkollen. V neděli, když všude leží sníh, bývá metro na Holmenkollen obvykle plné běžkařů, ale dneska je očividně pro většinu z nich příliš zima. Vystoupil na poslední stanici a v dálce pod sebou viděl Oslo.

Madsův a Ragnhildin dům ležel na jednom kopci. Jon tam nikdy předtím nebyl. Branka byla relativně úzká stejně jako příjezdová cesta vinoucí se kolem hloučku stromů, které při pohledu z cesty zakrývaly většinu domu. Dům sám byl nízký a zabudovaný do terénu tak, že nebylo patrné, jak velký je, dokud člověk nevstoupil dovnitř a nezačal jím procházet. Tak to alespoň Ragnhild povídala.

Jon zazvonil a po několika vteřinách zaslechl z reproduktoru, který nikde neviděl, hlas:

„No to se podívejme. Jon Karlsen.“

Jon zíral do kamery nade dveřmi.

„Jsem v obýváku.“ Hlas se náhle zlomil. Poté se Mads Gilstrup zasmál. „Předpokládám, že víte kudy jít.“

Dveře se samy otevřely a Jon Karlsen vstoupil do předsíně o velikosti svého vlastního bytu.

„Haló?“

Odpovědí mu byla jen krátká, dunivá ozvěna.

Vydal se dál chodbou, o níž usoudil, že vede do obýváku. Na stěnách visela nezarámovaná plátna s jasnými olejovými barvami. A čím hlouběji se dostával, tím silnější byl ten zvláštní pach. Prošel kolem kuchyně s kuchyňským ostrůvkem a jídelním stolem s tuctem židlí. Dřez byl plný talířků, sklenic a prázdných lahví od piva a tvrdého alkoholu. Uvnitř to nasládle páchlo zahnívajícím jídlem a pivem. Jon kráčet dál. V chodbě leželo poházené oblečení. Nahlédl jedněmi dveřmi do koupelny. Páchly tam zvratky.

Zabočil za roh a najednou se mu otevřel panoramatický výhled na Oslo a Osloský fjord, který předtím viděl jen tehdy, když chodil s otcem na výlety do Nordmarky.

Uprostřed obývacího pokoje stálo napnuté bílé plátno a na něm běžely němé záběry toho, co bylo očividně amatérskou nahrávkou svatby. Otec vedl

ulíčkou v kostele nevěstu k oltáři, ona s úsměvem pokyvovala hostům napravo i nalevo. Bylo slyšet pouze lehké hučení větráku filmového projektoru. Před plátnem zahlédl zadní stranu černého křesla s vysokým opěradlem a dvě prázdné a jednu poloprázdnou láhev stojící na zemi vedle.

Jon si odkašlal a přistoupil blíž.

Křeslo se začalo pomalu otáčet.

A Jon se náhle zarazil.

V křesle seděl muž, v němž jen zčásti poznal Madse Gilstrupa. Měl na sobě čistou bílou košili a černé kalhoty, ale nebyl oholený a obličej měl napuchlý a oteklý, oči nemyté, překryté šedou blankou. Na klíně mu ležela dvojhlavňovka, černá brokovnice s pěkně vyřezanými motivy zvířat na tmavě červené pažbě. Jak tam seděl, mířila její hlaveň přímo na Jona.

„Chodíte na lov, Karlsene?“ zeptal se Mads Gilstrup pomalu ochraptělým hlasem zastřeným alkoholem.

Jon zavrtěl hlavou, přitom nedokázal odpoutat pohled od brokovnice.

„V naší rodině lovíme kdeco,“ pokračoval Gilstrup. „Žádná kořist pro nás není moc malá, žádná moc velká. Myslím, že by se dalo říct, že to je naše rodinné motto. Můj otec už skolil všechno, co lítá i běhá. Každou zimu jezdí do nějaké země, kde mají zvířata, jaká ještě neskolil. Loni byl v Paraguayi, tam prý žije nějaká vzácná lesní puma. Já sám nejsem jako lovec nic moc. Alespoň podle otcova názoru. Ten tvrdí, že postrádám chladnokrevnost, která je k tomu zapotřebí. Říkával, že jediné zvíře, které jsem dokázal ulovit, byla tady ona.“ Mads Gilstrup maličko trhl hlavou směrem k plátnu. „Ačkoli tím nejspíš myslel, že ona ulovila mě.“

Mads Gilstrup odložil brokovnici na konferenční stůl vedle sebe a rozhodil rukama. „Posaďte se. Vždyt' do týdne podepíšeme kompletní dohodu o převodu s vaším šéfem Davidem Eckhoffem. V prvním kole se bude týkat nemovitostí v ulici Jacoba Aalla. Otec vám chce poděkovat za to, že jste ten prodej doporučil.“

„Obávám se, že není zač děkovat,“ odvětil Jon a posadil se na černou pohovku. Kůže byla měkká a ledová. „Čistě profesionální analýza.“

„Vážně? Můžu si to poslechnout?“

Jon polkl. „Porovnal jsem užitek, který nesou ty peníze vázané v nemovitostech, s užitekem, který by mohly přinést v naší ostatní práci.“

„Ale jiní prodávající by možná ty nemovitosti nabídli na volném trhu...“

„To bychom také rádi udělali. Jenže vy jste tlačili na pilu a dali jste jasně najevo, že pokud se máte ucházet o celý objem nemovitostí, nebudete

souhlasit s veřejnou aukcí.“

„Přesto bylo rozhodující vaše doporučení.“

„Vyhodnotil jsem tu nabídku jako dobrou.“

Mads Gilstrup se usmál. „Ani hovno, mohli jste dostat dvojnásobek.“

Jon pokrčil rameny. „Možná bychom mohli dostat trochu víc, pokud bychom nemovitosti rozdělili, ale tohle nám ušetří příliš dlouhý a pracovně náročný proces prodeje. A velitelská rada kladla důraz na to, že k vám má coby k budoucímu pronajímateli důvěru. Musíme přece brát ohled na řadu obyvatel. Je těžké odhadnout, co by s nimi bezskrupulóznější kupci udělali.“

„Klausele o zmrazení výše nájmu a o tom, že tam budou ponecháni současní nájemníci, má platnost jen osmnáct měsíců.“

„Důvěra je důležitější než klausele.“

Mads Gilstrup se naklonil v křesle vpřed. „To je sakra pravda, Karlsene. Je vám známo, že jsem o vás a o Ragnhild celou dobu věděl? Víte, Ragnhild měla po šukání vždycky takové ty červené skvrny na tvářích. A ty jí naskakovaly, už jen když padlo v kanceláři vaše jméno. Předčítal jste jí při šukání z bible? Protože víte co? Myslím, že jí by se to líbilo...“ Mads Gilstrup se zasmál a zvrátil se v křesle vzad, pak pohladil rukou brokovnici na stolku. „Mám v téhle zbrani dvě brokové patrony, Karlsene. Viděl jste někdy, co takové patrony dokážou? Nemusíte ani nijak zvlášť mířit, stačí jen stisknout a – pif – jste nalepený támhle na zdi. Fascinující, nemyslíte?“

„Přišel jsem vám říct, že vás nechci mít za nepřítele.“

„Nepřítele?“ Mads Gilstrup se zasmál. „Vždycky budete moji nepřátelé. Pamatujete si to léto, kdy jste koupili Østgård a mě tam pozval sám komisař Eckhoff? Litoval mě, vždyť jsem byl chudák kluk, kterému jste tou koupí sebrali vzpomínky na dětství. Vy jste citliví, pokud jde o takovéhle věci. Bože, jak já vás nenávidím!“ Mads Gilstrup se zasmál. „Stál jsem tam a díval se na vás, jak si hrajete a bavíte se, jako by to bylo vaše místo. Zvlášť váš bratr, Robert. Jel po malých holčičkách. Osahával je a bral je do stodoly a...“ Mads posunul nohu a kopl do láhve, která se převrhla a vydala dutý zvuk. Hnědý alkohol klokotavě vytékal na parkety. „Vy jste mě neviděli. Nikdo z vás mě neviděl, jako bych tam nebyl, vy jste se zajímali jen sami o sebe. Tak jsem si říkal dobře, jsem tedy asi neviditelný. A já vám ukážu, co neviditelní lidé dokážou.“

„Tak proto jste to udělal?“

„Já?“ Mads se zasmál. „Jenže já jsem nevinný, Jone Karlsene. To jsme my privilegovaní vždycky, to už jste musel pochopit. My máme vždycky čisté

svědomí, protože si můžeme dovolit koupit si svědomí jiných. Těch, kteří jsou najati, aby nám sloužili, prováděli za nás špinavou práci. Tak zní zákon přírody.“

Jon přikývl. „Proč jste se tedy po telefonu přiznal tomu policistovi?“

Mads Gilstrup pokrčil rameny. „Chtěl jsem vlastně zavolat tomu druhému, Harrymu Holeovi. Jenže ten flákač neměl vizitku, tak jsem zavolaal tomu, na koho jsem měl číslo. Halvorsen nebo tak nějak. Nepamatuju si to, byl jsem opilý.“

„Pověděl jste to ještě někomu?“ zeptal se Jon.

Mads Gilstrup zavrtěl hlavou, zvedl z podlahy převrženou láhev a upil z ní.

„Jenom otci.“

„Otcí? Ano, samozřejmě.“

„Samozřejmě?“ Mads se zasmál. „Milujete svého otce, Jone Karlsene?“

„Ano. Velice.“

„A souhlasíte s tím, že láska k otci je prokletí?“ Jon neodpověděl a Mads pokračoval: „Otec sem přišel hned po tom mém telefonátu, a když jsem mu to pověděl, víte, co udělal? Došel si pro lyžařskou hůlku a praštil mě s ní. A úder má pořád silný, hajzl. Nenávist dodává sílu. Řekl mi, že jestli se o tomhle jen slovíčkem někomu zmíním, jestli zatáhnu rodinné jméno do bahna, zabije mě. Vyjádřil se přesně takhle. A víte co?“ Madsovy oči se náhle naplnily slzami a do hlasu se mu vkradl pláč. „Přesto ho miluju. A myslím, že právě kvůli tomu mě tolik nenávidí. Kvůli tomu, že já, jeho jediný syn, jsem takový slaboch, že nedokážu jeho nenávist ani opětovat.“

Místností se rozlehlo bouchnutí láhve, kterou Mads Gilstrup zprudka postavil na parkety.

Jon sepjál ruce. „Poslouchejte mě teď. Ten policista, který si vyslechl vaše přiznání, leží v kómatu. A pokud mi slíbíte, že mě a moji rodinu necháte na pokoji, slíbím zase já vám, že nikdy neprozradím to, co o vás vím.“

Mads Gilstrup se tvářil, jako by Jona neslyšel, místo toho klouzal pohledem po plátně, kde stáli ženich s nevěstou obrácení zády k nim. „Podívejte se, teď říká ano. Přehrávám si tenhle okamžik pořád dokola. Protože to nemůžu pochopit. Přece dala slib. Přece...“ Potřásl hlavou. „Možná jsem si myslel, že mě kvůli tomu bude zase milovat. Pokud bych dokázal provést tenhle... zločin, uviděla by mě takového, jaký jsem. Zločinec musí být odvážný. Silný. Chlap, nemyslíte? Ne jenom...“ Vydechl zhluboka nosem a vyplivl zbytek slov: „... syn někoho takového.“

Jon vstal. „Musím jít.“

Mads Gilstrup pokývl. „Mám něco, co vám patří. Říkejme tomu...“ Zamyšleně se štípl do horního rtu. „Dárek na rozloučenou od Ragnhild.“

Ve voze metra jedoucího z Holmenkollenu zíral Jon na černou kabelu, kterou dostal od Madse Gilstrupa.

Byla taková zima, že ti, již se odvážili vydat se na nedělní vycházku, kráčeli se schoulenými rameny a skloněnými hlavami zabalenými do čepic a šál. Ale Beáta Lønnová, jež právě stála v ulici Jacoba Aalla a tiskla tlačítko zvonku rodiny Miholjecových, mráz necítila. Od poslední zprávy, kterou si vyslechla v nemocnici, necítila nic.

„Největším problémem teď není jeho srdce,“ prohlásil lékař. „Potíže mají ostatní orgány. V první řadě ledviny.“

Paní Miholjecová čekala ve dveřích na schodišti a odvedla Beátu do kuchyně, kde seděla její dcera a pohrávala si s vlasy. Paní Miholjecová nalila do konvice na kávu vodu a připravila tři šálky.

„Asi by bylo nejlepší, kdybychom to se Sofií probraly o samotě,“ pronesla Beáta.

„Chce, abych u toho byla,“ namítla paní Miholjecová. „Kávu?“

„Ne, díky, musím zpátky do Říšské nemocnice. Tohle nebude trvat dlouho.“

„Dobře,“ odvětila paní Miholjecová a vodu opět vylila.

Beáta se posadila přímo před Sofií. Snažila se zachytit její pohled studující konečky vlasů.

„Jsi si jistá, Sofie, že by nebylo lepší probrat tohle mezi čtyřma očima?“

„Proč jako?“ opáčila dívka kyselým tónem, který podráždění teenageři s překvapivou účinností využívají k tomu, aby dosáhli toho, čeho chtějí: vzbudit vztek.

„Jsou to dost osobní věci, Sofie.“

„Vážená dámo, ona je moje máma!“

„Fajn,“ pokrčila rameny Beáta. „Bylas na potratu?“

Sofia ztuhla. Zkroutila obličej do grimasy, směsi vzteku a bolesti.

„O čem to mluvíte?“ zeptala se stručně, ale nedokázala skrýt zděšení v hlase.

„Kdo byl otec?“ zeptala se Beáta.

Sofia se dál prsty probírala ve vlasech. Ústa paní Miholjecové se mimoděk otevřela.

„Vyspala ses s ním dobrovolně?“ pokračovala Beáta. „Nebo tě znásilnil?“

„Co si to dovoluujete říkat mojí dceři?“ vykřikla matka. „Je to ještě dítě, a vy se odvažujete s ní mluvit, jako by byla nějaká... nějaká děvka.“

„Vaše dcera byla těhotná, paní Miholjecová. Chci jen vědět, jestli to může nějak souviset s tím případem vraždy, na kterém pracujeme.“

Matčina spodní čelist náhle vypadala jako vykloubená, ústa se jí pomalu doširoka rozevřela. Beáta se naklonila k Sofii.

„Byl to Robert Karlsen, Sofie? Byl to on?“

Viděla, že se dívce začal třást spodní ret.

Matka vstala ze židle: „Co má tohle znamenat, Sofie? Řekni, že to není pravda!“

Sofia položila obličej na desku stolu a zakryla si hlavu rukama.

„Sofie!“ vykřikla matka.

„Ano,“ šeptla Sofia plačtivě. „Byl to on. Byl to Robert Karlsen. Nemyslela jsem si... netušila jsem, že je... takový.“

Beáta vstala. Sofia vzlykala a matka vypadala, jako by ji někdo uhodil. Beáta sama cítila jen otupělost. „Muž, který Roberta zavraždil, byl dnes v noci dopaden. Zásahová jednotka ho zastřelila v kontejnerovém přístavu. Je mrtvý.“

Sledovala, jaké to vyvolá reakce, ale neobjevily se žádné.

„Tak já půjdu.“

Nikdo ji neslyšel. Vydala se sama ke dveřím.

Stál u okna a zíral na vlnící se bílou krajinu. Vypadala jako moře mléka, které náhle zamrzlo. Na několika vrcholcích vln zahlédl domy a červené stodoly. Slunce viselo nízko a vyčerpaně nad strání.

„*They are not coming back*,“ prohlásil. „Odjeli. Nebo tu možná vůbec nebyli... Třeba jste mi lhala?“

„Byli tady,“ namítla Martina a vytáhla z trouby kastrol. „Když jsme přijeli, bylo tu teplo, a sám jste viděl stopy ve sněhu. Něco se muselo stát. Sedněte si, jídlo je hotové.“

Položil pistoli vedle talíře a pustil se do masové směsi. Všiml si, že konzervy jsou stejné značky jako ty, které snědl v bytě Harryho Holea. Na okenním parapetu stálo staré modré tranzistorové rádio. Hrál srozumitelný pop, přerušovaný nesrozumitelnou mluvou. Právě teď vysílali cosi, co kdysi slyšel v nějakém filmu, něco, co mu matka občas přehrávala na klavír, který stával u okna, jež mělo „jako jediné v domě výhled na Dunaj“, jak otec

žertem říkával, když chtěl matku poškádlit. A když mu na to skočila, odvrátil hádku vždycky tím, že se jí zeptal, jak si tak inteligentní a krásná žena mohla vybrat za manžela právě jeho.

„Je Harry váš přítel?“ zeptal se.

Martina zavrtěla hlavou.

„Proč jste mu tedy přinesla ten lístek na koncert?“

Neodpověděla.

Usmál se. „Myslím, že jste do něj zamilovaná.“

Zvedla vidličku a ukázala na něj, jako by chtěla něco zdůraznit, ale pak si to rozmyslela.

„A co vy? Máte tam u vás doma nějaké děvče?“

Zavrtěl hlavou, přitom se napil ze sklenice.

„Proč ne? Máte moc práce?“

Vyprskl vodu na ubrus. To je tím napětím, pomyslel si. Proto se tak náhle a neovladatelně rozesmál. Ona se smála s ním.

„Nebo jste možná homo,“ pronesla a osušila si slzu od smíchu. „Možná máte tam u vás nějakého chlapce?“

Zasmál se ještě hlasitěji. A smál se ještě dlouho poté, co ona přestala.

Nandala jim oběma další porci masové směsi.

„Když se vám tak líbí, vezměte si tohle,“ mrskl na stůl fotografii. Byl to snímek ze zrcadla v chodbě, na kterém byli Harry, tmavá žena a chlapec. Sebrala ho a prohlížela si ho.

„Vypadá šťastně,“ prohlásila.

„Možná mu bylo dobře. Právě v té chvíli.“

„Ano.“

Okny se dovnitř vplížila naředlá tma a rozprostřela se v místnosti.

„Možná mu zase bude dobře,“ pronesla tiše.

„Myslíte, že to je možné?“

„Mít se zase dobře? Samozřejmě.“

Pohlédl na rádio za ní. „Proč mi pomáháte?“

„Vždyť jsem vám to povídala. Harry by vám nepomohl, a tak...“

„Nevěřím vám. Musí v tom být ještě něco.“

Pokrčila rameny.

„Povíte mi, co tady stojí?“ zeptal se, rozložil formulář, který našel v hromadě papírů na Harryho konferenčním stolku, a podal jí ho.

Četla, on si zatím prohlížel Harryho fotografii na služebním průkazu z bytu. Policista měl pohled upřený nad objektiv fotoaparátu a jemu došlo, že

se díval na fotografa, a nikoli do objektivu. A pomyslel si, že to možná o muži na snímku něco prozrazuje.

„Je to žádost o vydání něčeho, co se jmenuje Smith&Wesson 38,“ vysvětlila mu Martina. „Má si to vyzvednout ve skladu na policejním ředitelství a předložit přitom tuhle podepsanou žádost.“

Pomalu přikývl. „A je to podepsaný originál, že?“

„Ano. Podepsal to... kde to máme... náčelník oddělení vražd Gunnar Hagen.“

„Tedy jinými slovy, Harry si nevyzvedl zbraň. A to znamená, že není nebezpečný. Že je právě teď zcela bezmocný.“

Martina dvakrát rychle mrkla.

„Na co teď vlastně myslíte?“

Kapitola 26.

Neděle 20. prosince.

Kouzelnický trik.

V Gøteborské ulici se rozsvítily pouliční lampy.

„O.K.“ obrátil se Harry k Beátě. „Takže přesně tady Halvorsen parkoval?“

„Ano.“

„Vystoupili z auta a Stankić na ně zaútočil. Nejdřív vystřelil na Jona, ten utekl do domu. Pak se vrhl na Halvorsena, který šel do auta pro zbraň.“

„Ano, Halvorsen byl nalezen na zemi vedle auta. V kapsách jeho kabátu i kalhot a za opaskem jsme našli krev. Nepatří Halvorsenovi, takže předpokládáme, že je Stankićova, že Stankić patrně Halvorsena prohledával. A sebral mu peněženku a mobil.“

„Hm,“ zammul si Harry bradu. „Proč Halvorsena prostě nezastřelil? Proč použil nůž? Kvůli tomu, aby nebyl slyšet, ne, už přece vyburcoval všechny široko daleko tím, že vystřelil na Jona.“

„Tuhle otázku jsme si taky kladli.“

„A proč Halvorsena pobodal a pak utekl? Jediný důvod, proč se mohl chtít zbavit Halvorsena, musel přece být, aby ho odklidil z cesty a mohl se pak dostat k Jonovi. Jenže on se o to ani nepokusil.“

„Byl přece vyrušen. Přijelo sem auto, ne?“

„To jo, ale mluvíme o chlápku, který právě veřejně na ulici pobodal policistu. Proč by se měl nechat zastrašit náhodně projíždějícím autem? A proč použil nůž, když měl pistoli už vytaženou?“

„No, to těžko říct.“

Harry zavřel oči. Nadlouho. Beáta podupávala ve sněhu.

„Harry,“ ozvala se. „Radši bych šla pryč, já...“

Harry otevřel pomalu oči. „Došly mu náboje.“

„Cože?“

„Byla to Stankićova poslední kulka.“

Beáta si ztěžka povzdechla. „Byl to profík, Harry. Těm snad munice nemůže dojít, ne?“

„Ale ano, právě proto,“ namítl Harry vzrušeně. „Jestliže máš podrobný plán, jak hodláš zabít nějakého chlapa, a je na to potřeba jedna kulka, maximálně dvě, tak s sebou netaháš celý muniční sklad. Jedeš do cizí země, všechna zavazadla ti prosvítí a ty tohle potřebuješ někam schovat, je to tak?“

Beáta neodpověděla a Harry pokračoval:

„Stankić tedy vystřelí po Jonovi svoji poslední kulku a mine. Pak zaútočí na Halvorsena bodnou zbraní. Proč? No proto, aby mu mohl sebrat služební pistoli, kterou potřebuje na to, aby dostal Jona. Právě proto měl Halvorsen krev i za opaskem. Na takovém místě nehleď peněženku, na takovém místě hleď zbraň. Jenže žádný revolver nenašel, protože nevěděl, že leží v autě. A mezitím se Jon zamkl v domě a Stankić měl jen nůž. Tak to vzdal a zmizel.“

„Pěkná teorie,“ zívla Beáta. „Mohli bychom se zeptat Stankiće, jenže ten je mrtvý. A v tom případě už to asi ani není tak důležité.“

Harry pohlédl na Beátu. Oči měla zúžené a zarudlé z nedostatku spánku. Byla dost taktní na to, aby nezmínila, že z něj je cítit jak čerstvá, tak stará opilost. Nebo byla dost chytrá na to, aby věděla, že nemá smysl ho s tím konfrontovat. Jenže jemu také došlo, že právě teď u ní má naprosto nulovou důvěru.

„Co vypověděli ti svědkové z auta?“ zeptal se Harry. „Že Stankić utíkal pryč po levé straně ulice?“

„Ano, ta žena ho sledovala v zrcátku. A tam dole na rohu upadl. Tam, kde jsme našli tu chorvatskou minci.“

Podíval se směrem k tomu rohu. Když tu byl naposledy, stál právě tam ten žebrák s knírem a bradkou. Třeba něco viděl? Jenže teď bylo minus dvacet dva a nikde nikdo.

„Tak pojedeme na soudní,“ vzdychl Harry.

Bez slova projeli Toftého ulicí a napojili se na Okruh 2. Odbočili u Ulleválské nemocnice. Minuli bílé zahrady a cihlové domy v anglickém stylu v Sogneské ulici a vtom Harry náhle prolomil ticho.

„Zajed’ ke krajnici.“

„Teď? Tady?“

„Ano.“

Podívala se do zrcátka a udělala, co jí nařídil.

„Vyhod’ blinkry,“ vyzval ji Harry. „A teď se na mě soustřed’. Pamatuješ si tu asociační hru, kterou jsem tě naučil?“

„Myslíš tu, kde jde o to říct něco bez přemýšlení?“

„Nebo říct to, co si myslíš, než si stihneš pomyslet, že tohle by sis myslet neměla. Zbav se všech myšlenek.“

Beáta zavřela oči. Venku procházela kolem nich po chodníku rodina na běžkách.

„Připravená? O. K. Kdo poslal Roberta Karlsena do Záhřebu?“

„Sofiina matka.“

„Hm... Odkud to máš?“

„Netuším.“ Beáta otevřela oči. „Nemá žádný motiv, o kterém bychom věděli. A rozhodně není ten typ. Možná proto, že je Chorvatka jako Stankić. Moje podvědomí neuvažuje nejspíš nijak komplikovaně.“

„To, co říkáš, může být pravda,“ prohlásil Harry. „Kromě toho posledního o podvědomí. Tak jo. Zeptej se ty mě.“

„Mám se ptát... nahlas?“

„Ano.“

„Proč?“

„Prostě to udělej,“ nařídil jí a zavřel oči. „Jsem připravený.“

„Kdo poslal Roberta Karlsena do Záhřebu?“

„Nilsen?“

„Nilsen? Jaký Nilsen?“

Harry opět oči otevřel.

Zmateně mžoural do světél protijedoucích aut. „V tom případě to musí být Richard.“

„Vtipná hra,“ okomentovala to Beáta.

„Jed' dál,“ vybídl ji Harry.

Na Østgård padla tma. Na okenním parapetu drmolilo rádio.

„Vážně vás nikdo nedokáže identifikovat?“ ptala se Martina.

„Ale ano,“ odpověděl. „Jenom to trvá. Naučit se znát můj obličej trvá dlouho. Není prostě jen dost těch, kteří si na to udělají čas.“

„Takže to možná není ve vás, ale v ostatních?“

„Možná. Já jsem ovšem nechtěl, aby mě poznávali, takže to... prostě dělám.“

„Prcháte.“

„Ne, právě naopak. Inflitruju. Podnikám invazi. Stávám se neviditelným a vplížím se vždycky, kam chci.“

„Jenže když vás nikdo nevidí, tak jaký to má smysl?“

S údivem na ni pohlédl. Z rádia se ozvala znělka a ženský hlas začal mluvit s neutrální vážností moderátora zpráv.

„Co povídá?“ zeptal se.

„Že bude ještě víc mrznout. Školky zavírají. Staří lidé se mají zdržovat doma a nesnažit se šetřit elektřinou.“

„Ale vy jste mě viděla. Vy jste mě poznala.“

„Dívám se na lidi,“ odpověděla. „Vidím je. To je můj jediný talent.“

„Proto mi pomáháte?“ zeptal se. „Proto jste se ani jednou nepokusila utéct?“

Pozorovala ho. „Ne, proto ne,“ prohlásila nakonec.

„Tak proč?“

„Protože chci, aby Jon Karlsen umřel. Chci, aby byl ještě víc mrtvý, než jste vy.“

Trhl sebou. Je ta žena snad blázen?

„Já a mrtvý?“

„Posledních pár hodin to ve zprávách tvrdí,“ pokývla k rádiu.

Nadechla se a zvěstovala mu s autoritativní vážností moderátora zpravodajské relace: „Muž podezřelý z vraždy na náměstí Bratří Egerových dnes v noci zemřel poté, co byl během akce v kontejnerovém přístavu zastřelen policejní zásahovou jednotkou. Podle velitele zásahu Siverta Falkeida se podezřelý odmítl vzdát a zdálo se, že sahá po zbrani. Vedoucí policejního oddělení vražd Gunnar Hagen informoval, že případ bude rutinně předán policejní inspekci k přešetření. Hagen tvrdí, že případ je novým příkladem toho, že policie musí čelit stále brutálnější, lépe organizovaným kriminálním živlům a že diskuze o vyzbrojení policie by se neměla soustředit jen na efektivní vymáhání práva, nýbrž také na vlastní bezpečnost policistů.“

Dvakrát mrkl. Třikrát. Pak mu svítilo. Christopher. Modrá bunda.

„Jsem mrtvý,“ konstatoval. „Proto už byli pryč, když jsme sem dorazili. Myslí si, že je konec.“ Položil svoji ruku na Martininu. „Vy chcete, aby Jon Karlsen zemřel.“

Zírala do vzduchu. Nadechla se, jako by se chystala promluvit, ale nakonec jen se zasténáním vydechla, jako by nenašla správná slova a chtěla to zkusit znovu. Na třetí pokus z ní vypadlo:

„Protože Jon Karlsen to věděl. Věděl to celé ty roky. A proto ho nenávidím. A proto nenávidím sama sebe.“

Harry zíral na nahé mrtvé tělo na lavici. Tenhle pohled už na něj téměř přestal dělat dojem. Téměř.

V místnosti panovala teplota kolem čtrnácti stupňů, a když soudní patologka odpověděla na Harryho otázku, odrazila se od hladkých betonových stěn krátká, dunivá ozvěna.

„Ne, neměli jsme zrovna v úmyslu ho pitvat. Máme tady dost dlouhý seznam čekatelů a v tomhle případě je příčina smrti nadmíru zřejmá,

nemyslíte?“ Pokývla k obličejí, v němž zela velká černá díra, v níž zmizela většina nosu a horního rtu, takže ústa a zuby v horní čelisti byly odhalené.

„Takový malý kráter,“ souhlasil Harry. „Nevypadá to zrovna jako výsledek po zásahu empépětkou. Kdy dostanu zprávu?“

„Zeptejte se svého šéfa. Požádal nás, abychom ji poslali přímo jemu.“

„Hagenovi?“

„Přesně tak. Takže si mu řekněte o kopii, jestli to spěchá.“

Harry a Beáta si vyměnili pohled.

„Poslyšte,“ řekla jim patoložka s cuknutím v koutcích, což měl být, jak Harry pochopil, úsměv. „O víkendu slouží málo lidí a mně se to tu trochu nakupilo. Omluvíte mě tedy?“

„Samozřejmě,“ odpověděla Beáta.

Patoložka a Beáta se vydaly ke dveřím, ale obě se zastavily, když uslyšely Harryho hlas.

„Všiml si někdo tady toho?“

Otočili se k Harrymu, který se skláněl nad mrtvolou.

„Má tu stopy po vpiších. Zkontrolovali jste, jestli nemá v krvi drogy?“

Patoložka vzdychla. „Přivezli ho dneska ráno, zatím jsme ho stihli akorát uložit do chladáku.“

„Kdy byste to tak mohli udělat?“

„Je to důležité?“ zeptal se, a když zahlédla Harryho zaváhání, pokračovala. „Bylo by fajn, kdybyste odpověděl popravdě, protože pokud tomu dáme přednost, znamená to, že všechny ostatní případy, se kterými na nás tlačíte, budou mít ještě větší zpoždění. Sakra, je těsně před Vánoci.“

„No dobře,“ odušil Harry. „Tak si možná párkrát něco šlehl.“ Pokrčil rameny. „Ale je mrtvý, a tak to asi není až tak důležité. Sundali jste mu hodinky?“

„Hodinky?“

„Ano, nedávno vybíral peníze z bankomatu a na ruce měl hodinky Seiko SQ50.“

„Neměl žádné hodinky.“

„Hm.“ Harry pohlédl na své vlastní holé zápěstí. „Nejspíš je ztratil.“

„Zaskočím zase na jipku,“ informovala ho Beáta poté, co vyšli ven.

„Dobře, já si vezmu taxíka. Dokážeš potvrdit jeho identitu?“

„Co tím myslíš?“

„Abychom si byli stoprocentně jistí, že tam uvnitř leží Stankić.“

„Samozřejmě, to je běžný postup. Mrtvola má krevní skupinu A, která souhlasí se zaschlými skvrnami v Halvorsenových kapsách.“

„To je nejběžnější krevní skupina v Norsku, Beáto.“

„To jo, ale zkontroluju i profil DNA. Máš pochybnosti?“

Harry pokrčil rameny. „Je třeba to udělat. Kdy?“

„Ve středu ráno, ano?“

„Tři dny? No to ne.“

„Harry...“

Harry zvedl odmítavě ruce. „Tak fajn. Já běžím. Vyspi se trochu, jo?“

„Popravdě řečeno vypadáš, že to potřebuješ víc než já.“

Harry jí položil ruku na rameno. Cítil, jak je pod bundou hubená. „Je to drsňák, Beáto. A má chuť tu být dál. Jasně?“

Beáta se kousla do rtu. Pak se zatvářila, jako by chtěla něco říct, ale nakonec z toho byl jen rychlý úsměv a přikývnutí.

V taxíku vytáhl Harry mobil a vytočil číslo Halvorsenova mobilu. Ale podle očekávání to nikdo nevzal.

Místo toho vytočil číslo hotelu International. Dovolal se do recepce a požádal je, aby ho přepojili na Freda z baru. Fred? Z jakého baru?

„*The other bar*,“ odpověděl Harry.

„Tady policajt,“ představil se Harry, když se na druhém konci linky ozval barman. „Ten, co u vás byl včera a ptal se po Malém spasiteli.“

„*Da*?“

„Musím s ní mluvit.“

„Už tu špatnou zprávu ví. Sbohem.“

Harry chvíli naslouchal tichu ve sluchátku. Pak zastrčil telefon do kapsy a zíral bočním okénkem ven na mrtvé ulice. Říkal si, že v katedrále zapaluje novou svíčku.

„Restaurace U Schrøderů,“ informoval ho taxikář a zabrzdil.

Harry seděl u svého oblíbeného stolu a zíral do poloprázdného püllitru. Ta takzvaná restaurace byla ve skutečnosti obyčejnou zašlou nálevnou, ale s aurou hrdosti a hodnoty, kterou jí možná dodávala klientela, možná obsluha, možná vhodně umístěné pěkné obrazy zdobící začouzené stěny. Nebo ten prostý fakt, že restaurace U Schrøderů existovala už tolik let, zažila, jak mnohé sousední lokály mění vývěsní štíty a majitele, ale sama se udržovala při životě.

V neděli večer těsně před zavírací dobou tu nebylo moc lidí. Právě teď však vešel dovnitř nový host, rychle se rozhlédl po místnosti, přitom si rozepnul kabát, který měl oblečený přes tvídové sako, a pospíšil si k Harryho stolu.

„Dobrý večer, kamarádíčku,“ pozdravil Harryho Stále Aune. „Očividně se zdá, že je tohle tvůj stálý roh.“

„Není to roh,“ namítl Harry bez náznaku huhňání. „Je to kout. Rohy jsou zvnější. Člověk může zabořit za roh, ale nemůže v rohu sedět.“

„A co slovní spojení ‚rohový stůl‘?“

„To není stůl v rohu, ale stůl do pravého úhlu. Tak jako rohová pohovka.“

Aune se spokojeně usmál. Tohle byl jeho oblíbený způsob hovoru. Přišla servírka, a když si objednal čaj, věnovala mu krátký, podezřivý pohled.

„Takže pak se ani nedá stát v ‚rohu na hanbě‘, předpokládám?“ zeptal se a upravil si červeně a černě puntíkatého motýlka.

Harry se usmál. „Snažíš se mi tím něco naznačit, pane psychologu?“

„No, soudím, že jsi mi zavolaal, protože chceš, abych ti něco sdělil.“

„Jakou máš hodinovou sazbu za to, abys lidem vyložil, že se teď momentálně stydí?“

„Dej si pozor na jazyk, Harry. Pití v tobě totiž nejenom vyvolává podráždění, ale způsobuje, že dráždíš druhé. Nepřišel jsem sem kvůli tomu, abych tě připravil o sebeúctu, mužnost nebo pivo. Jenže tvůj problém je, že zrovna teď se všechny ty tři věci nacházejí tady v tomhle půllitru.“

„Máš pravdu jako vždycky,“ souhlasil Harry a pozvedl sklenici. „A proto musím rychle dopít.“

Aune vstal. „Jestli chceš mluvit o svém alkoholismu, tak to probereme jako obvykle v mé ordinaci. Tahle konzultace je u konce a ty mi zaplatíš čaj.“

„Počkej,“ zarazil ho Harry. „Sleduj mě.“ Otočil se a postavil půllitr se zbytkem piva na prázdný stůl za sebou. „Tohle je můj kouzelnický trik. Uzavírám chlastání jedním půllitrem, který piju hodinu. Malý doušek každou druhou minutu. Jako prášek na spaní. Nato jdu domů a od dalšího dne abstinuju. Chtěl jsem si s tebou promluvit o tom útoku na Halvorsena.“

Aune zaváhal. Pak se znovu posadil. „Hrozná věc. Už se mi donesly podrobnosti.“

„A co vidíš?“

„Náznaky, Harry. Náznaky, a to ještě stěží.“ Aune galantně pokývl servírce přinášející čaj. „Ale jak víš, vnímám náznaky líp než ostatní flákači z mé

branže. Vidím přinejmenším podobné rysy mezi tímhle útokem a vraždou Ragnhild Gilstrupové.“

„Sem s nimi.“

„Hluboký a niterný vztek, který tu dostal volný průchod. Násilí podmíněné sexuální frustrací. Záchvaty vzteku jsou, jak víš, typické pro hraniční poruchy osobnosti.“

„Ano, krom toho, že se zdá, že tahle osoba dokáže svůj vztek ovládat. Pokud by to tak nebylo, našli bychom na místech činu víc stop.“

„Správná úvaha. Může to být takový typ násilníka hnaného vztekem – nebo ,osoby páchající násilím‘, jak nám v naší branži ukládají to nazývat –, který v běžném životě působí klidně, téměř defenzivně. V *American Journal of Psychology* vyšel nedávno článek o podobných osobách s tím, čemu tam říkají ,slumbering rage‘. Já tomu říkám doktor Jekyll a mister Hyde. A když se mister Hyde probudí...“

Aune mával levým ukazováčkem a přitom upíjel čaj.

„... nastane soudný den a ragnarök současně. Jakmile jejich vztek dostane průchod, už ho neovládají.“

„To nezní jako vhodný osobnostní rys pro profesionálního nájemného vraha.“

„To rozhodně ne. Kam tím míříš?“

„Stankić ztratil při vraždě Ragnhild Gilstrupové a při útoku na Halvorsena styl. Je to tak nějak... neklinické. A úplně jiné než u vraždy Roberta Karlsena a u těch ostatních vražd, o kterých jsme dostali zprávy z Europolu.“

„Vzteklý a nevyrovnaný nájemný vrah? No... Existují i nevyrovnaní piloti letadel a nevyrovnaní provozní vedoucí atomových elektráren. Ne všichni pracují na takovém místě, na jakém by pracovat měli, víš?“

„Tak si na to připijeme.“

„Neměl jsem teď na mysli tebe. Víš, že vykazuješ jisté narcistní rysy, vrchní komisaři?“ Harry se usmál.

„Chceš mi prozradit, proč se stydíš?“ zeptal se Aune. „Máš dojem, že Halvorsen byl pobodán tvou vinou?“

Harry si odkašlal. „No... V každém případě jsem mu já přidělil úkol hlídat Jona Karlsena. A já jsem ho měl naučit, kde má mít člověk pistoli, když dělá někomu stráž.“

Aune přikývl. „Takže je to všechno tvoje vina. Jako obvykle.“

Harry stočil hlavu ke straně a rozhlédl se po lokále. Světla se rozblikala a těch pár hostů, kteří tu ještě seděli, poslušně dopilo a nasadilo si šály

a čepice. Harry položil na stůl stovku a vykopl zpod židle batoh. „Příště, Stále. Od příletu ze Záhřebu jsem nebyl doma a chci se vyspat.“

Harry kráčet za Aunem ke dveřím, ale přesto se nedokázal neotočit za půllitrem s hltem piva na dně, který ještě pořád stál za nimi.

Harry se chystal odemknout dveře svého bytu a vtom si všiml rozbitého skla. Hlasitě zaklel. Jenom letos je to už druhé vloupání. Všiml si, že lupič si dal tu práci a sklo přelepil, aby to nevzbudilo pozornost okolo chodících nájemníků. Ale přesto se nenamáhal odnést si hi-fi soupravu a televizi. Pochopitelně, vždyť ani jedno z toho nejsou zrovna letošní modely. Ani loňské. A jiné snadno prodejné cenné věci tu nemá.

Někdo posunul stoh papírů na konferenčním stolku. Harry došel do koupelny a všiml si, že se mu někdo hrabal ve skřínce s léky nad umyvadlem, takže nebylo těžké dojít k závěru, že tu řádl narkoman.

Zarazil se trochu nad talířem na kuchyňské lince a prázdnými masovými konzervami v koši pod kuchyňskou linkou. Dal si tu ten zloděj-smolař aspoň jídlo jako útěchu?

Poté, co si Harry lehl do postele, ucítil varování přicházející bolesti a doufal, že usne, dokud v sobě má aspoň trochu medicíny. Škvírou mezi záclonami kreslil měsíc na podlaze směrem k posteli bílý proužek. Harry se převaloval a přitom čekal na přízraky. Slyšel jejich ševlení, je to jen otázka času. A přestože věděl, že je to pouze opilecká paranoia, připadalo mu, že je postel cítit krví a smrtí.

Kapitola 27.

Pondělí 21. prosince.

Učedník.

Někdo pověsil před zasedací místnost v červené zóně adventní věnec.

Za zavřenými dveřmi právě spěla ke konci poslední ranní porada vyšetřovací skupiny.

Harry stál před shromážděním v těsném tmavém obleku a potil se.

„Vzhledem k tomu, že jak pachatel, Stankić, tak osoba stojící v pozadí, Robert Karlsen, jsou mrtví, vyšetřovací skupina v tomto složení se po skončení této porady rozpouští,“ informoval přítomné Harry. „A to znamená, že se většina z vás může letos těšit na vánoční volno. Já ale požádám Gunnara Hagen, aby mi dal k dispozici některé z vás k dalšímu došetření. Nějaké otázky, než to uzavřeme? Ano, Toril?“

„Takže Stankićova spojka v Záhřebu potvrdila naše podezření, že si Robert Karlsen objednal Jonovu vraždu. Kdo s tou spojkou mluvil a jak?“

„To bohužel nemůžu blíž objasnit,“ odpověděl Harry, ignoroval přitom Beátin pohled a cítil, jak mu po zádech stéká pot. Ne kvůli obleku nebo té otázce, ale proto, že je střízlivý.

„Dobře,“ prohlásil Harry. „Další úkol zní zjistit, s kým Robert spolupracoval. Kontaktuju během dne ty šťastlivce, kteří se na tom budou smět podílet. Gunnar Hagen uspořádá dnes odpoledne tiskovou konferenci a vezme si na starost to, co je třeba říct.“ Harry máchl rukou. „Běžte si ke svému papírování, lidi.“

„Hele!“ vykřikl Skarre do hluku odšoupávaných židlí. „Copak to nijak neoslavíme?“

Ruch utichl a shromáždění se podívalo na Harryho.

„No,“ namítl Harry tiše. „Nevím, co bychom tak asi měli oslavovat, Skarre. To, že tři lidé jsou mrtví? To, že člověk, který za tím stojí, je stále na svobodě? Nebo to, že jeden náš strážmistr leží v kómatu?“

Harry se na ně díval a neudělal nic, co by mohlo zkrátit trapné ticho, jež se následně rozhostilo.

Poté, co se místnost vyprázdnila, zašel Skarre za Harrym, který si rovnal poznámky zapsané v šest hodin ráno zápky do složky.

„Sorry,“ omluvil se, „to byl blbý návrh.“

„To je v pořádku, myslel jste to dobře.“

Skarre si odkašlal. „Člověk vás často nevidí v obleku.“

„Robert Karlsen má dneska ve dvanáct pohřeb,“ odpověděl Harry, aniž vzhlédl. „Říkal jsem si, že se podívám, kdo tam přijde.“

„Chápu.“ Skarre se pohupoval na podpatcích.

Harry přestal listovat papíry. „Chtěl jste ještě něco, Skarre?“

„Ano. No. Tak mě napadlo, že dost lidí z oddělení má rodinu a těší se na Vánoce a já jsem svobodný...“

„Hm?“

„No, že se dobrovolně přihlásím.“

„Dobrovolně?“

„Mám na mysli, že bych s vámi rád dál pracoval na tom případu. Pokud mě tedy budete chtít,“ dodal spěšně.

Harry si ho zkoumavě prohlížel.

„Vím, že mě nemáte rád,“ pronesl Skarre.

„O to nejde. Já už jsem se rozhodl, kdo na tom bude dál dělat. A jsou to ti, o kterých si myslím, že jsou nejlepší, ne ti, které mám rád.“

Skarre pokrčil rameny a ohryzek mu poskočil. „To bylo upřímné. Tak hezké Vánoce.“ Vykročil ke dveřím.

„Proto,“ pokračoval Harry a vložil poznámky do složky, „chci, abyste začal tím, že prověříte bankovní účet Roberta Karlsena. Podíváte se, jaký tam měl pohyb během posledního půl roku, a zaměříte se na výkyvy.“

Skarre se zastavil a s údivem se otočil.

„Totéž uděláte s Albertem a Madsem Gilstrupovými. Rozuměl jste, Skarre?“

Magnus Skarre zuřivě přikyvoval.

„Prověřte také u Telenoru, jestli si v tomhle období Robert a Gilstrup telefonovali. A protože to vypadá, že Stankić si odnesl i Halvorsenův mobil, můžete prověřit taky to, jestli z jeho čísla byly uskutečněny nějaké hovory. Postup pro nahlížení do těch bankovních účtů projednejte se státním zástupcem.“

„To nebude třeba,“ odpověděl Skarre. „Podle nových instrukcí máme trvalé právo nahlížet do účtů.“

„Hm.“ Harry se na Skarreho vážně podíval. „Říkal jsem si, že bude fajn mít v týmu někoho, kdo čte instrukce.“

Pak vyrazil ze dveří.

Robert Karlsen neměl důstojnickou hodnost, ale protože zemřel ve službě, bylo rozhodnuto, že na hřbitově Vestre gravlund dostane hrob v prostoru,

který má Armáda vyhrazen pro důstojníky. Po církevním obřadu se bude jako obvykle konat vzpomínkové setkání ve sboru na Majorstue.

Harry vstoupil do kaple. Jon, který seděl v první lavici sám s Theou, se otočil. Harry si to vyložil tak, že Robertovi rodiče nejsou přítomni. Střetl se pohledem s Jonem a ten mu krátce a vážně pokývl, v pohledu se mu zračila vděčnost.

Jinak byla kaple podle očekávání plná až do poslední lavice. Většina lidí na sobě měla uniformu Armády spásy. Harry zahlédl Richarda a Davida Eckhoffa. A vedle něj – Gunnar Hagen. Ale taky pár novinářských supů. V téže chvíli vklouzl na lavici vedle Harryho Roger Gjendem a zeptal se, jestli Harry ví, proč nedorazí premiér, jak bylo avizováno.

„Zeptejte se v kanceláři předsednictva vlády,“ odpověděl Harry, který věděl, že kancelář přijala dnešního rána diskrétní telefonát z vysokých míst na policejním ředitelství se zprávou o Robertově možné roli v případu vraždy. Kancelář předsednictva vlády však beztak zjistila, že premiér musí dát přednost jiným naléhavým schůzkám.

Komisař David Eckhoff přijal také telefonát z policejního ředitelství, který vyvolal na ústředí Armády spásy náznak paniky, zvláště když jedna z klíčových osob majících na starosti pohřební přípravy, jeho dcera Martina, ráno ohlásila, že je nemocná a nepřijde do práce.

Komisař nicméně rozhodným hlasem pravil, že člověk je nevinný, dokud mu není nezvratně prokázán opak. Potom dodal, že na změnu plánu je už beztak pozdě, show se musí uskutečnit. A premiér navíc ujistil komisaře o tom, že jeho účast na vánočním koncertu v Koncertní hale zítra večer platí.

„A co jinak?“ šeptal Gjendem. „Něco nového v těch případech vražd?“

„Snad jste byli informováni,“ odpověděl Harry. „Všechn tisk se musí obracet na Gunnara Hagen nebo na mluvčího.“

„Ti nám ale nic neřeknou.“

„Zdá se, že rozumějí své práci.“

„Ale no tak, pane Hole, mně je přece jasné, co se děje. Ten strážmistr, kterého pobodali v Gøteborské ulici, souvisí to nějak s tím vrahem, kterého jste odpráskli dneska v noci?“

Harry zavrtěl hlavou způsobem, který mohl znamenat jak „ne“, tak „bez komentáře“.

Varhanní hudba v té chvíli dohrála a mumlání shromážděných ustalo. Předstoupila začínající popová hvězdička a zazpívala známý žalm s tak svůdnými nádechy, náznaky sténání a tolika *feelingy* na posledních slabikách,

že její přednes připomínal úplnou tonální horskou dráhu, jakou by jí záviděla i Mariah Carrey. Harrymu se na okamžik zazdalo, že ho potřeba napít se doslova převálcuje. Dívka však nakonec přece jen zavřela ústa a rádoby smutně sklonila hlavu proti spršce fotografických blesků. Její manažer se spokojeně usmíval. Jemu očividně z policejního ředitelství nikdo nezavolal.

Eckhoff pohovořil ke shromážděným o odvaze a oběti.

Harry se nedokázal soustředit. Díval se na rakev a myslel na Halvorsena. A také na Stankíčovu matku. A jestliže zavřel oči, myslel i na Martinu.

Poté šest důstojníků vyneslo rakev ven. Jon a Richard kráčeli vpředu.

Když zahýbali kolem šterkové cestičky, Jon uklouzl na ledě.

Harry opustil místo, ostatní ještě stáli kolem hrobu. Zamířil liduprázdnou částí hřbitova směrem k Frognerskému parku, ale vtom za sebou zaslechl křupání sněhu.

Nejprve si pomyslel, že je to nějaký novinář, pak však uslyšel rychlý, vzrušený dech. Bez rozmýšlení zareagoval a bleskurychle se otočil.

Byl to Richard. Zprudka se zarazil.

„Kde je?“ zeptal se sípavě.

„Kdo kde je?“

„Martina.“

„Slyšel jsem, že je dneska nemocná.“

„Nemocná, ano.“ Richardovi se dmula hrud'. „Jenže doma v posteli není. A nebyla tam ani dneska v noci.“

„Jak to víte?“

„Tohleto...“ Richardův výkřik připomínal bolestný skřek; obličej se mu zkroutil v grimase, jako by už neovládal mimiku. Ale pak se nadechl a v jakémsi záchvěvu síly se sebral.

„Tohleto na mě nezkoušejte,“ zašeptal. „Já to dobře vím. Obloudil jste ji. Pošpinil ji. Je ve vašem bytě, vidíte? Jenže to se vám...“

Richard popošel o krok vpřed k Harrymu, který automaticky vytáhl ruce z kapes kabátu.

„Poslyšte,“ houkl na něj Harry. „já netuším, kde Martina je.“

„Lžete!“ Richard sevřel pěsti a Harry pochopil, že musí rychle najít správná, uklidňující slova. Vsadil na tato: „Právě teď byste měl zvážit pár věcí, Richarde. Nejsem nijak zvlášť rychlý, ale vážím devadesát pět kilo a dokázal jsem do dubových vchodových dveří vyrazit díru. A minimální trest podle paragrafu 127 trestního zákona o útoku na veřejného činitele činí šest měsíců. Takže vám hrozí, že skončíte v nemocnici. A ve vězení.“

Richard na něj zuřivě zíral. „Ještě se uvidíme, Harry Hole,“ pronesl tiše, otočil se a rozběhl se sněhem mezi náhrobky ke kostelu.

Imtiaz Rahim měl špatnou náladu. Právě se pohádal se svým bratrem kvůli tomu, jestli mají na stěnu za pokladnou vyvěsit vánoční výzdobu. Podle Imtiazova názoru stačí, že prodávají adventní kalendáře, vepřové maso a jiné křesťanské zboží – nepotřebují znesvěcovat Alláha ještě dodržováním takovýchhle pohanských zvyků. Co by na to řekli jejich pákistánští zákazníci? Jenže jeho bratr se domníval, že musí myslet i na ostatní zákazníky. Například na ty z domu na protější straně Gøteborske ulice. Vždyť jim to nic neudělá, když dodají svému krámku se smíšeným zbožím v těchto dnech drobný nádech křesťanství. Imtiaz sice v oné vzrušené diskuzi vyhrál, ale radost z toho neměl.

Proto si ztěžka povzdechl, když se zuřivě rozcinkal zvoneček nad dveřmi a dovnitř vstoupil vysoký muž se širokými rameny v tmavém obleku a zamířil k pokladně.

„Harry Hole, policie,“ představil se muž a Imtiaz si v krátkém záchvatu paniky pomyslel, že v Norsku existuje zákon, který praví, že všechny obchody musí mít vánoční výzdobu.

„Před několika dny stál před vaším obchodem žebrák,“ spustil policista. „Chlapík se zrzavými vlasy a s takovýmhle knírem a bradkou.“ Harry si přejel prstem po horním rtu a pak směrem dolů k ústům.

„Ano,“ souhlasil Imtiaz. „Toho znám. Chodí sem vracet láhve.“

„Víte, jak se jmenuje?“

„Bradáč. Nebo Lahváč.“

„Co prosím?“

Imtiaz se zasmál. Vrátila se mu dobrá nálada. „Má přece bradku, ne? A vrací láhve...“

Harry přikývl.

Imtiaz pokrčil rameny. „Tohle mě naučil můj synovec...“

„Hm, to není špatné. Takže...“

„Ne, nevím, jak se jmenuje. Ale vím, kde byste ho našel.“

Espen Kaspersen seděl jako obvykle v Deichmanově ústřední knihovně v ulici Henrika Ibsena číslo 1 se stohem knih před sebou. Náhle zaznamenal, že se nad ním tyčí nějaká postava. Vzhlédl.

„Hole, policie,“ pronesl muž a posadil se na židli na protější straně dlouhého stolu. Espen si všiml, že dívka, která si četla knihu na konci stolu, na ně pohlédla. Stávalo se, že noví zaměstnanci knihovny ho při odchodu vyzývali, aby jim ukázal tašku. A dvakrát k němu přišli nějací lidé a požádali ho, aby odešel, protože smrdí tak, že se nemůžou soustředit na práci. Ale poprvé s ním mluví policie. Tedy kromě případů, kdy žebrel na ulici.

„Co to čtete?“ zeptal se policista.

Kaspersen pokrčil rameny. Okamžitě mu bylo jasné, že vykládat tomuhle muži o svém projektu je promarněný čas.

„Søren Kierkegaard?“ přečetl policista a zamžoural ke hřbetům knih. „Schopenhauer. Nietzsche. Filozofie. Jste myslitel?“

Espen Kaspersen si odfrkl. „Snažím se najít správnou cestu. A to obnáší přemýšlet o tom, co to znamená být člověk.“

„Neznamená to být myslitel?“

Espen Kaspersen na muže pohlédl. Možná se v něm zmýlil.

„Mluvil jsem s majitelem obchůdku v Gøteborské ulici,“ vysvětlil policista. „Tvrdí, že sem chodíte denně. A že pokud nesedíte tady, žebraáte na ulici.“

„Zvolil jsem si takový život, ano.“

Policista vytáhl poznámkový blok a Espen Kaspersen uvedl na jeho výzvu plné jméno a adresu trvalého bydliště u své pratety v Zahradní ulici.

„Povolání?“

„Mnich.“

Espen Kaspersen ke svému uspokojení zaznamenal, že si to policista zapsal bez mrknutí oka.

Policista přikývl. „Dobře, pane Kaspersene. Nejste narkoman, tak proč žebraáte?“

„Protože mou úlohou je být zrcadlem člověka, aby se v něm mohl sám vidět a poznal, co je důležité a co nepodstatné.“

„A co je důležité?“

Espen si odevzdaně povzdechl, jako by ho unavovalo opakovat to, co je naprosto nabíledni. „Milosrdenství. Sdílet život se svými bližními a pomáhat jim. V bibli se píše prakticky výhradně o tom. V podstatě musíte opravdu dobře hledat, abyste tam našli něco o souloži před uzavřením manželství, potratu, homosexuality a právu žen hovořit na shromážděních. Jenže pro farizejské je samozřejmě snazší mluvit hlasitě o tom, co říká bible okrajově, než o tom zásadním, o tom, co bible doslova stanovuje, totiž že má člověk

dát polovinu svého majetku tomu, kdo nemá nic. Každý den umírají tisíce lidí, aniž zaslechli slovo Boží, protože tihle křesťané se zarputile drží svých pozemských statků. Dávám jim šanci o tom přemýšlet.“

Policista přikývl.

Espen Kaspersen se zarazil. „Mimochodem, jak víte, že nejsem narkoman?“

„Protože jsem vás před pár dny viděl v Gøteborské ulici. Žebbral jste tam a já jsem šel kolem s mladým mužem, který vám dal minci. Jenže vy jste ji popadl a vztekle jste ji po něm hodil. To by narkoman nikdy neudělal, ať by byl jakkoli na dně.“

„Vzpomínám si na to.“

„A mně se totéž stalo v jednom baru v Záhřebu před dvěma dny. Začal jsem přemýšlet. Tedy něco mě přimělo k zamyšlení, ale nechal jsem to plavat. Doted’.“

„Tu minci jsem po něm hodil z jednoho důvodu,“ pustil se do vysvětlování Kaspersen.

„Právě to mě najednou napadlo,“ odpověděl Harry a položil na stůl igelitový sáček s jistým předmětem. „Je tohle ten důvod?“

Kapitola 28.

Pondělí 21. prosince.

Polibek.

Tisková konference se konala v Přehlídkovém sále ve čtvrtém patře. Gunnar Hagen a šéf kriminálky stáli na pódiu a jejich hlasy se v té velké holé místnosti rozléhaly. Harry dostal příkaz být v sále přítomen, kdyby s ním Hagen potřeboval konzultovat podrobnosti vyšetřování. Otázky novinářů se však točily většinou kolem dramatické přestřelky v kontejnerovém přístavu a Hagenovy odpovědi variovaly mezi „bez komentáře“, „k tomu nemohu sdělit nic bližšího“ a „na to nám poskytne odpověď policejní inspekce“.

Na otázku, zda má policie představu, jestli měl vrah nějakého komplice, Hagen odpověděl: „Prozatím nevíme, ale provádíme v tomto ohledu intenzivní pátrání.“

Po skončení tiskové konference si Hagen zavolal Harryho k sobě. Zatímco se sál vyprazdňoval, došel Hagen na kraj pódia tak, aby odsud mohl na vysokého vrchního komisaře shlížet.

„Nařídil jsem jasně, že chci, aby všichni moji vrchní komisaři nosili od dnešního dne zbraň. Dostal jste ode mě žádost, abyste si ji mohl vyzvednout, tak kde ji máte?“

„Věnoval jsem se vyšetřování a tomuhle jsem nepřikládal takovou důležitost, šéfe.“

„Tak tomu důležitost přikládejte.“ Hagenova slova se rozlehla Přehlídkovým sálem.

Harry pomalu přikývl. „Ještě něco, šéfe?“

Ve své kanceláři se Harry posadil a hleděl na Halvorsenovu prázdnou židli. Pak zavolal na pasové oddělení v přízemí a požádal je, aby mu vytvořili přehled, jaké pasy byly kdy vystaveny na někoho z rodiny Karlsenových. Nosový ženský hlas se zeptal, zda si dělá legraci, a on ženě nadiktoval Robertovo rodné číslo a za pomoci Registru obyvatelstva a průměrně rychlého počítače se hledání celkem svižně smršlo na Roberta, Jona, Josefa a Dortha.

„Rodiče Josef a Dortha mají pas, byl jim obnoven před čtyřmi roky. Jonovi jsme pas nevystavili. A tady to máme... počítači se dneska nějak nechce... tady, ano. Robert Karlsen má deset let starý pas, jehož platnost brzy vyprší, takže mu můžete říct, že...“

„Je mrtvý.“

Harry vytočil Skarreho interní číslo a požádal ho, aby k němu okamžitě přišel.

„Nic,“ sdělil mu Skarre, který se shodou náhod nebo v náhlém vzepětí taktu posadil na kraj psacího stolu místo na Halvorsenovu židli. „Prověřil jsem ty Gilstrupovy účty a nenašel jsem absolutně žádné spojení s Robertem Karlsenem nebo s konty ve Švýcarsku. Jedinou neobvyklou operací je hotovostní výběr pěti milionů korun v dolarech z účtu společnosti. Zavolať jsem Albertu Gilstrupovi a zeptal se ho na to a on mi rovnou odpověděl, že to byly každoroční vánoční bonusy náčelníkům přístavní správy v Buenos Aires, Manile a Mumbaji, které Mads obvykle navštěvuje v prosinci. Ti chlapi si ale uměli vybrat branži.“

„A Robertův účet?“

„Tam je to kolem dokola výplata a drobné výběry.“

„Co telefonáty od Gilstrupa?“

„Žádný Robertu Karlsenovi. Ale když jsme prověřovali Gilstrupovy výpisy hovorů, narazili jsme na něco jiného. Hádejte, kdo volal Jonu Karlsenovi asi tak milionkrát a někdy dokonce i uprostřed noci?“

„Ragnhild Gilstrupová,“ odvětil Harry a zaznamenal Skarreho zklamany výraz. „Ještě něco?“

„Ne. Kromě toho, že se tam objevilo jedno známé číslo. Mads Gilstrup volal Halvorsenovi ten den, kdy byl Halvorsen pobodán. Zmeškaný hovor.“

„Aha. Rád bych, abyste prověřil ještě jeden účet.“

„Který?“

„Účet Davida Eckhoffa.“

„Komisařův účet? Co mám hledat?“

„To přesně nevím. Prostě to udělejte.“

Po Skarreho odchodu vytočil Harry číslo Ústavu soudního lékařství, kde mu laborantka okamžitě a bez námitek slíbila, že odfaxuje fotografii Stankićova mrtvého těla k identifikaci na faxové číslo, které, jak jí Harry vysvětlil, patří hotelu International v Záhřebu.

Harry poděkoval, zavěsil a vytočil číslo jmenovaného hotelu.

„Je taky otázka, co máme udělat s tělem,“ prohlásil, jakmile ho přepojili na Freda. „Chorvatské úřady neznají žádného Christa Stankiće, a vzhledem k tomu nepožádaly o vydání jeho ostatků.“

Za deset vteřin už poslouchal její perfektní školní angličtinu.

„Navrhuj novy výměnný obchod,“ pronesl Harry.

Klaus Torkildsen z Provozního centra regionu Oslo společnosti Telenor měl v podstatě pouze jeden životní cíl: Aby mu všichni dali pokoj. A protože měl silnou nadváhu, setrvale se potil a celkově byl morous, většinou se mu jeho přání plnilo. Při občas nezbytném styku s lidmi si zajišťoval co možná největší odstup. Proto sedával často o samotě zavřený v místnosti provozního oddělení s mnoha sálajícími stroji a chladícími větráky; jen málokdo, pokud vůbec někdo, věděl, co tam přesně dělá – tedy až na to, že je nepostradatelný. Potřeba odstupů byla možná také příčinou toho, že několik let praktikoval exhibicionismus, a tímto způsobem občas dokázal dosáhnout uspokojení s partnerkou vzdálenou pět až padesát metrů. Především chtěl mít tedy Klaus Torkildsen klid. Tenhle týden už má toho otravování dost. Nejdříve ten Halvorsen, co chtěl sledovat linku do hotelu Záhřeb. Pak Skarre, který potřeboval seznam hovorů mezi jakýmsi Gilstrupem a Karlsenem. Oba se přitom odvolávali na Harryho Holea, jehož byl Klaus Torkildsen přece jen jistým dlužníkem. A právě to byl také jediný důvod, proč nezavěsil, když zavolal sám Harry Hole.

„Máme něco, co se jmenuje Policejní infolinka,“ zabručel Torkildsen rozmrzele.

„Pokud chcete dodržovat předpisy, musíte zavolat tam, jestliže potřebujete pomoc.“

„Já vím,“ odvětil Harry. A víc už říkat nemusel. „Volal jsem čtyřikrát Martině Eckhoffové, jenže to nezvedla,“ začal vysvětlovat Hole. „Nikdo z Armády spásy neví, kde je, dokonce ani její otec.“

„Otcové většinou bývají poslední, kdo něco vědí,“ odtušil Torkildsen, který o tomhle sám neměl ponětí, ovšem byl to ten typ znalostí, které si člověk může osvojit, jestliže chodí dost často do kina. Nebo jestliže jako Klaus Torkildsen chodí do kina velice často.

„Myslím, že si telefon vypnula, ale zajímalo by mě, jestli ho dokážete lokalizovat. Abych aspoň věděl, jestli je ve městě.“

Klaus Torkildsen si teatrálně povzdychl. Svě rozladění však pouze předstíral, protože ve skutečnosti tyhle drobné úkoly pro policii miloval. Zvlášť pak ty, které nesnesly denní světlo.

„Dejte mi její číslo.“

Za patnáct minut volal Torkildsen zpátky a prozradil Harrymu, že přinejmenším její SIM karta se ve městě nenachází. Její signál přijaly dvě základní stanice, obě na západní straně dálnice E6. Vysvětlil Harrymu, kde tyto základní stanice leží a jaký mají akční rádius. A protože Hole rychle

poděkoval a zavěsil, usoudil Torkildsen, že byl užitečný, a vrátil se spokojeně k dnešním filmovým upoutávkám.

Jon si odemkl Robertův byt.

Stěny byly nadále cítit kouřem a na podlaze před skříní leželo špinavé tričko. Jako by tu Robert právě byl a jen si odskočil do obchodu pro kafe a cigarety.

Jon postavil černou kabelu, kterou dostal od Madse, před postel a zapnul radiátor. Svlékl si všechno oblečení, došel do sprchy a nechal si teplou vodou masírovat kůži, dokud mu nezčervenala a nezhrubla. Osušil se, vyšel z koupelny, posadil se nahý na postel a zíral na kabelu.

Neodvažoval se ji otevřít. Protože věděl, co je uvnitř pod hladkou pevnou látkou. Zatracení. Smrt. Jonovi připadalo, že už cítí zápach hniloby. Zavřel oči. Potřebuje si to rozmyslet.

Zazvonil mu mobil.

Určitě Thea, která chce vědět, kde je. Ted' nemá náladu s ní mluvit. Jenže telefon zvonil dál, naléhavě a neodvratně, ten zvuk byl nepříjemný jako čínské mučení kapající vodou. Nakonec ho popadl a hlasem třesoucím se vztekem pronesl:

„No co je?“

Nikdo se však neozval. Pohlédl na displej. Žádné volající číslo. Jonovi došlo, že to nevolá Thea.

„Haló, tady je Jon Karlsen,“ ozval se opatrně.

Stále nic.

„Haló, kdo je to? Haló, slyším, že tam někdo je, kdo...“

Od palců u nohou se mu po páteři nahoru začal šířit záchvěv paniky.

„Hello?“ uslyšel svůj vlastní hlas. „*Who is this? Is that you? I need to speak with you. Hello!*“

Ozvalo se cvaknutí a spojení bylo přerušeno.

Směšné, pomyslel si Jon. Určitě jenom nějaký omyl. Polkl. Stankić je mrtvý. Robert je mrtvý. I Ragnhild je mrtvá. Všichni jsou mrtví. Jen ten policista stále žije. A on sám. Zíral na kabelu, ucítil, jak ho zachvacuje zima, a přetáhl si přes sebe peřinu.

Harry sjel z dálnice E6, urazil kus cesty po úzkých silničkách v zasněžené zemědělské krajině, poté vzhlédl a všiml si, že nebe je úplně jasné.

Měl podivný chvějivý pocit, že se brzy něco stane. A když přímo před sebou uviděl, jak padající hvězda opisuje na nočním nebi oblouk, pomyslel si, že jestli existují znamení, musela mu právě teď před očima zaniknout nějaká planeta.

V přízemí Østgårdu uviděl v oknech světlo.

Vjel na dvůr, spatřil elektromobil a jeho pocit, že se brzy něco stane, zesílil.

Kráčel k domu, přitom hleděl na otisky bot ve sněhu.

Zastavil se u dveří a přiložil k nim ucho. Zevnitř byly slyšet tiché hlasy.

Zaklepal. Tři rychlé údery. Hlasy zmlkly.

Pak uslyšel kroky a její něžný hlas: „Kdo je to?“

„Tady Harry...“ začal. „Hole.“ To druhé dodal proto, aby u případné třetí osoby nevzbudil podezření, že snad má s Martinou Eckhoffovou osobní vztah.

Chvíli chrastil zámek a vzápětí se dveře otevřely.

Jako vůbec první ho napadlo, že je rozkošná. Měla na sobě měkkou bílou a silnou bavlněnou košili, u krku rozhalenou. Oči jí zářily.

„To mám radost,“ zasmála se.

„Vidím,“ opětoval úsměv Harry. „Já taky.“

Pak mu skočila kolem krku a on ucítil její rychlý tep. „Jak jsi mě našel?“ zašeptala mu do ucha.

„Moderní technologie.“

Teplo jejího těla, zářící oči, celé to extatické přivítání vyvolaly v Harrym pocit neskutečného štěstí, příjemného snu, ze kterého se rozhodně nechtěl hned probudit. Jenže musel.

„Máš návštěvu?“ zeptal se.

„Já? Ne...“

„Zdálo se mi, že slyším hlasy.“

„Aha,“ řekla a pustila ho. „To bylo jenom rádio. Vypnula jsem ho, když jsem uslyšela zaklepání. Skoro jsem dostala strach. A nakonec jsi to byl jenom ty...“

Poplácala ho po ruce. „Harry Hole.“

„Nikdo neví, kde jsi, Martino.“

„To je skvělé.“

„Někteří o tebe mají starost.“

„Vážně?“

„Zvlášť Richard.“

„Ale, na Richarda zapomeň.“ Martina vzala Harryho za ruku a vedla ho do kuchyně. Ze skříňky vytáhla modrý hrnek na kávu. Harry si všiml, že v saponátově pění ve dřezu leží dva talíře a dva hrnečky.

„Nevypadáš moc nemocně,“ konstatoval.

„Potřebovala jsem si po tom, co se stalo, jen na den odpočinout.“ Nalila mu do hrnku kávu a podala mu ho. „Černou, vid’?“

Harry přikývl. Měla tady pořádně roztopeno, svlékl si bundu a svetr, teprve potom se posadil ke kuchyňskému stolu.

„Ale zítra je ten vánoční koncert, to se musím vrátit,“ vzdychla. „Přijdeš?“

„No... Někdo mi přece slíbil vstupenku...“

„Řekni, že přijdeš!“ Martina se zprudka kousla do rtu. „Uf, vlastně jsem nám sehnala lístky do čestné lóže. Tři řady za premiérem. Jenže ten tvůj jsem musela dát někomu jinému.“

„To nevadí.“

„Stejně bys tam seděl sám. Já musím pracovat v zákulisí.“

„V tom případě je to jedno.“

„Ne!“ Zasmála se. „Chci, abys tam byl.“

Vzala ho za ruku a Harry pozoroval její malou dlaň, která svírala a hladila jeho velkou ruku. Bylo takové ticho, až slyšel, jak mu v uších šumí krev jako vodopád.

„Viděl jsem cestou sem padat hvězdu. Není to zvláštní? Spatřit zánik planety prý znamená štěstí.“

Martina němě pokývla. Pak vstala, a aniž pustila Harryho ruku, obešla stůl, posadila se mu bokem na klín a obrátila k němu obličej. Položila mu dlaň na zátylek.

„Martino...,“ začal Harry.

„Šššš.“ Položila mu na ústa prst.

A aniž prst oddálila, naklonila se k němu a přitiskla své rty k jeho.

Harry zavřel oči a čekal. Cítil, jak mu srdce tluče ztěžka a sladce, ale seděl úplně nehybně. Říkal si, že čeká na to, až její srdce sladí chod s jeho srdcem, ale věděl vlastně jediné, totiž že musí počkat. Nato ucítil, jak se jejich rty oddělily a automaticky otevřel ústa a jazyk vystrčil k okraji úst, k zubům, aby se mohl spojit s jejím jazykem. Její prst chutnal dráždivě hoře mýdlem a kávou a ta chuť ho na špičce jazyka pálila. Její ruka ho pevněji objala kolem zátylku.

Pak ucítil její jazyk. Tiskla ho ke svému prstu tak, že ho obemykal z obou stran, a on si pomyslel, že ho musí mít rozeklaný jako had. Že si vzájemně

dávají dvojí polibek.

Najednou ho pustila.

„Nech zavřené oči,“ zašeptala mu těsně u ucha.

Harry zaklonil hlavu a odolal pokušení položit jí ruce na boky. Vteřiny ubíhaly. Pak ucítil na hřbetě ruky měkkou bavlnu, jak její košile sklouzla na podlahu.

„Už je můžeš otevřít,“ zašeptala.

Harry udělal, co mu přikázala. A zůstal na ni zírat. Její obličej vyjadřoval směs úzkosti a očekávání.

„Jsi tak krásná,“ vydechl hlasem, který zněl zvláště a stísněně. Ale i udiveně.

Viděl, jak polkla. Pak se jí na tváři rozšířil triumfální úsměv.

„Zvedni ruce,“ nařídila mu. Chytila ho za okraj trička a přetáhla mu ho přes hlavu.

„A ty jsi ošklivý. Krásný a ošklivý.“

Harry ucítil extatické bodnutí bolesti, když ho štípla do bradavky. Jedna její ruka mu sklouzla po bedrech mezi nohy. Její dech mu spěchal směrem ke krku a druhá ruka mu sahala po opasku. Položil jí ruku na prohnutá záda. A tehdy to ucítil. Bezděčné chvění ve svalech, napětí, které nedokázala potlačit. Bojí se.

„Počkej, Martino,“ šeptl. Její ruka ustrnula v pohybu.

Harry se naklonil až k jejímu uchu. „Opravdu to chceš? Víš, do čeho se pouštíš?“

Ucítil na kůži její dech, vlhký a rychlý, jak ze sebe vysoukala: „Ne, ty ano?“

„Ne. Takže možná bychom neměli...“

Vstala. Vrhla na něj raněný, zmatený pohled.

„Ale já... já přece cítím, že ty...“

„Ale ano,“ pohládl ji Harry po vlasech. „Chci tě. Chci tě od první chvíle, kdy jsem tě uviděl.“

„Opravdu?“ Uchopila jeho ruku a položila si ji na rozpálené tváře.

Harry se usmál. „Tak určitě od druhé chvíle.“

„Od druhé chvíle?“

„No dobře, tak od třetí. Dobrá hudba potřebuje čas.“

„A já jsem dobrá hudba?“

„Kecám, bylo to od první chvíle. Ale to neznamena, že jsem snadno k mání, jasné?“

Martina se usmála. Pak se rozesmála. A Harry také. Naklonila se vpřed a položila mu čelo na hrud'. Škytala smíchy a přitom mu hlavou narážela do ramen. Teprve když Harry ucítil, jak mu po břicho stékají její slzy, pochopil, že pláče.

Jon se vzbudil zimou. Alespoň si to myslel. Robertův byt tonul ve tmě a jiné vysvětlení se nenabízelo. Poté si však přehrál předchozí události a pochopil, že to, o čem si myslel, že je to poslední kousíček snu, sen nebyl. Opravdu uslyšel klíč v zámku. A zvuk otevíraných dveří. Ted' někdo v místnosti dýchá.

S pocitem déjà vu, s pocitem toho, že všechno v téhle noční můře se stále opakuje, se bleskurychle překulil.

Nad postelí stála postava.

Jon zalapal po dechu, protože se do něj zakousl smrtelný strach, jehož zuby mu pronikly masem a zasáhly nervy na okostici. Protože jestli mu bylo něco naprosto jasné, pak to, že tahle osoba si přeje jeho smrt.

„*Ovdje sam*,“ pronesla postava.

Jon neuměl moc chorvatsky, ale to, co pochytil od nájemníků z Vukovaru, stačilo, abych si dokázal přeložit, co hlas řekl.

„Jsem tady.“

„Byl jsi vždycky tak osamělý, Harry?“

„Myslím, že ano.“

„Proč?“

Harry pokrčil rameny. „Nikdy jsem nebyl moc společenský.“

„To je všechno?“

Harry vyfoukl kouř ke stropu a ucítil, že mu Martina očichává svetr a krk. Leželi v ložnici, on na peřině, ona pod ní.

„Bjarne Møller, můj předchozí šéf, tvrdí, že takoví jako já si vždycky volí cestu největšího odporu. Může za to to, čemu on říká naše ‚prokletá povaha‘. A proto vždycky nakonec zůstaneme sami. Nevím. Jsem rád sám. A možná se mi postupem času začala líbit i ta představa sebe samého coby osamělého člověka. Co ty?“

„Chci, abys povídal.“

„Proč?“

„Nevím. Ráda poslouchám, když mluvíš. Jak se může někomu líbit představa sebe samého coby osamělého člověka?“

Harry zhluboka potáhl z cigarety. Zadržel kouř v plicích a pomyslel si, že člověk by měl umět vyfukovat kouřové signály, které by všechno vysvětlily. Pak s dlouhým zasyčením kouř vydechl.

„Myslím, že aby člověk přežil, musí si najít nějakou svoji stránku, kterou bude mít rád. Někdo by řekl, že být sám je asociální a egoistické. Ale člověk je pak nezávislý a nestahuje s sebou ostatní, pokud právě míří dolů. Spousta lidí se bojí být sama. Jenže mě to osvobozovalo, posilovalo a dodávalo mi to nezranitelnost.“

„Dodává ti samota sílu?“

„Přesně tak. Tak jak říká doktor Stockmann z Ibsenova *Nepřítele lidu*: „Nejsilnější člověk na světě je ten, co stojí nejvíc sám.““

„Nejdřív Süskind a teď Ibsen?“

Harry se zazubil. „Tohle s oblibou citoval můj otec.“ Vzdychl a dodal: „Než zemřela matka.“

„Říkal jsi, že ti to *dodávalo* nezranitelnost. Už to tak není?“

Harry ucítil, jak mu popel z cigarety spadl na hrud'. Nechal ho tam ležet.

„Potkal jsem Ráchel a... ano, Olega. Připoutali mě k sobě. A to mi otevřelo oči v tom smyslu, že se i v mém životě vyskytují jiní lidé. Lidé, kteří jsou kamarádi a kteří se o mě zajímají. A já je potřebuju.“ Harry zafoukal na žhavý konec cigarety, až se rozzářil. „A co hůř, že oni třeba potřebují taky mě.“

„A pak už jsi nebyl svobodný?“

„Ne. Ne, pak už jsem nebyl svobodný.“

Zírali do tmy.

Martina mu přiložila nos ke krku. „Máš je moc rád, vid'?“

„Jo.“ Harry si ji přivinul. „Jo, to mám.“

Poté, co usnula, vyklouzl Harry z postele, Martinu přikryl a peřinu jí důkladně utěsnil. Podíval se na její hodinky. Přesně dvě ráno. Vyšel do chodby, obul si svoje vysoké boty a otevřel dveře do jasné hvězdné noci. Cestou k latríně zkoumal stopy a přitom se snažil si vzpomenout, jestli od nedělního rána sněžilo.

Latrína nebyla osvětlená, ale Harry zapálil sirku a zorientoval se. Ve chvíli, kdy sirka už dohořovala, zahlédl ve stěně pod zažloutlou fotografií monacké kněžny Grace dvě vyrytá písmena. Ve tmě si pomyslel, že někdo, kdo tu seděl tak jako právě teď on sám, vytvořil nožem příčinlivě jednoduché prohlášení: R+M.

Vyšel z latríny a vtom zachytil rychlý pohyb u rohu stodoly. Zastavil se. Vedly tudy stopy.

Harry zaváhal. Protože už je to tu zase. Ten pocit, že se něco stane, právě teď, něco osudem předurčeného, čemu nedokáže zabránit. Sáhl za dveře latríny a popadl lopatu, která tam stála. Pak se vydal v oněch stopách k rohu stodoly.

Na rohu se zastavil a pevně lopatu sevřel. Vlastní dech mu duněl v uších. Přestal dýchat. Ted'. Ted' se to stane. Harry skočil za roh s lopatou napřaženou před sebe.

A tam, uprostřed plochy zářící v měsíčním světle tak magicky a bíle, až ho to oslepovalo, spatřil lišku prchající směrem k lesu.

Ztěžka se opřel zády o vrata stodoly a třaslavě dýchal.

Práskly dveře a on uskočil automaticky vzad.

Objevíli ho? Osoba na druhé straně dveří se nesmí dostat sem dovnitř.

Proklínal svoji vlastní neopatrnost. Bobo by mu vynadal za to, že se takhle amatérsky vystavuje nebezpečí.

Dveře byly zamčené, ale on se přesto rozhlédl po něčem, co by mohl použít v případě, že by se dotyčný nějakým způsobem dokázal probíjovat dovnitř.

Nůž. Martinin nůž na chleba, kterým před chvílí krájel. Je v kuchyni.

Opět se ozvalo prásknutí dveří.

A pak – má přece ještě pistoli. Sice nenabitou, ale na to, aby vyděsil rozumného muže, to stačí.

Problém byl, že pochyboval o tom, jestli je tenhle rozumný.

Ten člověk přijel v autě a zaparkoval před Martininým bytem v ulici Sanssouci. Nevšiml si ho, dokud náhodou nepřistoupil k oknu a pohledem nepřejel auta parkující u obrubníku. Tehdy v jednom z nich zahlédl neklidnou siluetu. A když spatřil, že se silueta pohnula, naklonila se vpřed, aby lépe viděla, věděl, že už je pozdě. Že byl odhalen. Odstoupil od okna, půl hodiny počkal, pak stáhl rolety a zhasl v Martinině bytě všechna světla. Pověděla mu, že je klidně může nechat rozsvícená. Radiátory v bytě jsou totiž řízené termostatem a vzhledem k tomu, že devadesát procent energie v žárovce je tepelná energie, ušetřil by se sice zhasnutím žárovky proud, ale tepelnou ztrátu by musely vyrovnat zase radiátory.

„Jednoduchá fyzika,“ vysvětlila mu. Kdyby mu spíš místo toho prozradila, kdo je tady ten chlap. Šílený ctitel? Žárlivý bývalý přítel? Rozhodně to není

policista, protože teď tam venku znovu spustil – raněný, zoufalý jekot, který ho až mrazil.

„Mar-ti-no! Mar-ti-no!“ Potom pár třaslavých slov norsky. A následně téměř se vzlykotem: „Martino...“

Netušil, jak se ten chlapík dostal do chodby, teď však slyšel, že se otevírají nějaké dveře a ozval se hlas. A ve střípcích cizí řeči zaslechl slovo, které se už naučil. Policie.

Nato se dveře u sousedů opět zabouchly.

Slyšel, jak osoba venku odevzdaně zasténala a jak její prsty zaškrabaly na dveře. A pak se konečně ozvaly vzdalující se kroky. S ulehčením vydechl.

Byl to dlouhý den. Martina ho ráno dovezla na nádraží, odkud dojel osobním vlakem do města. Nejdřív se vydal do cestovní kanceláře sídlící v budově nádraží, kde si koupil na následující večer letenku na poslední letadlo do Kodaně. Nereagovali tam na norsky znějící příjmení, které uvedl. Halvorsen. Zaplatil hotovostí z Halvorsenovy peněženky, poděkoval a odešel. Z Kodaně zavolá do Záhřebu a zařídí, aby tam Fred doletěl s novým pasem. Pokud bude mít štěstí, bude na Štědrý večer doma.

Obešel tři kadeřnictví, ale všude rozhodně zavrtěli hlavou a prohlásili, že mají teď těsně před svátky dlouhé objednáci lhůty. U čtvrtého pokývl směrem k mladičké žvýkající dívce, která seděla v rohu a vypadala ztraceně. Pochopil, že je to učnice. Po několika pokusech vysvětlit jí, co chce s vlasy udělat, jí nakonec ukázal fotografii. Přestala žvýkat, pozvedla řasenkou ztěžklá víčka a zeptala se angličtinou odposlouchanou z MTV: „*You sure, man?*“

Potom se nechal taxíkem odvézt na adresu v ulici Sanssouci, odemkl si klíči, které mu Martina dala, a začal čekat. Několikrát zazvonil telefon, ale jinak tu byl klid. Dokud tedy neudělal tu pitomost, že si v osvětlené místnosti stoupl k oknu.

Otočil se, že se vrátí do obývacího pokoje.

V témže okamžiku to zadunělo. Vzduch se zachvěl, lustr se rozhoupal.

„Mar-ti-no!“

Uslyšel, jak neznámý muž znovu sebral síly, rozběhl se a podruhé skočil na dveře, které vypadaly, že se na okamžik vyboulily do místnosti.

Její jméno zaznělo ještě dvakrát, doprovázené dvěma údery. Pak slyšel nohy běžící po schodech dolů.

Došel do obývacího pokoje, postavil se k oknu a pozoroval, jak se ten člověk vyřítí ven. Když se chlapík zastavil, aby si odemkl dveře od auta,

dopadlo na něj světlo pouliční lampy a on ho poznal. Byl to ten mladík, co mu pomohl do Domova. Niclas, Ricard... tak nějak. Auto se zařváním nastartovalo a vystřelilo do zimní tmy.

O hodinu později spal, zdálo se mu o krajině, v níž kdysi byl, a probudil se, až když uslyšel zvuk běžících nohou a plácnutí novin, které přistály na chodbě přede dveřmi.

Harry se vzbudil v osm. Otevřel oči a přivoněl k vlněné dece, která mu zpola zakrývala obličej. Ta vůně mu cosi připomněla. Deku ze sebe strhl. Spal tvrdě, nic se mu nezdálo a měl zvláštní náladu. Povznesenou. Prostě byl šťastný.

Došel do kuchyně, postavil na kávu, umyl si obličej ve výlevce a tiše si broukal *Morning Song* od Jima Stárka. Nad mírně se svažující strání na východě se červenalo nebe jako panna a poslední hvězda právě bledla a mizela. Za kuchyňským oknem se rozkládal tajuplný, nový a nedotčený svět a směrem k horizontu se bíle a optimisticky zaobloval.

Nakrájel chléb, našel sýr, nalil do sklenice vodu a do čistého hrnku kouřící kávu, všechno naskládal na táč a opatrně to nesl do ložnice.

Její černé rozčuchané vlasy sotva vykukovaly zpod peřiny. Dýchala téměř neslyšně. Postavil táč na noční stolek, posadil se na pelest a čekal.

Vůně kávy se pomalu začala šířit pokojem.

Její dech přestal být pravidelný. Zamrkala. Zahlédla ho, promnula si obličej a s přehnanými, stydlivými pohyby se protáhla. Jako by někdo otočil vypínačem: světlo, které jí vyzařovalo z očí, postupně sílilo, na ústa se jí začal vkrádat úsměv.

„Dobré ráno,“ přivítal ji.

„Dobré ráno.“

„Snídani?“

„Hm.“ Usmívala se víc a víc. „Ty si nedáš?“

„Já počkám, prozatím se spokojím tady s tímhle, jestli ti to nevadí.“ Vytáhl krabičku cigaret.

„Moc kouříš,“ namítla.

„To vždycky když přestanu chlastat. Nikotin tlumí chuť.“

Ochutnala kávu. „Není to paradoxní?“

„Co jako?“

„Že ty, který ses tak bál, že nebudeš svobodný, ses stal alkoholikem?“

„To je.“ Otevřel okno, zapálil si cigaretu a lehl si na postel vedle ní.

„Toho se se mnou bojíš?“ zeptala se a přitiskla se k němu. „Že bych tě připravila o svobodu? Proto... se se mnou... nechceš milovat?“

„Ne, Martino.“ Harry potáhl z cigarety, zašklebil se a znechuceně na cigaretu pohlédl. „To kvůli tomu, že se bojíš.“

Všiml si, že ztuhla.

„Bojím se?“ zeptala se s údivem v hlase.

„Ano. A já bych se na tvém místě taky bál. Nikdy jsem nedokázal pochopit, jak to že se ženy odvažují sdílet postel a dům s osobami, které je fyzicky naprosto převyšují.“ Típl cigaretu do popelníku na nočním stolku. „Toho by se muži nikdy neodvážili.“

„Proč si myslíš, že se bojím?“

„Cítím to. Ty přebíráš iniciativu a chceš rozhodovat. Jenže hlavně kvůli tomu, že se bojíš, co by se stalo, kdybys nechala rozhodovat mě. A to je v pořádku, já jenom nechci, abys to dělala, když se bojíš.“

„Ale ty přece nemůžeš rozhodnout, jestli já to chci!“ vykřikla energicky. „Přestože se bojím.“

Harry na ni pohlédl. Náhle ho objala a zabořila mu obličej do krční jamky.

„Musíš si myslet, že jsem úplně praštěná.“

„Vůbec ne,“ namítl Harry.

Pevně ho svírala. Mačkala.

„Co když se budu bát pořád?“ zašeptala. „Co když nikdy...“ Zarazila se. Harry čekal.

„Něco se stalo,“ začala. „Nevím co.“

Harry dál čekal.

„Ale ano, vím,“ pokračovala. „Byla jsem znásilněna. Tady na statku, před mnoha lety. Dost mě to rozhodilo.“

Ticho prolomil chladný skřek vrány z lesíka.

„Chceš...?“

„Ne, nechci o tom mluvit. Moc se o tom ani říct nedá. Je to dávno a jsem už zase v pořádku. Jen se...“ Opět se k němu přivinula. „... maličko bojím.“

„Ohlásila jsi to?“

„Ne. Neměla jsem na to žaludek.“

„Vím, že je to drsné, ale přesto jsi to měla udělat.“

Usmála se. „Jo, slyšela jsem, že se to má. Protože jinak to potká další holku, že?“

„To není legrace, Martino.“

„Promiň, tati.“

Harry pokrčil rameny. „Nevím, jestli se zločiny vyplácejí, ale vím, že se opakují.“

„Protože zločinci je mají v genech, že?“

„To zrovna nevím.“

„Copak jsi nečetl o výzkumech mezi adoptovanými dětmi? Ty, co ukazují, že děti, jejichž rodiči byli zločinci, ale které vyrůstaly v běžné rodině s ostatními dětmi a nevěděly, že jsou adoptované, mají mnohem větší šanci stát se kriminálníky než zbylé děti v rodině? A že tedy musí existovat nějaký zločinecký gen.“

„Jo, to jsem četl. Vzorce chování mohou být klidně dědičné. Jenže já věřím spíš v to, že jsme notorici, každý svým způsobem.“

„Myslíš si, že jsme naprogramovaní otroci zvyku?“ Polechtala Harryho prstem pod bradou.

„Myslím si, že cpeme všechno do jedné velké rovnice: touhu, strach, napětí, hrabivost... a tak všechno. A mozek je velice šikovný, skoro nikdy se v počítání nesplete, proto pokaždé dojde ke stejným odpovědím.“

Martina se vztyčila na loktech a shlédla na Harryho.

„A morálka a svobodná volba?“

„Ty jsou v té rovnici taky.“

„Ty si teda myslíš, že zločinec vždycky...“

„Ne. To bych nedokázal dělat svoji práci.“

Přejela mu prstem po čele. „Takže lidi se přece jenom můžou změnit?“

„Přinejmenším v to doufám. Že se lidé něco naučí.“

Naklonila své čelo k jeho. „A co se můžou naučit?“

„Můžou se naučit...“ začal a byl přerušen tím, že se její rty dotkly jeho. „... nebýt osamělí. Můžou se naučit...“ Špička jejího jazyka mu olizovala spodní stranu dolního rtu. „... se nebát. A můžou se...“

„Naučit líbat?“

„Ano. Ale ne, když se slečinka právě vzbudila a má na jazyku ten ošklivý bílý povlak, který...“

Plácla ho dlaní po tváři a její smích se rozcinkal jako kostky ledu ve skleničce. Pak se jejich teplé jazyky spojily a ona přes něj přehodila peřinu, vytáhla mu svetr a tričko a kůže jejího břicha, rozpálená spánkem, žhnula teple a měkce na jeho kůži.

Harry ji pod košilí hladil rukou po zádech, cítil její lopatky pohybující se pod kůží a svaly, které se napínaly a povolovaly, jak se k němu vinula.

Pomalu jí rozepínal košili a hleděl jí do očí, rukou jí přitom sjížděl po břiše, přes žebra a pak měkkou kůží svého palce a ukazováku sevřel její ztuhlou bradavku. Její dech syčel teple do jeho dechu, když ho líbala otevřenými ústy. A poté, co vsunula ruku mezi jejich boky, věděl, že tentokrát se nedokáže zastavit. Ani nechce.

„Zvoní,“ pronesla.

„Co?“

„Telefon v tvój kapse. Vibruje.“ Rozesmála se. „Sáhni si...“

„Promiň.“ Harry vytáhl z kapsy němý telefon, natáhl se přes ni a položil ho na noční stolek. Telefon však zůstal ležet na kraji a tančil s displejem obráceným k němu. Snažil se ho ignorovat, ale už bylo pozdě. Už zahlédl, že volá Beáta.

„Krucinál,“ zamumlal. „Okamžik.“

Posadil se, a zatímco poslouchal Beátu, prohlížel si Martinin obličej. Martina si přitom prohlížela jeho. Její obličej byl jako zrcadlo, jako by si hráli na pantomimu. Kromě toho, že v něm viděl odraz sebe samého, viděl i svůj vlastní strach, svou vlastní bolest a nakonec i rezignaci.

„Co se děje?“ zeptala se poté, co zavěsil.

„Je mrtvý.“

„Kdo.“

„Halvorsen. Zemřel dneska v noci. Devět minut po druhé. Když jsem stál venku u stodoly.“

ČÁST IV. MILOST

Kapitola 29.

Úterý 22. prosince.

Komisař.

Byl to nejkratší den v roce, ale vrchnímu komisaři Harrymu Holeovi připadal nesnesitelně dlouhý, ještě než pořádně začal.

Po zprávě o Halvorsenově úmrtí se šel nejdřív projít. Probrodil se hlubokým sněhem k lesíku, tam seděl a díval se, jak se rozednívá. Doufal, že chlad to zmrazí, zmírní, nebo ho přinejmenším otupí.

Pak se vrátil zpátky. Martina se na něj tázavě podívala, ale neřekla nic. Vypil hrnek kávy, políbil ji na tvář a nasedl do auta. Martina stála na schodech se založenýma rukama a v zrcátku vypadala ještě menší.

Harry zajel domů, osprchoval se, převlékl se a třikrát prošel papíry na konferenčním stolku, než to překvapeně vzdal. Po bůhvíkolikáté od předvčerejška pohlédl na hodinky a opět spatřil jen holé zápěstí. Došel si do nočního stolku pro Møllerovy hodinky. Stále šly a prozatím mu budou muset posloužit. Dojel na policejní ředitelství a zaparkoval v garáži vedle Hagenova audi.

Vyšel po schodech do šestého patra, uslyšel hlasy, kroky a smích rozléhající se atriem. Jakmile se ale za ním zabouchly dveře oddělení vražd, jako by někdo náhle vypnul zvuk. Na chodbě potkal jednoho policistu, který na něj pohlédl, mlčky potřásl hlavou a kráčel dál.

„Dobré ráno, Harry.“

Otočil se. Byla to Toril Li. Nevzpomínal si, že by ji někdy slyšel použít jeho křestní jméno.

„Jak to jde?“ zeptala se.

Harry chtěl odpovédět, otevřel ústa, ale najednou zjistil, že ztratil hlas.

„Říkali jsme si, že bychom se po ranní poradě mohli sejít a trochu si na něj zavzpomínat,“ pokračovala spěšně Toril Li, jako by ho chtěla zachránit.

Harry němě a vděčně přikývl.

„Možná bys mohl dát vědět Beátě?“

„Samozřejmě.“

Harry zůstal stát přede dveřmi vlastní kanceláře. Tohohle se děsil. Pak vešel dovnitř.

Na Halvorsenově židli seděl se zakloněnou hlavou člověk a pohupoval se, jako by tu čekal.

„Dobré ráno, Harry,“ pronesl Gunnar Hagen.

Harry bez odpovědi odhodil bundu na věšák.

„Omlouvám se, to bylo netaktní.“

„Co chcete?“ Harry se posadil.

„Vyjádřit svou lítost nad tím, co se stalo. Udělám totéž na ranní poradě, ale nejdřív jsem to chtěl sdělit vám. Jack byl přece váš nejbližší kolega.“

„Halvorsen.“

„Co prosím?“

Harry složil hlavu do dlaní. „Říkali jsme mu prostě jen Halvorsen.“

Hagen přikývl. „Halvorsen. Ještě jedna věc, Harry...“

„Myslel jsem si, že mám tu žádost o vydání zbraně doma,“ pronesl Harry mezi prsty, „jenže se vypařila.“

„Aha, to...“ Hagen se zavrtěl, zdálo se, že se v té židli necítí dobře. „Teď nemám na mysli tu zbraň. V souvislosti s nutností osekát cestovní výdaje jsem požádal účtárnu, aby mi předkládala ke schválení veškeré doklady týkající se služebních cest. Ukázalo se, že jste byl v Záhřebu. Nevzpomínám si, že bych vám schválil zahraniční cestu. A pokud tam norská policie prováděla vyšetřování, je to regulérní porušení příkazu.“

Tak už to konečně našli, pomyslel si Harry, obličej stále držel v dlaních. Ten chybný krok, na který čekali. Formální důvod, aby mohli vykopnout toho chlastajícího vrchního komisaře tam, kam patří, mezi necivilizované civily. Harry uvažoval, co cítí. Cítil však jedině ulehčení.

„Zítra budete mít na stole moji výpověď, šéfe.“

„Nechápu, o čem to mluvíte,“ namítl Hagen. „Předpokládám, že v Záhřebu žádné vyšetřování neprobíhalo. To by bylo pro nás všechny nadmíru trapné.“

Harry vzhlédl.

„Já tomu rozumím tak,“ pokračoval Hagen, „že jste jel do Záhřebu na krátkou studijní cestu.“

„Studijní cestu, šéfe?“

„Ano. Blíže nespecifikovanou studijní cestu. A tady je moje písemné povolení k vaší ústní žádosti o studijní cestu do Záhřebu.“ Strojově popsaná áčtyřka přeplachtila stůl a přistála před Harrym. „A teď je ta záležitost sprovedena ze světa.“ Hagen vstal a přistoupil ke stěně, na níž visela fotografie Ellen Gjelténové. „Halvorsen je už druhý parťák, kterého jste ztratil, že?“

Harry přikývl. V malé místnosti bez oken se rozhostilo ticho.

Pak si Hagen odkašlal. „Všiml jste si toho malého kousku kosti, který mám na psacím stole? Koupil jsem si ho v Nagasaki. Je to kopie zpopelněného

malíčku Yoshita Yasudy, známého japonského velitele praporu.“ Otočil se k Harrymu. „Japonci totiž své mrtvé obvykle zpopelňují, jenže v Barmě je museli pohřbívat, protože jich bylo příliš mnoho, a než zcela shoří jedno tělo, může to trvat až deset hodin. Místo toho tedy vždy odřízli mrtvému malíček, ten zpopelnili a poslali domů pozůstalým. Po rozhodující bitvě u Pegu na jaře 1943 byli Japonci donuceni k ústupu a museli se ukrýt v džungli. Velitel praporu Yoshito Yasuda žádal své nadřízené, aby mohli ještě téhož večera zaútočit a tak získat údy svých mrtvých. Jeho žádost byla zamítnuta, přesila byla příliš velká. Ještě ten večer s pláčem sděloval svým mužům v záři plamenů ohně majorovo rozhodnutí. Když však spatřil v jejich tvářích beznaděj, osušil si slzy, popadl bajonet, položil ruku na pažez, usekl si malíček a vhodil ho do ohně. Mužstvo zajásalo. Major se to doslechl a následujícího dne zaútočili Japonci s plnou silou.“

Hagen došel k Halvorsenovu psacímu stolu, zvedl z něj ořezávátko a důkladně si ho prohlížel.

„Během prvních dnů svého působení tady jsem udělal nějaké chyby. Některé z nich možná mohly nepřímo vést k Halvorsenově smrti. Pokouším se vám tím říct...“ Odložil ořezávátko a nadechl se. „Že bych si přál, abych mohl udělat to, co Yoshito Yasuda, a vyvolat ve vás nadšení. Jenže nevím přesně jak.“

Harry netušil, co by na to měl odpovědět. Proto mlčel.

„Takže to řeknu jen takhle, Harry. Chci, abyste našel toho nebo ty, kteří stojí za těmi vraždami. To je všechno.“

Oba muži se vyhnuli vzájemnému pohledu. Hagen spráskl ruce, jako by chtěl porušit ticho. „Ale vy mi prokážete tu laskavost a budete nosit zbraň, Harry. Víte, vzhledem k ostatním... V každém případě do začátku nového roku. Pak to nařízení zruším.“

„Dobře.“

„Díky. Napíšu vám novou žádost.“

Harry přikývl a Hagen se vydal ke dveřím.

„Jak to dopadlo?“ zeptal se Harry. „S tím japonským protiútokem?“

„Á, tohle.“ Hagen se otočil a ušklíbl. „Byli rozdrceni.“

Kjell Atle Orø pracoval v policejním skladu v suterénu policejního ředitelství devatenáct let. Toho rána měl před sebou sázkový kupon a uvažoval, jestli může drze zakroužkovat vítězství Fulhamu proti Southamptonu ve druhém utkání konaném na svatého Štěpána na soupeřově

hřišti. Chtěl kupon poslat po Oshaugovi, až půjde na oběd, takže to spěchalo. Proto tiše zaklel, když zaslechl, jak někdo ťukl na kovový zvonek.

Se zasténáním se zvedl. Orø hrával svého času první ligu za mužstvo Skeidu, měl za sebou dlouhou kariéru bez zranění, a proto navždy zahořkl poté, co zdánlivě nevinný zákrok v zaměstnaneckém zápase za Policejní sportovní družstvo způsobil, že teď, deset let po onom zápasu, ještě stále napadá na pravou nohu.

Před pultem stál muž se světlým ježkem.

Orø si vzal žádost, kterou mu muž podával, a zamžoural na písmena, jež mu připadala stále menší a menší. Minulý týden, kdy své ženě řekl, že si přeje k Vánocům větší televizi, manželka odvětila, že by si měl přát spíš vyšetření u očeře.

„Harry Hole, Smith&Wesson 38, ano,“ zasténal Orø a odbelhal se zpátky do skladu zbraní, kde našel služební revolver, který vypadal, že s ním jeho předchozí majitel zacházel slušně. V téže chvíli ho napadlo, že jim sem brzy přinesou zbraň toho zemřelého policisty pobodaného v Gøteborské ulici. Popadl pouzdro na revolver a tři obvyklé krabičky nábojů a vyšel ven.

„Tady podepište převzetí,“ ukázal na žádost. „A ukažte mi průkaz.“

Muž, který už položil služební průkaz na pult, si vzal od Orøho propisku a podepsal se na příslušné místo. Orø mžoural na průkaz se jménem Harry Hole a na načmáraná písmena. Dokáže Fulham zastavit Thierryho Henryho?

„A nezapomeňte, že máte střílet jen na lotry,“ zavtipkoval Orø, ale nedočkal se odezvy.

Kulhal zpátky ke svému sázkovému kuponu a vtom ho napadlo, že policistově nemluvnosti se možná nelze divit. Ve služebním průkazu měl napsáno „oddělení vražd“ – a nepracoval snad ten zavražděný policista právě tam?

Harry zaparkoval auto u muzea současného světového umění Henie-Onstad-Kunstsenter na Høvikodden, prošel jeho nízkou krásnou zděnou budovou a po mírné stráni sešel k vodě.

Na ledě táhnoucím se k ostrovu Snarøya viděl osamělou černou postavu.

Zkusmo položil nohu na ledovou kru vyčnívající šikmo z moře na pláž. Křehce praskla. Harry zavolal jméno Davida Eckhoffa, ale postava na ledě se nepohnula.

Pak zaklel, pomyslel si, že komisař bude sotva vážit méně než on sám, propletl se mezi krami vyplavenými na břeh a opatrně položil nohy na

podklad zrádně zakamuflovaný sněhem. Vydržel. Krátkými rychlými kroky se posunoval po ledě vpřed. Bylo to dál, než se zdálo ze břehu, a když se Harry přiblížil natolik, aby dokázal rozpoznat, že postava sedící ve vlčím kožichu na skládací židličce, skloněná nad dírou v ledu s umělou nástražnou rybičkou v rukavici, je opravdu komisař Armády spásy, pochopil, proč ho neslyšel.

„Jste si jistý, že je ten led bezpečný, pane Eckhoffe?“

David Eckhoff se otočil a nejprve pohlédl na Harryho vysoké boty. „Led na Osloském fjordu v prosinci není bezpečný nikdy,“ odvětil s šedou párou u úst. „Právě proto musí člověk rybařit sám. Ale já vždycky používám tohle.“ Pokývl k lyžím, které měl na nohou. „Váha se tak rozloží.“

Harry pomalu přikývl. Pripadalo mu, že slyší, jak mu led pod nohama praská. „Na ústředí mi pověděli, že vás tu najdu.“

„Jediné místo, kde člověk může slyšet, jak sám přemýšlí.“ Eckhoff trhl háčkem.

Vedle díry v ledu ležel *Dagbladet* a na něm rybářská krabička a nůž. Titulní strana předpovídala od prvního svátku vánočního oteplení. Nic o Halvorsenově smrti. *Dagbladet* šel nejspíš do tisku příliš brzy.

„Máte o čem přemýšlet?“ zeptal se Harry.

„No... Já a moje žena máme dneska večer dělat doprovod premiérovi během vánočního koncertu. A pak se má tento týden podepsat prodej nemovitostí Gilstrupovým. Ano, docela mám.“

„Chtěl jsem vám vlastně položit jen jednu otázku.“ Harry se soustředil na to, aby měl váhu rozloženou na obě nohy stejnoměrně.

„Ano?“

„Požádal jsem strážmistra Skarreho, aby se podíval, zda neproběhly nějaké přesuny peněz mezi vaším účtem a účtem Roberta Karlsena. Neproběhly. Našel ale jiného Karlsena, který pravidelně posílá peníze. Josefa Karlsena.“

David Eckhoff zíral do kruhu černé vody a nepohnul ani brvou.

„Moje otázka zní,“ začal Harry a zaostřil na Eckhoffa, „proč vám posledních dvanáct let posílá Robertův a Jonův otec čtvrtletně osm tisíc korun?“

Eckhoff sebou trhl, jako by mu zabrala velká ryba.

„No?“ pobídl ho Harry.

„Je to opravdu důležité?“

„Myslím, že je, pane Eckhoffe.“

„V tom případě to musí zůstat mezi námi.“

„To vám nemůžu slíbit.“

„Pak vám to nemůžu říct.“

„No tak vás vezmu s sebou na policejní ředitelství a požádám, abyste učinil výpověď tam.“

Komisař vzhlédl, přimhouřil jedno oko a zahleděl se na Harryho, jako by hodnotil sílu svého potenciálního soupeře. „A vy si myslíte, že vám to Gunnar Hagen schválí? To, že mě tam přitáhnete?“

„Nechme se překvapit.“

Eckhoff chtěl něco dodat, ale zarazil se, jako by tušil Harryho rozhodnost. A Harry si pomyslel, že vůdce smečky není vůdcem smečky kvůli své fenomenální síle, nýbrž kvůli své schopnosti vyhodnocovat dobře situace.

„Dobře,“ souhlasil komisař. „Ale je to dlouhý příběh.“

„Já mám čas,“ zalhal Harry a cítil, jak mu chlad ledu proniká podrážkami bot.

„Josef Karlsen, Jonův a Robertův otec, byl můj nejlepší přítel.“ Eckhoff se zahleděl kamsi k ostrovu Snarøya. „Studovali jsme spolu, pracovali jsme spolu a oba jsme byli ambiciózní a takzvaně slibní. Ale nejdůležitější je, že jsme sdíleli vizi o silné Armádě spásy, která by měla realizovat tady na zemi boží práci. Která by měla zvítězit. Chápete?“

Harry přikývl.

„Postupovali jsme tedy vzhůru po kariérním žebříčku společně,“ pokračoval Eckhoff. „A pak někteří začali Josefa a mě považovat za soupeře na funkci, kterou dnes zastávám já. Nikdy jsem si nemyslel, že je funkce tak důležitá, myslel jsem si, že nás žene vize. Jenže když volba padla na mě, s Josefem se cosi stalo. V podstatě se zhroutil. A kdo ví, člověk ani sám sebe nezná dokonale, třeba bych reagoval stejně. Josef sice nakonec získal zodpovědné místo ředitele správy majetku a naše rodiny dál udržovaly kontakt jako dřív, přesto to však nebylo stejné...“ Eckhoff hledal správná slova. „Důvěra. Josefa něco trápilo, něco zlého. Na podzim roku 1991 jsme já a hlavní účetní, Frank Nilsen, otec Richarda a They, zjistili co. Že Josef zpronevěřil peníze.“

„Co se stalo?“

„Popravdě řečeno, máme s takovými věcmi v Armádě spásy málo zkušeností, takže dokud jsme se nerozhodli, co uděláme, nechávali jsme si to s Frankem Nilsenem pro sebe. Mě Josef přirozeně zklamal, ale současně jsem viděl příčinnou souvislost, jejíž jsem byl sám součástí. A že jsem mohl tu situaci, kdy já jsem byl zvolen a on odmítnut, zvládnout mnohem...“

citlivěji. Nicméně v té době procházela Armáda obdobím, kdy měla málo členů a ani náhodou se netěšila takové důvěře, jakou má dneska. Prostě jsme si nemohli dovolit žádný skandál. Já jsem po rodičích zdědil letní domek v Jižním Norsku, který jsme používali zřídka, protože jsme na dovolenou jezdili většinou na Østgård. Proto jsem ho bleskurychle prodal a dostal jsem tolik, abychom tím vyrovnali schodek v pokladně, ještě než byl odhalen.“

„Vy?“ podivil se Harry. „Vy jste kryl podvod Josefa Karlsena svými soukromými prostředky?“

Eckhoff pokrčil rameny. „Jiné řešení nebylo.“

„Ve firmě není právě běžné, že by šéf osobně...“

„Jenže tohle není žádná běžná firma, pane Hole. My děláme boží práci. A ta je každopádně velice osobní.“

Harry pomalu přikývl. Vzpomněl si na kost z malíčku na Hagenově psacím stole. „A tak Josef Karlsen skončil a odjel s manželkou ze země. Aniž se o tom kdokoli dozvěděl...“

„Nabídl jsem mu nižší pozici,“ vysvětlil Eckhoff. „Jenže to samozřejmě nemohl přijmout. Vyvolalo by to řadu všemožných otázek. Pokud vím, bydlí v Thajsku. Nedaleko Bangkoku.“

„Takže ta historka o čínském zemědělci a uštknutí hadem byla výmysl?“

Eckhoff s úsměvem zavrtěl hlavou. „Ne, Josef byl opravdu nevěřící Tomáš. A ta událost na něj hluboce zapůsobila. Josef pochyboval tak, jako pochybujeme občas i my ostatní.“

„Vy také, komisaři?“

„I já. Pochybnost je stínem víry. Jestliže vám chybí schopnost pochybovat, nemůžete být věřící. Je to jako s odvahou, vrchní komisaři. Jestliže postrádáte schopnost se bát, nemůžete být odvážný.“

„A ty peníze?“

„Josef trval na tom, že mi je vrátí. Ne proto, že by toužil po satisfakci. Co se stalo, stalo se, stejně nevydělává tolik, aby to někdy dokázal splatit. Myslím si, že to je pro něj způsob pokání, o němž se domnívá, že mu prospívá... Proč bych mu ho měl odpírat?“

Harry pomalu přikývl. „Věděli tohle Robert a Jon?“

„To nevím,“ odpověděl Eckhoff. „Já jsem se o tom nikdy nezmínil. A vždycky jsem zdůrazňoval, že to, co udělal jejich otec, jim nesmí být na překážku v kariéře v Armádě. Ano, především to platilo pro Jona. Ten se stal jedním z našich nejdůležitějších odborníků. Jen si vezměte ten prodej nemovitostí. Nejdříve v ulici Jacoba Aalla, ale postupně další. Možná

Gilstrup odkoupí zpět i Østgård. Kdyby se ten prodej nemovitostí uskutečnil před deseti lety, potřebovali bychom na jeho realizaci spoustu poradců. Ale s lidmi jako Jon máme odborníky ve vlastních řadách.“

„Míníte tím, že Jon řídil ten prodej?“

„Ne, proboha, ten samozřejmě odsouhlasila velitelská rada. Myslím si však, že bez jeho přípravných prací a přesvědčivých závěrů bychom se opravdu neodvážili to uskutečnit. Jon se pro nás stal mužem budoucnosti. Možná dokonce přítomnosti. A nejlepším důkazem toho, že Jonovi nebude otec stát v cestě, je to, že Jon a Thea Nilsenová budou dnes večer sedět v čestné lóži po premiérově boku.“ Eckhoff sražil čelo. „Mimochodem jsem se dnes snažil Jona zastihnout, ale nebere telefon. Nemluvil jste s ním náhodou?“

„Bohužel. Vzhledem k tomu, že se Jon stal obětí...“

„Pardon?“

„Vzhledem k tomu, že se Jon *mohl* stát obětí... Tedy kdyby vrahovi vyšel jeho plán, kdo by zaujal Jonovo místo?“

David Eckhoff povytáhl nikoli jedno, nýbrž obě obočí: „Dnes večer?“

„Mám na mysli spíš jeho funkci.“

„Ach tak. No, nejspíš neprozradím žádné tajemství, když řeknu, že by to byl Richard Nilsen.“ Uchítl se. „Někteří si špitají, že vidí paralelu mezi Jonem a Richardem a mnou a Josefem tehdy.“

„Stejná revnivost?“

„Tam, kde jsou lidé, existuje revnivost. I v Armádě. Můžeme jen doufat, že většinou je to tak, že díky menšímu poměrování sil se lidé dostanou tam, kde se mohou uplatit nejlépe a sloužit společné věci. Tak tak.“ Komisař vytáhl vlasec. „Doufám, že je tohle odpověď na vaši otázku, pane Hole. Frank Nilsen vám ten příběh s Josefem klidně potvrdí, pokud si to budete přát, ale já doufám, že chápete, proč si nepřeju, aby vyšel najevo.“

„Když už jsme u tajemství Armády, mám ještě poslední otázku.“

„Sem s ní,“ vyzval ho komisař netrpělivě, přitom balil rybářské náčiní do batohu.

„Je vám známo, že před dvanácti lety byla na Østgårdě znásilněna jedna dívka?“

Harry předpokládal, že obličej jako Eckhoffův má omezenou schopnost vyjadřovat údiv. A vzhledem k tomu, že tato hranice se teď zdála být dalece překročena, považoval za celkem jisté, že toto sdělení je pro komisaře novinka.

„To musí být nějaký omyl, vrchní komisaři. Pokud ne, bylo by to příšerné. Koho se to týká?“

Harry doufal, že jeho obličej nic neprozrazuje. „Povinnost mlčenlivosti mi brání vám to povědět.“

Eckhoff se podrbl rukavicí na bradě. „Samozřejmě. Ale... není to už beztak promlčený čin?“

„To záleží na úhlu pohledu,“ odpověděl Harry a vydal se k pevnině. „Výrazíme?“

„Bude nejlepší, když půjdeme každý sám. Váha...“

Harry polkl a přikývl.

Poté, co konečně dorazil suchou nohou na břeh, otočil se. Zatáhlo se, nad ledem začal poletovat sníh a podobal se vznášející se kouřové cloně. Zdálo se, jako by Eckhoff v dáli krácel po mracích.

Na parkovišti se už Harrymu na okénkách auta vytvořila pěkná vrstva bílé námrazy. Nasedl, nastartoval a nastavil topení na maximum. Proti chladnému sklu začalo proudit teplo. Zatímco čekal, až získá výhled, vzpomněl si na něco, co mu řekl Skarre. Na to, že Mads Gilstrup telefonoval Halvorsenovi. Vylovil vizitku, kterou měl ještě stále v kapse, a vytočil číslo. Nikdo to nebral. Chystal se právě vrátit telefon do kapsy a vtom přístroj zazvonil. Podle čísla poznal, že volá hotel International.

„*How are you?*“ pronesl ženský hlas bezvadnou školní angličtinou.

„Jakžtakž,“ odpověděl Harry. „Dostala jste...?“

„Ano, dostala.“

Harry se zhluboka nadechl. „Je to on?“

„Ano,“ vzdychla. „Je to on.“

„Jste si tím naprosto jistá? Chci tím říct, že není snadné identifikovat člověka jen podle...“

„*Mister Hole?*“

„Ano?“

„*I'm quite sure.*“

Harry tušil, že učitelka angličtiny by mu vysvětlila, že ačkoli ono *quite sure* znamená doslova „dost jistá“, v tomto jazykovém kontextu má význam „naprosto jistá“.

„Děkuju,“ řekl a zavěsil. V hloubi duše doufal, že má žena pravdu. Protože právě tady to začalo.

Taky že ano.

Když Harry zapnul stěrače, které začaly odhrnovat tající kusy námrazy na obě strany, zazvonil mu telefon podruhé.

„Harry Hole.“

„Tady je Miholjecová. Sofiina matka. Říkal jste, že můžu zavolat na tohle číslo, pokud...“

„Ano?“

„Něco se stalo. Sofii.“

Kapitola 30.

Úterý 22. prosince.

Mlčení.

Nejkratší den v roce.

Tak to stálo na titulní straně deníku *Aftenposten*, který ležel na stolku před Harrym v čekárně pohotovosti v ulici Storgata. Pohlédl na hodiny na stěně. Až pak mu došlo, že už má na zápěstí konečně opět své náramkové hodinky.

„Přijme vás teď, pane Hole,“ zavolal ženský hlas zpoza okénka, u něhož Harry před chvílí vysvětlil, s čím přichází, že si potřebuje promluvit s lékařem, který před několika hodinami přijal Sofii Miholjecovou a jejího otce.

„Chodbou a třetí dveře vpravo,“ zakřičela žena.

Harry vstal a opustil mlčenlivý, vyčerpaný shluk lidí v čekárně.

Třetí dveře vpravo. Náhoda mohla samozřejmě poslat Sofii do druhých dveří vpravo. Nebo třetích dveří vlevo. Jenže ji tedy poslala do třetích dveří vpravo.

„Dobrý den, doneslo se mi, že jste to vy,“ usmál se Mathias Lund-Helgesen, vstal a napřáhl ruku. „S čím vám můžu pomoci tentokrát?“

„Jde o jednu pacientku, kterou jste ošetřil dnes ráno. Sofii Miholjecovou.“

„Aha? Posad'te se, Harry.“

Harry se nenechal vyvést z míry kamarádkým tónem svého protějšku, avšak tohle vyzvání nemohl přijmout. Ne proto, že by byl příliš hrdý, nýbrž proto, že by to bylo trapné pro ně oba.

„Zavolala mi Sofiina matka a pověděla mi, že ji ráno vzbudil pláč z dívčina pokoje,“ začal vysvětlovat Harry. „Vešla dovnitř a tam našla dceru zkrvavenou a zbitou. Sofia jí řekla, že byla venku s kamarádkami a cestou domů uklouzla na ledě. Matka vzbudila otce, a on tedy odvezl dceru sem.“

„To může být pravda,“ odvětil Mathias. Opřel se o lokty a naklonil se vpřed, jako by chtěl naznačit, že ho to upřímně zajímá.

„Jenže Sofiina matka tvrdí, že Sofia lže,“ pokračoval Harry. „Poté, co otec a Sofia odjeli, prohlédla jí postel. A krev nebyla jen na polštáři, nýbrž i na prostěradle. ‚Tam dole‘, jak se vyjádřila.“

„Hmm.“ Zvuk, který Mathias Lund-Helgesen vydal, nic nepotvrzoval ani nevyvracel, byl to zvuk, který, jak Harry věděl, se trénuje při terapiích v rámci studia psychologie. Tón, jenž na konci stoupá, má vyzývat pacienta k tomu, aby pokračoval. Mathias hlasem stoupl.

„Sofia se teď zamkla ve svém pokoji. Pláče a nechce říct ani slovo. A podle matky taky neřekne. Matka obtelefonovala Sofiiny kamarádky. Žádná z nich Sofii včera neviděla.“

„Chápu.“ Mathias si prsty smáčkl kořen nosu mezi očima. „A vy mě teď chcete požádat, abych kvůli vám odhlédl od povinnosti mlčenlivosti?“

„Ne,“ odpověděl Harry.

„Ne?“

„Ne kvůli mně. Kvůli nim. Kvůli Sofii a jejím rodičům. A kvůli jiným, které může ten člověk znásilnit a znásilnit.“

„To bylo drsné.“ Mathias se usmál, ale jeho úsměv pohasl, když se nedočkal reakce. Odkášlal si. „Jistě chápete, že tohle si musím nejdřív promyslet, Harry.“

„Byla dnes v noci znásilněna, nebo ne?“

Mathias vzdychl. „Harry, povinnost mlčenlivosti znamená...“

„Vím, co znamená povinnost mlčenlivosti,“ přerušil ho Harry. „Na mě se vztahuje taky. Když vás teď žádám, abyste ji v tomto případě porušil, není to proto, že беру princip mlčenlivosti na lehkou váhu, ale proto, že jsem zvážil závažný charakter toho zločinu a riziko, že se bude opakovat. Pokud se chcete spolehnout na mě a opřít se o můj názor, budu vám za to vděčný. Pokud ne, zkuste si s tím žít, jak nejlépe dokážete.“

Harry uvažoval, kolikrát už tuhle litanii v podobných situacích pronesl.

Mathias Lund-Helgesen zamrkal a otevřel ústa.

„Stačí, když přikývnete nebo zavrtíte hlavou.“

Mathias Lund-Helgesen přikývl.

Opět to zafungovalo.

„Díky,“ řekl Harry a vstal. „Klape vám to s Ráchel a Olegem?“

Mathias Lund-Helgesen opět přikývl a slabě se pousmál. Harry se naklonil vpřed a položil mu ruku na rameno: „Krásné Vánoce, Mathiasi.“

Poslední, co Harry zahlédl, když vycházel ze dveří, byl Mathias Lund-Helgesen sedící na židli se svěšenými rameny. Vypadal, jako by mu někdo dal pořádnou facku.

Mezi oranžovými mraky nad smrky a střechami západní části největšího norského hřbitova Vestre gravlund prosvítaly poslední zbytky denního světla. Harry minul pamětní kámen vztyčený na počest jugoslávských obětí druhé světové války, sektor Sociálně demokratické strany, náhrobky premiérů Einara Gerhardsena a Trygveho Bratteliho a došel do sektoru Armády spásy.

Podle očekávání našel Sofii u nejčerstvějšího hrobu. Seděla vzpřímeně na sněhu, objemnou péřovou bundu přitaženou k tělu.

„Ahoj,“ pozdravil ji a posadil se vedle ní.

Zapálil si cigaretu a vyfoukl kouř do mrazivého větříku, který modrý dým odnesl pryč.

„Tvoje matka říkala, že ses prostě sebrala a odešla. A že jsi s sebou vzala kytky, které ti koupil otec. Nebylo těžké to uhodnout.“

Sofia neodpověděla.

„Robert byl tvůj dobrý kamarád, vid’? Člověk, na kterého bylo spolehnutí. A se kterým se dalo mluvit. Žádný násilník.“

„Udělal to Robert,“ zašeptala ochable.

„Na Robertově hrobě leží tvoje kytky, Sofie. Myslím, že tě znásilnil někdo jiný. A že to udělal dnes v noci znovu. A že to možná udělal už několikrát.“

„Nechte mě na pokoji!“ vykřikla a začala se s námahou zvedat ze sněhu. „Slyšíte?“

Harry držel v jedné ruce cigaretu, ale druhou ji popadl za paži a rázně ji stáhl zpátky do sněhu.

„Ten, co tu leží, je mrtvý, Sofie. Ty žiješ. Slyšíš? Ty žiješ. A jestli máš v úmyslu žít dál, musíme ho dostat. Jestli ne, bude v tom pokračovat. Nebyla jsi první a nebudeš poslední. Podívej se na mě. Říkám ti, podívej se na mě!“

Sofii jeho náhlý výkřik vyděsil a automaticky na něj pohlédla.

„Vím, že se bojíš, Sofie. Ale slibuju ti, že ho dostanu. Přísahám.“

Harry viděl, jak se jí v pohledu cosi probudilo. A pokud se díval správně, byla to naděje. Čekal. Potom dívka něco neslyšně zašeptala.

„Co jsi říkala?“ zeptal se Harry a naklonil se k ní.

„Kdo mi uvěří?“ zašeptala. „Kdo mi uvěří teď... když je Robert mrtvý?“

Harry jí opatrně položil ruku na rameno. „Zkus to. Pak se uvidí.“

Oranžové mraky se začaly zbarvovat červeně.

„Vyhrožoval mi, že pokud neudělám, co mi přikáže, zničí nás. Postará se o to, aby nás vyhodili z bytu a abysme se museli vrátit zpátky. Jenže my se nemáme kam vrátit. A i kdybych to někomu řekla, kdo by mi věřil? Kdo...“

Zmlkla.

„... jiný než Robert,“ dodal Harry. A čekal.

Harry si přečetl na vizitce Madse Gilstrupa adresu. Chtěl ho navštívit. V první řadě se ho hodlal zeptat, proč telefonoval Halvorsenovi. Podle

adresy poznal, že pojede kolem domu Ráchel a Olega, který stojí také na Holmenkollenském kopci.

Ve chvíli, kdy dům míjel, nezpomalil, jen vrhl pohled na příjezdovou cestu. Když tudy jel naposledy, zahlédl před garáží Jeep Cherokee, o němž předpokládal, že patří tomu doktorovi. Ted' tam viděl jen Ráchelino auto. V Olegově pokoji se svítilo.

Harry řídil vůz serpentinami mezi nejdražšími vilami v Oslu, pak se silnice napřímila a stoupala dál podél strmého kopce a kolem osloského bílého obelisku – holmenkollenského skokanského můstku. Pod ním se rozkládalo město a fjord ve slabých cárech mrazivého oparu, vznášejících se mezi zasněženými ostrovy. Krátký den, který se vlastně skládal jen z východu a ze západu slunce, zamrkal, světla dole se začala dávno rozsvěcet, jako adventní svíce na poslední adventní neděli.

Už měl pohromadě téměř všechny dílky skládačky.

Zazvonil čtyřikrát u Gilstrupových vchodových dveří, aniž mu někdo otevřel, pak to vzdal. Když se vracel k autu, přiklusal k němu rekreační běžec, soused odvedle, a zeptal se ho, jestli je známý Gilstrupových. Nechce prý narušovat ničí soukromí, ale dneska ráno zaslechl z domu hlasitou ránu. Mads Gilstrup právě ztratil ženu, tak by možná bylo dobré zavolat policii? Harry se vrátil a rozbil okno vedle vchodových dveří. Okamžitě se spustil alarm.

A zatímco alarm chraplavě vyl stále dokola své dva tóny, našel Harry obývací pokoj. S ohledem na hlášení pohlédl na hodinky a odečetl ony dvě minuty, o které je Møller nařídil dřív. Patnáct třicet sedm.

Mads Gilstrup byl nahý a neměl zátylek.

Ležel na boku na parketách před osvětleným promítacím plátnem a zdálo se, jako by mu brokovnice s červenou pažbou vyrůstala z úst. Hlaveň zbraně byla dlouhá a podle polohy těla Harrymu připadalo, že Mads Gilstrup musel ke stisknutí spouště použít palec u nohy. To vyžadovalo nejen značnou schopnost koordinace, nýbrž i silnou vůli zemřít.

Pak alarm náhle umkl a Harry zaslechl hučení projektoru vrhajícího strnulý, chvějící se záběr zblízka na nevěstu a ženicha kráčející k oltáři. Obličeje, bílé úsměvy a bílé svatební šaty získaly krvavý mřížkový vzor, který na promítacím plátně zaschl.

Na konferenčním stolku ležel pod prázdnou lahví od koňaku zastrčený dopis na rozloučenou. Byl krátký.

„Odpusť mi, tati. Mads.“

Kapitola 31.

Úterý 22. prosince.

Zmrtvýchvstání.

Podíval se na sebe do zrcadla. Až jednou, možná příští rok, vyjdou po ránu z maličkého domku ve Vukovaru, mohli by sousedé tenhle obličej vítat s úsměvem a se slovem *zdravo*? Tak, jak si přejí dobrý den lidé známí a spolehliví. A řádní.

„Dokonalé,“ pronesla žena za ním.

Předpokládal, že miní smoking, v němž stál před zrcadlem v půjčovně a zároveň čistírně oděvů.

„*How much?*“ zeptal se.

Zaplatil a slíbil, že smoking vrátí následujícího dne do dvanácti hodin.

Nato vyšel do šedé tmy. Našel si kavárnu, kde si mohl koupit kávu a kde jídlo nebylo příliš drahé. A pak už jen čekání. Pohlédl na hodinky.

Nejdelší noc začala. Když Harry sjížděl z Holmenkollenu, začalo šero barvit domovní zdi a pole do šeda, ale ještě než dojel na Grønland, zahalila parky černočerná tma.

Z domu Madse Gilstrupa zavolał výjezdovou hlídku a požádal je, aby sem vyslali vůz. Poté odešel, aniž se čehokoli dotkl.

Zaparkoval v garáži v sektoru K3 policejního ředitelství a došel do kanceláře. Odsud zavolał Torkildsenovi.

„Mobilní telefon mého kolegy Halvorsena zmizel a já bych rád věděl, jestli mu Mads Gilstrup zanechal vzkaz.“

„A pokud ano?“

„Tak si ten vzkaz chci poslechnout.“

„To je telefonní odposlech, to si netroufám,“ vzdychl Torkildsen.

„Zavolejte si na naši Policejní infolinku.“

„To bych musel mít soudní příkaz a na to nemám čas. Nějaký návrh?“

Torkildsen se zamyslel. „Má ten Halvorsen počítač?“

„Sedím u něj.“

„Ne, vlastně ne, zapomeňte na to.“

„Co jste měl na mysli?“

„Můžete získat přístup ke všem zprávám na svém záznamníku v mobilu prostřednictvím webové stránky Telenor Mobil, jenže k tomu, abyste se dostal k jeho zprávám, byste musel samozřejmě znát jeho heslo.“

„Určuje si tohle heslo každý sám?“

„To jo, ale pokud ho neznáte, musel byste mít sakra štěstí, abyste...“

„Zkusíme to,“ odvětil Harry. „Jaká je ta webová adresa?“

„Musel byste mít hodně štěstí,“ zopakoval Torkildsen. Pronesl to tónem člověka, který na hodně štěstí zvyklý není.

„Mám pocit, že to heslo znám,“ vysvětlil Harry.

Otevřel webovou stránku a do pole *Heslo* vytřukal „Lev Jašin“. Načež byl informován, že zadané heslo není správné. Zkrátil ho tedy na „Jašin“. A tady byly. Osm vzkazů. Šest z nich od Beáty. Jeden z nějakého čísla v Trøndelagu. A jeden z mobilního telefonního čísla uvedeného na vizitce, kterou držel Harry v ruce. Mads Gilstrup.

Harry klikl na Přehrát a hlas člověka, jehož našel před necelou půlhodinou mrtvého v jeho vlastním domě, k němu začal mluvit kovovým hlasem z plastových reproduktorů počítače.

Poté, co zpráva dozněla, měl Harry poslední dílek skládačky.

„Vážně nikdo neví, kde Jon Karlsen je?“ zeptal se Harry s údivem Skarreho, s nímž právě telefonoval. Přitom scházel po schodech policejního ředitelství. „Zkusil jste Robertův byt?“

Harry vešel do dveří oddělení zbraní a bezpečnostního materiálu a stiskl zvonek na pultě před sebou.

„Volal jsem i tam,“ odpověděl Skarre. „Nikdo to tam nebere.“

„Zaběhněte tam. Vlezte dovnitř, pokud vám nikdo neotevře, jasné?“

„Klíče leží na kriminalisticko-technickém a je už po čtvrté. Beáta tam obvykle vysedává až do pozdního odpoledne, jenže dneska s tím Halvorsenem a...“

„Vykašlete se na klíče,“ přikázal mu Harry. „Vezměte si s sebou páčidlo.“

Harry zaslechl šoupavé kroky a k pultu se došoural muž v modrém pracovním plášti, se sítí vrásek v obličeji a s brýlemi na špičce nosu. Aniž si Harryho změřil, popadl žádost, kterou Harry položil na pult.

„A co soudní příkaz?“ zeptal se Skarre.

„Není třeba, ten, který jsme dostali, ještě pořád platí,“ zalhal Harry.

„Vážně?“

„Kdyby se vás někdo ptal, byl to můj přímý rozkaz. Jasné?“

„Jasně.“

Muž v modrém plášti zachrochtal. Pak zavrtěl hlavou a Harrymu žádost vrátil.

„Zavolám vám později, Skarre. Zdá se, že tu je problém...“

Harry zastrčil telefon do kapsy a pohlédl nechápavě na muže v plášti.

„Nemůžete si dvakrát vyzvednout tutéž zbraň, pane Hole,“ vysvětlil mu muž.

Harry příliš nerozuměl tomu, co tím Kjell Atle Orø přesně myslí, ale ucítil teplé svědění v zátylku. Došlo mu to, protože už ho cítil předtím. A věděl, že to znamená, že noční můra ještě neskončila – nýbrž že právě začala.

Manželka Gunnara Hageny si uhladila šaty a vyšla z koupelny. Před zrcadlem v chodbě stál její muž a snažil se uvázat si černého smokingového motýlka. Zastavila se, protože věděla, že Gunnar si brzy vztekle odfrkne a požádá ji o pomoc.

Dnes ráno, když zavolali z policejního ředitelství, aby ho informovali o Halvorsenově úmrtí, Gunnar prohlásil, že má pocit, že dneska na žádný koncert jít nedokáže. A ona věděla, že to znamená týden soustavného dumání. Občas uvažovala, jestli kromě ní ještě někdo jiný chápe, jak silně takovéhle věci na Gunnara doléhají. Nicméně později během dne vrchní policejní náčelník Gunnara požádal, aby se na koncert přesto dostavil vzhledem k tomu, že Armáda spásy rozhodla, že úmrtí Jacka Halvorsena bude uctěno minutou ticha, a v tom případě je vhodné, aby policii zastupovali Halvorsenovi nadřízení. Viděla však, že se Gunnar netěší, vážnost mu seděla na čele jako příliš těsná helma.

Odfrkl si a serval motýlka z krku. „Liso!“

„Jsem tady,“ odpověděla klidně, přistoupila k němu, postavila se za něj a natáhla ruku. „Pomůžu ti.“

Zazvonil telefon na stolku pod zrcadlem. Gunnar Hagen se sklonil a zvedl sluchátko. „Hagen.“

Na druhém konci zaslechla vzdálený hlas.

„Dobrý večer, Harry. Ne, jsem doma. Moje žena a já se dnes večer chystáme na koncert do Koncertní haly, tak jsem šel z práce dřív. Něco nového?“

Lise Hagenová viděla, že zatímco Gunnar mlčky a dlouho poslouchá, imaginární helma se mu ještě víc napíná.

„Ano,“ prohlásil nakonec. „Zavolám výjezdovou hlídku a vyhlásím plnou pohotovost. Nasadíme do akce veškeré dostupné síly. Za chvíli odjedu do Koncertní haly a strávím tam pár hodin, ale mobil budu mít celou dobu zapnutý na vibrace, tak stačí jen zavolat.“

Zavěsil.

„Co se děje?“ zeptala se Lise.

„Jeden z mých vrchních komisařů, Harry Hole, se právě vrátil z oddělení zbraní a bezpečnostního materiálu, kde si měl vyzvednout zbraň na základě žádosti, kterou jsem mu dnes vystavil. Dostal ji jako náhradu za žádost, která zmizela při vloupání do jeho bytu. Ukázalo se, že zbraň a munici si už dnes někdo na tu první žádost vyzvedl.“

„To byla ta nejhorší...“ začala Lise.

„Ne,“ vzdychl Gunnar Hagen. „To bohužel nebyla ta nejhorší zpráva. Harry měl podezření, kdo to mohl udělat. Tak zavolal na soudní patologii a tam mu to potvrdili.“

Lise ke svému zděšení spatřila, jak její manžel v obličeji úplně zešedl. Jako by mu důsledky toho, co mu Harry sdělil, došly teprve teď, když to tlumočil své ženě.

„Krevní testy muže, jehož jsme zastřelili v kontejnerovém přístavu, dokazují, že se nejedná o stejnou osobu, která se pozvracela vedle Halvorsena. Nebo která mu zašpinila kabát krví. Nebo která zanechala vlasy na polštáři v Domově. Zkrátka muž, jehož jsme zastřelili, není Christo Stankić. Pokud má Harry pravdu, znamená to, že Stankić je pořád někde venku. Se zbraní.“

„Proboha... Tak to může dál pronásledovat toho chudáka... Jak on se to jenom jmenoval?“

„Jon Karlsen. Ano. A proto jsem musel zavolat výjezdovou hlídku a zmobilizovat veškeré dostupné síly, abychom našli jak Jona Karlsena, tak Stankiće.“ Přitiskl si hřbety rukou k očím, jako by se právě v nich skrývala bolest. „A Harrymu zrovna zavolal jeden strážmistr, který se vydal do bytu Roberta Karlsena, aby se tam podíval po Jonovi.“

„A?“

„Vypadalo to tam, jako by tam došlo ke rvačce. A povlečení... bylo zakrvácené, Liso. Jon Karlsen nikde, jen pod postelí závirací nůž s černou zaschlou krví na čepeli.“

Sňal ruce z tváře a Lise v zrcadle uviděla, že mu zčervenaly oči.

„Tohle je špatné, Liso.“

„To chápu, Gunnare, zlato. Ale... ale kdo je tedy ten člověk, kterého jste zastřelili v kontejnerovém přístavu?“

Gunnar Hagen ztěžka polkl a teprve pak odpověděl: „To nevíme, Liso. Víme jen to, že přespával v kontejneru a měl v krvi heroin.“

„Proboha, Gunnare...“

Položila mu ruku na rameno a snažila se zachytit v zrcadle jeho pohled.

„Třetího dne vstal z mrtvých,“ zašeptal Gunnar Hagen.

„Cože?“

„Spasitel. Zabili jsme ho v sobotu v noci. Dneska je úterý. Třetí den.“

Martina Eckhoffová byla tak krásná, až Harry ztratil dech.

„Ahoj, jsi to ty?“ pronesla hlubokým altem, který si Harry pamatoval z jejich prvního setkání v Majáku. Tehdy měla na sobě uniformu. Ted' před ním stála v jednoduchých černých elegantních šatech bez rukávů, které se leskly stejně jako její vlasy. Její oči vypadaly ještě větší a temnější než obvykle. Kůži měla bílou, působila křehce, téměř průsvitně.

„Hodila jsem se do gala,“ zasmála se. „Koukni.“ Zvedla ruku pohybem, který Harrymu připadal neuvěřitelně ladný, jako nějaký taneční prvek, jako prodloužení jiného, stejně půvabného pohybu. V ruce držela bílou perlu ve tvaru kapky, v níž se odráželo sporé světlo v chodbě před jejím bytem. Druhá perla jí visela v uchu.

„Pojď dál,“ vyzvala ho, ustoupila o krok a pustila dveře.

Harry překročil práh a vkročil do její náruče. „To je fajn, že jsi přišel.“ Přitáhla si jeho hlavu ke své a do ucha mu horce vydechla:

„Pořád na tebe myslím.“

Harry zavřel oči, pevně ji objal a ucítil z jejího drobného těla, měkkého jako kočka, teplo. Podruhé během čtyřadvaceti hodin ji takhle objímá. A nechce ji pustit. Protože ví, že je to naposledy.

Její náušnice mu spočívala na tváři pod jedním okem jako studená slza.

Výmanil se jí.

„Stalo se něco?“ zeptala se.

„Pojďme se posadit,“ vyzval ji Harry. „Musíme si promluvit.“

Vešli do obývacího pokoje. Martina si sedla na pohovku, Harry se postavil k oknu a hleděl na ulici pod sebou.

„Dole sedí někdo v autě a dívá se sem,“ konstatoval.

Martina vzdychla. „To je Richard. Čeká na mě, má mě odvézt do Koncertní haly.“

„Hm... Víš, kde je Jon, Martino?“ Harry se soustředil na její obličej v odrazu okenní tabulky.

„Ne,“ odpověděla a střetla se s jeho pohledem. „Chceš tím říct, že bych to z nějakého zvláštního důvodu měla vědět? Vzhledem k tomu, že se mě ptáš

tímhle způsobem...“ Sladkost v jejím hlase byla pryč.

„Právě jsme se vloupali do Robertova bytu, předpokládáme totiž, že ho Jon používal,“ vysvětlil Harry. „A našli jsme tam zakrvácenou postel.“

„To jsem nevěděla,“ odvětila Martina s údivem, který zněl opravdově.

„Vím, že jsi to nevěděla. Na soudním teď zjišťují krevní skupinu. Tedy už ji nejspíš znají. A já jsem si dost jistý, k jakému výsledku dospěli.“

„Jonova krev?“ otázala se bez dechu.

„Ne,“ odpověděl Harry. „Ale v to jsi možná doufala?“

„Proč to říkáš?“

„Proto, že tě tehdy znásilnil Jon.“

V místnosti se rozhostilo naprosté ticho. Harry zadržel dech, takže zaslechl, jak Martina zalapala po vzduchu, a ještě než se jí stihl dostat dál do plic, s heknutím ho opět vydechla.

„Proč si to myslíš?“ zeptala se jen s nepatrným chvěním v hlase.

„Protože jsi mi pověřila, co se stalo na Østgårdu a protože přece jen neexistuje tolik mužů s násilnickými sklony. Ovšem Jon Karlsen takový je. Ta krev v Robertově posteli patří dívce jménem Sofia Miholjecová. Přišla do Robertova bytu včera večer proto, že jí to Jon Karlsen nařídil. Podle dohody si sama odemkla klíčem, který kdysi dostala od Roberta, svého nejlepšího přítele. Jon ji znásilnil a pak ji zmlátil. Vypověděla, že se to stávalo.“

„Stávalo?“

„Podle Sofie ji Jon znásilnil poprvé jednoho odpoledne loni v létě. Stalo se to v bytě rodiny Miholjecových. Rodiče byli právě pryč. Jon se dovnitř vloudil pod záminkou, že má byt zkontrolovat. Patřilo to přece do náplně jeho práce. Stejně jako bylo náplní jeho práce rozhodovat o tom, kdo si bude smět byt ponechat.“

„Chceš tím říct, že... jí vyhrožoval?“

Harry přikývl. „Tvrdil jí, že pokud nebude dělat to, co jí přikáže, a pokud to někomu prozradí, bude rodina vyhozena na ulici a poslána domů. Že štěstí a neštěstí Miholjecových závisí na jeho, Jonově, libovůli. A její povolnosti. Chudák holka se neodvážila neposlechnout. Jenže pak se ukázalo, že je těhotná, a někdo jí musel pomoci. Přítel, kterému se mohla svěřit, který byl starší a který bez vyptávání dokázal zaříditi vše potřebné kolem potratu.“

„Robert,“ doplnila Martina. „Bože. Šla za Robertem.“

„Ano. A přestože mu nic neprozradila, domnívala se, že Robert pochopil, že to byl Jon. A já si to myslím taky. Protože Robert věděl, že Jon už někoho

znásilnil, že?“

Martina neodpověděla. Místo toho se schoulila na pohovce, přitáhla si nohy pod sebe a objala si pažemi nahá ramena, jako by jí bylo zima nebo jako by chtěla sama v sobě zmizet.

Když konečně spustila, mluvila tak tiše, že Harry slyšel tikání Møllerových hodinek.

„Bylo mi čtrnáct. Myslela jsem při tom na to, že pokud se budu soustředit na hvězdy, uvidím je skrze střechu.“

Harry naslouchal jejímu vyprávění o teplém letním dni na Østgårdu, o hře s Robertem, o Jonově trestajícím pohledu potemnělém žárlivostí. A o tom, jak se dveře latríny otevřely a tam stál Jon s bratrovým zavíracím nožem. Znásilnění a následná bolest, když tam pak s pláčem zůstala ležet a on se vrátil do domu. A o tom, že ptáci venku začali hned poté nepochopitelně zpívat.

„Jenže nejhorší nebylo to znásilnění,“ dodala Martina hlasem zastřeným pláčem, ale s tvářemi suchými. „Nejhorší bylo to, že Jon věděl. Věděl, že mi ani nemusí vyhrožovat, abych mlčela. Že to nikdy nikomu neprozradím. Věděl, že já vím, že i kdybych ukázala svoje rozervané oblečení a někdo mi uvěřil, stejně by vždycky existovaly náznaky pochybnosti o příčině a vině. A že jde o loajalitu. Mám být já, dcera komisaře, tím, kdo zatáhne své rodiče a celou Armádu do ničivého skandálu? A po všechny ty roky se Jon, kdykoli jsem ho zahlédla, na mě díval pohledem, který říkal: ‚Já vím. Já vím, jak ses třásla strachy, a pak jsi plakala tiše, aby tě nikdo neslyšel. Vím to a každický den vidím tvoji němou zbabělost.‘ Po tváři se jí skoulela první slza. „A za tohle ho tak nenávidím. Ne za to, že mě znásilnil, to bych mu dokázala odpustit. Ale za to, že mi celou tu dobu dokazoval, že to ví.“

Harry došel do kuchyně, utrl kus papírové kuchyňské utěrky, vrátil se zpět, podal jí ho a posadil se vedle ní.

„Pozor na nalíčení,“ upozornil ji. „Premiér a tak...“

Opatrně se osušila pod očima.

„Stankić byl na Østgårdu,“ pronesl Harry. „Vzala jsi ho tam ty?“

„O čem to mluvíš?“

„Byl tam.“

„Proč to říkáš?“

„Kvůli té vůni.“

„Vůni?“

Harry přikývl. „Sladká, jakoby parfémová vůně. Ucítíl jsem ji poprvé, když jsem u Jona doma Stankićovi otevřel. Podruhé, když jsem stál v jeho pokoji v Domově. A potřetí, když jsem se dneska ráno na Østgårdu probudil. Ta vůně ulpívala ve vlněné dece.“ Prohlížel si Martininy zornice ve tvaru klíčových dírek. „Kde je, Martino?“

Martina vstala. „Myslím, že bys měl jít.“

„Nejdřív mi odpověz.“

„Nemusím ti odpovídat, nic jsem neprovedla.“

Došla ke dveřím do obývacího pokoje, kde ji Harry dostihl. Postavil se před ni a popadl ji za ramena. „Martino...“

„Musím stihnout koncert.“

„Zabil jednoho z mých nejlepších kamarádů, Martino.“

S uzavřeným a tvrdým výrazem v obličeji odpověděla: „Možná se mu neměl stavět do cesty.“

Harry ji pustil, jako by se spálil. „Nemůžeš dovolit, aby Jona Karlsena zabil. Co odpuštění? Není náhodou tohle vaše parketa?“

„To ty si myslíš, že se lidi můžou změnit,“ namítla Martina. „Já ne. A nevím, kde Stankić je.“

Harry ji pustil. Martina vběhla do koupelny a zavřela za sebou dveře. Harry tam zůstal stát.

„A co se naší parkety týče, tak se pleteš,“ zavolala zpoza dveří. „Nejde nám o odpuštění. Naší parketou je totéž, co u všech ostatních. Jde nám o spasení, víš?“

Navzdory mrazu stál Richard u auta a se založenýma rukama se opíral o kapotu. Pokývnutí Harryho, který ho míjel, neopětoval.

Kapitola 32.

Úterý 22. prosince.

Exodus.

Bylo půl sedmé večer, ale na oddělení vražd panovala hektická aktivita.

Harry našel Olu Li u faxu. Vrhł pohled na právě přicházející zprávu. Odesílatelem byl Interpol.

„Co se děje, Olo?“

„Gunnar Hagen všechny obvolal a zburcoval celé oddělení. Jsou tady úplně všichni. Chytíme toho chlapa, co dostal Halvorsena.“

V Olově hlase byla znát zarytost, která, jak Harry instinktivně pochopil, odrážela tohoto večera náladu v celém šestém patře.

Harry zašel za Skarrem, ten stál za psacím stolem a mluvil hlasitě do telefonu.

„Můžeme tobě a tvým hochům zavařit mnohem víc, než tušíš, Affi. Jestli mi nepomůžeš a nedostaneš své kluky na ulici, poskočíš najednou na našem seznamu nejhledanějších osob na první místo. Vyjádřil jsem se jasně? Takže Chorvat, průměrná výška...“

„Světlý ježek,“ dodal Harry.

Skarre vzhlédl a Harrymu pokývl. „Světlý ježek. Zavolej mi, pokud bys pro mě něco měl.“

Zavěsil. „Venku panuje nálada úplně ve stylu Band Aid, všechno, co má ruce a nohy, jde do té honičky s námi. Nic takovýho jsem ještě neviděl.“

„Hm,“ odtušil Harry. „Po Jonu Karlsenovi pořád ani stopa?“

„Nic. Víme jediné to, že jeho přítelkyně Thea tvrdí, že se mají dnes večer sejít v Koncertní hale. Měli by sedět v čestné lóži.“

Harry pohlédl na hodinky. „Tak to má Stankić půldruhé hodiny čas, pokud má splnit svůj úkol.“

„Jak to myslíte?“

„Zavolal jsem do Koncertní haly. Všechny lístky jsou už čtyři týdny vyprodané a bez vstupenky dovnitř nikoho nepustí, ani do foyer ne. To znamená, že jakmile se Jon dostane do Koncertní haly, bude v bezpečí. Zavolejte do Telenoru a zjistěte, jestli je Torkildsen v práci a jestli dokáže lokalizovat Karlsenův mobil. A postarejte se o to, abychom měli dost lidí před Koncertní halou, aby byli ozbrojení a měli Stankićův popis. Pak zavoláte do kanceláře předsednictva vlády a upozorníte je na zvýšená bezpečnostní opatření.“

„Já?“ zděsil se Skarre. „Do... kanceláře předsednictva vlády?“

„No jasně,“ odvětil Harry. „Jste přece už velkej kluk.“

Na telefonu ve své kanceláři vytočil Harry jedno ze šesti čísel, která znal z paměti.

Těch pět ostatních čísel byla Ses, dům rodičů na Oppsalu, Halvorsenův mobil, starý soukromý telefon Bjarneho Møllera a zrušený telefon Ellen Gjelténové.

„Ráchel.“

„To jsem já.“

Slyšel, jak se nadechla. „Myslela jsem si to.“

„Proč?“

„Protože jsem o tobě uvažovala.“ Tiše se zasmála. „Tak to prostě je. Nebo co?“

Harry zavřel oči. „Říkal jsem si, že bych se mohl sejít s Olegem zítra. Tak, jak jsme o tom mluvili.“

„Skvělé!“ odpověděla. „Bude moc rád. Přijedeš si pro něj sem?“ Zaslechla, jak zaváhal, a dodala: „Jsme tu sami.“

Harry současně měl i neměl chuť se zeptat, co tím myslí.

„Pokusím se přijet kolem šesté.“

Podle Klause Torkildseny se mobilní telefon Jona Karlsena nacházel kdesi ve východní části Osla, na Haugerudu nebo Høybråtenu.

„To nám moc nepomůže,“ ušklíbl se Harry.

Po hodinovém neklidném přecházení z kanceláře do kanceláře, kdy se informoval, jak to jde ostatním, si oblékl bundu a prohlásil, že jede do Koncertní haly.

Zaparkoval v rozporu s předpisy v jedné z uliček u komplexu budov Victoria terrasse, prošel kolem ministerstva zahraničí, sešel po širokých schodech do ulice Ruseløkkveien a zabočil vpravo ke Koncertní hale.

Po velkém otevřeném prostranství před skleněnou fasádou spěchali v kousavém mrazu lidé. Před vchodem stáli dva ramenatí muži v černých kabátech s příposlechem v uších. A podél budovy postávalo šest dalších uniformovaných policistů, k nimž směřovaly pohledy zimou se třesoucích hostů, kteří nebyli zvyklí na to vídat místní policii ozbrojenou samopaly.

Harry poznal v jedné z uniforem Siverta Falkeida a přistoupil k němu.

„Nevěděl jsem, že povolali i zásahovku.“

„Nepovolali nás,“ vysvětlil Falkeid. „Zavolal jsem výjezdové hlídce a zeptal jsem se, jestli bychom jim nemohli být nápomocní. Byl to váš parták, že?“

Harry přikývl, vytáhl z náprsní kapsy krabičku cigaret a nabídl Falkeidovi, který zavrtěl hlavou.

„Jon Karlsen ještě nedorazil?“

„Ne,“ odvětil Falkeid. „A až přijde premiér, nepustíme už do čestné lóže nikoho dalšího.“ V téže chvíli vjela na náměstí dvě černá auta. „My o vlku...“

Harry viděl, jak premiér vystoupil a byl rychle doveden dovnitř. Ve chvíli, kdy se vstupní létací dveře otevřely, zahlédl Harry také uvítací komité. Stihl zaznamenat široce se usmívajícího Davida Eckhoffa a nepříliš usměvavou Theu Nilsenovou, oba v uniformě Armády spásy.

Harry si zapálil cigaretu.

„Krucí, to je ale zima,“ postěžoval si Falkeid. „Necítím obě nohy a půlku hlavy.“

To vám teda závidím, pomyslel si Harry.

Ve chvíli, kdy měl vykouřenou polovinu cigarety, pronesl nahlas: „Nepřijde.“

„Vypadá to tak. Budeme doufat, že Karlsena mezitím nenašel.“

„Já mluvím o Karlsenovi. Pochopil, že hra skončila.“

Falkeid pohlédl na vysokého kriminalistu, o němž si do určité doby, než se mu donesly k uším zvěsti o jeho alkoholismu a nezvladatelnosti, myslel, že by se hodil pro zásahovou jednotku. „Jaká hra?“ zeptal se.

„To je dlouhá historie. Jdu dovnitř. Pokud by se Jon Karlsen přece jen objevil, zatkněte ho.“

„Karlsena?“ Falkeid se zatvářil zmateně. „A co Stankić?“

Harry pustil cigaretu, která se zasyčením dopadla do sněhu u jeho nohou.

„Ano,“ pronesl pomalu a jakoby sám k sobě. „A co Stankić?“

Seděl v pološeru a pohrával si s kabátem, který si položil na klín. Z reproduktorů proudila tichá skladba pro harfu. Malé kužely světla z reflektorů na stropě klouzaly po publiku, předpokládal, že to má navozovat chvějivé očekávání toho, co se brzy začne odehrávat na jevišti.

Jakmile se objevila skupina asi tuctu osob, publikum v řadách před ním se rozvlnilo. Někdo chtěl vstát, ale pak se ozvalo šeptání a mumlání a lidé se opět posadili. V téhle zemi očividně lidé neprokazují takovou úctu svým

zvoleným politickým vůdcům. Skupina byla dovedena na místa o tři řady před ním, kde byla celou půlhodinu, kterou on už tady čekal, všechna sedadla prázdná.

Zahlédl muže v obleku s příposlechem v jednom uchu, ale žádné uniformované policisty. Ani počet hlídkujících policistů venku nebyl alarmující. Očekával vlastně, že jich bude víc, vždyť mu Martina prozradila, že tu bude i premiér. Na druhou stranu – jakou roli hraje počet policistů? Je přece neviditelný. Ještě neviditelnější než obvykle. Spokojeně se rozhlédl. Kolik stovek mužů ve smokingu tu je? Živě si představoval ten chaos. A ten jednoduchý, ale efektivní únik. Zaběhl sem den předtím a našel si únikovou cestu. Než vešel dnes večer do sálu, ještě se přesvědčil, že nikdo nezavřel okna na pánských záchodech. Jednoduchá, zamrzlá okenní křídla se dala svisle vysouvat, byla dost velká a umístěná dost nízko na to, aby se jimi mohl člověk snadno a rychle protáhnout na venkovní římsu. Odsud už jen stačilo spustit se tři metry na střechu jednoho z automobilů na parkovišti pod oknem. Pak kabát na sebe, přímo na rušnou ulici Haakona VII. a dvě minuty a čtyřicet vteřin rychlé chůze na nástupiště stanice Národní divadlo, kde letištní expres staví každých deset minut. Ten, do kterého měl v úmyslu nastoupit, odjíždí ve dvacet devatenáct. Než vyšel z pánských záchodů a vešel do sálu, strčil si do kapsy kabátu dvě dezinfekční tablety.

Při vstupu do sálu musel podruhé ukázat vstupenku. S úsměvem potřásl hlavou, když se ho uvaděčka na něco norsky zeptala a ukázala na jeho kabát. Zkontrolovala lístek a pokynula mu k sedadlu v čestné lóži, což byly vlastně jen čtyři běžné řady uprostřed sálu, ohraničené pro dnešní příležitost červenou páskou. Martina mu vysvětlila, kde budou sedět Jon Karlsen a jeho přítelkyně Thea.

A tady už konečně přicházejí. Mrkl na hodinky. Osm hodin a šest minut. Sál tonul v pološeru a protisvětlo z jeviště bylo příliš silné na to, aby dokázal identifikovat osoby tvořící doprovod, avšak náhle jeden z těch obličejů ozářil jeden malý reflektor. Jen na chvíli zahlédl bledý a ztrápený obličej, avšak nepochyboval: Tohle je žena, kterou viděl na zadním sedadle auta v Gøteborské ulici společně s Jonem Karlsenem.

Zdálo se, že se nemohou tam vpředu dohodnout, kdo kde bude sedět, ale nakonec se rozhodli a zeď těl klesla na sedadla. Sevřel pažbu revolveru pod kabátem. V zásobníku má šest nábojů. Je to nezvyklá zbraň, má těžší spoušť než pistole, ale celý den to zkoušel a zvykl si na to, ve které pozici vyvolá spoušť výstřel.

Poté se jako na povel rozhostilo v sále ticho.

Předstoupil muž v uniformě, patrně diváky přivítal a pronesl něco, co přimělo všechny v sále, aby povstali. Udělal totéž a pozoroval lidi kolem sebe, jak mlčky sklánějí hlavy. Někdo patrně zemřel. Potom muž vpředu opět cosi pronesl a všichni se posadili.

A pak se konečně zvedla opona.

Harry stál ve tmě v portálu a sledoval, jak opona klouže vzhůru. Osvětlení na rampě způsobovalo, že neviděl publikum, ale tušil ho, jako velké, dýchající zvíře venku.

Dirigent pozvedl taktovku a Osloský třetí gospelový sbor spustil píseň, kterou Harry slyšel v Chrámu.

„Do boje s vírou pevnou jdem, že vyhrajem,
svobodu nesem všem pod jhem, my vyhrajem.“

„Promiňte,“ zaslechl jakýsi hlas, otočil se a spatřil mladou ženu s brýlemi a se sluchátky. „Co tu děláte?“ zeptala se.

„Policie,“ odtušil Harry.

„Jsem inspicientka a musím vás požádat, abyste tu nepřekážel.“

„Hledám Martinu Eckhoffovou,“ vysvětlil jí Harry. „Říkali mi, že tu bude.“

„Je *támhle*,“ ukázala inspicientka na sbor. A vtom si jí Harry všiml. Stála úplně vzadu, na nejvyšším stupínku a zpívala s vážným, téměř trpícím výrazem. Jako by píseň pojednávala o ztracené lásce, a nikoli o boji a vítězství.

Vedle ní stál Richard. Ten měl na rozdíl od ní na rtech blažený úsměv. Jeho obličej vypadal teď při zpěvu úplně jinak. Plachý výraz byl pryč, z mladých očí jako by mu vycházela záře, jako by celým svým srdcem věřil v to, o čem zpívá – že dobude svět kvůli dobrotivému Bohu, kvůli milosrdenství a lásce k bližnímu.

Harry si ke svému úžasu uvědomil, že zpěv i text na něj učinily dojem.

Dozpívali, vyslechli si potlesk a odcházeli do zákulisí, Richard přitom užasle pohlédl na Harryho, ale neřekl nic. Když si ho všimla Martina, sklopila zrak a pokusila se ho obloukem obejít. Jenže Harry byl rychlý a stoupl si před ni.

„Dávám ti poslední šanci, Martino. Buď tak hodná a nepromarni ji.“

Ztěžka vzdychla. „Povídala jsem ti, že nevím, kde je.“

Harry ji popadl za rameno a sykl k ní: „Budeš odsouzena za napomáhání k trestnému činu. Vážně mu chceš dopřát to potěšení?“

„Potěšení?“ Unaveně se usmála. „Tam, kam míří, nebude mít žádná potěšení.“

„A ta píseň, co jste právě zpívali? ‚Zvítězit musí spásy moc.‘ Copak to nic neznamená? Jsou to jen slova?“

Neodpověděla.

„Chápu, že tohle je těžší,“ začal Harry, „než to snadné odpuštění, které sebeoslavně rozséváš v Majáku. Feťák, co v zoufalství okrádá bezejmenné osoby, aby utišil svoji touhu, co to je? Co to je proti tomu dát odpuštění někomu, kdo ho skutečně potřebuje? Skutečnému hříšníkovi na cestě do pekel...“

„Přestaň,“ přerušila ho s pláčem v hlase a pokusila se ho slabě odstrčit.

„Ještě pořád můžeš Jona zachránit, Martino. Aby mohl dostat novou šanci. Abys ty mohla dostat novou šanci.“

„Otravuje tě, Martino?“ ozval se Richardův hlas.

Harry se neotočil, ale sevřel pravou ruku v pěst a připravil se, přitom hleděl do Martininých očí zalitých slzami.

„Ne, Richarde,“ odpověděla. „To je v pořádku.“

Harry slyšel, jak se Richardovy kroky vzdalují, přitom se dál díval na Martinu. Na jevišti se ozvaly první akordy na kytaru. Pak klavír. Harry skladbu opět poznal. Z náměstí bratří Egerových onoho večera. A z rádia na Østgård. *Morning Song*. Zdálo se mu to jako věčnost.

„Pokud mi nepomůžeš tohle zarazit, zemřou oba dva.“

„Proč to říkáš?“

„Protože Jon má hraniční poruchu osobnosti a je ovládán vztekem. A Stankić se ničeho nebojí.“

„To mi chceš namluvit, že se je snažíš tak zuřivě zachránit proto, že je to tvoje práce?“

„Ano,“ odvětil Harry. „A proto, že jsem to slíbil Stankićově matce.“

„Matce? Tys mluvil s jeho matkou?“

„Přísahal jsem jí, že se pokusím zachránit jejího syna. Jestliže teď Stankiće nezastavím, bude zastřelen. Jako ten člověk v kontejnerovém přístavu. Věř mi.“

Harry se na Martinu chvíli díval, pak se k ní otočil zády a odcházel. Došel ke schodišti a vtom za sebou zaslechl její hlas.

„Je tady.“

Harry ztuhl. „Cože?“

„Dala jsem Stankićovi tvůj lístek.“

V téže chvíli ozářily reflektory plnou silou strop sálu.

Siluetu na sedadlech před ním se ostře rýsovaly proti bílé se třpytící světelné kaskádě. Klesl hluboko do sedadla, opatrně zvedl ruku, položil krátkou hlaveň na opěradlo sedadla před sebou tak, aby měl volnou dráhu střely k zádům oblečeným ve smokingu po Theině levici. Hodlal vypálit dvě rány. Pak vstát a v případě nutnosti vystřelit ještě potřetí. Ale už teď věděl, že to nebude potřeba.

Spoušť mu připadala lehčí než dnes během dne, bylo mu však jasné, že za to může adrenalin. Přesto se už nebál. Spoušť klouzala směrem k němu, až došel k bodu, kdy odpor ustává, ten půlmilimetr, který je pro spoušť územím nikoho, kde se člověk prostě jen uvolní a tiskne dál, protože již není cesty zpět, kdy přenechá vládu neúprosným zákonům mechaniky a náhodě.

Hlava zakončující ona záda, která kulka brzy zasáhne, se otočila k Thee a cosi pronesla.

V téže chvíli jeho mozku došly dvě věci. Totiž že je zvláštní, že Jon Karlsen má na sobě smoking, a nikoli uniformu Armády spásy. A že na fyzické vzdálenosti mezi Theou a Jonem cosi nesedí. V koncertním sále s hlasitou hudbou by se k sobě dva milenci tiskli.

Jeho mozek se zoufale pokusil vrátit již započatý úkon, povolit sevření ukazováčku kolem spouště.

Ozvala se hlasitá rána.

Tak hlasitá, až Harrymu na místě, kde stál, zadrnčelo v uších.

„Cože?“ zakřičel na Martinu přes zvuk bubeníkova šokujícího úderu na crash činely, který ho dočasně ohlušil.

„Sedí v devatenácté řadě, tři řady za Jonem a premiérem. Sedadlo dvacet pět. Uprostřed.“ Pokusila se o úsměv, ale rty se jí příliš třásly. „Sehnala jsem ti nejlepší lístek v sále, Harry.“

Harry se na ni podíval. Pak se rozběhl.

Jon Karlsen se snažil přimět nohy, aby běžely po nástupišti hlavního nádraží jako paličky bubnu, jenže nikdy nebyl žádný sprinter. Ve chvíli, kdy doběhl, automatické dveře dlouze vzdychly, zavřely se a stříbřitý letištní expres se rozjel. Jon zasténal, odložil kufr, sundal si batoh a dosedl ztěžka na jednu

z designových laviček na peroně. Jen černou kabelu držel na klíně. Deset minut do dalšího spoje. Nic se neděje, má dost času. Moře času má. Tolik, že by si mohl skoro přát, aby ho měl méně. Zíral do tunelu, odkud přijede další vlak. Poté, co Sofia odešla a on konečně nad ránem v Robertově bytě usnul, se mu zdál sen. Ošklivý sen, v němž na něj strnule zíralo Ragnhildino oko.

Pohlédl na hodinky.

Program v Koncertní hale právě začíná. A chudák Thea tam sedí bez něj a nic nechápe. Ani ostatní ne, když se to tak vezme. Jon si dýchal do dlaní, ale mráz ochlazoval vlhký vzduch tak rychle, že mu bylo na ruce ještě větší zima. Musel to udělat takhle, jinak to nešlo. Protože se to navršilo, věci se mu vymkly z rukou, nemohl riskovat a dál tu zůstat.

Byla to skrz naskrz jeho vlastní chyba. Se Sofií se přestal dnes v noci ovládat – to měl předpokládat. Všechno to napětí, které muselo ven... Rozvzteklila ho skutečnost, že ho Sofia nechala, aby se jí zmocnil, zcela beze slova, beze zvuku. Jen se na něj dívala tím uzavřeným, do sebe obráceným pohledem. Jako němý obětní beránek. Pak ji uhodil do obličeje. Pěstí. Kůže na kloubech mu praskla a on udeřil znovu. To byla pitomost. Aby se na ni nemusel dívat, otočil ji ke zdi a teprve po ejakulaci se dokázal uklidnit. Jenže bylo příliš pozdě. Když se na ni při odchodu podíval, došlo mu, že tentokrát si nevystačí s výmluvou, že narazila do dveří nebo upadla na ledě.

To druhé, kvůli čemu musel odjet, byl ten včerejší němý telefonát. Zjistil si číslo volajícího. Bylo z toho hotelu v Záhřebu. Hotelu International. Netušil, jak si obstarali číslo jeho mobilu, nebylo nikde registrované. Tušil však, co to znamená: Přestože je Robert mrtvý, nepovažují úkol za dokončený. Takhle si to neplánoval a nechápal to. Možná pošlou do Osla jiného muže. Musí prostě pryč.

Na letenku, kterou si v rychlosti koupil, se měl dostat přes Amsterdam do Bangkoku. Zněla na jméno Robert Karlsen. Stejně jako ta, kterou si koupil v říjnu do Záhřebu. A jako tehdy má i teď v náprsní kapse bratrův deset let starý pas. Nikdo nemůže popřít podobnost mezi ním a osobou na fotografii v pasu. Všem pasovým celníkům je jasné, že vzhled mladého člověka se během deseti let změnil.

Poté, co si koupil letenku, odjel do Gøteborské ulice a sbalil si kufr a batoh. Do odletu zbývalo ještě deset hodin a on se potřeboval někde ukrýt. Odjel tedy do takzvané „částečně zařízeného“ nájemního bytu Armády spásy na Haugerudu, od něhož měl klíče. Ten byt je už dva roky prázdný, je provlhlý a uvnitř stojí jen pohovka a křeslo, jemuž z opěradla kouká výplň,

plus postel s matrací plnou skvrn. Právě sem se měla Sofia na jeho příkaz dostavovat každý čtvrtek v šest hodin. Některé skvrny byly od ní. Jiné tu udělal, když tu byl sám. To pak neustále myslel na Martinu. Bylo to jako hlad, který uspokojil jen jedinkrát – a právě tenhle pocit od té doby hledal. A našel ho teprve teď, s onou patnáctiletou chorvatskou dívkou.

Pak ho jednoho dne na podzim vyhledal rozčilený Robert a pověděl mu, že se mu Sofia svěřila. Jon se tak rozvzteklil, že se sotva dokázal ovládnout.

Bylo to tak... ponižující. Přesně jako tehdy, když mu otec ve třinácti nařezal páskem, protože matka našla na jeho prostěradle skvrny od spermatu.

A když mu Robert vyhrožoval, že pokud se ještě někdy k Sofii jen přiblíží, poví všechno vedení Armády spásy, Jon pochopil, že má pouze jedinou možnost. A tou možností nebylo přestat se scházet se Sofií. Protože to Robert, Ragnhild ani Thea nechápali, on ji musel mít, to jediné mu poskytovalo úlevu a skutečné uspokojení. Za pár let bude Sofia příliš stará a on si bude muset najít novou. Avšak do té doby může být jeho princezničkou, světlem jeho duše a žářem jeho slabín, tak jako jí byla Martina, když tehdy poprvé zapůsobila ta magie oné noci na Østgärdu.

Na nástupiště přicházeli další lidé. Možná se nic nestane. Možná jen několik týdnů počká a pak se vrátí. Zpátky k Thee. Vytáhl telefon, našel její číslo a vytušil zprávu.

„Otec onemocněl. Letím dnes večer do Bangkoku. Zítra zavolám.“

Odeslal ji a poplácal černou kabelu. Pět milionů korun v dolarových bankovkách. Otec bude moc rád, až pochopí, že může konečně splatit dluh a být volný. Beru na svá bedra hříchy jiných, pomyslel si. Osvobozuju je.

Zíral do tunelu, toho černého očního důlku. Osmnáct minut po osmé. Kde ten vlak je?

Kde je Jon Karlsen? Zíral na řady opěradel před sebou a přitom pomalu skláněl revolver. Uvolnil prst a povolil stisk spouště. Nikdy se nedozví, jak blízko byl vypálení výstřelu. Teď je mu ovšem jasné jedno: Jon Karlsen tady není. Nepřišel. To způsobilo ten zmatek ve chvíli, kdy se měli usadit.

Hudba se zklidnila, bubeník tahal metličky po bubnu a bylo slyšet jen jemné vybrnkávání na kytaru.

Zahlédl, jak se přítelkyně Jona Karlsena sklonila a jak se jí začala pohybovat ramena, jako by hledala cosi v kabelce. Chvíli tiše seděla se skloněnou hlavou. Vstala a on ji sledoval, jak trhanými, netrpělivými pohyby

prochází řadou lidí, kteří se zvedají a uvolňují jí cestu. Okamžitě pochopil, co musí udělat.

„*Excuse me.*“ Vstal také. Sotva si povšiml přísných pohledů lidí, kteří naoko s námahou a povzdechem vstávali, zajímalo ho jen to, že jeho poslední možnost, díky níž by se mohl dostat k Jonu Karlsenovi, právě opouští sál.

Jakmile vyšel do foyer, zastavil se. Slyšel, jak se za ním polstrované dveře do sálu zabouchly a hudba jako lusknutím prstů utichla. Dívka nedošla daleko. Stála u sloupu uprostřed foyer a ťukala něco do mobilu. Vedle druhého vstupu do sálu spolu hovořili dva muži v obleku a za pultem seděly na židli dvě odtažitě se tvářící šatnářky. Zkontroloval, zda kabát, který má přes ruku, nadále zakrývá revolver, a chystal se vykročit k Thee, když vtom za sebou zaslechl běžící kroky. Otočil se, včas na to, aby zahlédl, jak se k němu řítí vysoký muž s obličejem plným červených skvrn a doširoka otevřenýma očima. Harry Hole. Věděl, že je pozdě, že kvůli kabátu na něj nedokáže namířit revolver včas. Policistova ruka ho zasáhla do ramene a on padl zády na zeď. A s údivem zíral na Holea, který trhl klikou dveří do sálu, rozrazil je a zmizel.

Opřel si hlavu o zeď a pevně semkl víčka. Pak se pomalu narovnal, viděl, že dívka tam popochází s telefonem přitisknutým k uchu a se zoufalým výrazem ve tváři, a vykročil k ní. Postavil se přímo před ni, popotáhl kabát, aby viděla revolver, a pomalu a zřetelně pronesl:

„*Please come with me.* Jinak vás budu muset zabít.“

Všiml si, jak jí oči zčernaly, když jí strach rozšířil zorničky. Pustila mobil.

S cinknutím dopadl na koleje. Stále zvonil a Jon na něj zíral. Na okamžik, než uviděl, že volá Thea, si pomyslel, že to je zase ten němý hlas ze včerejška. Volající nepronesl ani slovo, ale on věděl, že to byla žena, teď si tím byl jistý. Byla to ona, byla to Ragnhild. Stop! Co se děje, začíná bláznit? Soustředil se na dýchání. Nesmí se teď přestat ovládat.

Na nástupiště vjel vlak. Jon pevně sevřel černou kabelu.

Dveře vlaku zasyčely, Jon nastoupil, odložil si kufr na polici pro zavazadla a našel si volné sedadlo.

Prázdné sedadlo na něj zazívalo jako díra po vyraženém zubu. Harry si prohlížel obličej po obou stranách sedadla, ale buď byly příliš staré, nebo příliš mladé, nebo opačného pohlaví. Doběhl k prvnímu sedadlu v devatenácté řadě a sedl si na bobek vedle starého bělovlasého muže.

„Policie. Hledáme...“

„Cože?“ zeptal se muž halasně a přiložil si ruku k uchu.

„Policie,“ zopakoval Harry hlasitěji. Všiml si, že o řadu dál vpředu se začal hýbat muž s příposlechem v uchu a mluvit do límce svého saka.

„Hledáme člověka, který by měl sedět uprostřed této řady. Viděl jste někoho odejít nebo...“

„Cože?“

Starší dáma, očividně mužův doprovod pro tento večer, se naklonila vpřed.

„Právě odešel. Ven ze sálu, aby bylo jasno. Uprostřed skladby...“ To poslední pronesla tónem, jako by se domnívala, že právě proto chce policie toho muže zadržet.

Harry znovu proběhl uličkou, rozrazil dveře, vyřítil se do foyer a pádil po schodech dolů do vstupní haly. Spatřil venku uniformovaná záda a ze schodů zařval: „Falkeide!“

Sivert Falkeid se otočil, zahlédl Harryho a otevřel dveře.

„Vyšel právě teď tudy ven nějaký muž?“

Falkeid zavrtěl hlavou.

„Stankić je v budově, vyhlaste poplach.“

Falkeid přikývl a nadzvedl si límec bundy.

Harry si pospíšil zpátky do foyer, všiml si malého červeného mobilu ležícího na podlaze a zeptal se šatnářek, zda viděly někoho vyjít ze sálu. Pohlédly na sebe a unisono odpověděly, že ne. Zeptal se, zda tu jsou jiné východy než po schodech dolů do haly.

„Jen nouzový východ,“ odpověděla jedna.

„Ano, ale ten se zabouchává tak hlasitě, že bychom ho slyšely,“ dodala druhá.

Harry si opět stoupl ke dveřím do sálu, přehlížel foyer zleva doprava a přitom si promýšlel možné únikové cesty. Pověděla mu Martina tentokrát pravdu, skutečně tu Stankić je? V téže chvíli mu došlo, že ano. Sladká vůně se ještě stále nepatrně vznášela ve vzduchu. Ten muž, který se Harrymu připlétl do cesty. Ve stejném okamžiku mu došlo, kudy musel Stankić uprchnout.

Harry rozrazil dveře pánských záchodů. Do obličeje ho udeřil ledový vzduch z otevřeného okna vzadu. Došel k němu, mrkl na římsu a parkoviště dole a praštil do parapetu. „Kurva, kurva!“

Z jedné kabinky se cosi ozvalo.

„Haló!“ zavolal Harry hlasitě. „Je tu někdo?“

Jako v odpověď se s pronikavým zašuměním spláchl pisoár.

Zase ten zvuk. Něco jako fňukání. Harry klouzal pohledem po kabinkách a našel jednu s červeným proužkem obsazeno. Plácl sebou na podlahu a spatřil pár nohou v lodičkách.

„Policie,“ vykřikl. „Je vám něco?“

Fňukání ustalo. „Už je pryč?“ zeptal se roztřesený ženský hlas.

„Kdo?“

„Nakázal mi, že tu musím sedět patnáct minut.“

„Je pryč.“

Dveře kabinky se otevřely. Na podlaze seděla mezi stěnou a záchodem Thea Nilsenová, po tvářích jí stékala lícidla.

„Vyhrožoval mi, že mě zabije, jestli mu nepovím, kde je Jon,“ vysvětila plačtivě. Jako by se chtěla omlouvat.

„A co jste mu odpověděla?“ zeptal se Harry a pomohl jí na záchodové sedátko.

Dvakrát mrkla.

„Theo, co jste mu odpověděla?“

„Jon mi poslal esemesku.“ Zírala nepřítomně do stěny kabinky. „Napsal mi, že mu onemocněl otec. Že letí dneska večer do Bangkoku. Představte si to. Zrovna dneska večer.“

„Bangkok? Pověděla jste to Stankićovi?“

„Měli jsme být dneska večer představeni premiérovi,“ pokračovala Thea a po tvářích se jí koulely slzy. „A on mi ani nevzal telefon, když jsem mu volala, ten... ten...“

„Theo! Řekla jste Stankićovi, že Jon dneska někam letí?“

Přikývla, náměsíčně, jako by se jí tohle všechno netýkalo.

Harry vstal a vyřítil se do foyer, kde Martina a Richard právě hovořili s mužem, v němž Harry poznal člena premiérových ochranky.

„Zrušte poplach,“ zakřičel, „Stankić už v budově není.“

Ti tři se k němu otočili.

„Richarde, vaše sestra je támhle, mohl byste se o ni postarat? Martino, mohla bys jít se mnou?“

Aniž počkal na odpověď, popadl ji pod paži a ona musela takřka běžet, aby s ním po schodech směrem k východu dokázala udržet krok.

„Kam jdeme?“ zeptala se.

„Na letiště.“

„A co tam budu dělat?“

„Budeš moje oko, drahá Martino. Najdeš mi toho neviditelného muže.“

Studoval v odrazu vlakového okénka své vlastní rysy. Čelo, nos, tváře, ústa, bradu, oči. Snažil se zahlédnout, v čem to je, v čem spočívá to tajemství. Jenže neviděl nad červeným šátkem nic zvláštního, jen bezvýrazný obličej s očima a vlasy, které vypadaly proti stěnám tunelu mezi osloským hlavním nádražím a Lillestrømem stejně černé jako noc venku.

Kapitola 33.

Úterý 22. prosince.

Nejkratší den.

Harrymu a Martině trvalo přesně dvě minuty a třicet osm vteřin, než doběhli z Koncertní haly na peron stanice Národní divadlo, kde o dvě minuty později nastoupili do vlaku InterCity mířícího do Lillehammeru se zastávkami Oslo–hlavní nádraží a Oslo–letišť. Byl to sice pomalejší spoj, ale bylo to rychlejší než čekat na další letištní expres. Dosedli na jediná dvě volná sedadla ve vagoně plném vojáků cestujících domů na vánoční dovolenou a skupin studentů s krabicovým vínem a vánočními skřítkovskými čepicemi.

„Co se děje?“ zeptala se Martina.

„Jon utíká,“ odpověděl Harry.

„Víš, že Stankić žije?“

„Neutíká před Stankićem, utíká před námi. Víš, že byl odhalen.“

Martina na něj vyvalila oči. „Odhalen? Co bylo odhaleno?“

„Skoro nevím, kde začít.“

Vlak vjel na osloské hlavní nádraží. Harry pátral očima po peroně mezi pasažéry, Jona Karlsena však nikde neviděl.

„Začalo to tím, že Ragnhild Gilstrupová nabídla Jonovi dva miliony korun za to, když Gilstrupovým pomůže koupit část majetku Armády spásy,“ spustil Harry. „Odmítl její nabídku, protože nevěřil, že by byla natolik otrlá, aby se nikomu nesvěřila. Místo toho se domluvil za jejími zády s Madsem a Albertem Gilstrupovými přímo. Požadoval pět milionů a to, že se Ragnhild nesmí o dohodě dozvědět. Přijali to.“

Martina otevřela údivem ústa. „Jak tohle víš?“

„Po Ragnhildině smrti se Mads Gilstrup očividně víceméně zhroutil. Rozhodl se, že celou dohodu prozradí. Zavolał jednomu člověku od policie, na něhož měl kontakt. Vytočil telefonní číslo na Halvorsenově vizitce. Halvorsen telefon nevzal, ale Mads Gilstrup mu zanechal na záznamníku přiznání. Před několika hodinami jsem si tu zprávu přehrál. Říká v ní mimo jiné, že Jon trval na písemné dohodě.“

„Jon má rád ve věcech pořádek,“ konstatovala Martina tiše. Vlak vyjel ze stanice, projel kolem příbytku přednosta stanice, Villy Valle, a pokračoval šedou krajinou východních částí města se zadními dvorky plnými vraků kol, prázdných šňůr na prádlo a začouzených oken.

„Ale co s tím má společného Stankić?“ zeptala se. „Kdo si ho objednal? Mads Gilstrup?“

„Ne.“

Pohltila je černá nicota tunelu a ve tmě byl její hlas přes rachocení kol sotva slyšet. „Byl to Richard? Řekni, že to nebyl Richard...“

„Proč myslíš, že to byl Richard?“

„Tu noc, kdy mě Jon znásilnil, mě na té latríně našel Richard. Zalhala jsem mu, že jsem ve tmě zakopla, ale viděla jsem, že mi nevěří. Pomohl mi do postele, aniž vzbudil kohokoli z ostatních. A přestože se o tom nikdy ani slovem nezmínil, měla jsem vždycky dojem, že Jona zahlédl a došlo mu, co se stalo.“

„Hm,“ konstatoval Harry. „Tak proto tě tak zuřivě ochraňuje. Zdá se, že Richard tě má upřímně rád.“

Přikývla. „Nejspíš proto si...,“ začala, ale zarazila se.

„Ano?“

„Proto si přeju, aby to nebyl on.“

„V tom případě je tvoje přání splněno.“ Harry pohlédl na hodinky. Za patnáct minut tam budou.

Martina se na něj zmateně podívala. „To... to tím snad nechceš říct, ne?“

„Co jako?“

„Nechceš tím říct, že můj otec o tom znásilnění věděl. Že by... že...“

„Ne, tvůj otec s tímhle nemá nic společného. Vraždu Jona Karlsena si totiž objednal...“

Najednou byli venku z tunelu a nad bílými, fosforeskujícími poli viselo černé hvězdné nebe.

„... Jon Karlsen sám.“

Žena v uniformě SAS podala s oslnivě bělostným úsměvem Jonovi letenku a stiskla tlačítko před sebou. Nad nimi se ozvalo cinknutí a další zákazník již spěchal k přepážce a mával před sebou pořadovým lístkem jako mačeta.

Jon se otočil do obrovské odletové haly. Už tu byl, ale ještě nikdy tady neviděl tolik lidí jako dnes. Ruch hlasů, kroků a hlášení stoupal ke stropu vysokému jako kostelní klenba. Kakofonie naplněná očekáváním, změt' jazyků a útržků poselství, které nechápal. Domů na Vánoce. Pryč na Vánoce. Nehybné fronty před odbavovacími přepážkami se vinuly mezi zábranami jako přežraní hadi škrtiči.

Dýchej, přikázal si. Času dost. Nic nevědí. Ještě ne. Možná nikdy. Postavil se za starší ženu, sklonil se a pomohl jí posunout kufr, když fronta s trhnutím postoupila o dvacet centimetrů dopředu. Žena se k němu vděčně otočila a usmála se. Všiml si, že její kůže je jen mrtvolně bledá, tenká látka napjatá kolem lebky.

Úsměv opětoval a žena se konečně obrátila zpět. V ruchu živých lidí však celou dobu slyšel ten křik. Nesnesitelný, trvalý křik snažící se přehlušit řvoucí elektromotor.

Poté, co skončil v nemocnici, a zjistil, že mu policie prohledává byt, napadlo ho, že by mohli najít v jeho psacím stole dohodu uzavřenou se společností Gilstrup Invest. Tu, v níž stálo, že Jon obdrží pět milionů korun, jestliže velitelská rada doporučí prodej, a kterou podepsali Albert a Mads Gilstrupovi. Jakmile ho tedy policie dovezla do Robertova bytu, ihned odjel do Gøteborské ulice, aby si tu dohodu odnesl. Jenže když tam přišel, už tam někdo byl. Ragnhild. Neslyšela ho přes zapnutý vysavač. Seděla tam s dohodou před sebou. Viděla. Viděla jeho hřích, tak jako matka viděla skvrny od spermatu na prostěradle. A stejně jako matka ho i Ragnhild chtěla ponížit, zničit, povědět to všem. Povědět to otcí. Nesměla vidět. Připravil jsem ji o oči, říkal si. Jenže ona stále křičí.

„Žebráci nikdy neodmítnou almužnu,“ pokračoval Harry. „To je jejich přirozenost. To mě napadlo v Záhřebu. Nebo lépe řečeno, trefilo mě to. V podobě norské dvacetikorunové mince, kterou tam po mně jeden člověk mrštil. A když jsem pak viděl, jak se ta mince na podlaze točí, došlo mi, že výjezdová skupina našla den předtím před obchodem na rohu Gøteborské ulice chorvatskou minci zašlápnutou do sněhu. Automaticky si ji spojili se Stankićem, který tudy prchal, zatímco Halvorsen o kus dál v ulici krvácel. Jsem založením nevěřící Tomáš, jenže ve chvíli, kdy jsem uviděl tu minci v Záhřebu, jako by mi nějaká vyšší moc chtěla něco ukázat. Během mého prvního setkání s Jonem po něm hodil jeden žebrák minci. Vzpomínám si, jak mě udivilo, že žebrák odmítá almužnu. Včera jsem toho žebráka vyhledal v Deichmanově knihovně a ukázal mu tu minci, kterou našla výjezdová skupina. Potvrdil, že to, co mrštil po Jonovi, byla zahraniční mince a že to klidně mohla být ta, kterou jsem mu ukázal. Ano, že to pravděpodobně byla právě ona.“

„Takže Jon byl možná někdy v Chorvatsku. To se snad ale smí, ne?“

„To jistě. Zvláštní ovšem bylo, že mi tvrdil, že nikdy v životě nebyl v cizině, pokud nepočítá Dánsko a Švédsko. Prověřil jsem si to na pasovce a na jméno Jon Karlsen nebyl ani nikdy vystaven pas. Naopak byl pas před deseti lety vystaven na jméno Robert Karlsen.“

„Možná dostal Jon tu minci od Roberta?“

„Máš pravdu,“ souhlasil Harry. „Ta mince nedokazuje nic. Jenže přiměla líné hlavy, jako je ta moje, aby trochu zapřemýšlely. Co jestli Robert nikdy v Záhřebu nebyl? Co jestli tam byl Jon? Jon měl klíče od všech nájemních bytů Armády spásy, i od Robertova. Co jestli si potají půjčil Robertův pas, odjel pod jeho jménem do Záhřebu, a když si objednával vraždu Jona Karlsena, vydával se za Roberta Karlsena? A přitom měl celou dobu v úmyslu připravit o život Roberta?“

Martina si zamyšleně kousala nehet. „Jenže pokud chtěl Jon zabít Roberta, proč si objednával svou vlastní vraždu?“

„Aby si opatřil dokonalé alibi. I kdyby byl Stankić dopaden a vyslýchán, Jona samotného by nikdo nikdy nepodezíral. Byl přece zamýšlenou obětí. To, že si Jon a Robert vyměnili službu právě ten den, by se jevilo jako osudová souhra okolností. Stankić jen plnil instrukce. A až by Stankić a Záhřeb později zjistili, že zabili objednatele, neměli by už důvod snažit se úkol dokončit a Jona zabít. Neměl by totiž kdo zaplatit účet. Tenhle plán byl skoro geniální. Jon mohl Záhřebu slíbit jako doplatek takovou sumu, o jaké se jim nesnilo, s vědomím, že pak nebude existovat žádný plátce. A protože Robert bude mrtvý, nebude moci tvrdit, že v Záhřebu onoho dne nebyl, ani nebude moci předložit případné alibi pro dobu, kdy byla vražda objednána. Plán byl jako logicky uzavřený kruh, iluze hada, který polyká sám sebe, sebedestruktivní konstrukce, kde pak všechno zmizí, bez volných nitek.“

„Milovník pořádku,“ okomentovala to Martina.

Dva studenti začali zpívat nějakou hospodskou odrhovačku, pokoušeli se o dvojhlas a doprovod jim tvořilo hlasité chrápání jednoho z vojáků.

„Ale proč?“ chtěla vědět Martina. „Proč potřeboval Roberta zabít?“

„Protože Robert představoval hrozbu. Podle rotmistryně Rueové prý Robert vyhrožoval Jonovi, že ho ‚zničí‘, pokud se ještě jednou přiblíží k nějakému děvčeti. Jako první mě napadlo, že mluvili o Thee. Jenže tys měla nejspíš pravdu, když jsi tvrdila, že Robert k ní nic zvláštního necítil. Jon tvrdil, že Robert je chorobně upnutý na Theu, proto, aby to následně vypadalo, že Robert měl motiv, a mohl si tedy přát Jonovu smrt. Hrozba, kterou Robert představoval, souvisela se Sofií Miholjecovou. Patnáctiletou

chorvatskou dívkou, která mi nedávno všechno pověděla. O tom, jak ji Jon pravidelně nutil s ním spát a vyhrožoval jí, že vyhodí její rodinu z bytu Armády spásy a ze země, jestliže se mu bude protivit nebo to někomu poví. Jenže pak otěhotněla a šla za Robertem, který jí pomohl, a navíc jí slíbil, že Jona zastaví. Bohužel nešel Robert rovnou na policii nebo za vedením Armády spásy. Patrně to považoval za rodinnou záležitost a chtěl to vyřešit interně. Jak jsem pochopil, takhle to v Armádě spásy chodí.“

Martina zírala na zasněžená, nocí zbledlá pole ubíhající houpavě vzad jako příbojová vlna.

„Tak takový byl plán,“ pronesla. „Co ho překazilo?“

„To, co vždycky všechno překazí,“ odpověděl Harry. „Počasí.“

„Počasí?“

„Kdyby onoho večera nebyl let do Záhřebu kvůli sněhu zrušen, doletěl by Stankić domů, zjistil, že omylem zabil objednatele, a příběh by tady skončil. Místo toho musí Stankić strávit noc v Oslu a zjistí, že zastřelil nesprávného člověka. Jenže neví, že objednatel se jim představil pod jménem Robert Karlsen, takže pokračuje v honu.“

Reproduktory ohlásily: „Stanice Oslo–letišť, Gardermoen, vystupujte vpravo.“

„A ty teď chceš chytit Stankiće.“

„Je to moje práce.“

„Hodláš ho zabít?“

Harry na ni pohlédl.

„Zavraždil tvého kamaráda.“

„To ti pověděl?“

„Řekla jsem mu, že nechci vědět nic, tak mi nic nepověděl.“

„Jsem policista, Martino. My lidi zatýkáme, aby mohli být odsouzeni.“

„Vážně? Tak proč jsi nevyhlásil poplach? Proč jsi nezavolal letištní policii, proč tam nemíří se zapnutými majáčky zásahová jednotka? Proč jsi tu jenom ty?“

Harry neodpověděl.

„On totiž ani nikdo jiný neví to, co jsi mi právě vyprávěl, vid’?“

Harry zahlédl, jak se za okny vlaku objevily hladké a šedé plochy z pohledového betonu.

„Vystupujeme.“

Kapitola 34.

Úterý 22. prosince.

Ukřižování.

Když to Jon ucítil, stál mezi ním a odbavovací přepážkou už jen jeden člověk. Nasládlý pach dezinfekce, který mu cosi připomněl. Něco, co se stalo celkem nedávno. Zavřel oči a snažil se přijít na to co.

„Další prosím!“

Jon se došoural vpřed, položil kufr a batoh na zavazadlový pás a letenku a pas na pult před opáleného muže v košili s bílými rukávy příslušné letecké společnosti.

„Robert Karlsen,“ pronesl muž a pohlédl na Jona, který souhlasně přikývl. „Dvě zavazadla. A tohle je příruční zavazadlo?“ Pokývl k černé kabele.

„Ano.“

Muž chvíli klikal a ťukal do klávesnice a pak harašící tiskárna vyplivla proužek informující, že tato zavazadla letí do Bangkoku. V tu chvíli Jona napadlo, odkud tu vůni zná. Vteřina ve dveřích jeho bytu, poslední vteřina, kdy se cítil v bezpečí. Muž stojící ve dveřích, který anglicky prohlásil, že pro něj má zprávu, a pak pozvedl černou pistoli. Musel se ovládnout, aby se neotočil.

„Šťastnou cestu, pane Karlsene,“ rozloučil se s ním muž bleskovým úsměvem a podal mu letenku a pas.

Jon spěšně vyrazil k frontám před rentgeny u bezpečnostních přepážek. Zatímco si zastrkoval letenku do náprsní kapsy, rychle se přes rameno ohlédl.

Podíval se přímo na něj. Zoufale mu blesklo hlavou, že ho Jon Karlsen poznal, ale pak Jonův pohled klouzal dál. Nicméně ho znepokojilo, že Jon Karlsen vypadal ustrašeně.

Přišel jen o chvíličku později, než bylo třeba, aby ho mohl dostat u odbavovací přepážky. A teď to spěchá, protože Jon Karlsen si už stoupl do fronty u bezpečnostní kontroly, kde je všechno prosvěcované rentgenem a všichni procházejí magnetickým rámem, a kde by tedy revolver byl rozhodně objeven. Musí se to stát na téhle straně.

Nadechl se. Napjal a povolil sevření kolem pažby pistole pod kabátem.

Nejradši by svého muže zastřelil na místě, jako obvykle. Jenže i kdyby poté zmizel v davu, letiště by uzavřeli, prověřili identitu všech pasažérů,

a on nejenže by přišel o let do Kodaně za čtyřicet pět minut, ale na dalších dvacet let i o svobodu.

Vydal se vstříc zádům Jona Karlsena. Musí se to odehrát rychle a rozhodně. Musí k němu dojít, zabořit mu revolver mezi žebra a stručně a srozumitelně mu dát ultimátum. Pak ho klidně vyvést z odletové haly, hemžící se lidmi, do parkovacího domu, za nějaký vůz, kulku do hlavy, mrtvolu pod auto, zbavit se revolveru před bezpečnostní kontrolou, východ 32, let do Kodaně.

Revolver už měl zpola vytažený a byl od Jona jen na dva kroky, když Jon náhle vystoupil z fronty a zamířil rychlým tempem na druhý konec odletové haly. *Do vraga!* Otočil se a vydal se za ním, musel se ovládat, aby se nerozběhl. Neviděl tě, opakoval si.

Jon si opakoval, že nesmí běžet, neboť by tím prozradil, že mu došlo, že byl objeven. Nepoznal jeho obličej, ale to nebylo třeba. Muž měl na krku červený šátek. Na schodech vedoucích do příletové haly Jon ucítil, jak ho zalévá pot. Sešel po schodech, otočil se opačným směrem, a když zmizel lidem na schodišti z dohledu, popadl kabelu pod paži a rozběhl se. Obličej lidí před ním se míhaly, mísily se s Ragnhildinými prázdnými očními důlky a neutišitelným křikem. Seběhl druhé schody a najednou kolem něj nebyli žádní lidé, jen vlhký studený vzduch a ozvěna jeho vlastních kroků a dechu v širokém klesajícím koridoru. Došlo mu, že je v chodbě vedoucí do parkovacího domu, a na okamžik zaváhal. Zíral do černého oka bezpečnostní kamery, jako by mu mohlo poskytnout odpověď. O kus dál před sebou zahlédl nad dveřmi svítící ceduli s piktogramem strnulého panáčka, který vypadal tak trochu jako on sám. Pánské záchody. Úkryt. Mimo zorné pole. Tam uvnitř se může zamknout. Vyjde ven až těsně před odletem svého spoje.

Zaslechl ozvěnu blížících se rychlých kroků. Doběhl k pánským záchodům, otevřel dveře a vešel dovnitř. Záchody mu zazářily v ústrety bílým světlem. Takhle si představuje, že se otevírá nebe pro umírající. Vzhledem k odlehle poloze záchodů v budově byla místnost nesmyslně velká. Prázdné řady bílých pisoárů čekaly vyrovnané podél jedné stěny, stejně bílé kabinky podél stěny opačné. Zaslechl, jak se za ním dveře zavřely s lehkým kovovým cvaknutím.

Vzduch v malé služebně bezpečnostní agentury na osloském letišti byl nesnesitelně teplý a suchý.

„Támhle,“ ukázala Martina.

Harry a oba strážníci z agentury se na židlích nejprve otočili k ní, pak ke stěně monitorů, na něž ukazovala.

„Který?“

„Tenhle.“ Přistoupila blíž k monitoru zabírajícímu prázdnou chodbu. „Zahlédla jsem ho, jak jde tudy. Jsem si jistá, že to byl on.“

„To je bezpečnostní kamera dole v chodbě vedoucí do parkovacího domu,“ pronesl jeden ze strážníků.

„Díky,“ odpověděl mu Harry. „Půjdu tam sám.“

„Počkejte,“ zarazil ho strážník. „Tohle je mezinárodní letiště, a přestože máte policejní služební průkaz, potřebujete soudní příkaz, abyste...“

Náhle se zarazil. Harry vytáhl zpoza opasku revolver a potěžkal ho v ruce. „Co kdybychom se domluvili, že tohle prozatím stačí?“

Nepočkal na odpověď.

Jon zaslechl, že na záchody někdo vešel. Jenže teď slyšel jen šumění vody v bílých pisoárech ve tvaru slz naproti kabinkám, kde se zamkl.

Seděl na víku mísy. Kabinky byly shora otevřené, ale dveře sahaly až úplně k podlaze, takže si nemusel nohy přitáhnout k tělu.

Pak šumění ustalo a on uslyšel pleskavý zvuk.

Někdo čurá.

Jonova první myšlenka byla, že to je někdo jiný než Stankić, že nikdo není tak chladnokrevný, aby myslel před vraždou na močení. Ta druhá byla, že je možná pravda, co povídal Sofiin otec o Malém spasiteli, kterého si lze najmout za pár šupů v záhřebském Hotelu International: Totiž že necítí strach.

Jon jasně zaslechl praskavý zvuk vytahovaného zipu kalhot a pak opět vodní hudbu porcelánového orchestru.

Ustala jako na příkaz taktovky a on uslyšel vodu tekoucí z kohoutku. Nějaký muž si myje ruce. Důkladně. Voda přestala téct. Pak opět kroky. Lehké zapraskání ve dveřích. Kovové cvaknutí.

Ozvalo se zaklepání na dveře kabinky.

Jon klesl na víko záchodové mísy s kabelou na klíně.

Tři lehké údery, ale s dozvukem něčeho tvrdého. Jako ocel.

Krev jako by mu odmítla proudit do mozku. Nepohnul se, jen zavřel oči a zadržel dech. Srdce mu však bušilo. Kdesi četl, že uši některých predátorů dokážou zachytit zvuk ustrašeného srdce oběti, že právě tak ji najdou. Kromě tlukotu srdce bylo ticho absolutní. Semkl víčka a pomyslel si, že pokud se

bude dostatečně soustředit, dokáže vidět skrz střechu a zahlédne chladné, jasné hvězdné nebe, spatří neviditelný, ale uklidňující plán Boží a logiku vesmíru, pochopí smysl toho všeho.

Pak se ozvalo nevyhnutelné prásknutí.

Jon ucítil závan vzduchu na obličeji a na chvíličku si pomyslel, že to byl výstřel. Opatrně otevřel oči. Z místa, kde byl zámek, trčely třísky a dveře visely našikmo.

Muž před ním poodhrnul plášť. Pod ním měl černé smokingové sako a košili, která byla stejně oslnivě bílá jako stěna za ním. Okolo krku měl uvázaný červený šátek.

Oblečený na nějakou slávu, pomyslel si Jon.

Hleděl na schoulenou postavu před sebou a přitom nasával vůni moči a svobody. Neohrabaný, k smrti vyděšený chlapec, který se tu třese a čeká na smrt. Za jiných okolností by se sám sebe zeptal, co jen mohl tenhle chlapec se zastřeným modrým pohledem udělat. Jenže pro jednu to věděl. A poprvé od chvíle, kdy zastřelil při vánoční večeři Giorgiho otce v Dalji, mu to přinese osobní uspokojení. Už se zase nebojí.

Sklonil revolver a pohlédl rychle na hodinky. Třicet pět minut do odletu. Venku si všiml bezpečnostní kamery. Což znamená, že v parkovacím domě budou kamery nejspíš také. Je třeba to provést tady uvnitř. Vytáhnout ho ven a strčit ho do vedlejší kabinky, zastřelit ho, zamknout kabinku zevnitř a vylézt ven. Jona Karlsena pak nenajdou, dokud nebude letiště v noci zavírat.

„*Get out!*“ přikázal.

Jon Karlsen vypadal, jako by byl pohroužen do transu, a nepohnul se. Natáhl paži a zamířil. Jon Karlsen pomalu vykročil z kabinky. Zastavil se. Otevřel ústa.

„*Police. Odhod'te zbraň.*“

Harry svíral revolver oběma rukama a mířil jím na záda muže s červeným hedvábným šátkem. Zaslechl přitom, jak se za ním s kovovým cvaknutím zabouchly dveře.

Místo aby revolver sklonil, držel ho muž nadále namířený na Jonovu hlavu a pronesl anglicky s výslovností, kterou Harry poznal:

„*Hello, Harry. Máte pěkně volnou dráhu?*“

„*Dokonale volnou,*“ odpověděl Harry. „*Přímo do vašeho zátylku. Řekl jsem odhod'te zbraň.*“

„Jak můžu vědět, že máte v ruce zbraň, Harry? Mám přece váš revolver.“

„Mám revolver, který patřil kolegovi.“ Harry cítil, jak se mu prst svírá kolem spouště. „Jacku Halvorsenovi. Tomu, kterého jste pobodal v Gøteborské ulici.“

Harry si povšiml, že muž před ním ztuhl.

„Jack Halvorsen,“ zopakoval Stankić. „Proč si myslíte, že jsem to byl já?“

„Vaše DNA ve zvracích. Vaše krev na jeho kabátě. A svědek stojící před vámi.“

Stankić pomalu přikývl. „Chápu. Zabil jsem vašeho kolegu. Ale jestli tomu skutečně věříte, proč jste mě už nezastřelil?“

„Protože mezi vámi a mnou je rozdíl,“ vysvětlil Harry. „Nejsem vrah, jsem policajt. Takže pokud teď odhodíte revolver, připravím vás jen o půlku života. Přibližně o dvacet let. Je to na vás, pane Stankići.“ Harryho už začínaly bolet pažní svaly.

„*Tell him!*“

Harry si povšiml, že se Jon probral, a pochopil, že Stankićův výkřik byl určen právě jemu.

„*Tell him!*“

Jonův ohryzek poskakoval jako splávek. Pak zavrtěl hlavou.

„Jone?“ otázal se Harry.

„Nemůžu...“

„Zastřelí vás, Jone. Mluvte.“

„Nevím, co chcete, abych...“

„Poslyšte, Jone,“ začal Harry, aniž spustil zrak ze Stankiće. „Nic z toho, co řeknete s pistolí u hlavy, nemůže být proti vám použito v soudním procesu. Chápete? Zrovna teď nemáte co ztratit.“

Muž ve smokingu natáhl kohoutek revolveru a tvrdé hladké plochy v místnosti vytvořily nepřírozeně ostrou a hlasitou ozvěnu pohybujícího se kovu a napínaných pružin.

„Počkejte!“ Jon před sebe natáhl ruce. „Povím vám všechno.“

Jon se přes Stankićovo rameno střetl s policistovým pohledem. A uviděl v něm, že policista už všechno ví. Možná to ví dlouho. A mluví pravdu. Jon nemá co ztratit. Nic z toho, co řekne, nemůže být použito proti němu. A zvláštní je, že chce vyprávět. Vlastně si nepřeje nic jiného.

„Stáli jsme u auta a čekali na Theu,“ spustil Jon. „Ten policajt si přebral vzkaz, který měl na záznamníku v mobilu. Zaslechl jsem, že to byl Mads.“

A došlo mi to, jakmile ten policajt prohlásil, že to bylo přiznání a že vám musí zavolat. Došlo mi, že budu odhalen. Měl jsem Robertův zavírací nůž a zareagoval jsem instinktivně.“

Viděl před očima, jak se pokusil zkroutit policistovi obě ruce za zády, ale jak policista dokázal jednu ruku uvolnit a strčit ji mezi čepel nože a krk. Jon do té ruky zuřivě sekal, aniž se dostal na krční tepnu. Vztekale smýkal policistou vpravo i vlevo jako hadrovou panenkou a přitom bodal a bodal, až nakonec nůž sklouzl dolů na prsa a policistovým tělem projel záškub a ruce mu zcela ochably. Zvedl ze země jeho mobil a zastrčil mu ho do kapsy. Chystal se mu zasadit už jen ránu z milosti.

„Jenže Stankić vás vyrušil?“ zeptal se Harry.

Jon pozvedl nůž, aby omdlelému policistovi prořízl hrdlo, když zaslechl něčí volání v cizí řeči, pozvedl zrak a spatřil, jak k němu běží muž v modré bundě.

„Měl pistoli, takže jsem musel utéct,“ odpověděl Jon a ucítil, jak ho přiznání očistilo, zbavilo ho břemene. A viděl, že Harry pokývl, viděl, že ten vysoký světlovlasý muž ho chápe. A odpouští mu. Tak ho to dojalo, až ucítil, jak se mu hrdlo svírá pláčem, když pokračoval: „Ve chvíli, kdy jsem vbíhal do domu, po mně vystřelil. Málem mě trefil. Málem mě zabil, Harry. Je to šílený vrah. Musíte ho zastřelit, Harry. Musíme ho dostat, vy a já... my...“

Spatřil, jak Harry pomalu sklání revolver a zastrkuje ho za opasek kalhot.

„Co... co to děláte, Harry?“

Vysoký policista si zapnul kabát. „Beru si na svátky volno, Jone. Tak se mějte.“

„Harry? Počkejte...“

Vědomí toho, co se stane, mu v několika vteřinách vysálo z krku a úst veškerou vlhkost, takže musel slova ze suchých sliznic dolovat.

„Můžeme se o ty peníze rozdělit, Harry. Heleďte, můžeme se o ně rozdělit všichni tři. Nikdo se to nemusí dozvědět.“

Jenže Harry se už otočil a obrátil se anglicky ke Stankićovi:

„Myslím, že v té kabele najdete dost peněz na to, aby si ve Vukovaru mohlo postavit domek víc lidí z hotelu International. A vaše matka možná něco daruje i apoštolovi v katedrále svatého Štěpána.“

„Harry!“ Jonův výkřik zazněl sípavě jako smrtelné zachroptění. „Každý člověk si zaslouží druhou šanci, Harry!“

Policista se zastavil s rukou na klice.

„Podívejte se do hloubi svého srdce, Harry. Musíte tam najít odpuštění!“

„Problém je..“ zamnul si Harry bradu, „že odpuštění není moje parketa.“
„Cože?“ zeptal se Jon konsternovaně.
„Spása, Jone. Spása. To je moje parketa. Moje taky.“

Jon uslyšel, jak se dveře za Harrym s kovovým cvaknutím zabouchly, spatřil, jak slavnostně oblečený muž pozvedl revolver, a zíral do černého ústí hlavně. Jeho strach se změnil ve fyzickou bolest a už ani nevěděl, komu patří ty výkřiky: zda Ragnhild, jemu samotnému nebo někomu jinému. Než mu však kulka roztráстила čelo, stihl dojít k jednomu poznání, jež se vyklubalo po letech pochybností, hanby a zoufalých modliteb – totiž že nikdo jeho výkřiky ani modlitby neslyší.

ČÁST V. EPILOG

Kapitola 35.

Vina.

Harry vystoupil z podzemí na náměstí Bratří Egerových. Bylo dvacátého třetího prosince a lidé spěchali kolem v honu za posledními dárky. Přesto jako by se na město už snesla vánoční pohoda. Bylo to poznat na tvářích lidí, kteří se spokojeně usmívali, protože mají vánoční přípravy hotové, nebo kteří se usmívali tomu navzdory v unavené rezignaci. Po náměstí se pomalu kolébal muž oblečený od hlavy k patě do prošívané péřové kombinézy, vypadal jako kosmonaut, zubil se a zpod kulaťoučkových zrůžovělých tváří vyfukoval do mrazu páru. Harry však zahlédl také jeden zoufalý obličej. Před hodinářstvím podupávala bledá žena ve slabé černé kožené bundě s dírou na lokti.

Mladý muž za pultem se rozzářil, jakmile Harryho zahlédl, rychle obsloužil zákazníka, kterého tam právě měl, a zmizel vzadu. Vrátil se s dědečkovými hodinkami a položil je s hrdým výrazem na stůl.

„Jdou,“ pronesl Harry ohromeně.

„Všechno se dá spravit,“ odpověděl mladý muž. „Jen si dávejte pozor, abyste je nenatahoval víc, než je nutné, mechanika tím trpí. Zkuste to, ukážu vám jak.“

Harry natahoval hodinky a cítil hrubé tření kovu a odpor per. Náhle si všiml, že tvář mladého muže ztuhla a že na něj mladík zírá.

„Promiňte, vážený pane, můžu se vás zeptat, odkud máte ty hodinky?“

„Dostal jsem je od svého dědečka,“ odpověděl Harry, udivený náhlou devótností v hodinářově hlase.

„Ty ne. *Tyhlety*.“ Hodinář ukázal na hodinky, které měl Harry na zápěstí.

„Dostal jsem je od svého předchozího šéfa na rozloučenou.“

„No teda!“ Mladý hodinář se sklonil k Harryho levému zápěstí a důkladně si hodinky prohlížel. „Nepochybně pravé. To byl tedy velkorysý dar.“

„Vážně? Je na nich něco zvláštního?“

Hodinář si Harryho nedůvěřivě změřil. „Copak vy to nevíte?“

Harry zavrtěl hlavou.

„Tady tohle jsou hodinky Lange 1 Tourbillon od firmy A. Lange & Söhne. Na rubu najdete sériové číslo, které vám prozradí, kolik exemplářů bylo vyrobeno. Pokud si to pamatuju správně, je to sto padesát. Nosíte jedny z nejnádhernejších hodinek, jaké byly kdy vyrobeny. No, vlastně je otázka,

jak moc rozumné je nosit je na ruce. Při ceně, jakou mají ty hodinky teď na trhu, patří přísně vzato spíš do bankovního sejfů.“

„Do sejfů?“ Harry se podíval na anonymně vyhlížející hodinky, které před několika dny vyhodil z okna ložnice. „Nevypadají zrovna moc exkluzivně.“

„V tom to právě je. Mají jen obyčejný černý kožený pásek a šedý číselník a není na nich jediný diamant ani gram zlata. Jenže to, co vypadá jako obyčejná ocel, je platina. Ovšem hodnota těch hodinek spočívá především v tom, že tohle je inženýrská řemeslná práce povýšená na umění.“

„Aha. Jakou mají podle vás cenu?“

„Nevím. Ale doma mám pár katalogů s aukčními cenami raritních hodinek, můžu je zítra přinést.“

„Jenom tak přibližně.“

„Přibližně?“

„Pro představu.“

Mladík vysunul spodní ret a potřásl hlavou. Harry čekal.

„Rozhodně bych je neprodával za méně než čtyři sta tisíc.“

„Čtyři *sta* tisíc korun?“ vykřikl Harry.

„Ne, ne,“ odvětil mladík. „Čtyři sta tisíc dolarů.“

Když se Harry ocitl venku před obchodem, už necítil mráz. Ani malátnou ospalost, která mu po dvanácti hodinách hlubokého spánku stále vězela v těle. Téměř nevěnoval pozornost ženě s propadlými očima ve slabé kožené bundě a s fetišáckým pohledem, která k němu přistoupila a zeptala se, jestli není ten policajt, co se ho před několika dny ptala, zda neví něco o jejím synovi, kterého už čtyři dny nikdo nezahlédl.

„Kde byl viděn naposledy?“ zeptal se Harry mechanicky.

„Kde myslíte?“ odpověděla žena. „Na Plata, samozřejmě.“

„Jak se jmenuje?“

„Kristoffer. Kristoffer Jørgensen. Haló? Vnímáte mě?“

„Cože?“

„Vypadáte, že jste sjetej, člověče.“

„Omlouvám se. Dojděte to nahlásit na policejní ředitelství, v přízemí, a vezměte s sebou jeho fotografii.“

„Fotku?“ Dunivě se zasmála. „Mám jeho fotku, když mu bylo sedm. Myslíte, že to bude stačit?“

„Nemáte nějakou novější?“

„A kdo si myslíte, že by ho tak asi fotil?“

Harry našel Martinu v Majáku. Kavárna byla sice zavřená, ale recepční v Domově pustil Harryho zadem.

Stála sama v prádelně ve skladišti oblečení, zády k němu, a právě vytahovala prádlo z pračky. Potichu si odkašlal, aby ji nevyděsil.

Jak otáčela hlavu, pozoroval Harry její lopatky a šíjové svalstvo a uvažoval o tom, odkud má tu ladnost. A o tom, jestli jí vydrží navždycky. Narovнала se, naklonila hlavu ke straně, odhrnula si z obličeje pramen vlasů a usmála se.

„Ahoj, ty, jehož jméno zní Harry.“

Stála od něj jen na krok, ruce svěšené podél těla. Důkladně si ji prohlížel. Její zimně bledou pleť, která přesto tak podivuhodně zářila. Citlivé, rozšířené nosní dírky, zvláštní oči se zorníčkami, které jako by přetekly, a podobají se tak dvěma měsícům v první čtvrti. A na rty, jež nejdříve nevědomky rozevřela a olízla si je a pak je přitiskla k sobě, měkké a vlhké, jako by právě sama sebe políbila. Zarachotila sušička.

Byli tu sami. Zhluboka se nadechla a maličko zaklonila hlavu. Chyběl mu k ní jen krůček.

„Ahoj,“ odpověděl jí. A nepopošel.

Martina dvakrát rychle mrkla. Pak se spěšně a maličko zmateně usmála, otočila se k pracovní desce a začala skládat oblečení.

„Za chvíli to budu mít hotové. Počkáš na mě?“

„Musím sepsat hlášení, než začnou vánoční dovolené.“

„Zítra tu pořádáme štědrovečerní večeři,“ pootočila se k němu. „Nechtěl bys nám přijít pomoci?“

Zavrtěl hlavou.

„Máš jiné plány?“

Vedle ní ležel na desce otevřený deník *Aftenposten*. Celou stranu v něm věnovali vojákovi Armády spásy, který byl včera večer nalezen zastřelený na toaletách na osloském letišti. Noviny citovaly náčelníka oddělení vražd Gunnara Hagena, který prohlásil, že policie nemá žádného pachatele ani nezná motiv, ale že případ patrně souvisí s vraždou na náměstí Bratří Egerových z minulého týdne.

Vzhledem k tomu, že oba zavraždění byli bratři a policie směřovala své podezření v první řadě vůči neidentifikovanému Chorvatovi, začaly dnešní noviny už spekulovat o tom, že by za tím mohlo být vyřizování rodinných účtů. Bulvární deník *VG* poukazoval na to, že rodina Karlsenových dříve jezdila do Chorvatska na prázdniny a vzhledem k chorvatské tradici krevní

msty se takové vysvětlení přímo nabízí. Úvodník v *Dagbladet* varoval před předsudky a upozorňoval, že lidé nemají házet Chorvaty do jednoho pytle s kriminálními živly z řad Srbů a kosovských Albánců.

„Jsem pozvaný k Ráchel a Olegovi,“ vysvětlil. „Před chvilkou jsem tam vezl Olegovi dárek a pozvali mě.“

„Pozvali?“

„Ráchel mě pozvala.“

Martina dál skládala prádlo, přitom pokývla, jako by Harry pronesl něco, co si ona musí promyslet.

„Znamená to, že spolu...“

„Ne,“ odpověděl Harry. „Neznamená.“

„Chodí ještě pořád s tím druhým? S tím doktorem?“

„Pokud vím, tak ano.“

„Ty ses nezeptal?“ Harry zaslechl, jak se jí do hlasu vkradl ublížený vztek.

„Do toho mi nic není. Doktor bude nejspíš slavit Štědrý den se svými rodiči. To je všechno. A ty budeš tady?“

Němě přikývla a skládala jako o život.

„Přišel jsem se rozloučit.“

Pokývla hlavou, aniž se otočila.

„Sbohem.“

Přestala skládat. Viděl, jak se jí slabě roztrásla ramena.

„Pochopíš to. Možná ti to teď tak nepřipadá, ale časem pochopíš, že to nemohlo být... jinak.“

Otočila se. Oči měla zalité slzami. „Já to vím, Harry. Ale přesto jsem to chtěla. Na chvíli. Copak jsem žádala tak moc?“

„Ne.“ Harry se zamračil. „Na chvíli by to bylo pěkné. Jenže je lepší říct sbohem teď než čekat, až to začne bolet.“

„Jenže ono to bolí už teď, Harry.“ Skápla jí první slza.

Kdyby Harry nevěděl to, co mu bylo o Martině Eckhoffové známo, myslel by si, že tak mladá dívka absolutně nemůže vědět, co to je bolest. Místo toho si vzpomněl na to, co mu jednou řekla v nemocnici matka. Že existuje jenom jedna větší prázdnota než život bez lásky, totiž život bez bolesti.

„Půjdu, Martino.“

A pak odešel. Na ulici přistoupil k autu zaparkovanému u chodníku a zaklepal na okénko. Sklo zvolna sjelo dolů.

„Už je to velká holka. Tak nevím, jestli je ještě pořád třeba na ni dávat tolik pozor. Víam, že ji budete hlídat stejně, ale chtěl jsem vám to jenom říct.“

A popřát vám krásné Vánoce a hodně štěstí.“

Richard se zatvářil, jako by chtěl něco říct, ale spokojil se nakonec s tím, že Harrymu v odpověď mlčky pokývl.

Harry se vydal směrem k řece. Už teď cítil, že se začíná oteplovat.

Halvorsen měl pohřeb dvacátého sedmého prosince. Pršelo, voda z tajícího sněhu tekla ulicemi proudem a na hřbitově byl sníh šedý a těžký.

Harry pomáhal nést rakev. Před ním kráčel Jackův mladší bratr. Harry si u něj povšiml známé chůze.

Pak se shromáždili ve Valkyrien, v hospodě známé spíš jako Valka.

„Pojď sem,“ odtáhla Beáta Harryho od ostatních ke stolu v koutě.

„Byli tam všichni,“ pronesla.

Harry přikývl. Aniž řekl to, co si myslel. Že Bjarne Møller tam nebyl. Nikdo o něm ani neslyšel.

„Potřebuju vědět pár věcí, Harry. Vzhledem k tomu, že tenhle případ nebyl objasněn.“

Pohlédl na ni. Obličej měla bledý a strhaný smutkem. Věděl, že není abstinentska, ale přesto měla ve sklenici jen minerálku. Uvažoval proč. Kdyby mohl, vzal by si dneska tolik znečitlivujících prostředků, kolik by jen snesl.

„Ten případ ještě není uzavřený, Beáto.“

„Harry, myslíš si, že nemám oči? Ten případ byl postoupen KRIPOSu a dostali ho na starost jeden trouba a jeden spisák na poloviční úvazek. A ti tam jen přerovnávají stohy papírů a drbou se na hlavách, které nemají.“

Harry pokrčil rameny.

„Tys ten případ ale vyřešil, vid' Harry? Ty víš, co se stalo, jenom to nechceš nikomu povědět.“

Harry usrkl kávy.

„Proč, Harry? Proč je tak důležité, aby to nikdo nevěděl?“

„Měl jsem v úmyslu to povědět tobě. Po nějaké době. Tu vraždu v Záhřebu si neobjednal Robert. Objednal si ji Jon sám.“

„Jon?“ Beáta na něj nedůvěřivě pohlédla.

Harry jí vyprávěl o minci a Espenu Kaspersenovi.

„Jenže jsem to potřeboval vědět jistě. Takže jsem uzavřel výměnný obchod s jediným člověkem, který mohl Jona identifikovat jako osobu, jež byla v Záhřebu. Dal jsem Stankicově matce číslo Jonova mobilu. Zavolala mu toho večera, kdy Jon znásilnil Sofii. Pověděla mi, že Jon nejdřív mluvil norsky, ale když neodpověděla, přešel do angličtiny a zeptal se *„Is that you“*?

Očividně si prý myslel, že to je Malý spasitel. Zavolala mi potom a potvrdila, že to byl stejný hlas jako v Záhřebu.“

„Byla si naprosto jistá?“

Harry přikývl. „Použila výraz ‚*quite sure*‘. Jon měl prý nezaměnitelný přízvuk.“

„A co byla tvoje část toho výměnného obchodu?“

„Zajistit, aby jejího syna neoddělali naši lidi.“

Beáta se napila minerálky, jako by tu informaci potřebovala spláchnout.

„Slíbil jsi jí to?“

„Přisahal jsem,“ odpověděl Harry. „A teď přijde to, co jsem ti chtěl povědět. Halvorsena nezabil Stankić. Zabil ho Jon Karlsen.“

Beáta na něj zůstala zírat s otevřenou pusou. Pak jí do očí vhrkly slzy a s hořkostí v hlase šeptla:

„Je to pravda, Harry? Nebo to říkáš jenom proto, abych se cítila líp? Protože si myslíš, že bych nedokázala žít s tím, že pachatel unikl potrestání?“

„No... Máme přece ten zavírací nůž, který byl nalezen pod postelí v Robertově bytě den poté, co tam Jon znásilnil Sofii. Pokud ve vší tichosti požádáš, aby na soudním prověřili, jestli se krev na střence toho nože shoduje s Halvorsenovým profilem DNA, myslím, že bude mít dušička pokoj.“

Beáta se zadívala do sklenice. „Vím, že ve zprávě stálo, že jsi byl na těch záchodech, ale žes tam nikoho neviděl. Víš, co si myslím? Že jsi tam Stankiće našel, ale nezadržel jsi ho.“

Harry neodpověděl.

„Myslím si, že jsi o Jonově vině nikomu nepověděl proto, aby do toho nikdo nezasáhl dřív, než Stankić stihne dokončit svůj úkol. Zabít Jona Karlsena.“ Beátě se třásl hlas vzteky. „Jenže jestli si myslíš, že mám v úmyslu ti za to poděkovat, tak to se pleteš.“

Tráskla sklenicí o stůl, několik přítomných se na ně podívalo. Harry mlčel a vyčkával.

„Jsme policajti, Harry. Bdíme nad dodržováním zákona, nesoudíme. A ty ksakru nejsi žádný můj osobní spasitel, je ti to jasné?“

Tráslavě se nadechla a hřbetem ruky si otřela tváře, po nichž jí začaly stékat slzy.

„Skončila jsi?“ zeptal se Harry.

„Ano,“ odvětila vzdorně.

„Neznám všechny důvody, proč jsem jednal právě takhle. Mozek je zvláštní kalkulačka. Možná máš pravdu. Možná jsem těm událostem nahrál. Chci ale, abys věděla, že v tomhle případě to nebylo kvůli tomu, abych spasil tebe, Beáto.“ Harry jedním douškem dopil zbytek kávy a vstal. „Nýbrž kvůli tomu, abych spasil sebe.“

Mezi Vánocemi déšť umyl ulice, sníh úplně zmizel, a když se nový rok ohlásil několika stupni pod nulou a prachově lehkým čerstvým sněhem, zdálo se, jako by zima začala nanovo a lépe. Oleg dostal sjezdové lyže a Harry ho vzal na sjezdovku Wyllerløypa a začal ho učit jezdit v pluhu. Cestou domů v autě po třetím dni na svahu se Oleg Harryho zeptal, jestli by už nemohli začít jezdit mezi brankami.

Harry si všiml, že před garáží stojí auto Mathiase Lund-Helgesena, proto vysadil Olega před vjezdem, dojel domů, lehl si na gauč, zíral do stropu a poslouchal desky. Staré.

V druhém lednovém týdnu mu Beáta prozradila, že je těhotná. V létě porodí Halvorsenovo dítě. Harry se zpětně zamyslel a zauvažoval o tom, jak slepý může člověk být.

Vůbec měl v lednu dost času na přemýšlení, protože se zdálo, jako by se ta část lidstva, která bydlí v Oslu, rozhodla dát si ve vzájemném vraždění pauzu. A tak přemýšlel o tom, jestli má Skarreho přestěhovat k sobě do šestsetpětky, do Myslivny. Přemýšlel o tom, co si počne se zbytkem svého života. A také o tom, jestli se člověk někdy dozví, zda v životě jednal správně.

Teprve koncem února si objednal letenku do Bergenu.

Ve městě mezi sedmi kopci panoval nadále podzim beze sněhu. Na Fløien měl Harry pocit, že mraky, které je obklopují, jsou stejné jako posledně. Našel ho u stolu ve Fløienské hospůdce.

„Povídali, že tu teď sedáváte.“

„Čekal jsem na vás,“ odpověděl Bjarne Møller a dopil. „Dal jste si dost načas.“

Vyšli ven a stoupli si k zábradlí na vyhlídce. Møller vypadal ještě bledší a hubenější než posledně. Oči měl jasné, ale obličej opuchlý a ruce se mu třáslly. Harry to odhadoval spíš na prášky než na alkohol.

„Tehdy jsem nepochopil, co jste tím mínil,“ začal Harry. „Tím, že mám sledovat peníze.“

„Neměl jsem pravdu?“

„Jo, měl. Jenže já jsem si myslel, že mluvíte o mém případě. Ne o sobě samotném.“

„Mluvím o všech případech, Harry.“ Vítr foukal Møllerovi do obličeje dlouhé prameny vlasů a zase je odfoukával. „Mimochodem neprozradil jste mi, jestli je Gunnar Hagen spokojen s vyřešením vašeho případu. Nebo lépe řečeno s absencí řešení.“

Harry pokrčil rameny. „David Eckhoff a Armáda spásy byli ušetřeni trapného skandálu, který by mohl poškodit jejich pověst a práci. Albert Gilstrup ztratil jediného syna i snachu a přišel o kontrakt, který možná mohl zachránit rodinné jmění. Sofia Miholjecová a její rodina se vracejí zpátky do Vukovaru. Dostali podporu od jednoho čerstvě etablovaného místního donátora, aby si tam mohli postavit dům. Martina Eckhoffová se schází s chlapcem jménem Richard Nilsen... Stručně řečeno, život jde dál.“

„Co vy? Vidáte se s Ráchel?“

„Občas.“

„Co ten doktůrek?“

„Moc se na to neptám. Mají svoje starosti.“

„Chce se k vám vrátit? Je to tak?“

„Myslím, že si přeje, abych byl chlap, který dokáže žít takový život jako ten doktor.“ Harry si vyhrnul límec bundy a zamžoural na tušené město pod nimi. „A to si já někdy přeju taky.“

Odmlčeli se.

„Odesl jsem hodinky Toma Waalera k jednomu mladému hodináři, který takovým věcem rozumí. Vzpomínáte si, jak jsem vám tehdy vyprávěl, že mě děsí noční můry o rolexkách, co neustále tikají na Waalerově utržené paži?“

Møller přikývl.

„Dostalo se mi vysvětlení,“ pokračoval Harry. „Nejdražší hodinky na světě mají mechanismus tourbillon s frekvencí dvacet osm tisíc kmitů za hodinu. Díky tomu to vypadá, že se vteřinovka posouvá v jediném pohybu. A v kombinaci s mechanickým pohonem je pak tikání intenzivnější než u jiných hodinek.“

„Rolexky jsou pěkné hodinky.“

„Tu značku Rolex na ně přidělal jen nějaký hodinář, aby zakamufloval, jaké hodinky to skutečně jsou. Lange 1 Tourbillon. Jeden ze sto padesáti existujících exemplářů. Ze stejné série, z jaké jsou ty hodinky, které jsem dostal od vás. Když se naposledy dražily hodinky Lange 1 Tourbillon na aukci, činila jejich cena skoro tři miliony korun.“

Møller pokývl s náznakem úsměvu na rtech.

„Takhle jste se odměňovali?“ zeptal se Harry. „Hodinkami za tři miliony?“

Møller si zapnul kabát a vyhrnul si límec. „Jejich hodnota je stabilnější a jsou méně nápadné než drahá auta. Méně křiklavé než drahé umění, dají se snáz pašovat než hotovost a není potřeba je prát jako peníze.“

„A hodinky přece člověk předává dál.“

„To ano.“

„Co se stalo?“

„To je dlouhá historie, Harry. A jako mnohé tragédie začala s nejlepšími úmysly. Byli jsme skupinka lidí, kteří chtěli pomoci spravedlnosti. Napravit to, co právní společnost sama nezvládá.“

Møller si navlékl černé rukavice.

„Někdo říká, že se tolik zločinců dostává na svobodu proto, že právní systém je síť s velkými oky. Jenže to je naprosto špatná představa. Je to slabá síť s jemnými oky, do níž se chytají malé ryby, ale která se trhá, když se do ní vřítí ryby velké. Chtěli jsme být další sítí za touhle sítí, těmi, kdo dokážou zastavit žraloky. Nebyli mezi námi jenom policisté, nýbrž i soudci, politici a úředníci, kteří viděli, že naše společenská struktura, naše zákonodárství a právní systém nejsou připraveny na mezinárodní organizovaný zločin, který do naší země vstoupil s otevřením hranic. Policie neměla pravomoci, díky nimž by mohla hrát podle pravidel zločinců. Čekali jsme, zda se tomu přizpůsobí zákony, a zatím jsme operovali vskrytu.“

Møller potřásl hlavou, přitom zíral do mlhy.

„Jenže tam, kde je zavřeno a kde panuje tajemství a nevětrá se, se vždycky začne šířit hniloba. U nás vyrostla bakteriální flóra, skupinka lidí, kteří nejprve hlásali, že musíme pašovat do země zbraně, abychom měli takový arzenál, jakým disponují naši protivníci. Později proto, abychom je mohli prodávat a financovat tak naši práci. Byl to zvláštní paradox, ale ti, kteří se tomu postavili, zjistili, že tahle skupinka převzala velení. A pak se objevily dárky. Zpočátku to byly drobnosti. Inspirace pro další úkoly, jak tvrdili. A naznačovali, že odmítnutí dáreků bude považováno za nesolidární. Jenže ve skutečnosti to byla jen další fáze hnilobného procesu, korumpování, které se kolem vás téměř nepozorovaně stahovalo, až jste tam nakonec seděl po bradu ve sračkách. A nebylo úniku, měli toho na vás hodně. Nejhorší bylo, že jste nevěděl, kdo jsou. Byli jsme organizováni do buněk o několika málo osobách, které udržovaly vzájemné spojení pouze prostřednictvím jedné

kontaktní osoby a ta měla povinnost mlčet. Nevěděl jsem, že Tom Waaler je jeden z nás, že to on organizuje pašování zbraní, ani že vůbec existuje nějaký člověk s krycím jménem Princ. Dokud jste to vy a Ellen Gjelténová neodhalili. A v té chvíli mi taky došlo, že jsme už dávno ztratili ze zřetele původní cíl. Že už dlouho je naším motivem jen sebeobohacování. Že jsem zkorumpovaný. A že nesu svůj díl viny na...“

Møller se zhluboka nadechl.

„... vraždách policistů jako Ellen Gjelténová.“

Chuchvalce a cáry mraků se hnaly proti nim a kolem nich, jako by Fløien plul.

„Jednoho dne jsem toho měl už dost. Snažil jsem se z toho vystoupit. Předložili mi možnosti. Ty byly prosté. Ale já jsem se nebál. Báł jsem se jedině toho, že ublíží mojí rodině.“

„Proto jste se od nich odstěhoval?“

Bjarne Møller přikývl.

Harry vzdychl. „A pak jste mi dal ty hodinky, aby to tím skončilo?“

„Musel jsem je dát vám, Harry. Nemohl jsem je dát nikomu jinému.“

Harry přikývl. Cítil, jak se mu stahuje hrdlo. Myslel na něco, co Møller prohlásil posledně, když stáli na vrcholu tohoto kopce. Že je zvláštní pomyšlení, že šest minut od centra druhého největšího norského města můžou lidé zabloudit a zahynout. Jak se člověk může nacházet v tom, co považuje za centrum spravedlnosti, a pak najednou ztratit veškerý smysl pro spravedlnost a sám se stát tím, proti čemu bojuje? Myslel na složitou rovnici ve své vlastní hlavě, na všechna ta drobná i zásadní rozhodnutí, která ho dovedla k posledním minutám na osloském letišti.

„A co jestli se od vás zase tak moc neliším, šéfe? Co kdybych prohlásil, že jsem se klidně mohl ocitnout tam, kde jste teď vy?“

Møller pokrčil rameny. „Hrdinu odlišují od zločince náhoda a detaily v okolnostech, tak to bylo vždycky. Čestnost je ctnost lenochů a lidí bez vizí. Bez zločinců a občanské neposlušnosti bychom ještě teď žili v prvobytně pospolné společnosti. Je to prosté, Harry, prohrál jsem. V něco jsem věřil, jenže jsem byl slepý, a když se mi zrak vrátil, bylo moje srdce zkorumpované. To se děje pořád.“

Harry se pod nápořem větru otrásl a hledal slova. Když konečně nějaká našel, zněl jeho hlas cize a ztrápeně. „Omlouvám se, šéfe. Nemůžu vás zabásnout.“

„To je v pořádku, Harry, zbytek už vyřídím sám.“ Møllerův hlas zněl klidně, téměř útěšně. „Jen jsem chtěl, abyste to všechno uviděl. A pochopil. A možná se poučil. To je vše.“

Harry zíral do neproniknutelné mlhy a marně se snažil o to, oč ho jeho šéf a přítel požádal: uvidět všechno. Třeštil oči, až mu vyhrkly slzy. Pak se otočil, ale Bjarne Møller tu už nebyl. Zavolal do mlhy jeho jméno, ačkoli věděl, že Møller měl pravdu. To je vše. Jenže si říkal, že někdo by jeho jméno přece jen zavolat měl.

Poznámka překladatelky

Citáty z bible jsou převzaty z českého ekumenického překladu.

Edice FLEET, svazek 25.

Jo Nesbø
Spasitel

Z norského originálu *Frelseren*, vydaného nakladatelstvím H. Aschehoug & Co. v roce 2005,

přeložila Kateřina Křišťůfková

Odpovědný redaktor Robert Kubánek

Typograficky upravila a obálku navrhla Lucie Mrázová

Vydalo nakladatelství Kniha Zlín,

Ing. Marek Turňa, Na Drahách 369, 760 01 Zlín,

v roce 2012

Výtiskl EKON, družstvo, Jihlava

Vydání první

Všechna práva vyhrazena

www.knihazlin.cz

info@knihazlin.cz

ISBN 978-80-87497-08-1